

ឯកសារគម្ពីរព្រះទ័ព្រឹតបិដកស្ថាននេះ
ត្រូវបានថតចេញពី ច្បាប់គម្ពីរព្រះទ័ព្រឹតបិដកជប៉ុន ។

ឯកសារគម្ពីរព្រះទ័ព្រឹតបិដកនេះ ចាប់ពីភាគ១ ដល់ ភាគ៥០
គឺជារបស់ ឧបាសិកា កាំង ហ្គីច័ណ និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រធីតា,
ធ្វើជូនលោកគ្រូអគ្គបណ្ឌិត ប៊ុត-សាន់ឯក ។ និងទុកក្នុង
គេហទំព័រ៥០០០ឆ្នាំ សម្រាប់ជាធម្មទាន ។

ទឹកសម្រួលតាមកុំព្យូទ័រ តម្រូវឧបករណ៍អានអេឡិចត្រូនិច
ដោយខ្ញុំព្រះករុណា ខ្ញុំបាទ ស្រុង-បានណា ។

www.5000-years.org

ព្រះ
ព្រះបិតាព្រះមហាក្សត្រ
និង

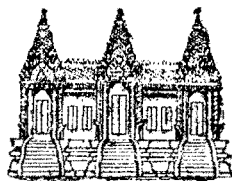
សេចក្តីប្រែប្រាស់កាសាខ្មែរ

សុត្តន្តបិដក

សំយក្កនិទាយ បឋាននាគចក្ខុ

និចបកាភិ

៣៧

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ ភ្នំពេញ

៧, សី, ២៤៩៦

សត្តន្តបិដក
១៦៦

សំយត្តនិកាយស្ស មហាវិវិគោ

នវិមោ វាគោ

នមោ តស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។

អវិជ្ជាវិគោ

[១] ឯវច្ឆេ ស្សតំ ។ ឯតំ សមយំ ភគវា សាវត្ថយំ

វិហាតំ ជេតវនេ អនាថបិណ្ណិកស្ស អាពមេ ។ តត្រ

ខោ ភគវា ភិក្ខុ អាមន្តេសំ ភិក្ខុវេតំ ។ ភនន្តេតំ

តេ ភិក្ខុ ភគវតោ បច្ឆុស្សោស្ស ។ ភគវា ឯតទរោថ ។

សុត្តន្តបិដក

សំយត្តនិកាយ មហាវារិត្ត

និមិត្ត

សូមមេស្សការព្រះដ៏មានព្រះភាគ

ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គនោះ ។

អរិយវិត្ត

[១] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិតសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។
ក្នុងទីនោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏កាព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់មាន
ព្រះបន្ទូលដូច្នោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយត្តនិកាយស្ស មហាវារុទ្ធា

[២] អវិជ្ជា ភិក្ខុវេ បុព្វុដ្ឋមា អកុសលានំ ធម្មានំ
 សមាបត្តិយា អន្ធនេវ អហិរិកំ អនោត្តប្បំ ។ អវិជ្ជាភ-
 តស្ស ភិក្ខុវេ អវិទ្ធុសុខោ មិច្ឆាទិដ្ឋិ បហោតិ មិច្ឆា-
 ទិដ្ឋិស្ស មិច្ឆាសង្កប្បោ បហោតិ មិច្ឆាសង្កប្បស្ស មិច្ឆា-
 វាចា បហោតិ មិច្ឆាវាចស្ស មិច្ឆាកម្មន្តោ បហោតិ
 មិច្ឆាកម្មន្តស្ស មិច្ឆាអាជីវោ បហោតិ មិច្ឆាអាជីវស្ស
 មិច្ឆាវាយាមោ បហោតិ មិច្ឆាវាយាមស្ស មិច្ឆាសតិ
 បហោតិ មិច្ឆាសតិស្ស មិច្ឆាសមាធិ បហោតិ ។

[៣] វិជ្ជា ច ខោ ភិក្ខុវេ បុព្វុដ្ឋមា កុសលានំ
 ធម្មានំ សមាបត្តិយា អន្ធនេវ ហិរេត្តប្បំ ។ វិជ្ជាភតស្ស
 ភិក្ខុវេ វិទ្ធុសុខោ សម្មាទិដ្ឋិ បហោតិ សម្មាទិដ្ឋិស្ស
 សម្មាសង្កប្បោ បហោតិ សម្មាសង្កប្បស្ស សម្មាវា-
 ចា បហោតិ សម្មាវាចស្ស សម្មាកម្មន្តោ បហោតិ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរាជ

(២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អវិជ្ជាជាប្រធាននៃអកុសលធម៌ទាំងឡាយ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីញ៉ាំងសេចក្តីមិនខ្មាសបាបនឹងមិនខ្លាចបាបឲ្យកើតឡើងជាលំដាប់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីឃើញខុស រមែងកើតឡើងដល់បុគ្គលល្ងង់ខ្លៅ ប្រកបដោយអវិជ្ជា សេចក្តីត្រិះរិះខុស កើតឡើងដល់បុគ្គលមានសេចក្តីឃើញខុស វាចាខុស កើតឡើងដល់បុគ្គលមានសេចក្តីត្រិះរិះខុស ការងារខុស កើតឡើងដល់បុគ្គលមានវាចាខុស ការចិញ្ចឹមជីវិតខុស កើតឡើងដល់បុគ្គលមានការងារខុស ការព្យាយាមខុស កើតឡើងដល់បុគ្គលមានការចិញ្ចឹមជីវិតខុស ការព្យាបាទខុស កើតឡើងដល់បុគ្គលមានព្យាយាមខុស ការតាំងចិត្តមាំខុស កើតឡើងដល់បុគ្គលមានការព្យាបាទខុស ។

(៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯវិជ្ជាជាប្រធាននៃកុសលធម៌ទាំងឡាយ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីញ៉ាំងសេចក្តីខ្មាសបាបនឹងសេចក្តីខ្លាចបាបឲ្យកើតឡើងជាលំដាប់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីឃើញត្រូវ រមែងកើតឡើងដល់បុគ្គលអ្នកដឹងច្បាស់ ប្រកបដោយវិជ្ជា សេចក្តីត្រិះរិះត្រូវ កើតឡើងដល់បុគ្គលមានសេចក្តីឃើញត្រូវ វាចាត្រូវ កើតឡើងដល់បុគ្គលមានសេចក្តីត្រិះរិះត្រូវ ការងារត្រូវ កើតឡើងដល់បុគ្គលមានវាចាត្រូវ ។

អវិជ្ជាវដ្តោ

សម្មាភិច្ឆន្តស្ស សម្មាអាជីវោ បហោតិ សម្មាអាជីវស្ស
សម្មាវាយាមោ បហោតិ សម្មាវាយាមស្ស សម្មាសតិ
បហោតិ សម្មាសតិស្ស សម្មាសមាធិ បហោតីតិ ។

[៤] ឯវច្ឆេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភកវា សក្យេ-
សុ^(១) វិហាតិ សក្កំ ឆាម សក្យានំ ជិតមោ ។
អថខោ អាយស្មា អាណន្ទោ យេន ភកវា តេនុប-
សង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ
ជិសំដំ ។ ឯកមន្តំ ជិសិដ្ឋោ ខោ អាយស្មា អាណន្ទោ
ភកវន្តំ ឯតទរោច ឧបឡមិដំ កន្តេ ព្រហ្មចរិយស្ស
យទំដំ កល្យាណមិត្តតា កល្យាណសហាយតា
កល្យាណសម្មវត្តតាតិ ។

---

១ សុត្តន្តបិដក ។

អវិជ្ជាវច្ឆ

ការចំញឹមជីវិតត្រូវ កើតឡើងដល់បុគ្គលមានការងារត្រូវ ការព្យាយាម
 ត្រូវ កើតឡើងដល់បុគ្គលមានការចំញឹមជីវិតត្រូវ ការរត្តកត្រូវ កើត
 ឡើងដល់បុគ្គលអ្នកមានព្យាយាមត្រូវ ការតាំងចិត្តមាំត្រូវ កើតឡើង
 ដល់បុគ្គលអ្នកមានការរត្តកត្រូវ ។

(៤) ខ្ញុំបាទស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងសក្កានុតមរបស់ពួកសក្យៈ ក្នុងដែនសក្យៈ ។ គ្រា
 នោះ ព្រះអាទន្ទដ៏មានអាយុចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូល
 ទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។
 លុះព្រះអាទន្ទដ៏មានអាយុអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គុណជាតងឯណា គឺការ
 មានមិត្តល្អ ការមានសំឡាញ់ល្អ និងការមានភ្នែកល្អ គុណជានេះ ចាត់
 ជាពាក់កណ្តាលនៃព្រហ្មចរិយធម៌ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិហារោ

(៥) មា ហោវំ អាទទ្ធ អវច មា ហោវំ អាទទ្ធ
 អវច សកលមេវ ហិងំ អាទទ្ធ (ពហ្មចរិយំ យទិទំ
 កល្យាណមិត្តតា កល្យាណសហាយតា កល្យាណ-
 សម្មវុឌ្ឍតា ។ កល្យាណមិត្តស្សេតំ អាទទ្ធ ភិក្ខុនោ
 ពាជិកម្ចំ កល្យាណសហាយកស្ស កល្យាណ
 សម្មវុឌ្ឍស្ស អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ភាវេស្សតំ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីកវិស្សតិភំ ។

(៦) កថញ្ញានទ្ធ ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ កល្យា-
 ណសហាយោ កល្យាណសម្មវុឌ្ឍោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មគ្គំ ភាវេតំ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីកវេតិ ។
 ឥធានទ្ធ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិវាត
 និស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វេស្សក្កបរិណាមី សម្មាសង្កប្បំ
 ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ ។ បេ ។ សម្មាវាចំ ភាវេតិ ។ បេ ។
 សម្មាកម្មន្តំ ភាវេតិ ។ បេ ។ សម្មាអាជីវំ ភាវេតិ ។ បេ ។
 សម្មាវាយាមំ ភាវេតិ ។ បេ ។ សម្មាសតី ភាវេតិ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារិទ្ធ

[៥] ម្នាលអាណន្ទ អ្នកកុំពោលយ៉ាងនេះឡើយ ម្នាលអាណន្ទ
អ្នកកុំពោលយ៉ាងនេះឡើយ ម្នាលអាណន្ទ គុណជាតនឯណា គឺការមាច
មិត្តល្អ ការមានសំឡាញ់ល្អ នឹងការមានភ្នើល្អ គុណជាតនេះឯង ចាត់
ជាព្រហ្មចរិយធម៌ទាំងមូល ។ ម្នាលអាណន្ទ ព្រហ្មចរិយធម៌នេះឯង
ប្រាកដដល់ភិក្ខុមានមិត្តល្អ មានសំឡាញ់ល្អ មានភ្នើល្អ នឹងចំរើននូវ
មគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ ៨ នឹងធ្វើឲ្យច្រើននូវមគ្គដ៏ប្រសើរប្រកប
ដោយអង្គ ៨ ។

[៦] ម្នាលអាណន្ទ ចុះភិក្ខុមានមិត្តល្អ មានសំឡាញ់ល្អ មានភ្នើល្អ
ចំរើននូវមគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ ៨ ធ្វើឲ្យច្រើននូវមគ្គដ៏ប្រសើរប្រ-
កបដោយអង្គ ៨ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលអាណន្ទ ភិក្ខុកងសាសនានេះ ចំរើន
នូវសម្មាទិដ្ឋិ ដែលអាស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវសេចក្តី
នឿយណាយ អាស្រ័យនូវសេចក្តីលត់ មានកិរិយាបង្កើនទៅដើម្បីលះ
ចង់ ចំរើននូវសម្មាសង្កប្បៈ ដែលអាស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ។ បេ ។
ចំរើននូវសម្មាវចា ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្មាកម្មន្តៈ ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្មាអា-
ជីវៈ ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្មាវាយាមៈ ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្មាសតិ ។ បេ ។

អវិជ្ជាញោ

សម្មាសមាធិ ភាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ វិវាទនិស្ស័តំ ធិរោ-
ធននិស្ស័តំ រោស្ស័ត្តបរិណាមី ។ ឃំ ខោ អាទន្ទ កិក្កុ
កល្យាណមិត្តោ កល្យាណសហាយោ កល្យាណ-
សម្មវុដ្ឋោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
មត្តំ ពហុលីករោតិ ។

[៧] តទិមំនាបេតំ អាទន្ទ បរិយាយេន វេទិតត្បំ
យថា សកលមេវំទំ ព្រហ្មចរិយំ យទិទំ កល្យាណ-
មិត្តតា កល្យាណសហាយតា កល្យាណសម្មវុដ្ឋតា-
តិ ។ មមញ្ញំ អាទន្ទ កល្យាណមិត្តំ អាគម្ម ជាតិធម្មា
សត្តា ជាតិយា បរិមុច្ឆន្តិ ជរាធម្មា សត្តា ជរាយ
បរិមុច្ឆន្តិ មរណធម្មា សត្តា មរណេន បរិមុច្ឆន្តិ សោ-
កបរិទេវទុក្ខទោមនស្សទាយាសធម្មា សត្តា សោក-
បរិទេវទុក្ខទោមនស្សទាយាសេហំ បរិមុច្ឆន្តិ ។ ឥមំនា
ខោ ឃតំ អាទន្ទ បរិយាយេន វេទិតត្បំ យថា ស-
កលមេវំទំ ព្រហ្មចរិយំ យទិទំ កល្យាណមិត្តតា
កល្យាណសហាយតា កល្យាណសម្មវុដ្ឋតាតិ ។

អវិជ្ជាវត្ត

ចំរើននូវសម្មាសមាធិ ដែលអាស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវ
សេចក្តីឡើយណាយ អាស្រ័យនូវសេចក្តីរលត់ មានកិរិយាបង្កើនទៅ
ដើម្បីលះបង់ ។ ម្នាលអានន្ទ ភិក្ខុមានមិត្តល្អ មានសំឡាញ់ល្អ មានភ្នើ
ល្អ ចំរើននូវមគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ ៨ ធ្វើឲ្យច្រើននូវមគ្គដ៏ប្រសើរ
ប្រកបដោយអង្គ ៨ យ៉ាងនេះឯង ។

(៧) ម្នាលអានន្ទ អ្នកគប្បីដឹងសេចក្តីនោះដោយបរិយាយនេះចុះ
ថា នេះជាព្រហ្មចរិយធម៌ទាំងមូល គឺការមានមិត្តល្អ ការមានសំឡាញ់
ល្អ នឹងការមានភ្នើល្អ ។ ម្នាលអានន្ទ ព្រោះអាស្រ័យតថាគតដែលជា
មិត្តល្អ បានជាពួកសត្វដែលមានជាតិជាធម្មតា រួចស្រឡះចាកជាតិទៅ
បាន ពួកសត្វដែលមានជរាជាធម្មតា រួចស្រឡះចាកជរាទៅបាន ពួក
សត្វដែលមានមរណៈជាធម្មតា រួចស្រឡះចាកមរណៈទៅបាន ពួកសត្វ
ដែលមានសោក ខ្សឹកខ្សួល លំបាកកាយ លំបាកចិត្ត នឹងសេចក្តី
ចង្អៀតចង្អល់ចិត្តជាធម្មតា រួចស្រឡះចាកសោក ខ្សឹកខ្សួល លំបាក
កាយ លំបាកចិត្ត នឹងសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ចិត្តទៅបាន ។ ម្នាលអានន្ទ
អ្នកគប្បីដឹងសេចក្តីនេះដោយបរិយាយនេះចុះថា នេះជាព្រហ្មចរិយធម៌ទាំង
មូល គឺការមានមិត្តល្អ ការមានសំឡាញ់ល្អ នឹងការមានភ្នើល្អ ។

សុត្តន្តបិដកេ សម្មុទ្ធគិកាយស្ស មហាវិវាទោ

[៨] សារីប្បុត្តំនិទានំ ។ អថខោ អាយស្មា សារី-

បុត្តោ យេន ភកវា តេនុបសម្ព័ត្តិមិ ធិបសម្ព័ត្តិមិត្តា ភកវន្តំ
អភិវាទេត្តា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្គោ
ខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ ភកវន្តំ ឯតទេវោច សក-
លមិទំ កន្លេ ព្រហ្មចរិយំ យទិទំ កល្យាណមិត្តតា
កល្យាណសហាយតា កល្យាណសម្មវ័ឌ្ឍតា ។

[៧] សាធុ សាធុ សារីបុត្ត សកលមិទំ សា-
រីបុត្ត ព្រហ្មចរិយំ យទិទំ កល្យាណមិត្តតា កល្យា-
ណសហាយតា កល្យាណសម្មវ័ឌ្ឍតា ។ កល្យាណ-
មិត្តស្ម័តិ សារីបុត្ត ភិក្ខុវោ ចាជិកម្ពំ កល្យាណ-
សហាយស្ស កល្យាណសម្មវ័ឌ្ឍស្ស អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
មត្តំ កាវេស្សតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីក-
វិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[៨] សាវត្ថិនិទាន ។ គ្រានោះ ព្រះសាវ័បុត្តដ៏មានអាយុចូល
 ទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះសាវ័បុត្តដ៏មានអាយុ
 អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន នេះជាព្រហ្មចរិយធម៌ទាំងមូល គឺការមានមិត្តល្អ
 ការមានសំឡាញ់ល្អ និងការមានភ្នែកល្អ ។

[៩] ម្នាលសាវ័បុត្ត ប្រពៃណាស់ហើយ ម្នាលសាវ័បុត្ត នេះ
 ហើយជាព្រហ្មចរិយធម៌ទាំងមូល គឺការមានមិត្តល្អ ការមានសំឡាញ់ល្អ
 និងការមានភ្នែកល្អ ។ ម្នាលសាវ័បុត្ត ព្រហ្មចរិយធម៌នេះ ប្រាកដដល់
 ភិក្ខុមានមិត្តល្អ មានសំឡាញ់ល្អ មានភ្នែកល្អ និងចម្រើននូវមគ្គដ៏ប្រសើរ
 ប្រកបដោយអង្គ ៨ និងធ្វើឲ្យច្រើននូវមគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ ៨ ។

អវិជ្ជាញោ

[១០] កថញ្ច សារីបុត្ត ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ
 កល្យាណសហាយោ កល្យាណសម្បវុឌ្ឍោ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលី-
 ករោតិ ។ ឥធិ សារីបុត្ត ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ
 វិវេកនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្សក្កបរិ-
 ណាមី ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ
 វិរាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្សក្កបរិណាមី ។ ឯវំ
 ខោ សារីបុត្ត ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ កល្យាណស-
 ហាយោ កល្យាណសម្បវុឌ្ឍោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ
 ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីករោតិ ។

[១១] តទិមិណាបេតំ សារីបុត្ត បរិយាយេន វេទិតវ្យំ
 យថា សកលមិទំ ព្រហ្មចរិយំ យទិទំ កល្យាណ-
 មិត្តតា កល្យាណសហាយតា កល្យាណសម្បវុឌ្ឍិតា-
 តិ ។ មមញ្ញំ សារីបុត្ត កល្យាណមិត្តំ អាភម្ម ជា-
 តិធម្មា សត្តា ជាតិយា បរិមុច្ចន្តិ ជរាធម្មា សត្តា
 ជរាយ បរិមុច្ចន្តិ មរណធម្មា សត្តា មរណេន បរិមុច្ចន្តិ

អវិជ្ជាវត្ថុ

[១០] ម្នាលសាវ័បុត្ត ចុះភិក្ខុមានមិត្តល្អ មានសំឡាញ់ល្អ មានភ្នើល្អ តែងចំរើននូវមគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ ៨ ធ្វើឲ្យច្រើននូវមគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ ៨ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលសាវ័បុត្ត ភិក្ខុកងហសនានេះ ចំរើននូវសម្មាទិដ្ឋិដែលអាស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវសេចក្តីនឿយណាយ អាស្រ័យនូវសេចក្តីរលត់ មានកិរិយាបង្កើនទៅដើម្បីលះបង់ ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្មាសមាធិដែលអាស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវសេចក្តីនឿយណាយ អាស្រ័យនូវសេចក្តីរលត់ មានកិរិយាបង្កើនទៅដើម្បីលះបង់ ។ ម្នាលសាវ័បុត្ត ភិក្ខុមានមិត្តល្អ មានសំឡាញ់ល្អ មានភ្នើល្អ តែងចំរើននូវមគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ ៨ ធ្វើឲ្យច្រើននូវមគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ ៨ យ៉ាងនេះឯង ។

[១១] ម្នាលសាវ័បុត្ត អ្នកគប្បីដឹងនូវសេចក្តីនោះដោយបរិយាយនេះចុះថា នេះជាព្រហ្មចរិយធម៌ទាំងមូល គឺការមានមិត្តល្អ ការមានសំឡាញ់ល្អ និងការមានភ្នើល្អ ។ ម្នាលសាវ័បុត្ត ព្រោះអាស្រ័យនូវតថាគតជាមិត្តល្អ បានជាពួកសត្វដែលមានជាតិជាធម្មតា រួចស្រឡះចាកជាតិទៅបាន ពួកសត្វដែលមានជកជាធម្មតា រួចស្រឡះចាកជកទៅបាន ពួកសត្វដែលមានមរណៈជាធម្មតា រួចស្រឡះចាកមរណៈទៅបាន

សុត្តន្តបិដកេ សំយត្តនិកាយស្ស មហាវារុទ្ធា

សោតតបរិទេវនុក្ខនោមនស្សនាយាសវធម្មា សត្តា សោ-
តតបរិទេវនុក្ខនោមនស្សនាយាសេហិ បរិមុច្ចន្តិ ។ ឥមិ-
នា ខោ ឯតំ សារីប្បត្ត បរិយាយេន វេទិតតំ យថា
សកលមិទំ ព្រហ្មចរិយំ យទំទំ កល្យាណមិត្តតា
កល្យាណសហាយតា កល្យាណសម្បវឌ្ឍនាតំ ។

(១២) សារីត្ថំនិទានំ ។ អថខោ អាយស្សា អានន្ទោ
បុព្វណ្ណាសមយំ និវាសេត្វា បត្តចរិមនាយ សារីត្ថំ
បំណ្ណាយ ចារិសំ ។ អទ្ធិសា ខោ អាយស្សា អានន្ទោ
ជាណុស្សោណី ព្រាហ្មណំ សព្វសេតេ វឌ្ឍវាភិវថេន
សារីត្ថិយា និយ្យយន្តំ សេតា សុទំ អស្សា យុត្តា ហេកន្តិ
សេតាលង្ការា សេតោ វថោ សេតបរិវារោ សេតា
វស្ម័យោ សេតា បតោទលដ្ឋិ សេតំ ធន្តំ សេតំ
ឧណ្ហិសំ សេតានិ វត្តានិ សេតា ឧទាហនា សេតាយ
សុទំ វាលវីជនិយា វីជិយ្យតំ ។ តមេនំ ជនោ ទិស្វា
ឯវមាហ ព្រហ្មំ វត កោ យានំ ព្រហ្មយានរូបំ វត
កោតំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

ពួកសត្វដែលមានសោក ខ្សឹកខ្សួល លំបាកកាយ លំបាកចិត្ត និង
 សេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ចិត្តជាធម្មតា រួចស្រឡះចាកសោក ខ្សឹកខ្សួល
 លំបាកកាយ លំបាកចិត្ត និងសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ចិត្តទៅបាន ។ ម្ចាស់
 សារបុត្ត អ្នកគប្បីដឹងសេចក្តីខ្លះដោយបរិយាយនេះចុះថា នេះហើយជា
 ព្រហ្មចរិយធម៌ទាំងមូល គឺការមានមិត្តល្អ ការមានសំឡាញ់ល្អ និង
 ការមានភ្នែកល្អ ។

(១២) សាវត្ថិនិទាន ។ គ្រានោះ ព្រះអានន្តដ៏មានអាយុស្បែក
 ស្បង់ប្រដាប់បាត្រនិងចីវរក្នុងបុព្វណ្ណសម័យ ចូលទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី
 ដើម្បីបិណ្ឌបាត ។ ព្រះអានន្តដ៏មានអាយុបានឃើញព្រាហ្មណ៍ឈ្មោះ
 ជាណុស្សោណិ បររថទីមេសេសសុទ្ធ ចេញអំពីក្រុងសាវត្ថីទៅ
 ជាណុស្សោណិព្រាហ្មណ៍ ទីមេសេស មានគ្រឿងប្រដាប់ក៏ស រថក៏ស
 មានគ្រឿងបិទបាំងក៏ស ខ្សែក៏ស ដងដទ្ធាញ្ញក៏ស ឆត្រក៏ស ធ្នូតក្បាល
 ក៏ស សំពត់ក៏ស ស្បែកជើងក៏ស គេបក់ដោយផ្ចិតរោមសត្វស ។
 ជនបានឃើញជាណុស្សោណិព្រាហ្មណ៍នោះហើយ ក៏ពោលយ៉ាងនេះ
 ថា អើហ្ន៎ ប្រសើរពេកណាស់ អើហ្ន៎ យានមានសភាពដូចជាយាន
 របស់ព្រហ្ម ។

អរិយាវចនា

[១៣] អថខោ អាយស្មា អានន្ទោ សាវត្ថយំ
 បិណ្ណាយ ចរិត្តា បច្ឆាកត្តំ បិណ្ណចាតប្បដិក្កន្ទោ យេន
 កកវា តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្តា កកវន្តំ អភិវាទេត្តា
 ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីន្ទោ ខោ អាយស្មា
 អានន្ទោ កកវន្តំ ឯតនរោច វេទាហំ កន្តេ
 បុព្វសមយំ និវាសេត្តា បត្តចរិមាទាយ សាវត្ថ
 បិណ្ណាយ ចារិសី អន្តសំ ខ្លាហំ កន្តេ ជាណុស្សោណី
 ព្រាហ្មណំ សព្វសេតេន វឌ្ឍវាភិវេន សាវត្ថយា
 និយ្យយន្តំ សេតា សុទំ អស្ស យុត្តា សេតាលង្ការ
 សេតោ វេហិ សេតបរិវារោ សេតា វស្មីយោ សេតា
 បតោនលង្កំ សេតំ ធន្តំ សេតំ ឧស្សីសំ សេតានិ
 វត្តានិ សេតា ឧបាហនា សេតាយ សុទំ វលរិជនិយា
 វិជិយ្យតិ ។ តមេនំ ជនោ ទិស្វា ឯវមាហ ព្រហ្មំ
 វត កោ យានំ ព្រហ្មយានរូបំ វត កោតិ ។ សក្កា នុ
 ខោ កន្តេ វេស្មី ធម្មវិជយេ ព្រហ្មយានំ បញ្ចបេតុនិ ។

អវិជ្ជាវត្ថុ

[១៣] ត្រាវោះ ព្រះអាទន្នដ៏មានអាយុត្រាច់ទៅក្នុងក្រុងសាវត្ថី ដើម្បីបិណ្ឌបាត លុះត្រឡប់មកអំពីបិណ្ឌបាតវិញក្នុងកាលជាខាងក្រោយ នៃកត្ត ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះ ព្រះអាទន្នដ៏មានអាយុអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏ មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងទីឯណោះ ខ្ញុំព្រះអង្គ ស្ងៀកស្ងៀងប្រដាប់បាតនិងចីវរក្នុងបុព្វហ្មសម័យ ចូលទៅកាន់ក្រុង សាវត្ថី ដើម្បីបិណ្ឌបាត បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានឃើញ ជាណុស្សោណិព្រាហ្មណ៍ បរវេទិមដោយមេសេសសុទ្ធ ចេញអំពី ក្រុងសាវត្ថី ជាណុស្សោណិព្រាហ្មណ៍ទីមេសេស មានគ្រឿងប្រដាប់ ក័ស រថក័ស មានគ្រឿងបិទបាំងក័ស ខ្សែក័ស ដងដុំទ្វារក័ស ឆត្រ ក័ស ឆត្រក្បាលក័ស សំពត់ក័ស ស្បែកដើងក័ស គេបក់ដោយផ្លិតរោម សត្វក័សទៀត ។ ជនបានឃើញជាណុស្សោណិព្រាហ្មណ៍នោះហើយ ក៏ពោលយ៉ាងនេះថា អើហ្ន៎ យានប្រសើរពេកណាស់ អើហ្ន៎ យាន មានសភាពដូចជាយានរបស់ព្រាហ្ម ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះអង្គ អាចនឹងបញ្ញត្តិព្រាហ្មយាន ក្នុងធម្មវិន័យនេះបានដែរឬ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារង្កោ

[១៤] សត្តា អាណន្តតិ កកវា អរោច ឥមស្ស្រ
ខោ ឯតំ អាណន្ត អរិយស្ស អដ្ឋង្គិកស្ស មគ្គស្ស
អធិវចនំ [ពហុយានំ ឥតិបិ ធម្មយានំ ឥតិបិ អនុត្តរោ
សង្កាមវិជយោ ឥតិបិ ។

[១៥] សម្មាទិដ្ឋិ អាណន្ត ភាវិតា ពហុលីកតា
ភកវិជយបរិយោសាទា ហោតិ នោសវិជយបរិយោសា-
ទា ហោតិ មោហវិជយបរិយោសាទា ហោតិ ។

[១៦] សម្មាសង្កប្បោ អាណន្ត ភាវិតោ ពហុលី-
កតោ ភកវិជយបរិយោសាទោ ហោតិ នោសវិជយបរិ-
យោសាទោ ហោតិ មោហវិជយបរិយោសាទោ ហោតិ ។

[១៧] សម្មាវាចា អាណន្ត ភាវិតា ពហុលីកតា
ភកវិជយបរិយោសាទា ហោតិ នោសវិជយបរិយោសា-
ទា ហោតិ មោហវិជយបរិយោសាទា ហោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារគ្គ

[១៤] ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់មានន្ទ តថាគត
អាចនឹងបញ្ចត្តបាន ហើយក៏ត្រាស់ថា ម្ចាស់មានន្ទ ពាក្យថា ព្រហ្ម-
យានដូច្នោះក៏ ធម្មយានដូច្នោះក៏ ថាអនុត្តរសង្គមវិជ័យ (ការឈ្នះសង្គ្រាម
ដ៏ប្រសើរក្រៃលែង) ដូច្នោះក៏ នេះជាឈ្មោះនៃមគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយ
អង្គ ៨ នេះឯង ។

[១៥] ម្ចាស់មានន្ទ សម្មាទិដ្ឋិ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យ
ច្រើនហើយ រមែងមានការកំចាត់បង្ខំរូរវាតៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់
បង្ខំរូរវាសៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំរូរមោហៈជាទីបំផុត ។

[១៦] ម្ចាស់មានន្ទ សម្មាសង្កប្បៈ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ
ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងមានការកំចាត់បង្ខំរូរវាតៈជាទីបំផុត មានការ
កំចាត់បង្ខំរូរវាសៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំរូរមោហៈជាទីបំផុត ។

[១៧] ម្ចាស់មានន្ទ សម្មាវេទា ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យ
ច្រើនហើយ រមែងមានការកំចាត់បង្ខំរូរវាតៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំ
រូរវាសៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំរូរមោហៈជាទីបំផុត ។

អវិជ្ជាវច្ឆេ

[១៨] សម្មាគម្មន្តោ អាណន្ត ភាវិតោ ពហុលី-
កតោ រាគវិនយបរិយោសានោ ហោតិ នោសវិនយ-
បរិយោសានោ ហោតិ មោហវិនយបរិយោសានោ
ហោតិ ។

[១៩] សម្មាអាជីវោ អាណន្ត ភាវិតោ ពហុប័កតោ
រាគវិនយបរិយោសានោ ហោតិ នោសវិនយបរិយោ-
សានោ ហោតិ មោហវិនយបរិយោសានោ ហោតិ ។

[២០] សម្មាវាយាមោ អាណន្ត ភាវិតោ ពហុលីក-
តោ រាគវិនយបរិយោសានោ ហោតិ នោសវិនយបរិយោ-
សានោ ហោតិ មោហវិនយបរិយោសានោ ហោតិ ។

[២១] សម្មាសតិ អាណន្ត ភាវិតោ ពហុលីកតោ
រាគវិនយបរិយោសានោ ហោតិ នោសវិនយបរិយោសានោ
ហោតិ មោហវិនយបរិយោសានោ ហោតិ ។

[២២] សម្មាសមាធិ អាណន្ត ភាវិតោ ពហុលីក-
តោ រាគវិនយបរិយោសានោ ហោតិ នោសវិនយបរិយោ-
សានោ ហោតិ មោហវិនយបរិយោសានោ ហោតិ ។

អវិជ្ជាវត្ថុ

[១៨] ម្នាល អានន្ទ សម្មាភម្មន្តៈ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យ
ច្រើនហើយ រមែងមានការកំចាត់បង្ខំនូវរាគៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់
បង្ខំនូវទោសៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំនូវមោហៈជាទីបំផុត ។

[១៩] ម្នាល អានន្ទ សម្មាភាជីវៈ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យ
ច្រើនហើយ រមែងមានការកំចាត់បង្ខំនូវរាគៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់
បង្ខំនូវទោសៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំនូវមោហៈជាទីបំផុត ។

[២០] ម្នាល អានន្ទ សម្មាវាយាមៈ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើ
ឲ្យច្រើនហើយ រមែងមានការកំចាត់បង្ខំនូវរាគៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់
បង្ខំនូវទោសៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំនូវមោហៈជាទីបំផុត ។

[២១] ម្នាល អានន្ទ សម្មាសតិ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យ
ច្រើនហើយ រមែងមានការកំចាត់បង្ខំនូវរាគៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់
បង្ខំនូវទោសៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំនូវមោហៈជាទីបំផុត ។

[២២] ម្នាល អានន្ទ សម្មាសមាធិ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើ
ឲ្យច្រើនហើយ រមែងមានការកំចាត់បង្ខំនូវរាគៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់
បង្ខំនូវទោសៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំនូវមោហៈជាទីបំផុត ។

សុត្តន្តបិដកេ សម្មាសម្ពុទ្ធិកាយស្ស មហាវារ្យោ

[២៣] ឥតិយា ខោ ឯតំ អាណន្ត បរិយាយេន
 វេទិតតំ យថា ឥមស្សេវេតំ អរិយស្ស អដ្ឋង្គិកស្ស
 មន្តស្ស អដិវចនំ ព្រហ្មយានំ ឥតិបិ ធម្មយានំ ឥតិបិ
 អនុត្តរោ សង្ខាមរិជយោ ឥតិបិ ។ ឥទមោច ភកវា
 ឥទំ វត្ថាន សុគតោ អថាបរំ ឯតទមោច សត្តា

[២៤] យស្ស សទ្ធា ច បញ្ញា ច
 ធម្មា យុត្តា សទ្ធា ធុរំ
 ហិរិ ឆ្ម)សា មនោ យោគំ
 សតិ អារក្ខសារមិ ។
 រថា សីលបរិក្ខារោ
 ណានក្ខោ ចក្ករិយោ
 ឧបេក្ខា ធុរសមាជិ
 អនិច្ចា បរិវារណំ ។
 អព្យាចារោ អរិហីសា
 វិវេកោ យស្ស អាវុជំ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

(២៣) ម្ចាស់អាទន្ទ អ្នកគប្បីដឹងនូវសេចក្តីនេះដោយបរិយាយ
 នេះចុះថា ពាក្យថា ព្រហ្មយានដូច្នោះក្តី ថាធម្មយានដូច្នោះក្តី ថាអនុត្តរ-
 សង្គាមវិជ័យដូច្នោះក្តី នេះជាឈ្មោះនៃមគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ ៨ នេះ
 ឯង ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់នូវព្រះពុទ្ធដ៏កានេះហើយ លុះព្រះ
 សុគតជាសាស្តាទ្រង់ត្រាស់នូវព្រះពុទ្ធដ៏កានេះរួចហើយ ក៏ទ្រង់ត្រាស់
 នូវព្រះពុទ្ធដ៏កានេះតទៅទៀតថា

(២៤) ធម៌ទាំងឡាយជាគុត្តា គឺសទ្ធានឹងបញ្ញារបស់រថ
 គឺអរិយមគ្គឯណា ឯសទ្ធាទុកជានិម ហិរិជាចន្ទាល មនោ
 ជាខ្សែបរ សតិជាសារថ្មីអ្នកថែរក្សា ។ រថគឺអរិយមគ្គ (នោះ)
 មានសីលជាគ្រឿងពាស មានឈានជាភ្លៅ មានវិរិយៈ
 ជាកង់ មានឧបេក្ខាជាកំណល់នឹម មានអនិច្ចា (សេចក្តីមិន
 លោភ) ជារទាំងប៉ាន់ ។ សេចក្តីមិនព្យាបាទ សេចក្តី
 មិនបៀតបៀន នឹងសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ទុកជាអារុំធរបស់កុល-
 បុត្តិ (អ្នកស្ថិតនៅក្នុងរថគឺអរិយមគ្គ) ឯណា (កុលបុត្តនោះ)

អរិយាវគ្គោ

តិច្ឆា ធម្មសង្ខារោ^(១)

យោកក្ខេមាយ វត្ថុតិ ។

ឯតទត្ថនិ សម្មតំ

ព្រហ្មយានំ អនុត្តរំ

និយ្យន្តិ ធិរា លោកម្ហា

អញ្ញនត្តិ ជយំ ជយន្តិ ។

[២៥] សារវត្ថុនិទានំ ។ អថខោ សម្ពហុណ ភិក្ខុ
 យេន កកវា តេនុបសង្កមីសុ ទុបសង្កមីត្វា កកវន្តំ
 អភិវទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទីសុ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្ហា
 ខោ តេ ភិក្ខុ កកវន្តំ ឯតទត្ថេ ឥទ លោ កន្តេ អញ្ញ-
 តិច្ឆយា បរិញ្ញាជកា អម្មេ ឯវំ បុច្ឆន្តិ កិមត្ថយំ អារុ-
 សោ សមលោ តោតមេ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតិច្ឆិ ។ ឯវំ
 បុច្ឆា មយំ កន្តេ តេសំ អញ្ញតិច្ឆិយានំ បរិញ្ញាជកានំ

១ អដ្ឋកថាយំ ធម្មសង្ខារោភិ វិស្សតិ ។

អវិជ្ជាវត្ត

មានធម៌គំអធិវាសនខន្តីជាគ្រឿងក្រោះ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីព្រះ
 និព្វានជាទីក្សេមចាកយោគៈ ។ ព្រហ្មយាននេះ រកគុណ-
 ជាតដទៃក្រៃលែងជាងគ្មាន កើតព្រមក្នុងខ្លួន អ្នកប្រាជ្ញ
 ទាំងឡាយ កាលមានជ័យជំនះ (នូវវាគ្មាទិកិលេស) រមែង
 ចេញចាកលោកបានដោយពិត ។

(២៥) សាវត្ថិនិទាន ។ គ្រានោះ ពួកភិក្ខុប្រើនូវបច្ចុលទៅដល់
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះភិក្ខុទាំងនោះអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ
 ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុង
 ទីឯណោះ ពួកអន្សតិរិយបរិព្វាជកស្ករខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយយ៉ាងនេះថា
 ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ពួកលោកនៅប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ក្នុងសំ-
 ណាក៏ព្រះសមណគោតមដើម្បីប្រយោជន៍អ្វី ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 កាលបើពួកអន្សតិរិយបរិព្វាជកស្ករយ៉ាងនេះហើយ ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយ

សុត្តនិបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវត្តោ

ឯវំ ព្យាករោម ទុក្ខស្ស ខោ អាវុសោ បរិញ្ញត្តំ ភកវតិ
 ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតិ ។ កច្ចំ មយំ កន្តេ ឯវំ បុដ្ឋា
 ឯវំ ព្យាករមាណា វុត្តវាទិណោ ថេវ ភកវតោ យោម ន
 ច ភកវតំ អក្ខតេន អញ្ញាចិក្ខាម ធម្មស្ស ចានុធម្មំ
 ព្យាករោម ន ច កោចិ សហធម្មិកោ វាណានុវាណោ
 តារយ្ហំ ហំនំ អាគច្ឆតិ ។

[២៦] ឥឡ តុហ្មេ ភិក្ខុវេ ឯវំ បុដ្ឋា ឯវំ ព្យាករ-
 មាណា វុត្តវាទិណោ ថេវ មេ យោថ ន ច មំ អក្ខតេន
 អញ្ញាចិក្ខាម ធម្មស្ស ចានុធម្មំ ព្យាករោម ន ច
 កោចិ សហធម្មិកោ វាណានុវាណោ តារយ្ហំ ហំនំ
 អាគច្ឆតិ ទុក្ខស្ស ហិ បរិញ្ញត្តំ មយំ ព្រហ្មច-
 រិយំ វុស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិវត្ត

ក៏ដោះស្រាយដល់ពួកអន្យតិរិយបរិព្វាដកទាំងនោះយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់
 អាវុសោទាំងឡាយ ពួកយើងនៅប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ក្នុងសំណាក់ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បីកំណត់ដីនូវទុក្ខ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះ
 អង្គទាំងឡាយ កាលបើគេសួរយ៉ាងនេះហើយ ដោះស្រាយយ៉ាងនេះ
 ឈ្មោះថាពោលតាមពាក្យដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហើយផង
 មិនពោលបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយពាក្យមិនពិតផង ដោះស្រាយ
 នូវធម៌តាមសមគួរដល់ធម៌ផង ទាំងពាក្យពោលធំតូចនីមួយៗដែលប្រកប
 ដោយធម៌ ក៏មិនដល់នូវហេតុដែលបណ្ឌិតគប្បីតិះដៀលផងទេ ។

[២៦] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អើ កាលបើគេសួរយ៉ាងនេះហើយ
 អ្នកទាំងឡាយដោះស្រាយយ៉ាងនេះ ឈ្មោះថាពោលតាមពាក្យដែល
 គេថាគតពោលហើយផង មិនឈ្មោះថាពោលបង្កាច់គេដោយពាក្យ
 មិនពិតផង ដោះស្រាយនូវធម៌តាមសមគួរដល់ធម៌ផង ទាំងពាក្យពោល
 ធំតូចនីមួយៗដែលប្រកបដោយធម៌ ក៏មិនដល់នូវហេតុដែលបណ្ឌិតគប្បី
 តិះដៀលផងទេ ព្រោះអ្នកទាំងឡាយនៅប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ក្នុងសំ-
 ណាក់គតថាគត ដើម្បីកំណត់ដីនូវទុក្ខពិត ។

អវិជ្ជាវត្ត

(២៧) សចេ វោ ភិក្ខុវេ អញ្ញតិវុទ្ធិយា បរិព្វាជកា
 ឃំ បុច្ឆយ្យំ អត្ថំ បទារុសោ មត្តោ អត្ថំ បដិបទា
 ឯតស្ស ទុក្ខស្ស បរិញាយាតិ ។ ឃំ បុច្ឆា តុម្ហេ ភិក្ខុវេ
 តេសំ អញ្ញតិវុទ្ធិយាធំ បរិព្វាជកាធំ ឃំ ព្យាករយ្យាថ
 អត្ថំ ខោ អារុសោ មត្តោ អត្ថំ បដិបទា ឯតស្ស
 ទុក្ខស្ស បរិញាយាតិ ។

(២៨) កតមោ ច ភិក្ខុវេ មត្តោ កតមា ប-
 ដិបទា ឯតស្ស ទុក្ខស្ស បរិញាយាតិ ។ អយមេវ
 អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។ សេយ្យដីធំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ
 ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។ អយំ ភិក្ខុវេ មត្តោ អយំ
 បដិបទា ឯតស្ស ទុក្ខស្ស បរិញាយាតិ ។ ឃំ បុច្ឆា
 តុម្ហេ ភិក្ខុវេ តេសំ អញ្ញតិវុទ្ធិយាធំ បរិព្វាជកាធំ ឃំ
 ព្យាករយ្យាថាតិ ។

អវិជ្ជាវត្ថុ

(២៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួកអន្សត្តិយបរិព្វាជកស្សអ្នក
 ទាំងឡាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ចុះមគ្គនឹងបដិបតា
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីកំណត់ដឹងនូវទុក្ខនេះមានដែរឬ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 កាលបើពួកអន្សត្តិយបរិព្វាជកស្សយ៉ាងនេះ អ្នកទាំងឡាយគប្បីដោះ
 ស្រាយដល់ពួកអន្សត្តិយបរិព្វាជកទាំងនោះយ៉ាងនេះថា ម្នាលអារុសោ
 ទាំងឡាយ មគ្គនឹងបដិបតាប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីកំណត់ដឹងនូវទុក្ខនេះ
 មានដែរ ។

(២៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះមគ្គដូចម្តេច បដិបតាដូចម្តេច
 ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីកំណត់ដឹងនូវទុក្ខនេះ ។ គឺមគ្គដ៏ប្រសើរប្រកប
 ដោយអង្គ៨ហ្នឹងឯង ។ មគ្គទាំង៨តើដូចម្តេច ។ គឺសម្មាទិដ្ឋិ១ ។ បេ ។
 សម្មាសមាធិ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាមគ្គ នេះជាបដិបតា
 ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីកំណត់ដឹងនូវទុក្ខនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាល
 បើពួកអន្សត្តិយបរិព្វាជកស្សយ៉ាងនេះហើយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីដោះ
 ស្រាយដល់ពួកអន្សត្តិយបរិព្វាជកទាំងនោះ យ៉ាងនេះចុះ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារិទ្ធា

[២៧] សាវត្ថុនិទានំ ។ អថទោ អព្ភាគរោ ភិក្ខុ

យេន ភគវា តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិ-

វាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធា ទោ

សោ ភិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតទរោច ព្រហ្មចរិយំ ព្រហ្មចរិយន្តំ

កន្ថេ វុច្ឆតិ ។ កតមំ នុ ទោ កន្ថេ ព្រហ្មចរិយំ

កតមំ ព្រហ្មចរិយបរិយោសានន្តំ ។

[៣០] អយមេវ ទោ ភិក្ខុ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ

មត្តោ ព្រហ្មចរិយំ ។ សេយ្យដីទំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ មេ ។

សម្មាសមាធិ ។ យោ ទោ ភិក្ខុ វាគក្ខយោ ទោ-

សក្ខយោ មោហក្ខយោ ឥទំ ព្រហ្មចរិយបរិយោសា-

ន្តំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយោគនិកាយ មហាវរាជ

(២៩) សាវត្ថិនិទាន ។ (គ្រោះមោះ ភិក្ខុមួយរូបចូលទៅគាល់ព្រះ

ដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ

ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះភិក្ខុខោះអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏

ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គេតែង

និយាយថា ព្រហ្មចរិយៈ ព្រហ្មចរិយៈ ដូច្នោះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន

ព្រហ្មចរិយៈតើដូចម្តេច ទីបំផុតរបស់ព្រហ្មចរិយៈតើដូចម្តេច ។

(៣០) ម្នាលភិក្ខុ មគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ៨ នេះឯង ហៅ

ថាព្រហ្មចរិយៈ ។ មគ្គទាំង៨តើដូចម្តេច ។ គឺសម្មាទិដ្ឋិ១ ។ បេ។

សម្មាសមាធិ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ ការអស់ទៅនៃភគៈ ការអស់ទៅនៃទោសៈ

ការអស់ទៅនៃមោហៈឯណា នេះហៅថាទីបំផុតនៃព្រហ្មចរិយៈ ។

អវិជ្ជាវញ្ញ

[៣០] សាវត្ថុនិទានំ ។ អថខោ អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ

យេន ភក្កវា តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា ភក្កវន្តំ អភិ-

វាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីដ្ឋោ ខោ

សោ ភិក្ខុ ភក្កវន្តំ ឯតទរោច វក្កវនិយោ នោសវិ-

នយោ មោហវនិយោតិ ភន្តេ វុច្ឆតិ ។ កិស្សុ នុ ខោ

ឯតំ ភន្តេ អធិវចនំ វក្កវនិយោ នោសវនិយោ មោ-

ហវនិយោតិ ។ និព្វានធាតុយា ខោ ឯតំ ភិក្ខុ អធិវ-

ចនំ វក្កវនិយោ នោសវនិយោ មោហវនិយោតិ ។ អា-

សវានំ ខយោ តេន វុច្ឆតិ ។

អវិជ្ជាវត្ថុ

[៣១] សាវត្ថនិទាន ។ គ្រានោះ ភិក្ខុមួយរូបចូលទៅគាល

ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបបង្គំបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ

ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ

ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គេ

តែនិយាយថា ការកំចាត់បង្គំនូវវាគៈ ការកំចាត់បង្គំនូវពោសៈ ការ

កំចាត់បង្គំនូវមោហៈ ដូច្នោះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះពាក្យថា ការ

កំចាត់បង្គំនូវវាគៈ ការកំចាត់បង្គំនូវពោសៈ ការកំចាត់បង្គំនូវមោហៈ⁺ ជា

ឈ្មោះនៃអ្វីហ្ន៎⁺ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ ពាក្យថា ការកំចាត់បង្គំនូវវាគៈ ការកំចាត់

បង្គំនូវពោសៈ នឹងការកំចាត់បង្គំនូវមោហៈ⁺ ជាឈ្មោះនៃនិព្វានធាតុ ។

ព្រោះហេតុនោះទើបហៅថា ការអស់ទៅនៃមាសវៈទាំងឡាយ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុញ្ញោ

[៣២] ឃី វុត្តេ សោ ភិក្ខុ ភក្កវន្តំ ឯតទរោច

អមតំ អមតន្តំ កន្លេ វុច្ឆតិ ។ កតមំ នុ ខោ កន្លេ

អមតំ កតមោ អមតតាមិមត្តោតិ ។ យោ ខោ ភិក្ខុ

ភក្កុយោ នោសក្កុយោ មោហក្កុយោ វេទំ វុច្ឆតិ

អមតំ ។ អយមេវារិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ អមតតា-

មិមត្តោ ។ សេយ្យថីទំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មា-

សមាធិតិ ។

[៣៣] សាវត្ថិនិទានំ ។ អរិយំ រោ ភិក្ខុវេ អដ្ឋង្គិកំ

មក្កំ ទេសេស្សមិ វិភជិស្សមិ តំ សុណាថ សាធុកំ

មនសិករោថ កាសិស្សមីតិ ។ ឃីវុត្តេតិ ខោ តេ

ភិក្ខុ ភក្កវតោ បច្ចុស្ស្សសុំ ។ ភក្កវា ឯតទរោច

កតមោ ច ភិក្ខុវេ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។

សេយ្យថីទំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារវគ្គ

[៣២] កាលបើព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
 ភិក្ខុនោះក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 គេតែងនិយាយថា អមតៈ អមតៈ (មិនស្លាប់ មិនស្លាប់) ដូច្នោះ ។
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អមតៈតើដូចម្តេច ផ្លូវដំណើរទៅកាន់អមតៈតើ
 ដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ ការអស់ទៅនៃរាគៈ ការអស់ទៅនៃទោសៈ ការ
 អស់ទៅនៃមោហ ឯណា នេះហៅថាអមតៈ ។ មគ្គដ៏ប្រសើរប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ នេះឯង ជាផ្លូវដំណើរទៅកាន់អមតៈ ។ មគ្គទាំង ៨ តើដូច
 ម្តេច ។ គីសម្មាទិដ្ឋិ ១ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ១ ។

[៣៣] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹង
 សំដែង នឹងចែកនូវមគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ ៨ ដល់អ្នកទាំងឡាយ
 អ្នកទាំងឡាយចូរប្រស្រាបស្តាប់នូវមគ្គនោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយប្រពៃចុះ
 តថាគតនឹងសំដែង ។ ភិក្ខុទាំងនោះទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏កាព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់
 ដូច្នោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ ៨ តើដូច
 ម្តេច ។ មគ្គទាំង ៨ គីអ្វីខ្លះ ។ គីសម្មាទិដ្ឋិ ១ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ១ ។

អវិជ្ជាវេញ

[៣៤] កតមា ច ភិក្ខុវេ សម្មាទិដ្ឋិ ។ យំ ខោ
 ភិក្ខុវេ ទុក្ខេ ញាណំ ទុក្ខសមុទយេ ញាណំ ទុក្ខ-
 និរោធេ ញាណំ ទុក្ខនិរោធកាមិទិយា បដិបទាយ
 ញាណំ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សម្មាទិដ្ឋិ ។

[៣៥] កតមោ ច ភិក្ខុវេ សម្មាសង្កប្បោ ។ យោ
 ខោ ភិក្ខុវេ នេក្ខម្មសង្កប្បោ អព្យាបាទសង្កប្បោ អវិ-
 ហីសាសង្កប្បោ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សម្មាសង្កប្បោ ។

[៣៦] កតមា ច ភិក្ខុវេ សម្មាវាចា ។ យា ខោ
 ភិក្ខុវេ មុសាវាទា វេមណី ចិសុណាយ វាចាយ
 វេមណី ធម្មសាយ វាចាយ វេមណី សម្មប្បណាទា
 វេមណី ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សម្មាវាចា ។

[៣៧] កតមោ ច ភិក្ខុវេ សម្មាកម្មនោ ។ យា
 ខោ ភិក្ខុវេ ចាណាតិចាតា វេមណី អទិញ្ញាទាទា
 វេមណី អត្រហ្មចរិយា វេមណី ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ
 សម្មាកម្មនោ ។

វេទិកាវគ្គ

(៣៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្មាទិដ្ឋតេដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីដឹងក្នុងទុក្ខ សេចក្តីដឹងក្នុងហេតុជាទីកើតឡើងនៃទុក្ខ សេចក្តីដឹងក្នុងការរលត់នៃទុក្ខ សេចក្តីដឹងក្នុងបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់នៃទុក្ខឯណា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាសម្មាទិដ្ឋ ។

(៣៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្មាសង្កប្បៈតេដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីត្រិះរិះក្នុងការចេញចាកតាម សេចក្តីត្រិះរិះក្នុងការមិនព្យាបាទ សេចក្តីត្រិះរិះក្នុងការមិនបៀតបៀនឯណា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាសម្មាសង្កប្បៈ ។

(៣៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្មាវចាតេដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចេតនារៀវចាកការនិយាយកុហក ចេតនារៀវចាកការនិយាយញុះញង់ ចេតនារៀវចាកការនិយាយទ្រគោះ ចេតនារៀវចាកការនិយាយរោយរាយឯណា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាសម្មាវចា ។

(៣៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្មាកម្មនៈតេដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចេតនារៀវចាកការសម្លាប់សត្វ ចេតនារៀវចាកការលួចទ្រព្យគេ ចេតនារៀវចាកការប្រព្រឹត្តិធម៌មិនប្រសើរឯណា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាសម្មាកម្មនៈ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហេវវិញ្ញោ

(៣៨) កតមោ ច ភិក្ខុវេ សម្មាអាជីវោ ។ ឥធិ
ភិក្ខុវេ អរិយសារីកោ មិច្ឆាអាជីវំ បហាយ សម្មាអា-
ជីវេន ជីវិតំ តាប្បុតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សម្មា-
អាជីវោ ។

(៣៩) កតមោ ច ភិក្ខុវេ សម្មាវិយាមោ ។
ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អនុប្បញ្ញនំ ចាបកានំ អកុស-
លានំ ធម្មានំ អនុប្បាទាយ ធន្នំ ជនេតិ វាយមតិ
វិរិយំ អារកតិ ចិត្តំ បក្កណ្ណាតិ បទហតិ ឧប្បញ្ញនំ
ចាបកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ បហានាយ ធន្នំ
ជនេតិ វាយមតិ វិរិយំ អារកតិ ចិត្តំ បក្កណ្ណាតិ ប-
ទហតិ អនុប្បញ្ញនំ កុសលានំ ធម្មានំ ឧបាទាយ
ធន្នំ ជនេតិ វាយមតិ វិរិយំ អារកតិ ចិត្តំ បក្កណ្ណាតិ
បទហតិ ឧប្បញ្ញនំ កុសលានំ ធម្មានំ បិណិយា អ-
សម្មោសាយ ភិយ្យោភាវាយ វេច្ចល្ហាយ ភាវនាយ
ចារិច្ចរិយា ធន្នំ ជនេតិ វាយមតិ វិរិយំ អារកតិ ចិត្តំ
បក្កណ្ណាតិ បទហតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សម្មាវា-
យាមោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារិទ្ធ

(៣៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្មាសម្ពុទ្ធគោតិយោ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវកក្នុងសាសនានេះ លះបង់នូវការចិញ្ចឹមជីវិតខុសសម្រេចការចិញ្ចឹមជីវិតដោយការចិញ្ចឹមជីវិតត្រូវ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាសម្មាសម្ពុទ្ធគោតិយោ ។

(៣៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្មាវាយាមៈតេដូបម្ពេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ញ៉ាំងធន្ទៈឲ្យកើត ប្រឹងប្រែងប្រែប្រួលព្រាព្វព្យាយាម ផ្គងចិត្តទុក តាំងព្យាយាមមាំ ដើម្បីញ៉ាំងពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមកដែលមិនខាន់កើត មិនឲ្យកើតឡើងបាន ញ៉ាំងធន្ទៈឲ្យកើត ប្រឹងប្រែង ប្រែប្រួលព្រាព្វព្យាយាម ផ្គងចិត្តទុក តាំងព្យាយាមមាំ ដើម្បីលះបង់នូវពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមកដែលកើតឡើងហើយ ញ៉ាំងធន្ទៈឲ្យកើត ប្រឹងប្រែង ប្រែប្រួលព្រាព្វព្យាយាម ផ្គងចិត្តទុក តាំងព្យាយាមមាំ ដើម្បីញ៉ាំងកុសលធម៌ដែលមិនខាន់កើតឲ្យកើតឡើង ញ៉ាំងធន្ទៈឲ្យកើត ប្រឹងប្រែង ប្រែប្រួលព្រាព្វព្យាយាម ផ្គងចិត្តទុក តាំងព្យាយាមមាំ ដើម្បីញ៉ាំងពួកកុសលធម៌ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យតាំងនៅមិនឲ្យក្រេបគ្នាំងទៅវិញ ឲ្យចំរើនធំទូលាយ ពេញបរិបូណ៌ក្រៃលែងឡើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាសម្មាវាយាមៈ ។

អវិជ្ជាវិញ្ញា

[៤០] កតមា ច ភិក្ខុវេ សម្មាសតិ ។ វេទ ភិក្ខុវេ

ភិក្ខុ កាយេ កាយាទុបស្សី វិហារតិ អាតាបិ សម្ម
 ជាទោ សតិមា វិនយេ លោកេ អភិជ្ឈាទោមទស្សំ
 វេទនាសុ វេទនាទុបស្សី វិហារតិ អាតាបិ សម្មជាទោ
 សតិមា វិនយេ លោកេ អភិជ្ឈាទោមទស្សំ ចិត្ត
 ចិត្តាទុបស្សី វិហារតិ អាតាបិ សម្មជាទោ សតិមា
 វិនយេ លោកេ អភិជ្ឈាទោមទស្សំ ធម្មេសុ ធម្មា
 ទុបស្សី វិហារតិ អាតាបិ សម្មជាទោ សតិមា វិនយេ
 លោកេ អភិជ្ឈាទោមទស្សំ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ
 សម្មាសតិ ។

អវិជ្ជាវត្ថុ

[៤០] មាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្មាសតិភិក្ខុវេទនា ។ មាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុកងសាសនានេះ ពិចារណាឃើញរឿយៗ នូវកាយកង
កាយ មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស មានសេចក្តីដឹងខ្លួន មាន
ស្មារតី កំចាត់បង់នូវអភិជ្ឈានឹងទោមនស្សក្នុងលោកចេញ ពិចារណា
ឃើញរឿយៗ នូវវេទនាកងវេទនាទាំងឡាយ មានព្យាយាមជាគ្រឿង
ដុតកំដៅកិលេស មានសេចក្តីដឹងខ្លួន មានស្មារតី កំចាត់បង់នូវអភិជ្ឈា
នឹងទោមនស្សក្នុងលោកចេញ ពិចារណាឃើញរឿយៗ នូវចិត្តកងចិត្ត
មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស មានសេចក្តីដឹងខ្លួន មានស្មារតី
កំចាត់បង់នូវអភិជ្ឈានឹងទោមនស្សក្នុងលោកចេញ ពិចារណាឃើញ
រឿយៗនូវធម៌កងធម៌ទាំងឡាយ មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស
មានសេចក្តីដឹងខ្លួន មានស្មារតី កំចាត់បង់នូវអភិជ្ឈានឹងទោមនស្សក្នុង
លោកចេញ ។ មាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាសម្មាសតិ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារង្កោ

(៤០) កតមោ ច ភិក្ខុវេ សម្មាសមាធិ ។ វេ
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ វិវិច្ឆេ កាមេហំ វិវិច្ឆ អតុសលេហំ ធម្ម-
ហំ សវិតក្កំ សវិចារំ វិវេកជំ បីតិសុខំ បឋមំ ឈានំ
ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ វិតក្កវិចារាជំ រូបសមា អជ្ឈត្តំ
សម្មសាទនំ ចេតសោ ឯកោទិភារំ អវិតក្កំ អវិចារ
សមាធិជំ បីតិសុខំ ធុតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ
បីតិយា ច វិវាតា ឧបេក្ខកោ ច វិហារតិ សតោ ច
សម្បដានោ សុខញ្ច កាយេន បដិសំវេទេតិ យន្តំ
អរិយា អាចិក្ខន្តិ ឧបេក្ខកោ សតិមា សុខវិហារតិ
តតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ សុខស្ស ច
បហានា ធុត្តស្ស ច បហានា បុព្វំ សោមនស្ស-
នោមនស្សានំ អត្តផ្តមា អធុត្តមសុខំ ឧបេក្ខាសតិ-
ចារិសុត្តិ ចតុត្តំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ ។ អយំ
វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សម្មាសមាធិតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិវដ្ត

(២១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្មាសមាធិតើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកងសាសនានេះ ស្ងាត់ចាកកាយទាំងឡាយ ស្ងាត់ចាកអកុសលធម៌ទាំងឡាយ បានដល់នូវបឋមជ្ឈាន ប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ មានតែបីតំនឹងសុខកើតអំពីវិវេក ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ បានដល់នូវតតិយជ្ឈានជាធម្មជាតិកើតមានក្នុងសន្តានចិត្តប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាគឺសព្វ មានសភាពជាចិត្តខ្ពស់ឯក មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ មានតែបីតំនឹងសុខកើតអំពីសមាធិគឺបឋមជ្ឈានព្រោះម្យ៉ាងនូវវិតក្កៈនឹងវិចារៈ ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ ភិក្ខុមានចិត្តខ្សោយណាយចាកបីតិ ប្រកបដោយឧបេក្ខា មានស្មារតីដឹងខ្លួន សោយនូវសុខដោយនាមកាយ ព្រះអរិយៈទាំងឡាយតែងសរសើរនូវបុគ្គលដែលបាននូវតតិយជ្ឈាននោះថា បុគ្គលដែលបាននូវតតិយជ្ឈាន មានចិត្តប្រកបដោយឧបេក្ខា មានស្មារតី មានធម៌ជាគ្រឿងនៅជាសុខដូច្នោះ ព្រោះតតិយជ្ឈានឯណា ក៏បានដល់នូវតតិយជ្ឈាននោះ ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ ភិក្ខុលះបង់នូវសុខផង លះបង់នូវទុក្ខផង មានសោមនស្សនឹងទោមនស្សអស់ហើយក្នុងកាលមុន ក៏បានដល់នូវចតុត្ថជ្ឈានដែលមិនមានទុក្ខ មិនមានសុខ មានតែសតិដ៏បរិសុទ្ធដែលកើតអំពីឧបេក្ខា ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាសម្មាសមាធិ ។

អវិជ្ជាវដ្ត

(២២) សារន្តំនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ សាលី-
 សុកំ វា យវសុកំ វា មិច្ឆាបណិហិតំ ហត្ថេន វា
 ទានេន វា អក្កន្តំ ហត្ថំ វា ទានំ វា ភិក្ខុស្សតិ
 លោហិតំ វា ឧប្បាទេស្សតីតិ នេតំ ហំនំ វិជ្ជតិ ។ តំ
 កំស្ស ហេតុ ។ មិច្ឆាបណិហិតត្តា ភិក្ខុវេ សុកេស្ស ។
 ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ សោ វត ភិក្ខុ មិច្ឆាបណិហិ-
 តាយ ទិដ្ឋិយា មិច្ឆាបណិហិតាយ មគ្គការវនាយ អវិជ្ជ
 ភិក្ខុស្សតិ វិជ្ជំ ឧប្បាទេស្សតិ នំព្វានំ សច្ចិកេស្សតីតិ
 នេតំ ហំនំ វិជ្ជតិ ។ តំ កំស្ស ហេតុ ។ មិច្ឆាបណិហិ-
 តត្តា ភិក្ខុវេ ទិដ្ឋិយា ។

(២៣) សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ សាលីសុកំ វា
 យវសុកំ វា សម្មាបណិហិតំ ហត្ថេន វា ទានេន វា
 អក្កន្តំ ហត្ថំ វា ទានំ វា ភិក្ខុស្សតិ លោហិតំ វា
 ឧប្បាទេស្សតីតិ ហំនមេតំ វិជ្ជតិ ។ តំ កំស្ស ហេតុ ។

អវិជ្ជាវគ្គ

[៤២] សាវត្ថនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចចុងស្រូវខ្សោយ ឬចុងស្រូវដំណើប ដែលគេដកល់ទុកខុស នឹងមុតវដ្ឋឬជើង ឬនឹងញាំង ឈាមឲ្យកើតឡើងបាន ដល់បុគ្គលដែលច្រត់ដោយដៃឬជាន់ដោយជើង ហេតុនេះវែមនិមិនមានឡើយ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថាចុងនៃស្រូវគេដកល់ទុកខុស យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះនឹងអាចទំលាយនូវអវិជ្ជា នឹងញាំងវិជ្ជាឲ្យកើតឡើង នឹងបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវព្រះនិព្វាន ដោយទិដ្ឋិដែលខ្លួនដកល់ខុស ដោយមគ្គការវិនាសដែលខ្លួនដកល់ខុស ហេតុនេះវែមនិមិនមានឡើយ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថាទិដ្ឋិដែលភិក្ខុនោះដកល់ខុស ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[៤៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចចុងស្រូវខ្សោយ ឬចុងស្រូវដំណើប ដែលបុគ្គលដកល់ទុកត្រូវ នឹងអាចមុតវដ្ឋឬជើង ឬនឹងញាំង ឈាមឲ្យកើតឡើងបាន ដល់បុគ្គលដែលច្រត់ដោយដៃឬជាន់ដោយជើង ហេតុនេះវែមនិមិនមានជាប្រាកដ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិញ្ញោ

សម្មាបណិហិតត្តា ភិក្ខុវេ សុត្តស្ស ។ ឯវមេវ ខោ
ភិក្ខុវេ សោ វត ភិក្ខុ សម្មាបណិហិតាយ ទិដ្ឋិយា
សម្មាបណិហិតាយ មគ្គការៈនាយ អវិជ្ជំ ភិក្ខុស្សតិ
វិជ្ជំ ឧប្បាទេស្សតិ ទិព្វានំ សច្ចិករិស្សតិ ហិមមេតំ
វិជ្ជតំ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ សម្មាបណិហិតត្តា ភិក្ខុវេ
ទិដ្ឋិយា ។

(២២) កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាបណិហិតា-
យ ទិដ្ឋិយា សម្មាបណិហិតាយ មគ្គការៈនាយ អវិជ្ជំ
ភិក្ខុស្សតិ វិជ្ជំ ឧប្បាទេស្សតិ ទិព្វានំ សច្ចិករិស្សតិ ។
ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតំ វិវេកទិស្សតំ វិវា-
កទិស្សតំ ទិរោធិស្សតំ វោស្សត្តបរិណាមី ។ បេ ។
សម្មាសមាធិ ភាវេតំ វិវេកទិស្សតំ វិវាកទិស្សតំ ទិ-
រោធិស្សតំ វោស្សត្តបរិណាមី ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុ សម្មាបណិហិតាយ ទិដ្ឋិយា សម្មាបណិហិតាយ
មគ្គការៈនាយ អវិជ្ជំ ភិក្ខុស្សតិ វិជ្ជំ ឧប្បាទេស្សតិ ទិព្វា-
នំ សច្ចិករិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយក្កនិកាយ មហាវិវត្ត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថាចុងនៃស្រូវគេដកល់ទុកត្រូវ យ៉ាងណា
 មិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះនឹងទំលាយនូវអវិជ្ជា នឹងញ៉ាំង
 វិជ្ជាឲ្យកើតឡើង នឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវព្រះនិព្វានបាន ដោយទិដ្ឋិដែល
 ខ្លួនដកល់ត្រូវ ដោយមគ្គការវិនាដែលខ្លួនដកល់ត្រូវ ហេតុនេះវេមន្ត
 មានជាប្រាកដ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ព្រោះថាទិដ្ឋិដែលភិក្ខុនោះដកល់ត្រូវ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

(២២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុនឹងទំលាយនូវអវិជ្ជា ញ៉ាំង
 វិជ្ជាឲ្យកើតឡើង នឹងបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវព្រះនិព្វាន ដោយទិដ្ឋិ
 ដែលខ្លួនដកល់ត្រូវ ដោយមគ្គការវិនាដែលខ្លួនដកល់ត្រូវ តើដូចម្តេច ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកងសាសនានេះ ចំរើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ដែល
 អាស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងាត់ អាស្រ័យនូវសេចក្តីនឿយណាយ អាស្រ័យ
 នូវសេចក្តីរលត់ មានកិរិយាបង្កើនទៅដើម្បីលះបង់ ។ បេ ។ ចំរើននូវ
 សម្មាសមាធិ ដែលអាស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងាត់ អាស្រ័យនូវសេចក្តីនឿយ
 ណាយ អាស្រ័យនូវសេចក្តីរលត់ មានកិរិយាបង្កើនទៅដើម្បីលះបង់ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនឹងទំលាយនូវអវិជ្ជា ញ៉ាំងវិជ្ជាឲ្យកើតឡើង
 នឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវព្រះនិព្វាន ដោយទិដ្ឋិដែលខ្លួនដកល់ត្រូវ ដោយ
 មគ្គការវិនាដែលខ្លួនដកល់ត្រូវ យ៉ាងនេះឯង ។

អំឡាញ់

[២៥] សាវត្ថុនិទានំ ។ អថខោ នង្គិយោ បរិញ្ញាជ-
 កោ យេន កកវា តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា កក-
 វតា សន្និំ សម្មាទិំ សម្មាទនិយំ កថំ សារាណិយំ
 វិតិសារត្វា ឯកមន្តំ និសំទិំ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធោ ខោ
 នង្គិយោ បរិញ្ញាជកោ កកវន្តំ ឯកទរោច កតិ នុ ខោ
 កោ តោតម ធម្មា ការិតា ពហុលីកតា និព្វានកមា
 ហោន្តិំ និព្វានបរាយនា និព្វានបរិយោសានាតិ ។ អដ្ឋិមេ
 ខោ នង្គិយ ធម្មា ការិតា ពហុលីកតា និព្វានកមា
 ហោន្តិំ និព្វានបរាយនា និព្វានបរិយោសានា ។ កតមេ
 អដ្ឋ ។ សេយ្យដីទំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាស-
 មាទិ ។ ឥមេ ខោ នង្គិយ អដ្ឋ ធម្មា ការិតា ពហុលី-
 កតា និព្វានកមា ហោន្តិំ និព្វានបរាយនា និព្វាន-
 បរិយោសានាតិ ។

អវិជ្ជាវគ្គ

[២៥] សាវត្ថិនិទាន ។ គ្រានោះ នន្ទិយបរិព្វាជកចូលទៅគាល់
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយទៅរក
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់រោក្សដែលគួររីករាយនឹងរោក្សដែលគួរ
 រត្នកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះនន្ទិយបរិព្វាជកអង្គុយក្នុងទី
 សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះ
 គោតមដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយដែលបុគ្គលចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ
 ជាធម៌មានដំណើរទៅកាន់ព្រះនិព្វាន មានព្រះនិព្វានជាទីប្រព្រឹត្តទៅ
 ក្នុងខាងមុខ មានព្រះនិព្វានជាទីបំផុត មានប៉ុន្មានហ្ន៎ ។ ម្ចាស់នន្ទិយៈ
 ធម៌ទាំងឡាយដែលបុគ្គលចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ ជាធម៌មាន
 ដំណើរទៅកាន់ព្រះនិព្វាន មានព្រះនិព្វានជាទីប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ មាន
 ព្រះនិព្វានជាទីបំផុត នេះមាន ៨ យ៉ាង ។ ធម៌ទាំង ៨ យ៉ាងតើដូច
 ម្តេច ។ អ្វីខ្លះ ។ គឺសម្មាទិដ្ឋិ ១ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ១ ។ ម្ចាស់នន្ទិយៈ
 ធម៌ទាំង ៨ នេះឯង ដែលបុគ្គលចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ ជាធម៌
 មានដំណើរទៅកាន់ព្រះនិព្វាន មានព្រះនិព្វានជាទីប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ
 មានព្រះនិព្វានជាទីបំផុត ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវរុត្តោ

(៤៦) ឃីវ៉េ វុត្តេ នង្គិយោ បរិព្វាដកោ ភក្កវង្គំ ឯត-

នោច អភិក្កង្គំ កោ តោតម អភិក្កង្គំ កោ តោតម

សេយ្យថាចិ កោ តោតម និក្កង្គិតំ វា ឧក្កដ្ឋេយ្យ ប-

ដិច្ឆង្គំ វា វិវេយ្យ មុឡ្ហស្ស វា មក្កំ អាចិត្តេយ្យ អន្ទ-

តោវ វា តេលប្បដ្ឋានំ ជាវយ្យ ចក្កមន្តោ រូបាជិ

នក្កង្គិតំ ។ ឃីវេវ កោតា តោតមេន អនេកបរិយា-

យេន ធម្មោ បកាសិតោ ឯសាហំ កវង្គំ តោតមំ

សាលំ កត្តាមំ ធម្មញ្ញំ ភិក្កុសង្ក្រញ្ញំ ឧបាសកំ មំ កវំ

តោតហោ ជាវតុ អដ្ឋតក្កេ ចារុណុបេតំ សាលាង្គតង្គំ ។

អវិជ្ជាវត្ថោ បរិមោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារគ្គ

(៤៦) កាលបើព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះហើយ នន្ទិយ-
 បរិព្វាជកក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បតិត្រព្រះគោតម
 ដ៏ចំរើន ភ្លឺច្បាស់ណាស់ បតិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ភ្លឺច្បាស់ណាស់
 បតិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ដូចបុគ្គលផ្សារឡើងនូវរបស់ដែលគេផ្គាប់ ឬបើក
 ឡើងនូវរបស់ដែលចិញ្ចាំង តុំនោះសោត ប្រាប់នូវផ្លូវដល់អ្នកវង្វេងផ្លូវ
 ឬព្រលប្រទីបប្រងបំភ្លឺក្នុងទីងងឹតដោយគិតថាបុរសអ្នកមានភ្នែកនឹងបាន
 ឃើញរូបទាំងឡាយ យ៉ាងណាមិញ ។ ធម៌ដែលព្រះគោតមដ៏ចំរើន
 ទ្រង់សំដែងហើយដោយអនេកបរិយាយ ក៏យ៉ាងនោះឯង ខ្ញុំព្រះអង្គសូម
 ដល់នូវព្រះគោតមដ៏ចំរើន ទាំងព្រះធម៌នឹងព្រះភិក្ខុសង្ឃជាទីពឹងទីរព្វក
 សូមព្រះគោតមដ៏ចំរើនចាំទុកនូវខ្ញុំព្រះអង្គថាជាទុបាសក អ្នកដល់នូវព្រះ
 រតនត្រ័យជាទីពឹងទីរព្វកស្មើដោយជីវិត តាំងអំពីថ្ងៃនេះជាដើមទៅ ។

អវិជ្ជាញោ

តស្សទានំ

អវិជ្ជត្តា ឌុបឌ្រំ ច
 សារីរុត្តោ ច ព្រាហ្មណោ
 កិមត្ថិយំ^(១) ច ទ្វេ កិក្ខុ
 វិកង្កោ សុត្តនិទ្ទិយានិ ។

---

១ ម. កិមត្ថិយោ ។

អវិជ្ជាវត្ថុ

ឧទ្ធាននៃអវិជ្ជាវត្ថុនោះគឺ

និយាយអំពីអវិជ្ជា ១ អំពីពាក់កណ្តាលនៃព្រហ្មចរិយៈ ១
អំពីព្រះសារីបុគ្គ ១ អំពីដាណុស្ស្យណៈព្រាហ្មណ៍ ១ អំពី
ការប្រព្រឹត្តិព្រហ្មចរិយៈដើម្បីប្រយោជន៍អ្វី ១ អំពីភិក្ខុមួយរូប
ចូលទៅក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគមាន២លើក អំពីព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគសំដែងចែកអង្គនិកមគ្គ ១ អំពីសេចក្តីប្រៀប
ដូចចុងនៃស្រូវ ១ អំពីនទ្ធិយបរិញ្ញាដក ១ ។

វិហារវិគ្គោ

(៤៧) សារត្តិទំនាធំ ។ ឥន្ទ្រាមហំ ភិក្ខុវេ អន្ទ្រ-
 មាសំ បដិសល្លយតុំ នម្មំ កេនចិ ឧបសង្កមិតព្វោ
 អញ្ញត្រ ឯកេន បិណ្ណាទាតនីហារកេនាតិ ។ ឯវំ កន្លេ-
 តំ ខោ តេ ភិក្ខុ កកវតោ បដិស្សត្វា ។ ឆាស្សន
 កោចិ កកវតំ ឧបសង្កមតិ អញ្ញត្រ ឯកេន បិណ្ណ-
 ទាតនីហារកេន ។

(៤៨) អថខោ កកវ តស្ស អន្ទ្រមាសស្ស
 អច្ចយេន បដិសល្លាជា វុដ្ឋិតោ ភិក្ខុ អាមន្តេសិ
 យេន ស្វាហំ ភិក្ខុវេ វិហារេន បឋមាកិសម្ពុទ្ធា
 វិហារមិ តស្ស បទេសេន វិហាសី សោ ឯវំ បជា-
 នាមិ មិច្ឆាទិដ្ឋិប្បច្ចយាបិ វេទយិតំ សម្មាទិដ្ឋិប្បច្ចយា-
 បិ វេទយិតំ ។ បេ ។ មិច្ឆាសម្មាទិដ្ឋិប្បច្ចយាបិ វេទយិតំ

វិហារវិគី

(៤៧) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត

ប្រាថ្នាដើម្បីសម្បទៅក្នុងទីស្ងាត់អស់កន្លះខែ អ្នកណាកុំគប្បីចូលទៅរក
តថាគតឡើយ រៀរលែងតែភិក្ខុមួយរូបអ្នកនាំទូរថង្គាន់បិណ្ឌបាតទៅ ។

ភិក្ខុទាំងនោះទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកាព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណា
ព្រះអង្គ ។ អ្នកណាមួយក៏មិនហ៊ានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគក្នុង
ទីនោះឡើយ រៀរលែងតែភិក្ខុមួយរូបអ្នកនាំទូរថង្គាន់បិណ្ឌបាតទៅ ។

(៤៨) គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះកន្លងកាលកន្លះខែនោះ
ហើយ ក៏ទ្រង់ចេញចាកទីស្ងាត់ ហើយគ្រាសំនឹងភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតបានគ្រាសំនឹងជាធំបួងដោយធម៌ជាគ្រឿងនៅ
ឯណា តថាគតក៏បានសម្រេចសម្រាន្តទៅដោយចំណែកនៃធម៌ជាគ្រឿង
នៅនោះ តថាគតដឹងច្បាស់យ៉ាងនេះថា ការសោយអាម្មណ៍ព្រោះ
មិច្ឆាទិដ្ឋិជាបច្ច័យក៏មាន ការសោយអាម្មណ៍ព្រោះសម្មាទិដ្ឋិជាបច្ច័យ
ក៏មាន ។ បេ ។ ការសោយអាម្មណ៍ព្រោះមិច្ឆាសមាធិជាបច្ច័យក៏មាន

វិហារវង្ស

សម្មាសមាធិប្បច្ចយាមិ វេទយំតំ ធញ្ញប្បច្ចយាមិ វេទយំ-
 តំ វិតក្កប្បច្ចយាមិ វេទយំតំ សញ្ញាបច្ចយាមិ វេទយំតំ
 ធនោ ច អរូបសន្តោ ហោតិ វិតក្កា ច អរូបសន្តា
 ហោន្តិ សញ្ញា ច អរូបសន្តា ហោតិ តប្បច្ចយាមិ
 វេទយំតំ ធនោ ច រូបសន្តោ ហោតិ វិតក្កា ច រូបសន្តា
 ហោន្តិ សញ្ញា ច រូបសន្តា ហោតិ តប្បច្ចយាមិ វេទយំ-
 តំ អប្បត្តស្ស បតិយា អត្តំ វាយាមំ តស្មីមិ ហំនេ
 អនុប្បត្តេ តប្បច្ចយាមិ វេទយំតន្តំ ។

[២៧] សាវត្ថិនិទានំ ។ ឥន្ទ្រាមហំ ភិក្ខុវេ តេមាសំ
 បដិសន្ធិយំតុំ នម្មំ កេនច ឧបសង្កមិតោ អញ្ញត្រ
 ឯកេន បិណ្ឌាចាតនីហារកេនាតិ ។ ឯវំ កន្លេតិ ខោ
 តេ ភិក្ខុ កកវតោ បដិស្សត្វា ។ ធាស្សន កោចិ
 កកវតំ ឧបសង្កមិតំ អញ្ញត្រ ឯកេន បិណ្ឌាចាតនី-
 ហារកេន ។

វិហារវគ្គ

ការសោយអាម្មណ៍ព្រោះសម្មាសមាធិជាបច្ច័យក៏មាន ការសោយ
 អាម្មណ៍ព្រោះឆន្ទៈជាបច្ច័យក៏មាន ការសោយអាម្មណ៍ព្រោះវិតក្កៈជា
 បច្ច័យក៏មាន ការសោយអាម្មណ៍ព្រោះសញ្ញាជាបច្ច័យក៏មាន ឆន្ទៈមិន
 រម្ងាប់ក៏មាន វិតក្កៈមិនរម្ងាប់ក៏មាន សញ្ញាមិនរម្ងាប់ក៏មាន ការសោយ
 អាម្មណ៍ព្រោះមិនរម្ងាប់នោះជាបច្ច័យក៏មាន ឆន្ទៈរម្ងាប់ក៏មាន វិតក្កៈរម្ងាប់
 ក៏មាន សញ្ញារម្ងាប់ក៏មាន ការសោយអាម្មណ៍ព្រោះរម្ងាប់នោះជាបច្ច័យ
 ក៏មាន សេចក្តីព្យាយាមប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីដល់នូវគុណវិសេសដែលមិន
 ទាន់បានដល់ក៏មាន កាលបើហេតុនោះមិនទាន់សម្រេចហើយ ការ
 សោយអាម្មណ៍ព្រោះមិនសម្រេចនោះជាបច្ច័យក៏មាន ។

[៤៧] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតប្រា-
 ថ្នាដើម្បីសម្លឹងនៅក្នុងទីស្ងាត់អស់ ៗ ខែ អ្នកណាមួយកុំគប្បីចូលទៅរក
 តថាគតឡើយ រៀរលែងតែភិក្ខុមួយរូបអ្នកនាំនូវចង្កាន់បិណ្ឌបាតទៅ ។
 ភិក្ខុទាំងនោះទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកាព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណា
 ព្រះអង្គ ។ អ្នកណាមួយក៏មិនហ៊ានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ក្នុងទីនោះឡើយ រៀរលែងតែភិក្ខុមួយរូបអ្នកនាំនូវចង្កាន់បិណ្ឌបាតទៅ ។

សុត្តន្តបិដកេ សម្មាសម្ពុទ្ធិយស្ស មហាវរុត្តោ

[៤០] អថខោ ភកកា តស្ស តេមាសស្ស អត្ថយេន
 បដិសល្លាណា វុដ្ឋិតោ ភិក្ខុ អាមន្តេសិ យេន ស្វាហំ
 ភិក្ខុវេ វិហារេន បឋមាភិសម្ពុទ្ធា វិហារាមិ តស្ស បទេ-
 សេន វិហាសី សោ ឯវំ បជាណមិ មិច្ឆាទិដ្ឋិប្បត្ថ-
 យាមិ វេទយិតំ មិច្ឆាទិដ្ឋិវ្រុសមប្បត្ថយាមិ វេទយិតំ
 សម្មាទិដ្ឋិប្បត្ថយាមិ វេទយិតំ សម្មាទិដ្ឋិវ្រុសមប្បត្ថយា-
 មិ វេទយិតំ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាទិប្បត្ថយាមិ វេទយិតំ
 មិច្ឆាសមាទិវ្រុសមប្បត្ថយាមិ វេទយិតំ សម្មាសមា-
 ទិប្បត្ថយាមិ វេទយិតំ សម្មាសមាទិវ្រុសមប្បត្ថយាមិ
 វេទយិតំ ធន្តប្បត្ថយាមិ វេទយិតំ ធន្តវ្រុសមប្បត្ថយាមិ
 វេទយិតំ វិតក្កប្បត្ថយាមិ វេទយិតំ វិតក្កវ្រុសមប្បត្ថ-
 យាមិ វេទយិតំ សញ្ញាប្បត្ថយាមិ វេទយិតំ សញ្ញា-
 វ្រុសមប្បត្ថយាមិ វេទយិតំ ធន្តោ ច អវ្រុសន្តោ
 ហោតិ វិតក្កា ច អវ្រុសន្តា ហោន្តិ សញ្ញា ច

សុត្តន្តបិដក សំយោគនិកាយ មហាវារិទ្ធ

(៥០) គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគលុះកន្លង ៣ ខែនោះហើយ
 ក៏ចេញពាក្យស្ងាត់ ហើយត្រាស់នឹងភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ គឺថាគតបានត្រាស់ដឹងជាដំបូងដោយធម៌ជាគ្រឿងនៅឯណា
 គឺថាគតក៏បានសម្រេចសម្រាន្តនៅដោយចំណែកនៃធម៌ជាគ្រឿងនៅទោះ
 គឺថាគតដឹងច្បាស់យ៉ាងនេះថា ការសោយអាម្មណ៍ព្រោះមិច្ឆាទិដ្ឋិជា
 បច្ច័យក៏មាន ការសោយអាម្មណ៍ព្រោះរម្ងាប់មិច្ឆាទិដ្ឋិជាបច្ច័យក៏មាន
 ការសោយអាម្មណ៍ព្រោះសម្មាទិដ្ឋិជាបច្ច័យក៏មាន ការសោយអាម្មណ៍
 ព្រោះរម្ងាប់សម្មាទិដ្ឋិជាបច្ច័យក៏មាន ។ បេ ។ ការសោយអាម្មណ៍ព្រោះ
 មិច្ឆាសមាធិជាបច្ច័យក៏មាន ការសោយអាម្មណ៍ព្រោះរម្ងាប់មិច្ឆាសមាធិ
 ជាបច្ច័យក៏មាន ការសោយអាម្មណ៍ព្រោះសម្មាសមាធិជាបច្ច័យក៏មាន
 ការសោយអាម្មណ៍ព្រោះរម្ងាប់សម្មាសមាធិជាបច្ច័យក៏មាន ការសោយ
 អាម្មណ៍ព្រោះឆន្ទៈជាបច្ច័យក៏មាន ការសោយអាម្មណ៍ព្រោះរម្ងាប់ឆន្ទៈ
 ជាបច្ច័យក៏មាន ការសោយអាម្មណ៍ព្រោះវិតក្កៈជាបច្ច័យក៏មាន ការ
 សោយអាម្មណ៍ព្រោះរម្ងាប់វិតក្កៈជាបច្ច័យក៏មាន ការសោយអាម្មណ៍
 ព្រោះសញ្ញាជាបច្ច័យក៏មាន ការសោយអាម្មណ៍ព្រោះរម្ងាប់សញ្ញាជា
 បច្ច័យក៏មាន ឆន្ទៈមិនរម្ងាប់ក៏មាន វិតក្កៈមិនរម្ងាប់ក៏មាន សញ្ញា

វិហារវេទ

អរ្យសន្តា ហោតិ តប្បច្ចយាបិ វេទយំតំ ជន្លោ ច វ្រុប-
 សន្តោ ហោតិ វិតក្កា ច វ្រុបសន្តា ហោន្តិ សញ្ញា ច វ្រុប-
 សន្តា ហោតិ តប្បច្ចយាបិ វេទយំតំ អប្បត្តស្ស បត្តិយា
 អត្ថំ វាយាមំ តស្មីបិ ហំនេ អនុប្បត្តេ តប្បច្ចយាបិ
 វេទយំតន្តិ ។

[៥០] សារត្ថំនិទានំ ។ អថខោ អញ្ញាតវេ ភិក្ខុ
 យេន ភកវា តេនុបសន្តមិ ។ បេ ។ ឯកមន្តំ និសិដ្ឋោ
 ខោ សោ ភិក្ខុ ភកវន្តំ ឯតទវេច សេក្ខោ សេក្ខោតិ
 កន្តេ វ្រុច្ឆតិ តិវ្រាវតា នុ ខោ កន្តេ សេក្ខោ ហោតិតិ ។
 វេន ភិក្ខុ សេក្ខាយ សម្មាទិដ្ឋិយា សមម្ពាភតោ
 ហោតិ ។ បេ ។ សេក្ខេន សម្មាសមាធិនា សមម្ពាភតោ
 ហោតិ ។ ឯត្រាវតា ខោ ភិក្ខុ សេក្ខោ ហោតិតិ ។

វិហារវិគ្គ

មិនរម្ងាប់ក៏មាន ការសោយការម្ហូបព្រោះមិនរម្ងាប់នោះជាបច្ច័យក៏មាន
 ឆន្ទៈរម្ងាប់ក៏មាន វិតក្ករម្ងាប់ក៏មាន សញ្ញារម្ងាប់ក៏មាន ការសោយ
 ការម្ហូបព្រោះរម្ងាប់នោះជាបច្ច័យក៏មាន សេចក្តីព្យាយាមប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីដល់ទ្រុឌុរសេសដែលមិនទាន់បានដល់ក៏មាន កាលបើហេតុ
 នោះមិនទាន់សម្រេចហើយ ការសោយការម្ហូបព្រោះហេតុមិនសម្រេច
 នោះជាបច្ច័យក៏មាន ។

[៥១] សាវត្ថុនិទាន ។ [គ្រានោះ ភិក្ខុមួយរូបចូលទៅគាល់ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ ។ បេ ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាប
 បង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពាក្យគេ
 តែងនិយាយថា សេក្ខៈ សេក្ខៈ ដូច្នោះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ដែល
 ឈ្មោះថាសេក្ខៈនោះដោយហេតុប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ម្នាលភិក្ខុ ភិក្ខុក្នុងសាស-
 នានេះ ប្រកបដោយសេក្ខសម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ ប្រកបដោយសេក្ខសម្មា-
 សហធិ ។ ម្នាលភិក្ខុ ដែលឈ្មោះថាសេក្ខៈដោយហេតុប៉ុន្មានយ៉ាង ។

សុត្តន្តបិដកេ សុយុត្តនិកាយស្ស មហាវរិយោ

(៥២) សាវត្ថិនិទានំ ។ អដ្ឋមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ការីតា
 ពហុលីកតា អនុប្បដ្ឋា ឧប្បជ្ឈន្តំ ជាញាត្រ តថាគតស្ស
 ចាតុការា អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។ កតមេ អដ្ឋ ។
 សេយ្យថំ ។ សម្មាទិដ្ឋំ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។
 ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ អដ្ឋ ធម្មា ការីតា ពហុលីកតា
 អនុប្បដ្ឋា ឧប្បជ្ឈន្តំ ជាញាត្រ តថាគតស្ស ចាតុការា
 អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្សាតិ ។

(៥៣) សាវត្ថិនិទានំ ។ អដ្ឋមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា
 ការីតា ពហុលីកតា អនុប្បដ្ឋា ឧប្បជ្ឈន្តំ ជាញាត្រ
 សុគតវិនយា ។ កតមេ អដ្ឋ ។ សេយ្យថំ ។ សម្មាទិដ្ឋំ
 ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ អដ្ឋ ធម្មា
 ការីតា ពហុលីកតា អនុប្បដ្ឋា ឧប្បជ្ឈន្តំ ជាញាត្រ
 សុគតវិនយាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ បហារវរុត្ត

(៥២) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ៨ យ៉ាង
 នេះ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ ដែលមិនទាន់កើត
 ឡើង រមែងកើតឡើង មិនមែនកើតឡើងក្រៅអំពីការកើតប្រាកដនៃ
 ព្រះគម្ភាគតជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធទេ ។ ធម៌ទាំង ៨ យ៉ាងតើដូចម្តេច ។
 អ្វីខ្លះ ។ គឺសម្មាទិដ្ឋិ ១ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ធម៌ទាំង ៨ យ៉ាងនេះឯង ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ
 ដែលមិនទាន់កើតឡើង រមែងកើតឡើង មិនមែនកើតឡើងក្រៅអំពីការ
 កើតប្រាកដនៃព្រះគម្ភាគតជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធទេ ។

(៥៣) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ៨ យ៉ាង
 នេះឯង ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ ដែលមិនទាន់កើត
 ឡើង រមែងកើតឡើង មិនមែនកើតឡើងក្រៅអំពីវិន័យព្រះសុគតទេ ។
 ធម៌ទាំង ៨ យ៉ាងតើដូចម្តេច ។ អ្វីខ្លះ ។ គឺសម្មាទិដ្ឋិ ១ ។ បេ ។ សម្មា-
 សមាធិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ៨ យ៉ាងនេះឯង ដែលបុគ្គល
 ចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ ដែលមិនទាន់កើតឡើង រមែងកើតឡើង
 មិនមែនកើតឡើងក្រៅអំពីវិន័យព្រះសុគតទេ ។

វិហារវគ្គោ

[៥៤] សាវត្ថំនិទានំ ។ អដ្ឋមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា
 បរិសុទ្ធា បរិយោទាតា អនត្តណា វិកត្វបក្កិលេសា
 អនុប្បដ្ឋា ឧប្បជ្ឈន្តិ ណាញត្រ តថាកតស្ស ទាតុភារា
 អហាលោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។ កតមេ អដ្ឋ ។ សេយ្យ-
 ដីនំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។ ឥមេ ខោ
 ភិក្ខុវេ អដ្ឋ ធម្មា បរិសុទ្ធា បរិយោទាតា អនត្តណា
 វិកត្វបក្កិលេសា អនុប្បដ្ឋា ឧប្បជ្ឈន្តិ ណាញត្រ តថា-
 កតស្ស ទាតុភារា អហាលោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្សតិ ។

[៥៥] សាវត្ថំនិទានំ ។ អដ្ឋមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា
 បរិសុទ្ធា បរិយោទាតា អនត្តណា វិកត្វបក្កិលេសា
 អនុប្បដ្ឋា ឧប្បជ្ឈន្តិ ណាញត្រ សុកតវិនយា ។ កតមេ
 អដ្ឋ ។ សេយ្យដីនំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។
 ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ អដ្ឋ ធម្មា បរិសុទ្ធា បរិយោទាតា អ-
 នត្តណា វិកត្វបក្កិលេសា អនុប្បដ្ឋា ឧប្បជ្ឈន្តិ ណាញត្រ
 សុកតវិនយាតិ ។

វិហារវគ្គ

(៥៤) សារត្តិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ៨ យ៉ាង នេះឯង ដែលបរិសុទ្ធ ផ្លូវផង មិនមានទីទួលគឺកិលេស ប្រាសចាក ទបក្កិលេសហើយ ដែលមិនខានកើតឡើង រមែងកើតឡើង មិនមែន កើតឡើងក្រៅអំពីការកើតប្រាកដនៃព្រះតថាគតជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ទេ ។ ធម៌ទាំង ៨ យ៉ាងតើដូចម្តេច ។ អ្វីខ្លះ ។ គឺសម្មាទិដ្ឋិ១ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ៨ យ៉ាងនេះឯង ដែល បរិសុទ្ធ ផ្លូវផង មិនមានទីទួលគឺកិលេស ប្រាសចាកទបក្កិលេសហើយ ដែលមិនខានកើតឡើង រមែងកើតឡើង មិនមែនកើតឡើងក្រៅអំពី ការកើតប្រាកដនៃព្រះតថាគតជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធទេ ។

(៥៥) សារត្តិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ៨ យ៉ាង នេះឯង ដែលបរិសុទ្ធ ផ្លូវផង មិនមានទីទួលគឺកិលេស ប្រាសចាក ទបក្កិលេសហើយ ដែលមិនខានកើតឡើង រមែងកើតឡើង មិនមែន កើតឡើងក្រៅអំពីវិន័យព្រះសុគតទេ ។ ធម៌ទាំង ៨ យ៉ាងតើដូចម្តេច ។ អ្វីខ្លះ ។ គឺសម្មាទិដ្ឋិ១ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ៨ យ៉ាងនេះឯង ដែលបរិសុទ្ធ ផ្លូវផង មិនមានទីទួលគឺកិលេស ប្រាសចាកទបក្កិលេសហើយ ដែលមិនខានកើតឡើង រមែងកើតឡើង មិនមែនកើតឡើងក្រៅអំពីវិន័យព្រះសុគតទេ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហានិទ្ទេ

(៥៦) សាវត្ថុនិទានំ ។ ឯវុឌ្ឍេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ
 អាយស្មា ច អានន្តោ អាយស្មា ច កន្តោ ចាដលីបុត្តេ
 វិហារន្តំ កុក្កដារាមេ ។ អថខោ អាយស្មា កន្តោ
 សាយល្ហាសមយំ បដិសល្ហានា វុឌ្ឍិតោ យេនាយស្មា
 អានន្តោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មតា អា-
 នន្តេន សន្ធិំ សម្មោទិ សម្មោទនីយំ កមំ សារាណីយំ
 វិតិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្នោ ខោ
 អាយស្មា កន្តោ អាយស្មន្តំ អានន្តំ ឯតទរោច អ-
 ត្រហ្មចរិយំ អត្រហ្មចរិយន្តំ អាវុសោ អានន្ត វុច្ចតិ
 កតមំ នុ ខោ អាវុសោ អត្រហ្មចរិយន្តំ ។ សាធុ សាធុ
 អាវុសោ កន្ត កន្តកោ ខោ តេ អាវុសោ កន្ត ឧម្មត្តោ
 កន្តកំ បដិភាណំ កល្យាណំ បរិបុត្តា ឯវំ ហិ តំ
 អាវុសោ កន្ត បុច្ឆសិ អត្រហ្មចរិយំ អត្រហ្មចរិយន្តំ
 អាវុសោ អានន្ត វុច្ចតិ កតមំ នុ ខោ អាវុសោ អ-
 ត្រហ្មចរិយន្តំ ។ ឯវមាវុសោតិ ។ អយមេវ ខោ អាវុសោ
 អន្ធន្តកោ មិច្ឆាមក្កោ អត្រហ្មចរិយំ ។ សេយ្យដីទំ ។
 មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាទិតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិវេទ

(៥៦) សាវត្ថិនិទាន ។ ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ
 ព្រះអានន្ទ្រដ៏មានអាយុនឹងព្រះភទ្ទៈដ៏មានអាយុគង្វីនៅក្នុងកុកដាវាម ជិត
 ក្រុងបាដលិបុត្ត ។ គ្រានោះ ព្រះភទ្ទៈដ៏មានអាយុចេញចាកទីពួនសម្ងំ
 ក្នុងវេលាសាយល្ងាសម័យ ហើយចូលទៅក្រពះអានន្ទ្រដ៏មានអាយុ លុះ
 ចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើនូវសេចក្តីរីករាយជាមួយនឹងព្រះអានន្ទ្រដ៏មាន
 អាយុ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយនឹងពាក្យដែលគួរពូកហើយ ក៏
 អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះភទ្ទៈដ៏មានអាយុអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ
 ក៏ពោលទៅនឹងព្រះអានន្ទ្រដ៏មានអាយុដូច្នោះថា ម្ចាស់អារុសោអានន្ទ្រ
 ពាក្យគេតែនិយាយថា អត្រហ្មចរិយៈ អត្រហ្មចរិយៈ ដូច្នោះ ម្ចាស់
 អារុសោ អត្រហ្មចរិយៈតើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់អារុសោភទ្ទៈ ប្រពៃណាស់
 ហើយ ប្រពៃណាស់ហើយ ម្ចាស់អារុសោភទ្ទៈ ការវិស្វន័រកប្រស្នារបស់
 អ្នក លុះពេកណាស់ ប្រាជ្ញាក៏ល្អ ការសាកសួរក៏មានទំនងល្អ ម្ចាស់
 អារុសោភទ្ទៈ ព្រោះថាអ្នកសួរយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារុសោអានន្ទ្រ ពាក្យ
 គេតែនិយាយថា អត្រហ្មចរិយៈ អត្រហ្មចរិយៈ ដូច្នោះ ម្ចាស់អារុសោ
 អត្រហ្មចរិយៈតើដូចម្តេច ។ យ៉ាងនេះហើយ អារុសោ ។ ម្ចាស់អារុ-
 សោ មិច្ឆាមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ នេះឯង ហៅថាអត្រហ្មចរិយៈ ។
 មិច្ឆាមគ្គទាំង៨ តើដូចម្តេច ។ គឺមិច្ឆាទិដ្ឋិ១ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាធិ១ ។

វិហារវេទ

(៥៧) ចាជលំបុត្តនិទានំ ។ បេ ។ ព្រហ្មចរិយំ ព្រហ្ម-
 ចរិយន្តំ អារុសោ អាណន្ទ វុច្ឆនិ កតតមំ នុ ខោ អារុសោ
 ព្រហ្មចរិយំ កតតមំ ព្រហ្មចរិយបរិយោសានន្តំ ។ សាធុ
 សាធុ ខោ អារុសោ កន្ទ កន្ទកោ ខោ តេ
 អារុសោ កន្ទ ឧត្តុត្តោ កន្ទកំ បដិកាលំ កល្យាណំ
 បរិបុត្តា ឃំ ហិ តំ អារុសោ កន្ទ បុច្ឆសិ ព្រហ្មចរិយំ
 ព្រហ្មចរិយន្តំ អារុសោ អាណន្ទ វុច្ឆនិ កតតមំ នុ ខោ
 អារុសោ ព្រហ្មចរិយំ កតតមំ ព្រហ្មចរិយបរិយោសា-
 នន្តំ ។ ឃំ អារុសោតិ ។ អយមេវ ខោ អារុសោ អរិយោ
 អន្តង្គិកោ មត្តោ ព្រហ្មចរិយំ ។ សេយ្យដិទំ ។ សម្មាដិដ្ឋិ
 ។ បេ ។ សម្មាសមាដិ ។ យោ ខោ អារុសោ វាគក្កយោ
 ទោសក្កយោ មោហក្កយោ វនំ ព្រហ្មចរិយបរិយោ-
 សានន្តំ ។

វិហារវគ្គ

(៥៧) បាដលិបុគ្គនិទាន ។ បេ ។ ម្នាលអារុសោអាទន្ទ ពាក្យ
 គេតែងនិយាយថា ព្រហ្មចរិយៈ ព្រហ្មចរិយៈ ដូច្នោះ ម្នាលអារុសោ
 ព្រហ្មចរិយៈ តើដូចម្តេច ទីបំផុតរបស់ព្រហ្មចរិយៈ តើដូចម្តេច ។
 ម្នាលអារុសោកន្ទៈ ប្រពៃណាស់ហើយ ប្រពៃណាស់ហើយ ម្នាល
 អារុសោកន្ទៈ ការស្វែងរកប្រស្នារបស់អ្នក ល្អពេកណាស់ ប្រាជ្ញាក៏ល្អ
 ការសាកសួរក៏មានទំនងល្អ ម្នាលអារុសោកន្ទៈ ព្រោះថាអ្នកសួរយ៉ាង
 នេះថា ម្នាលអារុសោអាទន្ទ ពាក្យគេតែងនិយាយថា ព្រហ្មចរិយៈ
 ព្រហ្មចរិយៈ ដូច្នោះ ម្នាលអារុសោ ព្រហ្មចរិយៈ តើដូចម្តេច ទីបំផុត
 របស់ព្រហ្មចរិយៈ តើដូចម្តេច ។ យ៉ាងនេះហើយ អារុសោ ។ ម្នាល
 អារុសោ មគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ៨នេះឯង ហៅថាព្រហ្មចរិយៈ ។
 មគ្គទាំង៨ តើដូចម្តេច ។ គីសម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។
 ម្នាលអារុសោ ការអស់ទៅនៃវត្ថុៈ ការអស់ទៅនៃទោសៈ ការអស់ទៅ
 នៃមោហៈឯណា នេះហៅថាទីបំផុតរបស់ព្រហ្មចរិយៈ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុទ្ធា

(៥៨) តាដលិបុត្តនិទានំ ។ ព្រហ្មចរិយំ ព្រហ្មចរិយន្តិ អាវុសោ អាណន្ទ វុច្ឆតិ កតមំ នុ ខោ អាវុសោ ព្រហ្មចរិយំ កតមោ ព្រហ្មចារី កតមំ ព្រហ្មចរិយបរិយោសានន្តិ ។ សាធុ សាធុ អាវុសោ កន្ទ កន្ទកោ ខោ តេ អាវុសោ កន្ទ ឧម្មន្តោ កន្ទកំ បដិភាណំ កល្យាណំ បរិបុត្តា វិវំ ហិ ភំ អាវុសោ កន្ទ បុច្ឆសិ ព្រហ្មចរិយំ ព្រហ្មចរិយន្តិ អាវុសោ អាណន្ទ វុច្ឆតិ កតមំ នុ ខោ អាវុសោ ព្រហ្មចរិយំ កតមោ ព្រហ្មចារី កតមំ ព្រហ្មចរិយបរិយោសានន្តិ ។ ឯវមាវុសោតិ ។ អយមេវ ខោ អាវុសោ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ ព្រហ្មចរិយំ ។ សេយ្យដំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។ យោ ខោ អាវុសោ ឥតិណិ អរិយេន អដ្ឋង្គិកេន មក្កេន សមម្ពាគតោ អយំ វុច្ឆតិ ព្រហ្មចារី ។ យោ ខោ អាវុសោ វាគក្ខយោ ទោសក្ខយោ មោហាក្ខយោ ឥទំ ព្រហ្មចរិយបរិយោសានន្តិ ។ សុត្តន្តយំ ឯកនិទានំ^(១) ។

វិហាររុទ្ធា ទុតិយោ ។

១ ម. តីណិ សុត្តន្តនិ ឯកនិទានំ ។

សុត្តន្តបិដក សំបុត្តនិកាយ មហាវិញ្ញ

(៥៨) បុគ្គលិកនិទាន ។ ម្នាលអារុសោភន្ទ ពាក្យគេតែងនិយាយថា ព្រហ្មចរិយៈ ព្រហ្មចរិយៈ ដូច្នោះ ម្នាលអារុសោ ព្រហ្មចរិយៈ តើដូចម្តេច ព្រហ្មចារី (បុគ្គលអ្នកប្រព្រឹត្តនូវធម៌ដ៏ប្រសើរ) តើដូចម្តេច ទីបំផុតរបស់ព្រហ្មចរិយៈ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលអារុសោភន្ទៈ ប្រព្រឹត្តនាសំហើយ ប្រព្រឹត្តនាសំហើយ ម្នាលអារុសោភន្ទៈ ការវិស្វនិកេប្រស្នារបស់អ្នក ល្អពេកណាស់ ប្រាជ្ញាភ័ក្ត្រ ការសាកសួរក៏មានទំនងល្អ ម្នាលអារុសោភន្ទៈ ព្រោះថាអ្នកសួរយ៉ាងនេះថា ម្នាលអារុសោភន្ទ ពាក្យគេតែងនិយាយថា ព្រហ្មចរិយៈ ព្រហ្មចរិយៈ ដូច្នោះ ម្នាលអារុសោ ព្រហ្មចរិយៈ តើដូចម្តេច ព្រហ្មចារី តើដូចម្តេច ទីបំផុតរបស់ព្រហ្មចរិយៈ តើដូចម្តេច ។ យ៉ាងនេះហើយ អារុសោ ។ ម្នាលអារុសោ មគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ៨នេះឯង ហៅថាព្រហ្មចរិយៈ ។ មគ្គទាំង៨ តើដូចម្តេច ។ គីសម្មាទិដ្ឋិ ១ ។ វេ ។ សម្មាសមាធិ ១ ។ ម្នាលអារុសោ បុគ្គលឯណាប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរមានអង្គ៨នេះ បុគ្គលនេះហៅថាព្រហ្មចារី ។ ម្នាលអារុសោ ការអស់ទៅនៃរាគៈ ការអស់ទៅនៃទោសៈ ការអស់ទៅនៃមោហៈឯណា នេះហៅថាទីបំផុតរបស់ព្រហ្មចរិយៈ ។ ក្នុងសូត្រិក្សនេះ មាននិទានតែមួយ ។

វិហារវិញ្ញាណ

តស្សូទ្ធានំ

ទ្វេ វិហារា ច សេត្វោ ច

ឧប្បាទេ^(១) អបរេ ទុរេ

បរិសុទ្ធន ទ្វេ វុត្តា

កុត្តដារមេន តយោតិ ។

• ម. ឧប្បាទ ។

វិហារវេទ

ឧទាននៃវិហារវេទនោះគឺ

និយាយអំពីវិហារធម៌របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគមាន ២ លើក
 អំពីសក្ខី ១ អំពីធម៌៨ យ៉ាងដែលបុគ្គលចំរើនឲ្យច្រើនហើយ
 ដែលមិនទាន់កើតឡើង រមែងកើតឡើង មាន ២ លើក
 និយាយអំពីធម៌៨ យ៉ាងដែលបរិសុទ្ធមាន ២ លើក អំពីធម៌
 ដែលព្រះករុណាដ៏មានអាយុស្សរព្រះអានន្ទក៏ក្នុងវាមាន ៣
 លើក ។

មិច្ឆាភិក្ខុ

[៥៧] សាវត្ថំនិទានំ ។ មិច្ឆត្តញ្ច វោ ភិក្ខុវេ ទេ.

សេស្សាមិ សម្មត្តញ្ច នំ សុណាថ ។

[៦០] កតមញ្ច ភិក្ខុវេ មិច្ឆត្តំ ។ សេយ្យដីទំ ។

មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាធិ ។ វទំ វុច្ឆនិ ភិក្ខុវេ
មិច្ឆត្តំ ។

[៦១] កតមញ្ច ភិក្ខុវេ សម្មត្តំ ។ សេយ្យដីទំ ។

សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។ វទំ វុច្ឆនិ ភិក្ខុវេ
សម្មត្តន្តំ ។

[៦២] សាវត្ថំនិទានំ ។ អកុសលេ ច វោ ភិក្ខុវេ

ធម្មេ ទេសេស្សាមិ កុសលេ ច ធម្មេ នំ សុណាថ ។

[៦៣] កតមេ ច ភិក្ខុវេ អកុសលា ធម្មា ។

សេយ្យដីទំ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាធិ ។ វទេ
វុច្ឆនិ ភិក្ខុវេ អកុសលា ធម្មា ។

មិច្ឆាភិក្ខុ
២១ ក

[៥៧] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែង
នូវការខុសផង នូវការត្រូវផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរ
ស្តាប់នូវធម៌នោះចុះ ។

[៦០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការខុស តើដូចម្តេច ។ អ្វីខ្លះ ។
គឺមិច្ឆាទិដ្ឋិ ១ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាធិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅ
ថាការខុស ។

[៦១] ការត្រូវ តើដូចម្តេច ។ អ្វីខ្លះ ។ គឺសម្មាទិដ្ឋិ ១ ។ បេ ។
សម្មាសមាធិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាការត្រូវ ។

[៦២] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំ-
ដែងនូវធម៌អកុសលផង នូវធម៌អកុសលផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ
អ្នកទាំងឡាយចូរស្តាប់នូវធម៌នោះចុះ ។

[៦៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌អកុសល តើដូចម្តេច ។
អ្វីខ្លះ ។ គឺមិច្ឆាទិដ្ឋិ ១ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាធិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
នេះហៅថាធម៌អកុសល ។

មិច្ឆាវគ្គោ

[៦៤] កាតមេ ច ភិក្ខុវេ កុសលា ធម្មា ។
 សេយ្យដីទំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។
 ឥបេ វុត្តតិ ភិក្ខុវេ កុសលា ធម្មាតិ ។

[៦៥] សាវត្ថិនិទានំ ។ មិច្ឆាបដិបទកា វោ ភិក្ខុវេ
 ទេសេស្សនិមិ សម្មាបដិបទកា តំ សុណាថ ។

[៦៦] កតមា ច ភិក្ខុវេ មិច្ឆាបដិបទា ។ សេយ្យ-
 ដីទំ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាធិ ។ អយំ វុត្តតិ
 ភិក្ខុវេ មិច្ឆាបដិបទា ។

[៦៧] កតមា ច ភិក្ខុវេ សម្មាបដិបទា ។
 សេយ្យដីទំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។
 អយំ វុត្តតិ ភិក្ខុវេ សម្មាបដិបទាតិ ។

មិច្ឆត្តវគ្គ

[៦៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ជាកុសល តើដូចម្តេច ? អ្វីខ្លះ ?
 គឺសម្មាទិដ្ឋិ ១ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅ
 ថាធម៌ជាកុសល ។

[៦៥] សារត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹង
 សំដែងនូវបដិបទានខុសផង នូវបដិបទានត្រូវផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នក
 ទាំងឡាយចូរស្តាប់នូវបដិបទានោះចុះ ។

[៦៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បដិបទានខុស តើដូចម្តេច ? អ្វីខ្លះ ?
 គឺមិច្ឆាទិដ្ឋិ ១ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាធិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅ
 ថាបដិបទានខុស ។

[៦៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បដិបទានត្រូវ តើដូចម្តេច ? អ្វីខ្លះ ?
 គឺសម្មាទិដ្ឋិ ១ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅ
 ថាបដិបទានត្រូវ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារិញ្ញោ

[៦៧] សាវត្ថីនិទានំ ។ តិហិណោ វាហំ ភិក្ខុវេ

បព្វជិតស្ស វា មិច្ឆាបដិបទំ ន វណ្ណមិ ។ តិហិ វា

ភិក្ខុវេ បព្វជិតោ វា មិច្ឆាបដិបន្នោ មិច្ឆាបដិបត្តាធិក-

រណាហេតុ ណាភជគោ ហេតុ ញាយំ ធម្មំ កុសលំ ។

កតហា ច ភិក្ខុវេ មិច្ឆាបដិបទា ។ សេយ្យមីទំ ។

មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាធិ ។ អយំ វុត្ថុតិ ភិក្ខុវេ

មិច្ឆាបដិបទា ។ តិហិណោ វាហំ ភិក្ខុវេ បព្វជិតស្ស វា

មិច្ឆាបដិបទំ ន វណ្ណមិ ។ តិហិ វា ភិក្ខុវេ បព្វជិតោ

វា មិច្ឆាបដិបន្នោ មិច្ឆាបដិបត្តាធិករណាហេតុ ណាភជ-

គោ ហេតុ ញាយំ ធម្មំ កុសលំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុទ្ធ

[៦៨] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតមិន

សរសើរបដិបទាខុស របស់គ្រហស្ថក្ខី របស់បព្វជិតក្ខីទេ ។ ម្នាលភិក្ខុ

ទាំងឡាយ គ្រហស្ថក្ខី បព្វជិតក្ខី តែប្រតិបត្តិខុសហើយ រមែងមិន

ញ៉ាំងធម៌ដែលបណ្ឌិតគប្បីដឹងគឺអរិយមគ្គជាកុសលឲ្យសម្រេចបាន ព្រោះ

ហេតុនៃអធិករណ៍គឺប្រតិបត្តិខុសទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បដិបទា

ខុស តើដូចម្តេច ។ អ្វីខ្លះ ។ គឺមិច្ឆាទិដ្ឋិ ១ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាធិ ១ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាបដិបទាខុស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

តថាគតមិនសរសើរបដិបទាខុស របស់គ្រហស្ថក្ខី របស់បព្វជិតក្ខីទេ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រហស្ថក្ខី បព្វជិតក្ខី តែប្រតិបត្តិខុសហើយ រមែង

មិនញ៉ាំងធម៌ដែលបណ្ឌិតគប្បីដឹងគឺអរិយមគ្គជាកុសលឲ្យសម្រេចបាន

ព្រោះហេតុនៃអធិករណ៍គឺប្រតិបត្តិខុសទេ ។

មិច្ឆត្តវិទ្យា

[៦៧] តិហំនោ វាហំ ភិក្ខុវេ បព្វជិតស្ស វា
 សម្មាបដិបទំ វណ្ណមិ ។ តិហំ វា ភិក្ខុវេ បព្វជិ-
 តោ វា សម្មាបដិបន្នោ សម្មាបដិបត្តាធិការណហេតុ
 អាភពកោ ហោតិ ញាយំ ធម្មំ កុសលំ ។ កតមា
 ច ភិក្ខុវេ សម្មាបដិបទា ។ សេយ្យបីទំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ
 ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សម្មា-
 បដិបទា ។ តិហំនោ វាហំ ភិក្ខុវេ បព្វជិតស្ស វា
 សម្មាបដិបទំ វណ្ណមិ ។ តិហំ វា ភិក្ខុវេ បព្វជិ-
 តោ វា សម្មាបដិបន្នោ សម្មាបដិបត្តាធិការណហេតុ
 អាភពកោ ហោតិ ញាយំ ធម្មំ កុសលន្តំ ។

[៧០] សាវត្ថំនិហានំ ។ អសប្បវិសញ្ច វេ ភិក្ខុវេ
 ទេសេស្សមិ សប្បវិសញ្ច តំ សុណាថ ។

មិច្ឆតវិញ

(៦៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតសរសើរតែបដិបត្តាត្រូវ
 របស់គ្រហស្ថក្ខី របស់បព្វជិតក្ខី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រហស្ថក្ខី
 បព្វជិតក្ខី តែប្រតិបត្តិត្រូវហើយ រមែងញ៉ាំងធម៌ដែលបណ្ឌិតគប្បីដឹង
 គឺអរិយមគ្គជាកុសលឲ្យសម្រេចទៅបាន ព្រោះហេតុនៃអធិករណ៍គឺ
 សេចក្តីប្រតិបត្តិត្រូវ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បដិបត្តាត្រូវ តើដូចម្តេច ។
 អ្វីខ្លះ ។ គឺសម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 នេះហៅថាបដិបត្តាត្រូវ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតសរសើរតែ
 បដិបត្តាត្រូវ របស់គ្រហស្ថក្ខី របស់បព្វជិតក្ខី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 គ្រហស្ថក្ខី បព្វជិតក្ខី តែប្រតិបត្តិត្រូវហើយ រមែងញ៉ាំងធម៌ដែលបណ្ឌិត
 គប្បីដឹងគឺអរិយមគ្គជាកុសលឲ្យសម្រេចទៅបាន ព្រោះហេតុនៃអធិក-
 រណ៍គឺសេចក្តីប្រតិបត្តិត្រូវ ។

(៧០) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែង
 នូវអសប្បុរសផង នូវសប្បុរសផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
 ចូរស្តាប់នូវសេចក្តីនោះចុះ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារិញ្ញោ

[៧០] កតមោ ច ភិក្ខុវេ អសប្បវិសោ ។ ឥធិ
 ភិក្ខុវេ ឯកទ្វេ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ មិច្ឆាសន្តប្បោ
 មិច្ឆាវាចោ មិច្ឆាកម្មន្តោ មិច្ឆាអាជីវោ មិច្ឆាវាយាមោ
 មិច្ឆាសតិ មិច្ឆាសមាធិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អ-
 សប្បវិសោ ។

[៧២] កតមោ ច ភិក្ខុវេ សប្បវិសោ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ
 ឯកទ្វេ សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ សម្មាសន្តប្បោ សម្មា-
 វាចោ សម្មាកម្មន្តោ សម្មាអាជីវោ សម្មាវាយាមោ
 សម្មាសតិ សម្មាសមាធិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ
 សប្បវិសោតិ ។

[៧៣] សាវត្ថិនិទានំ ។ អសប្បវិសញ្ច វោ ភិក្ខុវេ
 ទេសេស្សាមិ អសប្បវិសេន អសប្បវិសតញ្ច ។ សប្ប-
 វិសញ្ច វោ ភិក្ខុវេ ទេសេស្សាមិ សប្បវិសេន សប្បវិស-
 តញ្ច តំ សុណាថ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

(៧១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អសប្បុរស តើដូចម្តេច ? ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឃើញខុស ត្រិះរិះខុស
និយាយខុស ធ្វើការងារខុស ចំពោះជីវិតខុស ព្យាយាមខុស ព្រូកខុស
ដកល់ចិត្តខុស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាអសប្បុរស ។

(៧២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សប្បុរស តើដូចម្តេច ? ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឃើញត្រូវ ត្រិះរិះ
ត្រូវ និយាយត្រូវ ធ្វើការងារត្រូវ ចំពោះជីវិតត្រូវ ព្យាយាមត្រូវ ព្រូក
ត្រូវ ដកល់ចិត្តត្រូវ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាសប្បុរស ។

(៧៣) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹង
សំដែងនូវអសប្បុរសផង នូវអសប្បុរសដ៏លើសជាងអសប្បុរសទៅទៀត
ផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែង
នូវសប្បុរសផង នូវសប្បុរសដ៏លើសជាងសប្បុរសទៅទៀតផង ដល់
អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរស្តាប់នូវសេចក្តីនោះចុះ ។

មិច្ឆត្តវគ្គោ

[៧៤] កតមោ ច ភិក្ខុវេ អសប្បវិសោ ។ ឥធន
ភិក្ខុវេ ឯកទ្វោ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ ។ បេ ។ មិច្ឆា
សមាធិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អសប្បវិសោ ។

[៧៥] កតមោ ច ភិក្ខុវេ អសប្បវិសេន អសប្បវិ-
សតរោ ។ ឥធន ភិក្ខុវេ ឯកទ្វោ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ
។ បេ ។ មិច្ឆាសមាធិ មិច្ឆាញាណំ មិច្ឆាវម្មត្តំ ។ អយំ
វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អសប្បវិសេន អសប្បវិសតរោ ។

[៧៦] កតមោ ច ភិក្ខុវេ សប្បវិសោ ។ ឥធន
ភិក្ខុវេ ឯកទ្វោ សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ ។ បេ ។
សម្មាសមាធិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សប្បវិសោ ។

[៧៧] កតមោ ច ភិក្ខុវេ សប្បវិសេន សប្បវិស-
តរោ ។ ឥធន ភិក្ខុវេ ឯកទ្វោ សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ
។ បេ ។ សម្មាសមាធិ សម្មាញាណំ សម្មាវម្មត្តំ ។
អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សប្បវិសេន សប្បវិសតរោតិ ។

បិណ្ឌវត្ត

(៧៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអសប្បវេស តើដូចម្តេច ? ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឃើញខុស ។ បេ ។ ដកល់ចិត្តមាំខុស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាអសប្បវេស ។

(៧៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអសប្បវេសដ៏លើសជាងអសប្បវេសទៅទៀតតើដូចម្តេច ? ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឃើញខុស ។ បេ ។ ដកល់ចិត្តមាំខុស មានសេចក្តីដឹងខុស មានចិត្តរួចស្រឡះខុស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាអសប្បវេសដ៏លើសជាងអសប្បវេសទៅទៀត ។

(៧៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសប្បវេស តើដូចម្តេច ? ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឃើញត្រូវ ។ បេ ។ ដកល់ចិត្តមាំត្រូវ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាសប្បវេស ។

(៧៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសប្បវេសដ៏លើសជាងសប្បវេសទៅទៀត តើដូចម្តេច ? ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឃើញត្រូវ ។ បេ ។ ដកល់ចិត្តមាំត្រូវ មានសេចក្តីដឹងត្រូវ មានចិត្តរួចស្រឡះត្រូវ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាសប្បវេសដ៏លើសជាងសប្បវេសទៅទៀត ។

សុត្តន្តបិដកេ សម្មាសម្ពុទ្ធិយស្ស មហាវារ្នោ

(៧៨) សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ កុរុញ្ញា
អនាគារោ សុប្បវត្តិយោ ហោតិ សាគារោ ទុប្បវត្តិយោ
ហោតិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ចិត្តំ អនាធាវំ សុប្បវត្តិយំ
ហោតិ សាធាវំ ទុប្បវត្តិយំ ហោតិ ។

(៧៩) កោ ច ភិក្ខុវេ ចិត្តស្ស អាគារោ ។ អយ-
មេវិវិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។ សេយ្យដីទំ ។ សម្មា-
ទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។ អយំ ចិត្តស្ស អាគារោ ។

(៨០) សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ កុរុញ្ញា អនាគារោ
សុប្បវត្តិយោ ហោតិ សាគារោ ទុប្បវត្តិយោ ហោតិ ។
ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ចិត្តំ អនាធាវំ សុប្បវត្តិយំ ហោតិ
សាធាវំ ទុប្បវត្តិយំ ហោតិ ។

(៨១) សាវត្ថិនិទានំ ។ អរិយំ វោ ភិក្ខុវេ សម្មា-
សមាធិ ទេសេស្សមិ សឧបនិសំ សបរិក្ខារំ តំ
សុណានំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយោគនិកាយ មហាវារគ្គ

(៧៨) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចក្តមដែលមិនមានរង្វើលទ្រ តែងបង្វិលបានដោយងាយ ដែលមានរង្វើលទ្រ តែងបង្វិលបានដោយលំបាក យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចិត្តដែលមិនមានរង្វើលទ្រ តែងបង្វិលបានដោយងាយ ដែលមានរង្វើលទ្រ តែងបង្វិលបានដោយលំបាក ក៏យ៉ាងនោះឯង ។

(៧៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះរង្វើលទ្រនៃចិត្ត តើដូចម្តេច ។ គឺមគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ៨ហ្នឹងឯង ។ មគ្គទាំង៨តើដូចម្តេច ។ គឺសម្មាទិដ្ឋិ១ ។ បេ។ សម្មាសមាធិ១ ។ នេះហៅថា រង្វើលទ្រចិត្ត ។

(៨០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចក្តមមិនមានរង្វើលទ្រ តែងបង្វិលបានដោយងាយ ដែលមានរង្វើលទ្រ តែងបង្វិលបានដោយលំបាក យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចិត្តដែលមិនមានរង្វើលទ្រ តែងបង្វិលបានដោយងាយ ដែលប្រកបដោយរង្វើលទ្រ តែងបង្វិលបានដោយលំបាក ក៏យ៉ាងនោះឯង ។

(៨១) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងនូវអរិយសម្មាសមាធិ ប្រកបដោយបច្ច័យ ប្រកបដោយបរិក្ខារ ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរស្តាប់នូវធម៌នោះចុះ ។

មិច្ឆត្តវគ្គោ

[៨២] កតមោ ច ភិក្ខុវេ អរិយោ សម្មាសមាធិ
សឧបនិសោ សបរិក្ខារោ ។ សេយ្យដីទំ ។ សម្មា-
ទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។

[៨៣] យា ខោ ភិក្ខុវេ ឥមេហិ សត្តហដ្ឋេហិ
ចិត្តស្ស ឯកត្តតា សបរិក្ខតា អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ
អរិយោ សម្មាសមាធិ សឧបនិសោ ឥតិបិ សប-
រិក្ខារោ ឥតិបិ ។

[៨៤] សាវត្ថិនីនោនំ ។ តិស្សោ ឥមា ភិក្ខុវេ វេទ-
នា ។ កតមា តិស្សោ ។ សុខា វេទនា ទុក្ខា វេទ-
នា អទុក្ខមសុខា វេទនា ។ ឥមា ខោ ភិក្ខុវេ
តិស្សោ វេទនា ។

[៨៥] ឥមាសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្នំ វេទនានំ ប-
រិញ្ញាយ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ កាវេតញ្ចា ។ កតមោ
អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។ សេយ្យដីទំ ។ សម្មា-
ទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។ ឥមាសំ ខោ ភិក្ខុវេ
តិស្សន្នំ វេទនានំ បរិញ្ញាយ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ
កាវេតញ្ចាតិ ។

មិច្ឆកវិញ

[៨២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអរិយសម្មាសមាធិប្រកបដោយ
បច្ច័យ ប្រកបដោយបរិក្ខារ តើដូចម្តេច ។ អ្វីខ្លះ ។ គឺសម្មាទិដ្ឋិ ១
ៗ បេ ។ សម្មាសមាធិ ១ ។

[៨៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការវិនិច្ឆ័យមានការម្នាក់តែមួយ
ដែលប្រកបដោយបរិក្ខារ ដោយអង្គទាំង ៧ នេះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
នេះហៅថា អរិយសម្មាសមាធិប្រកបដោយបច្ច័យផង ប្រកបដោយ
បរិក្ខារផង ។

[៨៤] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេទនានេះមាន ៣
យ៉ាង ។ វេទនា៣តើដូចម្តេច ។ គឺវេទនាជាសុខ ១ វេទនាជាទុក្ខ ១
វេទនាមិនជាទុក្ខមិនជាសុខ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេទនាមាន ៣
យ៉ាងនេះឯង ។

[៨៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលគប្បីចំរើននូវមគ្គដ៏ប្រសើរ
ប្រកបដោយអង្គ ៨ ដើម្បីកំណត់ជំនំនូវវេទនាទាំង ៣ នេះ ។ មគ្គដ៏ប្រ-
សើរប្រកបដោយអង្គ ៨ តើដូចម្តេច ។ អ្វីខ្លះ ។ គឺសម្មាទិដ្ឋិ ១ ។ បេ ។
សម្មាសមាធិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលគប្បីចំរើននូវមគ្គដ៏ប្រសើរ
ប្រកបដោយអង្គ ៨ ដើម្បីកំណត់ជំនំនូវវេទនាទាំង ៣ នេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស បហារវរោ

(៨៦) សាវត្ថំ និទានំ ។ អថខោ អាយស្មា ឧត្តិយោ
 យេន ភកវា តេនុបសង្កមិ ។ បេ ។ ឯកមន្តំ និសំន្នោ
 ខោ អាយស្មា ឧត្តិយោ ភកវន្តំ ឯតទរោច ឥធ មយ្ហំ
 កន្តេ រហោកតស្ស បដិសល្ល័នស្ស ឯវំ ចេតសោ
 បរិវិតក្តោ ឧទទានំ បញ្ច កាមគុណា វុត្តា ភកវតា ។
 កតមេ នុ ខោ បញ្ច កាមគុណា វុត្តា ភកវតាតិ ។

(៨៧) សាធុ សាធុ ឧត្តិយ បញ្ច ខោមេ ឧត្តិយ
 កាមគុណា វុត្តា មយា ។ កតមេ បញ្ច ។ ចក្ក-
 វិញ្ញេយ្យ រូទា ឥដ្ឋា កត្តា មនាទា បិយរូទា កាម្មប-
 សញ្ញិតា រជជីយា ។ សោតវិញ្ញេយ្យ សន្ទា ។ ឃា-
 នវិញ្ញេយ្យ កន្ទា ។ ជីវិវិញ្ញេយ្យ រសា ។ កាយ-
 វិញ្ញេយ្យ ដោដ្ឋត្វា ឥដ្ឋា កត្តា មនាទា បិយរូទា
 កាម្មបសញ្ញិតា រជជីយា ។ ឥមេ ខោ ឧត្តិយ បញ្ច
 កាមគុណា វុត្តា មយា ។

សុត្តន្តបិដក សំយេត្តនិកាយ មហាវារគ្គ

(៧៦) សាវត្ថិនិទាន ។ គ្រានោះ ព្រះឧត្តយដ៏មានអាយុចូល
 ទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បេ ។ លុះព្រះឧត្តយដ៏មានអាយុអង្គុយ
 ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងទីឯណោះ ខ្ញុំព្រះអង្គនៅក្នុងទីស្ងាត់ សម្លឹងនៅតែម្នាក់
 ឯង កើតចិត្តត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា កាមគុណ ៥ យ៉ាង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់សំដែងហើយ ។ កាមគុណទាំង ៥ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 សំដែងហើយ តើដូចម្តេច ។

(៧៧) ម្នាលឧត្តយ ប្រពៃណាសំហើយ ប្រពៃណាសំហើយ
 ម្នាលឧត្តយ កាមគុណទាំង ៥ នេះឯង ដែលតថាគតបានសំដែងហើយ ។
 កាមគុណទាំង ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺរូបដែលគប្បីដឹងដោយភ្នែក ជាទី
 ប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត ជាទីស្រឡាញ់ ប្រកបដោយកាម
 គួរជាទីតម្រក ១ ។ សំឡេងដែលគប្បីដឹងដោយត្រចៀក ១ ។ ក្លិន
 ដែលគប្បីដឹងដោយច្រមុះ ១ ។ រសដែលគប្បីដឹងដោយអណ្តាត ១ ។
 ផ្សារដែលគប្បីដឹងដោយកាយ ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត
 ជាទីស្រឡាញ់ ប្រកបដោយកាម គួរជាទីតម្រក ១ ។ ម្នាលឧត្តយ
 កាមគុណទាំង ៥ នេះឯង ដែលតថាគតសំដែងហើយ ។

មិច្ឆត្តវិញ្ញា

[៨៧] ឥមេសំ ខោ ទុត្តិយេ បញ្ចុដ្ឋំ កាមតុណ្ណា-
 នំ បហរនាយ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេតញោ ។
 កតមោ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។ សេយ្យដីធំ ។
 សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។ ឥមេសំ ខោ ទុត្តិយេ
 បញ្ចុដ្ឋំ កាមតុណ្ណានំ បហរនាយ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ
 មត្តោ ភាវេតញោតិ ។

មិច្ឆត្តវិញ្ញា តតិយោ ។

ពិស្សទ្ធានំ

មិច្ឆត្តំ អកុសលំ ធម្មំ

ទុវេ បដិបទាមិ ច

អសប្បវិសេន ទ្វេ វុត្តា

កុម្ភោ^(១) សមាធិ វេទទុត្តិយេ នាតិ ។

១ ម. ទ្វេ សប្បវិសេន កុម្ភា ។

មិច្ឆត្តវគ្គ

(៨៨) ម្ចាស់ទត្ថិយ បុគ្គលគប្បីចំរើនមគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយ
អង្គ ៨ ដើម្បីលះបង់នូវកាមគុណទាំង ៥ នេះ ។ មគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយ
អង្គ ៨ តើដូចម្តេច ។ អ្វីខ្លះ ។ គឺសម្មាទិដ្ឋិ ១ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ១ ។
ម្ចាស់ទត្ថិយ បុគ្គលគប្បីចំរើនមគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ ៨ ដើម្បីលះ
បង់នូវកាមគុណទាំង ៥ នេះឯង ។

ចប់ មិច្ឆត្តវគ្គ ទី ៣ ។

ឧទាននៃមិច្ឆត្តវគ្គនោះគឺ

- និយាយអំពីមិច្ឆត្ត ១   អំពីអកុសលធម៌ ១   អំពីបដិបទាមាន
- ២ លើក   អំពីអសប្បវាសមាន ២ លើក   អំពីចិត្តប្រៀបដូច
- ភ្លុម ១   អំពីអរិយសម្មាសមាធិ ១   អំពីវេទនា ១   អំពីព្រះ
- ទត្ថិយដ៏មានអាយុ ១ ។

ករដ៏បញ្ជីគោ

(៨៧) សាវត្ថុនិទានំ ។ មិច្ឆាបដិបត្តិញ វោ ភិក្ខុវេ

ទេសេស្សាមិ សម្មាបដិបត្តិញ តំ សុណាថ ។

(៨៨) កតមា ច ភិក្ខុវេ មិច្ឆាបដិបត្តិ ។ សេយ្យ-

ដីទំ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាធិ ។ អយំ វុច្ចតិ

ភិក្ខុវេ មិច្ឆាបដិបត្តិ ។

(៨៩) កតមា ច ភិក្ខុវេ សម្មាបដិបត្តិ ។

សេយ្យដីទំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។

អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សម្មាបដិបត្តិតំ ។

(៩០) សាវត្ថុនិទានំ ។ មិច្ឆាបដិបត្តិញ វោ ភិក្ខុវេ

ទេសេស្សាមិ សម្មាបដិបត្តិញ តំ សុណាថ ។

បដិបត្តិវិធី

(៨៧) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែង

សេចក្តីប្រតិបត្តិខុសនឹងសេចក្តីប្រតិបត្តិត្រូវ ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នក
ទាំងឡាយចូរស្តាប់សេចក្តីនោះចុះ ។

(៨៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសេចក្តីប្រតិបត្តិខុស តើដូច

ម្តេច ។ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីឃើញខុស ១ ។ បេ ។ សេចក្តីតាំងចិត្ត
ខុស ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាសេចក្តីប្រតិបត្តិខុស ។

(៨៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសេចក្តីប្រតិបត្តិត្រូវ តើដូចម្តេច ។

អ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីឃើញត្រូវ ១ ។ បេ ។ សេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ ១ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាសេចក្តីប្រតិបត្តិត្រូវ ។

(៩០) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែង

បុគ្គលអ្នកប្រតិបត្តិខុសនឹងបុគ្គលអ្នកប្រតិបត្តិត្រូវ ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នក
ទាំងឡាយចូរស្តាប់នូវដំណើរបុគ្គលនោះចុះ ។

បដិបត្តិវិញ្ញាណ

[៧៣] កតមោ ច ភិក្ខុវេ មិច្ឆាបដិបន្នោ ។ ឥធិ
 ភិក្ខុវេ ឯកទ្វេ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ ។ បេ ។ មិច្ឆា-
 សមាធិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ មិច្ឆាបដិបន្នោ ។

[៧៤] កតមោ ច ភិក្ខុវេ សម្មាបដិបន្នោ ។ ឥធិ
 ភិក្ខុវេ ឯកទ្វេ សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ ។ បេ ។ សម្មា-
 សមាធិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សម្មាបដិបន្នោតិ ។

[៧៥] សាវត្ថិទំទានំ ។ យេសំ កេសញ្ចំ ភិក្ខុវេ
 អវិយោ^(១) អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ វិវទ្ធោ វិវទ្ធោ តេសំ អវិយោ
 អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ សម្មាទុក្ខក្ខយតាមី ។ យេសំ កេ-
 សញ្ចំ ភិក្ខុវេ អវិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ អារទ្ធោ
 អារទ្ធោ តេសំ អវិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ សម្មា-
 ទុក្ខក្ខយតាមី ។

---

១ ឱ. ម. អយំ អវិយោ ។

បដិបត្តិវិធី

(៧៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលអ្នកប្រតិបត្តិខុស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឃើញខុស ១ ។ បេ ។ ជាអ្នកតាំងចិត្តខុស ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាបុគ្គលអ្នកប្រតិបត្តិខុស ។

(៧៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលអ្នកប្រតិបត្តិត្រូវ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឃើញត្រូវ ១ ។ បេ ។ ជាអ្នកតាំងចិត្តត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាអ្នកប្រតិបត្តិត្រូវ ។

(៧៥) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ដែលបុគ្គលទាំងឡាយឯណានីមួយលះបង់ហើយ អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ មានប្រក្រតីដល់នូវការអស់ទៅនៃកងទុក្ខដោយប្រពៃ បុគ្គលទាំងនោះក៏លះបង់ដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ដែលបុគ្គលទាំងឡាយឯណានីមួយប្រាព្វហើយ អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ មានប្រក្រតីដល់នូវការអស់ទៅនៃកងទុក្ខដោយប្រពៃ បុគ្គលទាំងនោះក៏ឃ្នោះថាប្រាព្វហើយដែរ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវាទោ

(៧៦) កតមោ ច ភិក្ខុវេ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ
 មត្តោ ។ សេយ្យបីដំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាស-
 មាធិ ។ យេសំ កេសញ្ចំ ភិក្ខុវេ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ
 មត្តោ វិទ្ធោ វិទ្ធោ តេសំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ
 សម្មាទុក្ខក្ខយតាមី ។ យេសំ កេសញ្ចំ ភិក្ខុវេ អរិ-
 យោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ អារទ្ធោ អារទ្ធោ តេសំ អរិយោ
 អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ សម្មាទុក្ខក្ខយតាមីតិ ។

(៧៧) សាវត្ថំនិទានំ ។ អដ្ឋមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា
 ការតា ពហុលីកតា អទារា ទារំ កមធាយ សំវត្ថន្តំ ។
 កតមេ អដ្ឋ ។ សេយ្យបីដំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។
 សម្មាសមាធិ ។ ឥមេ ខោ (៦) អដ្ឋ ធម្មា ការតា
 ពហុលីកតា អទារា ទារំ កមធាយ សំវត្ថន្តំ ។

---

១ ខ. ធម្មតោ ភិក្ខុវេ បទំ ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំលៀកខិកាយ មហាវរាជ

(៧៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ តើដូចម្តេច ។ អ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីឃើញត្រូវ ១ ។ បេ ។ សេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដែលបុគ្គលទាំងឡាយឯណានឹងមួយលះបង់ហើយ អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ មានប្រក្រតីដល់នូវការអស់ទៅនៃកងទុក្ខដោយប្រពៃ បុគ្គលទាំងនោះក៏លះបង់ហើយដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដែលបុគ្គលទាំងឡាយឯណានឹងមួយប្រាព្វហើយ អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ មានប្រក្រតីដល់នូវការអស់ទៅនៃកងទុក្ខដោយប្រពៃ បុគ្គលទាំងនោះក៏ឈ្លោះថាប្រាព្វហើយដែរ ។

(៧៧) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ៨ យ៉ាងនេះ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីចេញចាកវដ្ត ទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ។ ធម៌ទាំង ៨ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ អ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីឃើញត្រូវ ១ ។ បេ ។ សេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ ១ ។ ធម៌ទាំង ៨ យ៉ាងនេះឯង ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីចេញចាកវដ្ត ទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ។

បដិបត្តិវិញ្ញា

ឥន្ទមរោច ភតភវ សំបិវត្តាន សុគតោ អថាបរំ ឯតទ-

រោច សត្តា

[៧៨] អប្បកា តេ មនុស្សេស្ស

យេ ជនា ចារតាមិទោ

អថាយំ ឥតវា បជា

តិរមេវាទុណាវតិ ។

យេ ច ខោ សម្មទត្តាតេ

ធម្មេ ធម្មានុវត្តនោ

តេ ជនា ចារមេស្សន្តិ

មច្ចុធម្មយំ សុទ្ធត្រំ ។

តាន្តិ ធម្មំ វិច្ឆហាយ

សុត្តំ ភាវេម បណ្ឌិតោ

ទុកា អនោគមាគម្ម

វិវេកេ យតុ ទ្វរមំ

តត្រា ភិវតិមិច្ឆយ្យ

ហិត្វា កាមេ អតិញ្ចនោ

បដិបត្តិវគ្គ

ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានត្រាស់នូវព្រះពុទ្ធដីការនេះហើយ ព្រះសុគតលុះ
ត្រាស់នូវព្រះពុទ្ធដីការនេះហើយ លំដាប់នោះ ព្រះសាស្តាទើបទ្រង់
ត្រាស់នូវព្រះពុទ្ធដីការនេះតទៅទៀតថា ។

(៧៨) ក្នុងពួកមនុស្ស ជនទាំងឡាយឯណាដល់នូវគ្រិយគី
ព្រះនិព្វាន ជនទាំងឡាយនោះមានប្រមាណតិចទេ ចំណែក
ពួកសត្វដទៃក្រៅពីនេះ តែងស្មៀរទៅតាមច្រាំង (វដ្ត-
សង្សារ) ។ មួយទៀត ពួកជនណាមានប្រក្រតីប្រព្រឹត្តតាម
ធម៌កងធម៌ដែលព្រះតថាគតត្រាស់ប្រព្រះហើយ ពួកជននោះ
នឹង (ធ្ងន់) នូវវដ្តៈជាលំនៅនៃមច្ចុដែលធ្ងន់បានដោយកម្រិត
ពេក ហើយដល់នូវគ្រិយគីព្រះនិព្វាន ។ បណ្ឌិតគប្បីលះ
ធម៌ខ្លៅ ញ៉ាំងធម៌សឱ្យចំរើន ហើយគប្បីចេញចាកអាល័យ
គឺវដ្តៈ អាស្រ័យព្រះនិព្វានដែលមិនមានអាល័យ គួរលះ
កាមទាំងឡាយចេញ ហើយជាអ្នកមិនមានកង្វល់ ប្រាថ្នានូវ
លេចក្តីត្រេកអរក្នុងវិវេក ដែលសត្វត្រេកអរបានដោយកម្រ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវរុក្ខោ

បរិយោទមេយ្យ អត្តានំ
 ចិត្តក្លោសេហំ បណ្ឌិតោ
 យេសំ សម្ពោធិយន្តេសុ
 សម្មា ចិត្តំ សុភារិតំ
 អាទានប្បដិទិស្សត្តេ
 អនុទានាយ យេ រតា
 ទិណាសវា ជុតិមន្តោ
 តេ លោកេ បរិទិត្តតាតិ ។

[៧៧] សារត្តិទិទានំ ។ សាមញ្ញញ្ច ពោ ភិក្ខុវេ
 ទេសេស្សមិ សាមញ្ញាដលានិ ច តំ សុណាថ ។

[១០០] កតមញ្ច ភិក្ខុវេ សាមញ្ញំ ។ អយមេ-
 វារិយោ អដ្ឋង្គិកោ មន្តោ ។ សេយ្យដិទំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ
 ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។ វេទំ វុច្ឆតិ ភិក្ខុវេ សាមញ្ញំ ។

[១០១] កតមាទិ ច ភិក្ខុវេ សាមញ្ញាដលានិ ។
 សោតាបត្តិដលំ សកតាតាមិដលំ អនាតាមិដលំ អ-
 រហត្តដលំ ។ វេទានិ វុច្ឆនិ ភិក្ខុវេ សាមញ្ញាដលានិតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរិយ្យ

បណ្ឌិតគួរធ្វើខ្លួនឲ្យផ្លូវផងចាកគ្រឿងសៅហ្មងចិត្ត ។ ចិត្ត
 ដែលបណ្ឌិតពួកណាអប់រម្យល្អប្រពៃហើយក្នុងអង្គនៃធម៌វា
 គ្រឿងត្រាស់ដឹងទាំងឡាយ បណ្ឌិតទាំងឡាយឯណា អ្នក
 ត្រេកអរក្នុងការលះបង់នូវសេចក្តីប្រកាន់ដោយឥតមានសេច-
 ក្តីប្រកាន់ បណ្ឌិតនោះ ឈ្មោះថាអ្នកមានសាស្ត្រស្រស់ហើយ
 មានសេចក្តីរឹងរៀង បរិនិព្វានក្នុងលោកហើយ ។

(៧៧) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំ-
 ដែននូវសាមញ្ញគុណនឹងផលរបស់សាមញ្ញគុណទាំងឡាយ ផលអ្នក
 ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូលស្តាប់សេចក្តីនោះចុះ ។

(១០០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសាមញ្ញគុណ តើដូចម្តេច ។
 អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨នេះឯង ។ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីឃើញត្រូវ
 ។ បេ។ សេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា
 សាមញ្ញគុណ ។

(១០១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះផលរបស់សាមញ្ញគុណទាំង-
 ឡាយ តើដូចម្តេច ។ គឺសោតាបត្តិផល១ សកតាតាមិផល១ អនា-
 តាមិផល១ អរហត្តផល១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ផល
 របស់សាមញ្ញគុណទាំងឡាយ ។

បដិបត្តិវិញ្ញា

[១០២] សាវត្ថុនិទានំ ។ សាមញ្ញញ្ច វេ ភិក្ខុវេ
ទេសិស្សាមិ សាមញ្ញត្ថញ្ច តំ សុណាថ ។

[១០៣] កតមញ្ច ភិក្ខុវេ សាមញ្ញំ ។ អយមេ-
វារិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។ សេយ្យដីទំ ។ សម្មា-
ទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាទិ ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ
សាមញ្ញំ ។

[១០៤] កតមោ ច ភិក្ខុវេ សាមញ្ញត្ថោ ។ យោ
ទោ ភិក្ខុវេ វាគក្ខយោ ទោសក្ខយោ មោហក្ខយោ ។
អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សាមញ្ញត្ថោ ។

[១០៥] សាវត្ថុនិទានំ ។ ព្រហ្មញ្ញញ្ច វេ ភិក្ខុវេ
ទេសិស្សាមិ ព្រហ្មញ្ញនរោទិ ច តំ សុណាថ ។

បដិបត្តិវិធី

[១០២] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹង
សំដែងនូវសាមញ្ញគុណនឹងប្រយោជន៍នៃសាមញ្ញគុណ ដល់អ្នកទាំង
ឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរស្តាប់នូវសេចក្តីនោះចុះ ។

[១០៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសាមញ្ញគុណ តើដូចម្តេច ។
អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨នេះឯង ។ គឺអូរ្នះ ។ គឺសេចក្តីឃើញត្រូវ១
។ បេ ។ សេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា
សាមញ្ញគុណ ។

[១០៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះប្រយោជន៍នៃសាមញ្ញគុណ
តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈឯណាជាទីអស់ទៅនៃរាគៈ
ជាទីអស់ទៅនៃទោសៈ ជាទីអស់ទៅនៃមោហៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
នេះហៅថា ប្រយោជន៍នៃសាមញ្ញគុណ ។

[១០៥] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹង
សំដែងនូវព្រហ្មញ្ញគុណនឹងផលរបស់ព្រហ្មញ្ញគុណទាំងឡាយ ដល់
អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរស្តាប់នូវសេចក្តីនោះចុះ ។

សុត្តន្តបិដកេ សម្មាសមាធិស្ស បរាភវិត្តោ

[១០៦] កតមញ្ចុ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មញ្ញំ ។ អយមេភិ-
យោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។ សេយ្យបីទំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ
។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មញ្ញំ ។

[១០៧] កតហានិ ច ភិក្ខុវេ ព្រហ្មញ្ញជលានិ ។
សោតាបត្តិដលំ សកទាតាមិដលំ អនាតាមិដលំ អរ-
ហត្តដលំ ។ ឥមាទំ វុច្ចង្គិ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មញ្ញជលានីតិ ។

[១០៨] សាវត្ថិទំនាទំ ។ ព្រហ្មញ្ញញ្ចុ វោ ភិក្ខុវេ
ទេសិស្សាមិ ព្រហ្មញ្ញត្តញ្ចុ តំ សុណាថ ។

[១០៩] កតមញ្ចុ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មញ្ញំ ។ អយ-
មេវ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។ សេយ្យបីទំ ។
សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ
ព្រហ្មញ្ញំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុក្ខ

[១០៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះព្រហ្មញ្ញគុណ តើដូចម្តេច ។
អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ នេះឯង ។ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីឃើញត្រូវ ១
។ បេ ។ សេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា
ព្រហ្មញ្ញគុណ ។

[១០៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះផលរបស់ព្រហ្មញ្ញគុណទាំង-
ឡាយ តើដូចម្តេច ។ គឺសោតាបត្តិផល ១ សកទាតាមិផល ១ អនា-
តាមិផល ១ អរហត្តផល ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ផល
របស់ព្រហ្មញ្ញគុណទាំងឡាយ ។

[១០៨] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹង
សំដែងនូវព្រហ្មញ្ញគុណនឹងប្រយោជន៍នៃព្រហ្មញ្ញគុណ ដល់អ្នកទាំង-
ឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរស្តាប់នូវសេចក្តីនោះចុះ ។

[១០៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះព្រហ្មញ្ញគុណ តើដូចម្តេច ។
អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ នេះឯង ។ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីឃើញ
ត្រូវ ១ ។ បេ ។ សេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅ
ថា ព្រហ្មញ្ញគុណ ។

បដិបត្តិវិញ្ញាណ

[១១០] កតមោ ច ភិក្ខុវេ ព្រហ្មញ្ញត្ថោ ។ យោ
 ច ភិក្ខុវេ វាគក្ខយោ ទោសក្ខយោ មោហក្ខយោ ។
 អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មញ្ញត្ថោតិ ។

[១១១] សាវត្ថំនំទានំ ។ ព្រហ្មចរិយញ្ច វេ ភិក្ខុវេ
 ទេសេស្សាមំ ព្រហ្មចរិយដលានំ ច តំ សុណាថ ។

[១១២] កតមញ្ច ភិក្ខុវេ ព្រហ្មចរិយំ ។ អយមេ.
 វារិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។ សេយ្យដំទំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ
 ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មចរិយំ ។

[១១៣] កតមាធិ ច ភិក្ខុវេ ព្រហ្មចរិយដលានំ ។
 សោតាបត្តិដលំ សកទាតាមិដលំ អទាតាមិដលំ អ-
 រហត្តដលំ ។ ឥមាធិ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មចរិយដ-
 លានីតិ ។

បដិបត្តិវគ្គ

[១១០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះប្រយោជន៍របស់ព្រហ្មញ្ញគុណ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈឯណា ជាទីអស់ទៅនៃរាគៈ ជាទីអស់ទៅនៃទោសៈ ជាទីអស់ទៅនៃមោហៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ប្រយោជន៍នៃព្រហ្មញ្ញគុណ ។

[១១១] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹង សំដែងនូវព្រហ្មចរិយៈនិងផលរបស់ព្រហ្មចរិយៈទាំងឡាយ ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរស្តាប់នូវសេចក្តីនោះចុះ ។

[១១២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះព្រហ្មចរិយៈ តើដូចម្តេច ។ អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ នេះឯង ។ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីឃើញ ត្រូវ ១ ។ បេ ។ សេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅ ថា ព្រហ្មចរិយៈ ។

[១១៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះផលទាំងឡាយរបស់ព្រហ្មចរិយៈ តើដូចម្តេច ។ គឺសោភាបត្តិផល ១ សកទាតាមិផល ១ អនាតាមិផល ១ អរហត្តផល ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ផលរបស់ព្រហ្មចរិយៈទាំងឡាយ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិញ្ញោ

[១១៤] សាវត្ថិនិទានំ ។ ព្រហ្មចរិយត្វ វោ ភិក្ខុវេ

ទេសេស្សាមិ ព្រហ្មចរិយត្តត្វ តំ សុណាថ ។

[១១៥] កតមត្វ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មចរិយំ ។ អយមេវាវិ-

យោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។ សេយ្យដំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។

សម្មាសមាធិ ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មចរិយំ ។

[១១៦] កតមោ ច ភិក្ខុវេ ព្រហ្មចរិយត្តោ ។ យោ

ច ភិក្ខុវេ វាភក្ខុយោ ទោសក្ខុយោ មោហក្ខុយោ ។

អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មចរិយត្តោតិ ។

បដិច្ចវិញ្ញោ ចតុត្តោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិញ្ញ

[១១៤] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹង

សំដែននូវព្រហ្មចរិយៈនឹងប្រយោជន៍របស់ព្រហ្មចរិយៈ ដល់អ្នកទាំងឡាយ
អ្នកទាំងឡាយចូរស្តាប់នូវសេចក្តីនោះចុះ ។

[១១៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះព្រហ្មចរិយៈ តើដូចម្តេច ។

អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ នេះឯង ។ ភិក្ខុខ្លះ ។ គឺសេចក្តីឃើញ
ត្រូវ ១ ។ មេ ។ សេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះ
ហៅថា ព្រហ្មចរិយៈ ។

[១១៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះប្រយោជន៍នៃព្រហ្មចរិយៈ

តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈឯណាជាទីអស់ទៅនៃភគៈ
ជាទីអស់ទៅនៃទោសៈ ជាទីអស់ទៅនៃមោហៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
នេះហៅថា ប្រយោជន៍នៃព្រហ្មចរិយៈ ។

បដិបត្តិវិញ

តស្សូទ្ធានំ

បដិបត្តិ បដិបន្នោ ច

វិទូត្វ ទាវំ កមា

សាមញ្ញេន ទ្វេ វុត្តា

ត្រហ្មត្តា អបរេ ធុរេ

ត្រហ្មចរិយេន ទ្វេ វុត្តា

វុត្តោ តេន បវុច្ឆតីតិ ។

បដិបត្តិវគ្គ

ឧទ្ទាននៃបដិបត្តិវគ្គនោះគឺ

ពោលអំពីសេចក្តីប្រតិបត្តិ ១ អំពីបុគ្គលអ្នកប្រតិបត្តិ ១ អំពី
 ការលះបង់ ១ អំពីការដល់គ្រឿងគឺព្រះនិព្វាន ១ អំពីសា-
 មញ្ញគុណ មាន ២ លើក អំពីព្រហ្មញ្ញគុណដទៃទៀត មាន
 ២ លើក អំពីព្រហ្មចរិយៈ មាន ២ លើក ព្រោះហេតុនោះ
 ទើបហៅថាបដិបត្តិវគ្គ ។

អញ្ជាញយុវជន

[១០៧] សាវត្ថុនៃនាង ។ សរេ រោ ភិក្ខុវេ អញ្ជាញ

តិវ្រិយា បរិព្វាជកា ឃី បុត្រេយ្យំ តិវ្រិយំ អាវុសោ
សមណោ តោតមេ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតីតិ ។ ឃី បុត្រា
តុម្រេ ភិក្ខុវេ តេសំ អញ្ជាញតិវ្រិយានំ បរិព្វាជកានំ ឃី
ព្យាករយ្យាថ ភកិរាភត្ថំ ខោ អាវុសោ ភកិរតិ ព្រហ្ម-
ចរិយំ វុស្សតីតិ ។

[១០៨] សរេ បន រោ ភិក្ខុវេ អញ្ជាញតិវ្រិយា

បរិព្វាជកា ឃី បុត្រេយ្យំ អត្ថិ បណាវុសោ បក្កោ អត្ថិ
បដិបទា ភកិរាភាយាតិ ។ ឃី បុត្រា តុម្រេ ភិក្ខុវេ
តេសំ អញ្ជាញតិវ្រិយានំ បរិព្វាជកានំ ឃី ព្យាករយ្យាថ
អត្ថិ ខោ អាវុសោ បក្កោ អត្ថិ បដិបទា ភកិរាភាយាតិ ។

អញ្ញាតិវិញ្ញាបនបត្រ

(១១៧) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ៖ បើពួក
 បរិព្វាជកជាអន្យតិវិយគប្បីស្សពួកអ្នកយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អ្នកដ៏មាន
 អាយុ បុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈក្នុងសំណាក់ព្រះសុមណគោតម មាន
 ប្រយោជន៍អ្វី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអ្នកដែលគេស្គាល់យ៉ាងនេះ
 ហើយ គប្បីដោះស្រាយដល់ពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិវិយទាំងនោះយ៉ាងនេះ
 ថា ម្ចាស់អ្នកដ៏មានអាយុ បុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈក្នុងសំណាក់ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បីឡើយណាយចាករាគៈ ។

(១១៨) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិវិយគប្បី
 ស្គាល់ពួកអ្នកយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អ្នកដ៏មានអាយុ ចុះមគ្គនឹងបដិបទាប្រព្រឹត្ត
 ទៅដើម្បីឡើយណាយចាករាគៈ មានដែរឬ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ពួកអ្នកដែលគេស្គាល់យ៉ាងនេះហើយ គប្បីដោះស្រាយដល់ពួកបរិព្វាជក
 ជាអន្យតិវិយទាំងនោះយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អ្នកដ៏មានអាយុ មគ្គនឹងបដិបទា
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឡើយណាយចាករាគៈមានដែរ ។

អញ្ជាញយវត្តោ

(១១៧) កតមោ ច ភិក្ខុវេ មត្តោ កតមា ច
 បដិបទា រាគរិរតាយ ។ អយមេវារិយោ អដ្ឋង្គិកោ
 មត្តោ ។ សេយ្យដំនំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាទិ ។
 អយំ ភិក្ខុវេ មត្តោ អយំ បដិបទា រាគរិរតាយាទិ ។
 ឃំ បុដ្ឋា តុម្ហេ ភិក្ខុវេ តេសំ អញ្ញាតិភ្នំយាទំ បរិញ្ញា-
 ជកានំ ឃំ ព្យាករយ្យាជាទិ ។

(១២០) សារត្តិទំនានំ ។ សច វេ ភិក្ខុវេ អញ្ញា-
 តិភ្នំយា បរិញ្ញាជកា ឃំ បុច្ឆេយ្យំ កិមត្ថិយំ អាវុសោ
 សមណោ តោតមេ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតិទិ ។ ឃំ បុដ្ឋា
 តុម្ហេ ភិក្ខុវេ តេសំ អញ្ញាតិភ្នំយាទំ បរិញ្ញាជកានំ ឃំ
 ព្យាករយ្យាជ សញ្ញោជនប្បហានត្ថំ ទោ អាវុសោ
 កតវតិ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតិទិ ។ បេ ។

(១២១) អនុសយសមុគ្គាននត្ថំ ទោ អាវុសោ
 កតវតិ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតិទិ ។ បេ ។

អនុត្តិយវគ្គ

[១១៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះមគ្គដូចម្តេច បដិបទដូចម្តេច ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីនឿយណាយចាករាគៈ ។ អរិយមគ្គប្រកបដោយ អង្គ ៨ នេះឯង ។ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីឃើញត្រូវ ១ ។ បេ ។ សេចក្តី តាំងចិត្តត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មគ្គនឹងបដិបទានេះឯង ដែល ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីនឿយណាយចាករាគៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួក អ្នកដែលគេស្គាល់នេះហើយ គប្បីដោះស្រាយដល់ពួកបរិព្វាជកជា អនុត្តិយទាំងនោះយ៉ាងនេះចុះ ។

[១២០] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួកបរិព្វាជក ជាអនុត្តិយគប្បីស្គាល់ពួកអ្នកយ៉ាងនេះថា ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ បុគ្គល ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈក្នុងសំណាក់ព្រះសមណគោតម មានប្រយោជន៍ អ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអ្នកដែលគេស្គាល់នេះហើយ គប្បី ដោះស្រាយដល់ពួកបរិព្វាជកជាអនុត្តិយទាំងនោះយ៉ាងនេះថា ម្នាល អ្នកដ៏មានអាយុ បុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះ ភាគ ដើម្បីលះសញ្ញាជនៈ ។ បេ ។

[១២១] ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ បុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈក្នុង សំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បីដកចេញនូវអនុស័យ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិរដ្ឋោ

[១២២] អន្ធានបរិញ្ញត្តំ ខោ អារុសោ ភកវតិ
ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតីតិ ។ បេ ។

[១២៣] អាសវាធំ ខយត្តំ ខោ អារុសោ ភកវតិ
ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតីតិ ។ បេ ។

[១២៤] វិជ្ជារិមុត្តិដលសច្ចិកិរិយត្តំ ខោ អារុសោ
ភកវតិ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតីតិ ។ បេ ។

[១២៥] ញាណទស្សនត្តំ ខោ អារុសោ ភកវតិ
ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតីតិ ។ បេ ។

[១២៦] សចេ វេ ភិក្ខុវេ អញ្ញត្តិយា បរិវ្យាជកា
ឯវំ បុច្ឆយ្យំ កិមត្តិយំ អារុសោ សមណោ កោតមេ
ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតីតិ ។ ឯវំ បុដ្ឋា តុម្ហេ ភិក្ខុវេ តេសំ
អញ្ញត្តិយាធំ បរិវ្យាជកាធំ ឯវំ ព្យាករយ្យាថ អនុ-
ចានាបរិវិញ្ញត្តំ ខោ អារុសោ ភកវតិ ព្រហ្មចរិយំ
វុស្សតីតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

(១២៤) ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ បុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈក្នុង
សំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បីកំណត់ដឹងនូវកាលវែងឆ្ងាយ ។ បេ ។

(១២៥) ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ បុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈក្នុង
សំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បីអស់ទៅនៃភាសវៈទាំងឡាយ ។ បេ ។

(១២៦) ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ បុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈ
ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវផលនៃវិជ្ជានឹង
វិមុត្តិ ។ បេ ។

(១២៧) ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ បុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈក្នុង
សំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បីញាណទស្សន ។ បេ ។

(១២៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិរិយគប្បី
សួរពួកអ្នកយ៉ាងនេះថា ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ បុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈ
ក្នុងសំណាក់ព្រះសមណគោតមមានប្រយោជន៍អ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ពួកអ្នកដែលគេសួរយ៉ាងនេះហើយ គប្បីដោះស្រាយដល់ពួកបរិព្វាជក
ជាអន្យតិរិយទាំងនោះយ៉ាងនេះថា ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ បុគ្គលប្រព្រឹត្ត
ព្រហ្មចរិយៈក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បីអនុបាទបរិនិព្វាន ។

អញ្ញតិវិញ្ញាណ

[១២៧] សទេ បទ ពោ ភិក្ខុវេ អញ្ញតិវិញ្ញាណ
 បរិព្វាជកា ឯវំ បុច្ឆេយ្យំ អត្ថំ បទាវុសោ មត្តោ អត្ថំ
 បដិបទា អនុបាទាបរិវិញ្ញាណយាតិ ។ ឯវំ បុដ្ឋា តុម្រា
 ភិក្ខុវេ តេសំ អញ្ញតិវិញ្ញាណំ បរិព្វាជកាណំ ឯវំ ព្យាករ-
 វេយ្យាថ អត្ថំ ខោ អវុសោ មត្តោ អត្ថំ បដិបទា អនុបា-
 ទាបរិវិញ្ញាណយាតិ ។

[១២៨] កតមោ ច ភិក្ខុវេ មត្តោ កតមា ច
 បដិបទា អនុបាទាបរិវិញ្ញាណយ ។ អយមេវារិយោ
 វដ្ឋន្តិកោ មត្តោ ។ សេយ្យដីនំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ មេ ។
 សម្មាសមាធិ ។ អយំ ភិក្ខុវេ មត្តោ អយំ បដិបទា
 អនុបាទាបរិវិញ្ញាណយាតិ ។ ឯវំ បុដ្ឋា តុម្រា ភិក្ខុវេ
 តេសំ អញ្ញតិវិញ្ញាណំ បរិព្វាជកាណំ ឯវំ ព្យាករវេយ្យា-
 ថាតិ ។

អញ្ញតិវិញ្ញាណ^(១) បញ្ចមោ ។

---

១ អញ្ញតិវិញ្ញាណវេយ្យាណតិវិញ្ញាណ ៣៧ ។

អញ្ញតិគ្គិយវគ្គ

(១២៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិវិយគប្បី
 សួរពួកអ្នកយ៉ាងនេះថា ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ ចុះមគ្គនឹងបដិបទាដែល
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអនុបាទាបរិនិព្វានមានដែរឬ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ពួកអ្នកដែលគេសួរយ៉ាងនេះហើយ គប្បីដោះស្រាយដល់ពួកបរិព្វាជក
 ជាអន្យតិវិយទាំងនោះយ៉ាងនេះថា ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ មគ្គនឹងបដិបទា
 ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអនុបាទាបរិនិព្វានមានដែរ ។

(១២៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះមគ្គដូចម្តេច បដិបទាដូចម្តេច
 ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអនុបាទាបរិនិព្វាន ។ អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
 នេះឯង ។ គីអ៊ុន្ទៈ ។ គីសេចក្តីឃើញត្រូវ ១ ។ បេ ។ សេចក្តីតាំងចិត្ត
 ត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មគ្គនឹងបដិបទានេះឯង ដែលប្រព្រឹត្ត
 ទៅដើម្បីអនុបាទាបរិនិព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអ្នកដែលគេសួរ
 យ៉ាងនេះហើយ គប្បីដោះស្រាយដល់ពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិវិយទាំងនោះ
 យ៉ាងនេះចុះ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវេទ្ហា

ពិស្សទ្ធានំ

វិវាតសរញ្ញោជនំ អនុសយំ

អន្ធានអាសវា ខយា^(១)

វិជ្ជាវមុត្តំ ញាណាញ

អនុចាទាយ អដ្ឋមី ។

---

១ អន្ធានអាសវកុយោតិបិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយេ មហាវារគ្គ

ឧទាននៃអញ្ញតិយវិគ្គនោះគឺ

ពោលអំពីការប្រាសចាករតៈ ១ អំពីការលះសញ្ញាជនៈ ១
អំពីការដកចេញនូវអនុស័យ ១ អំពីការកំណត់ដឹងកាលដ៏វែង
ឆ្ងាយ ១ អំពីការអស់ទៅនៃអាសវៈ ១ អំពីការធ្វើឲ្យជាក់
ច្បាស់នូវវិជ្ជានឹងវិមុត្តិ ១ អំពីញាណទេស្សនៈ ១ អំពីអនុបាទា-
បរិនិព្វាន ១ ទៀតជាគំរប់ ៨ ។

សុរិយបេយ្យាលោ

[១២៧] សារវ័ត្តិជិណាធំ ។ សុរិយស្ស ភិក្ខុវេ ឧទ-

យតោ ឯតំ បុព្វង្គមំ ឯតំ បុព្វង្គមំ យទិធំ អរុណាភ័ ។

ឯវេមេ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ អរិយស្ស អដ្ឋង្គិកស្ស

មត្តស្ស ឧប្បាទាយ ឯតំ បុព្វង្គមំ ឯតំ បុព្វង្គមំ

យទិធំ កល្យាណមិត្តតា ។ កល្យាណមិត្តស្សេតំ

ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ចានិកង្គំ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ

ភាវេស្សេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករិស្សេតិ ។

[១៣០] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ

អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ

ពហុលីករោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ

វិវេកនិស្ស័តំ វិវាទនិស្ស័តំ ជិរោធិនិស្ស័តំ វោស្សត្តប-

វិណាមី ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ

សុរិយប៊ែយ្យាល

(១២៧) សាវ័ត្តិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការរះឡើង
 នៃអរុណ ទេវជាប្រធាន ទេវជាបុព្វនិមិត្ត (គ្រឿងកំណត់មុខ) នៃព្រះ
 រាជិត្យដែលរះឡើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការមានមិត្តល្អ ទេវ
 ជាប្រធាន ទេវជាបុព្វនិមិត្ត ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីញ៉ាំងអរិយមគ្គប្រកបដោយ
 អង្គ៨ ឲ្យកើតឡើងដល់ភិក្ខុ ដោយប្រិការយ៉ាងនេះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ដំណើរនេះជាទិសឱ្យរមរបស់ភិក្ខុដែលមានមិត្តល្អ ភិក្ខុនោះ
 នឹងចំរើនអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ នឹងធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨
 ឲ្យច្រើនឡើង ។

(១៣០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលមានមិត្តល្អ រមែង
 ចំរើនអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ រមែងធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨
 ឲ្យច្រើនឡើង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ
 រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ ដែលអាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យ
 សេចក្តីឡើយណាយ អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ បង្កើនទៅក្នុងការិលះ
 ។ បេ ។ រមែងចំរើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ អាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវេណោ

វិរាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្សត្តបរិណាមី ។ ឯវំ
ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
មន្តំ កាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មន្តំ ពហុលក្ខណេតីតិ ។

[១៣១] សារត្ថិនិទានំ ។ សុរិយស្ស ភិក្ខុវេ
ទុទយតោ ឯតំ បុព្វង្គមំ ឯតំ បុព្វនិមិត្តំ យទិទំ
អរុណ្យក្តំ ។ ឯវេថេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ អរិយស្ស
អដ្ឋង្គិកស្ស មន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឯតំ បុព្វង្គមំ ឯតំ
បុព្វនិមិត្តំ យទិទំ សីលសម្បទា ។ សីលសម្បទាស្សេតិ
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ចាជីកង្ខំ ។ បេ ។

[១៣២] យទិទំ នន្ទសម្បទា ។ បេ ។

[១៣៣] យទិទំ អត្តសម្បទា ។ បេ ។

[១៣៤] យទិទំ ទិដ្ឋិសម្បទា ។ បេ ។

[១៣៥] យទិទំ អប្បមាទសម្បទា ។ បេ ។

[១៣៦] សារត្ថិនិទានំ ។ សុរិយស្ស ភិក្ខុវេ ទុទយ-
តោ ឯតំ បុព្វង្គមំ ឯតំ បុព្វនិមិត្តំ យទិទំ អរុណ្យក្តំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិវុទ្ធ

អាស្រ័យសេចក្តីឡើយណាយ អាស្រ័យសេចក្តីលក់ បង្កើនទៅក្នុង
ការលះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលមានមិត្តល្អ រមែងចំរើនអរិយ-
មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ រមែងធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើន
ឡើងដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

[១៣១] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការរះឡើងនៃ
អរុណ ទេវជាប្រធាន ទេវជាបុព្វនិមិត្ត នៃព្រះអាទិត្យដែលរះឡើង ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការបរិបូណ៌ដោយសីល ទេវជាប្រធាន ទេវ
ជាបុព្វនិមិត្ត ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីញ៉ាំងអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យ
កើតឡើងដល់ភិក្ខុ ដោយប្រការយ៉ាងនេះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ដំណើរនេះជាទីសង្ឃឹមរបស់ភិក្ខុដែលបរិបូណ៌ដោយសីល ។ បេ ។

[១៣២] គឺការបរិបូណ៌ដោយសេចក្តីពេញចិត្ត ។ បេ ។

[១៣៣] គឺការបរិបូណ៌ដោយចិត្តជ្រះថ្លា ។ បេ ។

[១៣៤] គឺការបរិបូណ៌ដោយការឃើញ ។ បេ ។

[១៣៥] គឺការបរិបូណ៌ដោយសេចក្តីមិនប្រមាទ ។ បេ ។

[១៣៦] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការរះឡើង
នៃអរុណ ទេវជាប្រធាន ទេវជាបុព្វនិមិត្តនៃព្រះអាទិត្យដែលរះឡើង ។

សុរិយបេយ្យលោ

ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ អរិយស្ស អដ្ឋង្គិកស្ស
 បត្តស្ស ឧប្បាទាយ ឯតំ បុព្វង្គំ ឯតំ បុព្វនិមិត្តំ
 យទិទំ យោនិសោមនសំ ការសម្បទា ។ យោនិសោ
 មនសំ ការសម្បទន្ធស្ប្រតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ចាជិកង្គំ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ ភាវេស្សតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 បត្តំ ពហុលីករិស្សតិ ។

(១៣៧) កថត្តា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោនិសោមនសំ-
 ការសម្បទន្ធា អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិ-
 កំ បត្តំ ពហុលីករោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ
 ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ
 វោស្សត្តបរិណាមី ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ វិវេក-
 និស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្សត្តបរិណាមី ។
 ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោនិសោមនសំ ការសម្បទន្ធា
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ ពហុ-
 លីករោតិ ។

សុរិយឃេយ្យល

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការបរិបូណ៌ដោយយោនិសោមនសិការៈ នេះជា
 ប្រធាន នេះជាបុព្វនិមិត្ត ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីញ៉ាំងអរិយមគ្គប្រកបដោយ
 អង្គ ៨ ឲ្យកើតឡើងដល់ភិក្ខុ ដោយប្រការយ៉ាងនេះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ដំណើរនេះជាទិសឆ្លៀតរបស់ភិក្ខុដែលបរិបូណ៌ដោយយោនិ-
 សោមនសិការៈ ភិក្ខុនោះនឹងចំរើនអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ នឹងធ្វើ
 អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ។

(១៣៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលបរិបូណ៌ដោយ
 យោនិសោមនសិការៈ រមែងចំរើនអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ រមែងធ្វើ
 អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ ដែល
 អាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យសេចក្តីនឿយណាយ អាស្រ័យ
 សេចក្តីរលត់ បង្ហាន់ទៅក្នុងការលះ ។ បេ ។ រមែងចំរើនសេចក្តីតាំង
 ចិត្តត្រូវ អាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យសេចក្តីនឿយណាយ
 អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ បង្ហាន់ទៅក្នុងការលះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុដែលដល់ព្រមដោយយោនិសោមនសិការៈ រមែងចំរើនអរិយមគ្គប្រ-
 កបដោយអង្គ ៨ រមែងធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង
 ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សម្មាសម្ពុទ្ធិកាយស្ស មហាវិវាទោ

[១៣៨] សាវត្ថីនិទានំ ។ សុរិយស្ស ភិក្ខុវេ ទទ-
 យតោ ឯតំ បុព្វង្គមំ ឯតំ បុព្វនិមិត្តំ យទិទំ អរុណ្ណកំ ។
 ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ អរិយស្ស អដ្ឋង្គិកស្ស
 មត្តស្ស ឧប្បាទាយ ឯតំ បុព្វង្គមំ ឯតំ បុព្វនិមិត្តំ យ-
 ទិទំ កល្យាណមិត្តតា ។ កល្យាណមិត្តស្សេតំ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុនោ ចានិកង្ខំ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវស្សេតិ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីកវស្សេតិ ។

[១៣៩] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
 ពហុលីកវេតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ
 រាគវិនយបរិយោសានំ នោសវិនយបរិយោសានំ ហោហា-
 វិនយបរិយោសានំ ។ បេ ។ សម្មាសមាដិ ភាវេតិ រាគវិ-
 នយបរិយោសានំ នោសវិនយបរិយោសានំ ហោហាវិនយ-

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារ្យ

(១៣៨) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការរះឡើងនៃ
អរុណ នេះជាប្រធាន នេះជាបុព្វនិមិត្ត នៃព្រះអាទិត្យដែលរះឡើង ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការមានមិត្តល្អ នេះជាប្រធាន នេះជាបុព្វនិមិត្ត
ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីញ៉ាំងអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យកើតឡើងដល់ភិក្ខុ
ដោយប្រការយ៉ាងនេះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរនេះជាទី
សង្ឃឹមរបស់ភិក្ខុដែលមានមិត្តល្អ ភិក្ខុនោះនឹងចំរើនអរិយមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ ៨ នឹងធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ។

(១៣៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលមានមិត្តល្អ រមែង
ចំរើនអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ រមែងធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
ឲ្យច្រើនឡើង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ
រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ មានការកំចាត់បង្ខំរូរក្តាជាទីបំផុត មាន
ការកំចាត់បង្ខំរូរពាសជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំរូរមោហៈជាទីបំផុត
។ បេ ។ រមែងចំរើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ មានការកំចាត់បង្ខំរូរក្តាជាទី
បំផុត មានការកំចាត់បង្ខំរូរពាសជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំរូរមោហៈ

សុរិយបេយ្យលោ

បរិយោសាធំ ។ ឃុំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ
អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាវេតំ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
ពហុលីករោតីតំ ។

[១៤០] សាវត្ថិនីនាធំ ។ សុរិយស្ស ភិក្ខុវេ ធុន-
យតោ ឃុំ បុព្វង្គមំ ឃុំ បុព្វនិមិត្តំ យទិធំ អរុណាត្តំ ។
ឃុំ វេរេ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ អរិយស្ស អដ្ឋង្គិកស្ស
មត្តស្ស ធុប្បនាយ ឃុំ បុព្វង្គមំ ឃុំ បុព្វនិមិត្តំ
យទិធំ សីលសម្បទា ។ បេ ។

[១៤១] យទិធំ ធុន្តសម្បទា ។ បេ ។

[១៤២] យទិធំ អត្តសម្បទា ។ បេ ។

[១៤៣] យទិធំ ទិដ្ឋិសម្បទា ។ បេ ។

[១៤៤] យទិធំ អប្បមាទសម្បទា ។ បេ ។

[១៤៥] សាវត្ថិនីនាធំ ។ យទិធំ យោទិសោមន-

សុរិយបេយ្យល

ជាទីបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលមានមិត្តល្អ រមែងបំរើន
អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ រមែងធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យ
ច្រើនឡើងដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

[១៤០] សាវត្ថិនិតាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការរេឡើងនៃ
អរុណ នេះជាប្រធាន នេះជាបុព្វនិមិត្ត នៃព្រះអាទិត្យដែលរេឡើង ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការបរិបូណ៌ដោយសីល នេះជាប្រធាន នេះជា
បុព្វនិមិត្ត ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីញ៉ាំងអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យកើត
ឡើងដល់ភិក្ខុ ដោយប្រការយ៉ាងនេះដែរ ។ បេ ។

- [១៤១] គឺការបរិបូណ៌ដោយសេចក្តីពេញចិត្ត ។ បេ ។
- [១៤២] គឺការបរិបូណ៌ដោយចិត្តជ្រះថ្លា ។ បេ ។
- [១៤៣] គឺការបរិបូណ៌ដោយការឃើញ ។ បេ ។
- [១៤៤] គឺការបរិបូណ៌ដោយសេចក្តីមិនប្រមាទ ។ បេ ។
- [១៤៥] សាវត្ថិនិតាន ។ គឺការបរិបូណ៌ដោយយោនិសោមន៍-

សុត្តន្តបិដកេ សំយត្តនិកាយស្ស មហាវិវាទោ

សិកាវសម្មាទា ។ យោនិសោមនសិកាវសម្មាទាស្សតំ
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ចានិកម្ចី អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភា-
វេស្សតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីកវិស្សតិ ។

(១២៦) កថត្វា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោនិសោមនសិ-
កាវសម្មាទា អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេតិ អរិយំ
អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីកវេតិ ។ វេទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
សទ្ធាទិដ្ឋិ ភាវេតិ រាគវិនយបរិយោសានំ ទោសវិនយ-
បរិយោសានំ មោហវិនយបរិយោសានំ ។ មេ ។ សច្ចា-
សមាធិ ភាវេតិ រាគវិនយបរិយោសានំ ទោសវិនយបរិ-
យោសានំ មោហវិនយបរិយោសានំ ។ ឯវំ ចោ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុ យោនិសោមនសិកាវសម្មាទា អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
មត្តំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីកវេតិ ។

សុរិយបេរ្យលោ ធម្មោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិវុទ្ធ

សិការៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរនេះជាទីសង្ឃឹមរបស់ភិក្ខុដែល
ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយយោនិសោមនសិការៈ ភិក្ខុនោះនឹងចំរើនអរិយមគ្គ
ប្រកបដោយអង្គ ៨ នឹងធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ។

(១២៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយ
យោនិសោមនសិការៈ រមែងចំរើនអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ រមែងធ្វើ
អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ មានការ
កំចាត់បង់នូវវាគៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង់នូវទោសៈជាទីបំផុត មាន
ការកំចាត់បង់នូវមោហៈជាទីបំផុត ។ បេ ។ រមែងចំរើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ
មានការកំចាត់បង់នូវវាគៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង់នូវទោសៈជាទីបំផុត
មានការកំចាត់បង់នូវមោហៈជាទីបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែល
ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយយោនិសោមនសិការៈ រមែងចំរើននូវអរិយមគ្គប្រ-
កបដោយអង្គ ៨ រមែងធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង
ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

ចប់ សុរិយចេយ្យាលទី ៦ ។

សុរិយបេយ្យណ

តិស្សុទ្ធានំ

កល្យាណមិត្តំ សីលញ្ច

ធនោ ច អត្តសម្មទា

ទិដ្ឋិ ច អប្បមាទោ ច

យោជិសោ កវតិ សត្តមំ ។

សុរិយបេយ្យាល

ឧទ្ទាននៃសុរិយបេយ្យាលនោះគឺ

ពោលអំពីការបរិបូណ៌ដោយមគ្គុទ្ទ ១   អំពីសីល ១   អំពី
 សេចក្តីពេញចិត្ត ១   អំពីការបរិបូណ៌ដោយចិត្តជ្រះថ្លា ១
 អំពីការឃើញត្រូវ ១   អំពីសេចក្តីមិនប្រមាទ ១   អំពីយោនិ-
 សោមនសីការ ១ ទៀតគឺជាគំរប់ ៧ ។

ឯកធម្មប្រយោគ

[១៤៧] សាវត្ថិនិទានំ ។ ឯកធម្មោ ភិក្ខុវេ ពហុ-

បតារោ អរិយស្ស អដ្ឋង្គិកស្ស មគ្គស្ស ធុច្ចាធាយ ។

កតមោ ឯកធម្មោ ។ យទិនំ កល្យាណមិត្តតា ។

កល្យាណមិត្តស្សតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ មាដិកង្ខំ

អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ កាវេស្សតំ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ

ពហុលីករិស្សតីតិ ។

[១៤៨] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ

អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ កាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ

ពហុលីករោតិ ។ ឥធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋី

កាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ វិរាគនិស្ស័តំ ជិរោធនិស្ស័តំ

វោស្សត្តបរិណាមី ។ បេ ។ សម្មាសមាដិ កាវេតិ វិវេ-

កនិស្ស័តំ វិរាគនិស្ស័តំ ជិរោធនិស្ស័តំ វោស្សត្ត-

ឯកធម្មបេយ្យាល

[១៤៧] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ១ មាន
 ទុបការៈច្រើន ដើម្បីញ៉ាំងអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យកើតឡើង ។
 ធម៌ ១ តើដូចម្តេច ។ គឺការមានមិត្តល្អ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ដំណើរនេះជាទិសឆ្លៀតរបស់ភិក្ខុដែលជាអ្នកមានមិត្តល្អ ភិក្ខុនោះនឹងចំរើន
 អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ នឹងធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យ
 ច្រើនឡើង ។

[១៤៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលមានមិត្តល្អ រមែង
 ចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ រមែងធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
 ឲ្យច្រើនឡើង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម៌វិន័យនេះ
 រមែងចំរើននូវសេចក្តីឃើញត្រូវ ដែលអាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អា-
 ស្រ័យសេចក្តីនឿយណាយ អាស្រ័យសេចក្តីលត់ បង្កើនទៅក្នុងការ
 លះ ។ បេ ។ រមែងចំរើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ អាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់
 អាស្រ័យសេចក្តីនឿយណាយ អាស្រ័យសេចក្តីលត់ បង្កើនទៅក្នុង

ឯកធម្មបេយ្យលោ

បរិណាមី ។ ឃុំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កុល្យាណាមិត្តោ
អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ
ពហុលីកាភោតីតិ ។

[១៤៧] សាវត្ថិនិទានំ ។ ឯកធម្មោ ភិក្ខុវេ ពហុប-
កាវោ អរិយស្ស អដ្ឋង្គិកស្ស មគ្គស្ស ឧប្បាទាយ ។
កតហោ ឯកធម្មោ ។ យទិទំ សីលសម្មទា ។ បេ ។

[១៥០] យទិទំ ធន្តសម្មទា ។ បេ ។

[១៥១] យទិទំ អត្តសម្មទា ។ បេ ។

[១៥២] យទិទំ ទិដ្ឋិសម្មទា ។ បេ ។

[១៥៣] យទិទំ អប្បមាទសម្មទា ។ បេ ។

[១៥៤] សាវត្ថិនិទានំ ។ យទិទំ យោនិសោមន-
សីការសម្មទា ។ យោនិសោមនសីការសម្មទន្ធស្ស-
តំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវោ ចានិកង្ខំ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ
កាវេស្សតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីកាវិស្សតីតិ ។

ឯកធម្មប្បយ្យល

ការលះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលជាអ្នកមានមិត្តល្អ រមែង
ចំរើនអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ រមែងធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
ឲ្យច្រើនឡើង ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

(១៤៩) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ១ មាន
ទុបការៈច្រើន ដើម្បីញ៉ាំងអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យកើតឡើង ។
ធម៌ ១ តើដូចម្តេច ។ គឺការបរិច្ចណិដោយសីល ។ បេ ។

(១៥០) គឺការបរិច្ចណិដោយសេចក្តីពេញចិត្ត ។ បេ ។

(១៥១) គឺការបរិច្ចណិដោយចិត្តជ្រះថ្លា ។ បេ ។

(១៥២) គឺការបរិច្ចណិដោយការឃើញ ។ បេ ។

(១៥៣) គឺការបរិច្ចណិដោយសេចក្តីមិនប្រមាទ ។ បេ ។

(១៥៤) សាវត្ថិនិទាន ។ គឺការបរិច្ចណិដោយយោនិសោមនៈ

សិការៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរនេះជាទិសឡើយរបស់ភិក្ខុដែល
ជាអ្នកបរិច្ចណិដោយ យោនិសោមនសិការៈ ភិក្ខុនោះនឹងចំរើនអរិយមគ្គ
ប្រកបដោយអង្គ ៨ នឹងធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិរគ្គោ

[១៥៥] កថត្តោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោនិសោមន-
 សិការសម្បន្នោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេតិ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិវាទនិស្សិតំ និរោធី-
 និស្សិតំ វេស្សន្តបរិណាមី ។ បេ ។ សម្មាសមាធិំ ភាវេតិ
 វិវេកនិស្សិតំ វិវាទនិស្សិតំ និរោធីនិស្សិតំ វេស្សន្ត-
 បរិណាមី ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោនិសោមនសិ-
 ការសម្បន្នោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេតិ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោតិ ។

[១៥៦] សាវត្ថិនិទានំ ។ ឯកធម្មោ ភិក្ខុវេ ពហុប-
 កាភោ អរិយស្ស អដ្ឋង្គិកស្ស មត្តស្ស ទុប្បាទាយ ។
 កតមោ ឯកធម្មោ ។ យទិទំ កល្យាណមិត្តតា ។
 កល្យាណមិត្តស្សិតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ចានិកង្ខំ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេស្សិតំ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
 ពហុលីករស្សិតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហានិកាយ

[១៥៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលបរិបូណ៌ដោយយោ-
 និសាមនសិការៈ រមែងចំរើនអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ រមែងធ្វើ
 អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ អាស្រ័យ
 សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យសេចក្តីនឿយណាយ អាស្រ័យសេចក្តី
 រលត់ បង្ហាន់ទៅក្នុងការលះ ។ បេ ។ រមែងចំរើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ
 អាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យសេចក្តីនឿយណាយ អាស្រ័យ
 សេចក្តីរលត់ បង្ហាន់ទៅក្នុងការលះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែល
 ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយយោនិសាមនសិការៈ រមែងចំរើនអរិយមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ រមែងធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ដោយ
 ប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

[១៥៦] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌១ មាន
 ទុបការៈច្រើន ដើម្បីញ៉ាំងអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យកើតឡើង ។
 ធម៌១ តើដូចម្តេច ។ គឺការមានមិត្តល្អ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ដំណើរនេះជាទីសង្ឃឹមរបស់ភិក្ខុដែលជាអ្នកមានមិត្តល្អ ភិក្ខុនោះនឹងចំរើន
 អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ នឹងធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យ
 ច្រើនឡើង ។

ឯកធម្មបេយ្យលោ

[១៥៧] ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ
 ពហុលីករោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋី ភាវេតិ
 រាគវិនិយមរិយោសាទំ ទោសវិនិយមរិយោសាទំ មោហា-
 វិនិយមរិយោសាទំ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិំ ភាវេតិ រាគ-
 វិនិយមរិយោសាទំ ទោសវិនិយមរិយោសាទំ មោហាវិ-
 យមរិយោសាទំ ។ ឃំ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណ-
 មិត្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មគ្គំ ពហុលីករោតិ ។

[១៥៨] សាវត្ថំទំនាទំ ។ ឯកធិដ្ឋោ ភិក្ខុវេ ពហុប-
 កាវោ អរិយស្ស អដ្ឋង្គិកស្ស មគ្គស្ស ឧប្បាទាយ ។
 កតមោ ឯកធិដ្ឋោ ។ យទិទំ សីលសម្មទា ។ បេ ។

[១៥៩] យទិទំ ធន្តសម្មទា ។ បេ ។

[១៦០] យទិទំ អត្តសម្មទា ។ បេ ។

ឯកធម្មបេយ្យាល

(១៥៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលជាអ្នកមានមិត្តល្អ
 រមែងចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ នឹងធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយ
 អង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុង
 ធម្មវិន័យនេះ រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ មានការកំចាត់បង្ខំនូវរាគៈ
 ជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំនូវទោសៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំនូវ
 មោហៈជាទីបំផុត ។ បេ ។ រមែងចំរើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ មានការកំចាត់
 បង្ខំនូវរាគៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំនូវទោសៈជាទីបំផុត មានការ
 កំចាត់បង្ខំនូវមោហៈជាទីបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលមានមិត្ត
 ល្អ រមែងចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ រមែងធ្វើអរិយមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ដោយប្រិការយ៉ាងនេះឯង ។

(១៥៨) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌១ មាន
 ទេសការៈច្រើន ដើម្បីញ៉ាំងអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យកើតឡើង ។
 ធម៌១ តើដូចម្តេច ។ គឺការបរិបូណ៌ដោយសីល ។ បេ ។

(១៥៩) គឺការបរិបូណ៌ដោយសេចក្តីពេញចិត្ត ។ បេ ។

(១៦០) គឺការបរិបូណ៌ដោយចិត្តជ្រះថ្លា ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិញ្ញោ

[១៦១] យទិទំ ទិដ្ឋិសម្បទា ។ បេ ។

[១៦២] យទិទំ អម្បមានសម្បទា ។ បេ ។

[១៦៣] សាវត្ថិនិទានំ ។ យទិទំ យោនិសោមន-
សិការសម្បទា ។ យោនិសោមនសិការសម្បទន្ធស្ប្រតិ
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវោ ចានិកង្ខំ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ
ភាវេស្ប្រតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីករស្ប្រតិ ។

[១៦៤] កថក្កា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោនិសោមន-
សិការសម្បទន្ធា អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ភាវេតិ អរិយំ
អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីករោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ រាគវិ-
នយបរិយោសានំ ទោសវិនយបរិយោសានំ មោហាវិន-
យបរិយោសានំ ។ ឃិវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោនិសោម-
នសិការសម្បទន្ធា អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ភាវេតិ អរិយំ
អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីករោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយត្តនិកាយ មហាវារីគូ

(១៦១) គឺការបរិបូណ៌ដោយការឃើញ ។ បេ ។

(១៦២) គឺការបរិបូណ៌ដោយសេចក្តីមិនប្រមាទ ។ បេ ។

(១៦៣) សាវត្ថិនិទាន ។ គឺការបរិបូណ៌ដោយយោនិសោមនសិការ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរនេះជាទិសឆ្លៀតរបស់ភិក្ខុដែលជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយយោនិសោមនសិការ ភិក្ខុនោះនឹងចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ នឹងធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ។

(១៦៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយយោនិសោមនសិការ រមែងចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ រមែងធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក៏ធម្មវិន័យនេះ រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ ។ បេ ។ រមែងចំរើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ មានការកំចាត់បង់នូវរាគៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង់នូវពោសៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង់នូវមោហៈជាទីបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយយោនិសោមនសិការ រមែងចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ រមែងធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

ឯកធម្មបេយ្យលោ

តស្សុទ្ធានិ

តកល្យាណាមិភ្នំ សីលំ ច

ធនោ ច អត្តសម្មទា

ទិដ្ឋិ ច អប្បមាទោ ច

យោនិសោ កវតិ សត្តមំ ។

ឯកធម្មប្រយោល

ឧទ្ធាននៃឯកធម្មប្រយោលនោះគឺ

ពាលអំពីកល្យាណមិត្ត ១   អំពីសីល ១   អំពីសេចក្តីពេញ
 ចិត្ត ១   អំពីការបរិបូណ៌ដោយចិត្តជ្រះថ្លា ១   អំពីការឃើញ ១
 អំពីសេចក្តីមិនប្រមាទ ១   អំពីយោនិសោមនសីការៈ ១ ទៀត
 ជាគំរប់ ៧ ។

ព្រហ្មញ្ញឯកធម្មប្បយុគលោ

[១៦៥] សាវត្ថីនំនាមំ ។ បាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯក-

ធម្មំបំ សបទុបស្សាមិ យេន អនុប្បន្នោ វា អរិយោ
អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ទុប្បន្នតិ ទុប្បន្នោ វា អរិយោ អដ្ឋង្គិ-
កោ មត្តោ ភាវណាចារិយ្យំ តច្ឆតិ ។ យថយំនំ ភិក្ខុវេ
កល្យាណមិត្តតា ។ កល្យាណមិត្តស្សតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ-
លោ ចាដិកង្គំ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវស្សតិ អរិយំ
អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករិស្សតិ ។

[១៦៦] កថេត្វ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ

អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
ពហុលីករេតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ
វិវេកនិស្សតំ ។ បេ ។ សម្មាសមាដិ ភាវេតិ វិវេកនិស្សតំ

ពាហន្តឯកធម្មបេយ្យាល

[១៦៥] សាវត្ថិន្ទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពិចារណា

ណាមិនឃើញនូវធម៌ដទៃសូម្បីមួយ ដែលជាហេតុឲ្យអរិយមគ្គប្រកប

ដោយអង្គ ៨ មិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើងបានក្តី ឲ្យអរិយមគ្គប្រកប

ដោយអង្គ ៨ ដែលកើតឡើងហើយ ដល់នូវការពេញបរិបូណ៌ដោយ

ការខាត្តិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (តថាគតពិចារណាមិនឃើញធម៌ដទៃ)

ដូចជាការមានមិត្តល្អនេះឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរនេះជា

ទិសផ្សំរបស់ភិក្ខុដែលជាអ្នកមានមិត្តល្អ ភិក្ខុនោះនឹងចំរើននូវអរិយមគ្គ

ប្រកបដោយអង្គ ៨ នឹងធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ។

[១៦៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលជាអ្នកមានមិត្តល្អ

រមែងចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ រមែងធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកប

ដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ

ក្នុងធម្មវិន័យនេះ រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ ពស្រយសេចក្តីស្ងប់

ស្ងាត់ ។ បេ ។ រមែងចំរើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ ពស្រយសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់

ពាក្យសម្រេចរបស់គណៈកម្មាធិការ

រីឯកងស្បៀង ជំរកជងស្បៀង ព្រៃស្បៀងបរិយាកាមី ។ ឃុំ
ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កណ្តាលភាគខ្ពស់ អរិយ អង្គជំនុំ
មក្តី ភាវេត អរិយ អង្គជំនុំ មក្តី ពហុលក្ខណៈតិ ។

(១៦៧) សារភ្នំជំនាន់ ។ ចាបាំ ភិក្ខុវេ អញ្ញ ឃុំ-
កងម្នីមី សមនុបស្សាមិ យេន អនុប្បន្នោ វា អរិយោ
អង្គជំនុំកោ មក្តោ ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ វា អរិយោ អង្គជំ-
កោ មក្តោ ភាវេតាវប្បវិ. កញ្ញតិ ។ យថយំ ភិក្ខុវេ
សីលសម្បទា ។ បេ ។

(១៦៨) យថយំ ភិក្ខុវេ ធនុសម្បទា ។ បេ ។

(១៦៩) យថយំ ភិក្ខុវេ អត្តសម្បទា ។ បេ ។

(១៧០) យថយំ ភិក្ខុវេ ទិដ្ឋិសម្បទា ។ បេ ។

តាហន្តឯកធម្មបេយ្យាល

អាស្រ័យសេចក្តីនឿយណាយ អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ បង្កើនទៅក្នុង
ការលះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលជាអ្នកមានមិត្តល្អ រមែងចំរើន
នូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ រមែងធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨
ឲ្យច្រើនឡើង ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

[១៦៧] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពិចារណា
មិនឃើញនូវធម៌ដទៃសូម្បីមួយ ដែលជាហេតុឲ្យអរិយមគ្គប្រកប
ដោយអង្គ៨ មិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើងបានក្តី ឲ្យអរិយមគ្គប្រកប
ដោយអង្គ៨ ដែលកើតឡើងហើយ ដល់នូវការពេញបរិបូណ៌ដោយ
ការវិនិច្ឆ័យ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (តថាគតពិចារណាមិនឃើញធម៌
ដទៃ) ដូចជាការបរិបូណ៌ដោយសីលនេះឡើយ ។ បេ ។

[១៦៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាការបរិបូណ៌ដោយសេចក្តី
ពេញចិត្តនេះឡើយ ។ បេ ។

[១៦៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាការបរិបូណ៌ដោយចិត្តផ្ទះ
ថ្នាំនេះឡើយ ។ បេ ។

[១៧០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាការបរិបូណ៌ដោយការឃើញ
នេះឡើយ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវរាជោ

(១៧១) យថយំទំ ភិក្ខុវេ អប្បមាទសម្មទា ។ បេ ។

(១៧២) សាវត្ថំនំនាទំ ។ យថយំទំ ភិក្ខុវេ យោ-
និសោមនសិក្ការសម្មទា ។ យោនិសោមនសិក្ការ-
សម្មទន្ធស្សតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ចាដិកត្ថំ អរិយំ
អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេស្សតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុ-
លីករស្សតិ ។

(១៧៣) កថព្វា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោនិសោមនសិ-
ក្ការសម្មទន្ធស្សតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិ-
កំ មត្តំ ពហុលីករោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ
ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ
វិវេកនិស្សិតំ វិវាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្សក្កប-
រណាមី ។ ឃី ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោនិសោមនសិក្ការ-
សម្មទន្ធស្សតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
មត្តំ ពហុលីករោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិវេក

(១៧១) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជា ការបរិច្ចណិដោយសេចក្តី
មិនប្រមាទនេះឡើយ ។ បេ ។

(១៧២) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជា ការ
បរិច្ចណិដោយយោនិសោមនសិការៈនេះឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ដំណើរនេះជាទីសង្ឃឹមរបស់ភិក្ខុដែលជាអ្នកបរិច្ចណិដោយយោនិសោមន-
សិការៈ ភិក្ខុនោះនឹងចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ នឹងធ្វើអរិយមគ្គ
ប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ។

(១៧៣) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលជាអ្នកបរិច្ចណិដោយ
យោនិសោមនសិការៈ រមែងចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ រមែង
ធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកងធម្មវិន័យនេះ រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ អា-
ស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ។ បេ ។ រមែងចំរើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ អាស្រ័យ
សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យសេចក្តីនឿយណាយ អាស្រ័យសេចក្តី
រលត់ បង្កើនទៅក្នុងការលះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលជាអ្នក
បរិច្ចណិដោយយោនិសោមនសិការៈ រមែងចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ ៨ រមែងធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ដោយ
ប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

ពហុត្ថវកម្មប្រយោលោ

[១៧៤] សាវត្ថីនិទានំ ។ នាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ
 ឯកធម្មំបិ សមនុបស្សាមិ យេន អនុប្បន្នោ វា អ-
 រិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ វា អរិ-
 យោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវនាចារិយ្ហី កច្ចតិ ។ យថ-
 យំនំ ភិក្ខុវេ កល្យាណមិត្តតា ។ កល្យាណមិត្តស្សេតំ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ចាដិកម្មំ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
 ភាវេស្សតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករិស្សតីតិ ។

[១៧៥] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
 ពហុលីករោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ កា-
 វេតិ វាគវិនយបរិយោសានំ នោ សវិនយបរិយោសានំ
 មោហវិនយបរិយោសានំ ។ បេ ។ សម្មាសមាដិ កា-
 វេតិ វាគវិនយបរិយោសានំ នោ សវិនយបរិយោសានំ

នាហន្តឯកធម្មប្បយ្យល

(១៧៤) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតតំបារណា
 មិនឃើញនូវធម៌ដទៃសូម្បីមួយ ដែលជាហេតុឲ្យអរិយមគ្គប្រកបដោយ
 អង្គ៨ មិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើងបានក្តី ឲ្យអរិយមគ្គប្រកបដោយ
 អង្គ៨ ដែលកើតឡើងហើយ ដល់នូវការពេញបរិបូណ៌ដោយការនា
 បានក្តី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (តថាគតតំបារណា មិនឃើញធម៌ដទៃ)
 ដូចជាការមានមិត្តល្អនេះឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរនេះជាទី
 សង្ឃឹមរបស់ភិក្ខុដែលជាអ្នកមានមិត្តល្អ ភិក្ខុនោះនឹងចំរើននូវអរិយមគ្គប្រ-
 កបដោយអង្គ៨ នឹងធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ។

(១៧៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលជាអ្នកមានមិត្តល្អ
 រមែងចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ រមែងធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 ក្នុងធម្មវិន័យនេះ រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ មានការកំចាត់បង្ខំនូវ
 រាគៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំនូវទោសៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់
 បង្ខំនូវមាហៈជាទីបំផុត ។ បេ ។ រមែងចំរើនសេចក្តីកាន់ចិត្តត្រូវ មាន
 ការកំចាត់បង្ខំរាគៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំនូវទោសៈជាទីបំផុត

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារីញោ

មោហវិនយបរិយោសានំ ។ ឃំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
កល្យាណមិត្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គីកំ មក្ខំ ភាវេតិ អរិយំ
អដ្ឋង្គីកំ មក្ខំ ពហុលីករោតីតិ ។

[១៧៦] សាវត្ថិន្ទានំ ។ នាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឃ-
កតម្មំបិ សមនុបស្សាមិ យេន អនុប្បន្នោ វា អរិយោ
'អដ្ឋង្គីកោ មត្តោ ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ វា អរិយោ អដ្ឋ-
ង្គីកោ មត្តោ ភាវនាចារិយ្ហី កច្ចតិ ។ យថយំទំ ភិក្ខុវេ
សីលសម្មទា ។ បេ ។

[១៧៧] យថយំទំ ភិក្ខុវេ ធន្តសម្មទា ។ បេ ។

[១៧៨] យថយំទំ ភិក្ខុវេ អត្តសម្មទា ។ បេ ។

[១៧៩] យថយំទំ ភិក្ខុវេ ទិដ្ឋិសម្មទា ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរាជ្ជ

មានការកំចាត់បំប្លែងនូវមាហៈជាទីបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែល
ជាអ្នកមានមិត្តល្អ រមែងចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ រមែងធ្វើនូវ
អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

(១៧៦) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតតិចារណា
មិនឃើញនូវធម៌ដទៃសូម្បីមួយ ដែលជាហេតុឲ្យអរិយមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ ៨ មិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើងបានក្តី ឲ្យអរិយមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ ៨ កើតឡើងហើយ ដល់នូវការពេញបរិបូណ៌ដោយការវិនិច្ឆ័យ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (តថាគតតិចារណាមិនឃើញធម៌ដទៃ) ដូចជាការ
បរិបូណ៌ដោយសីលនេះឡើយ ។ បេ ។

(១៧៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាការបរិបូណ៌ដោយសេចក្តី
ពេញចិត្តនេះឡើយ ។ បេ ។

(១៧៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាការបរិបូណ៌ដោយចិត្តជ្រះ
ថ្លានេះឡើយ ។ បេ ។

[១៧៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាការបរិបូណ៌ដោយការ
ឃើញនេះឡើយ ។ បេ ។

ព្រះបណ្ឌិតប្រយោគ

[១៨០] យថយំទំ ភិក្ខុវេ អប្បមានសម្មទា ។ បេ ។

[១៨១] យថយំទំ ភិក្ខុវេ យោនិសោមនសិកា-
រសម្មទា ។ យោនិសោមនសិការសម្មទ្ធស្សេតំ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុនោ ចានិកង្ខំ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាវេស្សតិ
អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករស្សតិ ។

[១៨២] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោនិសោមន-
សិការសម្មទ្ធា អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាវេតិ អរិយំ
អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករេតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
សម្មាទិដ្ឋិ កាវេតិ រាគរិទយបរិយោសានំ នោសវិទយ-
បរិយោសានំ មោហវិទយបរិយោសានំ ។ បេ ។ សម្មា-
សមាធិ កាវេតិ រាគរិទយបរិយោសានំ នោសវិទយ-

នាហន្តឯកធម្មបេយ្យល

[១៨០] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាការបរិបូណ៌ដោយសេចក្តី
មិនប្រមាទនេះឡើយ ។ បេ ។

[១៨១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាការបរិបូណ៌ដោយយោនិ-
សោមនសិការៈនេះឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរនេះជាទី
សន្សឹមរបស់ភិក្ខុដែលជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយយោនិសោមនសិការៈ ភិក្ខុនោះ
នឹងចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ នឹងធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

[១៨២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយ
យោនិសោមនសិការៈ រមែងចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ រមែង
ធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ មាន
ការកំចាត់បង្ខំរូរាគៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំរូរាសៈជាទីបំផុត
មានការកំចាត់បង្ខំរូរោហៈជាទីបំផុត ។ បេ ។ រមែងចំរើនសេចក្តីតាំង
ចិត្តត្រូវ មានការកំចាត់បង្ខំរូរាគៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំរូរាសៈ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវត្តោ

បរិយោសានំ មោហវិនយ បរិយោសានំ ។ ឯវំ ចោ វិក្ខុវេ
វិក្ខុ យោនិសោមនសិកាវសម្មន្នោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
មត្តំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីកកោតីតិ ។

ពហុន្តឯកធម្មបេយ្យលោ អន្តិមោ ។

តិប្បទានំ

កល្យាណមិត្តំ សីលញ្ច
ធន្នោ ច អត្តសម្មទា
ទិដ្ឋិ ច អប្បមាទោ ច
យោនិសោ ភវតិ សត្តមំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារុត្ត

ជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំរូមោហៈជាទីបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុដែលជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយយោនិសោមនសិការៈ រមែងចំរើននូវអរិយ-
មគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ រមែងធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើន
ឡើង ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

ចប់ តាហន្តឯកធម្មបេយ្យាលទី ៧ ។

ឧទ្ទាននៃតាហន្តឯកធម្មបេយ្យាលនោះគឺ

- ពោលអំពីការបរិបូណ៌ដោយកល្យាណមិត្ត ១   អំពីសីល ១
- អំពីសេចក្តីពេញចិត្ត ១   អំពីការបរិបូណ៌ដោយចិត្តជ្រះថ្លា ១
- អំពីការឃើញត្រូវ ១   អំពីសេចក្តីមិនប្រមាទ ១   អំពីយោនិ-
សោមនសិការៈ ១ ទៀតជាគំរប់ ៧ ។

គង្គាបេយ្យលោ

[១៨៣] សារត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាថិ ភិក្ខុវេ គង្គា

នទី ទាថីនទិញ្ញា ទាថីនទោណា ទាថីនបញ្ញា ។ ឯវេថេ

ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គីកំ មត្តំ ភាវេន្នោ អរិយំ

អដ្ឋង្គីកំ មត្តំ ពហុលីករោន្នោ និព្វាននិដ្ឋោ ហោតិ

និព្វានទោណោ និព្វានបញ្ញារោ ។

[១៨៤] កថេត្វា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គីកំ

មត្តំ ភាវេន្នោ អរិយំ អដ្ឋង្គីកំ មត្តំ ពហុលីករោន្នោ

និព្វាននិដ្ឋោ ហោតិ និព្វានទោណោ និព្វានបញ្ញារោ ។

៧៨ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ វិវេកានិស្សំតំ

គណ្ណបេយ្យាល

[១៨៣] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចខ្មែរគង្គ
 ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត ជ្រាល
 ទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាល
 ចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយ
 អង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្ហោនទៅកេត្រនិព្វាន សសៀរទៅកេ
 ត្រនិព្វាន ជម្រាលទៅកេត្រនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

[១៨៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គ
 ប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើន
 ឡើង រមែងបង្ហោនទៅកាន់ត្រនិព្វាន សសៀរទៅកេត្រនិព្វាន
 ជម្រាលទៅកេត្រនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុង
 ធម្មវិន័យនេះ រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ អាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់

សុត្តន្តបិដកេ សម្មុទ្ធិកាយស្ស មហាវិវត្តោ

វិរាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វេស្សន្តបរិណាមី ។ បេ ។

សម្មាសមាធិ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ និ-
 រោធនិស្សិតំ វេស្សន្តបរិណាមី ។ ឃំ ទោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិ-
 កំ មត្តំ ពហុល័ករោន្តោ និព្វាននិដ្ឋោ ហោតិ និព្វាន-
 ទោណោ និព្វានបញ្ញារោតិ ។

[១៨៥] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាថិ ភិក្ខុវេ យ-
 ទុទា នទី ចាថីននិដ្ឋា ចាថីនទោណា ចាថីនបញ្ញារ ។
 ឃំមេវ ទោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[១៨៦] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាថិ ភិក្ខុវេ អ-
 ចិវេតិ នទី ចាថីននិដ្ឋា ចាថីនទោណា ចាថីនបញ្ញារ ។
 ឃំមេវ ទោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ បរោលវគ្គ

អាស្រ័យសេចក្តីនឿយណាយ អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ បង្កើនទៅក្នុង
 ការលះ ។ បេ ។ រមែងចំរើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ អាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់
 ស្ងាត់ អាស្រ័យសេចក្តីនឿយណាយ អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ បង្កើន
 ទៅក្នុងការលះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង
 រមែងបង្កើនទៅរកព្រះនិព្វាន សរសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅ
 រកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

(១៨៥) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទន្លេយមុនា
 ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត ជ្រាល
 ទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តី
 ទបមេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

(១៨៦) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទន្លេរចិរិតី
 ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត ជ្រាល
 ទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តី
 ទបមេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

គង្គាបេយ្យលោ

[១៨៧] សាវត្ថុនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ សាវកុ
នទី ទាបិទនិទ្ទា ទាបិទទោណា ទាបិទបញ្ញារា ។ ឃវេ
មេវ ខោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[១៨៨] សាវត្ថុនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ មហី
នទី ទាបិទនិទ្ទា ទាបិទទោណា ទាបិទបញ្ញារា ។ ឃវេមេវ
ខោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[១៨៩] សាវត្ថុនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ យា
កាចិមា មហានទិយោ ។ សេយ្យថីទំ ។ គង្គា យមុ-
នា អចិវត្ថី សាវកុ មហី សញ្ញា តា ទាបិទនិទ្ទា ទាបិ-
ទទោណា ទាបិទបញ្ញារា ។ ឃវេមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
អវិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ កាវេន្តោ អវិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ
តហុលីកវេន្តោ និព្វាននិដ្ឋោ ហោតិ និព្វានទោណោ
និព្វានបញ្ញារោ ។

គង្គាបេយ្យាល

[១៨៧] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទន្លេសរកូ
ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត (ជាល
ទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តី
ទបមេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[១៨៨] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទន្លេមហិ
ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត (ជាល
ទៅកាន់ទិសខាងកើត យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តី
ទបមេយ្យក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បេ ។

[១៨៩] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទន្លេធំៗ
ណាមួយ ។ គីណាខ្វះ ។ គីទន្លេគង្គា ១ យមុនា ១ អចិវតី ១ សរកូ ១
មហិ ១ ទន្លេទាំងអស់នោះ ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរ
ទៅកាន់ទិសខាងកើត (ជាលទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវអវិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាល
ធ្វើនូវអវិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្ហោរទៅ
រកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ដម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន
ក៏ដូច្នោះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវរុណោ

[១៧០] កតញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មត្តំ កាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោន្តោ
 និព្វាននិរុទ្ធា ហោតិ និព្វានទោណោ និព្វានបញ្ញារោ ។
 ឥធ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ កាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិរា-
 គនិស្សិតំ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិំ កាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ
 វិរាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ រោស្សក្កបរណាមី ។ ឃវំ
 ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាវេន្តោ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោន្តោ និព្វាននិរុទ្ធា
 ហោតិ និព្វានទោណោ និព្វានបញ្ញារោតិ ។

[១៧១] សារត្តិនិមាជំ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ កត្តា
 នទិ សមុទ្ពនិរុទ្ធា សមុទ្ពទោណា សមុទ្ពបញ្ញារោ ។ ឃវំមេវ
 ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាវេន្តោ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោន្តោ និព្វាននិរុទ្ធា ហោតិ
 និព្វានទោណោ និព្វានបញ្ញារោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិវាទ

[១៧០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយបគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្ហាន់ទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ អាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យសេចក្តីនឿយណាយ ។ បេ ។ រមែងចំរើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ អាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យសេចក្តីនឿយណាយ អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ បង្ហាន់ទៅក្នុងការលះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្ហាន់ទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

[១៧១] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទន្លេគគីរជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅរកសមុទ្រ ជ្រាលទៅរកសមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយបគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ក៏រមែងបង្ហាន់ទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

គង្គាបេយ្យលោ

[១៧២] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មត្តំ កាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោន្តោ
 និព្វាននិរោ ហោតិ និព្វានទោណោ និព្វានបញ្ចារោ ។
 ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ កាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ
 ។ បេ ។ សម្មាសមាដិ កាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ វិវាគនិស្ស័-
 តំ និរោធនិស្ស័តំ រោស្ស្តត្តបរិណាមី ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មត្តំ ពហុលីករោន្តោ និព្វាននិរោ ហោតិ និព្វាន-
 ទោណោ និព្វានបញ្ចារោតិ ។

[១៧៣] សារត្តិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
 យមុនា នទិ សមុទ្ធនិរោ សមុទ្ធនោណា សមុទ្ធ-
 បញ្ចារា ។ ឯវេវេ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

គង្គាបេយ្យល

(១៧២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ក៏រមែងបង្ហាន់ទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ អាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ។ បេ ។ រមែងចំរើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ អាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យសេចក្តីនឿយណាយ អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ បង្ហាន់ទៅក្នុងការលះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ក៏រមែងបង្ហាន់ទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

(១៧៣) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទន្លេយមុនា ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ជ្រាលទៅកាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីរូបមេយ្យ ក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[១៧៤] សារត្តិនិទានំ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ

អចិរតី នទី សមុទ្ធនិទ្ធា សមុទ្ធខោណា សមុទ្ធិ-

បញ្ញា ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

[១៧៥] សារត្តិនិទានំ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ ស-

រក្ខ នទី សមុទ្ធនិទ្ធា សមុទ្ធខោណា សមុទ្ធិបញ្ញា ។

ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

[១៧៦] សារត្តិនិទានំ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ មហី

នទី សមុទ្ធនិទ្ធា សមុទ្ធខោណា សមុទ្ធិបញ្ញា ។ ឯវ-

មេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារ្យ

[១៧៤] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទន្លេអចិន្តរាតិ
 ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ជ្រាលទៅកាន់
 សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីទុបមេយ្យ
 ក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[១៧៥] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទន្លេសរក្ខ
 ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ជ្រាលទៅកាន់
 សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីទុបមេយ្យ
 ក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[១៧៦] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទន្លេមហិ
 ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ជ្រាលទៅកាន់
 សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីទុបមេយ្យ
 ក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

ធម្មបិដក

[១៧៧] សាវត្ថីនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ យា
 កាចិមា មហានទិយោ ។ សេយ្យថីនំ ។ កត្តា យតុនា
 អចិរតំ សាភូ មហី សញ្ញា តា សម្មទ្ធនិទ្ធា សម្មទ្ធ-
 ចោណា សម្មទ្ធបញ្ញា ។ វិវាទេ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មតំ កាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មតំ
 ពហុលីករោន្តោ និព្វាននិទ្ធា ហោតិ និព្វានចោណោ
 និព្វានបញ្ញារោ ។

[១៧៨] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មតំ កាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មតំ ពហុលីករោន្តោ
 និព្វាននិទ្ធា ហោតិ និព្វានចោណោ និព្វានបញ្ញារោ ។
 ផធ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ កាវេតិ វិវេកនិស្សំតំ

ធម្មបាយ្យល

(១៧៧) សាត្តិទិពាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទន្លេធំៗ
 ណាមួយ ។ គឺណាខ្លះ ។ គឺទន្លេគង្គា ១ យមុនា ១ អបិរវត្តី ១ សរកូ ១
 មហើ ១ ទន្លេទាំងអស់នោះ ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទៅទៅកាន់
 សមុទ្រ ដែលទៅកាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ក៏រមែងបង្ហោនទៅក្រព្រះនិព្វាន សសៀរ
 ទៅក្រព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅក្រព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

(១៧៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គប្រ-
 កបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង
 ក៏រមែងបង្ហោនទៅក្រព្រះនិព្វាន សសៀរទៅក្រព្រះនិព្វាន ជម្រាល
 ទៅក្រព្រះនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្ម-
 វិន័យនេះ រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ ពាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវេក្ខ

វិវាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្សក្កបរិណាមី ។ បេ ។
 សម្មាសមាធិ កាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិវាគនិស្សិតំ និរោ-
 ធនិស្សិតំ វោស្សក្កបរិណាមី ។ ឯវំ ចោ វិក្ខុវេ វិក្ខុ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
 ពហុលីកោនោ និព្វាននិដ្ឋោ ហោតិ និព្វានចារណោ
 និព្វានបញ្ញាវោតិ ។

កម្ពុំបេយ្យាលវារំ សង្ខេបេន លិខិតំ បេយ្យាលេ
 វិត្តាវេតតំ ។

ពិស្សុទ្ធានំ

ឆ ចាតីនតោ និដ្ឋា
 ឆ និដ្ឋា ច សមុទ្ធតោ
 ទ្វេ^(១) ធម្មា នសា បោក្ខិ
 វិត្តា តេន បវច្ឆនីតិ ។
 កម្ពុំបេយ្យាលី ចាតីននិដ្ឋាវាចនបត្តិ^(២)
 វិវេកនិស្សិតទ្វានសកី ចឋេតិ ។

---

១ ឧ. ម. ឯតេ ទ្វេ ឆ ទ្វាវស ហោតិ បេយ្យាលី ពេន វុត្តនិ ។ ២ ពាបិសន្តា ពាបិសមត្តិ ពាបិសន្តា វាចនមត្តិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយត្តនិកាយ មហាវារិទ្ធ

អាស្រ័យសេចក្តីនឿយណាយ អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ បង្ហាន់ទៅក្នុងការ
 លះ ។ បេ ។ រមែងចំរើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ អាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់
 អាស្រ័យសេចក្តីនឿយណាយ អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ បង្ហាន់ទៅក្នុង
 ការលះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយ
 អង្គ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែង
 បង្ហាន់ទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរក
 ព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

គង្គិរបេយ្យាលវារៈ សរសេរដោយសង្ខេបទេ អ្នកប្រាជ្ញគួរឲ្យពិស្តារ
 ក្នុងរបេយ្យាលៈផងចុះ ។

ឧទ្ធាននៃគង្គិរបេយ្យាលនោះគឺ

ពោលអំពីទន្លេហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត មាន ៦ លើក អំពី
 ទន្លេហូរទៅកាន់សមុទ្រមាន ៦ លើក រួមជាធម៌មាន ១២
 លើក ព្រោះហេតុនោះ ទើបហៅថាមួយវគ្គ ។ និយាយ
 អំពីមគ្គដែលអាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ដូចទន្លេដែលហូរ
 ទៅកាន់ទិសខាងកើត មានក្នុងគង្គិរបេយ្យាល រួមជា ១២
 លើក ចាត់ថាចប់បមាទី ១ ។

គង្គាបេយ្យាលី

[១៧៧] សាវត្ថុនិទានំ ។ សេយ្យថាថំ ភិក្ខុវេ

ភត្តា ននី ទាបីននិទ្ទា ទាបីនទោណា ទាបីនបញ្ចារ ។

ឯវេបេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេន្តោ

អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោន្តោ និព្វាននិទ្ទោ

ហោតិ និព្វានទោណោ និព្វានបញ្ចារោ ។

[២០០] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ

មត្តំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោន្តោ

និព្វាននិទ្ទោ ហោតិ និព្វានទោណោ និព្វានបញ្ចារោ ។

ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋី ភាវេតិ រាគវិនយបរិ-

យោសានំ នោសវិនយបរិយោសានំ មោហវិនយបរិ-

យោសានំ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ រាគវិនយបរិ-

គង្គាបេយ្យាលី

(១៧៧) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេគង្គា
 ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត ជាល
 ទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាល
 ចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយ
 អង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្កើនទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរក
 ព្រះនិព្វាន ដម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

(២០០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គប្រ-
 កបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង
 រមែងបង្កើនទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ដម្រាល
 ទៅរកព្រះនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្ម-
 វិន័យនេះ រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ មានការកំចាត់បង្ខំរុករានជាទី
 បំផុត មានការកំចាត់បង្ខំរុករានសេចក្តីជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំរុករាន
 ជាទីបំផុត ។ បេ ។ រមែងចំរើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ មានការកំចាត់បង្ខំ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស បញ្ចវិវដ្តោ

យោសានំ ទោសវនិយបរិយោសានំ មោហវិទយបរិ-
យោសានំ ។ ឃី ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
មក្ខំ កាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្ខំ ពហុល្មិតារោន្តោ
និព្វាននិព្វោ ហោតិ និព្វានទោណោ និព្វានបញ្ចារោតិ ។

(២០០) សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ យ-
មុតា នដី ទាចីននិព្វា ទាចីនទោណោ ទាចីនបញ្ចារ ។
ឃីមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

(២០១) សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ អចិ-
រោតិ នដី ទាចីននិព្វា ទាចីនទោណោ ទាចីនបញ្ចារ ។
ឃីមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

(២០២) សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
សារក្ខំ នដី ទាចីននិព្វា ទាចីនទោណោ ទាចីនបញ្ចារ ។
ឃីមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិវត្ត

នូវរាគៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង់នូវទោសៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់
បង់នូវមោហៈជាទីបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយ-
មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើន
ឡើង រមែងបង្កើនទៅក(ព្រះនិព្វាន សសៀរទៅក(ព្រះនិព្វាន ដម្រាល
ទៅក(ព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

(២០១) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទន្លេយមុនា
ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត (ជាល
ទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តី
ទបមេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

(២០២) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេអចរវតី
ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត (ជាល
ទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តី
ទបមេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

(២០៣) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេសរក្ខ
ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត (ជាល
ទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តី
ទបមេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

គង្គាបេយ្យលី

(២០៤) សាវត្ថុនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ មហី
នទី ទាបីននិដ្ឋា ទាបីនទោណា ទាបីនបញ្ញា ។ ឯវមេវ
ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

(២០៥) សាវត្ថុនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ យា
កាចិមា មហានទិយោ ។ សេយ្យដំទំ ។ កង្កា យមុនា
អចិវតី សរក្ខ មហី សព្វា តា ទាបីននិដ្ឋា ទាបីន-
ទោណា ទាបីនបញ្ញា ។ ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
។ បេ ។

(២០៦) សាវត្ថុនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ កង្កា
នទី សមុទ្ធនិដ្ឋា សមុទ្ធនោណា សមុទ្ធបញ្ញា ។ ឯវមេវ
ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ភាវេន្តោ អរិយំ
អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលីករោន្តោ និព្វាននិដ្ឋោ ហោតិ
និព្វានទោណោ និព្វានបញ្ញោ ។

គង្គាបេណ្យាសី

(២០៤) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេមហិ
ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត ជ្រាល
ទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តី
ទបមេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

(២០៥) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេធំៗ
ណាមួយ ។ គីណាខ្វះ ។ គីទន្លេគង្គា ១ យមុនា ១ អបិវតី ១ សរក្ខ ១
មហិ ១ ទន្លេទាំងអស់នោះ ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅ
កាន់ទិសខាងកើត ជ្រាលទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីទបមេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

(២០៦) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេ
គង្គា ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ជ្រាលទៅ
កាន់សមុទ្រដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវ
អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យ
ច្រើនឡើង ក៏រំមល់បង្ហោនទៅកេត្រិនិព្វាន សសៀរទៅកេត្រិនិព្វាន
ដ៏ជ្រាលទៅកេត្រិនិព្វាន ត៏ដូច្នោះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវេក្ខា

(២០៧) កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ
 ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីករោន្តោ និព្វាន-
 និន្នោ ហោតិ និព្វានទោណោ និព្វានបញ្ញារោ ។ ឥធន
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋី ភាវេតិ រាគវិនយបរិយោសានំ
 នោសវិនយបរិយោសានំ មោហវិនយបរិយោសានំ ។ បេ ។
 សម្មាសមាធិ ភាវេតិ រាគវិនយបរិយោសានំ នោស-
 វិនយបរិយោសានំ មោហវិនយបរិយោសានំ ។ ឯវំ ខោ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ភាវេន្តោ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីករោន្តោ និព្វាននិន្នោ ហោតិ
 និព្វានទោណោ និព្វានបញ្ញារោតិ ។

(២០៨) សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ យេវុត្តា
 នទី សមុទ្ធនិដ្ឋា សមុទ្ធភោណោ សមុទ្ធបញ្ញារោ ។ ឯវំ បេវំ
 ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុក្ខ

(២០៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គ
 ប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើន
 ឡើង រមែងបង្កោនទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ដម្រាល
 ទៅរកព្រះនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យ
 នេះ រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ មានការកំចាត់បង់នូវរាគៈជាទីបំផុត
 មានការកំចាត់បង់នូវទោសៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង់នូវមោហៈជាទី
 បំផុត ។ បេ ។ រមែងចំរើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ មានការកំចាត់បង់នូវរាគៈ
 ជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង់នូវទោសៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង់នូវ
 មោហៈជាទីបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គ
 ប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើន
 ឡើង រមែងបង្កោនទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ដម្រាល
 ទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

(២០៨) សារត្តិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេយមុនា
 ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ជ្រាលទៅកាន់
 សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីរុបមេឃ្យក៏ដូច្នោះ
 ឯង ។ បេ ។

គង្គាបេយ្យសី

[២០៧] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាថិ កិក្ខុវេ អចិវតិ

នទិ សុទ្ធិនិទ្ធា សុទ្ធិទោណា សុទ្ធិបញ្ញា ។ ឯវេវេ

ទោ កិក្ខុវេ កិក្ខុ ។ បេ ។

[២០៨] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាថិ កិក្ខុវេ

សាវកុ នទិ សុទ្ធិនិទ្ធា សុទ្ធិទោណា សុទ្ធិបញ្ញា ។

ឯវេវេ ទោ កិក្ខុវេ កិក្ខុ ។ បេ ។

[២០៩] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាថិ កិក្ខុវេ បហិ

នទិ សុទ្ធិនិទ្ធា សុទ្ធិទោណា សុទ្ធិបញ្ញា ។ ឯវេវេ

ទោ កិក្ខុវេ កិក្ខុ ។ បេ ។

គង្គាបេយ្យាលី

[២០៧] សាវត្ថិនីទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេ
 អចិន្តរតី ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ជ្រាលទៅ
 កាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីទុបមេយ្យ
 ក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[២០៨] សាវត្ថិនីទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេសរក្ខ
 ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ជ្រាលទៅកាន់
 សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីទុបមេយ្យក៏ដូច្នោះ
 ឯង ។ បេ ។

[២០៩] សាវត្ថិនីទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេមហិ
 ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ជ្រាលទៅកាន់
 សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីទុបមេយ្យក៏ដូច្នោះ
 ឯង ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវរុត្តោ

(២០២) សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យជាមិ ភិក្ខុវេ
 យា កាចិមា មហានទិយោ ។ សេយ្យដីទំ ។ កត្តា
 យុត្តា អចិវតី សវក្ខ មហី សព្វា តា សមុទ្ធនិទ្ធា
 សមុទ្ធភោណា សមុទ្ធបញ្ញា ។ ឃវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
 ពហុលីករោន្តោ និព្វាននិទ្ធា ហោតិ និព្វានទោណោ
 និព្វានបញ្ញារោ ។

(២០៣) កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
 កាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោន្តោ
 និព្វាននិទ្ធា ហោតិ និព្វានទោណោ និព្វានបញ្ញារោ ។
 វេទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋី កាវេតិ រាគវិនយបរិ-
 យោសានំ ទោសវិនយបរិយោសានំ មោហវិនយបរិ-
 យោសានំ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ កាវេតិ រាគវិនយ-
 បរិយោសានំ ទោសវិនយបរិយោសានំ មោហវិនយ-

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារគ្គ

(២១២) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេធំៗ
 ណាមួយ ។ គឺណាខ្លះ ។ គឺទន្លេគង្គា ១ យមុនា ១ អចិរវតី ១ សរកូ
 មហី ១ ទន្លេទាំងអស់នោះ ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទៅទៅកាន់
 សមុទ្រ ដែលទៅកាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្ហោនទៅរកព្រះនិព្វាន សស្សៀរ
 ទៅរកព្រះនិព្វាន ដម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

(២១៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង
 រមែងបង្ហោនទៅរកព្រះនិព្វាន សស្សៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ដម្រាលទៅ
 រកព្រះនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ
 រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ មានការកំចាត់បង្ខំរាគៈជាទីបំផុត មាន
 ការកំចាត់បង្ខំរោសៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំរមោហៈជាទីបំផុត
 ។ បេ ។ រមែងចំរើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ មានការកំចាត់បង្ខំរាគៈជាទី
 បំផុត មានការកំចាត់បង្ខំរោសៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំរមោហៈ

ពង្សាប្បយុលី

បរិយោសានំ ។ ឃរំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មត្តំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោន្តោ
 និព្វាននិរោ យោតិ និព្វានចោណោ និព្វានបញ្ញារោតិ ។
 រាគវិនយទ្ធានសកី ទុតិយតី សមុទ្ធនិទ្ធនំ ។

[២០៤] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ

ភត្តំ នទី ទាថីននិរោ ទាថីនចោណោ ទាថីនបញ្ញារ ។

ឃរំមេវខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេន្តោ

អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោន្តោ និព្វាននិរោ

យោតិ និព្វានចោណោ និព្វានបញ្ញារោតិ ។

[២០៥] កបញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ

មត្តំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោន្តោ

តន្ត្រាបេយ្យលំ

ជាទីបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង
 រមែងបង្ហាន់ទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ដម្រាលទៅរក
 ព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។ និយាយអំពីការកំចាត់បង្គំនូវរាគៈ មាន ១២
 លើក ចាត់ថាចប់ឧបមាទីតិ ដែលប្រៀបដូចទន្លេហូរទៅកាន់សមុទ្រ ។

[២១២] សាវត្ថុនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេ
 គង្គា ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត
 ជ្រាលទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 កាលចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្ហាន់ទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរ
 ទៅរកព្រះនិព្វាន ដម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

[២១២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គប្រ-
 កបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវត្តោ

និព្វាននិដ្ឋោ ហោតិ និព្វានទោណោ និព្វានបញ្ញារោ ។
 ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋី កាវេតិ អមតោកងំ អម-
 តបរាយនំ អមតបរិយោសានំ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ
 កាវេតិ អមតោកងំ អមតបរាយនំ អមតបរិយោសានំ ។
 ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ កាវេន្តោ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ តហុលីករោន្តោ និព្វាននិដ្ឋោ
 ហោតិ និព្វានទោណោ និព្វានបញ្ញារោតិ ។

[២០៦] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាថិ ភិក្ខុវេ យ-
 មុតា នទី ចាថីននិដ្ឋា ចាថីនទោណោ ចាថីនបញ្ញារោ ។
 ឯវំមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

[២០៧] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាថិ ភិក្ខុវេ អចិ-
 រេតី នទី ចាថីននិដ្ឋា ចាថីនទោណោ ចាថីនបញ្ញារោ ។
 ឯវំមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារិទ្ធិ

រមែងបង្កើនទៅក្រែនិព្វាន សសៀរទៅក្រែនិព្វាន ជម្រាលទៅ
 ក្រែនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យ
 នេះ រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ ចុះសិប្បទៅក្នុងអមតៈ មានអមតៈ
 ជាទីប្រព្រឹត្តទៅក្នុងខាងមុខ មានអមតៈជាទីបំផុត ។ បេ ។ រមែងចំរើន
 សេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ ចុះសិប្បទៅក្នុងអមតៈ មានអមតៈជាទីប្រព្រឹត្តទៅក្នុង
 ខាងមុខ មានអមតៈជាទីបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើន
 នូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
 ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្កើនទៅក្រែនិព្វាន សសៀរទៅក្រែនិព្វាន
 ជម្រាលទៅក្រែនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

[២១៦] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេ
 យមុនា ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត
 ជ្រាលទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 សេចក្តីទុបមេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[២១៧] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេ
 អចរវតី ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត
 ជ្រាលទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 សេចក្តីទុបមេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

គង្គាបេយ្យលី

[២១៨] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
 សរក្ខុ នទី ទាចីននិដ្ឋា ទាចីនទោណា ទាចីនបញ្ញា ។
 ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

[២១៩] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
 មហី នទី ទាចីននិដ្ឋា ទាចីនទោណា ទាចីនបញ្ញា ។
 ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

[២២០] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
 យា កាចីនា មហានទិយោ ។ សេយ្យដីទំ ។ កង្កា
 យមុនា អចិវតី សរក្ខុ មហី សញ្ញា តា ទាចីននិដ្ឋា
 ទាចីនទោណា ទាចីនបញ្ញា ។ ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ ។ បេ ។

ធម្មបេយ្យកំ

[២១៨] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេសរក្ស
 ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត ផ្កាល
 ទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តី
 ទបមេយ្យកំដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[២១៩] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេមហិ
 ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត ផ្កាល
 ទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តី
 ទបមេយ្យកំដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[២២០] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេធំៗ
 ណាមួយ ។ គីណាខ្លះ ។ គីទន្លេគង្គា ១ យមុនា ១ អចរវតី ១ សក្ខេ ១
 មហិ ១ ទន្លេទាំងអស់នោះ ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរ
 ទៅកាន់ទិសខាងកើត ផ្កាលទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីទបមេយ្យកំដូច្នោះឯង ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយត្តនិកាយស្ស មហាវារិញ្ញោ

[២២០] សាវត្ថំនិទានំ ។ សេយ្យថាបំ ភិក្ខុវេ
 កត្តំ ននី សមុទ្ធនិទ្ធា សមុទ្ធចោណា សមុទ្ធបញ្ញារា ។
 ឯវេថេ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេន្តោ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោន្តោ និព្វាននិទ្ធា
 ហោតិ និព្វានចោណោ និព្វានបញ្ញារា ។

[២២២] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មត្តំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោន្តោ
 និព្វាននិទ្ធា ហោតិ និព្វានចោណោ និព្វានបញ្ញារា ។
 ឥត ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ អមតោកនំ
 អមតបរាយនំ អមតបរិយោសានំ ។ បេ ។ សម្មាសមាដិ
 ភាវេតិ អមតោកនំ អមតបរាយនំ អមតបរិយោសានំ ។
 ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេន្តោ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោន្តោ និព្វាននិទ្ធា
 ហោតិ និព្វានចោណោ និព្វានបញ្ញារាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយក្កនិកាយ ចកោវវដ្ឋ

(២២១) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេ
 គង្គា ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ជ្រាលទៅ
 កាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើន
 នូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
 ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្ហាន់ទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន
 ដម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

(២២២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គប្រ-
 កបដោយអង្គ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង
 រមែងបង្ហាន់ទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ដម្រាលទៅ
 រកព្រះនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ
 រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ ចុះសិបទៅក្នុងអមតៈ មានអមតៈប្រព្រឹត្ត
 ទៅក្នុងខាងមុខ មានអមតៈជាទីបំផុត ។ បេ ។ រមែងចំរើនសេចក្តីតាំង
 ចិត្តត្រូវ ចុះសិបទៅក្នុងអមតៈ មានអមតៈប្រព្រឹត្តទៅក្នុងខាងមុខ មាន
 អមតៈជាទីបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គ
 ប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង
 រមែងបង្ហាន់ទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ដម្រាលទៅ
 រកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

គត្តបយ្យសី

[២២៣] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
យុត្តនា នទី សមុទ្ធនិទ្ធា សមុទ្ធចោណា សមុទ្ធ-
បញ្ចក ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[២២៤] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
អចិវរតី នទី សមុទ្ធនិទ្ធា សមុទ្ធចោណា សមុទ្ធ-
បញ្ចក ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[២២៥] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
សាវត្ថុ នទី សមុទ្ធនិទ្ធា សមុទ្ធចោណា សមុទ្ធបញ្ចក ។
ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[២២៦] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
មហី នទី សមុទ្ធនិទ្ធា សមុទ្ធចោណា សមុទ្ធបញ្ចក ។
ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

គង្គាយយុទ្ធសី

(២២៣) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេ
យមុនា ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ដែល
ទៅកាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីរុប-
មេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

(២២៤) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេ
អចរវតិ ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ដែល
ទៅកាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីរុប-
មេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

(២២៥) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេ
សរក្ខ ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ដែលទៅ
កាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីរុបមេយ្យ
ក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

(២២៦) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេមហី
ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ដែលទៅកាន់
សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីរុបមេយ្យក៏
ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស បហាវរោ

[២២៧] សាវត្ថំនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ

យា កាចិមា មហានទិយោ ។ សេយ្យបីនំ ។ គង្គា

យមុនា អចិរតី សរក្ខ មហី សព្វា តា សមុទ្ធនិដ្ឋា

សមុទ្ធភោណា សមុទ្ធមញ្ញារា ។ ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ

ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ

មត្តំ ពហុលីករោន្តោ និព្វាននិដ្ឋោ ហោតិ និព្វាន-

បោណោ និព្វានមញ្ញារោ ។

[២២៨] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ

មត្តំ កាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោន្តោ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារីវគ្គ

(២២៧) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេធំៗ

ណាមួយ ។ គឺណាខ្លះ ។ គឺទន្លេគង្គា១ យមុនា១ អចរីវតី១ សរភូ១

មហី១ ទន្លេទាំងអស់នោះ ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទៅទៅកាន់

សមុទ្រ ជ្រាលទៅកាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

ភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកប

ដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្កើនទៅរកព្រះនិព្វាន សស្សីរ

ទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

(២២៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គ

ប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង

គង្គាយ្យលី

និព្វាននិព្វាន ហោតិ និព្វានចោណោ និព្វានបញ្ញារោ ។

សធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋី ភាវេតិ អមតោកងំ អម-

តបរាយនំ អមតបរិយោសានំ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ

ភាវេតិ អមតោកងំ អមតបរាយនំ អមតបរិយោសានំ ។

ឃុំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេន្តោ

អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោន្តោ និព្វាននិព្វាន

ហោតិ និព្វានចោណោ និព្វានបញ្ញារោតិ ។ អមតោកងំ

ទ្វានសកំ តតិយកំ ។

[២២៧] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ កង្គា

ននី ចាចីននិព្វាន ចាចីនចោណោ ចាចីនបញ្ញារោ ។

ឃុំបេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេន្តោ

អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោន្តោ និព្វាននិព្វាន

ហោតិ និព្វានចោណោ និព្វានបញ្ញារោ ។

គង្គាបេយ្យាលី

វេមនិបង្កោនទៅកេត្រិនិព្វាន សសៀរទៅកេត្រិនិព្វាន ដម្រាលទៅ
 កេត្រិនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកងធម្មវិន័យនេះ
 វេមនិចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ ចុះសិបទៅក្នុងអមតៈ មានអមតៈជាទីប្រ-
 ព្រឹត្តទៅក្នុងខាងមុខ មានអមតៈជាទីបំផុត ។ បេ ។ វេមនិចំរើនសេចក្តី
 តាំងចិត្តត្រូវ ចុះសិបទៅក្នុងអមតៈ មានអមតៈជាទីប្រព្រឹត្តទៅក្នុងខាង
 មុខ មានអមតៈជាទីបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវ
 អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យ
 ច្រើនឡើង វេមនិបង្កោនទៅកេត្រិនិព្វាន សសៀរទៅកេត្រិនិព្វាន
 ដម្រាលទៅកេត្រិនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។ ពោលអំពីមគ្គដ៏រាប់បញ្ចូល
 ក្នុងអមតៈមាន ១២ លើក ចាត់ថាចប់ឧបមាទី ៣ ។

(២២៧) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេគង្គា
 ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត ជ្រាល
 ទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាល
 ចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយ
 អង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង វេមនិបង្កោនទៅកេត្រិនិព្វាន សសៀរទៅកេ
 ត្រិនិព្វាន ដម្រាលទៅកេត្រិនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស បហាវរវគ្គោ

[២៣០] កត្តេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 បត្តំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ ពហុលីករោន្តោ
 និព្វាននិរោ ហោតិ និព្វានទោណោ និព្វានបញ្ញារោ ។
 ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ និព្វាននិរោ និព្វា-
 នទោណំ និព្វានបញ្ញារំ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ
 និព្វាននិរោ និព្វានទោណំ និព្វានបញ្ញារំ ។ ឯវំ ទោ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ ភាវេន្តោ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ ពហុលីករោន្តោ និព្វាននិរោ ហោតិ
 និព្វានទោណោ និព្វានបញ្ញារោតិ ។

[២៣១] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
 យម្មតា នទី ចាថីននិរោ ចាថីនទោណោ ចាថីន-
 បញ្ញារោ ។ ឯវំ ទោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក ល័យុត្តនិកាយ មហាវារិទ្ធ

[២៣០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្ហានទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ដម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកងធម្មវិន័យនេះ រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ ដែលបង្ហានទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ដម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ។ បេ ។ រមែងចំរើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ ដែលបង្ហានទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ដម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្ហានទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ដម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

[២៣១] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេយមុនា ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត ជ្រាលទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចបំប្លែង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីទុបមេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

គង្គាបេយ្យសី

[២៣២] សារវត្តិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ វា-
 ចិវេតិ នទី ចាប័ននិដ្ឋា ចាប័នចោណា ចាប័នបញ្ចារ ។
 ឯវេមវេ ទោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[២៣៣] សារវត្តិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
 សវក្ក នទី ចាប័ននិដ្ឋា ចាប័នចោណា ចាប័នបញ្ចារ ។
 ឯវេមវេ ទោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[២៣៤] សារវត្តិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
 មហី នទី ចាប័ននិដ្ឋា ចាប័នចោណា ចាប័នបញ្ចារ ។
 ឯវេមវេ ទោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[២៣៥] សារវត្តិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
 យា កាចិមា មហានទិយោ ។ សេយ្យថីនំ ។ កង្កា
 យធុនា អចិវេតិ សវក្ក មហី សព្វា តា ចាប័ននិដ្ឋា

ធម្មបេយ្យាណំ

[២៣២] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេ
អចិន្តរតី ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត
[ដែលទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
សេចក្តីទុបមេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[២៣៣] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេ
សរក្ខ ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត
[ដែលទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
សេចក្តីទុបមេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[២៣៤] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេមហិ
ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត [ដែល
ទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តី
ទុបមេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[២៣៥] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេធំៗ
ណាមួយ ។ គីណាខ្លះ ។ គីទន្លេគង្គា ១ យមុនា ១ អចិន្តរតី ១ សរ-
ក្ខ ១ មហិ ១ ទន្លេទាំងអស់នោះ ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវរុក្ខោ

ទាចីនទោណា ទាចីនបញ្ចារា ។ ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មត្តំ ពហុលីករេន្តោ និព្វាននិដ្ឋោ ហោតិ និព្វាន-
 ទោណោ និព្វានបញ្ចារា ។

[២៣៦] កថញ្ចា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
 ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករេន្តោ និព្វា-
 ននិដ្ឋោ ហោតិ និព្វានទោណោ និព្វានបញ្ចារា ។ ឥធិ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ និព្វាននិដ្ឋំ និព្វានទោ-
 ណំ និព្វានបញ្ចារំ ។ មេ ។ ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
 ពហុលីករេន្តោ និព្វាននិដ្ឋោ ហោតិ និព្វានទោណោ
 និព្វានបញ្ចារេតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិវុទ្ធសុត្ត

ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត ជាលទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាល
ធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្ហានទៅរកព្រះ
និព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះ
ឯង ។

[២៣៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គប្រ-
កបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង
រមែងបង្ហានទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅ
រកព្រះនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកងធម្មវិន័យនេះ
រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ ដែលបង្ហានទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរ
ទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
ឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយ-
មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្ហានទៅរកព្រះនិព្វាន
សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

គង្គាបេយ្យសី

(២៣៧) សាវត្ថំនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ កង្គា
 ននី សុទ្ធីនិទ្ទា សុទ្ធីទោណា សុទ្ធីបញ្ញា ។ ឯវេមេ
 ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេន្តោ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោន្តោ និព្វាននិទ្ទោ ហោតិ
 និព្វានទោណោ និព្វានបញ្ញារោ ។

(២៣៨) កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
 ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោន្តោ និព្វា-
 ននិទ្ទោ ហោតិ និព្វានទោណោ និព្វានបញ្ញារោ ។ ឥធន
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មានិដ្ឋី ភាវេតិ និព្វាននិទ្ទំ និព្វានទោ-
 ណំ និព្វាបញ្ញារំ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ និព្វាននិទ្ទំ
 និព្វានទោណំ និព្វានបញ្ញារំ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
 ពហុលីករោន្តោ និព្វាននិទ្ទោ ហោតិ និព្វានទោណោ
 និព្វានបញ្ញារោតិ ។

ធម្មបេយ្យលី

(២៣៧) សាវ័ក្ខនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទទ្ទេត្តង្គា ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ដោយទៅកាន់ សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយ- មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើន ឡើង រមែងបង្ហោនទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាល ទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

(២៣៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គ ប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្ហោនទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅ រកព្រះនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ ជាធម្មជាតិបង្ហោនទៅរកព្រះនិព្វាន ស- សៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ។ បេ ។ រមែងចំរើន សេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ ជាធម្មជាតិបង្ហោនទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅ រកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកប ដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្ហោនទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរ ទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ឧហារិវរិក្ខោ

(២៣៧) សាវត្ថំនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ យុទ្ធា
នទី សមុទ្ធនិដ្ឋា សមុទ្ធហោណា សមុទ្ធបញ្ញា ។
ឯវេមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

(២៤០) សាវត្ថំនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ ធម៌-
វេតី នទី សមុទ្ធនិដ្ឋា សមុទ្ធហោណា សមុទ្ធបញ្ញា ។
ឯវេមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

(២៤១) សាវត្ថំនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ សាវក្ខ
នទី សមុទ្ធនិដ្ឋា សមុទ្ធហោណា សមុទ្ធបញ្ញា ។ ឯវេមេវ
ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

(២៤២) សាវត្ថំនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ ចប្បិ
នទី សមុទ្ធនិដ្ឋា សមុទ្ធហោណា សមុទ្ធបញ្ញា ។ ឯវេ
មេវ ខោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារុត្ត

(២៣៧) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្ធូលី
យមុនា ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ដែលទៅ
កាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីឧបមេយ្យ
ក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

(២៤០) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្ធូលី
អចរវតី ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ដែលទៅ
កាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីឧបមេយ្យ
ក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

(២៤១) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្ធូលី
សរក្ខ ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ដែលទៅ
កាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីឧបមេយ្យ
ក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

(២៤២) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្ធូលី
ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ដែលទៅកាន់ស-
មុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីឧបមេយ្យក៏ដូច្នោះ
ឯង ។ បេ ។

ឥត្តិយេយ្យសី

(២២៣) សាវត្ថំនិដាជំ ។ សេយ្យថាថំ ភិក្ខុវេ យា
 កាចំហា ឧហាននិយោ ។ សេយ្យថំនំ ។ តត្តំ យធុនា
 អចំរតំ សរក្ខ មហំ សព្វា នា សធុទ្ធីនិញ្ញា សធុទ្ធី-
 ចោណា សធុទ្ធីបញ្ញា ។ ឃរមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
 ពហុលីករោន្តោ និព្វាននិព្វោ ហោតិ និព្វានចោណោ
 និព្វានបញ្ញារោ ។

(២២៤) កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មត្តំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោន្តោ
 និព្វាននិព្វោ ហោតិ និព្វានចោណោ និព្វានបញ្ញារោ ។
 ៥៨ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សធុទ្ធីនិញ្ញា ភាវេនិ និព្វាននិព្វំ

គន្លងបេយ្យាលី

(២២៣) សាវត្ថិនិពាន ។ ហួលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេធំៗ
 ណាមួយ ។ គឺណាខ្លះ ។ គឺទន្លេគង្គា ១ យមុនា ១ អចិវតិ ១ សរកូ ១
 មហី ១ ទន្លេទាំងអស់នោះ ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទៅទៅកាន់
 សមុទ្រ ជ្រាលទៅកាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ហួលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុកាលចំរើនអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ កាលធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយ
 អង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្ហោនទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរក
 ព្រះនិព្វាន ដប្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

(២២៤) ហួលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើនអរិយមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ៨ កាលធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង
 រមែងបង្ហោនទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ដប្រាល
 ទៅរកព្រះនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ហួលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្ម-
 វិន័យនេះ រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ ដែលបង្ហោនទៅរកព្រះនិព្វាន

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវត្តោ

និព្វានចោណំ និព្វានបញ្ញំ ។ មេ ។ សម្មាសមាដិ
 កាវេតិ និព្វាននិទ្ធិំ និព្វានចោណំ និព្វានបញ្ញំ ។
 ឃំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាវេន្តោ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ តហុលីកោន្តោ និព្វាននិទ្ធិោ
 ហោតិ និព្វានចោណោ និព្វានបញ្ញោតិ ។

គង្គាបេយ្យាលំ នវមោ ។

តស្សទ្ធានំ

ឆ ទាច័នតោ និទ្ធា
 ឆ និទ្ធា ច សមុទ្ទតោ
 ឃតេ ទ្វេ ឆ ទ្វាទស ហោន្តិ
 វត្តោ តេន បរុច្ចតីតិ ។
 និព្វាននិទ្ធិំ ទ្វាទសតី
 ចតុត្ថតី ឆទ្វាទវតី^(១) ។

១ ឧ. ម. ធម្មិនវិកី ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុក្ខ

សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ដម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ។ បេ ។ រមែង
 ចំរើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ ដែលបង្កើនទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅ
 រកព្រះនិព្វាន ដម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 កាលចំរើនអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយ
 អង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្កើនទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរក
 ព្រះនិព្វាន ដម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

ចប់ គង្គាចេយ្យលី ទី ៩ ។

ឧទ្ទាននៃគង្គាចេយ្យលីនោះគឺ

ពោលអំពីទឹកទន្លេហូរទៅកាន់ទិសខាងកើតមាន ៦ លើក ហូរ
 ទៅកាន់សមុទ្រមាន ៦ លើក ៦ ពីរដងនេះត្រូវជា ១២ លើក
 ព្រោះហេតុនោះ ទើបហៅថាមួយវគ្គ ។ ពោលអំពីមគ្គ
 ដែលបង្កើនទៅរកព្រះនិព្វានមាន ១២ លើក មាន ៦ លើក
 ពីរដង រួមជា ១២ លើក ចាត់ថាចប់ទុបមាទី ២ ។

អប្បមាទរិគ្គោ

[២២៥] សាវត្ថំនំនាទំ ។ យាវតា ភិក្ខុវេ សត្តា

អប្បនា វា ទ្ធិប្បនា វា ចតុប្បនា វា ពហុប្បនា វា រូបិ-

នោ វា អរូបិនោ វា សញ្ញនោ វា អសញ្ញនោ វា នេវ-

សញ្ញនាសញ្ញនោ វា តថាគតោ តេសំ អត្តមក្ខាយតិ

អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ យេ តេចិ

តុសណ ធម្មា សព្វេ តេ អប្បមាទមូលកា អប្បមា-

ទសមោសារណា អប្បមាទោ តេសំ ធម្មានំ អត្តមក្ខា-

យតិ ។ អប្បមត្តស្សតិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ បាជីកង្ខំ

អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវស្សតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ

មត្តំ ពហុលីករស្សតិ ។

អប្បមាទវគ្គ

[២២៥] សាវត្ថនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វទាំង

បួន ជាសត្វឥតជើងក្តី មានជើងពីរក្តី មានជើងបួនក្តី មានជើងច្រើន

ក្តី មានរូបក្តី ឥតរូបក្តី មានសញ្ញាក្តី ឥតសញ្ញាក្តី មានសញ្ញាក៏មិនមែន

មិនមានសញ្ញាក៏មិនមែនក្តី ព្រះតថាគតជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ប្រាកដជា

ប្រសើរជាងពួកសត្វទាំងនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កុសលធម៌ទាំង

ឡាយឯណានីមួយ កុសលធម៌ទាំងអស់នោះ មានអប្បមាទជាមូល

មានអប្បមាទជាទីប្រជុំចុះ អប្បមាទធម៌ប្រាកដជាប្រសើរជាងធម៌ទាំង

នោះ យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យថាប្រសើរនុ៎ះ ជា

ទ័សឱ្យរូបសក្តិកដែលមិនប្រមាទ ភិក្ខុអ្នកមិនប្រមាទ នឹងចំរើននូវមគ្គ

ប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរ នឹងធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយ

អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន ។

សុត្តន្តបិដកេ សម្មាសម្ពុទ្ធិកាយស្ស មហាវិញ្ញេ

[២២២] តតញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បមត្តោ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុ-
 លីករោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ
 វិវេកនិស្ស័តំ វិវាទនិស្ស័តំ ជិរោធនិស្ស័តំ វោស្សក្ក-
 បរិណាមី ។ មេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ
 វិវាទនិស្ស័តំ ជិរោធនិស្ស័តំ វោស្សក្កបរិណាមី ។ ឃី
 ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បមត្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភា-
 វេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោតិតិ ។ (ឧប-
 តិណ្ណំ សុត្តានំ វិញ្ញាវេតតំ) ។

[២២៣] សាវត្ថិនិទានំ ។ យាវតា ភិក្ខុវេ សត្តា
 អប្បនា វា ទ្ធិប្បនា វា ចនុប្បនា វា ពហុប្បនា វា
 រូមិទោ វា អរូមិទោ វា សញ្ញិទោ វា អសញ្ញិទោ វា
 នេវសញ្ញិទោសញ្ញិទោ វា តថាគតោ តេសំ អក្កមក្កា-
 យតិ អារហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា ។ ឃីមេវ ចោ ភិក្ខុវេ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារវគ្គ

[២៤៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុអ្នកមិនប្រមាទ រមែងចំរើន
 នូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃលនូវមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ដែលអាស្រ័យនូវការ
 ស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកធម្រក អាស្រ័យនូវការរលត់
 បង្ហាន់ទៅរកការលះបង់ ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្មាសមាធិ ដែលអាស្រ័យ
 នូវការស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកធម្រក អាស្រ័យនូវការ
 រលត់ បង្ហាន់ទៅរកការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកមិន
 ប្រមាទ រមែងចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់
 ក្រៃលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន យ៉ាងនេះឯង ។ (បណ្ឌិត
 គប្បីពង្រីកសេចក្តីនៃសូត្រទាំង ៣ ខាងលើឲ្យពិស្តារផងចុះ) ។

[២៤៧] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វ
 ទាំងប៉ុន្មាន ជាសត្វផលជើងក្តី មានជើងពីរក្តី មានជើងបួនក្តី មានជើង
 ច្រើនក្តី មានរូបក្តី ផលរូបក្តី មានសញ្ញាក្តី ផលសញ្ញាក្តី មានសញ្ញា
 ភ័មិនមែន មិនមានសញ្ញាភ័មិនមែនក្តី ព្រះគម្ភាគតជាអរហន្តសម្មា-
 សម្ពុទ្ធ ប្រាកដជាប្រសើរជាងពួកសត្វទាំងនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

អប្បមាទវគ្គោ

យេ កេចិ កុសលា ធម្មា សព្វេ តេ អប្បមាទម្ហលកា
 អប្បមាទសមោសារណា អប្បមាទោ តេសំ ធម្មានំ
 អក្កបក្ខាយតិ ។ អប្បបត្តស្មេតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ
 ចាជិក្ខំ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ភាវេស្មតិ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីករស្មតីតិ ។

(២៤៨) កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បមត្តោ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីក-
 រោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ រាគវិនយ-
 បរិយោសានំ ទោសវិនយបរិយោសានំ មោហវិនយបរិ-
 យោសានំ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិំ ភាវេតិ រាគវិនយបរិ-
 យោសានំ ទោសវិនយបរិយោសានំ មោហវិនយបរិយោ-
 សានំ ។ ឯវំ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បមត្តោ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលី-
 ករោតិ ។

អប្បមាទវគ្គ

កុសលធម៌ទាំងឡាយឯណានីមួយ កុសលធម៌ទាំងអស់នោះ មានអប្បមាទជាមូល មានអប្បមាទជាទីប្រជុំចុះ អប្បមាទធម៌ប្រាកដជាប្រសើរ ជាងធម៌ទាំងនោះ យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យថា ប្រសើរនុ៎ះ ជាទីសង្ឃឹមរបស់ភិក្ខុដែលមិនប្រមាទ ភិក្ខុអ្នកមិនប្រមាទ នឹងចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ នឹងធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន ។

(២២៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុអ្នកមិនប្រមាទ រមែងចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកងសាសនានេះ ចំរើននូវសម្មាទិដ្ឋិ មានការកំចាត់បង់រាគៈ ជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង់ទោសៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង់មោហៈ ជាទីបំផុត ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្មាសមាធិ មានការកំចាត់បង់រាគៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង់ទោសៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង់មោហៈជាទីបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកមិនប្រមាទ រមែងចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ យ៉ាងនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវរុណោ

[២៤៧] សាវត្ថិនិទានំ ។ យារតា ភិក្ខុវេ សត្តា
 អប្បនា វា ទ្ធិប្បនា វា ចនុប្បនា វា ពហុប្បនា វា រូបិ-
 នោ វា អរូបិនោ វា សញ្ញិនោ វា វសញ្ញិនោ វា នេវ-
 សញ្ញិនាសញ្ញិនោ វា តថាគតោ តេសំ អត្តមក្ខាយតិ
 អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ ។ ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ យេ កេចិ
 កុសលា ធម្មា សព្វេ តេ អប្បមាទម្ធលកា អប្បមាទ-
 សហោសវណា អប្បមាទោ តេសំ ធម្មានំ អត្តមក្ខា-
 យតិ ។ អប្បមត្តស្ស្នតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ចាដិកម្ពំ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេស្ស្នតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
 ពហុលីកាវិស្សតីតិ ។

[២៤៨] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បមត្តា អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុ-
 លីការោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ
 អមតោគធំ អមតបរាយធំ អមតបរិយោសានំ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិវុទ្ធ

[២៤៩] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វទាំង
 ប៉ុន្មាន ជាសត្វផតដើងក្តី មានដើងពីរក្តី មានដើងបួនក្តី មានដើង
 ច្រើនក្តី មានរូបក្តី ឥតរូបក្តី មានសញ្ញាក្តី ឥតសញ្ញាក្តី មានសញ្ញា
 ក៏មិនមែន មិនមានសញ្ញាក៏មិនមែនក្តី ព្រះតថាគតជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ
 ប្រាកដជាប្រសើរជាងពួកសត្វទាំងនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កុសល-
 ធម៌ទាំងឡាយឯណានីមួយ កុសលធម៌ទាំងអស់នោះ មានអប្បមាទជា
 មូល មានអប្បមាទជាទីប្រជុំចុះ អប្បមាទធម៌ប្រាកដជាប្រសើរជាងធម៌
 ទាំងនោះ យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យថាប្រសើរ
 នេះ ជាទីសង្ឃឹមរបស់ភិក្ខុដែលមិនប្រមាទ ភិក្ខុអ្នកមិនប្រមាទ នឹងចំរើន
 នូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន ។

[២៥០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុអ្នកមិនប្រមាទ រមែងចំរើន
 នូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ដែលចុះសិបទៅក្នុង
 អមតៈ មានអមតៈប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ មានអមតៈជាទីបំផុត ។ បេ ។

អប្បមាទវគ្គោ

សម្មាសមាធិ ការវេតិ អមតោកងំ អមតបរាយងំ អម.
 តបរិយោសាធំ ។ ឃំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បមត្តោ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ការវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ
 ពហុលីករោតីតិ ។

[២៥០] សាវត្ថំនំនាធំ ។ យាវតា ភិក្ខុវេ សត្តា
 អប្បដា វ ទ្ធិប្បដា វ ចតុប្បដា វ ពហុប្បដា វ រូបំនោ
 វ អរូបំនោ វ សញ្ញំនោ វ អសញ្ញំនោ វ លោសញ្ញំនោ.
 សញ្ញំនោ វ តថាកតោ តេសំ អក្កមក្ខាយតិ អរហំ
 សម្មាសម្ពុទ្ធា ។ ឃំមេវ ខោ ភិក្ខុវេ យេ កេចិ កុ-
 សលា ធម្មា សព្វេ តេ អប្បមាទម្មលកា អប្បមាទ-
 សមោសរណា អប្បមាទោ តេសំ ធម្មាធំ អក្កមក្ខា-
 យតិ ។ អប្បមត្តស្សេតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ចាដិកង្ខំ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ការវេស្សតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ
 ពហុលីករស្សតីតិ ។

អប្បមាទវគ្គ

ចំរើននូវសម្មាសមាធិ ដែលចុះសិបទៅក្នុងអមតៈ មានអមតៈប្រព្រឹត្តទៅ
ខាងមុខ មានអមតៈជាទីបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអកមិនប្រ-
ហាទ រមែងចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់កែល-
នូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន យ៉ាងនេះឯង ។

(២៥១) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វទាំង
ប៉ុន្មាន ជាសត្វឥតជើងក្តី មានជើងពីរក្តី មានជើងបួនក្តី មានជើងច្រើនក្តី
មានរូបក្តី ឥតរូបក្តី មានសញ្ញាក្តី ឥតសញ្ញាក្តី មានសញ្ញាក៏មិនមែន
មិនមានសញ្ញាក៏មិនមែនក្តី ព្រះតថាគតជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ប្រាកដជា
ប្រសើរជាងពួកសត្វទាំងនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កុសលធម៌ទាំង-
ឡាយឯណានីមួយ កុសលធម៌ទាំងអស់នោះ មានអប្បមាទជាមូល
មានអប្បមាទជាទីប្រជុំចុះ អប្បមាទធម៌ប្រាកដជាប្រសើរជាងធម៌ទាំង
នោះ យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យថាប្រសើរនុ៎ះ
ជាទីសង្ឃឹមរបស់ភិក្ខុដែលមិនប្រមាទ ភិក្ខុអកមិនប្រមាទ នឹងចំរើននូវ
មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់កែលនូវមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារិទ្ធិោ

(២៥២) កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បមន្តោ អរិយំ

អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីកេ-

រោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ និព្វាននិដ្ឋិ

និព្វានទោណំ និព្វានបញ្ចវំ ។ បេ ។ សម្មាសមាដិ ភាវេតិ

និព្វាននិដ្ឋិ និព្វានទោណំ និព្វានបញ្ចវំ ។ ឃំ ខោ

ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បមន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ កា-

វេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីកេរោតីតិ ។

(២៥៣) សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាថិ ភិក្ខុវេ យានិ

កានិថិ ជន្តលានំ ចាលានំ បដជាតានិ សព្វានិ តានិ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរគ្គ

(២៥២) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុអ្នកមិនប្រមាទ រមែងចំរើន
 នូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ ភិក្ខុកងសាសនានេះ ចំរើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ដែលបង្ហោរទៅកាន់
 ព្រះនិព្វាន ទេរទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ឈមទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ។ បេ ។
 ចំរើននូវសម្មាសមាធិ ដែលបង្ហោរទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ទេរទៅកាន់ព្រះ
 និព្វាន ឈមទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកមិន
 ប្រមាទ ចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែល
 នូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន យ៉ាងនេះឯង ។

(២៥៣) សារត្តិនិទាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ស្នាមជើង
 ឯណា នីមួយៗនៃសត្វដែលត្រាច់លើផែនដី ស្នាមជើងទាំងអស់នោះ

អប្បមាវរត្តា

ហត្ថិបទេ សមោទានំ កច្ឆន្តិំ ហត្ថិបទំ តេសំ អត្ត-
 មត្តោយតិ យទិទំ មហន្តតេន ។ ឃុំ ចោ កិក្ខុវេ
 យេ កេចិ កុសលា ធម្មា សព្វេ តេ អប្បមាទម្បលកា
 អប្បមាទសមោសរណា អប្បមាទោ តេសំ ធម្មានំ
 អត្តមត្តោយតិ ។ អប្បមត្តស្ស្នំ កិក្ខុវេ កិក្ខុវោ
 ចានិកត្ថំ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភារេស្ស្នំ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករិស្ស្នំតិ ។

(២៥៤) កថញ្ច កិក្ខុវេ កិក្ខុ អប្បមត្តោ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភារេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីក-
 រោតិ ។ ឥធិ កិក្ខុវេ កិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភារេតិ វិវេក-
 ទិស្ស្នំ វិរាគទិស្ស្នំ ទិរោធិទិស្ស្នំ រោស្ស្នុក្កបរិណាមី
 ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភារេតិ វិវេកទិស្ស្នំ វិរាគទិស្ស្នំ
 ទិរោធិទិស្ស្នំ រោស្ស្នុក្កបរិណាមី ។ ឃុំ ចោ កិក្ខុវេ កិក្ខុ

អប្បមាទវគ្គ

តែងដល់នូវការប្រកបចុះក្នុងស្នាមជើងនៃដំរី ស្នាមជើងនៃដំរីប្រាកដជាប្រសើរជាងស្នាមជើងនៃពួកសត្វទាំងនោះ ព្រោះហេតុថាស្នាមជើងនោះជាស្នាមជើងធំ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កុសលធម៌ទាំងឡាយឯណានីមួយ កុសលធម៌ទាំងអស់នោះ មានអប្បមាទជាមូល មានអប្បមាទជាទីប្រជុំចុះ អប្បមាទធម៌ប្រាកដជាប្រសើរជាងធម៌ទាំងនោះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យថាប្រសើរនេះ ជាទីសង្ឃឹមរបស់ភិក្ខុដែលមិនប្រមាទ ភិក្ខុអ្នកមិនប្រមាទ នឹងចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរបាន ។

(២៥៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុអ្នកមិនប្រមាទ រមែងចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរបាន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ដែលអាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្កើនទៅរកការលះបង់ ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្មាសមាធិ ដែលអាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្កើនទៅរកការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិញ្ញា

អប្បមត្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
មគ្គំ ពហុលីករោតីតិ ។

[២៥៥] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ
ក្សជាតារស្ស យា កាចិ តោនាទសិយោ សព្វា តា
ក្សដង្កមា ក្សដនិទ្ធា ក្សដសមោសារណា ក្សដំ តាសំ
អក្កមក្ខាយតិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។ (យថា
ហេដ្ឋិមសុត្តន្តំ ឯវំ វិន្តារេតតំ) ។

[២៥៦] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ យេ
កេចិ មូលកន្ធា កោដ្ឋានុសារិយំ^(១) តេសំ អក្កមក្ខា-
យតិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[២៥៧] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ យេ
កេចិ សារកន្ធា លោហិតចន្ទនំ តេសំ អក្កមក្ខាយតិ ។
ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

---

១ ឱ. ម. កាឡានុសារិយំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិវត្ត

អ្នកមិនប្រហាទ រមែងចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យ
ក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន យ៉ាងនេះឯង ។

(២៥៥) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បង្កង់ឯណា
នីមួយ នៃផ្ទះមានកំពូល បង្កង់ទាំងអស់នោះ ស្របទៅរកកំពូល ឈម
ទៅរកកំពូល មានកំពូលជាទីប្រជុំចុះ កំពូលរមែងប្រាកដជាប្រសើរជាង
បង្កង់ទាំងនោះ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (អប្បមាទធម៌)
ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បេ ។ (បណ្ឌិតគប្បីពង្រីកសេចក្តីឲ្យពិស្តារដូចសូត្រ
ខាងក្រោយដងចុះ) ។

(២៥៦) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភ្នំនៃបួសឯណា
នីមួយ បួសស្តា រមែងប្រាកដជាប្រសើរជាងបួសទាំងនោះ យ៉ាងណា
មិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (អប្បមាទធម៌) ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បេ ។

(២៥៧) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភ្នំនៃខ្លឹមឯណា
នីមួយ ចន្ទន៍ព្រហម រមែងប្រាកដជាប្រសើរជាងខ្លឹមទាំងនោះ យ៉ាងណា
មិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (អប្បមាទធម៌) ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បេ ។

អប្បមាវដ្ឋោ

[២៥៨] សារត្តិនិទានំ ។ សេយ្យថាមំ ភិក្ខុវេ យេ
កេចិ បុព្វកម្មាវស្ស័កំ^(១) តេសំ អគ្គមត្តាយតិ ។ ឯវមេវ
ចោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[២៥៩] សារត្តិនិទានំ ។ សេយ្យថាមំ ភិក្ខុវេ យេ
កេចិ កុដ្ឋរាជាដោ^(២) សព្វេ តេ រញ្ញោ ចក្កវត្តិដោ
អនុយត្តា កវត្តិ រាជា តេសំ ចក្កវត្តិ អគ្គមត្តាយតិ ។
ឯវមេវ ចោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[២៦០] សារត្តិនិទានំ ។ សេយ្យថាមំ ភិក្ខុវេ យេ
កាចិ តារក្សនាមំ បកា សព្វា តា ចន្ទិមាបកាយ
កលំ ធាត្មន្ទំ សោឡសី ចន្ទប្បកា តាសំ អគ្គមត្តា-
យតិ ។ ឯវមេវ ចោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[២៦១] សារត្តិនិទានំ ។ សេយ្យថាមំ ភិក្ខុវេ ស-
រទសមយេ វិទ្ធោ វិភតវលាហាកេ ទេវេ អាទិទ្ធោ នកំ
អត្តស្ស័កមាដោ^(៣) សព្វំ អាណាសគតំ តមគតំ អភិ
វិហច្ច កាសតេ ច តបតេ ច វិរោចតិ ប ។ ឯវមេវ
ចោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

---

១ រស្ស័កំ និទមំ បាហិ ។ ២ កុដ្ឋរាជាដោតិមិ ។ ៣ អត្តស្ស័កមាដោ ។

អប្បមាទវគ្គ

[២៥៨] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភ្នំនៃផ្កាឯណា-
នីមួយ ម្ល៉េះលា រមែងប្រាកដជាប្រសើរជាងផ្កាទាំងនោះ យ៉ាងណា
មិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (អប្បមាទធម៌) ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បេ ។

[២៥៩] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកស្តេច
សាមញ្ញឯណានីមួយ ស្តេចទាំងអស់នោះសឹងចុះចូលនឹងស្តេចចក្រិតត្រី
ឯស្តេចចក្រិតត្រី រមែងប្រាកដជាប្រសើរជាងស្តេចទាំងនោះ យ៉ាងណា
មិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (អប្បមាទធម៌) ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បេ ។

[២៦០] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពន្លឺឯណានីមួយ
នៃរូបផ្កាយទាំងឡាយ ពន្លឺទាំងអស់នោះមិនដល់នូវចំណិតដ៏បំប្រាំងមួយ។
ផងនៃពន្លឺព្រះចន្ទឡើយ ពន្លឺនៃព្រះចន្ទរមែងប្រាកដជាប្រសើរជាងពន្លឺ
នៃផ្កាយទាំងនោះ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (អប្បមាទធម៌)
ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បេ ។

[២៦១] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសរទេសមួយ
ដែលស្រឡះប្រាសចាកពាក្យភ្លេង ព្រះអាទិត្យរះត្រដែតឡើងកាន់អា
កាស ចំពោះបង្គំនូវអាកាសដែលងងឹតទាំងអស់ រមែងភ្លឺផង ក្តៅផង
រុញរឿងផង យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (អប្បមាទធម៌)
ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដកេ សម្មាសម្ពុទ្ធិកាយស្ស មហាវិវេទ្តា

(២៦២) សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ យានិ
 កានិចិ តន្តាវុតានំ វត្តានំ កាសិករវត្តំ តេសំ អត្ត-
 មក្ខាយតិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ យេ កេចិ កុសលា
 ធម្មា សព្វេ តេ អប្បមាទម្ហូលកា អប្បមាទសមោ-
 សរណា អប្បមាទោ តេសំ ធម្មានំ អត្តមក្ខាយតិ ។
 អប្បមត្តស្ស័តំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ បាជិកម្ហំ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាវេស្សតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុ-
 លីកវិស្សតិ ។

(២៦៣) កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បមត្តោ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលី-
 ករោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ កាវេតិ វិវេ-
 កនិស្ស័តំ វិវាគនិស្ស័តំ ទិវោទនិស្ស័តំ វោស្សត្ត-

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុទ្ធ

(២៦២) សាវត្ថិនីទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាសំពត់ដែល
 គេត្បាញ សំពត់ឯណានីមួយ សំពត់ក្នុងដែនកាសី រមែងប្រាកដជា
 ប្រសើរជាងសំពត់ទាំងនោះ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 កុសលធម៌ទាំងឡាយឯណានីមួយ កុសលធម៌ទាំងអស់នោះ មានអប្ប-
 មាទជាមូល មានអប្បមាទជាទីប្រជុំចុះ អប្បមាទធម៌រមែងប្រាកដជា
 ប្រសើរជាងធម៌ទាំងនោះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ពាក្យថាប្រសើរនេះ ជាទីសង្ឃឹមរបស់ភិក្ខុដែលមិនប្រមាទ ភិក្ខុអ្នកមិន
 ប្រមាទ នឹងចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់-
 ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន ។

(២៦៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុអ្នកមិនប្រមាទ រមែងចំរើន
 នូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ រមែងចំរើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ដែលពាស្រ័យនូវការស្ងប់
 ស្ងាត់ ពាស្រ័យនូវការប្រាសចាកគម្រោក ពាស្រ័យនូវការរលត់ បរិស្តោ

អប្បមាទវិញ្ញា

ចរណាមី ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ
 វិវាគនិស្សិតំ ជិវោធនិស្សិតំ វោស្សក្កចរណាមី ។ ឯវំ
 ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បមត្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ
 ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលីករោតិវតំ ។

អប្បមាទវិញ្ញា ទសមោ ។

ពិស្សទានំ

តថាគតំ បទំ ក្សដំ
 ម្វលំ សារោន^(១) វស្សិកំ
 រាជា ចន្ទិមសុវិយោ ច
 វត្តន ធនសមំ បទំ ។

(យទបិ តថាគតំ តទបិ វិត្តារេតត្ថំ) ។

១ ឱ. ធម. សារោ ០ ។

អប្បមាទវគ្គ

ទៅរកការលះបង់ ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្មាសមាធិ ដែលអាស្រ័យនូវការ
ស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកឥម្រែក អាស្រ័យនូវការរលត់
បង្ហាន់ទៅរកការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកមិនប្រមាទ
រមែងចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវ
មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ដូចពោលមកយ៉ាងនេះឯង ។

ចប់ អប្បមាទវគ្គទី ១០ ។

ឧទ្ទាននៃអប្បមាទវគ្គនោះគឺ

- និយាយអំពីព្រះតថាគតប្រសើរជាងពួកសត្វ ១ អំពីស្នាម
  - ជើង (សត្វ) ១ អំពីបង្កង់ដួះមានកំពូល ១ អំពីភ្នំនៃនិបុស ១
  - អំពីភ្នំនៃខ្លឹម ១ អំពីផ្កាម្លិះលា ១ អំពីស្តេច ១ អំពីព្រះចន្ទ ១
  - ព្រះរាជិត្យ ១ អំពីសំពត់ ១ ត្រូវជាបទគំរប់ ១០ ។
- (បណ្ឌិតគប្បីពង្រីកសេចក្តីឲ្យពិស្តារត្រង់សេចក្តីដែលនិយាយអំពីព្រះត
ថាគតផងចុះ) ។

ពលករណីយវិគោ

(២៦៤) សាវត្ថំនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ យេ

កេចិ ពលករណីយា កម្មន្តា កយិរន្តិ សព្វេ តំ ប-

បរី និស្សាយ បបរិយំ បតិដ្ឋាយ ឯវមេតេ ពលករណី-

យា កម្មន្តា កយិរន្តិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ

សីលំ និស្សាយ សីលេ បតិដ្ឋាយ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ

ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោតិ ។

(២៦៥) កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ និស្សាយ

សីលេ បតិដ្ឋាយ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេតិ អរិយំ

អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោតិ ។ ៧៨ ភិក្ខុវេ

ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ វិវេកនិស្ស័តិ វិរាគនិស្ស័តិ

ពលករណីយវិគ្គ

(២៦៤) សាវត្ថិនីទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការងារទាំងឡាយឯណានីមួយ ដែលបុគ្គលត្រូវធ្វើដោយកំឡាំង ការងារទាំងអស់នោះ បុគ្គលត្រូវអាស្រ័យនូវផែនដី បិតនៅលើផែនដី ទើបធ្វើបាន ការងារទាំងនោះ ដែលបុគ្គលត្រូវធ្វើដោយកំឡាំង ក៏រមែងធ្វើបានប្រាកដយ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអាស្រ័យនូវសីល បិតនៅក្នុងសីល ទើបចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

(២៦៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុអាស្រ័យនូវសីល បិតនៅក្នុងសីល ទើបចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើននូវសម្មាទិដ្ឋិដែលអាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រេក

ពលករណ៍យវត្តោ

និរោធនិស្ស័តំ វោស្សក្កបរិណាមី ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ
 ភាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ វិរាគនិស្ស័តំ និរោធនិស្ស័តំ
 វោស្សក្កបរិណាមី ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ
 និស្សាយ សីលេ បតិដ្ឋាយ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
 ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោតិ ។

(បរមម្បាយ្យណី វណ្ណិយតោ បរិបណ្ណសុត្តន្តិ
 វិគ្គារមត្តិ) ។

[២២២] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ យេ
 កេចិ ពលករណីយា កម្មត្តា កយរន្តិ សព្វេ តេ
 បឋវី និស្សាយ បឋវីយំ បតិដ្ឋាយ ឯវេមេតេ ពលករ-
 ណីយា កម្មត្តា កយរន្តិ ។ ឯវេមេវ ខោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ សីលំ និស្សាយ សីលេ បតិដ្ឋាយ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលី-
 ករោតិ ។

ពលករណីយវគ្គ

អាស្រ័យនូវការលេត់ បង្ហាន់ទៅរកការលះបង់ ។ បេ ។ ចំរើននូវ
 សម្មាសមាធិ ដែលអាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រោស
 ចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការលេត់ បង្ហាន់ទៅរកការលះបង់ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអាស្រ័យនូវសីល បិតនៅក្នុងសីល ទើបចំរើននូវ
 មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់កែវលនូវមគ្គប្រកបដោយ
 អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន យ៉ាងនេះឯង ។ (បរគង្គិយបយ្យាលមានដំណើរ
 ពិស្តារថាព្រះសូត្រដ៏បរិបូណ៌ របស់បណ្ឌិតកាលពណិនា) ។

(២៦៦) សារត្តិនិទាន ។ ម្នាល ភិក្ខុទាំងឡាយ ការងារទាំងឡាយ
 ឯណានីមួយ ដែលបុគ្គលត្រូវធ្វើដោយកម្លាំង ការងារទាំងអស់នោះ
 បុគ្គលត្រូវអាស្រ័យនូវផែនដី បិតនៅលើផែនដី ទើបធ្វើបាន ការងារ
 ទាំងនោះ ដែលបុគ្គលត្រូវធ្វើដោយកម្លាំង វែមធ្វើបានប្រាកដ យ៉ាង
 ណាមិញ ។ ម្នាល ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអាស្រ័យនូវសីល បិតនៅក្នុង
 សីល ទើបចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់កែវល
 នូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារិទ្ធា

(២២៧) កតញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ និស្សាយ
 សីលេ បតិជ្ជាយ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ភាវេតិ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីករោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ រាគវិនយបរិយោសានំ ខោសវិនយ-
 បរិយោសានំ មោហវិនយបរិយោសានំ ។ បេ ។ សម្មា-
 សមាធិ ភាវេតិ រាគវិនយបរិយោសានំ ខោសវិនយបរិ-
 យោសានំ មោហវិនយបរិយោសានំ ។ ឃំ ទោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ សីលំ និស្សាយ សីលេ បតិជ្ជាយ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលី-
 ករោតិ ។

(២២៨) សាវត្ថំនិទានំ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ យេ
 កេចិ ពលករណីយា កម្មត្តា កយិរន្តិ សព្វេ តេ បឋវី
 និស្សាយ បឋវីយំ បតិជ្ជាយ ឃំមេតេ ពលករណី-
 យា កម្មត្តា កយិរន្តិ ។ ឃំមេវ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 សីលំ និស្សាយ សីលេ បតិជ្ជាយ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មគ្គំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីករោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិវុទ្ធ

(២៦៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុពាស្រ័យនូវសីល បិតនៅ
 ក្នុងសីល ទើបចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់
 ក្រៃលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើននូវសម្មាទិដ្ឋិ មានការ
 កំចាត់បង់នូវរាគៈជាទីបំផុត កំចាត់បង់នូវទោសៈជាទីបំផុត កំចាត់បង់នូវ
 មោហៈជាទីបំផុត ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្មាសមាធិ មានការកំចាត់បង់នូវ
 រាគៈជាទីបំផុត កំចាត់បង់នូវទោសៈជាទីបំផុត កំចាត់បង់នូវមោហៈជាទី
 បំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុពាស្រ័យនូវសីល បិតនៅក្នុងសីល
 ទើបចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃលនូវមគ្គ
 ប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន យ៉ាងនេះឯង ។

(២៦៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការងារទាំងឡាយឯណានីមួយ
 ដែលបុគ្គលត្រូវធ្វើដោយកម្លាំង ការងារទាំងអស់នោះ បុគ្គលត្រូវពា-
 ស្រ័យនូវផែនដី បិតនៅលើផែនដី ទើបធ្វើបាន ការងារទាំងនោះ ដែល
 បុគ្គលត្រូវធ្វើដោយកម្លាំង ក៏រមែងធ្វើបានប្រាកដ យ៉ាងណាមិញ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុពាស្រ័យនូវសីល បិតនៅក្នុងសីល ទើបចំរើន
 នូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃលនូវមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

ពលករណីយវគ្គ

[២៦៧] កថា កិក្ខុវេ កិក្ខុ សីលំ និស្សាយ
 សីលេ បតិដ្ឋាយ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ កាវេតិ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលីករោតិ ។ ឥធិ កិក្ខុវេ កិក្ខុ
 សម្មាទិដ្ឋិ កាវេតិ អមតោគធំ អមតបរាយធំ អមតបរិ-
 យោសាធំ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ កាវេតិ អមតោគធំ
 អមតបរាយធំ អមតបរិយោសាធំ ។ ឯវំ ខោ កិក្ខុវេ
 កិក្ខុ សីលំ និស្សាយ សីលេ បតិដ្ឋាយ អរិយំ អដ្ឋង្គិ-
 កំ មក្កំ កាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលីករោ-
 តិ ។

[២៧០] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ កិក្ខុវេ យេ
 កេចិ ពលករណីយា កម្មត្តា កយិវន្តំ សព្វេ តេ
 បឋវី និស្សាយ បឋវីយំ បតិដ្ឋាយ ឯវមេតេ ពលករ-
 ណីយា កម្មត្តា កយិវន្តំ ។ ឯវមេវ ខោ កិក្ខុវេ កិក្ខុ
 សីលំ និស្សាយ សីលេ បតិដ្ឋាយ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មក្កំ កាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលីករោតិ ។

ពលករណ៍យវត្ត

(២៦៩) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុអាស្រ័យនូវសីល បិត
 នៅក្នុងសីល ទើបចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យ
 ក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន តើដោយប្រការ
 ដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើននូវសម្មាទិដ្ឋិ
 ដែលចុះស៊ប់កាន់អមតៈ មានអមតៈប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ មានអមតៈជាទី
 បំផុត ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្មាសមាធិ ដែលចុះស៊ប់កាន់អមតៈ មានអមតៈ
 ប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ មានអមតៈជាទីបំផុត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 អាស្រ័យនូវសីល បិតនៅក្នុងសីល ទើបចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
 ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន
 យ៉ាងនេះឯង ។

(២៧០) សារត្ថិនិទាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការងារទាំង-
 ឡាយឯណានីមួយ ដែលបុគ្គលធ្វើដោយកម្លាំង ការងារទាំងអស់នោះ
 បុគ្គលត្រូវអាស្រ័យនូវផែនដី បិតនៅលើផែនដី ទើបធ្វើបាន ការងារ
 ទាំងនោះ ដែលបុគ្គលត្រូវធ្វើដោយកម្លាំង រមែងធ្វើបានប្រាកដ យ៉ាង
 ណាមិញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអាស្រ័យនូវសីល បិតនៅក្នុង
 សីល ទើបចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែល
 នូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិហារេ

[២៧១] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ និស្សាយ
 សីលេ បតិជ្ជាយ អរិយំ អដ្ឋង្គីកំ មត្តំ ភាវេតិ អរិយំ
 អដ្ឋង្គីកំ មត្តំ ពហុលីករោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ និព្វានទិដ្ឋំ និព្វានទោណំ និព្វា-
 នបញ្ចវំ ។ មេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ និព្វានទិដ្ឋំ
 និព្វានទោណំ និព្វានបញ្ចវំ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 សីលំ និស្សាយ សីលេ បតិជ្ជាយ អរិយំ អដ្ឋង្គីកំ
 មត្តំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គីកំ មត្តំ ពហុលីករោតិ ។

[២៧២] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
 យេ កេចិមេ ពិជតាមក្ខតតាមា វុឡី វុឡី វេប្បល្លំ
 អាបដ្ឋន្តិ សព្វេ តេ បឋវី និស្សាយ បឋវីយំ បតិជ្ជាយ
 ឯវមេពេ ពិជតាមក្ខតតាមា វុឡី វុឡី វេប្បល្លំ អា-
 បដ្ឋន្តិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ និស្សាយ
 សីលេ បតិជ្ជាយ អរិយំ អដ្ឋង្គីកំ មត្តំ ភាវេតោ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិវុទ្ធ

[២៧១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុអាស្រ័យនូវសីល បិត
 នៅក្នុងសីល ទើបចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យ
 ក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន តើដោយប្រការ
 ដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើននូវសម្មាទិដ្ឋិ
 ដែលទុនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ទេរទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ឈមទៅកាន់ព្រះ
 និព្វាន ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្មាសមាធិ ដែលទុនទៅរកព្រះនិព្វាន ទេរ
 ទៅរកព្រះនិព្វាន ឈមទៅរកព្រះនិព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 អាស្រ័យនូវសីល បិតនៅក្នុងសីល ទើបចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
 ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន
 យ៉ាងនេះឯង ។

[២៧២] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកពិជគាមនីធិ
 ក្នុងគាមឯណា នីមួយ ដល់នូវការចំរើនដុះដាលលូតលាស់ឡើងបាន ពួក
 ពិជគាមនីធិក្នុងគាមទាំងអស់នោះ អាស្រ័យនូវផែនដី តាំងនៅលើផែនដី
 ទើបពួកពិជគាមនីធិក្នុងគាមទាំងនោះ⁺ ដល់នូវការចំរើនដុះដាលលូតលាស់
 ឡើងបានប្រាកដ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអាស្រ័យ
 នូវសីល បិតនៅក្នុងសីល ចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ

ពលករណីយវង្ខោ

អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីករោន្តោ វឌ្ឍិ វុឌ្ឍិ
វេបុល្លំ ចាបុណាតិ ធម្មេសុ ។

[២៧៣] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ និស្សាយ

សីលេ បតិដ្ឋាយ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ កាវេន្តោ អរិយំ
អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីករោន្តោ វឌ្ឍិ វុឌ្ឍិ វេបុល្លំ ចាបុ-
ណាតិ ធម្មេសុ ។ ៧៨ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ កាវេ-
តិ វិវេកនិស្ស័តំ វិវាគនិស្ស័តំ និរោធនិស្ស័តំ វោស្ស-
ក្កបរណាមី ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ កាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ
វិវាគនិស្ស័តំ និរោធនិស្ស័តំ វោស្សក្កបរណាមី ។ ឃវ
ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ និស្សាយ សីលេ បតិដ្ឋាយ
អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ កាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុ-
លីករោន្តោ វឌ្ឍិ វុឌ្ឍិ វេបុល្លំ ចាបុណាតិ ធម្មេសុតិ ។

ពលករណ៍យវត្ត

ធ្វើឱ្យក្រាស់វែកលន្ទវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ទើបដល់នូវការ
ចំរើនដុះដាលលូតលាស់ឡើងក្នុងធម៌ទាំងឡាយបាន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

(២៧៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុអាស្រ័យនូវសីល បិតនៅ
ក្នុងសីល កាលចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឱ្យក្រាស់
វែកលន្ទវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ទើបដល់នូវការចំរើនដុះ
ដាលលូតលាស់ឡើងក្នុងធម៌ទាំងឡាយបាន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ដែល
អាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យ
នូវការរលត់ បង្កើនទៅរកការលះបង់ ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្មាសមាធិ
ដែលអាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រេក
អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្កើនទៅរកការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុអាស្រ័យនូវសីល បិតនៅក្នុងសីល កាលចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឱ្យក្រាស់វែកលន្ទវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ
ទើបដល់នូវការចំរើនដុះដាលលូតលាស់ឡើងក្នុងធម៌ទាំងឡាយបាន
យ៉ាងនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវាធា

(២៧៤) សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ហិមវន្តំ
 ភិក្ខុវេ បព្វតនជំ និស្សាយ នាតា កាយំ វុឌ្ឍន្តំ ពលំ
 តាហេន្តំ តេ ភត្ត កាយំ វុឌ្ឍន្តា ពលំ តាហេត្វា កុ-
 សុព្ភេ ឌីតវន្តំ កុសុព្ភេ ឌីតវត្វា មហាសោព្ភេ ឌីតវន្តំ
 មហាសោព្ភេ ឌីតវត្វា កុដ្ឋនិយោ ឌីតវន្តំ កុដ្ឋនិយោ
 ឌីតវត្វា មហានិយោ ឌីតវន្តំ មហានិយោ ឌីតវត្វា
 មហាសម្មទ្ធសាគរំ ឌីតវន្តំ តេ ភត្ត មហន្តតំ វេប្បល្លតំ
 អាបដ្ឋន្តំ កាយេន ។ ឃវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ
 និស្សាយ សីលេ បតិជ្ឈាយ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ
 កាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីករោន្តោ
 មហន្តតំ វេប្បល្លតំ ចាប្បណាតិ ធម្មេសុ ។

(២៧៥) កថេត្ត ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ និស្សាយ
 សីលេ បតិជ្ឈាយ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ កាវេន្តោ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីករោន្តោ មហន្តតំ វេប្បល្លតំ
 ចាប្បណាតិ ធម្មេសុ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ
 កាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិវាទនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ

សុត្តន្តបិដក ឈុយត្តនិកាយ មហាវិវដ្ត

[២៧៤] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកនាគអាស្រ័យនូវស្តេចក្នុងឈ្មោះហិមពាន្ត ចំរើនកាយ បំប៉នកម្លាំង លុះពួកនាគនោះ ចំរើនកាយ បំប៉នកម្លាំង ក្នុងទីនោះហើយ ក៏ចុះទៅកាន់បឹងតូច លុះចុះទៅកាន់បឹងតូចហើយ ក៏ចុះទៅកាន់បឹងធំ លុះចុះទៅកាន់បឹងធំហើយ ក៏ចុះទៅកាន់ស្ទឹងតូច លុះចុះទៅកាន់ស្ទឹងតូចហើយ ក៏ចុះទៅកាន់ស្ទឹងធំ លុះចុះទៅកាន់ស្ទឹងធំហើយ ក៏ចុះទៅកាន់មហាសមុទ្រសាគរ ពួកនាគនោះក៏ដល់នូវការធំធាត់ឡើងដោយកាយក្នុងទីនោះ យ៉ាងណាបិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអាស្រ័យនូវសីល បិតនៅក្នុងសីលកាលចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ទើបដល់នូវការធំទូលាយឡើងក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយបាន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[២៧៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុអាស្រ័យនូវសីល បិតនៅក្នុងសីល កាលចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ទើបដល់នូវការធំទូលាយឡើងក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយបាន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ដែលអាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការរលត់

ពលករណីយវិញ្ញា

វោស្សន្តបរិណាមី ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ កាវេតិ វិវេក-
 និស្សិតំ វិវាទនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្សន្តបរិណាមី ។
 ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ និស្សាយ សីលេ ប-
 តិដ្ឋាយ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ កាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មគ្គំ ពហុលីករោន្តោ មហាន្តតំ វេហុល្លតំ ចាបុណាតិ
 ធម្មេស្វតំ ។

(២៧៦) សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបំ ភិក្ខុវេ វុត្តោ
 ចាចីននិទ្ទោ ចាចីនទោណោ ចាចីនបញ្ញារោ សោ
 មូលច្ឆិន្ទេ កតេ បបតេស្សតិ^(១) យេន និទ្ទោ យេន
 ទោណោ យេន បញ្ញារោតិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ កាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ
 ពហុលីករោន្តោ និព្វាននិទ្ទោ ហោតិ និព្វានទោណោ
 និព្វានបញ្ញារោ ។

---

១ ឧ. ម. សោ មូលេ និទ្ទោ កតមេន បបតេន បបតេយ្យតិ ។ ម. សោ មូលច្ឆិន្ទោ
 កតមេន បបតេយ្យតិ ។

ពលពរណីយវត្ត

បង្កើនទៅរកការលះបង់ ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្បត្តិសមាធិ ដែលអាស្រ័យ
 នូវការស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការ
 រលត់ បង្កើនទៅរកការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអាស្រ័យ
 នូវសីល បិតនៅក្នុងសីល កាលចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរ
 ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរ ទើបដល់នូវការ
 ធំទូលាយឡើងក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយបាន យ៉ាងនេះឯង ។

(២៧៦) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដើមឈើ
 ដែលទ្រេតទៅទិសខាងកើត ទេរទៅទិសខាងកើត ឈមទៅទិសខាង
 កើត ឈើនោះកាលបើគេផ្តាច់ឫសហើយ ក៏រលំទៅត្រង់ទីដែលទ្រេត
 ដែលទេរ ដែលឈម យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 កាលចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវ
 មគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរ ក៏ឈ្លោះថាជាអ្នកទុនទៅរកព្រះនិព្វាន
 ទេរទៅរកព្រះនិព្វាន ឈមទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវេណោ

(២៧៧) កថញ្ចុ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ

មត្តំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោន្តោ

និព្វាននិព្វោ ហោតិ និព្វានទោណោ និព្វានបញ្ចារោ ។

វេទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ វិវេកនិស្សំតំ វិរា-

គនិស្សំតំ និរោធនិស្សំតំ វោស្សុគ្គបរិណាមី ។ បេ ។

សម្មាសមាដិ ភាវេតិ វិវេកនិស្សំតំ វិរាគនិស្សំតំ និរោ-

ធនិស្សំតំ វោស្សុគ្គបរិណាមី ។ ឯវំ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ

អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ

ពហុលីករោន្តោ និព្វាននិព្វោ ហោតិ និព្វានទោណោ

និព្វានបញ្ចារោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ បហាវារវគ្គ

(២៧៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើននូវមគ្គប្រកប
ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់វែកលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
ដ៏ប្រសើរ ឈ្មោះថាជាអ្នកទុនទៅរកព្រះនិព្វាន ទេរទៅរកព្រះនិព្វាន
ឈមទៅរកព្រះនិព្វាន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ដែលអាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់
អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រក អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្កើនទៅរក
ការលះបង់ ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្មាសមាធិ ដែលអាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់
អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រក អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្កើនទៅរក
ការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់វែកលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ
ឈ្មោះថាជាអ្នកទុនទៅរកព្រះនិព្វាន ទេរទៅរកព្រះនិព្វាន ឈមទៅរក
ព្រះនិព្វាន យ៉ាងនេះឯង ។

ពលករណ៍យក្តោ

[២៧៨] សាវត្ថុនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ

កុម្មោ និក្កុដ្ឋោ វមតេវ ឧទកំ នោ បច្ចាវមតិ ។

ឃីវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេន្តោ

អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោន្តោ វមតេវ ចាបកេ

អត្តសលេ ធម្មេ នោ បច្ចាវមតិ ។

[២៧៩] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ

មត្តំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោន្តោ

វមតេវ ចាបកេ អត្តសលេ ធម្មេ នោ បច្ចាវមតិ ។

វេន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ វិវេកនិស្ស័តិ

ពលករណ៍យវត្ត

(២៧៨) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងវេលា
 ផ្តាច់ចុះ រវែងខ្នក់ចោលនូវទឹក មិនស្រូបចូលមកវិញឡើយ យ៉ាងណា
 មិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
 ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ រវែង
 ខ្នក់ចោលនូវអកុសលធម៌ដ៏លាមកចេញ មិនស្រូបចូលទៅវិញឡើយ
 ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

(២៧៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើននូវមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏
 ប្រសើរ រវែងខ្នក់ចោលនូវអកុសលធម៌ដ៏លាមកចេញ មិនស្រូបចូល
 ទៅវិញឡើយ តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 ក្នុងសាសនានេះ ចំរើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ដែលពន្លឿយនូវការស្ងប់ស្ងាត់

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវេណោ

វិវាទនិស្ស័តំ និរោធនិស្ស័តំ វោស្សគ្គបរិណាមី ។ មេ ។
 សម្មាសមាធិ ភាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ វិវាទនិស្ស័តំ និរោ-
 ធនិស្ស័តំ វោស្សគ្គបរិណាមី ។ ឯវំ ចោ កិក្ខុវេ កិក្ខុ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
 ពហុលីករោន្តោ វមតេវ ចាបកេ អកុសលេ ធម្មេ
 នោ បច្ឆាវមតីតិ ។

[២៨០] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ កិក្ខុវេ
 សាលិសុកំ វា យវសុកំ វា សម្មាបណិហិតំ ហត្ថេន
 វា ចានេន វា អក្កន្តំ ហត្ថំ វា ចានំ វា កិច្ចិស្ស័តិ^(១)
 លោហិតំ វា ឧប្បទេស្ស័តិ ហនមេតំ វិជ្ជតិ ។ ចំ
 តិស្ស ហេតុ ។ សម្មាបណិហិតត្តា កិក្ខុវេ សុកស្ស ។
 ឯវមេវ ចោ កិក្ខុវេ កិក្ខុ សម្មាបណិហិតាយ ទិដ្ឋិយា
 សម្មាបណិហិតាយ មត្តការិយាយ អវិជ្ជិ កិច្ចិស្ស័តិ
 វិជ្ជិ ឧប្បទេស្ស័តិ និព្វានំ សច្ចិការិស្ស័តិ ហនមេតំ
 វិជ្ជតិ ។ តិ តិស្ស ហេតុ ។ សម្មាបណិហិតត្តា កិក្ខុវេ
 ទិដ្ឋិយា ។

---

១ ខ. ផិដ្ឋិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុដ្ឋ

អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការលត់ បង្ហោនទៅរក
 ការលះបង់ ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្មាសមាធិ ដែលអាស្រ័យនូវការស្ងប់
 ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការលត់ បង្ហោន
 ទៅរកការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
 ដ៏ប្រសើរ រមែងខ្ចាក់ចោលនូវអកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាបកចេញ បិទ
 ស្រូបចូលទៅវិញឡើយ យ៉ាងនេះឯង ។

(២៨០) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចចុងស្រួចនៃស្រូវ
 ខ្សាយ ឬចុងស្រួចនៃស្រូវដំណើប ដែលគេដាក់ទុកដោយល្អ ដែលគេ
 សន្តត់ដោយដៃ ឬដាន់ដោយជើង នឹងមុតដៃឬជើងពុំខាន នឹងញ៉ាំង
 ឈាមឲ្យកើតឡើងបាន ហេតុនេះរមែងមាន ។ ដំណើរនោះ តើព្រោះ
 ហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុចុងស្រួចនៃស្រូវដេបបានដាក់
 ទុកដោយល្អ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរនេះក៏យ៉ាងនេះឯង ពាល
 បើទិដ្ឋិដែលភិក្ខុដកល់ទុកដោយល្អ មគ្គភាវនាដែលភិក្ខុដកល់ទុកដោយល្អ
 ហើយ ភិក្ខុនឹងទម្ងាយនូវអវិជ្ជា នឹងញ៉ាំងវិជ្ជាឲ្យកើតឡើង ធ្វើឲ្យជាក់
 ច្បាស់នូវព្រះនិព្វាន ហេតុនេះរមែងមាន ។ ដំណើរនោះ តើព្រោះហេតុ
 អ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនៃទិដ្ឋិ ភិក្ខុបានដកល់ទុកដោយល្អ ។

ពលករណីយវិញ្ញា

[២៨០] កេសត្ថុ កិក្ខុវេ កិក្ខុ សម្មាបណិហិតាយ

ទិដ្ឋិយា សម្មាបណិហិតាយ មគ្គការវនាយ អវិជ្ជំ ភិក្ខុតិ

វិជ្ជំ ឧប្បាទេតិ ជំព្វាជំ សច្ចិករោតិ ។ ឥធិ កិក្ខុវេ

កិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ វិវេកនិស្សំតំ វិរាគនិស្សំតំ

ជំរោគនិស្សំតំ វោស្សក្កបរណាមី ។ បេ ។ សម្មាស-

មាធិ ភាវេតិ វិវេកនិស្សំតំ វិរាគនិស្សំតំ ជំរោគនិស្សំតំ

វោស្សក្កបរណាមី ។ ឯវំ ខោ កិក្ខុវេ កិក្ខុ សម្មាប-

ណិហិតាយ ទិដ្ឋិយា សម្មាបណិហិតាយ មគ្គការវនាយ

អវិជ្ជំ ភិក្ខុតិ វិជ្ជំ ឧប្បាទេតិ ជំព្វាជំ សច្ចិករោតិ ។

ពលករណ៍យវត្ត

[២៨១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកាលទិដ្ឋិដែលភិក្ខុបានដកល់
 ទុកដោយល្អ មគ្គការវិនាដែលភិក្ខុដកល់ទុកដោយល្អហើយ ភិក្ខុវមែន
 ទម្ងាយនូវអវិជ្ជា វមែនញ្ចាំងវិជ្ជាឲ្យកើតឡើង ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវព្រះ
 និព្វាន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុង
 សាសនានេះ ចំរើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ដែលអាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់ អា-
 ស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្កើនទៅរកការ
 លះបង់ ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្មាសមាធិ ដែលអាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់
 អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្កើនទៅរក
 ការលះបង់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលទិដ្ឋិដែលភិក្ខុបានដកល់ទុក
 ដោយល្អ មគ្គការវិនាដែលភិក្ខុបានដកល់ទុកដោយល្អហើយ ភិក្ខុវមែន
 ទម្ងាយនូវអវិជ្ជា វមែនញ្ចាំងវិជ្ជាឲ្យកើតឡើង ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវព្រះ
 និព្វាន យ៉ាងនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារិញ្ញោ

[២៨២] សាវត្ថិន្ទនាមំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ អា-
 កាសេ វិវិដា វតា វាយន្តំ បុត្តិមាបិ វតា វាយន្តំ
 បច្ឆិមាបិ វតា វាយន្តំ ឧត្តរាបិ វតា វាយន្តំ ទត្តិ-
 ណាបិ វតា វាយន្តំ សរដាបិ វតា វាយន្តំ អរដាបិ
 វតា វាយន្តំ សីតាបិ វតា វាយន្តំ ឧណ្ហាបិ វតា
 វាយន្តំ បរិត្តាបិ វតា វាយន្តំ អធិមត្តាបិ វតា
 វាយន្តំ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវយតោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
 ពហុលីករោតោ ចត្តារោបិ សតិប្បដ្ឋានា ភាវនាចារិយ្ហី
 គច្ឆន្តិ ចត្តារោបិ សម្មប្បធានា ភាវនាចារិយ្ហី គច្ឆន្តិ
 ចត្តារោបិ ឥន្ទិចាទា ភាវនាចារិយ្ហី គច្ឆន្តិ មញ្ចបិ
 ឥន្ទិយោនិ ភាវនាចារិយ្ហី គច្ឆន្តិ មញ្ចបិ ពណានិ ភា-
 វនាចារិយ្ហី គច្ឆន្តិ សត្តបិ ពោជ្ឈន្តា ភាវនាចារិយ្ហី
 គច្ឆន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារុត្ត

[២៨២] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ខ្យល់ផ្សេងៗ
តែងបក់ក្នុងអាកាស គឺខ្យល់ក្នុងទិសខាងកើតបក់ទៅខ្លះ ខ្យល់ទិសខាង
លិចបក់ទៅខ្លះ ខ្យល់ទិសខាងជើងបក់ទៅខ្លះ ខ្យល់ទិសខាងត្បូងបក់
ទៅខ្លះ ខ្យល់ប្រកបដោយធូលីបក់ទៅខ្លះ ខ្យល់មិនមានធូលីបក់ទៅខ្លះ
ខ្យល់ត្រជាក់បក់ទៅខ្លះ ខ្យល់ក្តៅបក់ទៅខ្លះ ខ្យល់តិចបក់ទៅខ្លះ ខ្យល់
ខ្លាំងបក់ទៅខ្លះ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើន
នូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃលនូវមគ្គប្រកប
ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ សតិប្បដ្ឋាន ៤ ក្តី ក៏ដល់នូវការពេញលេញដោយ
ការវិនាស ម្យ៉ាងនោះ ៤ ក្តី ក៏ដល់នូវការពេញលេញដោយការវិនាស ឥទ្ធិ-
បាទ ៤ ក្តី ក៏ដល់នូវការពេញលេញដោយការវិនាស ឥន្ទ្រិយ ៥ ក្តី ក៏ដល់
នូវការពេញលេញដោយការវិនាស ពល ៥ ក្តី ក៏ដល់នូវការពេញលេញ
ដោយការវិនាស ពោជ្ឈន្ត ៧ ក្តី ក៏ដល់នូវការពេញលេញដោយការវិនាស
ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

ពលការណ៍យវត្តោ

(២៨៣) កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
មគ្គំ ភាវយតោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីករោតោ
ចត្តារោមិ វេតិប្បដ្ឋានា ភាវនាចារិយ្ហី កច្ឆន្តិ ចត្តារោមិ
សម្មប្បធានា ភាវនាចារិយ្ហី កច្ឆន្តិ ចត្តារោមិ ឥន្ទិទានា
ភាវនាចារិយ្ហី កច្ឆន្តិ បញ្ចមិ ឥន្ទិយានិ ភាវនាចារិយ្ហី
កច្ឆន្តិ បញ្ចមិ ពលានិ ភាវនាចារិយ្ហី កច្ឆន្តិ សត្តបិ
ពោជ្ឈង្គា ភាវនាចារិយ្ហី កច្ឆន្តិ ។ ឥធ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ វិវេ-
កនិស្សិតំ វិវាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វេស្សកុមរិ-
ណាមី ។ ឃំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
មគ្គំ ភាវយតោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីករោតោ
ចត្តារោមិ សេតិ ប្បដ្ឋានា ភាវនាចារិយ្ហី កច្ឆន្តិ ចត្តារោមិ
សម្មប្បធានា ភាវនាចារិយ្ហី កច្ឆន្តិ ចត្តារោមិ ឥន្ទិទានា
ភាវនាចារិយ្ហី កច្ឆន្តិ បញ្ចមិ ឥន្ទិយានិ ភាវនាចារិយ្ហី
កច្ឆន្តិ បញ្ចមិ ពលានិ ភាវនាចារិយ្ហី កច្ឆន្តិ សត្តបិ
ពោជ្ឈង្គា ភាវនាចារិយ្ហី កច្ឆន្តិតិ ។

ពលករណ៍យវគ្គ

(២៨៣) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើននូវមគ្គប្រកប
ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់វែកលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏
ប្រសើរ សតិប្បដ្ឋាន ៤ ក្តី ក៏រមែងដល់នូវការពេញលេញដោយការនា
សម្បប្បធាន ៤ ក្តី ក៏ដល់នូវការពេញលេញដោយការនា ឥទ្ធិបាទ ៤ ក្តី
ក៏ដល់នូវការពេញលេញដោយការនា ឥន្ទ្រិយ ៥ ក្តី ក៏ដល់នូវការពេញ
លេញដោយការនា ពល ៥ ក្តី ក៏ដល់នូវការពេញលេញដោយការនា
ពោជ្ឈង្គ ៧ ក្តី ក៏ដល់នូវការពេញលេញដោយការនា តើដោយប្រការ
ដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកងសាសនានេះ ចំរើននូវសម្មាទិដ្ឋិ
ៗ បេ ។ ចំរើននូវសម្មាសមាធិ ដែលអាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យ
នូវការប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្កើនទៅរកការលះ
បង់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលបើចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់វែកលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ សតិ-
ប្បដ្ឋាន ៤ ក្តី ក៏ដល់នូវការពេញលេញដោយការនា សម្បប្បធាន ៤ ក្តី ក៏
ដល់នូវការពេញលេញដោយការនា ឥទ្ធិបាទ ៤ ក្តី ក៏ដល់នូវការពេញ
លេញដោយការនា ឥន្ទ្រិយ ៥ ក្តី ក៏ដល់នូវការពេញលេញដោយការនា
ពោជ្ឈង្គ ៧ ក្តី ក៏ដល់នូវការពេញលេញដោយការនា យ៉ាងនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវរិញ្ញោ

[២៨៤] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យតាបិ ភិក្ខុវេ
 ភិម្ហានំ បច្ឆិមេ មាសេ ឡាហតំ^(១) រដោជល្យំ តមេនំ
 មហា អកាលមេយោ ហំនសោ អន្តរជាបេតិ វ្រុបស-
 មេតិ ។ ឃីមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មត្តំ កាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោន្តោ
 ឧប្បន្នប្បន្នេ ចាបកេ អកុសលេ ធម្មេ ហំនសោ
 អន្តរជាបេតិ វ្រុបសមេតិ ។

[២៨៥] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មត្តំ កាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោន្តោ
 ឧប្បន្នប្បន្នេ ចាបកេ អកុសលេ ធម្មេ ហំនសោ
 អន្តរជាបេតិ វ្រុបសមេតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មា-
 ទំដ្ឋិ កាវេតិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ កាវេតិ វិវុ-
 កនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្សក្ខបរិ-
 ណាមី ។ ឃី ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មត្តំ កាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោន្តោ

---

១ ឧ. ឧត្តរំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ចហាវវគ្គ

(២៨៤) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ផង់ធូលីដែល
 ហុយឡើង ក្នុងខែជាខាងចុងនៃគិម្ភរដូវ (ខែអាសាធ) ភ្លៀងតុំជូកាលដំធំ
 រមែងញ៉ាំងផង់ធូលីនោះឲ្យវិនាស ឲ្យស្លាប់ស្លាត់ទៅដោយឆាប់ យ៉ាងណា
 មិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
 ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ រមែង
 ញ៉ាំងអកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក ដែលកើតឡើងហើយៗ ឲ្យវិនាស
 ឲ្យស្លាប់ស្លាត់ទៅដោយស្រួល ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

(២៨៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើននូវមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏
 ប្រសើរ រមែងញ៉ាំងអកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក ដែលកើតឡើង
 ហើយៗ ឲ្យវិនាស ឲ្យស្លាប់រហូតទៅដោយស្រួល តើដោយប្រការ
 ដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើននូវ
 សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ ចំរើននូវសប្បាសមាធិ ដែលអាស្រ័យនូវការស្លាប់ស្លាត់
 អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រក អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្កើនទៅ
 រកការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយ
 អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ

ពលករណ៍យវត្ត

ឧប្បន្នប្បន្ន ចាបកេ អកុសលេ ធម្មេ ហានសោ
អន្តរាយេតិ វ្រុបសមេតិ ។

(២៨៦) សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យជាមិ ភិក្ខុវេ
ឧប្បន្នំ មហាមេយំ តមេនំ មហាវតោ អន្តរាយេវ អន្តរ-
រាយេតិ វ្រុបសមេតិ ។ វិវមេវ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ
អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុ
លីករោន្តោ ឧប្បន្នប្បន្ន ចាបកេ អកុសលេ ធម្មេ
អន្តរាយេវ អន្តរាយេតិ វ្រុបសមេតិ ។

(២៨៧) កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
មត្តំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោន្តោ
ឧប្បន្នប្បន្ន ចាបកេ អកុសលេ ធម្មេ អន្តរាយេវ
អន្តរាយេតិ វ្រុបសមេតិ ។ វេធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ
ការេតិ ។ បេ ។ សម្មាសហាដិ ការេតិ វិវេកនិស្សិតំ

ពលករណ៍យវត្ត

រមែងញ៉ាំងអកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមកដែលកើតឡើងហើយ។ ឲ្យវិនាស ឲ្យស្លាប់រម្ងាប់ទៅដោយស្រួល យ៉ាងនេះឯង ។

(២៨៦) សាវត្ថុនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ខ្យល់ខ្លាំងរមែងញ៉ាំងភ្លៀងធំដែលកើតឡើងនោះ ឲ្យវិនាស ឲ្យស្លាប់ ក្នុងចន្លោះទៅបានយ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ រមែងញ៉ាំងអកុសលធម៌ដ៏លាមកទាំងឡាយ ដែលកើតឡើងហើយ។ ឲ្យវិនាស ឲ្យស្លាប់រម្ងាប់ ក្នុងចន្លោះទៅបាន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

(២៨៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ រមែងញ៉ាំងអកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមកដែលកើតឡើងហើយ។ ឲ្យវិនាស ឲ្យស្លាប់រម្ងាប់ ក្នុងចន្លោះទៅបាន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ។ ថេ ។ ចំរើននូវសម្មាសមាធិ ដែលអាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារ្យោ

វិភាគនិស្ស័តំ និរោធនិស្ស័តំ ពោស្សត្តបរិណាមិ ។ ឃី
 ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេន្ណោ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលិករោន្ណោ ឧប្បន្នប្បន្នោ ចាបតោ
 អក្កុសលេ ធម្មេ ហិរសោ អន្តរាយេវ អន្តរជាបេតិ
 វុបសមេតិតិ ។

[២៨៨] សាវ័ត្តិនិទានំ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ
 សាមុទ្ពិកាយ នាវាយ វេត្តពន្ធនពន្ធាយ ធម៌ មាសានិ
 ឧទតោ បរិយានាយ ហោមន្តិកេន ថលំ ឧត្តុត្តាយ
 វតាតបបវតានិ ពន្ធនានិ តានិ ចានុស្សកេន មេយេន
 អភិប្បវុដ្ឋានិ អប្បកុសិវេនេវ បដិប្បស្សមន្តិ បូតិកានិ
 កវន្តិ ។ ឃីមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មត្តំ ភាវយតោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលិករោតោ
 អប្បកុសិវេនេវ សញ្ញាជនានិ បដិប្បស្សមន្តិ បូតិ-
 កានិ កវន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិវុទ្ធសុត្តន្ត

អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្ហើរៈទៅរក
 ការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយ
 អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ
 រមែងញ៉ាំងអកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមកដែលកើតឡើងហើយ ។ ឲ្យវិ-
 នាស ឲ្យស្ងប់រម្ងាប់ ក្នុងចន្លោះទៅបាន ដោយស្រួលយ៉ាងនេះឯង ។

(២៨៨) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នាវដែលប្រើ
 ប្រាស់ក្នុងសមុទ្រ គេចង់ដោយពួររដ្ឋា ទ្វេដ្ឋានចុះទៅក្នុងទឹកអស់៦ ខែ
 លុះដល់ហេមន្តរដូវ ទើបគេលើកឡើងមកកាន់ទីគោក ពួរទាំងនោះដែល
 នៅហាលខ្យល់ ហាលកំដៅថ្ងៃ លុះភ្លៀងដោកដាំធ្លាក់បង្ករមក ក៏រមាស
 ពុកផុយដោយងាយ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុ
 ចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រ-
 កបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ សញ្ញាជនធម៌ក៏ស្ងប់រម្ងាប់ ស្តុយរលួយទៅ
 ដោយមិនយឺតយូរឡើយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

ពលករណ៍យវត្តោ

[២៨៧] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មគ្គំ ភាវយតោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលក-
 រោតោ អប្បកសិវេនេវ សញ្ញាជនានិ បដិច្ចស្សម្ពន្ធ
 បូតិកានិ កវន្តិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ
 ។ បេ ។ សម្មាសមាដិ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិវាទនិស្សិតំ
 និរោធនិស្សិតំ វោស្សក្កបរិណាមី ។ ឯវំ ទោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុនោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ភាវយតោ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលករោតោ អប្បកសិវេនេវ
 សញ្ញាជនានិ បដិច្ចស្សម្ពន្ធ បូតិកានិ កវន្តិ ។

[២៨០] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
 អាគន្ធកាតារំ តត្ថ បុត្តិមាយបិ ទិសាយ អាគន្ធា
 វាសំ កប្បេន្តិ បច្ឆិមាយបិ ទិសាយ អាគន្ធា វាសំ
 កប្បេន្តិ ទុត្តិមាយបិ ទិសាយ អាគន្ធា វាសំ កប្បេន្តិ
 ធីត្តិណាយបិ ទិសាយ អាគន្ធា វាសំ កប្បេន្តិ

ពលករណីយវគ្គ

(២៨៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់កែក្រលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ
សញ្ញាជនធម៌រមែងស្ងប់រម្ងាប់ ស្អុយរលួយទៅ ដោយមិនយឺតយូរ
តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
រមែងចំរើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្មាសមាធិ ដែលអាស្រ័យនូវ
ការស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការរលត់
បង្កើនទៅរកការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុចំរើននូវមគ្គ
ប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់កែក្រលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
ដ៏ប្រសើរ សញ្ញាជនធម៌រមែងស្ងប់រម្ងាប់ ស្អុយរលួយទៅ ដោយមិន
យឺតយូរឡើយ យ៉ាងនេះឯង ។

(២៩០) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកមនុស្សមក
កាន់ផ្ទះសម្រាប់ទទួលភ្ញៀវអំពីទិសខាងកើត សម្រេចការនៅក្នុងផ្ទះនោះ
ក្តី មកអំពីទិសខាងលិច សម្រេចការស្នាក់នៅក្តី មកអំពីទិសខាងជើង
សម្រេចការស្នាក់នៅក្តី មកអំពីទិសខាងត្បូង សម្រេចការស្នាក់នៅក្តី

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវត្តោ

១ ភ្នំយាប័ អាគន្ធា វាសំ កេហ្មេន្នំ ព្រាហ្មណាប័
 អាគន្ធា វាសំ កេហ្មេន្នំ វេស្សាប័ អាគន្ធា វាសំ
 កេហ្មេន្នំ សុទ្ធាប័ អាគន្ធា វាសំ កេហ្មេន្នំ ។ ឯវមេវ
 ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ កាវេន្តោ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីកេវេន្តោ យេ ធម្មា
 អភិញ្ញា បរិញ្ញាយ្យា តេ ធម្មេ អភិញ្ញា បរិជានាតិ យេ
 ធម្មា អភិញ្ញា បហាតត្វា តេ ធម្មេ អភិញ្ញា បជហតិ
 យេ ធម្មា អភិញ្ញា សច្ចិកាតត្វា តេ ធម្មេ អភិញ្ញា
 សច្ចិកេវេតិ យេ ធម្មា អភិញ្ញា កាវេតត្វា តេ ធម្មេ
 អភិញ្ញា កាវេតិ ។

(២៧១) កតមេ ច ភិក្ខុវេ ធម្មា អភិញ្ញា ប-
 រិញ្ញាយ្យា ។ បញ្ចុចាទានក្ខត្តាតិស្ស វេចជ័យំ ។ កតមេ
 មញ្ច ។ សេយ្យដ៏ទំ ។ រុប្បុចាទានក្ខត្តោ ។ បេ ។
 វិញ្ញាណ្យុចាទានក្ខត្តោ ។ ឥមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា អភិញ្ញា
 បរិញ្ញាយ្យា ។

សុត្តន្តបិដក សម្មាសម្ពុទ្ធសិទ្ធិ មហាវិវដ្ត

ពួកក្សត្រិយ៍មកសម្រេចការស្នាក់នៅក្តី ពួកព្រាហ្មណ៍មកសម្រេចការ
 ស្នាក់នៅក្តី ពួកវេស្សៈមកសម្រេចការស្នាក់នៅក្តី ពួកសុទ្ធុៈមកសម្រេច
 ការស្នាក់នៅក្តី យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើន
 នូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ពួកធម៌ណាដែលគួរកំណត់ដឹងដោយប្រាជ្ញាដ៏
 ទុត្តម រមែងកំណត់ដឹងនូវពួកធម៌នោះដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុត្តម ពួកធម៌ណា
 ដែលគួរលះបង់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុត្តម រមែងលះបង់នូវពួកធម៌នោះដោយ
 ប្រាជ្ញាដ៏ទុត្តម ពួកធម៌ណាដែលគួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុត្តម
 រមែងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវពួកធម៌នោះដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុត្តម ពួកធម៌ណា
 ដែលគួរចំរើនដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុត្តម រមែងចំរើននូវពួកធម៌នោះដោយប្រាជ្ញា
 ដ៏ទុត្តម ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

(២៧១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌ដែលគួរកំណត់ដឹងដោយ
 ប្រាជ្ញាដ៏ទុត្តម តើដូចម្តេច ។ គប្បីឆ្លើយថា បានដល់ទុបាទានក្នុងទាំង៥
 ទុបាទានក្នុងទាំង៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ ទុបាទានក្នុងទាំង៥ គឺ ។ រូបុបាទានក្នុង ១
 ។ បេ ។ វិញ្ញាណុបាទានក្នុង ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ដែល
 គួរកំណត់ដឹងដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុត្តម ។

ពលករណ៍យវិញ្ញា

[២៧២] កតមេ ច ភិក្ខុវេ ធម្មា អភិញ្ញា បហា-
តញ្ច ។ អវិជ្ជា ច កវតណ្ណា ច ។ ឥមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា
អភិញ្ញា បហាតញ្ច ។

[២៧៣] កតមេ ច ភិក្ខុវេ ធម្មា អភិញ្ញា សច្ចៈ-
កាតញ្ច ។ វិជ្ជា ច វិមុត្តិ ច ។ ឥមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា
អភិញ្ញា សច្ចៈកាតញ្ច ។

[២៧៤] កតមេ ច ភិក្ខុវេ ធម្មា អភិញ្ញា ភាវេ-
តញ្ច ។ សមនោ ច វិបស្សនា ច ។ ឥមេ ភិក្ខុវេ
ធម្មា អភិញ្ញា ភាវេតញ្ច ។

[២៧៥] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អវិយំ អដ្ឋង្គកំ
មត្តំ ភាវេន្តោ អវិយំ អដ្ឋង្គកំ មត្តំ ពហុលីករោន្តោ
យេ ធម្មា អភិញ្ញា បរិញ្ញាយ្យា តេ ធម្មេ អភិញ្ញា
បរិជាទាតិ ។ បេ ។ យេ ធម្មា អភិញ្ញា ភាវេតញ្ច
តេ ធម្មេ អភិញ្ញា ភាវេតិ ។ ឥធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ

ពលករណីយវគ្គ

(២៧២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌ដែលគួរលះបង់ដោយប្រាជ្ញា ដ៏ទុក្ខម តើដូចម្តេច ។ គីរីវិជ្ជា ១ កវតណ្ណា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ដែលគួរលះបង់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខម ។

(២៧៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌ដែលគួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខម តើដូចម្តេច ។ គីរីវិជ្ជា ១ វិមុត្តិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ដែលគួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខម ។

(២៧៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌ដែលគួរចំរើនដោយប្រាជ្ញា ដ៏ទុក្ខម តើដូចម្តេច ។ គីសមថៈ ១ វិបស្សនា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ដែលគួរចំរើនដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខម ។

(២៧៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើននូវមគ្គប្រកប ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ ប្រសើរ ពួកធម៌ណាដែលគួរកំណត់ដឹងដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខម រមែងកំណត់ ដឹងនូវពួកធម៌នោះដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខម ។ បេ ។ ពួកធម៌ណាដែលគួរ ចំរើនដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខម រមែងចំរើននូវពួកធម៌នោះដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខម តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកងសាសនានេះ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារីញោ

សម្មាទិដ្ឋី ភាវេតិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ វិវេ-
 កនិស្ស័តំ វិវាគនិស្ស័តំ និរោធនិស្ស័តំ វេស្សន្តបរិ-
 ណាមី ។ ឃំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
 ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលកោរោន្តោ យេ
 ធម្មា អភិញ្ញា បរិញ្ញាយ្យ តេ ធម្មេ អភិញ្ញា បរិជាទាតិ
 យេ ធម្មា អភិញ្ញា បហាតត្វា តេ ធម្មេ អភិញ្ញា
 បជហតិ យេ ធម្មា អភិញ្ញា សច្ចិកាតត្វា តេ ធម្មេ
 អភិញ្ញា សច្ចិកោតិ យេ ធម្មា អភិញ្ញា ភាវេតត្វា តេ
 ធម្មេ អភិញ្ញា ភាវេតីតិ ។

[២៧៦] សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ គង្គា នទី ទាថិ-

នទិញ្ញា ទាថិនទោណា ទាថិនបញ្ញាវ អថ មហាជ-
 នកាយោ អាគច្ឆេយ្យ កុខ្នាលបិដកំ អាទាយ
 មយំ ឥមំ គង្គំ នទី បច្ឆានិដ្ឋំ កវិស្សាម បច្ឆាទោលំ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារីគ្គ

ចំរើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្មាសមាធិ ដែលអាស្រ័យនូវការ
 ស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការរលត់
 បង្កើនទៅរកការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវ
 មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយ
 អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ពួកធម៌ណាដែលគួរកំណត់ដឹងដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុត្តម
 រមែងកំណត់ដឹងនូវពួកធម៌នោះដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុត្តម ពួកធម៌ណាដែលគួរ
 លះបង់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុត្តម រមែងលះបង់នូវពួកធម៌នោះដោយប្រាជ្ញា
 ដ៏ទុត្តម ពួកធម៌ណាដែលគួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុត្តម រមែង
 ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវពួកធម៌នោះដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុត្តម ពួកធម៌ណាដែលគួរ
 ចំរើនដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុត្តម រមែងចំរើននូវពួកធម៌នោះដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុត្តម
 យ៉ាងនេះឯង ។

[២៧៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទទ្វេគង្គាដែលជ្រាលទៅទិស
 ខាងកើត ទេរទៅទិសខាងកើត ឈមទៅទិសខាងកើត កាលនោះ
 ពួកមហាជនកាន់យកបន្ទីកញ្ជើដើរមក គិតថា ពួកយើងនឹងបង្ហូរ
 ទទ្វេគង្គានេះឲ្យជ្រាលទៅកាន់ទិសខាងលិច ឲ្យទេរទៅទិសខាងលិច

ពលករណ៍យវត្តោ

បច្ចាបញ្ជាវង្ស ។ តំ ក៏ម្នាក់ៗ ក៏ត្រូវ អប់ ទុ សោ ម-
 ហានជនកាយោ កង្កំ ទដី បច្ចាធិដ្ឋំ ករយ្យ បច្ចា-
 ទោណំ បច្ចាបញ្ជាវង្ស ។ ដោ ហេតុំ កន្លៃ ។ តំ ក៏ស្ស
 ហេតុ ។ កង្កំ កន្លៃ ទដី ទាច័ន្ទនិដ្ឋា ទាច័ន្ទទោណា
 ទាច័ន្ទបញ្ជាវ សា ន សុករា បច្ចាធិដ្ឋំ កាតុំ បច្ចា-
 ទោណំ បច្ចាបញ្ជាវ យាវ ទេវ បន សោ មហានជនកា-
 យោ ក៏លមថស្ស វិយាតស្ស ភាគី អស្សាតិ ។ ឯវ-
 មេវ ទោ ក៏ត្រូវ ក៏ត្រូវ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាវេន្តំ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោន្តំ រាជាដោ វា
 រាជមហាមត្តា វា មត្តា វា អមច្ឆា វា ញាតិសា-
 លោហិតា វា គោគេហិ អភិហដ្ឋិ^(១) បវរយ្យំ ឯហម្ពោ
 បុរិស ក៏ន្លៃ ឥមេ កាសាវា អនុទហន្តិ កី មុណ្ណា
 កថាលមទុស្សិយំ^(២) ចរសិ ឯហិ ហីហាយាវត្តិត្វា

---

១ ឧ. ម. អភិហដ្ឋិអ្នកវេយ្យ ។ ២ រាជលមទុស្សិ ។

ពលករណ៍យវត្ត

ឲ្យឈមទៅទិសខាងលិចវិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
 សំគាល់សេចក្តីនោះថាដូចម្តេច ពួកមហាជននោះគួរបង្វែរទទេត្តក្តីឲ្យ
 ជ្រាលទៅទិសខាងលិច ឲ្យទេរទៅទិសខាងលិច ឲ្យឈមទៅទិសខាង
 លិចវិញ បានដែរឬ ។ បង្វែរមិនបានទេ ព្រះអង្គ ។ ដំណើរនោះ
 តើព្រោះហេតុអ្វី ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន (ព្រោះ) ទទេត្តក្តីជ្រាល
 ទៅទិសខាងកើត ទេរទៅទិសខាងកើត ឈមទៅទិសខាងកើត ទទេ
 ត្តក្តីនោះគេមិនងាយនឹងបង្វែរឲ្យជ្រាលទៅទិសខាងលិច ឲ្យទេរទៅទិស
 ខាងលិច ឲ្យឈមទៅទិសខាងលិចវិញបានទេ នាំឲ្យតែពួកមហា
 ជននោះបានចំណែកនៃសេចក្តីលំបាក សេចក្តីហត់ឡើយប៉ុណ្ណោះ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរនេះក៏ដូច្នោះដែរ ពួកស្តេចក្តី ពួកមហា
 មាត្រ្យនៃស្តេចក្តី ពួកមិត្តក្តី ពួកអមាត្រ្យក្តី ពួកញាតិសាលាហិតក្តី
 មកល្ងង់លោមនូវភិក្ខុដែលកំពុងចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ
 កំពុងធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ឲ្យបែរមក
 ត្រេកអរដោយភោគសម្បទ៍វិញថា ម្នាលបុរសអើយ អ្នកចូរមក សំពត់
 កាសាវរបស់អ្នកនេះ រមែងដុតកំដៅទេដឹង អ្នកម្តេចក៏ធ្វើជាមនុស្ស
 កំណាបប្រព្រឹត្តកាន់អំបែងវិញ អ្នកចូរត្រឡប់មកកាន់ហឺនភេទវិញទៅ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិញ្ញា

រោគេ ច ភុញ្ញស្ស បុញ្ញានិ ច ករោហិតំ ។ សោ វត

ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេន្តោ អរិយំ

អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោន្តោ សិក្ខុំ បច្ចុក្ខាយ

ហីនាយាវត្តិស្សតីតិ នេតំ ហានំ វិជ្ជតិ ។ តំ កិស្ស

ហេតុ ។ យញ្ញំ តំ ភិក្ខុវេ ចិត្តំ ធីយវត្តំ វិវេកនិជ្ជំ

វិវេកខោណំ វិវេកបញ្ញំ តំ វត ហីនាយាវត្តិស្សតីតិ

នេតំ ហានំ វិជ្ជតិ ។

(២៧៧) កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ

មត្តំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោតិ ។

ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ

វិរាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្សគ្គបរិណាមី ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិញ្ញ

ហើយប្រើប្រាស់នូវភោគសម្បទផង ធ្វើនូវបុណ្យផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ភិក្ខុនោះឯង កាលចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើ
 ឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ក៏លះបង់នូវសិក្ខា
 ហើយត្រឡប់មកកាន់ហ៊ានភេទវិញ ពាក្យដូច្នោះនេះមិនជាឋានៈឡើយ ។
 ដំណើរនោះគឺព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថាចិត្តឯណា
 ដែលទូទៅកាន់សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ទៅទៅកាន់សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ឈម
 ទៅកាន់សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អស់កាលយូរ ចិត្តនោះឯង នឹងត្រឡប់មក
 កាន់ហ៊ានភេទវិញ ពាក្យដូច្នោះនេះមិនមែនជាឋានៈឡើយ ។

(២៧៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើននូវមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏
 ប្រសើរ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 ចំរើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ដែលអាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាស
 ចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្ហោនទៅរកការលះបង់ ។ បេ ។

ពលករណ៍យវិញ្ញា

សម្មាសមាធិ ភាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ វិរាគនិស្ស័តំ ជំរោ-
 ជនិស្ស័តំ វោស្សត្តបរិណាមី ។ ឃវំ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
 ពហុលីករោតីតិ ។ (យទបិ ពលករណ៍យំ តទបិ
 វិត្តាវេតត្វំ) ។

ពលករណ៍យវិញ្ញា ឯកទសមោ ។

តិល្បុទានំ

តលំ តីជញ្ចុ ធាតោ ច

រុក្ខោ កុម្មេន សូតិយា

អាគាសេន ច ទ្វេ មេយា

ធារា អាតន្តិកា នទីតំ ។

ពលករណីយវគ្គ

ចំរើននូវសម្ភាសមាធិ ដែលអាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការ
 ប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្កើនទៅរកការលះបង់ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ
 ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ក៏យ៉ាងនេះឯង ។
 (បណ្ឌិតគប្បីពង្រីកសេចក្តីត្រង់ពលករណីយវគ្គឲ្យពិស្តារផងចុះ) ។

ចប់ ពលករណីយវគ្គទី ១១ ។

ឧទាសនៃពលករណីយវគ្គនោះគឺ៖

- និយាយអំពីការងារដែលត្រូវធ្វើដោយកម្លាំង ១ អំពីព័ជ័តា ២
- នឹងភូតតាមដែលលូតលាស់ ១ អំពីនាគអាស្រ័យនៅក្នុងភ្នំ ១
- អំពីដើមឈើ ១ អំពីក្រុមផ្តាប់ ១ អំពីចុងស្រួចនៃស្រូវ ១
- អំពីខ្យល់ឯអាកាស ១ អំពីភ្លៀងពីរលើក អំពីទាវ ១
- អំពីពួកមនុស្សមកកាន់ផ្ទះសម្រាប់ទទួលភ្លៀវ ១ អំពីទន្លេ
- គង្គា ១ ។

ឯសតវគ្គោ

(២៧៨) សាវត្ថំនិទានំ ។ តិស្សោ ឥមា ភិក្ខុវេ
ឯសតា ។ កតមា តិស្សោ ។ កាមេសនា ភវេស-
នា ព្រហ្មចរិយេសនា ។ ឥមា ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សោ
ឯសតា ។

(២៧៩) ឥមាសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្តំ ឯសនាធំ
អភិញ្ញាយ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេតព្វោ ។
កតមា អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ ។ បេ ។ សម្មា-
សមាទី ភាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ វិវាគនិស្ស័តំ ទិរោច-
និស្ស័តំ វេស្សន្តបរិណាមី ។ ឥមាសំ ខោ ភិក្ខុវេ
តិស្សន្តំ ឯសនាធំ អភិញ្ញាយ អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ
មត្តោ ភាវេតព្វោតិ ។

ឯសតាវគ្គ

[២៧៨] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការវៃស្វន្តរក
នេះមាន ៣ យ៉ាង ។ ការវៃស្វន្តរក ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺការវៃស្វន្តរក
កាម ១ ស្វែន្តរកត ១ ស្វែន្តរកព្រហ្មចរិយធម៌ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
ឡាយ ការវៃស្វន្តរកមាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

[២៧៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បិចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវការវៃស្វន្តរក ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ មគ្គ
ប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
ក្នុងសាសនានេះ រមែងចំរើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ដែលអាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់
។ ថេ ។ ចំរើននូវសម្មាសមាធិ ដែលអាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យ
នូវការប្រាសចាកតម្រិក អាស្រ័យនូវការរំលត់ បង្កើនទៅរកការលះ
បង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បិចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
ដ៏ប្រសើរនេះ ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវការវៃស្វន្តរក ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

ឯសព្វាវត្តោ

[៣០០] សាវត្ថិនិទានំ ។ តិស្សោ ឥមា ភិក្ខុវេ
ឯសនា ។ កតមា តិស្សោ ។ កាមេសនា កវេសនា
ព្រហ្មចរិយេសនា ។ ឥមា ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សោ ឯ-
សនា ។

[៣០១] ឥមាសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្នំ ឯសនាជំ
អភិញ្ញាយ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ កាវេតព្វោ ។
កតមា អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ កាវេតិ ។ បេ ។ សម្មាសមាជី កា-
វេតិ វាគវិទយបរិយោសានំ ទោសវិទយបរិយោសានំ
មោហវិទយបរិយោសានំ ។ ឥមាសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្នំ
ឯសនាជំ អភិញ្ញាយ អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ
កាវេតព្វោ ។

[៣០២] សាវត្ថិនិទានំ ។ តិស្សោ ឥមា ភិក្ខុវេ
ឯសនា ។ កតមា តិស្សោ ។ កាមេសនា កវេសនា
ព្រហ្មចរិយេសនា ។ ឥមា ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សោ ឯ-
សនា ។

ឯសពាវត្ត

[៣០០] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការស្វែងរក
នេះមាន ៣ យ៉ាង ។ ការស្វែងរក ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺការស្វែង
រកកាម ១ ស្វែងរកភព ១ ស្វែងរកព្រហ្មចរិយធម៌ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ការស្វែងរកមាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣០១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវការស្វែងរក ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ មគ្គ
ប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
កងសាសនានេះ រមែងចំរើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្មាសមាធិ
ដែលមានការកំចាត់បង្កនូវរាគៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្កនូវទោសៈជា
ទីបំផុត មានការកំចាត់បង្កនូវមោហៈជាទីបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវ
ការស្វែងរក ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣០២] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការស្វែងរកនេះ
មាន ៣ យ៉ាង ។ ការស្វែងរក ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺការស្វែងរក
កាម ១ ស្វែងរកភព ១ ស្វែងរកព្រហ្មចរិយធម៌ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ ការស្វែងរកមាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវេណ្ណ

[៣០៣] ឥមាសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្ធិ ឯសនានំ

អភិញ្ញាយ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេតព្វោ ។

កតតោ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ

ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ ។ បេ ។ សម្មាសហដិ ភាវេតិ

អមតោគង្គំ អមតបរាយនំ អមតបរាយោសានំ ។ ឥ.

មាសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្ធិ ឯសនានំ អភិញ្ញាយ

អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេតព្វោតិ ។

[៣០៤] សាវត្ថិនំនានំ ។ តិស្សេន្ធ ឥហ ភិក្ខុវេ

ឯសនា ។ កតតោ តិស្សេន្ធ ។ កាមេសនា ភវេស-

នា ព្រហ្មចរិយេសនា ។ ឥហ ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សេន្ធ

ឯសនា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[៣០៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវការស្វែងរក ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ មគ្គ
ប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
ក្នុងសាសនានេះ រមែងចំរើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្មាសមាធិ
ដែលចុះស៊ប់កាន់អមតៈ មានអមតៈប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ មានអមតៈជាទី
បំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
ដ៏ប្រសើរនេះ ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវការស្វែងរក ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣០៤] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការស្វែងរក
នេះមាន ៣ យ៉ាង ។ ការស្វែងរក ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺការស្វែងរក
កាម ១ ស្វែងរកភក្កត ១ ស្វែងរកព្រហ្មចរិយធម៌ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ការស្វែងរកមាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

ឯសពាវព្រា

(៣០៥) ឥមាសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្នំ ឯសនានំ
 អភិញ្ញាយ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេតព្វោ ។ ក-
 តមោ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ ។ បេ ។ សម្មាសមាដិ ភាវេតិ និព្វា
 ននិព្វំ និព្វានមោណំ និព្វានបញ្ចវំ ។ ឥមាសំ ខោ
 ភិក្ខុវេ តិស្សន្នំ ឯសនានំ អភិញ្ញាយ អយំ អរិយោ
 អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេតព្វោតិ ។

(៣០៦) សាវត្ថិនិទានំ ។ តិស្សេ ឥមា ភិក្ខុវេ ឯ-
 សនា ។ កតមា តិស្សេ ។ កាមេសនា ភវេសនា
 ព្រហ្មចរិយេសនា ។ ឥមា ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សេ ឯ
 សនា ។

(៣០៧) ឥមាសំ ភិក្ខុវេ តិស្សន្នំ ឯសនានំ
 បរិញ្ញាយ ។ បេ ។ អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ
 ភាវេតព្វោតិ ។

ឯសតវគ្គ

[៣០៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវការស្វែងរក ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ មគ្គ
ប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
ក្នុងសាសនានេះ រមែងចំរើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្មាសមាធិ
ដែលទុនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ទេរទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ឈមទៅកាន់ព្រះ
និព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
ដ៏ប្រសើរ ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវការស្វែងរក ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣០៦] សាវត្ថនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការស្វែងរក
នេះមាន ៣ យ៉ាង ។ ការស្វែងរក ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺការស្វែង
រកកាម ១ ស្វែងរកភព ១ ស្វែងរកព្រហ្មចរិយធម៌ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ការស្វែងរកមាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣០៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដើម្បីកំណត់ដឹងនូវការស្វែង
រក ៣ យ៉ាងនេះ ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រ-
សើរនេះ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវដ្តោ

[៣០៨] សាវត្ថិនិទានំ ។ តិស្សោ ឥមា ភិក្ខុវេ
 ឯសនា ។ កតមា តិស្សោ ។ កាមេសនា ភវេស-
 នា ព្រហ្មចរិយេសនា ។ បេ ។ (យទចំ អភិញ្ញាយ
 តទចំ បរិញ្ញាយ វិន្ទាវេតតំ) ។ បេ ។

[៣០៩] សាវត្ថិនិទានំ ។ តិស្សោ ឥមា ភិក្ខុវេ
 ឯសនា ។ កតមា តិស្សោ ។ កាមេសនា ភវេសនា
 ព្រហ្មចរិយេសនា ។ ឥមា ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សោ
 ឯសនា ។

[៣១០] ឥមាសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្តំ ឯសនាជំ
 បរិក្ខយាយ ។ បេ ។ អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ បក្កោ
 ភាវេតព្វោតិ ។ (យទចំ អភិញ្ញាយ តទចំ បរិញ្ញាយ
 វិន្ទាវេតតំ បរិក្ខយាយ វិន្ទាវេតតំ) ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារវគ្គ

[៣០៨] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការវៃស្វង្វរក
 នេះមាន ៣ យ៉ាង ។ ការវៃស្វង្វរក ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺការវៃស្វង្វរក
 កាម ១ ស្វង្វរកភត ១ ស្វង្វរកព្រហ្មចរិយធម៌ ១ ។ បេ ។ (បណ្ឌិត
 គប្បីពង្រីកសេចក្តីត្រង់បទដែលថា ដើម្បីកំណត់ដឹង ឲ្យពិស្តារដូចបទ
 ដែលថា ដើម្បីដឹងច្បាស់ផងចុះ) ។ បេ ។

[៣០៩] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការវៃស្វង្វរក
 នេះមាន ៣ យ៉ាង ។ ការវៃស្វង្វរក ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺការវៃស្វង្វរក
 កាម ១ ស្វង្វរកភត ១ ស្វង្វរកព្រហ្មចរិយធម៌ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ការវៃស្វង្វរកមាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣១០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដើម្បីអស់ទៅនូវការវៃស្វង្វរក ៣
 យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ
 នេះ ។ (បណ្ឌិតគប្បីពង្រីកសេចក្តីត្រង់បទដែលថា ដើម្បីកំណត់ដឹង
 ឲ្យពិស្តារ ដើម្បីអស់ទៅ ឲ្យពិស្តារ ឲ្យដូចបទដែលថា ដើម្បីដឹងច្បាស់
 ផងចុះ) ។ បេ ។

ឯសពាវត្តោ

[៣០០] សាវត្ថិនិទានំ ។ តិស្សេន្ធ សមា ភិក្ខុវេ
 ឯសនា ។ កតមា តិស្សេន្ធ ។ កាមេសនា ភវេស
 នា [ព្រហ្មចរិយេសនា ។ សមា ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សេន្ធ
 ឯសនា ។

[៣០២] សមាសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្នំ ឯសនាធំ
 បហានាយ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេតព្វោ ។
 កតមោ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធំ ភាវេតិ វិវេក-
 ទិស្ស្ពិតំ វិវាគទិស្ស្ពិតំ ទិរោធិទិស្ស្ពិតំ វោស្ស្ពត្តបរិណា-
 មី ។ សមាសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្នំ ឯសនាធំ បហានា-
 យ អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេតព្វោតិ ។
 (យទបំ អភិញ្ញាយ តទបំ បហានាយ វិត្តាវេតត្ថំ) ។ បេ ។

ឯសនាវគ្គ

[៣១១] សារគ្គិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការស្វែងរក
 នេះមាន ៣ យ៉ាង ។ ការស្វែងរក ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺការស្វែង
 រកកាប១ ស្វែងរកត១ ស្វែងរកព្រហ្មចរិយធម៌ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ការស្វែងរកមាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣១២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បិចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយ
 អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ដើម្បីលះបង់នូវការស្វែងរក ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ មគ្គ
 ប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 ក្នុងសាសនានេះ ចំរើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្មាសមាធិ ដែល
 អាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យ
 នូវការរលត់ បង្កោនទៅរកការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បិ
 ចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ដើម្បីលះបង់នូវការស្វែង
 រក ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ (បណ្ឌិតគប្បិពង្រីកសេចក្តីត្រង់បទដែលថា ដើម្បី
 លះបង់ ឲ្យពិស្តារ ឲ្យដូចបទដែលថា ដើម្បីជំនិច្ចាស័ផងចុះ) ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវដ្តោ

[៣០៣] សាវត្ថិនំនាធំ ។ តិស្សោ ឥមា ភិក្ខុវេ
វិជា ។ កតមា តិស្សោ ។ សេយ្យោហមស្មីតិ វិជា
សទិសោហមស្មីតិ វិជា ហំនោហមស្មីតិ វិជា ។ ឥមា
ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សោ វិជា ។

[៣០៤] ឥមាសំ ខោ ភិក្ខុវេ ចិស្សន្នំ វិជានំ
អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហានាយ អរិយោ
អដ្ឋង្គិកោ បត្តោ ភាវេតព្វោ ។ កតហោ អរិយោ
អដ្ឋង្គិកោ បត្តោ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ
ភាវេតិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ វិវេកនិស្សំតំ
វិវាគនិស្សំតំ ធិរោធិនិស្សំតំ វេស្សន្តបរិណាមី ។ ឥមា-
សំ ខោ ភិក្ខុវេ ចិស្សន្នំ វិជានំ អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ
បរិក្ខយាយ បហានាយ ។ បេ ។ អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិ-
កោ បត្តោ ភាវេតព្វោតិ ។ (យថា ឯសនា ឯវំ
វិត្តាវេតព្វា) ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុទ្ធ

[៣១៣] សាវត្ថនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីប្រកាន់
នេះមាន ៣ យ៉ាង ។ សេចក្តីប្រកាន់ ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺប្រកាន់ថា
អញជាបុគ្គលប្រសើរ (ជាងគេ) ១ ប្រកាន់ថាអញជាបុគ្គលស្មើ (នឹងគេ) ១
ប្រកាន់ថាអញជាបុគ្គលថោកទាប (ជាងគេ) ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ការប្រកាន់មាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣១៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បិច្ឆំរើននូវមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ
ដើម្បីលះបង់ នូវការប្រកាន់ ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
ដ៏ប្រសើរ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
រមែងចំរើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្មាសមាធិ ដែលពាស្រ័យនូវ
ការស្ងប់ស្ងាត់ ពាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រក ពាស្រ័យនូវការលត់
បង្កើនទៅរកការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បិច្ឆំរើននូវមគ្គ)
ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវការ
ប្រកាន់ ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បិច្ឆំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
ដ៏ប្រសើរនេះ ។ (បណ្ឌិតគប្បីពង្រីកសេចក្តីឱ្យពិស្តារ ដូចការស្វែង
រកផងចុះ) ។ បេ ។

ឯសតវិញ្ញា

[៣០៥] សារត្ថំនិទានំ ។ តយោមេ ភិក្ខុវេ អា-
 សវំ ។ កតមេ តយោ ។ កាមាសវេ ភវំសវេ
 អវិជ្ជាសវេ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ តយោ អាសវំ ។

[៣០៦] ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិណ្ណំ អាសវំនំ
 អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហានាយ ។ មេ ។
 អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេតញ្ញោតិ ។

[៣០៧] សារត្ថំនិទានំ ។ តយោមេ ភិក្ខុវេ ភវំ ។
 កតមេ តយោ ។ កាមភវេ រូបភវេ អរូបភវេ ។
 ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ តយោ ភវំ ។

[៣០៨] ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិណ្ណំ ភវំនំ
 អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហានាយ ។ មេ ។
 អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេតញ្ញោតិ ។

ឯសតវត្ថុ

[៣១៥] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាសវៈនេះ មាន ៣ យ៉ាង ។ ពាសវៈមាន ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺកាមាសវៈ ១ ភវាសវៈ ១ អវិជ្ជាសវៈ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាសវៈមាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣១៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បិចំរើននូវមគ្គ) ដើម្បី ដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវពាសវៈ ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បិចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។

[៣១៧] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភពនេះមាន ៣ យ៉ាង ។ ភពមាន ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺកាមភព ១ រូបភព ១ អរូបភព ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភពមាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣១៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បិចំរើននូវមគ្គ) ដើម្បីដឹង ច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវភព ៣ យ៉ាង នេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បិចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវេក្ខ

[៣១៧] សាវត្ថិនិទានំ ។ តិស្សោ វេហា ភិក្ខុវេ
 ទុក្ខតា ។ កតមា តិស្សោ ។ ទុក្ខទុក្ខតា សម្មារ-
 ទុក្ខតា វិបវណាមទុក្ខតា ។ វេហា ខោ ភិក្ខុវេ
 តិស្សោ ទុក្ខតា ។

[៣២០] ឥមាសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្នំ ទុក្ខតានំ
 អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហានាយ ។ មេ ។
 អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ បត្តោ ភាវេតព្វោតិ ។

[៣២១] សាវត្ថិនិទានំ ។ តយោមេ ភិក្ខុវេ ទីលា ។
 កតមេ តយោ ។ វតោ ទីលោ ទោសោ ទីលោ មោ-
 ហោ ទីលោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ តយោ ទីលា ។

[៣២២] ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្នំ ទីលានំ
 អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហានាយ ។ មេ ។
 អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ បត្តោ ភាវេតព្វោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុក្ខ

[៣១៧] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីទុក្ខនេះមាន ៣ យ៉ាង ។ សេចក្តីទុក្ខមាន ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីទុក្ខព្រោះអត់ធន់បានដោយក្រិ ១ សេចក្តីទុក្ខព្រោះសង្ខារ ១ សេចក្តីទុក្ខព្រោះការប្រែប្រួល ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីទុក្ខមាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣២០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បិចំរើននូវមគ្គ) ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវសេចក្តីទុក្ខ ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បិចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។

[៣២១] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សសរគោលនេះមាន ៣ យ៉ាង ។ សសរគោលមាន ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺវត្ថុជាសសរគោល ១ ទោសៈជាសសរគោល ១ មោហៈជាសសរគោល ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សសរគោលមាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣២២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បិចំរើននូវមគ្គ) ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវសសរគោល ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បិចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។

ឯសពាវន្តោ

[៣២៣] សាវត្ថុនិទានំ ។ តិណិមាទំ ភិក្ខុវេ មលា-
នំ ។ កតមាទំ តិណិ ។ វាតោ មលំ ទោសោ មលំ
មោហោ មលំ ។ ឥមាទំ ខោ ភិក្ខុវេ តិណិ មលានំ ។

[៣២៤] ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិណ្ឌាន្នំ មលានំ
អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហានាយ ។ បេ ។
អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេតញ្ចតិ ។

[៣២៥] សាវត្ថុនិទានំ ។ តយោមេ ភិក្ខុវេ និ-
យា ។ កតមេ តយោ ។ វាតោ និយោ ទោសោ
និយោ មោហោ និយោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ តយោ
និយា ។

[៣២៦] ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិណ្ឌាន្នំ និយានំ
អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហានាយ ។ បេ ។
អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេតញ្ចតិ ។

ឯសតវត្ត

[៣២៣] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មន្ទិលនេះ មាន ៣ យ៉ាង ។ មន្ទិលមាន ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺរាគៈជាមន្ទិល ១ ពោសៈជាមន្ទិល ១ មោហៈជាមន្ទិល ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មន្ទិល មាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣២៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គ) ដើម្បី ដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវមន្ទិល ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។

[៣២៥] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីលំបាក នេះមាន ៣ យ៉ាង ។ សេចក្តីលំបាកមាន ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺ រាគៈជាសេចក្តីលំបាក ១ ពោសៈជាសេចក្តីលំបាក ១ មោហៈជាសេចក្តី លំបាក ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីលំបាកមាន ៣ យ៉ាង នេះឯង ។

[៣២៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គ) ដើម្បី ដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីលះបង់ នូវសេចក្តីលំបាក ៣ យ៉ាង នេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារិទ្ធា

[៣២៧] សាវត្ថិនិទានំ ។ តិស្សេន្ណ ឥមា ភិក្ខុវេ

វេទនា ។ កតមា តិស្សេន្ណ ។ សុខា វេទនា ទុក្ខា

វេទនា អទុក្ខមសុខា វេទនា ។ ឥមា ខោ ភិក្ខុវេ

តិស្សេន្ណ វេទនា ។

[៣២៨] ឥមាសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្ធន្នំ វេទនាទំ

អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហានាយ ។ បេ ។

អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេតញ្ចតិ ។

[៣២៩] តិស្សេន្ណ ឥមា ភិក្ខុវេ តណ្ហា ។ កតមា

តិស្សេន្ណ ។ កាមតណ្ហា ភវតណ្ហា វិភវតណ្ហា ។ ឥមា

ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សេន្ណ តណ្ហា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារង្ក

[៣២៧] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេទនានេះ
 មាន ៣ យ៉ាង ។ វេទនាមាន ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺសុខវេទនា ១
 ទុក្ខវេទនា ១ អទុក្ខមសុខវេទនា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេទនាមាន
 ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣២៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បចំរើននូវមគ្គ) ដើម្បី
 ដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវវេទនា
 ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រ-
 សើរនេះ ។

[៣២៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តណ្ហានេះមាន ៣ យ៉ាង ។ តណ្ហា
 មាន ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺតាមតណ្ហា ១ តវតណ្ហា ១ វិតវតណ្ហា ១ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តណ្ហាមាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

ឯសតវត្តោ

[៣៣០] ឥមាសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្ធី តណ្ហានំ

អភិក្ខាយ បរិក្ខាយ បរិក្ខយាយ បហាធាយ ។ បេ ។

អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេតព្វោ ។ កតមោ

អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មា-

ទិដ្ឋិ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ ទិរោធិនិស្សិតំ

វោស្សត្តបរិណាមី ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ វិវេ-

កនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ ទិរោធិនិស្សិតំ វោស្សត្តបរិណា-

មី ។ ឥមាសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្ធី តណ្ហានំ អភិក្ខាយ

បរិក្ខាយ បរិក្ខយាយ បហាធាយ ។ បេ ។ អយំ អរិយោ

អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេតព្វោតិ ។

[៣៣១] តិស្សេ ឥមា ភិក្ខុវេ តណ្ហា ។ បេ ។

ឯសតវត្ថុ

[៣៣០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បិចំរើននូវមគ្គ) ដើម្បី
 ដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវតណ្ហា ៣
 យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បិចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ
 នេះ ។ មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរតើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ រមែងចំរើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ដែលអាស្រ័យនូវ
 ការស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកគម្រេក អាស្រ័យនូវការរលត់
 បង្កោនទៅរកការលះបង់ ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្មាសមាធិ ដែលអាស្រ័យ
 នូវការស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកគម្រេក អាស្រ័យនូវការ
 រលត់ បង្កោនទៅរកការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បិ
 ចំរើននូវមគ្គ) ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បី
 លះបង់ នូវតណ្ហា ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បិចំរើននូវមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។

[៣៣១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តណ្ហានេះមាន ៣ យ៉ាង ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារិញ្ញោ

[៣៣២] ឥមាសំ ខោ ភិក្ខុវេ ឥស្សន្នំ តណ្ហានំ^(១)
 អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហានាយ ។ បេ ។
 ភកវិនយបរិយោសានំ ទោសវិនយបរិយោសានំ មោ-
 ហវិនយបរិយោសានំ ។ បេ ។ អមតោគធំ អមតបរា-
 យធំ អមតបរិយោសានំ ។ បេ ។ និព្វាននិច្ចំ និព្វាន-
 មោណំ និព្វានបញ្ញំ ។ ឥមាសំ ខោ ភិក្ខុវេ ឥស្សន្នំ
 តណ្ហានំ អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហា-
 នាយ ។ បេ ។ អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភា-
 វេតព្វោតិ ។

ឯសនាវិញ្ញោ ព្វទសមោ ។

ឥស្សន្នានំ

ឯសមា វិណា អាសវោ
 ធុក្ខតា ច ឥស្សេន្ធ ចិលា^(២)
 មលំ និយោ ច វេទនា
 ធុវេន តណ្ហាយេន ^(៣)ចាតិ ។

---

១ ឧ. ម. គសីទានំ ។ ២ ភវី ទុក្ខតា ច ទិលា ។ ៣ និយោ ច វេទនា ទ្រេ តណ្ហា
 គសីនាយ បាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ចហារវគ្គ

[៣៣២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បិចំរើននូវមគ្គ) ដើម្បីដឹង
 ច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវតណ្ហា ៣
 យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ (ភិក្ខុបំរើននូវសម្មាទិដ្ឋិ) មានការកំចាត់បង់នូវវាគៈ
 ជាទីបំផុត កំចាត់បង់នូវទោសៈជាទីបំផុត កំចាត់បង់នូវមោហៈជាទីបំផុត
 ។ បេ ។ ចុះសិបកាន់អមតៈ មានអមតៈប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ មានអមតៈ
 ជាទីបំផុត ។ បេ ។ ទុនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ទេរទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ឈម
 នៅកាន់ព្រះនិព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បិចំរើននូវមគ្គ) ដើម្បី
 ដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវតណ្ហា
 ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បិចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រ-
 សើរនេះ ។

ចប់ ឯសតវគ្គទី ១២ ។

ឧទាននៃឯសតវគ្គនោះគឺ

- និយាយអំពីការវិស្វនិរក ១ អំពីការប្រកាន់ ១ អំពីអាសវៈ ១
- អំពីទុក្ខតាធម៌ ១ អំពីសសរគោល ៣ យ៉ាង ១ អំពីមន្ទិល ១
- អំពីសេចក្តីលំបាក ១ អំពីវេទនា ១ អំពីការអស់ទៅនៃ
- តណ្ហា ២ លើក ។

ឱយវិគោ

[៣៣៣] សាវត្ថំនិទានំ ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខុវេ ឱ-
យា ។ កតមេ ចត្តារោ ។ តាយោយោ ភវោយោ
និដ្ឋាយោ អវិដ្ឋាយោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ចត្តារោ
ឱយា ។

[៣៣៤] ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ ចតុដ្ឋំ ឱយានំ អ-
ភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហានាយ ។ មេ ។
អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេតញ្ចតិ ។ (យថា
ឯសនា ឯវំ វិត្តាវេតតំ) ។

[៣៣៥] សាវត្ថំនិទានំ ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខុវេ យោ
តា ។ កតមេ ចត្តារោ ។ តាយោយោតោ ភវោយោតោ
និដ្ឋិយោតោ អវិដ្ឋិយោតោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ចត្តា-
រោ យោតា ។

ឱយវគ្គ

[៣៣៣] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាសិកៈ (អន្ធន៍) នេះមាន ៤ យ៉ាង ។ ឧបាសិកៈមាន ៤ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺការមោឃៈ ១ ភវេយៈ ១ ទិដ្ឋោយៈ ១ អវិជ្ជោយៈ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាសិកៈមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣៣៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បិច្ឆំរោនិទូមគ្គ) ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវឧបាសិកៈ ៤ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បិច្ឆំរោនិទូមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។ (បណ្ឌិតគប្បិច្ឆំរោនិទូមគ្គសេចក្តីឲ្យពិស្តារ ដូចសេចក្តីវិស្វនិរកផលចុះ) ។

[៣៣៥] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យោគៈ (កិលេសជាគ្រឿងប្រកប) នេះមាន ៤ យ៉ាង ។ យោគៈមាន ៤ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺកាមយោគៈ ១ ភវយោគៈ ១ ទិដ្ឋិយោគៈ ១ អវិជ្ជាយោគៈ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យោគៈមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវត្តោ

[៣៣៦] ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ ចនុទ្ធិ យោ តានំ

អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហានាយ ។ បេ ។

អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេតញ្ញោតិ ។

[៣៣៧] សាវត្ថិនំទានំ ។ ចន្តារិហានំ ភិក្ខុវេ

ឧបាទានានំ ។ កតមានំ ចន្តារិ ។ កាម្មបាទានំ ទិដ្ឋ-

បាទានំ សំលត្វត្វបាទានំ អត្តវាទ្ធិបាទានំ ។ ឥមានំ ខោ

ភិក្ខុវេ ចន្តារិ ឧបាទានំ ។

[៣៣៨] ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ ចនុទ្ធិ ឧបាទានានំ

អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហានាយ ។ បេ ។

អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេតញ្ញោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយត្តនិកាយ មហាវារ្យ

(៣៣៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បិចំរើននូវមគ្គ) ដើម្បី
 ដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវយោគៈ
 ៤ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បិចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រ-
 សើរនេះ ។

(៣៣៧) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាទាន
 (សេចក្តីប្រកាន់មាំ) នេះមាន៤ យ៉ាង ។ ឧបាទានមាន៤ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។
 គឺតាម្មបាទាន១ ទិដ្ឋបាទាន១ សីលព្វគ្មបាទាន១ អត្តវេទ្យបាទាន១ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាទានមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

(៣៣៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បិចំរើននូវមគ្គ) ដើម្បី
 ដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវឧបាទាន
 ៤ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បិចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រ-
 សើរនេះ ។

ឧបេក្ខា

[៣៣៧] សារវត្ថុនិទានំ ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខុវេ គន្ធា ។
 កតមេ ចត្តារោ ។ អភិជ្ឈា កាយគន្ធា ព្យាទានោ
 កាយគន្ធា សីលព្វតមរមាសោ កាយគន្ធា ឥទ្ធំ
 សទ្ធាភិទិវេសោ កាយគន្ធា ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ
 ចត្តារោ គន្ធា ។

[៣៤០] ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ ចតុន្នំ គន្ធានំ អ-
 ភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហានាយ ។ មេ ។
 អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេតព្វោតិ ។

[៣៤១] សារវត្ថុនិទានំ ។ សត្តិមេ ភិក្ខុវេ អនុស-
 យា ។ កតមេ សត្ត ។ កាមរាតានុសយោ បដិយានុ-
 សយោ និដ្ឋានុសយោ វិចិត្តិញ្ញានុសយោ ហានានុស-
 យោ កវរាតានុសយោ អវិជ្ជានុសយោ ។ ឥមេ ខោ
 ភិក្ខុវេ សត្ត អនុសយា ។

ឧបវត្ត

[៣៣៧] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គន្លុះ(កិលេស
 ជាគ្រឿងដោតក្រង) នេះមាន ៤ យ៉ាង ។ គន្លុះ ៤ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។
 អ័ក្ខិដ្ឋកាយគន្លុះ ១ ព្យាបាទកាយគន្លុះ ១ សីលពូតបរាមាសកាយ
 គន្លុះ ១ ឥទ្ធិសច្ចាភិនិវេសកាយគន្លុះ^(១) ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គន្លុះ
 មាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣៤០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បិច័រោនន្ទវមគ្គ) ដើម្បីដឹង
 ច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវគន្លុះ ៤ យ៉ាង
 នេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បិច័រោនន្ទវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។

[៣៤១] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អនុស័យ
 កិលេសជាគ្រឿងដេកត្រាំ) នេះមាន ៧ យ៉ាង ។ អនុស័យ ៧ យ៉ាង
 តើអ្វីខ្លះ ។ គីតាមរាគានុស័យ ១ បដិយានុស័យ ១ ទិដ្ឋានុស័យ ១
 វិចិក្ខានុស័យ ១ មាទានុស័យ ១ ភវរាគានុស័យ ១ អវិជ្ជានុស័យ ១ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អនុស័យមាន ៧ យ៉ាងនេះឯង ។

---

១ កិលេសជាគ្រឿងដោតក្រងនូវតាមកាយ គឺសេចក្តីប្រកាន់ជានេះជាបេសំទៀត ពោយ
 អំណាចនៃអន្តពហិកទិដ្ឋិ (អដ្ឋិកថា) ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវរិញ្ញោ

[៣៤២] ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ សុត្តន្តំ អនុសយានំ
អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហានាយ ។ បេ ។
អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេតព្វោតិ ។

[៣៤៣] សាវត្ថិនិទានំ ។ បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ កាម-
គុណា ។ កតមេ បញ្ច ។ ចក្កវិញ្ញាយ្យ រូចា ឥដ្ឋា
កត្តា មនាថា បិយរូចា កាម្មបសញ្ញិតា រជនីយា
សោតវិញ្ញាយ្យ សទ្ធា ។ បេ ។ យានវិញ្ញាយ្យ គត្តា ។
ជីវាវិញ្ញាយ្យ រសា ។ កាយវិញ្ញាយ្យ ដោដ្ឋព្វា ឥដ្ឋា
កត្តា មនាថា បិយរូចា កាម្មបសញ្ញិតា រជនីយោ ។
ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ច កាមគុណា ។

[៣៤៤] ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ចន្តំ កាមគុណានំ
អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហានាយ ។ បេ ។
អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេតព្វោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារិទ្ធ

[៣៤២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បិចំរើននូវមគ្គ) ដើម្បីដឹង
ច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវអនុស័យ
៧ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បិចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រ-
សើរនេះ ។

[៣៤៣] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាមគុណនេះ
មាន ៥ យ៉ាង ។ កាមគុណ ៥ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺរូបដែលគប្បីដឹងដោយ
ភ្នែក ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីពេញចិត្ត ជាទីស្រឡាញ់ ប្រកប
ដោយកាម គួរត្រេកអរ ១ សំឡេងដែលគប្បីដឹងដោយត្រចៀក ។ បេ ។
ក្លិនដែលគប្បីដឹងដោយច្រមុះ ។ រសដែលគប្បីដឹងដោយអណ្តាត ។
ផ្សព្វដែលគប្បីដឹងដោយកាយ ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីពេញចិត្ត
ជាទីស្រឡាញ់ ប្រកបដោយកាម គួរត្រេកអរ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
កាមគុណមាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣៤៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បិចំរើននូវមគ្គ) ដើម្បីដឹង
ច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវកាមគុណ
៥ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បិចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រ-
សើរនេះ ។

ឃ្លាត

[៣៤៥] សាវត្ថុនិទានំ ។ បញ្ចមាជិ ភិក្ខុវេ ជីវរ-
 ណាជិ ។ កតមាជិ បញ្ច ។ កាមច្ឆន្ទជីវណំ ព្យាបា-
 នជីវណំ វិនមិទ្ធិជីវណំ ទុទ្ធចក្កក្កច្ឆជីវណំ វិចិត្តា-
 នជីវណំ ។ ឥមាជិ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ច ជីវណាជិ ។

[៣៤៦] ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ចន្ទំ ជីវណាជំ
 អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហានាយ ។ មេ ។
 អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ កាវេតព្វោតិ ។

[៣៤៧] សាវត្ថុនិទានំ ។ បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ ទុទា-
 នានក្ខត្តោ ។ កតមេ បញ្ច ។ សេយ្យដីនំ ។ រុប្បចា-
 នានក្ខត្តោ វេទន្ធានានក្ខត្តោ សញ្ញាណានក្ខត្តោ
 សម្មារូចានានក្ខត្តោ វិញ្ញាណ្យាណានក្ខត្តោ ។ ឥមេ
 ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ចានានក្ខត្តោ ។

ឧបេក្ខ

[៣៤៥] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ និវរណៈ
 (កិលេសជាគ្រឿងករាំង) នេះមាន ៥ យ៉ាង ។ និវរណៈ ៥ យ៉ាងតើ
 អ្វីខ្លះ ។ គឺតាមច្បួននិវរណៈ ១ ព្យាបាទនិវរណៈ ១ ជ័នមិទ្ធីនិវរណៈ ១
 ទទេចកកចនិវរណៈ ១ វិចិត្រនិវរណៈ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ និវរណៈ
 មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣៤៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បិចំរើននូវមគ្គ) ដើម្បី
 ដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវនិវរណៈ
 ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បិចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រ-
 សើវនេះ ។

[៣៤៧] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាទានក្ខន្ធ
 នេះមាន ៥ យ៉ាង ។ ឧបាទានក្ខន្ធ ៥ យ៉ាងតើដូចម្តេច ។ គឺអ្វីខ្លះ ។
 គឺរូបបាទានក្ខន្ធ ១ វេទនបាទានក្ខន្ធ ១ សញ្ញាបាទានក្ខន្ធ ១ សង្ខារបា-
 ទានក្ខន្ធ ១ វិញ្ញាណបាទានក្ខន្ធ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាទានក្ខន្ធ
 មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ឧហារិវច្ឆោ

[៣៤៨] ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ចុដ្ឋំ ឧបាទា-
នត្តុន្ទានំ អភិក្ខាយ បរិក្ខាយ បរិក្ខយាយ បហា-
នាយ ។ បេ ។ អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេ-
តត្ថោតិ ។

[៣៤៩] សាវត្ថំនិទានំ ។ បញ្ចំមាទិ ភិក្ខុវេ ឱវម្ហា-
ភិយានិ សញ្ញោជនានិ ។ កតមាទិ បញ្ច ។ សក្កា-
យទិដ្ឋិ វិចិត្តានា សីលព្វតបរាមាសោ កាមច្ចន្តោ
ព្យាទានោ ។ ឥមាទិ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ចោវម្ហាភិយានិ
សញ្ញោជនានិ ។

[៣៥០] ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ចុដ្ឋំ ឱវម្ហា-
ភិយានំ សញ្ញោជនានំ អភិក្ខាយ បរិក្ខាយ បរិក្ខ-
យាយ បហានាយ ។ បេ ។ អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ
មត្តោ ភាវេតត្ថោតិ ។

[៣៥១] សាវត្ថំនិទានំ ។ បញ្ចំមាទិ ភិក្ខុវេ ឧទ្ធុម្ហា-
ភិយានិ សញ្ញោជនានិ ។ កតមាទិ បញ្ច ។ រូបរាគោ
អរូបរាគោ មាណោ ឧទ្ធុន្ទំ អវិជ្ជា ។ ឥមាទិ ខោ ភិក្ខុវេ
បញ្ចុទ្ធុម្ហាភិយានិ សញ្ញោជនានិ ។

សុត្តន្តបិដក សំបុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[៣៤៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គ) ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវទុក្ខានក្នុង ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។

[៣៤៩] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញាជនៈ ជាចំណែកខាងក្រោមនេះ មាន ៥ យ៉ាង ។ សញ្ញាជនៈ ៥ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺសក្កាយទិដ្ឋិ ១ វិចិក្ខា ១ សីលពូតបរមាសៈ ១ កាមច្នូន្តៈ ១ ព្យាបាទៈ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញាជនៈជាចំណែកខាងក្រោម មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣៥០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គ) ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវសញ្ញាជនៈ ជាចំណែកខាងក្រោម ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។

[៣៥១] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញាជនៈ ជាចំណែកខាងលើនេះ មាន ៥ យ៉ាង ។ សញ្ញាជនៈ ៥ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺរូបភក្ក ១ អរូបភក្ក ១ មានៈ ១ ទទ្ធច្ច ១ អវិជ្ជា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញាជនៈជាចំណែកខាងលើមាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

ឃ្លាញ

[៣៥២] ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ចុទ្ធំ ឧទ្ធអ្ហា-
 តិយានំ សញ្ញោជនានំ អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខុ-
 យាយ បហានាយ ។ បេ ។ អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ
 មត្តោ ភាវេតញ្ចោ ។ កតមោ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។
 ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ
 ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ វិវា-
 តនិស្ស័តំ និរោធនិស្ស័តំ វេស្សត្តបរិណាមី ។ ឥមាសំ
 ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ចុទ្ធំ ឧទ្ធអ្ហាតិយានំ សញ្ញោជនានំ
 អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខុយាយ បហានាយ ។ បេ ។
 អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេតញ្ចោតិ ។
 សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ កម្មំ នទី ។ បេ ។

[៣៥៣] សាវត្ថិនិទានំ ។ បញ្ចុមាទិ ភិក្ខុវេ
 ឧទ្ធអ្ហាតិយានិ សញ្ញោជនានិ ។ កតមាទិ បញ្ចុ ។
 រុបរកោ អរុបរកោ មាណោ ឧទ្ធច្ចំ អរិដ្ឋា ។ ឥមាទិ
 ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ចុឧទ្ធអ្ហាតិយានិ សញ្ញោជនានិ ។

ឈប់

[៣៥២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បិចំរើននូវមគ្គ) ដើម្បីជីវិត
 ច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ជំងឺ ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវសញ្ញាជនៈ
 ជាចំណែកខាងលើ ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បិចំរើននូវមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។ មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ តើ
 ដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ រមែងចំរើននូវ
 សម្មាទិដ្ឋិ ដែលពាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់ ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្មាសមាធិ
 ដែលពាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់ ពាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រេក ពា-
 ស្រ័យនូវការរលត់ បង្កើនទៅរកការលះបង់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 (ភិក្ខុគប្បិចំរើននូវមគ្គ) ដើម្បីជីវិតច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ជំងឺ ដើម្បីអស់ទៅ
 ដើម្បីលះបង់ នូវសញ្ញាជនៈជាចំណែកខាងលើ ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។
 ភិក្ខុគប្បិចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ ដូចទន្លេគង្គា ។ បេ ។

[៣៥៣] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញាជនៈ
 ជាចំណែកខាងលើនេះ មាន ៥ យ៉ាង ។ សញ្ញាជនៈ ៥ យ៉ាងតើអ្វី
 ខ្លះ ។ គំរូបរាគ ១ អរូបរាគ ១ ហនៈ ១ ទទ្ធច្ចិ ១ អវិជ្ជា ១ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញាជនៈជាចំណែកខាងលើមាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវរុក្ខោ

[៣៥៤] ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ចុដ្ឋំ ឧទ្ធព្យាភិយានំ
សញោជនានំ អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខុយាយ បហា-
នាយ ។ បេ ។ អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេ-
តញ្ចោ ។ កតមោ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។ វេជ
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ
ភាវេតិ ពភវំនយបរិយោសានំ ទោសវំនយបរិយោសានំ
មោហវំនយបរិយោសានំ អមតោភធំ អមតថរាយនំ
អមតបរិយោសានំ និព្វាននិដ្ឋំ និព្វានទោសំ និព្វាន-
បញ្ចារំ ។ ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ចុដ្ឋំ ឧទ្ធព្យាភិយានំ
សញោជនានំ អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខុយាយ
បហានាយ ។ បេ ។ អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ
ភាវេតញ្ចោតិ ។

ឱយវុក្ខោ គេរសមោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ បហវរវគ្គ

[៣៥៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បិចំរើននូវមគ្គ) ដើម្បីដឹង
ច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវសញ្ញាជនៈ
ជាចំណែកខាងលើ ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បិចំរើននូវមគ្គប្រកប
ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។ មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ តើ
ដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកងសាសនានេះ រមែងចំរើននូវ
សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្មាសមាធិ ដែលមានការកំចាត់បង់នូវរាគៈ
ជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង់នូវទោសៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង់នូវ
មោហៈជាទីបំផុត ដែលចុះសិបទៅកាន់អមតៈ មានអមតៈប្រព្រឹត្តទៅ
ខាងមុខ មានអមតៈជាទីបំផុត ដែលទុនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ទេរទៅកាន់
ព្រះនិព្វាន ឈមទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុ
គប្បិចំរើននូវមគ្គ) ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ
ដើម្បីលះបង់ នូវសញ្ញាជនៈជាចំណែកខាងលើ ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។
ភិក្ខុគប្បិចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។

ឧបវត្ថុ

តិស្សន្ត្រាណំ

ឱយោ យោតោ ទុច្ឆានានំ

តន្តំ អនុសយេន ច

កោមតុណ្ណា ដីវណ្ណា

ទន្ធា ឱវុទ្ធភ្នាភិយាតំ ។

មត្តសំយត្តំ សមត្តំ ។

ឧបាយកល

ឧទ្ធាននៃឧបាយកលនោះគឺ

និយាយអំពីឧបាយ: ១ អំពីយោគ: ១ អំពីទុប្បាស: ១ អំពី

គន្លង: ១ អំពីអនុសយ: ១ អំពីកាមគុណ ១ អំពីនិវេណ: ១

អំពីខន្ធ ១ អំពីសញ្ញាជនៈដាច់វិណាកខាងក្រោម ១ ខាង

លើ ១ ។

ចប់ មគ្គសំយុត្ត ។

ពោធិ៍វង្សសិរិយុត្តិ

បព្វតិក្កោ

[៣៥៥] ហិមវន្តិ^(១) ភិក្ខុវេ បព្វតរាជំ ជិស្សាយ
 នាតា កាយំ វង្សន្តំ ពលំ តាហេន្តំ តេ តត្ថ កាយំ
 វង្សត្វា ពលំ តាហេត្វា កុសុព្ពេ ធុនន្តិ កុសុព្ពេ
 ធុនត្វា មហាសោព្ពេ ធុនន្តិ មហាសោព្ពេ ធុនត្វា
 កុន្ទទិយោ ធុនន្តិ កុន្ទទិយោ ធុនត្វា មហានទិយោ
 ធុនន្តិ មហានទិយោ ធុនត្វា មហាសម្មទ្គសាគរំ ធុនន្តិ
 តេ តត្ថ មហន្តតំ វេបុល្លតំ អាបជ្ឈន្តិ កាយេន ។ ឃិមេវ
 ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ ជិស្សាយ សីលេ បតិដ្ឋាយ
 សត្ត ពោជ្ឈន្តិ កាវេន្តោ សត្ត ពោជ្ឈន្តិ ពហុលីកា-
 រោន្តោ មហន្តតំ វេបុល្លតំ ចាបុណាតិ ធម្មេសុ ។

---

១ ឧ. សារត្ថី ។ ពត្រិ ពោ ។ ម. សារត្ថិទិវាទំ ។

ពោជ្ឈង្គស័យុត្ត

បព្វតវគ្គ

(៣៥៥) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នាគទាំងឡាយតែងធ្វើរាងកាយ
 ឲ្យចំរើន ឲ្យមានកម្លាំង ព្រោះអាស្រ័យស្តេចក្នុងឈ្មោះហិមវន្ត នាគទាំង
 នោះលុះធ្វើរាងកាយឲ្យចំរើន ឲ្យមានកម្លាំង ក្នុងស្តេចក្នុងឈ្មោះហិមវន្ត
 នោះហើយ ទើបចុះក្នុងបឹងតូច លុះចុះក្នុងបឹងតូចហើយ ទើបចុះក្នុងបឹង
 ធំ លុះចុះក្នុងបឹងធំហើយ ទើបចុះក្នុងស្ទឹងតូច លុះចុះក្នុងស្ទឹងតូចហើយ
 ទើបចុះក្នុងស្ទឹងធំ លុះចុះក្នុងស្ទឹងធំហើយ ទើបចុះកាន់មហាសមុទ្រសាគរ
 នាគទាំងនោះ រមែងមានកាយដល់នូវការចំរើនធំទូលាយក្នុងមហាសមុទ្រ
 សាគរនោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអាស្រ័យសីល ទាំងសិប
 នៅក្នុងសីល កាលចំរើននូវពោជ្ឈង្គ (អង្គនៃធម៌ជាគ្រឿងត្រាស់ដឹង)
 ទាំង ៧ កាលធ្វើឲ្យត្រាស់ក្រលនូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ រមែងដល់នូវការ
 ចំរើន ធំទូលាយក្នុងធម៌ទាំងឡាយ យ៉ាងនោះឯង ។

បញ្ចវគ្គោ

(៣៥៦) កថញ្ច កិក្ខុវេ កិក្ខុ សីលំ ជិស្សាយ
សីលេ បតិដ្ឋាយ សត្ត ពោជ្ឈន្តេ កាវេន្តោ សត្ត
ពោជ្ឈន្តេ ពហុលីករោន្តោ មហន្តតំ វេបុល្លតំ ចាបុ-
ណាតិ ធម្មស្វតិ ។ ឥធិ កិក្ខុវេ កិក្ខុ សតិសម្មោជ្ឈន្តំ
កាវេតិ វិវេកជិស្សតំ វិរាគជិស្សតំ ជិរោធិជិស្សតំ
វោស្សត្តបរិណាមី ធម្មវិចយសម្មោជ្ឈន្តំ កាវេតិ ។ បេ ។
រិយសម្មោជ្ឈន្តំ កាវេតិ ។ បីតិសម្មោជ្ឈន្តំ កាវេតិ ។
បស្សន្តិសម្មោជ្ឈន្តំ កាវេតិ ។ សមាធិសម្មោជ្ឈន្តំ កា-
វេតិ ។ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈន្តំ កាវេតិ វិវេកជិស្សតំ វិរាគ-
ជិស្សតំ ជិរោធិជិស្សតំ វោស្សត្តបរិណាមី ។ ឃីរំ ខោ
កិក្ខុវេ កិក្ខុ សីលំ ជិស្សាយ សីលេ បតិដ្ឋាយ សត្ត
ពោជ្ឈន្តេ កាវេន្តោ សត្ត ពោជ្ឈន្តេ ពហុលីករោន្តោ
មហន្តតំ វេបុល្លតំ ចាបុណាតិ ធម្មស្វតិ ។

បព្វកវត្ត

(៣៥៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអាស្រ័យសីល តាំងសិប
 នៅក្នុងសីល កាលចំរើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ កាលធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃល
 នូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ តែងដល់នូវការចំរើនធំឲ្យលាយក្នុងធម៌ទាំងឡាយតើ
 ដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើនសតិ-
 សម្មាជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យការប្រាសចាក
 រាគៈ អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ បង្ហោនទៅរកការលះបង់ ចំរើនធម្មវិច-
 យសម្មាជ្ឈង្គ ។ បេ ។ ចំរើនវិរិយសម្មាជ្ឈង្គ ។ ចំរើនបីតិសម្មាជ្ឈង្គ ។
 ចំរើនបស្សន្តិសម្មាជ្ឈង្គ ។ ចំរើនសមាធិសម្មាជ្ឈង្គ ។ ចំរើនឧបេក្ខា-
 សម្មាជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យសេចក្តីប្រាស
 ចាករាគៈ អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ បង្ហោនទៅរកការលះបង់ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអាស្រ័យសីល តាំងនៅសិបក្នុងសីល កាលចំរើន
 នូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ កាលធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃលនូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ រមែង
 ដល់នូវការចំរើនធំឲ្យលាយក្នុងធម៌ទាំងឡាយ យ៉ាងនោះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវរុត្តោ

[៣៥៧] សេយ្យថា ចិ ភិក្ខុវេ អយំ កាយោ អា-
 ហារដ្ឋិតិកោ អាហារំ បដិច្ច វិដ្ឋិតិ អនាហារោ នោ
 វិដ្ឋិតិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ច ជីវណា អាហារដ្ឋិ-
 តិកា អាហារំ បដិច្ច វិដ្ឋិតិ អនាហារោ នោ វិដ្ឋិតិ ។

[៣៥៨] កោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា កាមច្ឆន្នស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា កាមច្ឆន្នស្ស
 ភិយ្យោភារិយ វេប្បល្លាយ ។ អត្ថិ ភិក្ខុវេ សុភនិប័ត្ត
 តត្ថ អយោនិសោមនសីការតហ្មលីការោ អយមាហា-
 រោ អនុប្បន្នស្ស វា កាមច្ឆន្នស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្ន-
 ស្ស វា កាមច្ឆន្នស្ស ភិយ្យោភារិយ វេប្បល្លាយ ។

សុត្តន្តបិដក សំយេត្តនិកាយ មហាវិវត្ត

[៣៥៧] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាយនេះតាំងនៅដោយសារ

អាហារ អាស្រ័យអាហារទើបតាំងនៅបាន មិនមានអាហារតាំងនៅបិទ

បានទេ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ និវុណៈទាំង៥ តាំង

នៅដោយសារអាហារ អាស្រ័យអាហារទើបតាំងនៅបាន មិនមាន

អាហារតាំងនៅមិនបានទេ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[៣៥៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្វីជាអាហារដែលញ៉ាំងកាមច្នន្ទៈ

មិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬញ៉ាំងកាមច្នន្ទៈដែលកើតឡើងហើយ

ឲ្យរឹតតែកើតធំទូលាយឡើង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សុភវិនិច្ឆ័យមាន

ការធ្វើទុកក្នុងចិត្តខុសទំនងនឹងការធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលក្នុងសុភវិនិច្ឆ័យនោះ

នេះជាអាហារដែលញ៉ាំងកាមច្នន្ទៈមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬ

ញ៉ាំងកាមច្នន្ទៈដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរឹតតែកើតធំទូលាយទៅ ។

បញ្ចវគ្គ

[៣៥៧] កោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា ព្យាបាទស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា ព្យាបាទស្ស
 ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ។ អត្ថំ ភិក្ខុវេ បដិយនិមិត្តំ
 តត្ថ អយោនិសោមនសិការាហុលីការោ អយមាហារោ
 អនុប្បន្នស្ស វា ព្យាបាទស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស
 វា ព្យាបាទស្ស ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ។

[៣៦០] កោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា ដីនមិទ្ធស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា ដីនមិទ្ធស្ស
 ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ។ អត្ថំ ភិក្ខុវេ អរតិ តទ្ធិ
 វិជម្ពិតា ភត្តសម្មទោ ចេតសោ ច លីនត្តំ តត្ថ
 អយោនិសោមនសិការាហុលីការោ អយមាហារោ
 អនុប្បន្នស្ស វា ដីនមិទ្ធស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 ដីនមិទ្ធស្ស ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ។

បព្វតវគ្គ

[៣៥៩] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្វីជាអាហារដែលញ៉ាំងព្យាបាទ
 មិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬញ៉ាំងព្យាបាទដែលកើតឡើងហើយ
 ឲ្យរឹតតែកើតធំទូលាយទៅ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បដិយនិមិត្ត (និមិត្ត
 នាំឲ្យចង្អៀតចង្អល់ចិត្ត) រមែងមាន ការធ្វើទុកក្នុងចិត្តខុសទំនងនឹងធ្វើឲ្យ
 ក្រាស់ក្រៃលក្នុងបដិយនិមិត្តនោះ នេះជាអាហារដែលញ៉ាំងព្យាបាទមិន
 ទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬញ៉ាំងព្យាបាទដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យ
 រឹតតែកើតធំទូលាយទៅ ។

[៣៦០] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្វីជាអាហារដែលញ៉ាំងមិនមិច្ឆា
 មិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬញ៉ាំងមិនមិច្ឆាដែលកើតឡើងហើយ
 ឲ្យរឹតតែកើតធំទូលាយទៅ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីគុណ្ណាទាន
 សេចក្តីខ្ជិល មិត្តភាពកាយ ពុលបាយ រូញរាចិត្តរមែងមាន ការធ្វើទុក
 ក្នុងចិត្តខុសទំនងនឹងការធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃលក្នុងការទាំងនោះ នេះជាអា-
 ហារដែលញ៉ាំងមិនមិច្ឆាមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬញ៉ាំងមិនមិច្ឆា
 ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរឹតតែកើតធំទូលាយទៅ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយត្តនិកាយស្ស មហាវិវេច្ឆា

[៣៦០] ភោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា ទទ្ធច្ចក្កក្កុច្ចស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា ទទ្ធច្ច
 ក្កក្កុច្ចស្ស ភិយ្យោភាវាយ វេបុលាយ ។ អន្តិ ភិក្ខុវេ
 ចេតសោ អរូបសមោ តត្ថ អយោនិសោមនសិ ការព
 ហុលីការោ អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា ទទ្ធច្ចក្ក-
 ក្កុច្ចស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា ទទ្ធច្ចក្កក្កុច្ចស្ស
 ភិយ្យោភាវាយ វេបុលាយ ។

[៣៦២] ភោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នាយ
 វា វិចិក្កិច្ឆាយ ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នាយ វា វិចិក្កិច្ឆាយ
 ភិយ្យោភាវាយ វេបុលាយ ។ អន្តិ ភិក្ខុវេ វិចិក្កិច្ឆា-
 ហនីយោ ធម្មា តត្ថ អយោនិសោមនសិ ការពហុលី-
 ការោ អយមាហារោ អនុប្បន្នាយ វា វិចិក្កិច្ឆាយ
 ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នាយ វា វិចិក្កិច្ឆាយ ភិយ្យោភាវាយ
 វេបុលាយ ។

[៣៦៣] សេយ្យថាថិ ភិក្ខុវេ អយំ កាយោ
 អាហារវដ្ឋិតិកោ អាហារំ បដិច្ច តិដ្ឋតិ អនាហារោ នោ
 តិដ្ឋតិ ។ ឯវេវេ ចោ ភិក្ខុវេ ឥវេ បញ្ច ជីវណា

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារគ្គ

[៣៦១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្វីជាអាហារដែលញ៉ាំងទុច្ចកកចមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬញ៉ាំងទុច្ចកកចដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរឹតតែកើតធំទូលាយទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីមិនស្ងប់ចិត្តវែមនមាន ការធ្វើទុកក្នុងចិត្តមិនត្រូវទំនងនឹងការធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលក្នុងរឿងនោះ នេះជាអាហារដែលញ៉ាំងទុច្ចកកចមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬញ៉ាំងទុច្ចកកចដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរឹតតែកើតធំទូលាយទៅ ។

[៣៦២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្វីជាអាហារដែលញ៉ាំងវិចិត្តិច្ឆាមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬញ៉ាំងវិចិត្តិច្ឆាដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរឹតតែកើតធំទូលាយទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលជាទីតាំងនៃវិចិត្តិច្ឆាវែមនមាន ការធ្វើទុកក្នុងចិត្តមិនត្រូវទំនងនឹងការធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះជាអាហារដែលញ៉ាំងវិចិត្តិច្ឆាមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬញ៉ាំងវិចិត្តិច្ឆាដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរឹតតែកើតធំទូលាយទៅ ។

[៣៦៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាយនេះរឹតតាំងនៅព្រោះអាហារ អាស្រ័យអាហារទើបតាំងនៅបាន មិនមានអាហារតាំងនៅមិនបានទេ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នីវរណៈទាំង ៥ នេះ

បញ្ចវគ្គោ

អាហារដ្ឋតិកោ អាហារំ បដិច្ច តិដ្ឋន្តិ អនាហារោ នោ
តិដ្ឋន្តិ ។

(៣៦៤) សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ អយំ កាយោ
អាហារដ្ឋតិកោ អាហារំ បដិច្ច តិដ្ឋតិ អនាហារោ
នោ តិដ្ឋតិ ។ ឯវមេ ខោ ភិក្ខុវេ សត្ត ពោជ្ឈង្គា
អាហារដ្ឋតិកោ អាហារំ បដិច្ច តិដ្ឋន្តិ អនាហារោ នោ
តិដ្ឋន្តិ ។

(៣៦៥) កោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
វា សតិសម្មោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា សតិ
សម្មោជ្ឈង្គស្ស ភាវនាយ ចារិប្បិយា ។ អត្ថំ ភិក្ខុវេ
សតិសម្មោជ្ឈង្គដ្ឋានីយា ធម្មា តត្ថ យោជិសោមន-
សំការាហុលំការោ អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា
សតិសម្មោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា សតិ-
សម្មោជ្ឈង្គស្ស ភាវនាយ ចារិប្បិយា ។

បញ្ចកវគ្គ

តែងតាំងនៅព្រះអាហារ អាស្រ័យអាហារទើបតាំងនៅបាន មិនមាន
អាហារក៏តាំងនៅមិនបានទេ យ៉ាងនោះដែរ ។

(៣៦៤) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាយនេះតែងតាំងនៅព្រះ
អាហារ អាស្រ័យអាហារទើបតាំងនៅបាន មិនមានអាហារតាំងនៅមិន
បានទេ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង៧ តែង
តាំងនៅព្រះអាហារ អាស្រ័យអាហារទើបតាំងនៅបាន មិនមានអា-
ហារតាំងនៅមិនបានទេ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

(៣៦៥) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្វីជាអាហារនាំសតិសម្មាជ្ឈង្គ
ដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំសតិសម្មាជ្ឈង្គដែលកើត
ឡើងហើយ ឲ្យរំលឹកតែចំរើនពេញលេញឡើងបាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ធម៌ជាទីតាំងនៃសតិសម្មាជ្ឈង្គរមែងមាន ការធ្វើទុកក្នុងចិត្ត
ត្រូវទំនងនឹងធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះជាអាហារនាំសតិ-
សម្មាជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំសតិសម្មាជ្ឈង្គ
ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរំលឹកតែចំរើនពេញលេញឡើងបាន ។

សុត្តន្តបិដក សំយត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

(៣៦៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្វីជាអាហារនាំធម្មវិចយសម្ពោ-
 ជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្ត
 ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរឹងរិតតែចំរើនពេញលេញឡើងបាន ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ជាកុសលនឹងអកុសល ធម៌ដែលប្រកបដោយទោស
 នឹងមិនមានទោស ធម៌ថោកទាបនឹងខ្ពង់ខ្ពស់ ធម៌ជាចំណែកខុសគ្នា គឺ
 ធម៌ខ្លាំងធម៌ស រមែងមាន ការធ្វើទុកក្នុងចិត្តត្រូវទំនងនឹងធ្វើឲ្យក្រាស់
 ក្រៃលក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះជាអាហារនាំធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តដែលមិន
 ទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើតឡើង
 ហើយ ឲ្យរឹងរិតតែចំរើនពេញលេញឡើងបាន ។

(៣៦៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្វីជាអាហារនាំវិវឃសម្ពោជ្ឈន្ត
 ដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំវិវឃសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើត
 ឡើងហើយ ឲ្យរឹងរិតតែចំរើនពេញលេញឡើងបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ធាតុគឺសេចក្តីផ្តួចផ្តើម ធាតុគឺសេចក្តីព្យាយាម ធាតុគឺសេចក្តីខ្លះ
 ខ្លួនប្រឹងប្រែង រមែងមាន ការធ្វើទុកក្នុងចិត្តត្រូវទំនងនឹងធ្វើឲ្យក្រាស់
 ក្រៃលក្នុងធាតុទាំងនោះ នេះជាអាហារនាំវិវឃសម្ពោជ្ឈន្តដែលមិនទាន់
 កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំវិវឃសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យ
 រឹងរិតតែចំរើនពេញលេញឡើងបាន ។

បញ្ចវគ្គ

(៣៦៨) កោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា បីតិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា បីតិ-
 សម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិប្បិយា ។ អត្ថំ ភិក្ខុវេ
 បីតិសម្ពោជ្ឈន្តដ្ឋានីយា ធម្មា វត្ថុ យោនិសោមនសិ-
 ការាហុលីការោ អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា
 បីតិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា បីតិ-
 សម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិប្បិយា ។

(៣៦៩) កោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា បស្សន្តិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 បស្សន្តិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិប្បិយា ។ អត្ថំ
 ភិក្ខុវេ កាយបស្សន្តិ ចិត្តបស្សន្តិ វត្ថុ យោនិសោ-
 មនសិការាហុលីការោ អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា បស្សន្តិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 បស្សន្តិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិប្បិយា ។

បព្វតវគ្គ

[៣៦៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្វីជាអាហារនាំបីតិសម្ពោជ្ឈន្ត
 ដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំបីតិសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើត
 ឡើងហើយ ឲ្យរីងរឹតតែចំរើនពេញលេញឡើងបាន ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ធម៌ជាទីតាំងនៃបីតិសម្ពោជ្ឈន្តរមែងមាន ការធ្វើទុកក្នុងចិត្ត
 ត្រូវទំនងនឹងធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះជាអាហារនាំបីតិ-
 សម្ពោជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំបីតិសម្ពោជ្ឈន្ត
 ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរីងរឹតតែចំរើនពេញលេញឡើងបាន ។

[៣៦៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្វីជាអាហារនាំបស្សទ្ធិសម្ពោជ្ឈន្ត
 ដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំបស្សទ្ធិសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើត
 ឡើងហើយ ឲ្យរីងរឹតតែចំរើនពេញលេញឡើងបាន ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ សេចក្តីស្ងប់កាយ សេចក្តីស្ងប់ចិត្ត រមែងមាន ការធ្វើទុក
 ក្នុងចិត្តត្រូវទំនងនឹងធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលក្នុងសេចក្តីស្ងប់ទាំងនោះ នេះជា
 អាហារនាំបស្សទ្ធិសម្ពោជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំ
 បស្សទ្ធិសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរីងរឹតតែចំរើនពេញលេញ
 ឡើងបាន ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារគ្គ

[៣៧០] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្វីជាអាហារនាំសមាធិសម្ពោជ្ឈន្ត
 ដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំសមាធិសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើត
 ឡើងហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែចំរើនពេញលេញឡើងបាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ ហេតុនៃការតាំងចិត្តមាំ ហេតុមិនរាយមាយ រមែងមាន ការធ្វើ
 ទុកក្នុងចិត្តត្រូវទំនងនឹងការធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃលក្នុងហេតុទាំងនោះ នេះជា
 អាហារនាំសមាធិសម្ពោជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំ
 សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែចំរើនពេញលេញ
 ឡើងបាន ។

[៣៧១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្វីជាអាហារនាំឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្ត
 ដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តដែល
 កើតឡើងហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែចំរើនពេញលេញឡើងបាន ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ជាទីតាំងនៃឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តរមែងមាន ការធ្វើ
 ទុកក្នុងចិត្តត្រូវទំនងនឹងការធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃលក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះជា
 អាហារនាំឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំ
 ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែចំរើនពេញលេញ
 ឡើងបាន ។

បព្វតវព្ពោ

[៣៧២] សេយ្យដាបិ ភិក្ខុវេ អយំ កាយោ

អាហារដ្ឋិតិកោ អាហារំ បដិច្ច តិដ្ឋតិ អនាហារោ

នោ តិដ្ឋតិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ វមេ សត្ត ពោជ្ឈន្តា

អាហារដ្ឋិតិកោ អាហារំ បដិច្ច តិដ្ឋន្តិ អនាហារោ

នោ តិដ្ឋន្តិ ។

[៣៧៣] យេ តេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលសម្មន្នា

សមាទិសម្មន្នា បញ្ញាសម្មន្នា^(១) វិមុត្តិសម្មន្នា វិ-

មុត្តិញ្ញាណទស្សនសម្មន្នា ទស្សនម្បហំ ភិក្ខុវេ

តេសំ ភិក្ខុនំ ពហ្វបការំ វិនាមិ សវនម្បហំ ភិក្ខុវេ

---

១ ម. ញាណសម្មន្នា ។

បញ្ចកវគ្គ

[៣៧២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាយនេះតែងតាំងនៅព្រោះ

អាហារ អាស្រ័យអាហារទើបតាំងនៅបាន មិនមានអាហារតាំងនៅមិន

បាន យ៉ាងណាមិញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តោជ្ឈង្គីទាំង ៧ នេះ

សោត តែងតាំងនៅព្រោះអាហារ អាស្រ័យអាហារទើបតាំងនៅបាន

មិនមានអាហារតាំងនៅមិនបានទេ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[៣៧៣] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងឡាយឯណាបរិបូណ៌

ដោយសីល បរិបូណ៌ដោយសមាធិ បរិបូណ៌ដោយបញ្ញា បរិបូណ៌ដោយ

ផលវិមុត្តិ បរិបូណ៌ដោយវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ (បច្ចុវេទ្ធិណញ្ញាណ) ម្ចាស់

ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតសរសើរនូវការឃើញនូវភិក្ខុទាំងនោះថាជាការ

មានទុបការៈច្រើន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតសរសើរនូវការស្តាប់

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស បរាវារវព្ព

តេសំ ភិក្ខុនំ ពហូបការំ វនាមិ ឧបសម្ព័ន្ធមនឃ្យហំ
 ភិក្ខុវេ តេសំ ភិក្ខុនំ ពហូបការំ វនាមិ បយិវ្រចាស-
 មនឃ្យហំ ភិក្ខុវេ តេសំ ភិក្ខុនំ ពហូបការំ វនាមិ អ-
 នុស្សតិឃ្យហំ ភិក្ខុវេ តេសំ ភិក្ខុនំ ពហូបការំ វនាមិ
 អនុប្បព្វធម្មហំ ភិក្ខុវេ តេសំ ភិក្ខុនំ ពហូបការំ វនាមិ ។ តំ កំស្ស ហេតុ ។ តថាវនានំ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុនំ ធម្មំ សុត្វា ទ្វយេន^(១) វ្រុបកដ្ឋោ វិហារតិ
 កាយវ្រុបកាសេន ច ចិត្តវ្រុបកាសេន ច សោ តថា
 វ្រុបកដ្ឋោ វិហារន្តោ តំ ធម្មំ អនុស្សតិ អនុវិតក្កេតិ ។

[៣៧៤] យស្មំ សមយេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ តថា វ្រុប-
 កដ្ឋោ វិហារន្តោ តំ ធម្មំ អនុស្សតិ អនុវិតក្កេតិ
 សតិសម្មោធឿ តស្មំ សមយេ ភិក្ខុនោ អារន្ទា
 ហោតិ សតិសម្មោធឿ តស្មំ សមយេ ភិក្ខុ ភាវេតិ
 សតិសម្មោធឿ តស្មំ សមយេ ភិក្ខុនោ អារន្ទា-
 ចារិប្បី កច្ចតិ សោ តថាសតោ វិហារន្តោ តំ ធម្មំ
 បញ្ញាយ បរិចិណតិ បរិចរតិ បរិវិម័សហាបជ្ជតិ ។

១ ឧ. ម. វ្រុបកសេន ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិវុត្ត

នូវភិក្ខុទាំងនោះថាជាការមានទុបការៈច្រើន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
 សរសើរនូវការចូលទៅរកភិក្ខុទាំងនោះថាជាការមានទុបការៈច្រើន ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតសរសើរនូវការចូលទៅអង្គុយជិតភិក្ខុទាំងនោះថា
 ជាការមានទុបការៈច្រើន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតសរសើរនូវការ
 រត្នករៀយៗ នូវភិក្ខុទាំងនោះថាជាការមានទុបការៈច្រើន ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ តថាគតសរសើរនូវការបួសតាមភិក្ខុទាំងនោះថាជាការមានទុបការៈ
 ច្រើន ។ ដំណើរនោះ តើព្រះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ព្រះបុគ្គលបានស្តាប់ធម៌របស់ពួកភិក្ខុបែបនោះហើយ រមែងឃ្នាតចេញ
 ដោយការឃ្នាតកាយនឹងការឃ្នាតចិត្តទាំងពីរ កាលបើភិក្ខុនោះឃ្នាត
 ចេញដូច្នោះហើយ រមែងរត្នករៀយៗ ត្រិះរិះរៀយៗ នូវធម៌នោះ ។

(៣៧៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យណាភិក្ខុបានឃ្នាតចេញ
 យ៉ាងនោះ ហើយរត្នករៀយៗ ពិចារណារៀយៗ នូវធម៌នោះ សតិ-
 សម្មាជ្ឈង្គិល្លោះថាភិក្ខុបានប្រារព្ធហើយក្នុងសម័យនោះ ភិក្ខុល្លោះ
 ថាបានចំរើនសតិសម្មាជ្ឈង្គក្នុងសម័យនោះ សតិសម្មាជ្ឈង្គក៏បានពេញ
 លេញព្រោះការចំរើនរបស់ភិក្ខុក្នុងសម័យនោះ ភិក្ខុនោះដែលបាននឹក
 រត្នករៀយៗ ល្លោះថាពិចារណាត្រិះរិះគន់រកនូវធម៌នោះដោយបញ្ញា ។

បញ្ចវគ្គ

[៣៧៥] យស្មី សមយេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ តថាសតោ
 វិហារន្តោ តំ ធម្មំ បញ្ញាយ បរិច្ចទតេ បរិចារតិ បរិវិម័ស-
 ហាបជ្ជតិ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គោ តស្មី សមយេ ភិក្ខុ-
 នោ អារន្ទោ ហោតិ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គំ តស្មី សមយេ
 ភិក្ខុ ភាវតិ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គោ តស្មី សមយេ
 ភិក្ខុនោ ភាវនាចារិយ្ហី កច្ចតិ តស្ម តំ ធម្មំ បញ្ញាយ
 បរិច្ចទតោ បរិចារតោ បរិវិម័សហាបជ្ជតោ អារន្ទំ ហោតិ
 វិវិយំ អសល្លំ ។

[៣៧៦] យស្មី សមយេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ តំ
 ធម្មំ បញ្ញាយ បរិច្ចទតោ បរិចារតោ បរិវិម័សហាបជ្ជតោ
 អារន្ទំ ហោតិ វិវិយំ អសល្លំ វិវិយសម្ពោជ្ឈង្គោ តស្មី
 សមយេ ភិក្ខុនោ អារន្ទោ ហោតិ វិវិយសម្ពោជ្ឈង្គំ
 តស្មី សមយេ ភិក្ខុ ភាវតិ វិវិយសម្ពោជ្ឈង្គោ តស្មី
 សមយេ ភិក្ខុនោ ភាវនាចារិយ្ហី កច្ចតិ អារន្ទវិវិយស្ម
 ទុប្បជ្ជតិ បិតិ និវាមិសា ។

បទពរវគ្គ

[៣៧៥] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យណាភិក្ខុបាននឹករត្មក
 ដូច្នោះ ពិចារណាត្រិះរិះគន់រកនូវធម៌នោះដោយបញ្ញាហើយ ធម្មវិចយ-
 សម្ពោជ្ឈន្តិឈ្មោះថាភិក្ខុបានប្រារព្ធហើយក្នុងសម័យនោះ ភិក្ខុឈ្មោះថា
 បានចំរើនធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តិក្នុងសម័យនោះ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តិក៏បាន
 ពេញលេញព្រោះការចំរើនរបស់ភិក្ខុក្នុងសម័យនោះ កាលភិក្ខុនោះពិ-
 ចារណាត្រិះរិះគន់រកនូវធម៌នោះដោយបញ្ញា សេចក្តីព្យាយាមមិនធ្លុះថយ
 ឈ្មោះថាបានប្រារព្ធហើយ ។

[៣៧៦] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យណាភិក្ខុពិចារណាត្រិះរិះ
 គន់រកនូវធម៌នោះដោយបញ្ញា សេចក្តីព្យាយាមមិនធ្លុះថយឈ្មោះថាបាន
 ប្រារព្ធហើយ វិរិយសម្ពោជ្ឈន្តិឈ្មោះថាភិក្ខុបានប្រារព្ធហើយក្នុងសម័យ
 នោះ ភិក្ខុឈ្មោះថាបានចំរើននូវវិរិយសម្ពោជ្ឈន្តិក្នុងសម័យនោះ វិរិយ-
 សម្ពោជ្ឈន្តិក៏បានពេញលេញព្រោះការចំរើនរបស់ភិក្ខុក្នុងសម័យនោះ
 បីតិដែលប្រាសចាកអាមិស រមែងកើតឡើងដល់ភិក្ខុដែលមានព្យាយាម
 បរិបូណ៌ហើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុញ្ញោ

[៣៧៧] យស្មី សមយេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ អា-
 រុទ្ធវិយស្ស ឧប្បជ្ឈតិ បិតំ និវាសិសា បិតសម្មោជ្ឈន្តោ
 តស្មី សមយេ ភិក្ខុនោ អាវុទ្ធា ហោតិ បិតសម្មោជ្ឈន្តំ
 តស្មី សមយេ ភិក្ខុ ភាវេតិ បិតសម្មោជ្ឈន្តោ តស្មី
 សមយេ ភិក្ខុនោ ភាវនាចារិយ្ហី កច្ចតិ បិតមនស្ស
 កាយោបិ បស្សម្ពតិ ចិត្តម្បិ បស្សម្ពតិ ។

[៣៧៨] យស្មី សមយេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ បិ-
 តិមនស្ស កាយោបិ បស្សម្ពតិ ចិត្តម្បិ បស្សម្ពតិ
 បស្សទ្ធិសម្មោជ្ឈន្តោ តស្មី សមយេ ភិក្ខុនោ អា-
 វុទ្ធា ហោតិ បស្សទ្ធិសម្មោជ្ឈន្តំ តស្មី សមយេ ភិក្ខុ
 ភាវេតិ បស្សទ្ធិសម្មោជ្ឈន្តោ តស្មី សមយេ ភិក្ខុនោ
 ភាវនាចារិយ្ហី កច្ចតិ បស្សទ្ធិកាយស្ស សុខិនោ ចិត្តំ
 សមាធិយតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

(៣៧៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បីតិដែលប្រាសចាកអាមិស

កើតឡើងដល់ភិក្ខុដែលបរិបូណ៌ដោយព្យាយាមហើយ ក្នុងសម័យណា

បីតិសម្មាជ្ឈង្គិឈ្មោះថាភិក្ខុបានប្រារព្ធហើយក្នុងសម័យនោះ ភិក្ខុឈ្មោះ

ថាបានចំរើននូវបីតិសម្មាជ្ឈង្គិក្នុងសម័យនោះ បីតិសម្មាជ្ឈង្គិក៏បានពេញ

លេញព្រោះការចំរើនរបស់ភិក្ខុក្នុងសម័យនោះ កាលបើភិក្ខុមានចិត្តប្រ-

កបដោយបីតិហើយ កាយក៏ស្ងប់រម្ងាប់ ចិត្តក៏ស្ងប់រម្ងាប់បាន ។

(៣៧៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើភិក្ខុមានចិត្តប្រកបដោយ

បីតិ កាយក៏ស្ងប់រម្ងាប់ ចិត្តក៏ស្ងប់រម្ងាប់ ក្នុងសម័យណា បស្សន្តិសម្មា-

ជ្ឈង្គិឈ្មោះថាភិក្ខុបានប្រារព្ធហើយក្នុងសម័យនោះ ភិក្ខុឈ្មោះថាបាន

ចំរើននូវបស្សន្តិសម្មាជ្ឈង្គិក្នុងសម័យនោះ បស្សន្តិសម្មាជ្ឈង្គិក៏បាន

ពេញលេញព្រោះការចំរើនរបស់ភិក្ខុក្នុងសម័យនោះ កាលបើភិក្ខុមាន

កាយស្ងប់រម្ងាប់ប្រកបដោយសេចក្តីស្ងប់ ចិត្តក៏តាំងនៅមាំ ។

પટ્ટનાં

[૩૯૯] ય સ્ત્રી સમયે શિક્ષકે શિક્ષકા
 ય સ્વદુકાય સ્વ સુશીલે ઇત્થં સમાધિયત્તં સમાધિ-
 સમ્પ્રાપ્તિય્જ્ઞાં ઇત્થં સમયે શિક્ષકે શિક્ષકા આદિ
 યોગે સમાધિસમ્પ્રાપ્તિય્જ્ઞાં ઇત્થં સમયે શિક્ષકા કાલે
 સમાધિસમ્પ્રાપ્તિય્જ્ઞાં ઇત્થં સમયે શિક્ષકા કા-
 લેનાથાથુરે કલ્પત્તે સો ઇત્થા સમાધિત્તં ઇત્થં સાદુકં
 મદ્ધ્યેયેક્કુલા યોગે ॥

[૪૦૦] ય સ્ત્રી સમયે શિક્ષકે શિક્ષકા ઇત્થા
 સમાધિત્તં ઇત્થં સાદુકં મદ્ધ્યેયેક્કુલા યોગે ॥
 યેક્કાસમ્પ્રાપ્તિય્જ્ઞાં ઇત્થં સમયે શિક્ષકા આદિ
 યોગે યેક્કાસમ્પ્રાપ્તિય્જ્ઞાં ઇત્થં સમયે શિક્ષકા
 કાલે યેક્કાસમ્પ્રાપ્તિય્જ્ઞાં ઇત્થં સમયે શિક્ષકા
 કાલેનાથાથુરે કલ્પત્તે ॥

[૪૦૧] ખં કારીસેસુ એ શિક્ષકે સજ્જસુ
 ણેવ્વેણ્ણેસુ ખં તથાલ્લેકસેસુ સજ્જ ઇલા
 સજ્જાદિસંસા ઇત્થં ॥ ૧ ॥ કલ્પે સજ્જ ઇલા
 સજ્જાદિસંસા ॥

បញ្ចកវគ្គ

[៣៧៩] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចិត្តរបស់ភិក្ខុអ្នកមានកាយស្ងប់
 រម្ងាប់ មានសេចក្តីសុខ បានតាំងមាំក្នុងសម័យណា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តិ ឈ្មោះថាភិក្ខុបានប្រាជ្ញាហើយក្នុងសម័យនោះ
 ភិក្ខុឈ្មោះថាបានចំរើនខ្យល់សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តិក្នុងសម័យនោះ សមាធិ-
 សម្ពោជ្ឈន្តិក៏បានពេញលេញ ព្រោះការចំរើនរបស់ភិក្ខុក្នុងសម័យនោះ
 ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាធ្វើចិត្តដែលតាំងមាំយ៉ាងនោះឲ្យជាឧបេក្ខាបានល្អ ។

[៣៨០] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុធ្វើចិត្តដែលតាំងមាំយ៉ាង
 នោះឲ្យជាឧបេក្ខាបានលក្ខណ៍សម័យណា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តិឈ្មោះថាភិក្ខុ
 បានប្រាជ្ញាហើយក្នុងសម័យនោះ ភិក្ខុឈ្មោះថាបានចំរើនខ្យល់ឧបេក្ខា-
 សម្ពោជ្ឈន្តិក្នុងសម័យនោះ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តិក៏បានពេញលេញ ព្រោះ
 ការចំរើនរបស់ភិក្ខុក្នុងសម័យនោះ ។

[៣៨១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើពោជ្ឈន្តិទាំង ៧ ដែល
 ភិក្ខុបានចំរើនយ៉ាងនេះ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលយ៉ាងនេះហើយ រមែងបាន
 ជល ៧ ភានិសង្សៈ ៧ ។ ជលទាំង ៧ ភានិសង្សៈទាំង ៧ តើអ្វីខ្លះ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវត្តោ

(៣៨២) ទិដ្ឋេវ ធម្មេ បដិកក្ខុ អញ្ញំ អារាធនំ
 នោ ច ទិដ្ឋេវ ធម្មេ បដិកក្ខុ អញ្ញំ អារាធនំ
 អថ មរណកាលេ អញ្ញំ អារាធនំ ។ នោ ច
 ទិដ្ឋេវ ធម្មេ បដិកក្ខុ អញ្ញំ អារាធនំ នោ ច
 មរណកាលេ អញ្ញំ អារាធនំ អថ បញ្ចន្នំ ឡិម្ពា-
 ភិយានំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខុយា អន្តរាបរិទិត្វាយ
 ហោតិ ។ នោ ច ទិដ្ឋេវ ធម្មេ បដិកក្ខុ អញ្ញំ
 អារាធនំ នោ ច មរណកាលេ អញ្ញំ អារាធនំ នោ
 ច បញ្ចន្នំ ឡិម្ពាភិយានំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខុយា
 អន្តរាបរិទិត្វាយ ហោតិ អថ បញ្ចន្នំ ឡិម្ពាភិយានំ
 សញ្ញោជនានំ បរិក្ខុយា ឧបហាច្ចុបរិទិត្វាយ ហោតិ ។
 នោ ច ទិដ្ឋេវ ធម្មេ បដិកក្ខុ អញ្ញំ អារាធនំ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុទ្ធ

(៣៨២) ភិក្ខុវេទន៍សម្រេចនូវព្រះអរហត្តក្នុងបច្ចុប្បន្នមុន
 (ស្លាប់) បើមិនសម្រេចអរហត្តក្នុងបច្ចុប្បន្នមុនស្លាប់ទេ វេទន៍សម្រេចអរ-
 ហត្តក្នុងកាលជិតស្លាប់ ។ បើមិនសម្រេចអរហត្តក្នុងបច្ចុប្បន្នមុនស្លាប់ទេ
 បើមិនសម្រេចអរហត្តក្នុងកាលជិតស្លាប់ទេ គង់បានជាអន្តរាបរិនិព្វាយ^(១)
 ព្រោះការអស់សំយោជនៈជាចំណែកខាងក្រោម ៥ ។ បើមិនសម្រេចអរ-
 ហត្តក្នុងបច្ចុប្បន្នមុនស្លាប់ទេ បើមិនសម្រេចអរហត្តក្នុងកាលជិតស្លាប់ទេ
 បើមិនបានជាអន្តរាបរិនិព្វាយ ព្រោះការអស់សំយោជនៈជាចំណែកខាង
 ក្រោម ៥ ទេ គង់បានជាឧបហត្ថបរិនិព្វាយ^(២) ព្រោះអស់សំយោជនៈជា
 ចំណែកខាងក្រោម ៥ ។ បើមិនសម្រេចអរហត្តក្នុងបច្ចុប្បន្នមុនស្លាប់ទេ

---

១ ព្រះអនាគាមិអស់សំយោជនៈខាងក្រោម៥ហើយ សម្រេចអរហត្តបានបរិនិព្វានក្នុងកាល
 អាយុមិនទាន់ដល់ពាក់កណ្តាល ហៅថា អន្តរាបរិនិព្វាយ ដូចជាលោកដែលកើតក្នុងព្រហ្មដាន់
 អវិហារមានកំណត់អាយុ ១ ពាន់កប្ប បើបានបរិនិព្វានក្នុងវេលាអាយុបាន ១ រយកប្បត្តិ ២ រយ
 កប្បត្តិ ៤ រយកប្បត្តិ ក៏ហៅថា អន្តរាបរិនិព្វាយ ដូចគ្នាទាំង ៣ ពួកនោះ ។ តាមន័យសារត្តប្ប-
 កោសីនី ។ ២ ព្រះអនាគាមិដែលទៅកើតក្នុងព្រហ្មដាន់សុខាវាស សម្រេចអរហត្តបរិនិព្វានក្នុង
 វេលាអាយុហួសពាក់កណ្តាលហើយ ហៅថា ឧបហត្ថបរិនិព្វាយ ។

បព្វករញ្ជោ

នោ ចេ មរណកាលេ អញ្ញំ អារាជេតិ នោ ចេ
 បញ្ចន្នំ ឱរម្បាតិយានំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខយា អន្ត-
 រាបរិទិព្វាយី ហោតិ នោ ចេ បញ្ចន្នំ ឱរម្បាតិយានំ
 សញ្ញោជនានំ បរិក្ខយា ឧបហត្ថបរិទិព្វាយី ហោតិ
 អថ បញ្ចន្នំ ឱរម្បាតិយានំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខយា
 អសម្ព័ន្ធរាបរិទិព្វាយី ហោតិ ។ នោ ចេ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ
 បដិកត្ត អញ្ញំ អារាជេតិ នោ ចេ មរណកាលេ
 អញ្ញំ អារាជេតិ នោ ចេ បញ្ចន្នំ ឱរម្បាតិយានំ
 សញ្ញោជនានំ បរិក្ខយា អន្តរាបរិទិព្វាយី ហោតិ
 នោ ចេ បញ្ចន្នំ ឱរម្បាតិយានំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខ-
 យា ឧបហត្ថបរិទិព្វាយី ហោតិ នោ ចេ បញ្ចន្នំ
 ឱរម្បាតិយានំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខយា អសម្ព័ន្ធរា-
 បរិទិព្វាយី ហោតិ អថ បញ្ចន្នំ ឱរម្បាតិយានំ សញ្ញោ-
 ជនានំ បរិក្ខយា សសម្ព័ន្ធរាបរិទិព្វាយី ហោតិ ។
 ញោ ចេ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ បដិកត្ត អញ្ញំ អារាជេតិ

បញ្ចវគ្គ

បើមិនសម្រេចអរហត្តក្នុងកាលដិតស្លាប់ទេ បើមិនបានជាអន្តរាបរិនិព្វាយ
 ព្រោះការអស់សំយោជនៈខាងក្រោម ៥ ទេ បើមិនបានជាឧបហត្ថបរិ-
 និព្វាយ ព្រោះការអស់សំយោជនៈដាច់ណែកខាងក្រោម ៥ ទេ គង់
 បានជាអសង្ខារបរិនិព្វាយ^(១) ព្រោះការអស់សំយោជនៈដាច់ណែកខាង
 ក្រោម ៥ ។ បើមិនបានសម្រេចអរហត្តក្នុងបច្ចុប្បន្នមុនស្លាប់ទេ បើមិន
 បានសម្រេចអរហត្តក្នុងកាលដិតស្លាប់ទេ បើមិនបានជាអន្តរាបរិនិព្វាយ
 ព្រោះការអស់សំយោជនៈដាច់ណែកខាងក្រោម ៥ ទេ បើមិនបានជាឧប-
 ហត្ថបរិនិព្វាយ ព្រោះការអស់សំយោជនៈខាងក្រោម ៥ ទេ បើមិនបាន
 ជាអសង្ខារបរិនិព្វាយ ព្រោះការអស់សំយោជនៈដាច់ណែកខាងក្រោម
 ៥ ទេ គង់បានជាសសង្ខារបរិនិព្វាយ^(២) ព្រោះការអស់សំយោជនៈដា-
 ច់ណែកខាងក្រោម ៥ ។ បើមិនសម្រេចអរហត្តក្នុងបច្ចុប្បន្នមុនស្លាប់ទេ

---

១ ព្រះគោតមីដែលបានសម្រេចអរហត្តដោយមិនបានប្រឹងប្រកបព្យាយាម ហៅថា អ-
 សង្ខារបរិនិព្វាយ ។ ២ ព្រះគោតមីក្នុងជាន់សុទ្ធាវិស បានសម្រេចអរហត្តបរិនិព្វានដោយ
 ការប្រឹងប្រកបព្យាយាម ហៅថា សសង្ខារបរិនិព្វាយ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវាទោ

នោ ចេ មរណកាលេ អញ្ញំ អាវាមេតិ នោ ចេ បញ្ចុដ្ឋំ
 ឡិវម្បាភិយានំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខយា អន្តរាបរិទិញាយិ
 ហោតិ នោ ចេ បញ្ចុដ្ឋំ ឡិវម្បាភិយានំ សញ្ញោជនានំ
 បរិក្ខយា ឧបហាច្ចបរិទិញាយិ ហោតិ នោ ចេ បញ្ចុដ្ឋំ
 ឡិវម្បាភិយានំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខយា អសម្មារបរិទិញា-
 យិ ហោតិ នោ ចេ បញ្ចុដ្ឋំ ឡិវម្បាភិយានំ សញ្ញោជនានំ
 បរិក្ខយា សសម្មារបរិទិញាយិ ហោតិ អថ បញ្ចុដ្ឋំ
 ឡិវម្បាភិយានំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខយា ឧទ្ធិសោតោ
 ហោតិ អកតិដ្ឋតាមិ ។ ឃំ ការតេសុ ទោ ភិក្ខុវេ
 សត្តសុ ពោជ្ឈង្គេសុ ឃំ តហុលីកតេសុ ឥមេ សត្ត
 ដលា សត្តានិសំសា ចានិកម្មាតិ ។

(៣៨៣) ឯកំ សមយំ អាយស្មិា សារីបុត្តោ សា-
 វត្តយំ វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អាវាមេ ។
 តត្រ ទោ អាយស្មិា សារីបុត្តោ ភិក្ខុ អាមន្តេសិ
 អារុសោ ភិក្ខុវេតិ ។ អារុសោតិ តេ ភិក្ខុ អាយស្មិតោ
 សារីបុត្តស្ស បច្ចុស្សោសុំ ។ អាយស្មិា សារីបុត្តោ ឯត-
 ទវោច សត្តិមេ អារុសោ ពោជ្ឈង្គា ។ កតថេ សត្ត ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិវត្ត

បើមិនសម្រេចអរហន្តក្នុងកាលជិតស្លាប់ទេ បើមិនបានជាអន្តរាបរិនិព្វាយ
 ព្រោះការអស់សំយោជនៈជាចំណែកខាងក្រោម៥ទេ បើមិនបានជាឧប-
 ហច្ចបរិនិព្វាយ ព្រោះការអស់សំយោជនៈជាចំណែកខាងក្រោម ៥ ទេ
 បើមិនបានជាអសង្ខារបរិនិព្វាយ ព្រោះការអស់សំយោជនៈជាចំណែក
 ខាងក្រោម ៥ ទេ បើមិនបានជាសសង្ខារបរិនិព្វាយ ព្រោះការអស់
 សំយោជនៈជាចំណែកខាងក្រោម៥ទេ គង់នឹងបានជាទុំសោតអកនិដ្ឋ-
 តាមី^(១) ព្រោះការអស់សំយោជនៈជាចំណែកខាងក្រោម៥ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ កាលបើពោជ្ឈន្តទាំង ៧ ដែលភិក្ខុបានចំរើនយ៉ាងនេះ ធ្វើឲ្យ
 រឿយៗ យ៉ាងនេះហើយ ផល ៧ អាទិសង្សៈ៧ នេះ ក៏កើតប្រាកដ ។

[៣៨៣] សម័យមួយ ព្រះសាវ័បុត្តដ៏មានអាយុគង់នៅក្នុងវត្ត
 ដេតពនរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ ក្នុងទីនោះឯង ព្រះ
 សាវ័បុត្តដ៏មានអាយុបានហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភារុសាភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះទទួលស្តាប់ព្រះសាវ័បុត្តដ៏មានអាយុថា ម្នាល
 ភារុសា ដូច្នោះ ។ ព្រះសាវ័បុត្តដ៏មានអាយុបានពោលដូច្នោះថា ម្នាល
 ភារុសាទាំងឡាយ ពោជ្ឈន្តនេះមាន ៧ ។ ពោជ្ឈន្តទាំង ៧ តើអ្វីខ្លះ ។

---

១ ព្រះអនាតាមីដែលមិនបានសម្រេចអរហន្តក្នុងរាត្រីដែលកើតទេ ក៏ត្រូវទៅកើតក្នុងរាត្រីអក-
 និដ្ឋិ បរិនិព្វានក្នុងរាត្រីនោះ ហៅថា ទុំសោតអកនិដ្ឋិកាមី ។

បព្វតវព្រា

សតិសម្មោជ្ឈង្គោ ធម្មវិចយសម្មោជ្ឈង្គោ វិរិយសម្មោ-
ជ្ឈង្គោ បីតិសម្មោជ្ឈង្គោ បស្សន្តិសម្មោជ្ឈង្គោ សមាធិ-
សម្មោជ្ឈង្គោ ឱបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គោ ។ ឥបេ ខោ
អាវុសោ សត្ត ពោជ្ឈង្គោ ។

[៣៨៤] ឥមេសំ ខ្លាហំ អាវុសោ សត្តន្តំ
ពោជ្ឈង្គោនំ យេន យេន ពោជ្ឈង្គោន អាគត្តាមិ
បុព្វណ្ណាសមយំ វិហារិតុំ តេន តេន ពោជ្ឈង្គោន បុព្វណ្ណា-
សមយំ វិហារមិ យេន យេន ពោជ្ឈង្គោន អាគត្តាមិ
មជ្ឈន្តិកសមយំ វិហារិតុំ តេន តេន ពោជ្ឈង្គោន
មជ្ឈន្តិកសមយំ វិហារមិ យេន យេន ពោជ្ឈង្គោន
អាគត្តាមិ សាយណ្ណាសមយំ វិហារិតុំ តេន តេន
ពោជ្ឈង្គោន សាយណ្ណាសមយំ វិហារមិ ។

[៣៨៥] សតិសម្មោជ្ឈង្គោ ឥតិ បេ មេ អាវុសោ
ហោតិ អប្បមាណោតិ មេ ហោតិ សុសមារត្តោតិ
មេ ហោតិ តិដ្ឋន្តំ^(១) តិដ្ឋតិ បដាធាមិ សចេមិ មេ
ចវតិ ឥនប្បច្ចយា មេ ចវតិ បដាធាមិ ។ បេ ។

---

១១. ម. តិដ្ឋន្តំ ០០ ។

បព្វករ្ត

គីសតិសម្ពោជ្ឈន្តំ ១ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តំ ១ វិរិយសម្ពោជ្ឈន្តំ ១ បតិ-
សម្ពោជ្ឈន្តំ ១ បស្សន្តិសម្ពោជ្ឈន្តំ ១ សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តំ ១ ទេវេកា-
សម្ពោជ្ឈន្តំ ១ ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ នេះឯងពោជ្ឈន្តំទាំង ៧ ។

(៣៨៤) ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ បណ្តាពោជ្ឈន្តំទាំង ៧
ប្រការនេះឯង បើខ្ញុំប្រាថ្នានឹងនៅដោយពោជ្ឈន្តំណាង ក្នុងបព្វណ្ណ-
សម័យ ខ្ញុំក៏សម្រេចឥរិយាបថដោយពោជ្ឈន្តំនោះ។ ក្នុងបព្វណ្ណសម័យ
បាន ប្រាថ្នានឹងនៅដោយពោជ្ឈន្តំណាង ក្នុងមជ្ឈន្តិកសម័យ ខ្ញុំក៏
សម្រេចឥរិយាបថដោយពោជ្ឈន្តំនោះ។ ក្នុងមជ្ឈន្តិកសម័យបាន ប្រាថ្នា
នឹងនៅដោយពោជ្ឈន្តំណាង ក្នុងសាយណ្ណសម័យ ខ្ញុំក៏សម្រេចឥរិ-
យាបថដោយពោជ្ឈន្តំនោះ។ ក្នុងសាយណ្ណសម័យបាន ។

(៣៨៥) ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ បើសតិសម្ពោជ្ឈន្តំកើត
មានដល់ខ្ញុំដូច្នោះ សេចក្តីត្រិះរិះតែងកើតមានដល់ខ្ញុំថា សតិសម្ពោជ្ឈន្តំ
មានប្រមាណមិនបាន សេចក្តីត្រិះរិះតែងកើតមានដល់ខ្ញុំថា សតិ-
សម្ពោជ្ឈន្តំបរិបូណ៌ល្អហើយ កាលបើសតិសម្ពោជ្ឈន្តំទាំងនៅ ខ្ញុំក៏ដឹង
ច្បាស់ថា សតិសម្ពោជ្ឈន្តំទាំងនៅ បើសតិសម្ពោជ្ឈន្តំរបស់ខ្ញុំយូរតទៅ
ខ្ញុំក៏ដឹងច្បាស់ថា សតិសម្ពោជ្ឈន្តំរបស់ខ្ញុំយូរតទៅ ព្រោះហេតុនេះជា
បច្ច័យ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហានិកាយោ

(៣៨៦) ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គោ ឥតិ ចេ មេ អា-
វុសោ ហោតិ អប្បមាណោតិ មេ ហោតិ សុសមា-
រម្មាតិ មេ ហោតិ តិដ្ឋន្តំ តិដ្ឋតីតិ បជាទាមិ សចេបិ
មេ ចវតិ ឥទប្បច្ចយា មេ ចវតីតិ បជាទាមិ ។

(៣៨៧) សេយ្យថាបិ អាវុសោ រញ្ញោ វា វាជ-
មហាមត្តស្ស វា ទាទាវត្តានំ ទុស្សានំ ទុស្សករណ្ណា-
កោ ប្បវោ អស្ស សោ យំ យទេវ ទុស្សយុតំ អា-
កក្កេយ្យ បុព្វណ្ណាសមយំ ទារុបិត្តំ តន្តទេវ ទុស្សយុតំ
បុព្វណ្ណាសមយំ ទារុបេយ្យ យំ យទេវ ទុស្សយុតំ
អាកក្កេយ្យ មជ្ឈន្តិកសមយំ ទារុបិត្តំ តន្តទេវ ទុស្ស-
យុតំ មជ្ឈន្តិកសមយំ ទារុបេយ្យ យំ យទេវ ទុស្ស-
យុតំ អាកក្កេយ្យ សាយណ្ណាសមយំ ទារុបិត្តំ តន្តទេវ
ទុស្សយុតំ សាយណ្ណាសមយំ ទារុបេយ្យ ។ ឯវមេវ
ទោ អហំ អាវុសោ ឥមេសំ សត្តន្តំ ពោជ្ឈង្គោនំ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារ្ន

(៣៨៦) ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ បើឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តិកេត្ត
 ដល់ខ្ញុំដូច្នោះ សេចក្តីត្រិះរិះតែងកើតមានដល់ខ្ញុំថា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តិ
 មានប្រមាណមិនបាន សេចក្តីត្រិះរិះតែងកើតមានដល់ខ្ញុំថា ឧបេក្ខា-
 សម្ពោជ្ឈន្តិបរិបូណ៌ល្អហើយ កាលបើឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តិគាំងនៅ ខ្ញុំក៏
 ដឹងច្បាស់ថា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តិគាំងនៅ បើឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តិរបស់ខ្ញុំ
 យូរតទៅ ខ្ញុំក៏ដឹងច្បាស់ថា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តិរបស់ខ្ញុំយូរតទៅ ព្រោះ
 ហេតុនេះជាបច្ច័យ ។

(៣៨៧) ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ដូចខ្ញុំដាក់សំពត់ ពេញ
 ដោយសំពត់ដែលជ្រលកដោយពណ៌ផ្សេងៗ របស់ព្រះរាជាក្តី របស់រាជ-
 មហាមាត្យក្តី ព្រះរាជាឬមហាមាត្យនោះប្រាថ្នានឹងស្ងៀកដណ្តប់គូសំពត់
 ណាៗ ក្នុងបុព្វល្អាសម័យ ក៏យកគូសំពត់នោះៗ ឯង ស្ងៀកក្នុងបុព្វល្អា-
 សម័យបាន បើប្រាថ្នានឹងស្ងៀកដណ្តប់គូសំពត់ណាៗ ក្នុងមជ្ឈនិក-
 សម័យ ក៏យកគូសំពត់នោះៗ ឯង ស្ងៀកដណ្តប់ក្នុងមជ្ឈនិកសម័យបាន
 បើប្រាថ្នានឹងស្ងៀកដណ្តប់គូសំពត់ណាៗ ក្នុងសាយល្អាសម័យ ក៏យក
 គូសំពត់នោះៗ ឯង ស្ងៀកដណ្តប់ក្នុងសាយល្អាសម័យបាន យ៉ាងណា
 បិញ ។ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ បណ្តាពោជ្ឈន្តិទាំង ៧ នេះឯង ខ្ញុំ

បញ្ចវគ្គ

យេន យេន ពោជ្ឈង្គេន អាភត្ថាមិ បុព្វណ្ណសមយំ

វិហារតុំ តេន តេន ពោជ្ឈង្គេន បុព្វណ្ណសមយំ វិហារមិ

យេន យេន ពោជ្ឈង្គេន អាភត្ថាមិ មជ្ឈនិកសមយំ

វិហារតុំ តេន តេន ពោជ្ឈង្គេន មជ្ឈនិកសមយំ

វិហារមិ យេន យេន ពោជ្ឈង្គេន អាភត្ថាមិ សា-

យណ្ណសមយំ វិហារតុំ តេន តេន ពោជ្ឈង្គេន សា-

យណ្ណសមយំ វិហារមិ ។

[៣៨៨] សតិសម្មាជ្ឈង្គោ ឥតិ ចេ មេ អាវុសោ

ហោតិ អប្បមាលោតិ មេ ហោតិ សុសមារទ្ធាតិ មេ

ហោតិ តិដ្ឋនំ តិដ្ឋតិ បដានាមិ សចេបិ មេ ចវតិ

ឥន្ទប្បច្ចយា មេ ចវតិ បដានាមិ ។ មេ ។

បញ្ចវគ្គ

ប្រាថ្នានឹងនៅដោយពោជ្ឈន៍ណា ។ ក្នុងបុព្វល្អាសម័យ ខ្ញុំក៏សម្រេច
 ឥរិយាបថដោយពោជ្ឈន៍នោះ ។ ក្នុងបុព្វល្អាសម័យបាន ខ្ញុំប្រាថ្នានឹងនៅ
 ដោយពោជ្ឈន៍ណា ។ ក្នុងមជ្ឈន៍កសម័យ ខ្ញុំក៏សម្រេចឥរិយាបថដោយ
 ពោជ្ឈន៍នោះ ។ ក្នុងមជ្ឈន៍កសម័យបាន ខ្ញុំប្រាថ្នានឹងនៅដោយពោជ្ឈន៍
 ណា ។ ក្នុងសាយល្អាសម័យ ខ្ញុំក៏សម្រេចឥរិយាបថដោយពោជ្ឈន៍នោះ ។
 ក្នុងសាយល្អាសម័យបាន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

(៣៨៨) ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ បើសតិសម្មាជ្ឈន៍កើតមាន
 ដល់ខ្ញុំដូច្នោះ សេចក្តីត្រិះរិះតែងកើតមានដល់ខ្ញុំថា សតិសម្មាជ្ឈន៍មាន
 ប្រមាណមិនបាន សេចក្តីត្រិះរិះតែងកើតមានដល់ខ្ញុំថា សតិសម្មាជ្ឈន៍
 បរិច្ចណ៌ល្អ កាលបើសតិសម្មាជ្ឈន៍តាំងនៅ ខ្ញុំក៏ដឹងច្បាស់ថា សតិ-
 សម្មាជ្ឈន៍តាំងនៅ បើសតិសម្មាជ្ឈន៍របស់ខ្ញុំឃ្លាតទៅ ខ្ញុំក៏ដឹងច្បាស់ថា
 សតិសម្មាជ្ឈន៍របស់ខ្ញុំឃ្លាតទៅ ព្រោះហេតុនេះជាបច្ច័យ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវត្តោ

(៣៨៧) ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តោ ភតិ ចេ មេ អារុសោ
ហោតិ អប្បមាណោតិ មេ ហោតិ សុសមារម្មោតិ មេ
ហោតិ តិដ្ឋន្តំ តិដ្ឋតីតិ បដាណមិ សចេមិ មេ ចវតិ
វេទប្បច្ចយា មេ ចវតីតិ បដាណមីតិ ។

(៣៨០) (៦) អថខោ អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ យេន កករា
តេនុបសន្តមិ ។ បេ ។ ឯកមន្តំ និសិដ្ឋោ ខោ សោ
ភិក្ខុ កករន្តំ ឯកមរោច ពោជ្ឈន្តោ ពោជ្ឈន្តាតិ កន្ត
វុច្ឆន្តិ កត្តាវតា នុ ខោ កន្ត ពោជ្ឈន្តាតិ វុច្ឆន្តិ ។
ពោធាយ សំវត្តន្តិ ខោ ភិក្ខុ តស្មា ពោជ្ឈន្តាតិ
វុច្ឆន្តិ ។

(៣៨១) វេទ ភិក្ខុ ភិក្ខុ សតិសម្ពោជ្ឈន្តំ កាវេតិ
វិវេកនិស្សិតំ វិវកនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វេស្សក្កប-
វិណាមិ ។ បេ ។

---

១ ម. សារតី ។

សុត្តន្តបិដក សំយក្កនិកាយ មហាវារង្ក

(៣៨៧) ម្នាលភារុសោទាំងឡាយ បើឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តិកេតិ
 មានដល់ខ្ញុំដូច្នោះ សេចក្តីត្រិះរិះតែងកើតមានដល់ខ្ញុំថា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តិក
 មានប្រមាណមិនបាន សេចក្តីត្រិះរិះតែងកើតមានដល់ខ្ញុំថា ឧបេក្ខា-
 សម្ពោជ្ឈន្តិកបរិច្ចណិល្ក កាលបើឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តិកតាំងនៅ ខ្ញុំក៏ដឹងច្បាស់
 ថា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តិកតាំងនៅ បើឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តិករបស់ខ្ញុំឃ្នាតទៅ
 ខ្ញុំក៏ដឹងច្បាស់ថា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តិករបស់ខ្ញុំឃ្នាតទៅ ព្រោះហេតុនេះ
 ជាច្រើន ។

(៣៨៨) គ្រានោះ ភិក្ខុមួយរូបចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ។ បេ ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះ-
 ដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពាក្យគេតែងនិយាយថា
 ពោជ្ឈន្តិ ពោជ្ឈន្តិ ដូច្នោះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គេតែងនិយាយថា
 ពោជ្ឈន្តិដូច្នោះ តើដោយហេតុប៉ុន្មាន ។ ម្នាលភិក្ខុ ពួកធម៌ណាប្រព្រឹត្ត
 ទៅដើម្បីឲ្យត្រាស់ដឹង ហេតុនោះបានជាហៅថា ពោជ្ឈន្តិដូច្នោះ ។

(៣៨៩) ម្នាលភិក្ខុ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចម្រើនសតិសម្ពោជ្ឈន្តិ
 ដែលអាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យការប្រាសចាកកតៈ អាស្រ័យ
 សេចក្តីរលត់ ទន់ពោរទៅក្នុងការលះបង់ ។ បេ ។

បញ្ចវគ្គោ

[៣៧២] ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គំ ការេនំ វិបេកនិស្សិតំ
វិវាគនិស្សិតំ និរោធជនិស្សិតំ វេស្សន្តបរិណាមី ។

[៣៧៣] តស្សមេ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ ការេយតោ
កាមាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ ភវាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ
អវិជ្ជាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ ។ វិមុត្តស្មី វិមុត្តមិតិ ញ្ញាណំ
ហោតិ ។ ទីណា ជាតិ វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ ករ-
ណីយំ នាបរំ ឥត្តត្តាយាតិ បជានាតិ ។ ពោធាយ
សវត្តនីតិ ភិក្ខុ តស្មា ពោជ្ឈង្គាតិ វុច្ចនីតិ ។

[៣៧៤] ឯកំ សមយំ ភគវា សាកេតេ វិ-
ហាតិ អញ្ញនវនេ មិគនាយេ ។ អថខោ កុណ្ណា-
លិយោ បរិញ្ញាជកោ យេន ភគវា តេនុបសង្កម្មំ
ឧបសង្កម្មិត្តា ភគវតា សទ្ធិ សម្មោទិ សម្មោទនីយំ
កថំ សារាណីយំ វិតិសារត្តា ឯកមន្តំ និសីទិ ។

បព្វតវគ្គ

[៣៧២] ភិក្ខុចំរើនទេវេស្វាសម្ពោជ្ឈន្ត ដែលអាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ពាស្រ័យការប្រាសចាករាគៈ អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ ដែលទន់ទោរទៅក្នុងការលះបង់ ។

[៣៧៣] កាលបើភិក្ខុនោះចំរើនពោជ្ឈន្តទាំង ៧ នេះ ចិត្តក៏ផុតស្រឡះចាកកាមាសវៈផង ចិត្តក៏ផុតស្រឡះចាកភវៈសវៈផង ចិត្តក៏ផុតស្រឡះចាកអវិជ្ជាសវៈផង ។ កាលបើចិត្តផុតស្រឡះហើយ ញាណក៏កើតឡើងថា ចិត្តរួចស្រឡះហើយ ។ ភិក្ខុនោះក៏ដឹងច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ ព្រហ្មចារ្យបានប្រព្រឹត្តស្រេចហើយ សោឡសកិច្ចបានធ្វើស្រេចហើយ មគ្គការនាកិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ ពួកធម៌ណាប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីត្រាស់ដឹងហេតុនោះបានជាហោរថា ពោជ្ឈន្ត ។

[៣៧៤] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងព្រៃអញ្ចោនជាខ្លីឲ្យអភ័យដល់ម្រិត ដិតក្រុងសារកេត ។ គ្រានោះឯង បរិញ្ញាដកឈ្មោះកុណាលិយ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏រករាយជាមួយនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររករាយនឹងពាក្យដែលគួរពួកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារិញ្ញោ

ឯកមន្តំ ឯសំន្នោ ខោ តុណ្ណាលីយោ បរិញ្ញាជគោ
 កកវន្តំ ឯតទពោច អហមស្មំ កោ តោតម អារាម-
 ជិយាទិ បរិសាវចរោ^(១) តស្ស មយ្ហំ កោ តោតម
 បច្ឆាកត្តំ កុត្តទាតវាសស្ស អយមហារោ^(២) ហោតិ
 អារាមេន អារាមំ ឧយ្យានេន ឧយ្យានំ អនុបត្តមាមិ
 អនុវចរាមិ សោ តត្ថ បស្សមិ ឯកេ សមណាព្រាហ្ម-
 ណោ ឥតិ វាទប្បមោក្ខានិសំសំ ចេវ តតំ កថេន្ត
 ឧទារម្ហានិសំសំ ច កវម្បន កោតមោ តិមានិសំសោ
 វិហារតីតិ ។ វិជ្ជាវិមុត្តិដលានិសំសោ ខោ តុណ្ណាលីយ
 តថាគតោ វិហារតីតិ ។

---

១ ឧ. អារាមនិស្សាទិបរិសាវចរោ ។ ម. អារាមនិស្សយិបរិសាវចរោ ។ ២ ឧ. អយមហា-
 រោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរិទ្ធិ

លុះកុណាលិយបរិវាជកអង្គិយកងទ័សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះ-
 ដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គជាអ្នក
 ចេញចូលក្នុងសួនច្បារ ជាអ្នកអង្គអាចក្នុងបរិសទ្យ បពិត្រព្រះគោតម
 ដ៏ចម្រើន ការទៅសួនច្បារនេះជាអាហាររបស់ខ្ញុំដែលបរិភោគបាយព្រឹក
 ក្នុងកាលជាខាងក្រោយកត្តរួចហើយ ខ្ញុំព្រះអង្គតែងចង្រ្រមនឹងត្រាច់រត្នាត
 អំពីសួនច្បារមួយ ទៅកាន់សួនច្បារមួយ អំពីទូទានមួយ ទៅកាន់
 ទូទានមួយ ខ្ញុំព្រះអង្គតែងឃើញសមណព្រាហ្មណ៍មួយពួកក្នុងអារាម
 នឹងទូទាននោះ ថ្ងៃនិទ្ទេសនិសង្សនៃការដោះវារៈរួចផង និទ្ទេសនិសង្សនៃ
 ការប្រណាំងប្រជែងផង ដូច្នោះ ចំណែកខាងព្រះគោតមដ៏ចម្រើន តើមាន
 អ្វីជាពានិសង្សដែរឬ ។ ម្ចាស់កុណាលិយ ព្រះគម្ភាគតមានវិជ្ជានឹងវិមុត្តិ
 ជាផលានិសង្ស ។

បព្វកវិញ្ញា

(៣៧៥) កតមេ បន ភោ តោតម ធម្មា ភាវិតា
 ពហុលីកតា វិជ្ជាវិមុត្តិ បរិបូរេន្តិតំ ។ សត្ត ខោ កុណ្ណ
 លីយ ពោជ្ឈង្គោ ភាវិតា ពហុលីកតា វិជ្ជាវិមុត្តិ
 បរិបូរេន្តិតំ ។ កតមេ បន ភោ តោតម ធម្មា ភាវិតា
 ពហុលីកតា សត្ត ពោជ្ឈង្គោ បរិបូរេន្តិតំ ។ ចត្តារោ
 ខោ កុណ្ណលីយ សតិប្បដ្ឋានា ភាវិតា ពហុលីកតា
 សត្ត ពោជ្ឈង្គោ បរិបូរេន្តិតំ ។ កតមេ បន ភោ
 តោតម ធម្មា ភាវិតា ពហុលីកតា ចត្តារោ សតិ-
 ប្បដ្ឋានេ បរិបូរេន្តិតំ ។ ភីណិ ខោ កុណ្ណលីយ
 សុចរិតានិ ភាវិតានិ ពហុលីកតានិ ចត្តារោ សតិ-
 ប្បដ្ឋានេ បរិបូរេន្តិតំ ។ កតមេ បន ភោ តោតម
 ធម្មា ភាវិតា ពហុលីកតា ភីណិ សុចរិតានិ បរិបូ-
 រេន្តិតំ ។

បព្វតវគ្គ

[៣៧៥] បតិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ធម៌ទាំងឡាយដែលបុគ្គល
 ចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗ ហើយ ញ៉ាំងវិជ្ជានឹងវិមុត្តិឲ្យពេញលេញបាន
 តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលកុណាលិយ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ដែលបុគ្គលចំរើន
 ហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗ ហើយ រមែងញ៉ាំងវិជ្ជានឹងវិមុត្តិឲ្យពេញលេញ
 បាន ។ បតិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ធម៌ទាំងឡាយដែលបុគ្គលចំរើន
 ហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗ ហើយ ញ៉ាំងពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ឲ្យពេញលេញបាន
 តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលកុណាលិយ សតិប្បដ្ឋានទាំង ៤ ដែលបុគ្គល
 ចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗ ហើយ រមែងញ៉ាំងពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ឲ្យពេញ
 លេញបាន ។ បតិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ធម៌ទាំងឡាយដែលបុគ្គល
 ចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗ ហើយ ញ៉ាំងសតិប្បដ្ឋានទាំង ៤ ឲ្យពេញ
 លេញបាន តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលកុណាលិយ សុចរិតទាំង ៣ ដែល
 បុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗ ហើយ រមែងញ៉ាំងសតិប្បដ្ឋានទាំង ៤
 ឲ្យពេញលេញបាន ។ បតិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ធម៌ទាំងឡាយដែល
 បុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗ ហើយ ញ៉ាំងសុចរិតទាំង ៣ ឲ្យពេញ
 លេញបាន តើដូចម្តេចខ្លះ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវាទោ

(៣៧៦) ឥន្ទ្រិយសំវរោ ខោ កុណ្ណាលិយ ភារិតោ
 ពហុលីកតោ តីណិ សុចរិតានិ បរិបូរេតិ ។ កតំ
 ភារិតោ កុណ្ណាលិយ ឥន្ទ្រិយសំវរោ កតំ ពហុលី-
 កតោ តីណិ សុចរិតានិ បរិបូរេតិ ។ ឥធិ កុណ្ណ-
 ាលិយ ភិក្ខុ ចក្កុនា រូបំ ទិស្វា មនាបំ នាភិជ្ឈា-
 យតិ^(១) ទារិហឹសតិ^(២) ន រាគំ ជនេតិ តស្ស បិតោ
 ច កាយោ ហោតិ បិតំ ចិត្តំ អជ្ឈតំ សុសណ្ឌិតំ
 សុវិមុត្តំ ។ ចក្កុនា ខោ បនេវ រូបំ ទិស្វា អម-
 នាបំ ន មជ្ឈំ ហោតិ អប្បតិដ្ឋិតចិត្តោ អាទិន្នមាណ-
 សោ អព្យាបន្នចេតសោ តស្ស បិតោ ច កាយោ
 ហោតិ បិតំ ចិត្តំ អជ្ឈតំ សុសណ្ឌិតំ សុវិមុត្តំ ។
 បុណ ចបរំ កុណ្ណាលិយ ភិក្ខុ សោតេន សទ្ធិំ សុត្វា
 ។ បេ ។ យានេន ភទ្ធិំ យាយិត្វា ។ ជីវ្ហយ រសំ សា-
 យិត្វា ។ កាយេន ដោដ្ឋត្វំ ដុសិត្វា ។ មនសា ធម្មំ
 វិញ្ញាយ មនាបំ នាភិជ្ឈាយតិ ទារិហឹសតិ ន រាគំ
 ជនេតិ តស្ស បិតោ ច កាយោ ហោតិ បិតំ ចិត្តំ

---

១ ឧ. ម. នាភិជ្ឈតិ ។ ២ នាភីសតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុដ្ឋ

(៣៧៦) ម្ចាស់កុណាលិយ ឥន្ទ្រិយសំវរដែលបុគ្គលចំរើនហើយ
ធ្វើឲ្យរឿយៗ ហើយ រមែងញ៉ាំងសុចរិតទាំង ៣ ឲ្យពេញលេញបាន ។
ម្ចាស់កុណាលិយ ឥន្ទ្រិយសំវរដែលបុគ្គលចំរើនហើយដូចម្តេច ធ្វើឲ្យ
រឿយៗ ហើយដូចម្តេច ទើបញ៉ាំងសុចរិតទាំង ៣ ឲ្យពេញលេញបាន ។
ម្ចាស់កុណាលិយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ឃើញរូបជាទីគាប់ចិត្តដោយចក្ខុ
ហើយ មិនសំឡឹងរំពៃ មិនបៀតបៀន មិនញ៉ាំងតម្រេកឲ្យកើត នាម-
កាយរបស់ភិក្ខុនោះដកលំនៅបាន ចិត្តក៏តាំងនៅខាងក្នុង តាំងនៅដោយ
ល្អ ផុតស្រឡះដោយល្អ ។ ភិក្ខុឃើញរូបដែលមិនគាប់ចិត្តដោយភ្នែក
ហើយ ជាអ្នកមិនមានមុខជ្រប់ មានចិត្តមិនតាំងខ្ជាប់ (ដោយអំណាច
នៃភិលេស) មានចិត្តនឹងនួន មានចិត្តមិនព្យាបាទ នាមកាយរបស់ភិក្ខុ
នោះដកលំនៅហើយ ចិត្តក៏តាំងនៅខាងក្នុង តាំងនៅដោយល្អ ផុត
ស្រឡះដោយល្អ ។ ម្ចាស់កុណាលិយ មួយទៀត ភិក្ខុសំឡឹងដោយ
ត្រចៀក ។ បេ ។ ផ្គុំភ្លិនដោយច្រមុះ ។ ជញ្ជាបំរសដោយអណ្តាត ។
ពាល់ត្រូវដោដ្ឋព្វដោយកាយ ។ ដឹងច្បាស់នូវធម្មារម្មណ៍ជាទីគាប់ចិត្ត
ដោយមនោហើយ មិនសំឡឹងរំពៃ មិនបៀតបៀន មិនញ៉ាំងសេចក្តី
ត្រេកត្រអាលឲ្យកើត នាមកាយរបស់ភិក្ខុនោះតាំងនៅបាន ចិត្តក៏តាំងនៅ

បញ្ចវគ្គ

អដ្ឋត្ថំ សុសណ្ឌិតំ សុវិមុត្តំ ។ មនសា ខោ បទេវ
 ធម្មំ វិញ្ញាយ អមនាបំ ន មន្តំ ហោតិ អប្បតិដ្ឋិត-
 ចិត្តោ អាទិន្នមាណសោ អព្យាបន្នចេតសោ តស្ស បីតោ
 ច កាយោ ហោតិ បីតំ ចិត្តំ អដ្ឋត្ថំ សុសណ្ឌិតំ
 សុវិមុត្តំ ។ យតោ ខោ កុណ្ណាលិយ ភិក្ខុ ចក្កុនា រូបំ
 ទិស្សា មនាថាមនាបេសុ រូបេសុ បីតោ អាទិន្នមាណ-
 សោ អព្យាបន្នចេតសោ តស្ស បីតោ ច កាយោ
 ហោតិ បីតំ ចិត្តំ អដ្ឋត្ថំ សុសណ្ឌិតំ សុវិមុត្តំ ។
 សោតេន សទ្ធិំ សុត្វា ។ បេ ។ យានេន កទ្ធិំ យា-
 យិត្វា ។ ជីវ្ហិយ វសំ សាយិត្វា ។ កាយេន ដោដ្ឋត្ថំ
 ដុសិត្វា ។ មនសា ធម្មំ វិញ្ញាយ មនាថាមនាបេសុ
 ធម្មេសុ បីតោ ច កាយោ ហោតិ បីតំ ចិត្តំ អដ្ឋត្ថំ
 សុសណ្ឌិតំ សុវិមុត្តំ ។ ឯម្បារីតោ ខោ កុណ្ណាលិយ
 ឥន្ទ្រិយសំវរោ ឯវំ ពហុលីកតោ តិណិ សុចរិតានិ
 ចរិច្ចរេតិ ។

បព្វគន្ធិ

ខាងក្នុង តាំងនៅដោយល្អ ផុតស្រឡះដោយល្អ ។ លុះដឹងច្បាស់នូវ
 ធម្មារម្មណ៍មិនជាទីគាប់ចិត្តដោយបរោហិត មិនមានមុខជ្រប់ មាន
 ចិត្តបិនតាំងនៅស៊ប់ មានចិត្តនឹងនួន មានចិត្តបិនព្យាបាទ នាមកាយ
 របស់ភិក្ខុនោះតាំងនៅហើយ ចិត្តក៏តាំងនៅខាងក្នុង តាំងនៅដោយល្អ
 ផុតស្រឡះដោយល្អ ។ ម្នាលកុណាលិយ កាលណាភិក្ខុឃើញរូបដោយ
 ភ្នែកហើយ តាំងនៅក្នុងរូបជាទីគាប់ចិត្តនឹងមិនគាប់ចិត្ត មានចិត្តនឹងនួន
 មានចិត្តមិនព្យាបាទ នាមកាយរបស់ភិក្ខុនោះតាំងនៅហើយ ចិត្តក៏តាំង
 នៅខាងក្នុង តាំងនៅដោយល្អ ផុតស្រឡះដោយល្អ ។ ពួសំឡេង
 ដោយគ្រឿង ។ បេ ។ ផ្គុំគ្នាដោយច្រមុះ ។ លិទ្ធិភ្នែករសដោយ
 អណ្តាត ។ ពាល់ត្រូវដោយដួងដោយកាយ ។ ដឹងច្បាស់នូវធម្មារម្មណ៍
 ដោយមនោ កាយរបស់ភិក្ខុនោះតាំងនៅក្នុងធម៌ទាំងឡាយជាទីគាប់ចិត្ត
 នឹងមិនគាប់ចិត្តហើយ ចិត្តក៏តាំងនៅខាងក្នុង តាំងនៅដោយល្អ ផុត
 ស្រឡះដោយល្អ ។ ម្នាលកុណាលិយ ឥន្ទ្រិយសំរវែងលក្ខណ៍ចំរើនយ៉ាង
 នេះហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗយ៉ាងនេះហើយ រមែងញ៉ាំងសុចរិតទាំង ៣ ឲ្យ
 ពេញលេញបាន ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវេក្ខោ

(៣៧៧) កថំ ភាវិតានិ តានិ ច កុណ្ណាលីយ
 តីណិ សុចរិតានិ កថំ ពហុលីកតានិ ចត្តារោ
 សតិប្បដ្ឋានេ បរិបូរេន្តិ ។ នធិ កុណ្ណាលីយ ភិក្ខុ កា
 យទុច្ឆរិតំ បហានាយ កាយសុចរិតំ ភាវេតិ វេចិទុច្ឆរិតំ
 បហានាយ វេចិសុចរិតំ ភាវេតិ មនោទុច្ឆរិតំ បហានាយ
 មនោសុចរិតំ ភាវេតិ ។ វរំ ភាវិតានិ ខោ កុណ្ណាលីយ
 តីណិ សុចរិតានិ វរំ ពហុលីកតានិ ចត្តារោ សតិ-
 ប្បដ្ឋានេ បរិបូរេន្តិ ។

(៣៧៨) កថំ ភាវិតា ច កុណ្ណាលីយ ចត្តារោ
 សតិប្បដ្ឋានា កថំ ពហុលីកតា សត្ត ពោជ្ឈង្គេ
 បរិបូរេន្តិ ។ នធិ កុណ្ណាលីយ ភិក្ខុ កាយេ កាយា-
 នុបស្សី វិហរតិ អាតាបី សម្មជាដោ សតិមា វិធមយ្យ
 លោកេ អភិជ្ឈាដោមនស្សំ វេទនាសុ ។ បេ ។ ចិត្តេ
 ។ បេ ។ ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី វិហរតិ អាតាបី សម្ម-
 ជាដោ សតិមា វិធមយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាដោមនស្សំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ចហោវវគ្គ

(៣៧៧) ម្នាលកុណ្ណាលិយ សុចរិតទាំង ៣ ដែលភិក្ខុចំរើន
 ហើយដូចម្តេច ធ្វើឲ្យរឿយៗហើយដូចម្តេច ទើបញ្ចាំងសតិប្បដ្ឋានទាំង ៤
 ឲ្យពេញលេញបាន ។ ម្នាលកុណ្ណាលិយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ លះ
 បង់នូវកាយទុច្ចរិត ចំរើននូវកាយសុចរិត លះបង់នូវវចីទុច្ចរិត ចំរើននូវ
 វចីសុចរិត លះបង់នូវមនោទុច្ចរិត ចំរើននូវមនោសុចរិត ។ ម្នាល
 កុណ្ណាលិយ សុចរិតទាំង ៣ ដែលភិក្ខុចំរើនយ៉ាងនេះហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗ
 យ៉ាងនេះហើយ រមែងញ្ចាំងសតិប្បដ្ឋានទាំង ៤ ឲ្យពេញលេញបាន ។

(៣៧៨) ម្នាលកុណ្ណាលិយ សតិប្បដ្ឋានទាំង ៤ ដែលភិក្ខុចំរើន
 ហើយដូចម្តេច ធ្វើឲ្យរឿយៗ ហើយដូចម្តេច ទើបញ្ចាំងពោជ្ឈន្តទាំង ៧
 ឲ្យពេញលេញបាន ។ ម្នាលកុណ្ណាលិយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ពិចារណា
 ឃើញកាយក្នុងកាយ មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស ជា
 អ្នកដឹងខ្លួន មានស្មារតី កំចាត់បង់នូវអភិជ្ឈានីន៍ទោមនស្សក្នុងលោក
 ក្នុងវេទនាទាំងឡាយ ។ បេ ។ ក្នុងចិត្ត ។ បេ ។ ពិចារណាឃើញនូវធម៌
 ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស ជាអ្នក
 ដឹងខ្លួន មានស្មារតី កំចាត់បង់នូវអភិជ្ឈានីន៍ទោមនស្សក្នុងលោក ។

បព្វករក្កោ

ឃុំ ភារីតា ខោ កុណ្ណាលីយ ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានា ឃុំ

ពហុលីកតា សត្ត ពោជ្ឈង្គំ បរិបូរេន្តំ ។

(៣៧៧) កថំ ភារីតា ច កុណ្ណាលីយ សត្ត

ពោជ្ឈង្គំ កថំ ពហុលីកតា វិជ្ជាវិមុត្តិ បរិបូរេន្តំ ។

និទ កុណ្ណាលីយ ភិក្ខុ សតិសម្មោជ្ឈង្គំ កាវេតិ វិវេក-

និស្សិតំ វិវាទនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្សក្កបរិណា-

មី ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គំ កាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ

វិវាទនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្សក្កបរិណាមី ។ ឃុំ

ភារីតា ខោ កុណ្ណាលីយ សត្ត ពោជ្ឈង្គំ ឃុំ ពហុលី-

កតា វិជ្ជាវិមុត្តិ បរិបូរេន្តិ ។

បញ្ចវេទ

ម្នាលកុណ្ណាលីយ សតិប្បដ្ឋានទាំង ៤ ដែលភិក្ខុចំរើនយ៉ាងនេះហើយ ធ្វើ
ឲ្យរឿយៗ យ៉ាងនេះហើយ រមែងញ៉ាំងពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ឲ្យពេញលេញ
បាន ។

(៣៧៧) ម្នាលកុណ្ណាលីយ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ដែលភិក្ខុចំរើនហើយ
ដូចម្តេច ធ្វើឲ្យរឿយៗ ហើយដូចម្តេច ទើបញ៉ាំងវិជ្ជានីវិមុត្តិឲ្យពេញ
លេញបាន ។ ម្នាលកុណ្ណាលីយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើននូវសតិ-
សម្មាជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យការប្រាសចាក
ភគៈ អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ ដែលទន់ទោរទៅក្នុងការលះបង់ ។ បេ ។
ចំរើនឧបេក្ខាសម្មាជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យការ
ប្រាសចាកតម្រិក អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ ដែលទន់ទោរទៅក្នុងការលះ
បង់ ។ ម្នាលកុណ្ណាលីយ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយយ៉ាង
នេះ ធ្វើឲ្យរឿយៗ ហើយយ៉ាងនេះឯង រមែងញ៉ាំងវិជ្ជានីវិមុត្តិឲ្យពេញ
លេញបាន ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុទ្ធា

(៤០០) ឯវំ វុត្តេ កុណ្ណាលិយោ ចរិញ្ញាជកោ

កកវន្តំ ឯតទរោច អភិក្កន្តំ កោ តោតម អភិក្កន្តំ

កោ តោតម សេយ្យថាមិ កោ តោតម និក្កន្តិតំ វា

ឧក្កិដ្ឋេយ្យ បដិច្ចន្តំ វា វិវេយ្យ ម្មទ្ធិស្ស វា មត្តំ

អាចិក្ខេយ្យ អន្ធការេ វា តេលប្បដ្ឋោតំ ជារេយ្យ

ចក្កមន្តោ រូបានិ ទក្ខន្តិតំ ។ ឯវមេវ ទេវ កោតា

តោតមេន អនេកបរិយាយេន ធម្មោ បកាសិតោ

ឯសាហំ កវន្តំ តោតមំ សារណំ កច្ឆាមិ ធម្មញ្ញ

កិក្កុសដ្ឋញ្ញ ឧបាសកំ មំ កវំ តោតមោ ជារេត្យ

អដ្ឋតត្តេ ចាល្យបេតិ សារណាដ្ឋិតន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរិញ្ញ

[៤០០] កាលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ

កុណាលិយបរិញ្ញាដកក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រ

ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ភ្លឺច្បាស់ណាស់ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ភ្លឺច្បាស់

ណាស់ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន (ធម៌ដែលព្រះអង្គសំដែងហើយដោយ

អនេកបរិយាយយ៉ាងនេះ) ដូចជាគេផ្សារទូរ្យវត្ថុដែលផ្តាប់ ឬបើកបង្ហាញ

របស់ដែលកំបាំង ឬក៏ដូចជាគេប្រាប់ផ្លូវដល់អ្នកវង្វេង តុំនោះសោតដូច

គេព្រាលប្រទីបប្រែងក្នុងទីនឹងតដោយគិតថា មនុស្សដែលមានចក្ខុនឹង

មើលឃើញរូបទាំងឡាយ ។ ធម៌ដែលព្រះគោតមដ៏ចម្រើនទ្រង់ប្រកាស

ហើយដោយអនេកបរិយាយក៏ដូច្នោះដែរ ខ្ញុំព្រះអង្គនេះ សូមដល់ទូរ្យព្រះ

គោតមដ៏ចម្រើនផង ព្រះធម៌ផង ព្រះកិក្ខុសង្ឃផង ជាសរណៈ ចាប់

ដើមតាំងអំពីថ្ងៃនេះទៅ សូមព្រះគោតមដ៏ចម្រើនជាបន្តខ្ញុំព្រះអង្គថា ជា

ទេហាសក្កអ្នកដល់ទូរ្យសរណៈស្មើដោយជីវិត ។

បញ្ចវគ្គោ

[៤០០] សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ ក្សជាតារស្ស យា
 កាថំ តោចានសិយោ សព្វា តា ក្សដជំន្នា ក្សដ-
 ចោណា ក្សដបញ្ញាវា ឃវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សត្ត
 ពោជ្ឈង្គំ កាវេន្តោ សត្ត ពោជ្ឈង្គំ ពហុលីករោន្តោ
 ជំព្វានជំន្នា ហោតិ ជំព្វានចោណោ ជំព្វានបញ្ញារោ ។

[៤០២] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សត្ត ពោជ្ឈង្គំ
 កាវេន្តោ សត្ត ពោជ្ឈង្គំ ពហុលីករោន្តោ ជំព្វាន-
 ជំន្នា ហោតិ ជំព្វានចោណោ ជំព្វានបញ្ញារោ ។ ឥធ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិសម្មោជ្ឈង្គំ កាវេតិ វិវេកជិស្សិតំ
 វិវាទជិស្សិតំ ជិរោធជិស្សិតំ វោស្សត្តបរិណាមី ។ បេ ។
 ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គំ កាវេតិ វិវេកជិស្សិតំ វិវាទជិស្សិតំ
 ជិរោធជិស្សិតំ វោស្សត្តបរិណាមី ។ ឃវំ ខោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ សត្ត ពោជ្ឈង្គំ កាវេន្តោ សត្ត ពោជ្ឈង្គំ
 ពហុលីករោន្តោ ជំព្វានជំន្នា ហោតិ ជំព្វានចោណោ
 ជំព្វានបញ្ញារោតិ ។

បទពេញ

(៤០១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ រូបជាបង្កង់នៃផ្ទះមានកំពូលឯណា
 មួយ បង្កង់ទាំងអស់នោះបង្ហាន់ទៅរកកំពូល ទេរទៅរកកំពូល ឈម
 ទៅរកកំពូល យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុចំរើននូវ
 ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យរឿយៗ នូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ជាបុគ្គលមានចិត្ត
 បង្ហាន់ទៅរកព្រះនិព្វាន ទេរទៅរកព្រះនិព្វាន ឈមទៅរកព្រះនិព្វាន
 ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

(៤០២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុចំរើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧
 ធ្វើឲ្យរឿយៗ នូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ តែងមានចិត្តទុនទៅរកព្រះនិព្វាន ទេរ
 ទៅរកព្រះនិព្វាន ឈមទៅរកព្រះនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុកងសាសនានេះ ចំរើននូវសតិសម្មោជ្ឈង្គ ដែល
 អាស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាសចាករាគៈ អាស្រ័យ
 នូវសេចក្តីរលត់ ដែលទន់ទោរទៅក្នុងការលះបង់ ។ បេ ។ ចំរើននូវ
 ទុបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការ
 ប្រាសចាករាគៈ អាស្រ័យនូវសេចក្តីរលត់ ដែលទន់ទោរទៅក្នុងការ
 លះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុចំរើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យ
 រឿយៗ នូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ តែងមានចិត្តទុនទៅរកព្រះនិព្វាន ទេរទៅ
 រកព្រះនិព្វាន ឈមទៅរកព្រះនិព្វាន យ៉ាងនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារិញ្ញោ

[៤០៣] ឯកំ សមយំ អាយស្មា ច ឧបវាលោក
អាយស្មា ច សាវ័បុត្តោ កោសម្ព័យំ វិហារន្តំ យោ-
សំតារាមេ ។ អថខោ អាយស្មា សាវ័បុត្តោ សាយណ្ណ-
សមយំ បដិសល្យាណា វុដ្ឋិតោ យេនាយស្មា ឧបវាលោក
តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មតា ឧបវាលោក
សទ្ធិំ សម្មោទិ សម្មោទន្តិយំ កថំ សារាណិយំ វិត៌-
សារត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្នោ ខោ
អាយស្មា សាវ័បុត្តោ អាយស្មន្តំ ឧបវាលំ ឯតទកោច
ជាទេយ្យ ទុ ខោ អារុសោ ឧបវាលា ភិក្ខុ បច្ចុត្តំ
យោនិសោមនសំកាកោ ឯវំ សុសមារទ្ធា មេ សត្ត
ពោជ្ឈង្គា ជាសុវិហារាយ សំវត្តន្តិតិ ។ ជាទេយ្យ ខោ
អារុសោ សាវ័បុត្ត ភិក្ខុ បច្ចុត្តំ យោនិសោមនសំកាក
ឯវំ សុសមារទ្ធា មេ សត្ត ពោជ្ឈង្គា ជាសុវិហារាយ
សំវត្តន្តិតិ ។

សុត្តនិបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិវុទ្ធិ

[៤០៣] សម័យមួយ ព្រះទេវព័ណ័ដ៍មានអាយុនឹងព្រះសាវ័បុត្ត
ដ៏មានអាយុគង់នៅក្នុងរយោសិតាកាម ដិតក្រុងកោសម្ពី ។ គ្រានោះឯង
ព្រះសាវ័បុត្តដ៏មានអាយុចេញអំពីទីសម្ងក្នុងសាយណ្ណសម័យ ចូលទៅរក
ព្រះទេវព័ណ័ដ៍មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយ
ជាមួយនឹងព្រះទេវព័ណ័ដ៍មានអាយុ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយនឹង
ពាក្យដែលគួររឭកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះសាវ័បុត្ត
ដ៏មានអាយុអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏និយាយនឹងព្រះទេវព័ណ័ដ៍មាន
អាយុដូច្នោះថា ហ្មលអាវុសោ ទេវព័ណ័ដ៍ កុំភ័យដឹងដោយកិរិយាធ្វើទុក
ក្នុងចិត្តដោយទុបាយចំពោះខ្លួនថា សត្តពោជ្ឈង្គដែលអាត្មាអញប្រាស
ល្អយ៉ាងនេះហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីនៅសប្បាយ ដូច្នោះដែរឬ ។
ហ្មលអាវុសោ សាវ័បុត្ត កុំភ័យដឹងដោយកិរិយាធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយ
ទុបាយចំពោះខ្លួនថា សត្តពោជ្ឈង្គដែលអាត្មាអញប្រាសល្អយ៉ាងនេះ
ហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសប្បាយដូច្នោះបាទ ។

បញ្ចវគ្គោ

[២០៤] សតិសម្មោធិដ្ឋង្គំ ទោ អារុសោ ភិក្ខុ អា-
 រត្តមាលោ បជាបាតិ ចិត្តញ មេ សុវិមុត្តំ បីនមិទ្ធា
 មេ សុសម្មហតិ ឧទ្ធចកុក្កច្ឆញ មេ សុប្បដិវធិតំ
 អារទ្ធា មេ វីរិយំ អដ្ឋិកត្វា មនសិករោមិ លោ ច
 លីនន្តិ ។ បេ ។

[២០៥] ឧបេក្កាសម្មោធិដ្ឋង្គំ អារុសោ ភិក្ខុ អា-
 រត្តមាលោ បជាបាតិ ចិត្តញ មេ សុវិមុត្តំ បីនមិទ្ធា
 មេ សុសម្មហតិ ឧទ្ធចកុក្កច្ឆញ មេ សុប្បដិវធិតំ
 អារទ្ធា មេ វីរិយំ អដ្ឋិកត្វា មនសិករោមិ លោ ច
 លីនន្តិ ។

[២០៦] ឃី ទោ អារុសោ សារីបុត្ត ភិក្ខុ ជាធម្ម
 បច្ចតំ យោនិសោមនសិការា ឃី សុសមាទ្វា មេ
 សត្ត ពោជ្ឈង្គំ ជាសុវិហារាយ សំត្តដ្ឋិតិ ។

បព្វតវត្ត

(៤០៤) ម្នាលអារុសោ កាលភិក្ខុចំរើននូវសតិសម្មាជ្ឈង្គ រមែង
 ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តរបស់អាត្មាអញផុតល្អហើយ ចំនមិទ្ធអាត្មាអញក៏បាន
 គាស់រំលើងល្អហើយ ទទួលបានចិត្តកកចម្រុះអាត្មាអញក៏បានបន្ស្រាត់បង់ល្អហើយ
 ព្យាយាមអាត្មាអញក៏បានប្រារព្ធហើយ អាត្មាអញមានសេចក្តីត្រូវការ
 ទើបធ្វើទុកកងចិត្ត ព្យាយាមមិនធ្លុះចុះឡើយ ។ បេ ។

(៤០៥) ម្នាលអារុសោ កាលភិក្ខុចំរើនទេវេន្ទ្រសម្មាជ្ឈង្គ រមែង
 ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តរបស់អាត្មាអញផុតល្អហើយ ចំនមិទ្ធអាត្មាអញបាន
 គាស់រំលើងហើយ ទទួលបានចិត្តកកចម្រុះអាត្មាអញក៏បានបន្ស្រាត់បង់ល្អហើយ
 សេចក្តីព្យាយាមអាត្មាអញក៏បានប្រារព្ធហើយ អាត្មាអញមានសេចក្តី
 ត្រូវការទើបធ្វើទុកកងចិត្ត ព្យាយាមមិនធ្លុះចុះឡើយ ។

(៤០៦) ម្នាលអារុសោសារីបុត្ត ភិក្ខុគប្បដឹងដោយការធ្វើទុក
 កងចិត្តដោយទុបាយចំពោះខ្លួនយ៉ាងនេះថា សត្តពោជ្ឈង្គអាត្មាអញធ្វើល្អ
 យ៉ាងនេះហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីនៅសប្បាយ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវរុទ្ធា

(៤០៧) សត្តមេ ភិក្ខុវេ ពោជ្ឈង្គោ ភាវិតា ពហុ-
 លីកតា អនុប្បដ្ឋា ឧប្បជ្ឈន្តិ ធាញ្ញត្រ តថាគតស្ស
 ចាតុភាវា អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធិស្ស ។ កតមេ
 សត្ត ។ សតិសម្មោជ្ឈង្គោ ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈ-
 ង្គោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ សត្ត ពោជ្ឈង្គោ ភាវិតា
 ពហុលីកតា អនុប្បដ្ឋា ឧប្បជ្ឈន្តិ ធាញ្ញត្រ តថាគ-
 តស្ស ចាតុភាវា អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធិស្សាតិ ។

(៤០៨) សត្តមេ ភិក្ខុវេ ពោជ្ឈង្គោ ភាវិតា ពហុ-
 លីកតា អនុប្បដ្ឋា ឧប្បជ្ឈន្តិ ធាញ្ញត្រ សុគតវិនយា ។
 កតមេ សត្ត ។ សតិសម្មោជ្ឈង្គោ ។ បេ ។ ឧបេក្ខា-
 សម្មោជ្ឈង្គោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ សត្ត ពោជ្ឈង្គោ
 ភាវិតា ពហុលីកតា អនុប្បដ្ឋា ឧប្បជ្ឈន្តិ ធាញ្ញត្រ
 សុគតវិនយាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

(៤០៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះ ដែលបុគ្គល
 ចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗ ហើយ ដែលមិនទាន់កើតឡើង រមែងកើត
 ឡើងបាន តែក្រៅអំពីការកើតប្រាកដនៃព្រះតថាគតជាអរហន្តសម្មា-
 សម្ពុទ្ធចេញ កើតឡើងមិនបានទេ ។ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺ
 សតិសម្មាជ្ឈង្គ ១ ។ វេ ។ ទរបេក្ខាសម្មាជ្ឈង្គ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះឯង ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗ ហើយ
 ដែលមិនទាន់កើតឡើង រមែងកើតឡើងបាន តែក្រៅអំពីការកើតឡើង
 នៃព្រះតថាគតជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធចេញ កើតឡើងមិនបានទេ ។

(៤០៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះ ដែលបុគ្គល
 ចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗ ហើយ មិនដែលកើតឡើង រមែងកើតឡើង
 បាន តែក្រៅអំពីវិន័យរបស់ព្រះសុគតចេញ កើតឡើងមិនបានទេ ។
 ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសតិសម្មាជ្ឈង្គ ១ ។ វេ ។ ទរបេក្ខា-
 សម្មាជ្ឈង្គ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះឯង ដែល
 បុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗ ហើយ ដែលមិនទាន់កើតឡើង រមែង
 កើតឡើងបាន តែក្រៅអំពីវិន័យរបស់ព្រះសុគតចេញ កើតឡើងមិន
 បានទេ ។

បញ្ចកវគ្គ

ពិស្សទ្ធានំ

ហិមវន្តំ កាយសីលំ^(១) ច

វតំ ភិក្ខុ ច កុណ្ឌាលំ

ក្រដំ ច ឧបវាណាញ

ឧប្បទេ^(២) អបរេ ទុវេតិ ។

---

១ ឧ. ម. កាយ សីលំ ។ ២ ឧប្បទា ។

បព្វតវគ្គ

ឧទ្ធាននៃបព្វតវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីស្តេចក្នុងឈ្មោះហិមវន្ត ១ កាយ ១ សីល ១ វត្ត
 របស់ព្រះសារីបុត្រ ១ ភិក្ខុសុរន្តរោក្យថាពោជ្ឈង្គ ១ បរិព្វា-
 ជកឈ្មោះកុណាលិយ ១ ផ្ទះមានកំពូល ១ ព្រះទេវវណ្ណ ១
 នឹងការកើតឡើងនៃសត្វពោជ្ឈង្គ ២ លើកដទៃទៀត ។

គិលានិក្ខេ

[៤០៧] សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ យេ កេតិ ចាលា

ចត្តារោ វេរិយាបថេ កហ្មេន្តិ កាលេន ភមនំ កាលេន

ហំនំ កាលេន ទិសន្តិ កាលេន សេយ្យំ សព្វេ តេ

បបរិ និស្សាយ បបរិយំ បតិដ្ឋាយ វិវេសេ តេ ចត្តារោ

វេរិយាបថេ កហ្មេន្តិ ។ វិវេសេ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ

និស្សាយ សីលេ បតិដ្ឋាយ សត្ត ពោជ្ឈន្តិ ភាវេតិ

សត្ត ពោជ្ឈន្តិ ពហុលីករោតិ ។

[៤០៨] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ និស្សាយ

សីលេ បតិដ្ឋាយ សត្ត ពោជ្ឈន្តិ ភាវេតិ សត្ត

ពោជ្ឈន្តិ ពហុលីករោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ

សតិសម្មាជ្ឈន្តិ ភាវេតិ វិវេកនិស្សំតំ វិវាទនិស្សំតំ

គិលានវិគ្គ

(៤០៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចសត្វទាំងឡាយណាមួយ
 សម្រេចវិយាបថទាំង៤ គឺដើរតាមកាល ឈរតាមកាល អង្គុយតាម
 កាល ដេកតាមកាល សត្វទាំងអស់នោះ អាស្រ័យផែនដី តាំងសឹប
 លើផែនដី ទើបសម្រេចវិយាបថទាំង៤ នោះយ៉ាងនេះឯង យ៉ាងណា
 មិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអាស្រ័យសីល តាំងមាំក្នុងសីល
 ទើបចំរើនពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យរឿយៗ ឲ្យពោជ្ឈង្គទាំង ៧ បាន ក៏យ៉ាង
 នោះដែរ ។

(៤១០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអាស្រ័យសីល តាំងមាំក្នុង
 សីល ទើបចំរើនពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យរឿយៗ ឲ្យពោជ្ឈង្គទាំង ៧ បាន
 តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើនសតិ-
 សម្មាជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យការប្រាសចាករកៈ

ឥលានវិញ្ញា

និរោធនិស្ស័តំ វោស្សត្តបរិណាមី ។ មេ ។ ឧបេក្ខា-
 សម្ពោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ វិរាគនិស្ស័តំ និរោធនិ-
 ស្ស័តំ វោស្សត្តបរិណាមី ។ ឃវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ
 និស្សាយ សីលេ បតិដ្ឋាយ សត្ត ពោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ
 សត្ត ពោជ្ឈន្តំ ពហុលីករោតិ ។

(២០០) សុរិយស្ស ភិក្ខុវេ ឧទយតោ ឃតំ បុព្វង្គមំ
 ឃតំ បុព្វនិប័ត្តំ យទិទំ អរុណុត្តំ ឃវេមេ ខោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុនោ សត្តង្គំ ពោជ្ឈន្តានំ ឧប្បាទាយ ឃតំ បុព្វង្គមំ
 ឃតំ បុព្វនិប័ត្តំ យទិទំ កល្យាណមិត្តតា ។ កល្យា-
 ណមិត្តស្សេតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ទាដិកង្ខំ សត្ត
 ពោជ្ឈន្តំ ភាវេស្សតិ សត្ត ពោជ្ឈន្តំ ពហុលីក-
 រិស្សតិ ។

(២០២) កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ
 សត្ត ពោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ សត្ត ពោជ្ឈន្តំ ពហុលីក-
 រោតិ ។ វេជ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិសម្ពោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ

ឥណទាន

អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ ដែលទន់ទោរទៅក្នុងការលះបង់ ។ បេ ។ ចំរើន
 ទម្រង់សម្ព័ន្ធជ្រាប ដែលអាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យសេចក្តី
 ប្រាសចាករាគៈ អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ ដែលទន់ទោរទៅក្នុងការលះ
 បង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអាស្រ័យសីល តាំងមាំក្នុងសីល តែង
 ចំរើនពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យរឿយៗ នូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ យ៉ាងនេះឯង ។

[២១១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការរះឡើងនៃអរុណ្ណនុ៎ះឯង ជា
 ប្រធាន ជាបុព្វនិមិត្ត នៃព្រះអាទិត្យដែលកើតឡើង (យ៉ាងណា) ភាវៈ
 នៃកល្យាណមិត្តនុ៎ះឯង ជាប្រធាន ជាបុព្វនិមិត្ត នៃការញ៉ាំងពោជ្ឈង្គ
 ទាំង ៧ ឲ្យកើតឡើងដល់ភិក្ខុ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ហេតុនេះ ភិក្ខុដែលនឹងចំរើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យរឿយៗ នូវពោ-
 ជ្ឈង្គទាំង ៧ (នោះ) គួរប្រាថ្នានូវភិក្ខុដែលជាកល្យាណមិត្ត (កុំខាន) ។

[២១២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុមានកល្យាណមិត្ត រមែង
 ចំរើនពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យរឿយៗ នូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ តើដូចម្តេច ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើនសតិសម្ព័ន្ធជ្រាប

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារ្យោ

វិវេកនិស្សិតំ ។ បេ ។ ឧបេត្តាសម្ពោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ វិវេ-
 កនិស្សិតំ វិវាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្សគុបរិ-
 ណាមី ។ ឃំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ សត្ត
 ពោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ សត្ត ពោជ្ឈន្តំ ពហុលីករេតីតិ ។

[៤១៣] សុរិយស្ស ភិក្ខុវេ ឧទយនោ ឃតំ

បុព្វង្គមំ ឃតំ បុព្វនិមិត្តំ យទិទំ អរុណុត្តំ ឃីវេវេ ខោ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ សត្តន្តំ ពោជ្ឈន្តានំ ឧប្បាទាយ ឃតំ
 បុព្វង្គមំ ឃតំ បុព្វនិមិត្តំ យទិទំ យោនិសោមនសិ-
 ការោ ។ យោនិសោមនសិការសម្មន្នស្សេតិ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុនោ ចាដិកង្ខំ សត្ត ពោជ្ឈន្តំ ភាវេស្សតិ សត្ត
 ពោជ្ឈន្តំ ពហុលីករស្សតីតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារិទ្ធ

អាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ។ បេ ។ ចំរើនទេវតាសម្មាជ្ឈង្គ ដែល
 អាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យការប្រាសចាករាគៈ អាស្រ័យ
 សេចក្តីរលត់ ដែលទន់ទោរទៅក្នុងការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុមានកល្យាណមិត្ត តែងចំរើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ នូវ
 ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ យ៉ាងនេះឯង ។

(៤១៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការរះឡើងនៃអរុណន្ត្រៈ ជាប្រ-
 ធាន ជាបុព្វនិមិត្ត នៃព្រះអាទិត្យដែលកើតឡើង (យ៉ាងណា) ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ យោនិសោមនសិការ (ការធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយទុបាយ) ន្ត្រៈ
 ជាប្រធាន ជាបុព្វនិមិត្ត នៃការញ៉ាំងពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ឲ្យកើតឡើងដល់ភិក្ខុ
 ក៏យ៉ាងនោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុនេះ ភិក្ខុដែលនឹងចំរើននូវ
 ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ នូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ (នោះ) គួរប្រាថ្នានូវ
 ភិក្ខុដែលបរិច្ចណិដោយយោនិសោមនសិការ (កុំខាន) ។

ពិណាមវគ្គ

[៤០៤] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោនិសោមនសិ-

ការសម្បជ្ឈោ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ ភាវេតិ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ

តហុលីករោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិសម្មោជ្ឈង្គេ

ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គេ ភា-

វេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិវាទនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្ស-

ក្កបរិណាមី ។ ឃវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោនិសោមនសិ-

ការសម្បជ្ឈោ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ ភាវេតិ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ

តហុលីករោតិ ។

[៤០៥] ឃកំ សមយំ ភគវា រាជគហោ វិហារតិ

វេទ្យវនេ កលទ្ធកនិវាបេ ។ តេន ខោ បន សម-

យេន ភាយស្មា មហាកស្សនោ បិដ្ឋលីកុហាយំ

វិហារតិ អាពាធិកោ ទុក្ខតោ ពាទ្យតិណានោ ។

ធិណនវគ្គ

[២១៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលបរិបូណ៌ដោយ
 យោនិសោមនសិការ រមែងចំរើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យរឿយៗ នូវ
 ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនា
 នេះ ចំរើននូវសតិសម្ពាជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ។ បេ ។
 ចំរើននូវឧបេក្ខាសម្ពាជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យ
 ការប្រាសចាករាគៈ អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ ដែលទន់ពោរទៅក្នុងការ
 លះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយយោនិសោមន-
 សិការ រមែងចំរើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យរឿយៗ នូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧
 យ៉ាងនេះឯង ។

[២១៥] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្ត
 វេឡូវនជាកលទ្ធកនិវាបស្ថាន ជិតក្រុងរាជគ្រឹះ ។ សម័យនោះឯង ព្រះ
 មហាកស្សបដ៏មានអាយុគង់នៅក្នុងបិប្ផលិគុហា លោកមានអាពាធ ដល់
 នូវសេចក្តីទឹក មានជម្ងឺជាទម្ងន់ ។

សុត្តន្តបិដកេ សម្មត្តនិកាយស្ស មហាវារុញ្ញោ

[៤០៦] អថខោ ភកកា សាយល្ហាសមយំ បដិ-
សន្ធានា វុដ្ឋិតោ យេនាយស្នា មហាកស្សបោ តេនុ-
បសន្តមំ ធូបសន្តមិត្វា បញ្ញាតេ អាសនេ ជិសំឌិ ។
និសន្ត ខោ ភកកា អាយស្មន្តំ មហាកស្សមំ ឯតទ-
រោច កក្ខំ តេ កស្សប ខមនីយំ កក្ខំ យាបនីយំ
កក្ខំ ទុក្ខា វេទនា បដិក្កមន្តំ ឆោ អភិក្កមន្តំ
បដិក្កមោសានំ បញ្ញាយតិ ឆោ អភិក្កមោតិ ។ ន មេ
ភន្តេ ខមនីយំ ន^(១) យាបនីយំ ពាឡិ មេ ទុក្ខា
វេទនា អភិក្កមន្តំ ឆោ បដិក្កមន្តំ អភិក្កមោសានំ
បញ្ញាយតិ ឆោ បដិក្កមោតិ ។

[៤០៧] សត្តមេ កស្សប ពោជ្ឈង្គំ មយា សម្ម-
ទក្ខាតា ភារីតា ពហុលីកតា អភិញ្ញាយ សម្មោ-
នាយ និព្វានាយ សំវត្តន្តំ ។ កតមេ សត្ត ។

---

១ ឧ. ន. មេ យាបនីយំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរិត្ត

[៤១៦] គ្រានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ចេញអំពីទីសម្ងំ
 ក្នុងសាយណ្ណសម័យ ទ្រង់ចូលទៅរកព្រះមហាកស្យបដ៏មានអាយុ លុះ
 ចូលទៅដល់ហើយ ក៏ទ្រង់គង់លើអាសនៈដែលគេក្រាលទុក ។ លុះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់ហើយ ទ្រង់មានព្រះពុទ្ធដ៏កាន់ព្រះមហាកស្យប
 ដ៏មានអាយុដូច្នោះថា ម្ចាស់កស្យប សរីរយន្តរបស់អ្នក ល្មមអត់ធន់បាន
 ខ្លះដែរឬ ល្មមឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានដែរឬ ទុក្ខវេទនាធូរថយ មិនចំរើន
 ឡើយ មានតែស្រាកស្រាន្តទៅ មិនរឹតឡើយទេឬ ។ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចំរើន សរីរយន្តរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ មិនល្មមអត់ធន់បានទេ ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ
 មិនបានទេ ទុក្ខវេទនារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គក្លៀវក្លាខ្លាំងណាស់ មិនធូរថយទេ
 មានតែរឹតឡើយ មិនស្រាកស្រាន្តទេ ។

[៤១៧] ម្ចាស់កស្យប ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះ ដែលគថាគត
 សំដែងប្រពៃហើយ បានចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ តែងប្រព្រឹត្ត
 ទៅដើម្បីដឹងចំពោះ ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បីនិព្វាន ។ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧
 តើអ្វីខ្លះ ។

តិលាសវិញ្ញា

[២០៨] សត្វសម្ពោជ្ឈដ្ឋោ ខោ កស្សប មយា
 សប្បទត្វានោ ភារិសោ ពហុលីកតោ អភិញ្ញាយ
 សម្ពោជាយ ជំព្វនាយ សំវត្តតិ ។ បេ ។ ឧបេក្ខា-
 សម្ពោជ្ឈដ្ឋោ ខោ កស្សប មយា សប្បទត្វានោ
 ភារិសោ ពហុលីកតោ អភិញ្ញាយ សម្ពោជាយ ជំព្វ-
 នាយ សំវត្តតិ ។ ឥបេ ខោ កស្សប សត្វ ពោជ្ឈដ្ឋា
 មយា សប្បទត្វានា ភារិសា ពហុលីកតា អភិញ្ញាយ
 សម្ពោជាយ ជំព្វនាយ សំវត្តដ្ឋិតិ ។

[២០៩] តក្ស ភក្ខវា^(១) ពោជ្ឈដ្ឋា តក្ស សុគត
 ពោជ្ឈដ្ឋានិ ។ ឥទមភេច ភក្ខវា ។ អត្តមនោ វាយស្មា
 បហាតក្សចោ ភក្ខវតោ កាសិតំ អភិទដ្ឋិ ។ វុដ្ឋាហិ
 ចាយស្មា បហាតក្សចោ តត្តា អាពាណ តថា បហិ-
 នោ ចាយស្មតោ បហាតក្សបស្ស សោ អាពាណោ
 អហោសិតិ ។

---

១ ឧ. រាជ ។

គិលានវគ្គ

(៤១៨) ម្នាលកស្សប សតិសម្ពោជ្ឈន្តិវិដលតថាគតបានសំដែង
 ប្រាប់ប្រពៃហើយ ចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗ ហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីដឹងចំពោះ ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បីនិព្វាន ។ បេ ។ ម្នាលកស្សប
 ទេវេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តិវិដលតថាគតសំដែងប្រាប់ប្រពៃហើយ ចំរើនហើយ
 ធ្វើឲ្យរឿយៗ ហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីដឹងចំពោះ ដើម្បីត្រាស់ដឹង
 ដើម្បីនិព្វាន ។ ម្នាលកស្សប ពោជ្ឈន្តិទាំង ៧ នេះឯង ដែលតថាគត
 សំដែងប្រាប់ប្រពៃហើយ ចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗ ហើយ តែង
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីដឹងចំពោះ ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បីនិព្វាន ។

(៤១៩) បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែនហើយ ពោជ្ឈន្តិ
 ទាំងឡាយ បពិត្រព្រះសុគត ពិតមែនហើយ ពោជ្ឈន្តិទាំងឡាយ ។
 លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគបានត្រាស់ធម៌នេះចប់ហើយ ។ ព្រះមហាកស្សប
 ដ៏មានអាយុ ក៏ត្រេកអរចំពោះភាសិតរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ឯព្រះ
 មហាកស្សបដ៏មានអាយុ ក៏បានជាសះស្បើយចាកអាពាធនោះ មួយ
 ទៀត អាពាធនោះ ក៏ព្រះមហាកស្សបដ៏មានអាយុ បានលះបង់យ៉ាង
 នោះហើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហានិវារិញ្ញ

[២២០] ឯកំ សមយំ ភកកំ វាជគហោ វិហរតិ
 វេទ្យវេន កលទ្ធកនិវាសេ ។ តេន ខោ បន សមយេន
 អាយស្មា មហាមោក្កល្យានោ តំជ្ឈក្សដេ បព្វតេ វិហរតិ
 អាពាធិកោ ទុក្ខតោ ពាទ្យតិលានោ ។

[២២១] អថខោ ភកកំ សាយល្ហាសមយំ បដិ-
 សល្យានា វុដ្ឋិតោ យេនាយស្មា មហាមោក្កល្យានោ តេ-
 ទុបសង្កមំ ទុបសង្កមិត្វា បញ្ញត្តោ អាសនេ និសីទិ ។
 និសទ្ធិ ខោ ភកកំ អាយស្មន្តំ មហាមោក្កល្យានំ ឯត-
 នវេច កក្ខំ តេ មោក្កល្យាន ខមនីយំ កក្ខំ យាប-
 នីយំ កក្ខំ ទុក្ខា វេទនា បដិក្កមន្តំ នោ អភិក្កមន្តំ
 បដិក្កមោសានំ បញ្ញាយតិ នោ អភិក្កមោតិ ។
 ន មេ ភន្តេ ខមនីយំ ន យាបនីយំ ពាទ្យា មេ
 ទុក្ខា វេទនា អភិក្កមន្តំ នោ បដិក្កមន្តំ អភិក្ក-
 មោសានំ បញ្ញាយតិ នោ បដិក្កមោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារីវគ្គ

(៤២០) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្ត
វេទ្យវនេជាកលន្តកនិវាបស្ថាន ជិតក្រុងរាជគ្រឹះ ។ សម័យនោះឯង ព្រះ
មហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុគង់នៅជិតភ្នំគិដ្ឋក្យុង មានអាពាធ ដល់នូវ
សេចក្តីទុក្ខ មានជម្ងឺធ្ងន់ ។

(៤២១) គ្រានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ចេញអំពីទីសម្ងំក្នុង
សាយណ្តូសម័យ ទ្រង់ចូលទៅរកព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ លុះ
ចូលទៅដល់ហើយ ក៏ទ្រង់គង់លើអាសនៈដែលគេក្រាលថ្វាយ ។ លុះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់ហើយ ក៏មានព្រះពុទ្ធដ៏កាន់នឹងព្រះមហាមោគ្គ-
ល្លានដ៏មានអាយុដូច្នោះថា ម្ចាស់មោគ្គល្លាន សរីរយន្តរបស់អ្នក ល្មមអត់
ធន់បានខ្លះដែរឬ អ្នកល្មមឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានខ្លះដែរឬ ទុក្ខវេទនាធូរថយ
ទៅ មិនចំរើនឡើយ មានតែស្រាកស្រាន្តទៅ មិនរត់ឡើយទេឬ ។
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សរីរយន្តរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ មិនល្មមអត់ធន់បានទេ
មិនល្មមឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានទេ ទុក្ខវេទនារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គធ្ងន់ពេកណាស់
មិនធូរថយទេ មានតែរត់ឡើយ មិនស្រាកស្រាន្តទេ ។

ពិណាមវច្ឆេ

(២២២) សត្តមេ មោក្ខល្លាន ពោជ្ឈង្គោ មយា

សម្មទក្ខាតា ភារិតា ពហុលីកតា អភិញ្ញាយ សម្ពោ-
 ធាយ ជិញ្ញាយ សំវត្ថន្តំ ។ កតមេ សត្ត ។

(២២៣) សតិសម្ពោជ្ឈង្គោ ខោ មោក្ខល្លាន មយា

សម្មទក្ខាតោ ភារិតោ ពហុលីកតោ អភិញ្ញាយ
 សម្ពោធាយ ជិញ្ញាយ សំវត្ថតិ ។ បេ ។ ឧបេក្ខា-

សម្ពោជ្ឈង្គោ ខោ មោក្ខល្លាន មយា សម្មទក្ខាតោ
 ភារិតោ ពហុលីកតោ អភិញ្ញាយ សម្ពោធាយ ជិញ្ញា-

ធាយ សំវត្ថតិ ។ ឥមេ ខោ មោក្ខល្លាន សត្ត ពោជ្ឈង្គោ
 មយា សម្មទក្ខាតា ភារិតា ពហុលីកតា អភិញ្ញាយ

សម្ពោធាយ ជិញ្ញាយ សំវត្ថន្តំ ។

តំណាងវត្ត

(២២២) នៃមោគ្គល្លាន ពោជ្ឈង្គតាំង ៧ នេះ ដែលគថាគត
 សំដែងប្រាប់ប្រពៃហើយ ចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ តែង
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បីព្រះនិព្វាន ។
 ពោជ្ឈង្គតាំង ៧ ភ័យដូចម្តេចខ្លះ ។

(២២៣) ម្នាលមោគ្គល្លាន សតិសម្មាជ្ឈង្គ ដែលគថាគត
 សំដែងប្រាប់ប្រពៃហើយ ចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ តែង
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បីព្រះនិព្វាន ។ បេ ។
 ម្នាលមោគ្គល្លាន ទេវតាសម្មាជ្ឈង្គ ដែលគថាគតសំដែងប្រាប់ប្រពៃ
 ហើយ ចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីដឹង
 ច្បាស់ ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បីព្រះនិព្វាន ។ ម្នាលមោគ្គល្លាន ពោជ្ឈង្គ
 តាំង ៧ នេះឯង ដែលគថាគតសំដែងប្រាប់ប្រពៃហើយ ចំរើនហើយ
 ធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីត្រាស់ដឹង
 ដើម្បីព្រះនិព្វាន ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស បហារវវដ្ឋោ

[២២៤] តក្ស ភក្ខវា ពោជ្ឈង្គា តក្ស សុគត
 ពោជ្ឈង្គាតិ ។ ឥទមរោច ភក្ខវា ។ អត្តមនោ អាយស្មា
 មហាមោក្កល្យានោ ភក្ខវតោ ភាសិតំ អភិទដ្ឋិ ។
 វុដ្ឋាហិ ចាយស្មា មហាមោក្កល្យានោ តម្ហា អាពាណ
 តថា បហំនោ ចាយស្មតោ មហាមោក្កល្យានស្ស សោ
 អាពានោ អហោសីតិ ។

[២២៥] ឯកំ សមយំ ភក្ខវា រាជគហោ វិហារតិ
 វេជ្ឈវនេ កលទ្ធករិណិវេ ។ តេន ខោ បន សមយេន
 ភក្ខវា អាពាណិកោ ហោតិ ទុក្ខុតោ ពាឡិកិលានោ ។

[២២៦] អថខោ អាយស្មា មហាចុដ្ឋោ យេន
 ភក្ខវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភក្ខវន្តំ អភិវាទេត្វា
 ឯកមន្តំ ទិសីទិ ។ ឯកមន្តំ ទិសីន្តំ ខោ អាយ-
 ស្មន្តំ មហាចុដ្ឋំ ភក្ខវា ឯតទរោច បដិកន្តុ តំ ចុដ្ឋ
 ពោជ្ឈង្គាតិ ។ សន្តិមេ កន្តេ ពោជ្ឈង្គា ភក្ខវតា សម្ម-
 ទត្វាតា ភាវិតា ពហុលីកតា អភិញ្ញាយ សម្ពោ-
 ណាយ និព្វានាយ សំវត្តន្តិ ។ កតថេ សត្ត ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុក្ខ

[៤២៤] បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែនហើយ ពោជ្ឈង្គទាំង
 ឡាយ បពិត្រព្រះសុគត ពិតមែនហើយ ពោជ្ឈង្គទាំងឡាយ ។ លុះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ធម៌នេះចប់ហើយ ។ ព្រះមហាមោគ្គល្លាន
 ដ៏មានអាយុ ក៏ត្រេកអរ រីករាយចំពោះភាសិតរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
 ឯព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ក៏បានជាសះស្បើយចាកអាពាធនោះ
 អាពាធនោះ ក៏ព្រះមហាមោគ្គល្លានបានលះបង់យ៉ាងនោះហើយ ។

[៤២៥] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្ត
 វេទ្យានជាកលទ្ធកនិវាសនាន ដិតក្រុងរាជគ្រឹះ ។ សម័យនោះឯង ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់មានអាពាធ ដល់នូវសេចក្តីទុក្ខ មានដម្ងឺធ្ងន់ ។

[៤២៦] គ្រានោះឯង ព្រះមហាចុន្ទដ៏មានអាយុបានចូលទៅ
 គាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ត្រាបថ្វាយបង្គំព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះមហាចុន្ទដ៏មាន
 អាយុគង់ក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានត្រាស់ដូច្នោះថា
 ម្ចាស់ចុន្ទ ចូរអ្នកសំដែងពោជ្ឈង្គទាំងឡាយ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន
 ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ប្រពៃហើយ
 ចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីដឹងច្បាស់
 ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បីព្រះនិព្វាន ។ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ តើដូចម្តេចខ្លះ ។

តំណាងវិញ្ញា

(២២៧) សត្វសម្លោជ្ឈដ្ឋង្គំ ខោ កន្លែ កកវតា
 សម្មទត្តាតោ ការតោ ពហុលីកតោ អភិញ្ញាយ
 សម្លោជាយ ជិញ្ញាយ សំវត្តតិ ។ ២ ។ ទុបេត្តា-
 សម្លោជ្ឈដ្ឋង្គំ ខោ កន្លែ កកវតា សម្មទត្តាតោ ការតោ
 ពហុលីកតោ អភិញ្ញាយ សម្លោជាយ ជិញ្ញាយ
 សំវត្តតិ ។ ៧ ២ ខោ កន្លែ សត្វ ពោជ្ឈដ្ឋង្គំ កកវតា
 សម្មទត្តាតា ការតោ ពហុលីកតា អភិញ្ញាយ សម្លោ-
 ជាយ ជិញ្ញាយ សំវត្តតិ ។

(២២៨) តក្ស ចុន្ទ ពោជ្ឈដ្ឋង្គំ តក្ស ចុន្ទ ពោជ្ឈដ្ឋង្គំ-
 តិ ។ ឥន្ទមរោចាយស្មា មហាចុន្ទោ សមនុញ្ញោ សត្តា
 អហោសិ ។ វុជ្ជហិ ច កកវតា តម្មា អាពាជា តថា
 ចហ្ម័នោ ច កកវតោ សោ អាពាជោ អហោសិតិ ។

គិលានវគ្គ

(៤២៧) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សតិសម្មោជ្ឈន្ត ដែលព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ប្រពៃហើយ ចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ តែង
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បីព្រះនិព្វាន ។ បេ ។
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈន្ត ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 ត្រាស់ប្រពៃហើយ ចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បីព្រះនិព្វាន ។ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន ពោជ្ឈន្តទាំង ៧ នេះឯង ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់
 ប្រពៃហើយ ចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
 ដឹងច្បាស់ ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បីព្រះនិព្វាន ។

(៤២៨) ម្នាលចុន្ទ ពិតបែនហើយ ពោជ្ឈន្តទាំងឡាយ ម្នាលចុន្ទ
 ពិតបែនហើយ ពោជ្ឈន្តទាំងឡាយ ។ លុះព្រះមហាចុន្ទដ៏មានអាយុ
 សំដែងនូវធម៌នេះចប់ហើយ ព្រះសាស្តាភ័ក្ត្រទ្រង់ពេញព្រះហឫទ័យ ។
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏បានជាសះស្បើយចាកអាពាធនោះ អាពាធនោះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏បានលះបង់យ៉ាងនោះហើយ ។

សុត្តនិកាយ សុយុត្តនិកាយស្ស បញ្ចវគ្គ

[២២៧] សត្តមេ ភិក្ខុវេ ពោជ្ឈង្គំ ភារីតា ពហុលី-
 កតា អចារា ចារុត្តមនាយ សំវត្តន្តិ ។ កតមេ សត្ត ។
 សតិសម្មោជ្ឈង្គំ ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គំ ។
 វេមេ ខោ ភិក្ខុវេ សត្ត ពោជ្ឈង្គំ ភារីតា ពហុលីក-
 តា អចារា ចារុត្តមនាយ សំវត្តន្តិតិ ។

[២៣០] អប្បកា តេ មនុស្សេសុ

យេ ជនា ចារតាមីនោ

អថាយំ វេតា បដា

តិរេវេវាណុចារិតិ ។

យេ ច ខោ សម្មទក្ខាតេ

ធម្មេ ធម្មាដុត្តនោ

តេ ជនា ចារមេស្សន្តិ

មត្តុធម្មយ្យំ សុទ្ធត្តំ ។

កណ្ណំ ធម្មំ វិប្បហាយ

សុត្តំ ភាវេថ បណ្ណំតោ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារគ្គ

(២២៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈន្តទាំង ៧ នេះ ដែល
 បុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗ ហើយ វែមន៍ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឲ្យយូរាត
 ចាកទីមិនវែមន៍ជាត្រើយ ឲ្យដល់ទីជាត្រើយ ។ ពោជ្ឈន្តទាំង ៧ តើដូច
 ម្តេចខ្លះ ។ គឺសតិសម្មាជ្ឈន្ត ១ ។ វេទ ។ ទេវក្ខន្ធសម្មាជ្ឈន្ត ១ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈន្តទាំង ៧ នេះឯង ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ
 ធ្វើឲ្យរឿយៗ ហើយ វែមន៍ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឲ្យយូរាតចាកទីមិនវែមន៍ជា
 ត្រើយ ឲ្យដល់ទីជាត្រើយ ។

(២៣០) បណ្ណាមនុស្សទាំងឡាយ ជនទាំងឡាយឯណា
 ដល់នូវត្រើយគឺព្រះនិព្វាន ជនទាំងឡាយនោះ មានចំនួនតិច
 ទេ សត្វក្រៅពីនេះសសៀរទៅតាមត្រើយគឺវដ្តៈ ។ ពួកជន
 ណាប្រព្រឹត្តតាមធម៌ក្នុងធម៌ ដែលព្រះតថាគតសំដែងប្រាប់
 ប្រពៃហើយ ពួកជននោះនឹងឆ្លងផុតទឹកវន្ទន៍របស់មច្ចុ ដែល
 គេឆ្លងបានដោយលំបាកពេក ហើយដល់នូវត្រើយគឺព្រះ
 និព្វានបាន ។ បណ្ឌិតលះបង់នូវធម៌ខ្លៅ ហើយចំរើនធម៌ស

តំណាងវិញ្ញា

ឡីកា អនោកហតម្ម

វិវេកេ យត្ត ធួបំ

តត្រាភិវតិមិច្ឆេយ្យ

ហិត្វា កាមេ អកតិញ្ចុនោ

បរិយោទេបេយ្យ អត្តានំ

ចិត្តក្រសេហិ បណ្ឌិតោ

យេសី សម្ពោជិយដ្ឋេសុ

សម្មា ចិត្តំ សុភាវិតំ

អាទានប្បជិជិស្សត្តេ

អនុតានាយ យេ រតា

ចិណ្ណាសវា ជុតិមន្តោ

តេ លោកេ បរិនិព្វតានិ ។

ពិណាសវគ្គ

ចេញចាកភាលីយ អាស្រ័យព្រះនិព្វាន ដែលគ្មានសេចក្តី

ភាលីយហើយ គប្បីលះបង់កាមទាំងឡាយ ជាអ្នកឥត

មានកង្វល់ ប្រាថ្នានូវសេចក្តីត្រេកអរ ចំពោះក្នុងសេចក្តីស្ងប់

ស្ងាត់ ដែលសត្វត្រេកអរបានដោយកម្រនោះ បណ្ឌិតត្រូវ

ធ្វើខ្លួនឱ្យផ្លូវផង់ចាកសេចក្តីសេវហ្មឺនៃចិត្ត ពួកជនណាបាន

ចំរើនចិត្តដោយប្រពៃ ក្នុងសម្លាដ្ឋង្គទាំងឡាយហើយ មិន

បានប្រកាន់មាំ ត្រេកអរក្នុងការលះសេចក្តីប្រកាន់ ពួកជន

នោះ វេមន៍អស់ភាសវៈ មានសេចក្តីរៀន បរិនិព្វាន

ហើយក្នុងលោក ។

សុត្តនិកាយ សុយុត្តនិកាយស្ស បហារិវគ្គោ

[២៣០] យេសំ កេសញ្ចំ ភិក្ខុវេ សុត្តំ ពោជ្ឈង្គំ

វិទ្ធោ វិទ្ធោ តេសំ អរិយោ មគ្គោ សម្មាទុក្ខក្ខយ-

តាមី ។ យេសំ កេសញ្ចំ ភិក្ខុវេ សុត្តំ ពោជ្ឈង្គំ

អារទ្ធោ អារទ្ធោ តេសំ អរិយោ មគ្គោ សម្មាទុក្ខក្ខយ-

តាមី ។ កតមេ សុត្តំ ។ សតិសម្មោជ្ឈង្គំ ។ បេ ។

ឡុបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គំ ។

[២៣២] យេសំ កេសញ្ចំ ភិក្ខុវេ ឥមេ សុត្តំ

ពោជ្ឈង្គំ វិទ្ធោ វិទ្ធោ តេសំ អរិយោ មគ្គោ សម្មា-

ទុក្ខក្ខយតាមី ។ យេសំ កេសញ្ចំ ភិក្ខុវេ ឥមេ

សុត្តំ ពោជ្ឈង្គំ អារទ្ធោ អារទ្ធោ តេសំ អរិយោ

មគ្គោ សម្មាទុក្ខក្ខយតាមីតិ ។

សុត្តន្តបិដក វិញ្ញន្តកាយ មហាវិវត្ត

[៤៣១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកជនណាមួយ លះបង់ពោជ្ឈង្គ
 ទាំង ៧ ហើយ ពួកជននោះក៏ឈ្មោះថាលះបង់អរិយមគ្គ ដែលប្រព្រឹត្ត
 ទៅដើម្បីឲ្យអស់ទុក្ខដោយប្រពៃដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកណា
 មួយបានប្រាប្បពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ហើយ អ្នកនោះក៏ឈ្មោះថាបានប្រាប្ប
 អរិយមគ្គ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឲ្យអស់ទុក្ខដោយប្រពៃដែរ ។ ពោជ្ឈង្គ
 ទាំង ៧ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គីសតិសម្មោជ្ឈង្គ ១ ។ បេ ។ ឧបេក្ខា-
 សម្មោជ្ឈង្គ ១ ។

[៤៣២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកជនណាមួយលះបង់ពោជ្ឈង្គ
 ទាំង ៧ នេះ ពួកជននោះក៏ឈ្មោះថាលះបង់អរិយមគ្គ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីឲ្យអស់ទុក្ខដោយប្រពៃ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកជនណាមួយ
 ប្រាប្បពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះ ពួកជននោះក៏ឈ្មោះថាបានប្រាប្បនូវអរិយ-
 មគ្គ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឲ្យអស់ទុក្ខដោយប្រពៃដែរ ។

ពិណាសវគ្គោ

(៤៣៣) សត្តមេ ភិក្ខុវេ ពោជ្ឈង្គា ភារីតា ពហុ-
 លីកតា អរិយា ជិយ្យានិកា ជិយ្យន្តិ តក្កាស្ស
 សម្មាទុក្ខក្ខយាយ ។ កតមេ សត្ត ។ សតិសម្មោ-
 ជ្ឈង្គោ ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ
 សត្ត ពោជ្ឈង្គា ភារីតា ពហុលីកតា អរិយា ជិយ្យា-
 និកា ជិយ្យន្តិ តក្កាស្ស សម្មាទុក្ខក្ខយាយាតិ ។

(៤៣៤) សត្តមេ ភិក្ខុវេ ពោជ្ឈង្គា ភារីតា ពហុ-
 លីកតា ឯកន្តនិព្វិទាយ វិវាតាយ ជិរោធាយ ឧប-
 សមាយ អភិញ្ញាយ សម្មោធាយ ជិញ្ញាថាយ សំ-
 វត្តន្តិ ។ កតមេ សត្ត ។ សតិសម្មោជ្ឈង្គោ ។ បេ ។
 ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ សត្ត ពោជ្ឈ-
 ង្គា ភារីតា ពហុលីកតា ឯកន្តនិព្វិទាយ វិវាតាយ
 ជិរោធាយ ឧបសមាយ អភិញ្ញាយ សម្មោធាយ ជិញ្ញា-
 ថាយ សំវត្តន្តិ ។

ពិណាសវគ្គោ ទុតិយោ ។

តិណនវគ្គ

(២៣៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះ ដែលបុគ្គល
 ចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗ ហើយ ជាធម៌ប្រសើរ ជាទីស្រាចស្រង់
 សត្វ វែមន៍ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឲ្យអស់ទុក្ខ ដល់អ្នកចំរើនពោជ្ឈង្គនោះ ។
 ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺសតិសម្មាជ្ឈង្គ ១ ។ វេ ។ ទបេក្ខា-
 សម្មាជ្ឈង្គ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះឯង ដែល
 បុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗ ហើយ ជានិយ្យានិកធម៌ដ៏ប្រសើរ វែមន៍
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឲ្យអស់ទុក្ខដោយប្រពៃ ដល់អ្នកចំរើនពោជ្ឈង្គនោះ ។

(២៣៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះ ដែល
 បុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗ ហើយ វែមន៍ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឲ្យរឿយ
 ណាយដោយពិត ដើម្បីប្រាសចាកភក្តៈ ដើម្បីរំលត់ ដើម្បីចូលទៅ
 ជិតរម្ងាប់ ដើម្បីជីនិច្ចាស ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បីនិព្វាន ។ ពោជ្ឈង្គ
 ទាំង ៧ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺសតិសម្មាជ្ឈង្គ ១ ។ វេ ។ ទបេក្ខា-
 សម្មាជ្ឈង្គ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះឯង ដែល
 បុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗ ហើយ វែមន៍ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឲ្យរឿយ
 ណាយដោយពិត ដើម្បីប្រាសចាកភក្តៈ ដើម្បីរំលត់ ដើម្បីចូលទៅជិត
 រម្ងាប់ ដើម្បីជីនិច្ចាស ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បីព្រះនិព្វាន ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវគ្គោ

ធិស្សន្ត្រី

ចាណាសុវិយុបដា ទ្វេ

តិណទេ^(១) អបរេ តយោ

នាវតាមី វិវុទ្ធោ ច

អរិយា និព្វានាយ^(២) ចាតិ ។

---

១ ឧ. ម. ពិណទា ។ ២ និព្វិកាយ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុទ្ធសុត្ត

ឧទាននៃគិលានវគ្គនោះអី

និយាយអំពីពួកសត្វ ១ ទម្រង់ដូចព្រះភាគីមាន ២ រឿង
 ដើម្បីមាន ៣ រឿងដទៃទៀត បុគ្គលដល់គ្រឹយ ១ លះបង់
 ពោជ្ឈន្ត ១ មគ្គដ៏ប្រសើរ ១ ពោជ្ឈន្តប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
 ព្រះនិព្វាន ១ ។

ទទាយវិគ្គោ

[២៣៥] អថចោ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ យេន ភកវា
តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិក្ខា ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯក-
មន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្ធោ ចោ សោ ភិក្ខុ
ភកវន្តំ ឯតទរោច ពោជ្ឈង្គា ពោជ្ឈង្គាតិ ភន្តេ វុច្ឆន្តិ
តិត្តាវតា នុ ចោ ភន្តេ ពោជ្ឈង្គាតិ វុច្ឆន្តិ ។ សម្មោ-
នាយ សំវត្តន្តិ ចោ ភិក្ខុ តស្មា ពោជ្ឈង្គាតិ វុច្ឆន្តិ ។

[២៣៦] ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិសម្មោជ្ឈន្តំ ភាវេ-
តិ វិវេកនិស្សិតំ វិវាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្ស-
ក្កបរណាមី ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ វិវេ-
កនិស្សិតំ វិវាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្សក្កបរ-
ណាមី ។ សម្មោនាយ សំវត្តន្តិ ចោ ភិក្ខុ តស្មា
ពោជ្ឈង្គាតិ វុច្ឆន្តិ ។

ឧទាយ័ត្ត

(៤៣៥) ត្រាពោះឯង ភិក្ខុមួយរូបបានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួច
អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាប
បង្គំទូលសួរព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពាក្យ
គេវតធនិយាយថា ពោជ្ឈង្គំ ពោជ្ឈង្គំ ដូច្នោះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ដែល
ហៅថាពោជ្ឈង្គំ តើដោយហេតុដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ ធម៌ទាំងឡាយ
ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីត្រាស់ដឹង ព្រោះហេតុនោះ ទើបហៅថាពោជ្ឈង្គំ ។

(៤៣៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចម្រើន
នូវសតិសម្មាជ្ឈង្គំ ដែលអាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យសេចក្តី
ឡើយណាយ អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ បង្កើនទៅរកការលះបង់ ។ បេ ។
ចម្រើននូវបេក្ខាសម្មាជ្ឈង្គំ ដែលអាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យ
សេចក្តីឡើយណាយ អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ បង្កើនទៅរកការលះ
បង់ ។ ម្នាលភិក្ខុ ធម៌ទាំងឡាយប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីត្រាស់ដឹង ព្រោះ
ហេតុនោះ ទើបហៅថាពោជ្ឈង្គំ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវត្តោ

[២៣៧] សត្ត វេ ភិក្ខុវេ ពោជ្ឈង្គេ ទេសិស្សាមិ
តំ សុណាថ ។ កតមេ ច ភិក្ខុវេ សត្ត ពោជ្ឈង្គា ។
សតិសម្មោជ្ឈង្គោ ។ មេ ។ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គោ ។ ឥមេ
ខោ ភិក្ខុវេ សត្ត ពោជ្ឈង្គាតិ ។

[២៣៨] កាមរាគដ្ឋានីយានំ ភិក្ខុវេ ធម្មានំ មន-
សិការតហុលីការា អនុប្បន្នោ ចេវ កាមច្ចន្តោ
ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ ច កាមច្ចន្តោ ភិយ្យោភារាយ វេ-
បុល្លាយ សំវត្តតិ ។

[២៣៩] ព្យាទាទដ្ឋានីយានំ ភិក្ខុវេ ធម្មានំ មន-
សិការតហុលីការា អនុប្បន្នោ ចេវ ព្យាទានោ ឧប្បជ្ជ-
តិ ឧប្បន្នោ ច ព្យាទានោ ភិយ្យោភារាយ វេបុល្លាយ
សំវត្តតិ ។

[២៤០] វិនិច្ឆ័យដ្ឋានីយានំ ភិក្ខុវេ ធម្មានំ មន-
សិការតហុលីការា អនុប្បន្នោ វិនិច្ឆ័យំ ឧប្បជ្ជតិ
ឧប្បន្នោ វិនិច្ឆ័យំ ភិយ្យោភារាយ វេបុល្លាយ សំវត្តតិ

ពុទ្ធសូតិយ វិញ្ញាណកាយ បញ្ចវិវដ្ត

[២៣៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងនូវពោជ្ឈង្គ
ទាំង ៧ ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរស្តាប់ធម៌នោះចុះ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះពោជ្ឈង្គទាំង ៧ តើដូចម្តេច ។ គឺសតិសម្មាជ្ឈង្គ ១
។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្មាជ្ឈង្គ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គមាន ៧
នេះឯង ។

[២៣៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាមច្ចន្តដែលមិនទាន់កើតឡើង
ក៏កើតឡើង នឹងកាមច្ចន្តដែលកើតឡើងហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
ភាវៈដ៏ធំទូលាយជាភិយ្យភាព ព្រោះធ្វើទុកក្នុងចិត្តនឹងធ្វើឲ្យច្រើននូវធម៌
ទាំងឡាយដែលជាទីតាំងនៃកាមរាគ ។

[២៣៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្យាបាទដែលមិនទាន់កើតឡើង
ក៏កើតឡើង នឹងព្យាបាទដែលកើតឡើងហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
ភាវៈដ៏ធំទូលាយជាភិយ្យភាព ព្រោះធ្វើទុកក្នុងចិត្តនឹងធ្វើឲ្យច្រើននូវធម៌
ទាំងឡាយដែលជាទីតាំងនៃព្យាបាទ ។

[២៤០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ជីនមិទ្ធិដែលមិនទាន់កើតឡើង
ក៏កើតឡើង នឹងជីនមិទ្ធិដែលកើតឡើងហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីភាវៈ
ដ៏ធំទូលាយជាភិយ្យភាព ព្រោះធ្វើទុកក្នុងចិត្តនឹងធ្វើឲ្យច្រើននូវធម៌
ទាំងឡាយដែលជាទីតាំងនៃជីនមិទ្ធិ ។

ពោធិវិញ្ញា

(២៤១) ទទួចកុក្កុដ្ឋាដីយានំ ភិក្ខុវេ ធម្មានំ
 មនសិការពហុលីការា អនុប្បន្នោ ទទួចកុក្កុដ្ឋំ
 ទប្បជ្ជតិ ទប្បន្នោ ទទួចកុក្កុដ្ឋំ ភិយ្យោភារាយ
 វេបុល្លាយ សំវត្ថតិ ។

(២៤២) វិចីកិញ្ញាដ្ឋាដីយានំ ភិក្ខុវេ ធម្មានំ មនសិ-
 ការពហុលីការា អនុប្បន្នោ ចេវ វិចីកិញ្ញា ទប្បជ្ជតិ
 ទប្បន្នោ ច វិចីកិញ្ញា ភិយ្យោភារាយ វេបុល្លាយ សំ-
 វត្ថតិ ។

(២៤៣) សតិសម្មោជ្ឈន្តដ្ឋាដីយានំ ភិក្ខុវេ ធម្មានំ
 មនសិការពហុលីការា អនុប្បន្នោ ចេវ សតិសម្មោ-
 ជ្ឈន្តោ ទប្បជ្ជតិ ទប្បន្នោ ច សតិសម្មោជ្ឈន្តោ ភាវនា-
 ចារិប្បី កច្ចតិ ។ បេ ។ ទបេក្ខាសម្មោជ្ឈន្តដ្ឋាដីយានំ
 ភិក្ខុវេ ធម្មានំ មនសិការពហុលីការា អនុប្បន្នោ
 ចេវ ទបេក្ខាសម្មោជ្ឈន្តោ ទប្បជ្ជតិ ទប្បន្នោ ច
 ទបេក្ខាសម្មោជ្ឈន្តោ ភាវនាចារិប្បី កច្ចតិ ។

ទាយវត្ត

(២២១) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទទួលកក្កចដែលមិនទាន់កើតឡើង
ក៏កើតឡើង នឹងទទួលកក្កចដែលកើតឡើងហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
ការវ័ង្សទូលាយជាភិយ្យភាព ព្រោះធ្វើទុកក្នុងចិត្តនឹងធ្វើឲ្យច្រើននូវធម៌
ទាំងឡាយដែលជាទីតាំងនៃទទួលកក្កច ។

(២២២) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វិចិត្តិច្ឆាដែលមិនទាន់កើតឡើង
ក៏កើតឡើង នឹងវិចិត្តិច្ឆាដែលកើតឡើងហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការ
វ័ង្សទូលាយជាភិយ្យភាព ព្រោះធ្វើទុកក្នុងចិត្តនឹងធ្វើឲ្យច្រើននូវធម៌ទាំង
ឡាយដែលជាទីតាំងនៃវិចិត្តិច្ឆា ។

(២២៣) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សតិសម្មាជ្ឈង្គដែលមិនទាន់
កើតឡើង ក៏កើតឡើង នឹងសតិសម្មាជ្ឈង្គដែលកើតឡើងហើយ
ក៏ដល់នូវការពេញបរិបូណ៌ដោយការវា នា ព្រោះធ្វើទុកក្នុងចិត្តនឹងធ្វើឲ្យ
ច្រើននូវធម៌ទាំងឡាយដែលជាទីតាំងនៃសតិសម្មាជ្ឈង្គ ។ បេ ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ទបេក្ខាសម្មាជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏កើតឡើង
នឹងទបេក្ខាសម្មាជ្ឈង្គដែលកើតឡើងហើយ ក៏ដល់នូវការពេញបរិបូណ៌
ដោយការវា នា ព្រោះធ្វើទុកក្នុងចិត្តនឹងធ្វើឲ្យច្រើននូវធម៌ទាំងឡាយដែល
ជាទីតាំងនៃទបេក្ខាសម្មាជ្ឈង្គ ។

សុត្តន្តបិដកេ សម្មត្តនិកាយស្ស មហាវារីញោ

(២២២) អយោនិសោ ភិក្ខុវេ ចនសិគារោតោ

អនុប្បន្នោ ចេវ កាមច្ឆន្នោ ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ ច
 កាមច្ឆន្នោ ភិយ្យោភារាយ វេបុលាយ សំវត្តតិ ។
 អនុប្បន្នោ ចេវ ព្យាបាទោ ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ ច
 ព្យាបាទោ ភិយ្យោភារាយ វេបុលាយ សំវត្តតិ ។ អ-
 នុប្បន្នោ ចេវ ជីវិតិក្ខុន្តំ ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ ចេវ ជីវិតិក្ខុ-
 ន្តំ ភិយ្យោភារាយ វេបុលាយ សំវត្តតិ ។ អនុប្បន្នោ ចេវ
 ឧទ្ធចក្កក្កុច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ ចេវ ឧទ្ធចក្កក្កុច្ចំ ភិយ្យោ-
 ភារាយ វេបុលាយ សំវត្តតិ ។ អនុប្បន្នោ ចេវ វិចិត្តិន្ទា
 ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ ច វិចិត្តិន្ទា ភិយ្យោភារាយ វេ-
 បុលាយ សំវត្តតិ ។

(២២៣) អនុប្បន្នោ ចេវ សតិសម្មោជ្ឈន្តោ ឧប្បជ្ជ-

តិ ឧប្បន្នោ ច សតិសម្មោជ្ឈន្តោ ជិវុជ្ឈតិ ។ បេ ។
 អនុប្បន្នោ ចេវ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈន្តោ ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ
 ច ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈន្តោ ជិវុជ្ឈតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារ្យ

[៤៤៤] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបុគ្គលធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយ
 មិនមានទុបាយប្រាជ្ញា កាមច្នួនដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏កើតឡើង
 នឹងកាមច្នួនដែលកើតឡើងហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការៈដ៏ធំទូលាយ
 ជាកិយ្យភាព ។ ព្យាបាទដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏កើតឡើង នឹង
 ព្យាបាទដែលកើតឡើងហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការៈដ៏ធំទូលាយជា
 កិយ្យភាព ។ មិនមិទ្ធុដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏កើតឡើង នឹងមិន-
 មិទ្ធុដែលកើតឡើងហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការៈដ៏ធំទូលាយជាកិយ្យ-
 ភាព ។ ទុទ្ធចកក្កចដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏កើតឡើង នឹងទុទ្ធចកក្កច
 ដែលកើតឡើងហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការៈដ៏ធំទូលាយជាកិយ្យ-
 ភាព ។ វិចិកិច្ចាដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏កើតឡើង នឹងវិចិកិច្ចាដែល
 កើតឡើងហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការៈដ៏ធំទូលាយជាកិយ្យភាព ។

[៤៤៥] សតិសម្មាជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏មិនកើត
 ឡើង ទាំងសតិសម្មាជ្ឈង្គដែលកើតឡើងហើយ ក៏រលត់ទៅវិញ ។ បេ ។
 ទបេក្ខាសម្មាជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏មិនកើតឡើង ទាំងទបេក្ខា-
 សម្មាជ្ឈង្គដែលកើតឡើងហើយ ក៏រលត់ទៅវិញ ។

ទាយវិញ្ញា

[២២៦] យោនិសោ ច ខោ ភិក្ខុវេ មនសិករោ.

តោ អនុប្បន្នោ ថេវ កាមច្ចន្នោ នុប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ
ច កាមច្ចន្នោ បហ័យតិ ។ អនុប្បន្នោ ថេវ ព្យាទានោ
នុប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ ច ព្យាទានោ បហ័យតិ ។ អ-
នុប្បន្នោ បេវ បីនមិទ្ធិ នុប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នំ ច បីនមិទ្ធិ ប-
ហ័យតិ ។ អនុប្បន្នោ ឧទ្ធចក្កក្កច្ចំ នុប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នំ
ច ឧទ្ធចក្កក្កច្ចំ បហ័យតិ ។ អនុប្បន្នោ ថេវ វិចិត្តិន្ទា
នុប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ ច វិចិត្តិន្ទា បហ័យតិ ។

[២២៧] អនុប្បន្នោ ថេវ សតិសម្ពោជ្ឈន្តោ ឧប្បជ្ជតិ
ឧប្បន្នោ ច សតិសម្ពោជ្ឈន្តោ ភាវនាចារិយ្ហី កច្ចតិ
។ បេ ។ អនុប្បន្នោ ថេវ ឧបេត្តាសម្ពោជ្ឈន្តោ ឧប្បជ្ជតិ
ឧប្បន្នោ ច ឧបេត្តាសម្ពោជ្ឈន្តោ ភាវនាចារិយ្ហី កច្ច-
តិ ។

ទាយវិញ្ញ

(២២៦) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបុគ្គលធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយ
 ទាយប្រាជ្ញា កាមច្នៃដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏មិនកើតឡើង ទាំង
 កាមច្នៃដែលកើតឡើងហើយ ក៏លះចេញបាន ។ ព្យាបាទដែលមិន
 ទាន់កើតឡើង ក៏មិនកើតឡើង ទាំងព្យាបាទដែលកើតឡើងហើយ
 ក៏លះចេញបាន ។ ច័នមិទ្ធិដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏មិនកើតឡើង ទាំង
 ច័នមិទ្ធិដែលកើតឡើងហើយ ក៏លះចេញបាន ។ ទទួចកក្កចដែលមិន
 ទាន់កើតឡើង ក៏មិនកើតឡើង ទាំងទទួចកក្កចដែលកើតឡើងហើយ
 ក៏លះចេញបាន ។ វិចិត្តិចារដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏មិនកើតឡើង
 ទាំងវិចិត្តិចារដែលកើតឡើងហើយ ក៏លះចេញបាន ។

(២២៧) សតិសម្មាជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏កើតឡើង
 ទាំងសតិសម្មាជ្ឈង្គដែលកើតឡើងហើយ ក៏ដល់នូវការពេញបរិបូណ៌
 ដោយការវិនា ។ បេ ។ ទេវេក្ខាសម្មាជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏កើត
 ឡើង ទាំងទេវេក្ខាសម្មាជ្ឈង្គដែលកើតឡើងហើយ ក៏ដល់នូវការពេញ
 បរិបូណ៌ដោយការវិនា ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវត្តោ

(២២៨) សត្ត វោ ភិក្ខុវេ អបរិហានីយេ ធម្មេ
 ទេសំស្សាមំ តំ សុណាថ ។ កតមេ ច ភិក្ខុវេ សត្ត
 អបរិហានីយោ ធម្មា ។ យទិទំ សត្ត ពោជ្ឈន្តា ។
 កតមេ សត្ត ។ សតិសម្មោជ្ឈន្តោ ។ បេ ។ ឧបេក្ខា-
 សម្មោជ្ឈន្តោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ សត្ត អបរិហានីយោ
 ធម្មាតំ ។

(២២៩) យោ ភិក្ខុវេ បត្តោ យា បដិបទា តណ្ហា-
 ក្ខយាយ សំវត្តតំ តំ មត្តំ តំ បដិបទំ កាលេវ ។
 កតមោ ច ភិក្ខុវេ បត្តោ កតមា ច បដិបទា
 តណ្ហាក្ខយាយ សំវត្តតំ ។ យទិទំ សត្ត ពោជ្ឈន្តា ។
 កតមេ សត្ត ។ សតិសម្មោជ្ឈន្តោ ។ បេ ។ ឧបេក្ខា-
 សម្មោជ្ឈន្តាតំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិវត្ត

(៤៤៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងនូវអបរិហានីយធម៌ គឺធម៌ដែលមិនសាបសូន្យ៧ប្រការ ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយស្តាប់ធម៌នោះចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអបរិហានីយធម៌ទាំង ៧ប្រការ តើដូចម្តេច ។ គឺពោជ្ឈង្គទាំង ៧ប្រការនេះឯង ។ ចុះពោជ្ឈង្គទាំង ៧ តើដូចម្តេច ។ គឺសតិសម្មោជ្ឈង្គ ១ ។ វេ ។ ទុបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អបរិហានីយធម៌មាន ៧ប្រការនេះឯង ។

(៤៤៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មគ្គឯណា បដិបទាឯណា ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការអស់ទៅនៃតណ្ហា ចូរអ្នកទាំងឡាយចំរើនមគ្គនោះ បដិបទានោះចុះ ។ ចុះមគ្គដូចម្តេច បដិបទាដូចម្តេច ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការអស់ទៅនៃតណ្ហា ។ គឺពោជ្ឈង្គទាំង ៧ប្រការនេះឯង ។ ចុះពោជ្ឈង្គទាំង ៧ប្រការ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសតិសម្មោជ្ឈង្គ ១ ។ វេ ។ ទុបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គ ១ ។

ឧទាយវគ្គ

[៤៥០] ឃុំ វត្ត អាយស្មា ឧទាយ កកវន្ត ឯត-
 ធរោច កង ភារីតា ធុ ខោ កន្លែ សត្ត ពោជ្ឈង្គ
 កង ពហុលីកតា តណ្ហាត្តយាយ ស៊ីវត្តន្តិ ។ ឥឡ
 ឧទាយ ភិក្ខុ សតិសម្មោជ្ឈង្គ ភារីតា វិវេកនិស្សិត
 វិវាគនិស្សិត និរោធនិស្សិត វិបុល មហាគ្គតំ អប្ប-
 មាលំ អព្យាបជ្ឈំ តស្ស សតិសម្មោជ្ឈង្គ ភារីយតោ
 វិវេកនិស្សិត វិវាគនិស្សិត និរោធនិស្សិត (១) វិបុល
 មហាគ្គតំ អប្បមាលំ អព្យាបជ្ឈំ តណ្ហា បហ័យតិ
 ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គ ភារីតា វិវេកនិស្សិត វិវា-
 គនិស្សិត និរោធនិស្សិត វិបុល មហាគ្គតំ អប្បមាលំ
 អព្យាបជ្ឈំ តស្ស ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គ ភារីយតោ
 វិវេកនិស្សិត វិវាគនិស្សិត និរោធនិស្សិត វិបុល

---

១ ឧ. ឯត្តន្តរ ពោស្សន្តបរិណមិន្ទិ បាហិ ភារី ។

ទាយវិញ្ញ

{ ២៥០ } កាលបើព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
 ព្រះទាយវិញ្ញដ៏មានអាយុក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា
 ចតិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ចុះពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ប្រការ ដែលបុគ្គលបានចំរើន
 ដូចម្តេច បានធ្វើឲ្យច្រើនដូចម្តេច ទើបប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការអស់ទៅនៃ
 តណ្ហា ។ ម្ចាស់ទាយវិញ្ញ ភិក្ខុកងសាសនានេះ ចំរើននូវសតិសម្មាជ្ឈង្គ
 ដែលអាស្រ័យនូវវិវេក អាស្រ័យនូវវិវាគៈ អាស្រ័យនូវនិរោធន ដ៏ទូលាយ
 ធំប្រមាណមិនបាន មិនមានព្យាបាទ កាលភិក្ខុនោះចំរើននូវសតិ-
 សម្មាជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យនូវវិវេក អាស្រ័យនូវវិវាគៈ អាស្រ័យនូវនិរោធន
 ដ៏ទូលាយ ធំប្រមាណមិនបាន មិនមានព្យាបាទ ភិក្ខុនោះក៏លះបង់តណ្ហា
 ចេញបាន ។ បេ ។ ភិក្ខុចំរើននូវទេវេក្ខាសម្មាជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យនូវ
 វិវេក អាស្រ័យនូវវិវាគៈ អាស្រ័យនូវនិរោធន ដ៏ទូលាយ ធំប្រមាណ
 មិនបាន មិនមានព្យាបាទ កាលភិក្ខុនោះក៏ពុំនឹងចំរើននូវទេវេក្ខាសម្មាជ្ឈង្គ
 ដែលអាស្រ័យនូវវិវេក អាស្រ័យនូវវិវាគៈ អាស្រ័យនូវនិរោធន ដ៏ទូលាយ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវដ្តោ

មហាន្តតំ អប្បមាលំ អព្យាបជ្ឈំ តណ្ហា បហ័យតំ
 តណ្ហាយ បរោទា កម្មំ បហ័យតិ កម្មស្ស បរោទា
 ទុក្ខំ បហ័យតិ ។ ឥតំ ខោ ទុទាយំ តណ្ហាក្ខយោ
 កម្មក្ខយោ កម្មក្ខយោ ទុក្ខក្ខយោតិ ។

[២២០] យោ ភិក្ខុវេ មក្កោ យា បដិបទា តណ្ហា-

និរោធាយ សំវត្តតិ តំ មក្កំ តំ បដិបទំ ភាវេថ ។

កតមោ ច ភិក្ខុវេ មក្កោ កតមា ច បដិបទា តណ្ហា-

និរោធាយ សំវត្តតិ ។ យទិទំ សត្ត ពោជ្ឈង្គំ ។

កតមេ សត្ត ។ សតិសម្ពោជ្ឈង្គំ ។ មេ ។ ទមេត្តា-

សម្ពោជ្ឈង្គំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារ្ន

ធំប្រមាណមិនបាន មិនមានព្យាបាទ ភិក្ខុនោះក៏លះបង់តណ្ហាចេញ
 ព្រោះការលះបង់តណ្ហាបាន ទើបលះបង់កម្មបាន ព្រោះការលះបង់កម្ម
 បាន ទើបលះបង់សេចក្តីទុក្ខបាន ។ ម្ចាស់ទទាយ ការអស់ទៅនៃកម្ម
 ព្រោះអស់ទៅនៃតណ្ហា ការអស់ទៅនៃសេចក្តីទុក្ខ ព្រោះអស់ទៅនៃកម្ម
 ដោយប្រការដូច្នោះឯង ។

[៤៥១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មគ្គឯណា បដិបទាឯណា ដែល

ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីរលត់នៃតណ្ហា ចូរអ្នកទាំងឡាយចំរើនមគ្គនោះ
 បដិបទានោះចុះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះមគ្គដូចម្តេច បដិបទាដូច
 ម្តេច ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីរលត់ទៅនៃតណ្ហា ។ គឺពោជ្ឈង្គទាំង៧
 នេះឯង ។ ពោជ្ឈង្គទាំង៧តែដូចម្តេច ។ គឺសតសម្មោជ្ឈង្គ១ ។ បេ។
 ទបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គ១ ។

ទោយវិញ្ញា

[២៥២] កតំ ភាវិតា ច ភិក្ខុវេ សត្ត ពោជ្ឈង្គា
 កតំ ពហុលីកតា តណ្ហានិរោធាយ សំវត្តន្តិ ។ ឥធិ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិសម្មោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ
 វិរាគនិស្ស័តំ និរោធនិស្ស័តំ វោស្សត្តបរិណាមី ។ បេ ។
 ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ វិរាគនិស្ស័តំ
 និរោធនិស្ស័តំ វោស្សត្តបរិណាមី ។ ឃំ ភាវិតា ខោ
 ភិក្ខុវេ សត្ត ពោជ្ឈង្គា ឃំ ពហុលីកតា តណ្ហានិរោ-
 ធាយ សំវត្តន្តិ ។

[២៥៣] និព្វេជកាគិយំ វោ ភិក្ខុវេ មត្តំ ទេ-
 សិស្សាមិ តំ សុណាម ។ កតមោ ច ភិក្ខុវេ និព្វេជ-
 កាគិយោ បត្តោ ។ យទំទំ សត្ត សម្មោជ្ឈង្គំ ។ ក-
 តបេ លត្ត ។ សតិសម្មោជ្ឈង្គំ ។ បេ ។ ឧបេក្ខា-
 សម្មោជ្ឈង្គំ ។

ឧទាហរណ៍

[២៥២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ប្រការ ដែល
ភិក្ខុបានចំរើនដូចម្តេច បានធ្វើឲ្យច្រើនដូចម្តេច ទើបប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
សេចក្តីរលត់នៃតណ្ហា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក៏សាសនានេះ
ចំរើនសតិសម្មាជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យនូវវិវេក អាស្រ័យនូវវិរាគៈ អាស្រ័យ
នូវនិរោធិ បង្កើនទៅដើម្បីលះបង់ ។ បេ ។ ចំរើនទេវេក្ខាសម្មាជ្ឈង្គ
ដែលអាស្រ័យនូវវិវេក អាស្រ័យនូវវិរាគៈ អាស្រ័យនូវនិរោធិ បង្កើនទៅ
ដើម្បីលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ដែលភិក្ខុ
បានចំរើនយ៉ាងនេះ ធ្វើឲ្យច្រើនយ៉ាងនេះ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីរលត់
នៃតណ្ហា ។

[២៥៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺថាគន្លងសំដែងមគ្គ ជា
ចំណែកនៃការចាក់ទម្ងន់នូវ (ពតាទិក្ខិលេស) ចូរអ្នកទាំងឡាយស្តាប់ធម៌
នោះចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះមគ្គដែលជាចំណែកនៃការចាក់
ទម្ងន់នូវ (ពតាទិក្ខិលេស) តើដូចម្តេច ។ គឺពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ប្រការនេះ
ឯង ។ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ប្រការគឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសតិសម្មាជ្ឈង្គ ១ ។ បេ ។
ទេវេក្ខាសម្មាជ្ឈង្គ ១ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវេក្ខ

(២៥២) ឯវំ វុត្តោ អាយស្មា ឧទាយិ ភកវន្តំ ឯត-

ទរោច កេដំ ការីតា នុ ខោ កន្តេ សត្ត ពោជ្ឈន្តា

កេដំ ពហុលីកតា និព្វេនាយ សំវត្តន្តិតំ ។ វេទ

ឧទាយិ ភិក្ខុ សតិសម្មោជ្ឈន្តំ ភារេតិ វិវេកនិស្ស័-

តំ វិរាគនិស្ស័តំ និរោធនិស្ស័តំ វិបុលំ មហាគុតំ

អប្បមាលំ អព្យាបជ្ឈំ សោ សតិសម្មោជ្ឈន្តំភារីតេន

ចិត្តេន អនិព្វិទ្ធចុប្បំ អប្បនាលីតប្បំ លោកក្ខន្ធុំ និព្វិ-

ជ្ឈតិ បទាលេតិ អនិព្វិទ្ធចុប្បំ អប្បនាលីតប្បំ ទោ-

សក្ខន្ធុំ និព្វិជ្ឈតិ បទាលេតិ អនិព្វិទ្ធចុប្បំ អប្ប-

នាលីតប្បំ មោហក្ខន្ធុំ និព្វិជ្ឈតិ បទាលេតិ ។ បេ ។

ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈន្តំ ភារេតិ វិវេកនិស្ស័តំ វិរាគនិស្ស័តំ

និរោធនិស្ស័តំ វិបុលំ មហាគុតំ អប្បមាលំ អព្យាបជ្ឈំ

សោ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈន្តំភារីតេន ចិត្តេន អនិព្វិទ្ធចុប្បំ

អប្បនាលីតប្បំ លោកក្ខន្ធុំ និព្វិជ្ឈតិ បទាលេតិ

សុត្តន្តបិដក សំយត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

(២៥៤) កាលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
 ព្រះទាយដ៏មានអាយុក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ដែលភិក្ខុបានចំរើនដូចម្តេច
 បានធ្វើឲ្យប្រឹងដូចម្តេច ទើបប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការចាក់ទម្ងន់ (ពតា-
 ទិក្ខិលេស) ។ ម្នាលទាយ ភិក្ខុកងសាសនានេះ ចំរើនសតិសម្តោជ្ឈង្គ
 ដែលអាស្រ័យនូវវិវេក អាស្រ័យនូវវិរាគៈ អាស្រ័យនូវនិរោធគ ដ៏ទូលាយ
 ធំប្រមាណមិនបាន មិនមានព្យាបាទ ភិក្ខុនោះមានចិត្តអប់រំដោយសតិ-
 សម្តោជ្ឈង្គ រមែងចាក់ទម្ងន់ទម្ងាយនូវគំនរលោក ដែលខ្លួនមិនទាន់
 ចាក់ទម្ងន់ មិនទាន់ទំលាយចេញ រមែងចាក់ទម្ងន់ទម្ងាយនូវគំនរទោសៈ
 ដែលខ្លួនមិនទាន់បានចាក់ទម្ងន់ មិនទាន់បានទំលាយចេញ រមែងចាក់
 ទម្ងន់ទំលាយនូវគំនរមោហៈ ដែលខ្លួនមិនទាន់បានចាក់ទម្ងន់ មិនទាន់បាន
 ទំលាយចេញ ។ បេ ។ ភិក្ខុចំរើននូវឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យ
 នូវវិវេក អាស្រ័យនូវវិរាគៈ អាស្រ័យនូវនិរោធគ ដ៏ទូលាយ ធំប្រមាណ
 មិនបាន មិនមានព្យាបាទ ភិក្ខុនោះមានចិត្តអប់រំដោយឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គ
 រមែងចាក់ទម្ងន់ទម្ងាយនូវគំនរលោក ដែលខ្លួនមិនទាន់បានចាក់ទម្ងន់

ឧបាយកល

អង្គត្រៃបុគ្គលំ អប្បនាលីតបុគ្គលំ ពោសត្តុន្នំ ងំត្រៃជ្ឈតិ
 បដាលេតិ អង្គត្រៃបុគ្គលំ អប្បនាលីតបុគ្គលំ មោហត្តុន្នំ
 ងំត្រៃជ្ឈតិ បដាលេតិ ។ ឃំ ភារីតោ ខោ ឧបាយ
 សត្តុ ពោជ្ឈង្គំ ឃំ តហុលីតតោ ងំត្រៃនាយ សំ-
 ត្តុន្នំ ។

[២៥៥] ធាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯកធម្មំបិ សបទុ-
 បស្សនិ យោ ឃំ ភារីតោ តហុលីតតោ សញ្ញោជនី-
 យានំ ធម្មានំ បហានាយ សំត្តុន្នំ យថយំ ភិក្ខុវេ
 សត្តុ ពោជ្ឈង្គំ ។ កតមេ សត្តុ ។ សតិសម្មោជ្ឈង្គំ
 ។ បេ ។ ឧបេត្តាសម្មោជ្ឈង្គំ ។

[២៥៦] កថំ ភារីតោ ច ភិក្ខុវេ សត្តុ ពោជ្ឈង្គំ
 កថំ តហុលីតតោ សញ្ញោជនីយានំ ធម្មានំ បហានាយ
 សំត្តុន្នំ ។ ឥធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិសម្មោជ្ឈង្គំ ភារីត
 វេកេនិស្សំតំ វិរាគនិស្សំតំ ងំហេនិស្សំតំ វោស្សត្តុ-

ទាយវិញ្ញ

មិនទាន់បានទំលាយចេញ រមែងចាក់ទម្ងន់ទម្ងន់នូវគំនរពោសៈ ដែល
 ខ្លួនមិនទាន់បានចាក់ទម្ងន់ មិនទាន់បានទំលាយចេញ រមែងចាក់ទម្ងន់
 ទម្ងន់នូវគំនរមោហៈ ដែលខ្លួនមិនទាន់បានចាក់ទម្ងន់ មិនទាន់បាន
 ទំលាយចេញ ។ ម្នាលទាយ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ប្រការ ដែលភិក្ខុបាន
 ចំរើនយ៉ាងនេះ បានធ្វើឲ្យច្រើនយ៉ាងនេះ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការ
 ចាក់ទម្ងន់នូវ (ភតាទិក្ខិលេស) ។

(៤៥៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពិចារណារកមិនឃើញ
 ធម៌ដទៃណាមួយ ដែលភិក្ខុបានចំរើនយ៉ាងនេះ បានធ្វើឲ្យច្រើនយ៉ាងនេះ
 រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីលះបង់នូវធម៌ទាំងឡាយ ដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងពួក
 សញ្ញាជនៈ ដូចជាពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះឡើយ ។ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ គឺអ្វី
 ខ្លះ ។ គឺសតិសម្មាជ្ឈង្គ ១ ។ បេ ។ ទុបេក្ខាសម្មាជ្ឈង្គ ១ ។

(៤៥៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ដែលភិក្ខុ
 បានចំរើនដូចម្តេច បានធ្វើឲ្យច្រើនដូចម្តេច ដើម្បីប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីលះ
 បង់នូវធម៌ទាំងឡាយ ដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងពួកសញ្ញាជនៈ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើននូវសតិសម្មាជ្ឈង្គ ដែលអា-
 ស្រ័យនូវវិវេក អាស្រ័យនូវវិវេកៈ អាស្រ័យនូវនិរោធ បង្កើនទៅ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវត្តោ

បរិណាមី ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តំ កាវេតិ វិវេក-
 និស្ស័តំ វិរាគនិស្ស័តំ និរោធនិស្ស័តំ វោស្សត្ថបរិ-
 ណាមី ។ ឃំ កាវិតា ខោ ភិក្ខុវេ សត្ត ពោជ្ឈន្តា
 ឃំ ពហុលីកតា សញ្ញោជនីយានំ ធម្មានំ បហានាយ
 សំវត្តន្តំ ។

[២៥៧] កតមេ ច ភិក្ខុវេ សញ្ញោជនីយោ ធម្មា ។

ចក្កំ ភិក្ខុវេ សញ្ញោជនីយោ ធម្មា ឯត្តេតេ ឧប្បជ្ឈន្តិ
 សញ្ញោជនីវិនិពន្ធា អដ្ឋោសាទា សោតំ យានំ ជីវ្ហា
 សញ្ញោជនីយោ ធម្មា ឯត្តេតេ ឧប្បជ្ឈន្តិ សញ្ញោជន-
 វិនិពន្ធា អដ្ឋោសាទា មនោ សញ្ញោជនីយោ ធម្មា
 ឯត្តេតេ ឧប្បជ្ឈន្តិ សញ្ញោជនីវិនិពន្ធា អដ្ឋោសាទា ។
 វេបេ វិជ្ជន្តំ ភិក្ខុវេ សញ្ញោជនីយោ ធម្មាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ចហារិវគ្គ

ដើម្បីការលះបង់ ។ បេ ។ ចំរើនឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្ត ដែលអាស្រ័យនូវ
វិវេក អាស្រ័យនូវវិវេកៈ អាស្រ័យនូវនិរោធិ បង្កើនទៅដើម្បីការលះ
បង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈន្តទាំង៧ប្រការ ដែលភិក្ខុបានចំរើន
យ៉ាងនេះ បានធ្វើឲ្យច្រើនយ៉ាងនេះ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីលះបង់នូវ
ធម៌ទាំងឡាយ ដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងពួកសញ្ញាជនៈ ។

(៤៥៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌ទាំងឡាយ ដែលរាប់
បញ្ចូលក្នុងពួកសញ្ញាជនៈ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចក្ខុចាត់
ជាធម៌ ដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងពួកសញ្ញាជនៈ ការប្រកាន់មាំ ជាគ្រឿង
រូបរឹត គឺសញ្ញាជនៈទាំងនោះ រមែងកើតឡើងព្រោះចក្ខុនោះ សោតៈ
យានៈ ជីវ្ហា ចាត់ជាធម៌ ដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងពួកសញ្ញាជនៈដែរ ការ
ប្រកាន់មាំ ជាគ្រឿងរូបរឹត គឺសញ្ញាជនៈទាំងនោះ រមែងកើតឡើង ព្រោះ
ធម៌ទាំងនោះ មនោចាត់ជាធម៌ ដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងពួកសញ្ញាជនៈដែរ
ការប្រកាន់មាំ ជាគ្រឿងរូបរឹត គឺសញ្ញាជនៈទាំងនោះ រមែងកើតឡើង
ព្រោះមនោនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលរាប់
បញ្ចូលក្នុងពួកសញ្ញាជនៈ ។

ទាយវិញ្ញា

[២៥៨] ឯកំ សមយំ ភគវា សុត្តេសុ វិហារតិ
 សេតកក្កាម សុម្ពានំ និគមោ ។ អថខោ អាយស្មា
 ធុនាយំ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ។ បេ ។ ឯក-
 មន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិដ្ឋោ ខោ អាយស្មា ធុនា-
 យំ ភគវន្តំ ឯតទរោច ។

[២៥៩] អច្ឆរិយំ កន្តេ អត្តតំ កន្តេ យាវ ពហុ-
 ការាបិ^(១) មេ កន្តេ ភគវតិ បេមញ្ច ការរោ ច ហិរិ
 ច ធុត្តប្បញ្ច អហញ្ញិ កន្តេ បុព្វេ អាការិកក្ខតោ
 សមាណោ អពហុកតោ អហោសី ធម្មេន អព-
 ហុកតោ សង្ឃេន សោ ខ្វាហំ^(២) ភគវតិ បេមញ្ច
 ការំ ច ហិរិ ច ធុត្តប្បំ ច សម្បស្សមាណោ អការស្មា
 អនការិយំ បព្វជី^(៣) តស្ស មេ ភគវា ធម្មំ ទេសេសិ
 តតិ រូបំ តតិ រូបស្ស សមុទយោ តតិ រូបស្ស អត្តន្តមោ
 តតិ វេទនា ។ បេ ។ តតិ សញ្ញា ។ តតិ សង្ខារា ។

---

១ ឧ. ពហុកតញ្ច មេ ។ ម. ពហុការាបិមេ ។ ២ ឯត្តន្តេ វ កន្តេ ពិពិសត្តេបិ ។ ៣ បព្វ-
 ជីតោ ។

ទាយវិញ្ញាណ

(២៥៨) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងនិគម
 ឈ្មោះសេតកៈ របស់អ្នកស្រែកស្រុកចាំឡាយ ក្នុងដែនស្រុកៈ ។ គ្រា
 នោះឯង ព្រះទាយវិញ្ញាណ បានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ។ បេ ។ ក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះទាយវិញ្ញាណអង្គុយក្នុង
 ទីដ៏សមគួរហើយ ទើបក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះ ។

(២៥៩) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ហេតុនេះអស្ចារ្យ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន ហេតុនេះចម្រើន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សេចក្តីស្រឡាញ់
 សេចក្តីគោរព សេចក្តីអៀនខ្មាស នឹងសេចក្តីកោតក្រែង ចំពោះព្រះដ៏
 មានព្រះភាគ ព្រោះមានទបការច្រើន ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គដោយពិត បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គ កាលពីដើមនៅជាគ្រិហស្ថ មិនមានសេចក្តី
 រាប់អានច្រើន ចំពោះព្រះធម៌ទេ មិនមានសេចក្តីរាប់អានច្រើន ចំពោះ
 ព្រះសង្ឃទេ ខ្ញុំព្រះអង្គពិចារណាឃើញនូវសេចក្តីស្រឡាញ់ សេចក្តី
 គោរព សេចក្តីអៀនខ្មាស នឹងសេចក្តីកោតក្រែង ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគ ទើបចេញចាកផ្ទះមកកាន់ផ្ទះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានសំដែងធម៌
 ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គថា រូបដូច្នោះ ហេតុជាទីកើតនៃរូបដូច្នោះ សេចក្តីវិនាសនៃ
 រូបដូច្នោះ វេទនាដូច្នោះ ។ បេ ។ សញ្ញាដូច្នោះ ។ សង្ខារទាំងឡាយដូច្នោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ សម្មាសម្ពុទ្ធិកាយស្ស មហាវិវាទោ

ឥតិ វិញ្ញាណំ ឥតិ វិញ្ញាណស្ស សមុទយោ ឥតិ វិញ្ញា-
ណស្ស អត្តផ្គមោតិ ។

[២៦០] សោ ខ្លាហំ កន្តេ សុញ្ញានារកតោ ឥមេសំ
បញ្ចុទានានក្ខន្ធានំ ឧក្កជ្ឈវក្កជ្ឈំ សម្បវត្តនោ ឥទំ
ឧក្ខន្ធិ យថាក្ខនំ អព្ពញ្ញាសី អយំ ឧក្ខសមុទយោ-
តិ យថាក្ខនំ អព្ពញ្ញាសី អយំ ឧក្ខនិរោជោតិ យ-
ថាក្ខនំ អព្ពញ្ញាសី អយំ ឧក្ខនិរោជកាមិដិ បដិប-
នាតិ យថាក្ខនំ អព្ពញ្ញាសី ។

[២៦១] ធម្មោ ច មេ កន្តេ អភិសមេតោ មត្តោ
ច មេ បដិលទ្ធោ យោ មេ ភារីតោ ពហុលីកតោ
តថា តថា វិហារន្តំ តថតាយ ឧបនេស្សតិ យថាហំ
ទីណា ជាតិ វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ ករណីយំ
នាបរំ ឥត្តត្តាយានិ បដាជិស្សាមិ ។ សតិសម្មោជ្ឈដ្ឋោ
មេ កន្តេ បដិលទ្ធោ យោ មេ ភារីតោ ពហុលីកតោ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារវគ្គ

វិញ្ញាណដូច្នោះ ហេតុជាទីកើតនៃវិញ្ញាណដូច្នោះ សេចក្តីវិនាសនៃវិញ្ញាណ
ដូច្នោះ ។

[៤៦០] បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលខ្ញុំព្រះអង្គនៅក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់
បានប្រែត្រឡប់ឲ្យដូរឡើងនឹងដ្បាប់ចុះនូវទុក្ខទានក្នុងទាំង ៥ នេះ បាន
ដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាទុក្ខ បានដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា
នេះជាហេតុជាទីកើតនៃទុក្ខ បានដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាទី
លេតនៃទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាបដិបទ ជាដំណើរទៅ
កាន់ទិវលតនៃទុក្ខ ។

[៤៦១] បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ខ្ញុំព្រះអង្គបានត្រាស់ដឹង
ហើយផង មគ្គខ្ញុំព្រះអង្គបានចំពោះហើយផង មគ្គឯណាដែលខ្ញុំព្រះអង្គ
បានចម្រើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ មគ្គនោះនឹងនាំខ្ញុំព្រះអង្គដែល
កំពុងសម្រេចសម្រាន្តនៅដោយអាការនោះៗ ដើម្បីសេចក្តីពិត ដែលជា
ហេតុឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គដឹងច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ ព្រហ្មចរិយៈអាត្មាអញ
នៅរួចហើយ សោឡសកិច្ចអាត្មាអញបានធ្វើរួចហើយ មគ្គតវនាកិច្ច
ដទៃ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។ បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សតិសម្ពោជ្ឈង្គ ខ្ញុំព្រះអង្គបានចំពោះហើយ សតិ-
សម្ពោជ្ឈង្គឯណា ដែលខ្ញុំព្រះអង្គបានចម្រើន បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ

ឧបាយកល

តថា តថា វិហារន្តំ តថត្តាយ ឧបទេស្សតិ យថាហំ

ជីណា ជាតិ វុស័តំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ ករណីយំ

នាហំ ឥត្តត្តាយាតំ បដានិស្សមិ ។ បេ ។ ឧបេត្តា-

សម្មោជ្ឈដ្ឋេ មេ កន្តេ បដិលទ្ធា យោ មេ ការិតោ

ពហុលកតោ តថា តថា វិហារន្តំ តថត្តាយ ឧប-

ទេស្សតិ យថាហំ ជីណា ជាតិ វុស័តំ ព្រហ្ម-

ចរិយំ កតំ ករណីយំ នាហំ ឥត្តត្តាយាតំ ប-

ដានិស្សមិ ។ អយំ ទោ មេ កន្តេ មត្តោ

ខំបាយវិញ

សតិសម្មាជ្ឈង្គនោះ នឹងនាំឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គដែលកំពុងសម្រេចសម្រាន្តនៅ
ដោយប្រការដូច្នោះៗ ដើម្បីសេចក្តីពិត ដែលជាហេតុឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គដឹង
ច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ ព្រហ្មចរិយៈអាត្មាអញនៅរួចហើយ សោ-
ឡសកិច្ចអាត្មាអញបានធ្វើរួចហើយ មគ្គការវិនិច្ឆ័យនៃប្រត្រឹត្តទៅដើម្បី
សោឡសកិច្ចនេះទៀតមិនមានឡើយ ។ បេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ទេវតាសម្មាជ្ឈង្គខ្ញុំព្រះអង្គបានចំពោះហើយ ទេវតាសម្មាជ្ឈង្គឯណា
ដែលខ្ញុំព្រះអង្គបានចំពើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ ទេវតាសម្មាជ្ឈង្គ
នោះ នឹងនាំឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គដែលកំពុងសម្រេចសម្រាន្តនៅដោយប្រការ
ដូច្នោះៗ ដើម្បីសេចក្តីពិត ដែលជាហេតុឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គដឹងច្បាស់ថា ជាតិ
អស់ហើយ ព្រហ្មចរិយៈអាត្មាអញនៅរួចហើយ សោឡសកិច្ចអាត្មាអញ
បានធ្វើរួចហើយ មគ្គការវិនិច្ឆ័យនៃប្រត្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះ
ទៀតមិនមានឡើយ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន នេះឯងជាមគ្គ ដែលខ្ញុំ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារិញ្ញោ

បដិលទ្ធោ យោ មេ ភារិភោ ពហុលីកតោ តថា
 តថា វិហារន្តំ តថត្តាយ ឧបទេស្សតិ យថាហំ ជំណា
 ជាតិ វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ ករណីយំ ធាបរិ
 ឥត្តត្តាយាតិ បដានិស្សាមីតិ ។

(២២២) សាធុ សាធុ ឧទាយិ ឯសោ ហិ តេ
 ឧទាយិ មត្តោ បដិលទ្ធោ យោ តេ ភារិភោ ពហុលី-
 កតោ តថា តថា វិហារន្តំ តថត្តាយ ឧបទេស្សតិ
 យថា ភ្នំ ជំណា ជាតិ វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ ករ-
 ណីយំ ធាបរិ ឥត្តត្តាយាតិ បដានិស្សាមីតិ ។

ទពាយិវេញ្ញោ តតយោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុទ្ធ

ព្រះអង្គបានចំពោះហើយ មគ្គឯណា ដែលខ្ញុំព្រះអង្គបានចំរើនហើយ
 បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ មគ្គនោះ នឹងនាំឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គដែលកំពុងសម្រេច
 សម្រាន្តនៅដោយប្រការដូច្នោះៗ ដើម្បីសេចក្តីពិត ដែលជាហេតុឲ្យ
 ខ្ញុំព្រះអង្គដឹងច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ ព្រហ្មចរិយៈភាគ្នាអញនៅរួច
 ហើយ សោឡសកិច្ចភាគ្នាអញបានធ្វើរួចហើយ មគ្គការវិនាសកិច្ចដទៃ
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀតមិនមានឡើយ ។

[៤៦៦] ម្នាលឧទាយិ ប្រពៃណាស់ហើយ ម្នាលឧទាយិ ប្រពៃ
 ណាស់ហើយ ព្រោះថាមគ្គនេះអ្នកបានចំពោះហើយ មគ្គឯណា ដែល
 អ្នកបានចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ មគ្គនោះ នឹងនាំអ្នកដែល
 កំពុងសម្រេចសម្រាន្តនៅដោយប្រការដូច្នោះៗ ដើម្បីសេចក្តីពិត ដែល
 ជាហេតុឲ្យអ្នកដឹងច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ ព្រហ្មចរិយៈភាគ្នាអញនៅ
 រួចហើយ សោឡសកិច្ចភាគ្នាអញបានធ្វើរួចហើយ មគ្គការវិនាសកិច្ចដទៃ
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀតមិនមានឡើយ ។

ទាយត្រៃ

តស្ស័ន្ធ
បុរ

ពោធិណ ទេសនាដ្ឋាន

អយោនិសោ ចាបិបរាជិ

ទយោ និរោដោ និទ្រោដោ

ឯកធម្មោ ឧទាយនានិ ។

ឧបាយវេទ

ឧទ្ធាននៃឧបាយវិគ្គនោះគឺ

ពោលអំពីពោជ្ឈង្គប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីត្រាស់ដឹង ១ អំពីការ
សំដែងពោជ្ឈង្គ ១ អំពីធម៌ជាហេតុជាទីតាំងនៃកាមរាគ ១
អំពីការធ្វើទុកកងចិត្តដោយមិនមានទុបាយប្រាជ្ញា ១ អំពី
អបរិហានីយធម៌ ១ អំពីការអស់ទៅនៃតណ្ហា ១ អំពីការ
លេតនៃតណ្ហា ១ អំពីការចាក់ទម្ងន់រូកភាទិកិលេស ១ អំពី
ទ្រង់មិនឃើញធម៌ដទៃសូម្បីមួយ ១ អំពីព្រះទាយដ៏មាន
អាយុ ១ ។

នីវរណវិគោ

(៤៦៣) យេ កេចិ ភិក្ខុវេ ធម្មា កុសលា
 កុសលភាគិយា កុសលបត្តិកា សព្វេ តេ អប្ប-
 មាទម្ភលកា អប្បមាទសមោសរណា អប្បមាទោ
 តេសំ ធម្មានំ អត្តមត្តាយតិ ។ អប្បមត្តស្សេតំ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុនោ បាដិកម្ពំ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ ភាវេស្សេតិ សត្ត
 ពោជ្ឈង្គេ ពហុលីករិស្សេតីតិ ។

(៤៦៤) កថេវា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បមត្តោ សត្ត
 ពោជ្ឈង្គេ ភាវេតិ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ ពហុលីករេតិ ។
 វេទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិសម្មោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ វិវេកនិស្សំតំ
 វិវាទនិស្សំតំ និរោធនិស្សំតំ វេស្សត្តបរិណាមី ។ បេ ។
 ឧបេត្តាសម្មោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ វិវេកនិស្សំតំ វិវាទនិស្សំតំ
 និរោធនិស្សំតំ វេស្សត្តបរិណាមី ។ ឯវំ ចោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ អប្បមត្តោ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ ភាវេតិ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ
 ពហុលីករេតីតិ ។

នីវេណវិត្ត

(៤៦៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយឯណានីមួយ ជាកុសល ជាចំណែកកុសល ជាបទ្ធព្វកុសល ធម៌ទាំងអស់នោះ មានសេចក្តីមិនប្រមាទជាបូសគល់ ជាទីប្រជុំចុះក្នុងសេចក្តីមិនប្រមាទ សេចក្តីមិនប្រមាទ ប្រាកដជាកំពូលនៃកុសលធម៌ទាំងនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរនោះនឹងប្រាកដដល់ភិក្ខុដែលមិនប្រមាទ ភិក្ខុនោះនឹងចំរើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យច្រើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ប្រការ ។

(៤៦៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុមិនប្រមាទ រមែងចំរើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យច្រើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើននូវសតិសម្មាជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យនូវវិវេក អាស្រ័យនូវវិវេកៈ អាស្រ័យនូវនិរោធិ បង្កើនទៅរកការលះចង់ ។ បេ ។ ចំរើននូវឧបេក្ខាសម្មាជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យនូវវិវេក អាស្រ័យនូវវិវេកៈ អាស្រ័យនូវនិរោធិ បង្កើនទៅរកការលះចង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនប្រមាទ រមែងចំរើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យច្រើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ យ៉ាងនេះឯង ។

និរណ្ត

[២៦៥] យេ កេចិ ភិក្ខុវេ ធម្មា តុសលា តុស.
 លភាគិយា តុសលបក្ខិកា សព្វេ តេ យោនិសោម.
 ទសិការម្មលកា យោនិសោមទសិការសមោសរណា
 យោនិសោមទសិការោ តេសំ ធម្មានំ អក្កមក្ខាយតិ ។
 យោនិសោមទសិការសម្មន្ទស្ស័តំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ
 ចានិកង្ខំ សត្ត ពោជ្ឈន្តេ ភាវេស្ស័តិ សត្ត ពោជ្ឈន្តេ
 ពហុលីករិស្ស័តិ ។

[២៦៦] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោនិសោមទសិ.
 ការសម្មន្ទោ សត្ត ពោជ្ឈន្តេ ភាវេតិ សត្ត ពោជ្ឈន្តេ
 ពហុលីករេតិ ។ ឥធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិសម្មោជ្ឈន្តំ
 ភាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ វិវាទនិស្ស័តំ ជិរោធនិស្ស័តំ
 វោស្សក្កបរិណាមី ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ
 វិវេកនិស្ស័តំ វិវាទនិស្ស័តំ ជិរោធនិស្ស័តំ វោស្សក្កប-
 រិណាមី ។ ឯវំ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោនិសោមទសិការ-
 សម្មន្ទោ សត្ត ពោជ្ឈន្តេ ភាវេតិ សត្ត ពោជ្ឈន្តេ
 ពហុលីករេតិ ។

និរណវគ្គ

[៤៦៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយឯណានិមួយ ជា
 កុសល ជាចំណែកនៃកុសល ជាបុគ្គត្តកនៃកុសល ធម៌ទាំងអស់នោះ
 បានយោនិសោមនសិការជាបូសគល់ មានយោនិសោមនសិការជាទី
 ប្រជុំចុះ យោនិសោមនសិការ ប្រាកដជាកំពូលនៃធម៌ទាំងនោះ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរនេះនឹងប្រាកដដល់ភិក្ខុដែលបរិបូណ៌ដោយ
 យោនិសោមនសិការ ភិក្ខុនោះនឹងចំរើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នឹងធ្វើឲ្យ
 ច្រើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ។

[៤៦៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលបរិបូណ៌ដោយយោ
 និសោមនសិការ រមែងចំរើនពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យច្រើននូវពោជ្ឈង្គ
 ទាំង ៧ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើន
 នូវសតិសម្មាជ្ឈង្គ ដែលពាស្រ័យនូវវិវេក ពាស្រ័យនូវវិវេកៈ ពាស្រ័យ
 នូវនិរោធិ បង្កើនទៅរកការលះបង់ ។ បេ ។ រមែងចំរើនទេបេក្ខាសម្មាជ្ឈង្គ
 ដែលពាស្រ័យនូវវិវេក ពាស្រ័យនូវវិវេកៈ ពាស្រ័យនូវនិរោធិ បង្កើន
 ទៅរកការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុបរិបូណ៌ដោយយោនិ
 សោមនសិការ រមែងចំរើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យច្រើននូវពោជ្ឈង្គ
 ទាំង ៧ យ៉ាងនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារិញ្ចោ

[២៦៧] បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ ជានុរូបស្ស ឧបក្កិលេ-
សា យេហំ ឧបក្កិលេសេហិ ឧបក្កិលិដ្ឋំ ជានុរូបំ ន
ចេវ មុនុ ហោតិ ន ច កក្កដិយំ ន ច បកស្សំ បកដ្ឋ
ច ន ច សម្មា ឧបេតិ កម្មាយ ។ កតមេ បញ្ច ។

[២៦៨] អយោ ភិក្ខុវេ ជានុរូបស្ស ឧបក្កិលេសោ
យេន ឧបក្កិលេសេន ឧបក្កិលិដ្ឋំ ជានុរូបំ ន ចេវ
មុនុ ហោតិ ន ច កក្កដិយំ ន ច បកស្សំ បកដ្ឋ
ច ន ច សម្មា ឧបេតិ កម្មាយ ។

[២៦៩] លោហំ ភិក្ខុវេ ជានុរូបស្ស ឧបក្កិលេសោ
យេន ឧបក្កិលេសេន ឧបក្កិលិដ្ឋំ ជានុរូបំ ។ បេ ។

[២៧០] តិប្បុ ភិក្ខុវេ ជានុរូបស្ស ឧបក្កិលេ-
សោ ។ បេ ។

[២៧១] សីសំ ភិក្ខុវេ ជានុរូបស្ស ឧបក្កិលេ-
សោ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិវត្ត

(៤៦៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបក្កិលេសរបស់មាសនេះ មាន ៥យ៉ាង ដែលធ្វើឲ្យមាសសៅហ្មង ទៅជារបស់មិនទាន់ផង មិនគួរ ដល់ការងារផង មិនមានពន្លឺផង ទៅជាពុកផុយផង មិនគួរប្រកបការ ងារដោយប្រពៃផង ។ ឧបក្កិលេសទាំង៥ តើអ្វីខ្លះ ។

(៤៦៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដែកជាឧបក្កិលេសរបស់មាស ដែលធ្វើឲ្យមាសសៅហ្មង ទៅជារបស់មិនទាន់ផង មិនគួរដល់ការងារផង មិនមានពន្លឺផង ទៅជាពុកផុយផង មិនគួរប្រកបការងារដោយប្រពៃ ផង ១ ។

(៤៦៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្ពាន់ជាឧបក្កិលេសរបស់មាស ដែលធ្វើឲ្យមាសសៅហ្មង ។ បេ ។

(៤៧០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សំណាប៉ាប៉ាងជាឧបក្កិលេស របស់មាស ។ បេ ។

(៤៧១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សំណាកក់ជាឧបក្កិលេសរបស់ មាស ។ បេ ។

និរណ៍ញោ

(២៧២) សឿ ភិក្ខុវេ ជាត្រូបស្ស ឧបក្កិលេសោ
យេន ឧបក្កិលេសេន ឧបក្កិលេដ្ឋំ ជាត្រូបំ ន ចេវ
មុទ្ធ ហោតិ ន ច កម្មជ័យំ ន ច បកស្សំ បកដ្ឋំ
ច ន ច សម្មា ឧបេតិ កម្មាយ ។

(២៧៣) ឥមេ ចោ ភិក្ខុវេ បញ្ច ជាត្រូបស្ស
ឧបក្កិលេសា យេហិ ឧបក្កិលេសេហិ ឧបក្កិលេដ្ឋំ
ជាត្រូបំ ន ចេវ មុទ្ធ ហោតិ ន ច កម្មជ័យំ ន
ច បកស្សំ បកដ្ឋំ ច ន ច សម្មា ឧបេតិ កម្មាយ ។

(២៧៤) ឃីមេវ ចោ ភិក្ខុវេ បញ្ចមេ ចិត្តស្ស
ឧបក្កិលេសា យេហិ ឧបក្កិលេសេហិ ឧបក្កិលេដ្ឋំ
ចិត្តំ ន ចេវ មុទ្ធ ហោតិ ន ច កម្មជ័យំ ន ច
បកស្សំ បកដ្ឋំ ច ន ច សម្មា សមាជ័យតិ អាស-
វាធំ ឧយាយ ។ កតមេ បញ្ច ។

(២៧៥) កាមច្ចញោ ភិក្ខុវេ ចិត្តស្ស ឧបក្កិលេសោ
យេន ឧបក្កិលេសេន ឧបក្កិលេដ្ឋំ ចិត្តំ ន ចេវ មុទ្ធ
ហោតិ ន ច កម្មជ័យំ ន ច បកស្សំ បកដ្ឋំ ច
ន ច សម្មា សមាជ័យតិ អាសវាធំ ឧយាយ ។

និរណវត្ត

(៤៧២) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រាក់ជាឧបក្កិលេសរបស់មាស ដែលធ្វើឲ្យមាសសៅហ្មង ទៅជាប់របស់មិនទាន់ផង មិនគួរដល់ការងារផង មិនមានពន្លឺផង ទៅជាពុកផុយផង មិនគួរប្រកបការងារដោយប្រពៃ ផង ១ ។

(៤៧៣) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបក្កិលេសរបស់មាសទាំង ៥ នេះឯង ដែលធ្វើឲ្យមាសសៅហ្មង ទៅជាប់របស់មិនទាន់ផង មិនគួរដល់ ការងារផង មិនមានពន្លឺផង ទៅជាពុកផុយផង មិនគួរប្រកបការងារ ដោយប្រពៃផង ។

(៤៧៤) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះមែនហើយ ឧបក្កិលេសនៃចិត្តទាំង ៥ នេះ ដែលធ្វើឲ្យចិត្តសៅហ្មង ទៅជាធម្មជាតិមិនទាន់ ផង មិនគួរដល់ការនាកម្មផង មិនមានពន្លឺផង ជាចិត្តអំពូក្ខរផង មិន ដកល់មាំដោយប្រពៃ ដើម្បីកិរិយាអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយផង ។ ឧបក្កិលេសទាំង ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។

(៤៧៥) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាមច្ចន្ត្រជាឧបក្កិលេសនៃចិត្ត ដែលធ្វើចិត្តសៅហ្មង ទៅជាចិត្តមិនទាន់ផង មិនគួរដល់ការនាកម្មផង មិនមានពន្លឺផង ជាចិត្តអំពូក្ខរផង មិនដកល់មាំដោយប្រពៃ ដើម្បី កិរិយាអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយផង ១ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុទ្ធា

[២៧៦] ព្យាទានោ ភិក្ខុវេ ចិត្តស្ស ឧបក្កិលេសោ
យេន ឧបក្កិលេសេន ឧបក្កិលំដ្ឋំ ចិត្តំ ន ចេវ មុទុ
ហោតិ ន ច កកម្មជ័យំ ន ច បកស្សំ បកដ្ឋំ ច ន
ច សម្មា សមាជិយតិ អាសវំនំ ខយាយ ។ ថេ ។

[២៧៧] ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ច ចិត្តស្ស ឧបក្កិ-
លេសា យេហិ ឧបក្កិលេសេហិ ឧបក្កិលំដ្ឋំ ចិត្តំ
ន ចេវ មុទុ ហោតិ ន ច កកម្មជ័យំ ន ច បកស្សំ
បកដ្ឋំ ច ន ច សម្មា សមាជិយតិ អាសវំនំ
ខយាយាតិ ។

[២៧៨] សត្តិមេ ភិក្ខុវេ ពោជ្ឈង្គំ អនាវណា
អនីវណា ចេតសោ អនុបក្កិលេសោ ភារិតា ពហុ-
លីកតា វិជ្ជាវមុត្តិដលសច្ចិកិរិយាយ សំវត្តន្តំ ។ ក-
តមេ សត្ត ។

[២៧៩] សតិសម្ពោជ្ឈង្គំ ភិក្ខុវេ អនាវណា
អនីវណា ចេតសោ អនុបក្កិលេសោ ភារិតា ពហុ-
លីកតោ វិជ្ជាវមុត្តិដលសច្ចិកិរិយាយ សំវត្តតិ ។ ថេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារគ្គ

(២៧៦) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្យាបាទជាឧបក្កិលេសនៃចិត្ត ធ្វើឲ្យចិត្តសៅហ្មង ទៅជាចិត្តមិនទន់ផង មិនគួរដល់ការនាកម្មផង មិនមានពន្លឺផង ទៅជាអំពូអួរផង មិនដកល់មាំដោយប្រពៃ ដើម្បីកិរិយាអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយផង ។ បេ ។

(២៧៧) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបក្កិលេសនៃចិត្តទាំង៥នេះឯង ដែលធ្វើឲ្យចិត្តសៅហ្មង ជាចិត្តមិនទន់ផង មិនគួរដល់ការនាកម្មផង មិនមានពន្លឺផង ទៅជាអំពូអួរផង មិនដកល់មាំដោយប្រពៃ ដើម្បីកិរិយាអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយផង ។

(២៧៨) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈន្តិទាំង៧ប្រការនេះ ជាគ្រឿងមិនរាវ មិនបិទបាំង មិនមែនជាឧបក្កិលេសរបស់ចិត្ត ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវវិជ្ជានឹងវិមុត្តិផល ។ ពោជ្ឈន្តិទាំង៧ គឺអ្វីខ្លះ ។

(២៧៩) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សតិសម្ពោជ្ឈន្តិជាគ្រឿងមិនរាវ មិនបិទបាំង មិនមែនជាឧបក្កិលេសរបស់ចិត្ត ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវវិជ្ជានឹងវិមុត្តិផល ។ បេ ។

និរោធាញ្ច

[២៨០] ឧបេក្ខាសន្តោជ្ឈង្គោ ភិក្ខុវេ អនាវរណា
អនិវរណា ចេតសោ អនុបក្កិលេសា ការិតោ ព-
ហុលីកតោ វិជ្ជាវុត្តិដលសច្ចិកិរិយាយ សំវត្តតិ ។

[២៨១] ឥមេ ចោ ភិក្ខុវេ សត្ត ពោជ្ឈង្គោ អនា-
វរណា អនិវរណា ចេតសោ អនុបក្កិលេសា ការិតា
ពហុលីកតា វិជ្ជាវុត្តិដលសច្ចិកិរិយាយ សំវត្តតិ ។

[២៨២] អយោធិសោ ភិក្ខុវេ បទសំករោតោ
អនុប្បន្នោ ចេវ កាមច្ចន្នោ ឧប្បជ្ឈតិ ឧប្បន្នោ ច
កាមច្ចន្នោ ភិយ្យោភារិយ វេប្បល្លាយ សំវត្តតិ ។

[២៨៣] អនុប្បន្នោ ចេវ ព្យាទានោ ឧប្បជ្ឈតិ
ឧប្បន្នោ ច ព្យាទានោ ភិយ្យោភារិយ វេប្បល្លាយ
សំវត្តតិ ។

វិវេណវគ្គ

(៤៨០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទុក្ខក្រំជាគ្រឿងមិន
រារាំង មិនបិទបាំង មិនមែនជាទុក្ខក្រំលេសរបស់ចិត្ត បុគ្គលចំរើន
ហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវវិជ្ជា
នឹងវិមុត្តិផល ។

(៤៨១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈន្តទាំង ៧ នេះឯង មិន
មែនជាគ្រឿងរារាំង មិនបិទបាំង មិនមែនជាទុក្ខក្រំលេសរបស់ចិត្តទេ
បុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់
ច្បាស់នូវវិជ្ជានឹងវិមុត្តិផល ។

(៤៨២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបុគ្គលធ្វើទុក្ខក្រំដោយមិន
មានទុបាយប្រាជ្ញា តាមច្នួនដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏រមែងកើតឡើង
បាន ទាំងតាមច្នួនដែលកើតឡើងហើយ ក៏រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការៈ
ដ៏ធំទូលាយ ជាកិរិយាភាព ។

(៤៨៣) ព្យាបាទដែលមិនទាន់កើតឡើង រមែងកើតឡើង
បាន ទាំងព្យាបាទដែលកើតឡើងហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការៈ
ដ៏ធំទូលាយ ជាកិរិយាភាព ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវត្តោ

[២៨២] អនុប្បន្នោ ចេវ ដីនមិទ្ធិំ ឧប្បជ្ជតិ ឧប្ប-
ន្នោ ដីនមិទ្ធិំ ភិយ្យោភារាយ វេបុលាយ សំវត្តតិ ។

[២៨៣] អនុប្បន្នោ ឧទ្ធចុក្កក្កំ ឧប្បជ្ជតិ
ឧប្បន្នោ ឧទ្ធចុក្កក្កំ ភិយ្យោភារាយ វេបុលាយ
សំវត្តតិ ។

[២៨៤] អនុប្បន្នោ ចេវ វិចីក្កិញ្ចា ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ
ច វិចីក្កិញ្ចា ភិយ្យោភារាយ វេបុលាយ សំវត្តតិ ។

[២៨៥] យោនិសោ ច ខោ ភិក្ខុវេ មនសិករោតោ
អនុប្បន្នោ ចេវ សតិសម្មោជ្ឈង្គោ ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ
ច សតិសម្មោជ្ឈង្គោ ភារាណាចារិយ្យំ កច្ចតិ ។ បេ ។

[២៨៦] អនុប្បន្នោ ចេវ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គោ
ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ ច ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គោ ភារាណា-
ចារិយ្យំ កច្ចតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារុត្ត

(៤៨៤) បីមិទ្ធិដែលមិនទាន់កើតឡើង រមែងកើតឡើងបាន
ទាំងបីមិទ្ធិដែលកើតឡើងហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការវះដីធំទូលាយ
ជាភិយ្យភាព ។

(៤៨៥) ទទួចកក្កច្ចៈដែលមិនទាន់កើតឡើង រមែងកើតឡើង
ទាំងទទួចកក្កច្ចៈដែលកើតឡើងហើយ ក៏រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការវះដីធំ
ទូលាយ ជាភិយ្យភាព ។

(៤៨៦) វិចិត្តិច្ឆាដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏រមែងកើតឡើងបាន
ទាំងវិចិត្តិច្ឆាដែលកើតឡើងហើយ ក៏រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការវះដីធំ
ទូលាយ ជាភិយ្យភាព ។

(៤៨៧) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកឯបុគ្គល កាលធ្វើទុកក្នុង
ចិត្តដោយឧបាយប្រាជ្ញា សតិសម្មាជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏កើត
ឡើងបាន ទាំងសតិសម្មាជ្ឈង្គដែលកើតឡើងហើយ ក៏ដល់នូវការ
ពេញបរិបូណ៌ដោយការវិនា ។ បេ ។

(៤៨៨) ទមេត្តាសម្មាជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏កើតឡើង
បាន ទាំងទមេត្តាសម្មាជ្ឈង្គដែលកើតឡើងហើយ ក៏ដល់នូវការពេញ
បរិបូណ៌ដោយការវិនា ។

នីវរណវចនា

(២៨៧) សត្តមេ ភិក្ខុវេ ពោជ្ឈង្គោ ភាវិតា ព-
 ហុលីកតា វុឌ្ឍិយា អបរិហានាយ សំវត្ថន្តំ ។ ក-
 តមេ សត្ត ។ សតិសម្មោជ្ឈង្គោ ។ មេ ។ ឧបេក្ខា-
 សម្មោជ្ឈង្គោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ សត្ត ពោជ្ឈង្គោ
 ភាវិតា ពហុលីកតា វុឌ្ឍិយា អបរិហានាយ សំ-
 វត្ថន្តំ ។

(២៨៨) បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ អារវណា នីវរណា ចេតសោ
 ឧបក្កិលេសា បញ្ញាយ ទុព្វលីករណា ។ កតមេ
 បញ្ច ។ កាមច្ឆន្ទោ ភិក្ខុវេ អារវណា នីវរណា ចេ-
 តសោ ឧបក្កិលេសោ បញ្ញាយ ទុព្វលីករណា ។
 ព្យាទានោ ភិក្ខុវេ អារវណា នីវរណា ចេតសោ ឧបក្កិ-
 លេសោ បញ្ញាយ ទុព្វលីករណា ។ បីនមិទ្ធិំ ភិក្ខុវេ
 អារវណំ នីវរណំ ចេតសោ ឧបក្កិលេសំ បញ្ញាយ ទុព្វ-
 លីករណំ ។ ឧទ្ធចក្កក្កច្ឆំ ភិក្ខុវេ អារវណំ នីវរណំ ចេ-
 តសោ ឧបក្កិលេសំ បញ្ញាយ ទុព្វលីករណំ ។ វិចីកិច្ចា
 ភិក្ខុវេ អារវណា នីវរណា ចេតសោ ឧបក្កិលេសា

ឥរិយាបថ

[២៨៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈន្តទាំង៧នេះ ដែលបុគ្គល
 ចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីចំរើន
 ដើម្បីសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ។ ពោជ្ឈន្តទាំង ៧ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសតិ-
 សម្មាជ្ឈន្ត ១ ។ បេ ។ ទបេក្កិលេសរេស័ចិក្ក ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ពោជ្ឈន្តទាំង ៧ នេះឯង ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ
 រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីចំរើន ដើម្បីសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ។

[២៩០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ជាគ្រឿងរារាំង ជាគ្រឿង
 បិទបាំង ជាទបក្កិលេសរេស័ចិក្ក ធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងខ្សោយ មាន៥
 ប្រការនេះ ។ ធម៌៥ប្រការគឺអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាមចន្ទៈ
 ជាគ្រឿងរារាំង ជាគ្រឿងបិទបាំង ជាទបក្កិលេសរេស័ចិក្ក ធ្វើប្រាជ្ញា
 ឲ្យមានកម្លាំងខ្សោយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្យាបាទជាគ្រឿងរារាំង
 ជាគ្រឿងបិទបាំង ជាទបក្កិលេសរេស័ចិក្ក ធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំង
 ខ្សោយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ជំនមិទ្ធជាគ្រឿងរារាំង ជាគ្រឿងបិទ
 បាំង ជាទបក្កិលេសរេស័ចិក្ក ធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងខ្សោយ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ឧទ្ធចកកថជាគ្រឿងរារាំង ជាគ្រឿងបិទបាំង ជាទបក្កិ-
 លេសរេស័ចិក្ក ធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងខ្សោយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 វិចិក្ខាជាគ្រឿងរារាំង ជាគ្រឿងបិទបាំង ជាទបក្កិលេសរេស័ចិក្ក

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវច្ឆោ

បញ្ចាយ ទុព្វលីករណា ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ចា
អារិយណា ជិវរណា ចេតសោ អនុបក្កិលេសា បញ្ចាយ
ទុព្វលីករណាតិ ។

(២៧០) សត្តិមេ ភិក្ខុវេ ពោជ្ឈង្គោ អនារិយណា
អជិវរណា ចេតសោ អនុបក្កិលេសា ភារិតា ពហុ-
លីកតា វិជ្ជាវិមុត្តិដលសច្ចិកិរិយាយ សំវត្តន្តិ ។ ក-
តមេ សត្តិ ។ សតិសម្មោជ្ឈង្គោ ភិក្ខុវេ អនារិយណា
អជិវរណា ចេតសោ អនុបក្កិលេសោ ភារិតោ ពហុ-
លីកតោ វិជ្ជាវិមុត្តិដលសច្ចិកិរិយាយ សំវត្តតិ ។ បេ ។
ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គោ ភិក្ខុវេ អនារិយណា អជិវរណា
ចេតសោ អនុបក្កិលេសោ ភារិតោ ពហុលីកតោ
វិជ្ជាវិមុត្តិដលសច្ចិកិរិយាយ សំវត្តតិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ
សត្តិ ពោជ្ឈង្គោ អនារិយណា អជិវរណា ចេតសោ អនុ-
បក្កិលេសា ភារិតា ពហុលីកតា វិជ្ជាវិមុត្តិដលសច្ចិ-
កិរិយាយ សំវត្តន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

ធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌៥ ប្រការ
នេះឯង ជាគ្រឿងរារាំង ជាគ្រឿងបិទបាំង ជាឧបក្កិលេសរបស់ចិត្ត
ធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងឡាយ ។

(៤៧១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង៧នេះឯង ជាគ្រឿង
មិនរារាំង មិនបិទបាំង មិនមែនជាឧបក្កិលេសរបស់ចិត្ត ដែលបុគ្គល
ចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់
នូវវិជ្ជានឹងវិមុត្តិផល ។ ពោជ្ឈង្គទាំង៧ គឺអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
សតិសម្មាជ្ឈង្គ ជាគ្រឿងមិនរារាំង មិនបិទបាំង មិនមែនជាឧបក្កិលេស
របស់ចិត្តទេ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ ប្រព្រឹត្តទៅ
ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវវិជ្ជានឹងវិមុត្តិផល ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ឧបេក្ខាសម្មាជ្ឈង្គ មិនមែនជាគ្រឿងរារាំង មិនមែនបិទបាំង មិនមែន
ជាឧបក្កិលេសរបស់ចិត្តទេ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ
រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវវិជ្ជានឹងវិមុត្តិផល ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង៧នេះឯង មិនមែនជាគ្រឿងរារាំង មិនមែន
ជាគ្រឿងបិទបាំង មិនមែនជាឧបក្កិលេសរបស់ចិត្តទេ ដែលបុគ្គលចំរើន
ហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវ
វិជ្ជានឹងវិមុត្តិផល ។

នីវរណវិញ្ញា

[២៧២] យស្មី ភិក្ខុវេ សមយេ អរិយសាវកោ
 អដ្ឋិកត្វា មនសិកត្វា សព្វចេតសោ សមញ្ញាហរិត្វា
 ឌីហិតសោតោ ធម្មំ សុណាតិ បញ្ចស្ស៍^(១) ជីវណា
 តស្មី សមយេ ន ហោន្តិ សត្ត ពោជ្ឈន្តិ តស្មី សម-
 យេ ភាវនាចារិយី កច្ឆន្តិ ។

[២៧៣] កតមស្ស៍ បញ្ច^(២) ជីវណា តស្មី សម-
 យេ ន ហោន្តិ ។ កាមច្ឆន្តជីវណំ តស្មី សមយេ
 ន ហោតិ ព្យាចាទជីវណំ តស្មី សមយេ ន ហោតិ
 បីនិមិទ្ធិជីវណំ តស្មី សមយេ ន ហោតិ ឧទ្ធច្ចកុក្ក-
 ច្ចជីវណំ តស្មី សមយេ ន ហោតិ វិចិកត្តាជីវណំ
 តស្មី សមយេ ន ហោតិ ។ បញ្ចស្ស៍ ជីវណា តស្មី
 សមយេ ន ហោន្តិ ។

---

១ ឧ. ម. ឥមស្ស៍ បញ្ច ។ ២ ឧ. ម. កតមេ បញ្ច ។

នីវរណវគ្គ

(២៧២) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យណា អរិយសាវកធ្វើឲ្យ
 ជាប្រយោជន៍ ធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ផ្តល់ចិត្តទាំងអស់ ធ្វើនិសោតប្រសាទ
 ស្តាប់ធម៌ សម័យនោះ នីវរណធម៌ទាំង៥ មិនមានដល់ភិក្ខុនោះឡើយ
 ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ក៏ដល់នូវការពេញបរិបូណ៌ដោយការនា ក្នុងសម័យ
 នោះដែរ ។

(២៧៣) ចុះនីវរណធម៌ទាំង ៥ ដែលមិនមានដល់ភិក្ខុនោះ ក្នុង
 សម័យនោះ តើដូចម្តេច ។ កាមចន្ទនីវរណៈ មិនមានក្នុងសម័យនោះ
 ព្យាបាទនីវរណៈ មិនមានក្នុងសម័យនោះ ចិន្ទនីវរណៈ មិនមាន
 ក្នុងសម័យនោះ ខុទ្ទចក្កចន្ទនីវរណៈ មិនមានក្នុងសម័យនោះ វិចិកិចា-
 នីវរណៈ មិនមានក្នុងសម័យនោះ ។ នីវរណធម៌ទាំង ៥ មិនមានដល់
 ភិក្ខុនោះ ក្នុងសម័យនោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវេកេ

[២៧២] កតមេ សត្ត ពោជ្ឈង្គា តស្មី សមយេ
 ការណាចារិប្បវី កច្ចន្តិ ។ សតិសម្ពោជ្ឈង្គា តស្មី សម-
 យេ ការណាចារិប្បវី កច្ចតិ ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គា
 តស្មី សមយេ ការណាចារិប្បវី កច្ចតិ ។ ឥមេ សត្ត
 ពោជ្ឈង្គា តស្មី សមយេ ការណាចារិប្បវី កច្ចន្តិ ។

[២៧៥] យស្មី ភិក្ខុវេ សមយេ អរិយសារីកោ
 អដ្ឋកត្វា មនសិកត្វា សព្វចេតសោ សមន្ទាហរិត្វា
 ឱហិតសោតោ ធម្មំ សុណាតិ បញ្ចស្ស ជីវណា តស្មី
 សមយេ ន ហោន្តិ ឥមេ សត្ត ពោជ្ឈង្គា តស្មី សម-
 យេ ការណាចារិប្បវី កច្ចន្តិ ។

[២៧៦] សន្តិ ភិក្ខុវេ មហារុក្ខា អនុតំជា ម-
 ហាកាយា រុក្ខានំ អជ្ឈរុហា^(១) យេហិ រុក្ខា អជ្ឈ-
 រុហា ឱកក្កវិកត្តា វិប្បតិកា សេន្តិ ។

---

១ ឧ. ម. អជ្ឈរុក្ខា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារិទ្ធិ

(២៧៤) ពោជ្ឈន្តំទាំង ៧ ដែលដល់នូវការពេញបរិបូណ៌ដោយ
 ភាវនា ក្នុងសម័យនោះ តើដូចម្តេច ។ សតិសម្មាជ្ឈន្តិ ដល់នូវការ
 ពេញបរិបូណ៌ដោយភាវនា ក្នុងសម័យនោះ ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្មាជ្ឈន្តិ
 ដល់នូវការពេញបរិបូណ៌ដោយភាវនា ក្នុងសម័យនោះ ។ ពោជ្ឈន្តំទាំង
 ៧ នេះ រមែងដល់នូវការពេញបរិបូណ៌ដោយភាវនា ក្នុងសម័យនោះ ។

(២៧៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យណា ដែលអរិយសាវកធ្វើ
 ឲ្យជាប្រយោជន៍ ធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ផ្តល់ចិត្តទាំងអស់ ផ្អែងសោតប្រសាទ
 ស្តាប់ធម៌ សម័យនោះ និវរណធម៌ ៥ រមែងមិនមានដល់ភិក្ខុនោះឡើយ
 ពោជ្ឈន្តំទាំង ៧ នេះ ក៏ដល់នូវការពេញបរិបូណ៌ដោយភាវនា ក្នុងសម័យ
 នោះដែរ ។

(២៧៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានដើមឈើធំៗ មានគ្រាប់តូច
 មានទំហំដើមធំ ដុះគ្របដើមឈើទាំងឡាយ ត្នូកដើមឈើ ដែលដើម
 ឈើធំៗ ដុះគ្រប ក៏បាក់បែកខ្ទេចខ្ទី លំដួលទៅ ។

ជីវណវចន

[២៤៧] កតមេ ច តេ ភិក្ខុវេ មហារុក្ខា អនុតិ-
 ជា មហាកាយា រុក្ខានំ អជ្ឈារុហា យេហិ រុក្ខា
 អជ្ឈារុទ្ធិ ឌុកក្កវិកត្តា វិប្បតិសា សេន្តិ ។ សេយ្យដំទំ ។
 អស្សត្តោ និក្រោដោ មិលក្ខុ^(១) ឌុទ្ធស្តោ កច្ចកោ
 កមិគ្គនោ ។ ឥមេ ខោ តេ ភិក្ខុវេ មហារុក្ខា អនុតិជា
 មហាកាយា រុក្ខានំ អជ្ឈារុហា យេហិ រុក្ខា អជ្ឈារុទ្ធិ
 ឌុកក្កវិកត្តា វិប្បតិសា សេន្តិ ។

[២៤៨] ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ឥនេកច្ឆោ កុល-
 បុត្តោ យាទិសកេ កាមេ ឌុហាយ អតារស្មា អនតា-
 រិយំ បព្វជិតោ ហោតិ សោ តាទិសកេហិ^(២) កាមេហិ
 តតោ វា ចាបិដ្ឋតវេហិ ឌុកក្កវិកត្តោ វិប្បតិសោ សេតិ ។

[២៤៩] បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ អារវណា ជីវណា ចេត-
 សោ អជ្ឈារុហា បញ្ញាយ ឌុព្វលីករណា ។ កតមេ
 បញ្ច ។ កាមច្ឆន្តោ ភិក្ខុវេ អារវណា ជីវណា
 ចេតសោ អជ្ឈារុហោ បញ្ញាយ ឌុព្វលីករណោ ។

---

១ ឧ. ម. បិលញ្ចោ ។ ២ ឧ. ឯន្តន្តរេ វាសទ្វេ ហោតិ ។

និរោធិ

(២៧៧) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះដើមឈើធំៗ ដែលមានគ្រាប់
 តូច មានទំហំដើមធំ ដុះគ្របដើមឈើទាំងឡាយ ពួកដើមឈើ ដែល
 ឈើធំៗ ដុះគ្រប ក៏បាក់បែកខ្ទេចខ្ទី រលំដួលទៅ តើដូចម្តេច ។ ដើម
 ឈើទាំងនោះ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺដើមពោធិ៍បាយ ដើមជ្រៃ ដើមលៀប ដើម
 ល្ងា ដើមជ្រៃក្រឹម ដើមត្រាង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដើមឈើធំៗ
 ទាំងនេះឯង មានគ្រាប់តូច មានទំហំដើមធំ ដុះគ្របដើមឈើទាំងឡាយ
 ពួកដើមឈើ ដែលឈើធំៗ ដុះគ្រប ក៏បាក់បែកខ្ទេចខ្ទី រលំដួលទៅ ។

(២៧៨) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះវែមនហើយ កុលបុត្តខ្លះ
 កងលោកនេះ លះបង់ពួកកាមបែបណាហើយ ចេញចាកផ្ទះចូលកាន់
 ផ្លូវ កុលបុត្តនោះត្រូវពួកកាមបែបនោះ ឬពួកកាមដ៏លាមកក្រៃលែង
 ជាងនោះទៅទៀត គ្របសង្កត់ រូបវិត ដួលដេកទៅ ។

(២៧៩) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌៥ ប្រការនេះ ជាគ្រឿងរារាំង
 ជាគ្រឿងបិទបាំង ដុះរូបវិតចិត្ត ធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងខ្សោយ ។ ធម៌៥
 ប្រការគឺអ្វីខ្លះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺកាមច្នួនជាគ្រឿងរារាំង ជា
 គ្រឿងបិទបាំង ដុះគ្របសង្កត់ចិត្ត ធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងខ្សោយ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហានិរុត្តោ

ព្យាបាទោ ភិក្ខុវេ អារាវណោ ធីវរណោ ចេតសោ
 អន្ស្សរហោ បញ្ញាយ ទុព្វលីករណោ ។ បីនមិទ្ធិ
 ភិក្ខុវេ អារាវណំ ធីវរណំ ចេតសោ អន្ស្សរហំ បញ្ញាយ
 ទុព្វលីករណំ ។ ឧទ្ធចក្កក្កច្ចំ ភិក្ខុវេ អារាវណំ ធីវរ-
 ណំ ចេតសោ អន្ស្សរហំ បញ្ញាយ ទុព្វលីករណំ ។
 វិចិត្តិច្ឆា ភិក្ខុវេ អារាវណោ ធីវរណោ ចេតសោ អន្ស្សរហោ
 បញ្ញាយ ទុព្វលីករណោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ច
 អារាវណោ ធីវរណោ ចេតសោ អន្ស្សរហោ បញ្ញាយ
 ទុព្វលីករណោ ។

[៥០០] សត្តិមេ ភិក្ខុវេ ពោជ្ឈង្គោ អនារាវណោ

អធីវរណោ ចេតសោ អនន្ស្សរហោ ភារិតោ ពហុលី-
 កតោ វិជ្ជាវិមុត្តិដលសច្ចិកិរិយាយ សំវត្តន្តិ ។ កតមេ
 សត្ត ។ សតិសម្មោជ្ឈង្គោ ភិក្ខុវេ អនារាវណោ អធី-
 វរណោ ចេតសោ អនន្ស្សរហោ ភារិតោ ពហុលី-
 កតោ វិជ្ជាវិមុត្តិដលសច្ចិកិរិយាយ សំវត្តន្តិ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារិទ្ធ

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្យាបាទជាគ្រឿងរារាំង ជាគ្រឿងបិទបាំង ដុះគ្របសង្កត់ចិត្ត ធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងខ្សោយ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បីនមិទ្ធផ្ទះជាគ្រឿងរារាំង ជាគ្រឿងបិទបាំង ដុះគ្របសង្កត់ចិត្ត ធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងខ្សោយ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទទួចកកចុះជាគ្រឿងរារាំង ជាគ្រឿងបិទបាំង ដុះគ្របសង្កត់ចិត្ត ធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងខ្សោយ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វិចិត្តជាគ្រឿងរារាំង ជាគ្រឿងបិទបាំង ដុះគ្របសង្កត់ចិត្ត ធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងខ្សោយ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ៥ នេះឯង ជាគ្រឿងរារាំង ជាគ្រឿងបិទបាំង ដុះគ្របសង្កត់ចិត្ត ធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងខ្សោយ ។

[៥០០] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះ មិនមែនជាគ្រឿងរារាំង មិនមែនជាគ្រឿងបិទបាំង មិនមែនដុះគ្របសង្កត់ចិត្ត ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវវិជ្ជានឹងវិមុត្តិផល ។ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ គឺអ្វីខ្លះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សតិសម្មាជ្ឈង្គ មិនមែនជាគ្រឿងរារាំង មិនមែនជាគ្រឿងបិទបាំង មិនមែនដុះគ្របសង្កត់ចិត្ត ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវវិជ្ជានឹងវិមុត្តិផល ។ បេ។

ដំរីណវគ្គ

ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គោ ។ បេ ។ ឥមេ ចោ ភិក្ខុវេ សត្ត
ពោជ្ឈង្គោ អនាវណា អនីវណា ចេតសោ អនជ្ឈិក្ខុយា
ភារិតា ពហុលីកតា វិជ្ជាវមុត្តិដលសច្ចិកិរិយាយ សំ-
វត្តន្តិកំ ។

[៥០០] បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ ដំរីណា អន្ធករណា
អចក្កុករណា អញ្ញាណករណា បញ្ញាដិរោដិយា វិយា-
តបក្ខិយា អនិព្វានសំវត្តនិកា ។ កតមេ បញ្ច ។
កាមច្ឆន្ទដំរីណំ ភិក្ខុវេ អន្ធករណំ អចក្កុករណំ
អញ្ញាណករណំ បញ្ញាដិរោដិយំ វិយាតបក្ខិយំ អនិព្វា-
នសំវត្តនិកំ ។ ព្យាបាទដំរីណំ ភិក្ខុវេ អន្ធករណំ
។ បេ ។ មីនមិទ្ធដំរីណំ ភិក្ខុវេ អន្ធករណំ ។ ឧទ្ធច្ចុ-
ក្កក្កច្ចដំរីណំ ភិក្ខុវេ អន្ធករណំ ។ វិចិកិច្ចាដំរីណំ
ភិក្ខុវេ អន្ធករណំ អចក្កុករណំ អញ្ញាណករណំ
បញ្ញាដិរោដិយំ វិយាតបក្ខិយំ អនិព្វានសំវត្តនិកំ ។

និរណវត្ត

ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តំ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈន្តំទាំង ៧ នេះ ឯង មិនមែនជាគ្រឿងរាវឯង មិនមែនជាគ្រឿងបិទបាំង មិនមែនដុះគ្រប ស្រួតចិត្ត ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្ត ទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវវិជ្ជានឹងវិមុត្តិផល ។

(៥០១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ និរណធម៌៥ ប្រការនេះ ជា ធម្មជាតិធ្វើឲ្យខ្ចាត់ ធ្វើមិនឲ្យមានចក្ខុ ធ្វើមិនឲ្យដឹង ជាហេតុឲ្យរលត់ នៃបញ្ញា ជាបក្ខពួកនៃសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី ព្រះនិព្វាន ។ និរណធម៌៥ ប្រការគឺអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តាមច្បួននិរណៈ ជាធម្មជាតិធ្វើឲ្យខ្ចាត់ ធ្វើមិនឲ្យមានចក្ខុ ធ្វើមិនឲ្យដឹង ជាហេតុឲ្យរលត់ទៅនៃបញ្ញា ជាបក្ខពួកនៃសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ មិន ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីព្រះនិព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្យាបាទនិរណៈ ជាធម្មជាតិធ្វើឲ្យខ្ចាត់ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បីនមិទ្ធនិរណៈ ជា ធម្មជាតិធ្វើឲ្យខ្ចាត់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទទួចកកចនិរណៈ ជាធម្ម- ជាតិធ្វើឲ្យខ្ចាត់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិចិក្ខានិរណៈ ជាធម្មជាតិធ្វើ ឲ្យខ្ចាត់ ធ្វើមិនឲ្យមានចក្ខុ ធ្វើមិនឲ្យដឹង ជាហេតុឲ្យរលត់ទៅនៃបញ្ញា ជាបក្ខពួកនៃសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីព្រះនិព្វាន ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយសុ មហាវិវាឡោ

ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ច ជីវណា អន្ធករណា អចត្តុ-
ករណា អញ្ញាណករណា បញ្ញាជិហេជិយោ អរិយាត-
បត្តិយា អនិព្វានសំវត្តនិកោ ។

[៥០២] សត្តិមេ ភិក្ខុវេ ពោជ្ឈង្គោ ចត្តុករណា
ញ្ញាណករណា បញ្ញាវុឌ្ឍិយោ អរិយាតបត្តិយា និព្វា-
នសំវត្តនិកោ ។ កតមេ សត្ត ។ សតិសម្មោជ្ឈង្គោ
ភិក្ខុវេ ចត្តុករណោ ញ្ញាណករណោ បញ្ញាវុឌ្ឍិយោ
អរិយាតបត្តិយោ និព្វានសំវត្តនិកោ ។ បេ ។ ឧបេក្ខា-
សម្មោជ្ឈង្គោ ភិក្ខុវេ ចត្តុករណោ ញ្ញាណករណោ
បញ្ញាវុឌ្ឍិយោ អរិយាតបត្តិយោ និព្វានសំវត្តនិកោ ។
ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ សត្ត ពោជ្ឈង្គោ ចត្តុករណា ញ្ញា-
ណករណា បញ្ញាវុឌ្ឍិយោ អរិយាតបត្តិយោ និព្វានសំ-
វត្តនិកោតិ ។

និរណវិញ្ញោ បព្ពត្តោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ និវរណធម៌ ៥ ប្រការនេះឯង ជាធម្មជាតិធ្វើឲ្យខ្វាក់
ធ្វើមិនឲ្យមានចក្ខុ ធ្វើមិនឲ្យដឹង ជាហេតុឲ្យរលត់ទៅនៃបញ្ញា ជាបទ្ខ
ពួកនៃសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីព្រះនិព្វាន ។

(៥០២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈន្តទាំង ៧ នេះ ជាធម៌ធ្វើឲ្យ
មានបញ្ញាចក្ខុ ធ្វើឲ្យដឹង ជាហេតុឲ្យចំរើនប្រាជ្ញា មិនមែនជាបទ្ខពួកនៃ
សេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីព្រះនិព្វាន ។ ពោជ្ឈន្តទាំង ៧
គឺអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សតិសម្មោជ្ឈន្ត ជាធម៌ធ្វើឲ្យកើតបញ្ញា-
ចក្ខុ ធ្វើឲ្យដឹង ជាហេតុឲ្យចំរើនប្រាជ្ញា មិនមែនជាបទ្ខពួកនៃសេចក្តី
ចង្អៀតចង្អល់ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីព្រះនិព្វាន ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ឧបេក្ខសម្មោជ្ឈន្ត ជាធម៌ធ្វើឲ្យកើតបញ្ញាចក្ខុ ធ្វើឲ្យដឹង ជាហេតុឲ្យ
ចំរើនប្រាជ្ញា មិនមែនជាបទ្ខពួកនៃសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ ប្រព្រឹត្តទៅ
ដើម្បីព្រះនិព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈន្តទាំង ៧ នេះឯង ជា
ធម៌ធ្វើឲ្យកើតបញ្ញាចក្ខុ ធ្វើឲ្យដឹង ជាហេតុឲ្យចំរើនប្រាជ្ញា មិនមែនជា
បទ្ខពួកនៃសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីព្រះនិព្វាន ។

និរណវត្ត

ពិស្សទានំ
បុគ្គ

ទ្វេ កុសលា កិលេសោ ច
 ទ្វេ យោនិសោ ច វុឌ្ឍិ ច
 អនាវណា^(១) អបរិហានិ
 និរណាវណា វុត្តិ
 និរណោន ច តេ ទិសាតំ ។

---

១ ឱ. ម. អារណេ ។

និរណវគ្គ

ឧទ្ធាននៃនិរណវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីកុសលមាន ២ លើក អំពីឧបកិលេស ១ អំពី
អយានិសោមនសិការៈនឹងយោនិសោមនសិការៈ ២ លើក
អំពីពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីចំរើន ១ អំពី
ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ មិនមែនជាគ្រឿងរារាំង ១ អំពីអបរិហានីយ-
ធម៌ ១ អំពីធម៌ជាគ្រឿងបិទបាំង នឹងធម៌ជាគ្រឿងរារាំង
ប្រៀបដូចដើមឈើធំៗ ១ អំពីនិរណធម៌ ១ រួមទាំងអស់
ជា ១០ ។

បក្សវិសិក្កា
៣១៣

[៥០៣] សាវត្ថុនិទានំ ។ យេ ហិ កេចិ ភិក្ខុវេ

អតីតមទ្ធានំ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា តិស្សេណុ វិណា

បដហីសុ សព្វេ តេ សុត្តន្តំ ពោជ្ឈង្គានំ ភាវិតត្តា

ពហុលីកតត្តា ។ យេ ហិ កេចិ ភិក្ខុវេ អនាគត-

មទ្ធានំ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា តិស្សេណុ វិណា ប-

ដហីស្សន្តំ សព្វេ តេ សុត្តន្តំ ពោជ្ឈង្គានំ ភាវិតត្តា

ពហុលីកតត្តា ។ យេ ហិ កេចិ ភិក្ខុវេ ឯនហិ សប-

ណា វា ព្រាហ្មណា វា តិស្សេណុ វិណា បដហន្តិ សព្វេ

តេ សុត្តន្តំ ពោជ្ឈង្គានំ ភាវិតត្តា ពហុលីកតត្តា ។

បក្សីចិវិត
៣១២

(៥០៣) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមណៈ

បូព្រាហ្មណ៍ឯណានីមួយ ក្នុងកាលកន្លងទៅហើយជាយូរអង្វែង បាន

លះបង់នូវមានៈទាំង ៣ ប្រការចេញបាន ព្រោះសមណៈបូព្រាហ្មណ៍

ទាំងអស់នោះ ជាអ្នកចម្រើន ជាអ្នកធ្វើឲ្យច្រើន នូវពោជ្ឈន្តទាំង ៧ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមណៈបូព្រាហ្មណ៍ឯណានីមួយ ក្នុងកាលជា

អនាគត នឹងលះបង់នូវមានៈទាំង ៣ ប្រការចេញបាន ព្រោះសមណៈបូ

ព្រាហ្មណ៍ទាំងអស់នោះ ជាអ្នកចម្រើន ជាអ្នកធ្វើឲ្យច្រើន នូវពោជ្ឈន្ត

ទាំង ៧ ដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសមណៈបូព្រាហ្មណ៍ឯណា

នីមួយ ដែលមានក្នុងកាលឥឡូវនេះ រមែងលះបង់នូវមានៈទាំង ៣ ប្រការ

ចេញបាន ព្រោះសមណៈបូព្រាហ្មណ៍ទាំងអស់នោះ ក៏ជាអ្នកចម្រើន ជា

អ្នកធ្វើឲ្យច្រើន នូវពោជ្ឈន្តទាំង ៧ ដែរ ។

បញ្ជីត្រីវិញ្ញា

(៥០៤) កតមេសំ សត្តន្ធិ ពោជ្ឈង្គនំ ។ សត្ត-
 សម្ពោជ្ឈង្គស្ស ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គស្ស យេ
 ហិ កេចិ ភិក្ខុវេ អតីតមន្ទានំ សមណា វា ព្រាហ្ម-
 ណា វា តិស្សោ វិនា បជហីសុ ។ បេ ។ បជ-
 ហីស្សន្តិ ។ បេ ។ បជហន្តិ សព្វេ តេ ឥមេសំ យេវ
 សត្តន្ធិ ពោជ្ឈង្គនំ ការីតត្តា ពហុលីកតតត្តាតិ ។

(៥០៥) រញ្ញោ ភិក្ខុវេ បក្កវត្តិស្ស ទានុកាវា
 សត្តន្ធិ រតនានំ ទានុកាវោ ហោតិ ។ កតមេសំ
 សត្តន្ធិ ។ បក្កវតនស្ស ទានុកាវោ ហោតិ ហត្ថវតនស្ស
 ទានុកាវោ ហោតិ អស្សវតនស្ស ទានុកាវោ ហោតិ
 មណីវតនស្ស ទានុកាវោ ហោតិ ឥន្ទ្រវតនស្ស ទានុ-
 កាវោ ហោតិ គហបតិវតនស្ស ទានុកាវោ ហោតិ
 បរិបាយកវតនស្ស ទានុកាវោ ហោតិ ។ រញ្ញោ ភិក្ខុវេ
 បក្កវត្តិស្ស ទានុកាវា ឥមេសំ សត្តន្ធិ រតនានំ ទានុ-
 កាវោ ហោតិ ។

បញ្ជីកិច្ច

(៥០៤) ពោជ្ឈង្គតាំង ៧ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសតិសម្មោជ្ឈង្គ ១ ។ បេ ។

ទេវតាសម្មោជ្ឈង្គ ១ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ ពួកសមណៈឬព្រាហ្មណ៍
ណាមួយ ក្នុងកាលកន្លងទៅហើយជាយូរអង្វែង បានលះបង់នូវមានៈ
តាំង ៣ ប្រការចេញបាន ។ បេ ។ នឹងលះបង់ ។ បេ ។ រមែងលះបង់
ព្រោះពួកសមណៈឬព្រាហ្មណ៍តាំងអស់នោះ ជាអ្នកចំរើន ជាអ្នកធ្វើឲ្យ
ច្រើន នូវពោជ្ឈង្គតាំង ៧ នេះឯង ។

(៥០៥) ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ ការកើតឡើងប្រាកដនៃរតនៈ
តាំង ៧ ព្រោះការកើតប្រាកដនៃស្តេចចក្រិតត្ថិ ។ រតនៈតាំង ៧ គឺ
អ្វីខ្លះ ។ គឺការកើតប្រាកដនៃចក្កវត្ថុ (ចក្រកែវ) ១ ការកើតប្រាកដនៃ
ហត្ថវត្ថុ (ដំរីកែវ) ១ ការកើតប្រាកដនៃអស្សវត្ថុ (សេះកែវ) ១ ការកើត
ប្រាកដនៃមណីវត្ថុ (កែវមណី) ១ ការកើតប្រាកដនៃឥន្ទ្រវត្ថុ (ស្រី
កែវ) ១ ការកើតប្រាកដនៃគហបតីវត្ថុ (គហបតីកែវ) ១ ការកើតប្រាកដ
នៃបរិនាយកវត្ថុ (នាយឃ្នាំងកែវ) ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ ការកើត
ប្រាកដនៃរតនៈតាំង ៧ នេះ ព្រោះការកើតប្រាកដនៃស្តេចចក្រិតត្ថិ ។

សុត្តនិបិដកេ សម្មាសម្ពុទ្ធិកាយស្ស មហាវារិទ្ធា

(៥០៦) តថាគតស្ស ភិក្ខុវេ ចានុកាវេ អរហតោ
 សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស សត្តន្ធិំ ពោជ្ឈង្គន្តរតនានំ ចានុកាវេ
 ហោតិ ។ កតមេសំ សត្តន្ធិំ ពោជ្ឈង្គន្តរតនានំ ។
 សតិសម្មោជ្ឈង្គន្តរតនស្ស ចានុកាវេ ហោតិ ។ បេ ។
 ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គន្តរតនស្ស ចានុកាវេ ហោតិ ។
 តថាគតស្ស ភិក្ខុវេ ចានុកាវេ អរហតោ សម្មា-
 សម្ពុទ្ធស្ស ឥមេសំ សត្តន្ធិំ ពោជ្ឈង្គន្តរតនានំ ចានុកាវេ
 ហោតីតិ ។

(៥០៧) មារសេនច្បមទ្ធកំ វេ ភិក្ខុវេ មត្តំ នេ-
 សិស្សមិ តំ សុណាម ។ កតមោ ច ភិក្ខុវេ មារ-
 សេនច្បមទ្ធកោ មត្តោ ។ យទិទំ សត្ត ពោជ្ឈង្គា ។
 កតមេ សត្ត ។ សតិសម្មោជ្ឈង្គា ។ បេ ។ ឧបេក្ខា-
 សម្មោជ្ឈង្គា ។ អយំ ភិក្ខុវេ មារសេនច្បមទ្ធកោ
 មត្តោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុទ្ធនិកាយ មហាវិវត្ត

(៥០៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការកើតប្រាកដនៃពោជ្ឈង្គរធនៈ
 ទាំង៧ ព្រោះការកើតប្រាកដនៃព្រះតថាគតជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ។
 ពោជ្ឈង្គរធនៈទាំង ៧ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺការកើតប្រាកដនៃសតិសម្មាជ្ឈង្គ-
 រធនៈ១ ។ បេ ។ ការកើតប្រាកដនៃឧបេក្ខាសម្មាជ្ឈង្គរធនៈ១ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ការកើតប្រាកដនៃពោជ្ឈង្គរធនៈទាំង ៧ នេះ ព្រោះការ
 កើតប្រាកដនៃព្រះតថាគតជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ។

(៥០៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងនូវមគ្គជា
 គ្រឿងញាំញីនូវមាននឹងសេនាវេសនាវេសនា ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំង-
 ឡាយស្តាប់ធម៌នោះចុះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះមគ្គដែលជាគ្រឿង
 ញាំញីមាននឹងសេនាវេសនា តើដូចម្តេច ។ គឺពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះឯង ។
 ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសតិសម្មាជ្ឈង្គ ១ ។ បេ ។ ឧបេក្ខា-
 សម្មាជ្ឈង្គ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាមគ្គជាគ្រឿងញាំញី
 មាននឹងសេនាវេសនា ។

បញ្ជីវិញ្ញា

(៥០៨) សាវត្ថំនិទានំ ។ អថខោ អព្ភាតរោ ភិក្ខុ
 យេន ភកវា តេនុបសុដ្ឋមិ ។ បេ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធោ
 ខោ សោ ភិក្ខុ ភកវន្តំ ឯតទរោច ទុប្បញ្ញោ ឯធុ
 ម្ភតោ ទុប្បញ្ញោ ឯធុម្ភតោតិ កន្តេ វុច្ចតិ កិត្តាវតា
 នុ ខោ កន្តេ ទុប្បញ្ញោ ឯធុម្ភតោតិ វុច្ចតិ ។

(៥០៩) សត្តន្តំ ខោ ភិក្ខុ ពោជ្ឈន្តានំ អភាវិ
 តត្តា អពហុលីកតត្តា ទុប្បញ្ញោ ឯធុម្ភតោតិ វុច្ចតិ ។
 កតមេសំ សត្តន្តំ ។ សតិសម្មោជ្ឈន្តស្ស ។ បេ ។
 ទុបេក្ខាសម្មោជ្ឈន្តស្ស ។ វមេសំ ខោ ភិក្ខុ សត្តន្តំ
 ពោជ្ឈន្តានំ អភាវិតត្តា អពហុលីកតត្តា ទុប្បញ្ញោ
 ឯធុម្ភតោតិ វុច្ចតិ ។

(៥១០) សាវត្ថំនិទានំ ។ បញ្ចវា អនេធុម្ភតោ
 បញ្ចវា អនេធុម្ភតោតិ កន្តេ វុច្ចតិ កិត្តាវតា នុ ខោ
 កន្តេ បញ្ចវា អនេធុម្ភតោតិ វុច្ចតិ ។

ចក្ខុវិស័យ

[៥០៨] សាវត្ថិនិទាន ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុមួយរូបចូលទៅ
 គាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បេ ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ
 ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ពាក្យគេតែងនិយាយថា មនុស្សឥតប្រាជ្ញាល្ងង់ទៅ មនុស្សឥតប្រាជ្ញា
 ល្ងង់ទៅ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ដែលហៅថា មនុស្សឥតប្រាជ្ញាល្ងង់
 ទៅ តើដោយហេតុដូចម្តេច ។

[៥០៩] ម្នាលភិក្ខុ ដែលហៅថា មនុស្សឥតប្រាជ្ញាល្ងង់ទៅ
 ព្រោះមិនបានចម្រើន មិនបានធ្វើឲ្យច្រើន នូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ។ ចុះ
 ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសតិសម្មាជ្ឈង្គ ១ ។ បេ ។ ទេវតា-
 សម្មាជ្ឈង្គ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ ដែលហៅថា មនុស្សឥតប្រាជ្ញាល្ងង់ទៅ
 ព្រោះមិនបានចម្រើន មិនបានធ្វើឲ្យច្រើន នូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះឯង ។

[៥១០] សាវត្ថិនិទាន ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពាក្យគេតែង
 និយាយថា មនុស្សមានប្រាជ្ញាមិនល្ងង់ទៅ មនុស្សមានប្រាជ្ញាមិនល្ងង់
 ទៅ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ដែលហៅថា មនុស្សមានប្រាជ្ញាមិនល្ងង់ទៅ
 តើដូចម្តេច ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ហោរាវិញ្ញោ

[៥០០] សត្តន្ធិ ខោ ភិក្ខុ ពោជ្ឈង្គន្ធិនំ ភារីតត្តា
 ពហុលីកតត្តា បញ្ញាវា អនេធឿម្បតោតិ វុច្ចតិ ។
 កតមេសំ សត្តន្ធិ ។ សតិសម្មោជ្ឈង្គស្ស ។ បេ ។
 ទុបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គស្ស ។ ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុ សត្តន្ធិ
 ពោជ្ឈង្គន្ធិនំ ភារីតត្តា ពហុលីកតត្តា បញ្ញាវា អនេ-
 ធឿម្បតោតិ វុច្ចតិ ។

[៥០២] សាវត្ថិនិទានំ ។ ទធឿទ្ធោ ទធឿទ្ធោតិ កន្លៃ
 វុច្ចតិ កិត្តាវតា នុ ខោ កន្លៃ ទធឿទ្ធោតិ វុច្ចតិ ។

[៥០៣] សត្តន្ធិ ខោ ភិក្ខុ ពោជ្ឈង្គន្ធិនំ អភារិ-
 តត្តា អពហុលីកតត្តា ទធឿទ្ធោតិ វុច្ចតិ ។ កតមេសំ
 សត្តន្ធិ ។ សតិសម្មោជ្ឈង្គស្ស ។ បេ ។ ទុបេក្ខា-
 សម្មោជ្ឈង្គស្ស ។ ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុ សត្តន្ធិ ពោជ្ឈង្គ-
 នំ អភារីតត្តា អពហុលីកតត្តា ទធឿទ្ធោតិ វុច្ចតិ ។

[៥០៤] សាវត្ថិនិទានំ ។ អទធឿទ្ធោ អទធឿទ្ធោតិ
 កន្លៃ វុច្ចតិ កិត្តាវតា នុ ខោ កន្លៃ អទធឿទ្ធោតិ វុច្ច-
 តិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ បហារវរគ្គ

[៥១១] ម្នាលភិក្ខុ ដែលហៅថា មនុស្សមានប្រាជ្ញាមិនល្ងង់ខ្លៅ ព្រោះបានចំរើន បានធ្វើឲ្យច្រើន នូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ។ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសតិសម្មោជ្ឈង្គ ១ ។ បេ ។ ទមេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ ដែលហៅថា មនុស្សមានប្រាជ្ញាមិនល្ងង់ខ្លៅ ព្រោះបានចំរើន បានធ្វើឲ្យច្រើន នូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះឯង ។

[៥១២] សារត្ថិនិទាន ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពាក្យគេ តែងនិយាយថា មនុស្សកំសត់ មនុស្សកំសត់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ដែលហៅថា មនុស្សកំសត់ តើដោយហេតុដូចម្តេច ។

[៥១៣] ម្នាលភិក្ខុ ដែលហៅថា មនុស្សកំសត់ ព្រោះមិនបាន ចំរើន មិនបានធ្វើឲ្យច្រើន នូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ។ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ គឺអ្វី ខ្លះ ។ គឺសតិសម្មោជ្ឈង្គ ១ ។ បេ ។ ទមេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ ដែលហៅថា មនុស្សកំសត់ ព្រោះមិនបានចំរើន មិនបានធ្វើឲ្យច្រើន នូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះឯង ។

[៥១៤] សារត្ថិនិទាន ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពាក្យគេតែង និយាយថា មនុស្សមិនកំសត់ មនុស្សមិនកំសត់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ដែលហៅថា មនុស្សមិនកំសត់ តើដោយហេតុដូចម្តេច ។

បញ្ជីវិញ្ញា

[៥០៥] សត្តន្ធិ ខោ ភិក្ខុ ពោជ្ឈង្គនំ ភារីតត្តា
 ពហុលីកតត្តា អទធឿន្ទោតិ វុច្ចតិ ។ កតមេសំ សត្ត-
 ន្ធិ ។ សតិសម្មោជ្ឈង្គស្ស ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈ-
 ង្គស្ស ។ ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុ សត្តន្ធិ ពោជ្ឈង្គនំ
 ភារីតត្តា ពហុលីកតត្តា អទធឿន្ទោតិ វុច្ចតិ ។

[៥០៦] សាវត្ថិនំនាមំ ។ អាទិច្ចស្ស ភិក្ខុវេ ឧទ-
 យតោ ឯតំ បុព្វង្គមំ ឯតំ បុព្វនិមិត្តំ យទិទំ អរុណាភិ
 វវេមេ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ សត្តន្ធិ ពោជ្ឈង្គនំ ឧប្បា-
 នាយ ឯតំ បុព្វង្គមំ ឯតំ បុព្វនិមិត្តំ យទិទំ កល្យា-
 ណមិត្តតា ។ កល្យាណមិត្តស្សតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ
 បាដិកម្ពំ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ ភាវេស្សតិ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ
 ពហុលីកវិស្សតិ ។

[៥០៧] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តា
 សត្ត ពោជ្ឈង្គេ ភាវេតិ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ ពហុលីកវេតិ ។

បញ្ញត្តិរដ្ឋ

[៥១៥] ម្ចាស់ភិក្ខុ ដែលហៅថា មនុស្សមិនកំសត់ ព្រោះ
 បានចំរើន បានធ្វើឲ្យច្រើន នូវពោជ្ឈង្គតាំង ៧ ។ ចុះពោជ្ឈង្គតាំង ៧
 គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសតិសម្មាជ្ឈង្គ ១ ។ បេ ។ ទមេក្ខានសម្មាជ្ឈង្គ ១ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុ ដែលហៅថា មនុស្សមិនកំសត់ ព្រោះបានចំរើន បានធ្វើឲ្យច្រើន
 នូវពោជ្ឈង្គតាំង ៧ នេះឯង ។

[៥១៦] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ ការរះឡើងនៃ
 អរុណន្ទ្រៈឯង ជាប្រធាន ជាបុព្វនិមិត្ត នៃព្រះអាទិត្យដែលកើតឡើង
 ការរះនៃកល្យាណមិត្តន្ទ្រៈឯង ជាប្រធាន ជាបុព្វនិមិត្ត នៃភិរិយាកើតឡើង
 នៃពោជ្ឈង្គតាំង ៧ យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ នេះជាគ្រឿង
 ប្រាកដដល់ភិក្ខុដែលមានកល្យាណមិត្ត ភិក្ខុនោះនឹងចំរើននូវពោជ្ឈង្គ
 តាំង ៧ ធ្វើឲ្យច្រើននូវពោជ្ឈង្គតាំង ៧ ។

[៥១៧] ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលមានមិត្តល្អ រមែង
 ចំរើននូវពោជ្ឈង្គតាំង ៧ ធ្វើឲ្យច្រើននូវពោជ្ឈង្គតាំង ៧ តើដូចម្តេច ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយក្កនិកាយស្ស មហាវិវេកោ

ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិសម្មោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ វិវាគនិស្ស័តំ ធិរោធិនិស្ស័តំ វោស្សគ្គបរិណាមី ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ សត្ត ពោជ្ឈន្តេ ភាវេតិ សត្ត ពោជ្ឈន្តេ ពហុលីករោតីតិ ។

(៥០៨) អជ្ឈតិកំ ភិក្ខុវេ អន្តន្តំ ករិត្វា នាញ្ចំ ឯកន្តំម្យំ សមនុបស្សាមិ សត្តន្តំ ពោជ្ឈន្តានំ ឧប្បាណាយ យថយំទំ ភិក្ខុវេ យោនិសោមនសិការោ ។ យោនិសោមនសិការសម្មន្នស្ស័តំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ចានិកន្តំ សត្ត ពោជ្ឈន្តេ ភាវេស្សតិ សត្ត ពោជ្ឈន្តេ ពហុលីករិស្សតិ ។

(៥០៩) កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោនិសោមនសិ- ការសម្មន្នោ សត្ត ពោជ្ឈន្តេ ភាវេតិ សត្ត ពោជ្ឈន្តេ ពហុលីករោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិសម្មោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ វិវាគនិស្ស័តំ ធិរោធិនិស្ស័តំ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិវដ្ត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកងសាសនានេះ ចំរើននូវសតិសម្មាជ្ឈង្គ ដែល
 អាស្រ័យនូវវិវេក ។ បេ ។ ចំរើនឧបេក្ខាសម្មាជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យនូវ
 វិវេក អាស្រ័យនូវវិរាគៈ អាស្រ័យនូវនិរោធិ បង្កាន់ទៅដើម្បីលះបង់ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលមានមិត្តល្អ រមែងចំរើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧
 ធ្វើឲ្យច្រើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ យ៉ាងនេះឯង ។

(៥១៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតធ្វើធម៌ខាងក្នុងឲ្យជាអង្គ
 ហើយ ក៏មិនឃើញមានធម៌ដទៃ សូម្បីតែអង្គ ១ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
 ធ្វើពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ឲ្យកើតឡើងបាន ដូចជាយោនិសោមនសិការនេះ
 ឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាគ្រឿងប្រាកដដល់ភិក្ខុដែល
 បរិបូណ៌ដោយយោនិសោមនសិការ ភិក្ខុនោះនឹងចំរើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧
 ធ្វើឲ្យច្រើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ។

(៥១៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលបរិបូណ៌ដោយយោ-
 និសោមនសិការ រមែងចំរើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យច្រើននូវពោជ្ឈង្គ
 ទាំង ៧ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកងសាសនានេះ ចំរើន
 នូវសតិសម្មាជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យនូវវិវេក ។ បេ ។ ចំរើននូវឧបេក្ខា-
 សម្មាជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យនូវវិវេក អាស្រ័យនូវវិរាគៈ អាស្រ័យនូវនិរោធិ

បញ្ញត្តិវិញ្ញា

វេស្សន្តបរិណាមី ។ ឃំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោជិ-
សោមនសីការសម្បញ្ញោ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ ភាវេតិ សត្ត
ពោជ្ឈង្គេ ពហុលីករោតីតិ ។

[៥២០] ពាហំ ភិក្ខុវេ អង្គង្គិ កាវត្វា ចាញំ ឃ-
កង្កម្បំ សមនុបស្សាមំ សត្តង្គំ ពោជ្ឈង្គាជំ ឧប្បាណ-
យ យថយំនំ ភិក្ខុវេ កល្យាណាមិត្តតា ។ កល្យាណ-
មិត្តស្សតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវោ ចាជិកង្គំ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ
ភាវេស្សតិ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ ពហុលីករិស្សតិ ។

[៥២១] កថព្វា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណាមិត្តោ
សត្ត ពោជ្ឈង្គេ ភាវេតិ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ ពហុលីករោ-
តិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សនិសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ វិវេក-
និស្សតំ ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ វិវេក-
និស្សតំ វិវាគនិស្សតំ ជិរោធនិស្សតំ វេស្សន្តបរិណាមី ។
ឃំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណាមិត្តោ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ
ភាវេតិ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ ពហុលីករោតីតិ ។

ចក្ខុវិស័យ

បង្ហាត់ទៅដើម្បីលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលបរិបូណ៌
ដោយយោនិសោមនសិការៈ រមែងចំរើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យច្រើន
នូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ យ៉ាងនេះឯង ។

(៥២០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតធ្វើធម៌ខាងក្រៅ ឲ្យជាអង្គ
ហើយ ក៏មិនឃើញមានធម៌ដទៃ សូម្បីតែអង្គ ១ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
កើតឡើងនៃពោជ្ឈង្គទាំង ៧ បាន ដូចជាការមានមិត្តល្អនេះឡើយ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាគ្រឿងប្រាកដដល់ភិក្ខុដែលមានមិត្តល្អ ភិក្ខុ
នោះនឹងចំរើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យច្រើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ។

(៥២១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលមានមិត្តល្អ រមែង
ចំរើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យច្រើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ តើដូចម្តេច ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើននូវសតិសម្មាជ្ឈង្គ
ដែលអាស្រ័យនូវវិវេក ។ បេ ។ ចំរើននូវឧបេក្ខាសម្មាជ្ឈង្គ ដែលអា
ស្រ័យនូវវិវេក អាស្រ័យនូវវិវាឌៈ អាស្រ័យនូវនិរោធិ បង្ហាត់ទៅដើម្បី
លះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលមានមិត្តល្អ រមែងចំរើននូវ
ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យច្រើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ យ៉ាងនេះឯង ។

ចប់ ចក្ខុវិស័យ ទី ៥ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវរុទ្ធា

តស្សទ្ធានំ
បុរ្គ

វំនា ចក្កវត្ថុ មារោ ច

នុប្បតោ បពាវេន ច
ញ ញ

នឡិទ្ធា អនឡិទ្ធា ច

អាទិទ្ធា អន្លេន តេ នសាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារគ្គ

ឧទាននៃបក្កវិគិគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីការលះបង់មាន ៣ ប្រការ ១ អំពីសេចក្តីប្រៀប
 ដោយស្តេចចក្កពត្តិ ១ អំពីមគ្គជាគ្រឿងញាំញីមាននឹងសេនា
 នៃមាន ១ អំពីការប្រៀបដោយមនុស្សឥតប្រាជ្ញា ១ ដោយ
 មនុស្សមានប្រាជ្ញា ១ ដោយមនុស្សកំសត់ ១ ដោយមនុស្ស
 មិនកំសត់ ១ ដោយព្រះអាទិត្យរះឡើង ១ អំពីធម៌ជាអង្គមាន
 ពីរលើក រួមជា ១០ ។

ព្រះជីវិតវិញ្ញាណ

[៥២២] សាវត្ថុនិទានំ ។ បញ្ចន្ធិញ្ច វេ ភិក្ខុវេ
ដិវណាដំ សត្តន្ធិញ្ច ពោជ្ឈន្តំ អាហារញ្ច អនាហា-
រញ្ច ទេសិស្សាមិ តំ សុណាថ ។

[៥២៣] កោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
វិ កាមច្ឆន្នស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វិ កាមច្ឆ-
ន្នស្ស ភិយ្យោភារិយ វេបុល្លាយ ។ អត្ថំ ភិក្ខុវេ សុ-
កនិមិត្តំ តត្ថ អយោនិសោមនសិការពហុលីការោ អ-
យមាហារោ អនុប្បន្នស្ស វិ កាមច្ឆន្នស្ស ឧប្បាទាយ
ឧប្បន្នស្ស វិ កាមច្ឆន្នស្ស ភិយ្យោភារិយ វេបុល្លាយ ។

[៥២៤] កោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
វិ ព្យាទានស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វិ ព្យាទា-
នស្ស ភិយ្យោភារិយ វេបុល្លាយ ។ អត្ថំ ភិក្ខុវេ ច-
ដិយនិមិត្តំ តត្ថ អយោនិសោមនសិការពហុលីការោ

ពោជ្ឈង្គឆដឹក

(៥២២) សាវត្ថិនីបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹង
សំដែងនូវធម៌ជាអាហារ និងធម៌មិនមែនជាអាហារ នៃនិវរណៈទាំង ៥ ផង
នៃពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយស្តាប់នូវ
ធម៌នោះចុះ ។

(៥២៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីដែលជាអាហាររបស់
កាមច្ចន្ទៈដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់កាមច្ចន្ទៈដែលកើត
ឡើងហើយ ឲ្យរឹងរិតតែកើតច្រើនឡើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មាន
តែសុភវិនិច្ឆ័យ និងការធ្វើឲ្យច្រើននូវអយោនិសោមនសីការក្នុងសុភវិនិច្ឆ័យ
នោះ នេះធម៌ជាអាហាររបស់កាមច្ចន្ទៈដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើង ឬ
របស់កាមច្ចន្ទៈដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរឹងរិតតែកើតច្រើនឡើង ។

(៥២៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីជាអាហាររបស់ព្យាបាទ
ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ព្យាបាទដែលកើតឡើង
ហើយ ឲ្យរឹងរិតតែកើតច្រើនឡើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានតែបដិ-
យនិមិត្ត និងការធ្វើនូវអយោនិសោមនសីការឲ្យច្រើនក្នុងបដិយនិមិត្តនោះ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុទ្ធា

អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា ព្យាបាទស្ស ឧប្បាទាយ
ឧប្បន្នស្ស វា ព្យាបាទស្ស ភិយ្យោភាវាយ វេទុល្លាយ ។

[៥២៥] កោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
វា បីនមិទ្ធស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា បីនមិទ្ធស្ស
ភិយ្យោភាវាយ វេទុល្លាយ ។ អត្ថំ ភិក្ខុវេ អរតំ តទ្ធិ
វិជម្ពំកា ភត្តសម្មទោ ចេតសោ ច លីនត្ថំ តត្ថ អ-
យោនិសោមនសំការពហុលីការោ អយមាហារោ អ-
នុប្បន្នស្ស វា បីនមិទ្ធស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា
បីនមិទ្ធស្ស ភិយ្យោភាវាយ វេទុល្លាយ ។

[៥២៦] កោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
វា ឧទ្ធចក្កក្កច្ឆស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា ឧទ្ធច-
ក្កក្កច្ឆស្ស ភិយ្យោភាវាយ វេទុល្លាយ ។ អត្ថំ ភិក្ខុវេ
ចេតសោ អរុបសមោ តត្ថ អយោនិសោមនសំការព-
ហុលីការោ អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា ឧទ្ធច-
ក្កក្កច្ឆស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា ឧទ្ធចក្កក្កច្ឆស្ស
ភិយ្យោភាវាយ វេទុល្លាយ ។

សុត្តន្តបិដក សំបុត្តនិកាយ មហាវរុទ្ធ

នេះធម៌ជាអាហាររបស់ព្យាបាទដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬ
របស់ព្យាបាទដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរឹងរិតតែកើតច្រើនឡើង ។

(៥២៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីជាអាហាររបស់ថ្មីមិទ្ធ
ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ថ្មីមិទ្ធដែលកើតហើយ
ឲ្យរឹងរិតតែកើតច្រើនឡើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានតែសេចក្តីមិន
ត្រេកអរ ខ្ជិល មត់ពត់កាយ ពុលបាយ រញ្ជាវចិត្ត នឹងការធ្វើនូវអយោ-
និសោមនសិការឲ្យច្រើនក្នុងសេចក្តីមិនត្រេកអរជាដើមនោះ នេះធម៌ជា
អាហាររបស់ថ្មីមិទ្ធដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ថ្មី-
មិទ្ធដែលកើតហើយ ឲ្យរឹងរិតតែកើតច្រើនឡើង ។

(៥២៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីជាអាហាររបស់ទទួលចក្កកថ
ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ទទួលចក្កកថដែលកើតហើយ
ឲ្យរឹងរិតតែកើតច្រើនឡើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានតែការមិន
ស្ងប់ស្ងាត់ចិត្ត នឹងការធ្វើនូវអយោនិសោមនសិការឲ្យច្រើនក្នុងការមិន
ស្ងប់ស្ងាត់ចិត្តនោះ នេះធម៌ជាអាហាររបស់ទទួលចក្កកថដែលមិនទាន់កើត
ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ទទួលចក្កកថដែលកើតហើយ ឲ្យរឹងរិតតែកើត
ច្រើនឡើង ។

ពោធិ៍សាត់

[៥២៧] គោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នាយ
 វា វិចិត្តិក្ខាយ ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នាយ វា វិចិត្តិក្ខាយ
 ភិយ្យោភាវាយ វេប្បន្នាយ ។ អត្ថំ ភិក្ខុវេ វិចិត្តិក្ខ-
 ដីយា ធម្មា តត្ថ អយោនិសោមនសិការាហុលីការោ
 អយមាហារោ អនុប្បន្នាយ វា វិចិត្តិក្ខាយ ឧប្ប-
 ទាយ ឧប្បន្នាយ វា វិចិត្តិក្ខាយ ភិយ្យោភាវាយ
 វេប្បន្នាយ ។

[៥២៨] គោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា សតិសម្មោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 សតិសម្មោជ្ឈង្គស្ស ការាទាយ ចារិប្បិយា ។ អត្ថំ
 ភិក្ខុវេ សតិសម្មោជ្ឈង្គដីយា ធម្មា តត្ថ យោនិ-
 សោមនសិការាហុលីការោ អយមាហារោ អនុប្បន្ន-
 ស្ស វា សតិសម្មោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស
 វា សតិសម្មោជ្ឈង្គស្ស ការាទាយ ចារិប្បិយា ។

ពោជ្ឈង្គធម្មក

(៥២៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីជាអាហាររបស់វិចិត្រិញ្ច
 ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់វិចិត្រិញ្ចដែលកើតហើយ
 ឲ្យរឹងរិតតែកើតច្រើនឡើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានធម៌ទាំងឡាយ
 ដែលបណ្តាលឲ្យកើតវិចិត្រិញ្ច នឹងការធ្វើនូវយោនិសោមនសិការឲ្យ
 ច្រើនក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះធម៌ជាអាហាររបស់វិចិត្រិញ្ចដែលមិនទាន់កើត
 ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់វិចិត្រិញ្ចដែលកើតហើយ ឲ្យរឹងរិតតែកើត
 ច្រើនឡើង ។

(៥២៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីជាអាហាររបស់សតិ-
 សម្មាជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់សតិសម្មាជ្ឈង្គ
 ដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានធម៌
 ទាំងឡាយដែលនាំឲ្យកើតសតិសម្មាជ្ឈង្គ នឹងការធ្វើនូវយោនិសោមន-
 សិការឲ្យច្រើនក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះធម៌ជាអាហាររបស់សតិសម្មាជ្ឈង្គ
 ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់សតិសម្មាជ្ឈង្គដែលកើត
 ឡើងហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវត្តោ

[៥២៧] កោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស
 វា ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ទាវិច្ឆិយា ។
 អត្ថំ ភិក្ខុវេ តុសលាតុសលា ធម្មា សាវជ្ជានិវាណា
 ធម្មា ហំនប្បណីហោ ធម្មា តណ្ហាសុត្តសប្បដិភាតា
 ធម្មា តត្ថ យោជិសោមនសំការាហលីកាហោ អយមា-
 ហារោ អនុប្បន្នស្ស វា ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បា-
 ទាយ ឧប្បន្នស្ស វា ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ
 ទាវិច្ឆិយា ។

[៥៣០] កោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា វិរិយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា វិរិ-
 យសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ទាវិច្ឆិយា ។ អត្ថំ ភិក្ខុវេ
 អារាមនាតុ និក្ខមនាតុ បរិក្ខមនាតុ តត្ថ យោជិសោ-
 មនសំការាហលីកាហោ អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា វិរិយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 វិរិយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ទាវិច្ឆិយា ។

សុត្តន្តបិដក វាយុគ្គិយយ មហាវរុត្ត

[៥២៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីជាអាហាររបស់ធម្មវិចយសម្មាសម្ពុទ្ធដ្នៃដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ធម្មវិចយសម្មាសម្ពុទ្ធដ្នៃដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានពួកធម៌ជាកុសលឬអកុសល ពួកធម៌ប្រកបដោយទោសឬផុតទោស ពួកធម៌ថោកទាបឬថ្លៃថ្លា ពួកធម៌ជាចំណែកខ្មៅឬស នឹងការធ្វើនូវយោនិសោមនសីការឲ្យច្រើនក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះធម៌ជាអាហាររបស់ធម្មវិចយសម្មាសម្ពុទ្ធដ្នៃដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ធម្មវិចយសម្មាសម្ពុទ្ធដ្នៃដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។

[៥៣០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីជាអាហាររបស់វិវិយសម្មាសម្ពុទ្ធដ្នៃដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់វិវិយសម្មាសម្ពុទ្ធដ្នៃដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានសេចក្តីតាំងផ្ដើម ការខ្វះខាត ការប្រឹងប្រែង នឹងការធ្វើនូវយោនិសោមនសីការឲ្យច្រើន ក្នុងសេចក្តីតាំងផ្ដើមជាដើមនោះ នេះធម៌ជាអាហាររបស់វិវិយសម្មាសម្ពុទ្ធដ្នៃដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់វិវិយសម្មាសម្ពុទ្ធដ្នៃដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។

ពោធិ៍សាត់

[៥៣០] កោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា បីតិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា បីតិ-
 សម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិប្បិយា ។ អត្ថំ ភិក្ខុវេ
 បីតិសម្ពោជ្ឈន្តដ្ឋានីយា ធម្មា តត្ថ យោនិសោមនសិ-
 ការាតហុលីការោ អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា
 បីតិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា បីតិ-
 សម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិប្បិយា ។

[៥៣២] កោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា បស្សន្តិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 បស្សន្តិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិប្បិយា ។ អត្ថំ
 ភិក្ខុវេ កាយប្បស្សន្តិ ចិត្តប្បស្សន្តិ តត្ថ យោនិសោម-
 នសិការាតហុលីការោ អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា
 បស្សន្តិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 បស្សន្តិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិប្បិយា ។

ពោធិ៍សាត់

(៥៣១) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីជាអាហាររបស់បីតិ-
 សម្ពោជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់បីតិសម្ពោជ្ឈន្ត
 ដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មានធម៌
 ទាំងឡាយដែលនាំឲ្យកើតបីតិសម្ពោជ្ឈន្ត នឹងការធ្វើនូវយោនិសោមន-
 សិការឲ្យច្រើនក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះធម៌ជាអាហាររបស់បីតិសម្ពោជ្ឈន្ត
 ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់បីតិសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើត
 ហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។

(៥៣២) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីជាអាហាររបស់បស្សន្តិ-
 សម្ពោជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់បស្សន្តិសម្ពោ-
 ជ្ឈន្តដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មាន
 ការស្ងប់ស្ងាត់កាយ ការស្ងប់ស្ងាត់ចិត្ត នឹងការធ្វើនូវយោនិសោមនសិការ
 ឲ្យច្រើន ក្នុងការស្ងប់ស្ងាត់នោះ នេះធម៌ជាអាហាររបស់បស្សន្តិសម្ពោ-
 ជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់បស្សន្តិសម្ពោជ្ឈន្ត
 ដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុទ្ធវេ

[៥៣៣] កោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិប្បិយា ។ អត្ថ
 ភិក្ខុវេ សមាធិនិមិត្តំ^(១) អព្យក្កនិមិត្តំ តត្ថ យោនិសោ-
 មនសិការពហុលីការោ អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិប្បិយា ។

[៥៣៤] កោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិប្បិយា ។ អត្ថ
 ភិក្ខុវេ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តដ្ឋានីយា ចម្មា តត្ថ យោនិ-
 សោមនសិការពហុលីការោ អយមាហារោ អនុប្ប-
 ន្នស្ស វា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស
 វា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិប្បិយា ។

---

១ ឧ. ម. សមមិមិត្តំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុណ

[៥៣៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីជាអាហាររបស់
 សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់សមាធិ-
 សម្ពោជ្ឈន្តដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មានតែសមាធិនិមិត្ត អព្យគនិមិត្ត នឹងការធ្វើនូវយោនិសោមនសិការ
 ឲ្យច្រើន ក្នុងនិមិត្តទាំងនោះ នេះធម៌ជាអាហាររបស់សមាធិសម្ពោជ្ឈន្ត
 ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើត
 ហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។

[៥៣៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីជាអាហាររបស់ទុបេក្ខា-
 សម្ពោជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ទុបេក្ខាសម្ពោ-
 ជ្ឈន្តដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានពួក
 ធម៌ដែលនាំឲ្យកើតទុបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្ត នឹងការធ្វើនូវយោនិសោមនសិការ
 ឲ្យច្រើន ក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះធម៌ជាអាហាររបស់ទុបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្ត
 ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ទុបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើត
 ហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។

ពោធិ៍សាត់

[៥៣៥] កោ ច ភិក្ខុវេ អនាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា កាមច្ចន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា កាមច្ចន្តស្ស
 ភិយ្យោភារាយ វេបុល្លាយ ។ អត្ថំ ភិក្ខុវេ អសុភិជំមិត្តំ
 តត្ថ យោនិសោមនសិការពហុលីការោ អយមនាហា-
 រោ អនុប្បន្នស្ស វា កាមច្ចន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្ន-
 ស្ស វា កាមច្ចន្តស្ស ភិយ្យោភារាយ វេបុល្លាយ ។

[៥៣៦] កោ ច ភិក្ខុវេ អនាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា ព្យាបាទស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា ព្យាបាទស្ស
 ភិយ្យោភារាយ វេបុល្លាយ ។ អត្ថំ ភិក្ខុវេ ចេតោវិមុត្តិ^(១)
 តត្ថ យោនិសោមនសិការពហុលីការោ អយមនាហា-
 រោ អនុប្បន្នស្ស វា ព្យាបាទស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស
 វា ព្យាបាទស្ស ភិយ្យោភារាយ វេបុល្លាយ ។

---

១ ឧ. ធម៌. មេត្តាចេតោវិមុត្តិ ។

ពោធិ៍សាត់

(៥១៥) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីមិនមែនជាអាហាររបស់
 កាមច្ចន្ត្រដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់កាមច្ចន្ត្រដែលកើត
 ហើយ ឲ្យរឹងរិតតែកើតច្រើនឡើង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មានតែ
 អសុភវិនិច្ឆ័យ និងការធ្វើនូវយោនិសោមនសិការឲ្យច្រើន ក្នុងអសុភវិនិច្ឆ័យ
 នោះ នេះធម៌ដែលមិនមែនជាអាហាររបស់កាមច្ចន្ត្រដែលមិនទាន់កើត
 ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់កាមច្ចន្ត្រដែលកើតហើយ ឲ្យរឹងរិតតែកើត
 ច្រើនឡើង ។

(៥១៦) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីដែលមិនមែនជាអាហារ
 របស់ព្យាបាទដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ព្យាបាទ
 ដែលកើតហើយ ឲ្យរឹងរិតតែកើតច្រើនឡើង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 មានតែចេតាវិមុត្តិ និងការធ្វើនូវយោនិសោមនសិការឲ្យច្រើន ក្នុង
 ចេតាវិមុត្តិនោះ នេះធម៌ដែលមិនមែនជាអាហាររបស់ព្យាបាទដែលមិន
 ទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ព្យាបាទដែលកើតហើយ ឲ្យរឹងរិត
 តែកើតច្រើនឡើង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវាទេ

[៥៣៧] កោ ច ភិក្ខុវេ អនាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា បីនមិទ្ធស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា បីនមិទ្ធស្ស
 ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ។ អន្តិ ភិក្ខុវេ អារា-
 ធាតុ និក្កមធាតុ បរិក្កមធាតុ តត្ថ យោជិសោមនសំ-
 ការាតហុលីការោ អយមនាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា
 បីនមិទ្ធស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា បីនមិទ្ធស្ស
 ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ។

[៥៣៨] កោ ច ភិក្ខុវេ អនាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា ឧទ្ធចុក្កក្កុច្ឆស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា ឧទ្ធចុ-
 ក្កក្កុច្ឆស្ស ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ។ អន្តិ ភិក្ខុវេ
 ចេតសោ រូបសមោ តត្ថ យោជិសោមនសំការាតហុ-
 លីការោ អយមនាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា ឧទ្ធចុ-
 ក្កក្កុច្ឆស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា ឧទ្ធចុក្កក្កុច្ឆស្ស
 ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[៥៣៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីដែលមិនមែនជាអាហារ
 របស់មិនមិច្ឆាដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់មិនមិច្ឆាដែល
 កើតហើយ ឲ្យរឹងរិតតែកើតច្រើនឡើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មាន
 តែការតាំងផ្ដើម ការខ្វះខ្វែង ការប្រឹងប្រែង និងការធ្វើនូវយោនិសោ-
 មនសិការឲ្យច្រើន ក្នុងការតាំងផ្ដើមជាដើមនោះ នេះធម៌មិនមែនជា
 អាហាររបស់មិនមិច្ឆាដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់មិនមិច្ឆា
 ដែលកើតហើយ ឲ្យរឹងរិតតែកើតច្រើនឡើង ។

[៥៣៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីដែលមិនមែនជាអាហារ
 របស់ទុច្ចកកថ^{១៧៥}ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ទុច្ចកកថ^{១៧៥}
 ដែលកើតហើយ ឲ្យរឹងរិតតែកើតច្រើនឡើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មានតែការស្ងប់ស្ងាត់ចិត្ត និងការធ្វើនូវយោនិសោមនសិការឲ្យច្រើន ក្នុង
 ការស្ងប់ស្ងាត់ចិត្តនោះ នេះធម៌ដែលមិនមែនជាអាហាររបស់ទុច្ចកកថ^{១៧៥}
 ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ទុច្ចកកថដែលកើតហើយ
 ឲ្យរឹងរិតតែកើតច្រើនឡើង ។

ពោធិ៍សាត់

(២៣៧) កោ ច ភិក្ខុវេ អនាហារោ អនុប្បន្នាយ
 វា វិចិត្តិញ្ញាយ ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នាយ វា វិចិត្តិញ្ញាយ
 ភិយ្យោភារិយ វេទុណ្ណាយ ។ អត្ថំ ភិក្ខុវេ កុសលា-
 កុសលា ធម្មា សាវជ្ជា វេទុណ្ណា ធម្មា ហីនប្បណីតា ធម្មា
 កណ្ណា សុត្តន្តសម្មជីវិតា ធម្មា តត្ថ យោនិសោមន-
 សិការា ហុលីការោ អយមនាហារោ អនុប្បន្នាយ វា
 វិចិត្តិញ្ញាយ ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នាយ វា វិចិត្តិញ្ញាយ
 ភិយ្យោភារិយ វេទុណ្ណាយ ។

(២៤០) កោ ច ភិក្ខុវេ អនាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា សតិសម្មោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 សតិសម្មោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិច្ចរិយា ។ អត្ថំ ភិក្ខុវេ
 សតិសម្មោជ្ឈន្តស្ស ធម្មា តត្ថ អមនសិការា-
 ហុលីការោ អយមនាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា សតិ-
 សម្មោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា សតិ-
 សម្មោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិច្ចរិយា ។

ពោធិ្យដ្ឋាន

(៥៣៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីមិនមែនជាអាហាររបស់
 វិចិក្ខុដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់វិចិក្ខុដែលកើត
 ហើយ ឲ្យរឹងរិតតែកើតច្រើនឡើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានពួក
 ធម៌ជាកុសលនឹងអកុសល ពួកធម៌ដែលប្រកបដោយទោសនឹងឥតទោស
 ពួកធម៌ដែលថោកទាបនឹងថ្លៃថ្នូរ ពួកធម៌ជាចំណែកខ្មៅនឹងស នឹងការ
 ធ្វើនូវយោនិសោមនសិការឲ្យច្រើន ក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះធម៌មិនមែនជា
 អាហាររបស់វិចិក្ខុដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់វិចិក្ខុ
 ដែលកើតហើយ ឲ្យរឹងរិតតែកើតច្រើនឡើង ។

(៥៤០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីដែលមិនមែនជាអាហារ
 របស់សតិសម្ពោជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់សតិ-
 សម្ពោជ្ឈន្តដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មានតែពួកធម៌ជាទីទាំងរបស់សតិសម្ពោជ្ឈន្ត នឹងការធ្វើនូវអមនសិការឲ្យ
 ច្រើន ក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះធម៌មិនមែនជាអាហាររបស់សតិសម្ពោជ្ឈន្ត
 ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់សតិសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើត
 ហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវដ្តោ

(៥៤០) កោ ច ភិក្ខុវេ អនាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស
 វា ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិប្បិយា ។
 អត្ថំ ភិក្ខុវេ កុសលាកុសលា ធម្មា សាវជ្ជានវជ្ជា
 ធម្មា ហិណប្បណីតា ធម្មា កណ្ណាសុក្កសប្បដិកាតា
 ធម្មា តត្ថ អមនសំការពហុលីការោ អយមនាហារោ
 អនុប្បន្នស្ស វា ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ
 ឧប្បន្នស្ស វា ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ
 ចារិប្បិយា ។

(៥៤២) កោ ច ភិក្ខុវេ អនាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា វិរិយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 វិរិយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិប្បិយា ។ អត្ថំ
 ភិក្ខុវេ អារាគធាតុ ធិក្កមធាតុ បរក្កមធាតុ តត្ថ
 អមនសំការពហុលីការោ អយមនាហារោ អនុប្ប-
 ន្នស្ស វា វិរិយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស
 វា វិរិយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិប្បិយា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[៥៤១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីដែលមិនមែនជាអាហារ
របស់ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់
ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
ឡាយ មានតែពួកធម៌ជាកុសលនឹងអកុសល ពួកធម៌ដែលប្រកបដោយ
ទោសនឹងឥតទោស ពួកធម៌ដែលថោកទាបនឹងថ្លៃថ្នូរ ពួកធម៌ជាចំណែក
ខ្មៅនឹងស នឹងការធ្វើនូវអមនសិការឲ្យច្រើន ក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះធម៌មិន
មែន ជាអាហាររបស់ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើង
បាន ឬរបស់ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។

[៥៤២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីមិនមែនជាអាហាររបស់
វិរិយសម្ពោជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់វិរិយ-
សម្ពោជ្ឈង្គដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
មានការតាំងផ្ដើម ការខ្វះខ្វែង ការប្រឹងប្រែង ការធ្វើនូវអមនសិការឲ្យ
ច្រើន ក្នុងការតាំងផ្ដើមជាដើមនោះ នេះធម៌មិនមែនជាអាហាររបស់វិរិយ-
សម្ពោជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់វិរិយសម្ពោជ្ឈង្គ
ដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។

ពោធិ៍សាត់

[៥៤៣] គោ ច ភិក្ខុវេ អនាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា បីតិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា បីតិ-
 សម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ទារិយ្យិយា ។ អត្ថំ ភិក្ខុវេ បីតិ-
 សម្ពោជ្ឈន្តជ្ឈន្តិយា ធម្មា តត្ថ អមនសំ កោរពហុលី កា-
 រោ អយមនាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា បីតិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស
 ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា បីតិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ
 ទារិយ្យិយា ។

[៥៤៤] គោ ច ភិក្ខុវេ អនាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា បស្សន្តិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 បស្សន្តិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ទារិយ្យិយា ។ អត្ថំ
 ភិក្ខុវេ កាយប្បស្សន្តិ ចិត្តប្បស្សន្តិ តត្ថ អមន-
 សំ កោរពហុលី កា រោ អយមនាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា បស្សន្តិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 បស្សន្តិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ទារិយ្យិយា ។

ព្រះជន្មឆ្នាំ

(៥៤៣) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីដែលមិនមែនជាអាហារ
 របស់បីតិសម្ពាជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់បីតិ-
 សម្ពាជ្ឈន្តដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ មានតែពួកធម៌ដែលនាំឲ្យកើតបីតិសម្ពាជ្ឈន្ត នឹងការធ្វើនូវអមនសិការ
 ឲ្យច្រើន ក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះធម៌មិនមែនជាអាហាររបស់បីតិសម្ពាជ្ឈន្ត
 ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់បីតិសម្ពាជ្ឈន្តដែលកើត
 ហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។

(៥៤៤) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីដែលមិនមែនជាអាហារ
 របស់បស្សន្តិសម្ពាជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់
 បស្សន្តិសម្ពាជ្ឈន្តដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ មានតែការស្ងប់ស្ងាត់កាយ ការស្ងប់ស្ងាត់ចិត្ត នឹងការធ្វើនូវអម-
 នសិការឲ្យច្រើន ក្នុងការស្ងប់ស្ងាត់ទាំងនោះ នេះធម៌មិនមែនជាអាហារ
 របស់បស្សន្តិសម្ពាជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់
 បស្សន្តិសម្ពាជ្ឈន្តដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវុទ្ធិ

[៥៤៥] កោ ច ភិក្ខុវេ អនាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិច្ចរិយា ។ អត្ថំ
 ភិក្ខុវេ សមាធិនិមិត្តំ អព្យគ្គនិមិត្តំ តត្ថ អមនសិការ-
 ពហុលីការោ អយមនាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា សមា-
 ធិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា សមាធិ-
 សម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិច្ចរិយា ។

[៥៤៦] កោ ច ភិក្ខុវេ អនាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិច្ចរិយា ។ អត្ថំ
 ភិក្ខុវេ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តដ្ឋានីយា ធម្មា តត្ថ អម-
 នសិការពហុលីការោ អយមនាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិច្ចរិយាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារុត្ត

[៥៤៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីដែលមិនមែនជាអាហារ
 របស់សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់
 សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ មានតែសមាធិនិមិត្ត អព្យគ្គនិមិត្ត នឹងការធ្វើនូវអមនសិការឲ្យ
 ច្រើន ក្នុងនិមិត្តទាំងនោះ នេះធម៌មិនមែនជាអាហាររបស់សមាធិសម្ពោ-
 ជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តដែល
 កើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។

[៥៤៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីដែលមិនមែនជាអាហារ
 របស់ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់
 ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ មានពួកធម៌ដែលនាំឲ្យកើតឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្ត នឹងការធ្វើ
 នូវអមនសិការឲ្យច្រើន ក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះធម៌មិនមែនជាអាហាររបស់
 ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ឧបេក្ខា-
 សម្ពោជ្ឈន្តដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។

ពោធិ៍សាត់

(៥៤៧) អថទោ សម្ពហុណ ភិក្ខុ បុព្វណ្ណស.
មយំ និវាសេត្វា បត្តចរិមាទាយ សាវន្តំ បិណ្ណាយ
ចារិសីសុ ។ អថទោ តេសំ ភិក្ខុនំ ឯតទហោសិ
អតិប្បតោ ទោ តាវ សាវន្តយំ បិណ្ណាយ ចរិតុំ យទ្ធុន
មយំ យេន អញ្ញតិក្ខុយានំ បរិព្វាជកានំ អាវមោ
តេនុបសង្កមេយ្យមាតិ ។ អថទោ តេ ភិក្ខុ យេន
អញ្ញតិក្ខុយានំ បរិព្វាជកានំ អាវមោ តេនុបសង្កមីសុ
ឧបសង្កមិត្វា តេហិ អញ្ញតិក្ខុយេហិ បរិព្វាជកេហិ
សទ្ធិំ សម្មោទីសុ សម្មោទនីយំ កេមំ សារាណីយំ
វិតិសាវត្វា ឯកមន្តំ និសីទីសុ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្នេ
ទោ តេ ភិក្ខុ តេ អញ្ញតិក្ខុយា បរិព្វាជកា ឯតទ-
ហេតុំ សមណោ អាវុសោ តោតមោ សាវកានំ ឯវិ
ចម្មំ នេសេតិ ឯថ តុម្ភេ ភិក្ខុវេ បញ្ច និវរណោ
បហាយ ចេតសោ ឧបក្កិលេសេ បញ្ចាយ ទុព្វ-
លីករណោ សត្ត ពោជ្ឈន្តំ យថាភ្នតំ កាវេថាតិ ។

ពោធិ៍សាត់

[៥២៧] លំដាប់នោះឯង ពួកភិក្ខុច្រើនរូប ស្ងៀមស្ងៀមប្រដាប់
 បាត្រនឹងចំរុកក្នុងបុព្វណ្ណសម័យ រួចចូលទៅបំណុបាតក្នុងគ្រងសាវត្ថី ។
 ទើបពួកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា (ឥឡូវនេះ) យើងនឹងចូល
 ទៅបំណុបាតក្នុងគ្រងសាវត្ថីទៅ ហាក់ដូចជាទៅត្រែកពេក បើដូច្នោះពួក
 យើងគួរចូលទៅឯអាមារបស់ពួកបរិព្វាជកជាអន្យត្តិវិយសិនចុះ ។ ហើយ
 ភិក្ខុទាំងនោះចូលទៅឯអាមារបស់បរិព្វាជកជាអន្យត្តិវិយ លុះចូល
 ទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយជាមួយនឹងពួកបរិព្វាជកជាអន្យត្តិវិយ
 ទាំងនោះ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយនឹងពាក្យដែលគួរពូកហើយ
 ទើបអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះពួកភិក្ខុទាំងនោះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ
 ហើយ ពួកបរិព្វាជកជាអន្យត្តិវិយទាំងនោះនិយាយដូច្នោះថា ម្ចាស់អាវុ-
 សោទាំងឡាយ សមណគោតមតែងសំដែងធម៌ដល់សាវកទាំងឡាយ
 យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយមកណោះ ចូរអ្នក
 ទាំងឡាយលះបង់នូវវណ្ណធម៌ទាំង៥ ជាឧបក្កិលសនៃចិត្ត ដែលធ្វើប្រាជ្ញា
 ឲ្យមានកម្លាំងថយ រួចហើយចំរើនពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ឲ្យកើតមានឡើង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវេណ្ណ

មយម្យំ ខោ អាវុសោ សាវកោនំ ឃរំ ធម្មំ ទេសេម
 ឯដ តុត្តេ អាវុសោ បញ្ចុ ធីវរណោ បហាយ ចេតសោ
 ឧបក្កិលេសេ បញ្ចាយ ធុត្វលីករណោ សត្ត ពោជ្ឈ្យត្តេ
 យថាក្ខតំ កាវេថាតិ ។ ឥធម ខោ អាវុសោ កោ វិសេ-
 សោ កោ អធិប្បាយសោ កិញ្ញាណករណំ សមណស្ស
 វា តោតមស្ស អម្ពាតំ វា យទិទំ ធម្មទេសនាយ វា
 ធម្មទេសនំ អនុសាសនិយា វា អនុសាសនន្តិ^(១) ។

[៥៤៨] អថខោ តេ ភិក្ខុ តេសំ អញ្ញតិវុយាទំ
 បរិព្វាជកានំ កាសិតំ ខេវ អភិទន្ធិសុ នប្បដិក្កោ-
 សីសុ អនភិទន្ធិត្វា អប្បដិក្កោសិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា
 បក្កមីសុ ភកវតោ សន្តិកេ ឯតស្ស កាសិតស្ស អត្ថំ
 អាជានិស្សរមាតិ ។

---

១ ឧ. ម. អនុសាសនន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយត្តនិកាយ មហាវរុទ្ធ

ម្នាល អារុសោ ទាំងឡាយ សូម្បីយើងក៏សំដែងធម៌ប្រាប់សារកទាំងឡាយ
 យ៉ាងនេះថា នៃអារុសោទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយមកណោះ ចូរ
 អ្នកទាំងឡាយលះបង់នូវវណធម៌ទាំង ៥ ជាទប់ក្តិលេសនៃចិត្ត ដែលធ្វើ
 ប្រាជ្ញាឲ្យមានកំឡាំងថយ រួចហើយចំរើនពោជ្ឈន្តទាំង ៧ ឲ្យកើតមាន
 ឡើងដូច្នោះដែរ ។ ម្នាល អារុសោ ទាំងឡាយ ចុះក្នុងរឿងនេះ តើមាន
 សេចក្តីប្លែកគ្នាដូចម្តេច មានសេចក្តីអធិប្បាយដូចម្តេច មានអំពើផ្សេងគ្នា
 ដូចម្តេច របស់ព្រះសមណគោតមក្តី របស់យើងក្តី អំពីដំណើរធៀប
 ធម៌ទេសនានឹងធម៌ទេសនា ធៀបពាក្យប្រៀនប្រដៅនឹងពាក្យប្រៀន
 ប្រដៅ ។

[៥៤៨] លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងនោះមិនត្រេកអរ មិនឃាត់ហាម
 ភាសិតរបស់បរិព្វាជកជាអន្យត្តិយទាំងនោះ លុះមិនត្រេកអរ មិនឃាត់
 ហាមហើយ ក៏ក្រែកចាកអាសនៈចៀសចេញទៅ ហើយនិយាយគ្នាថា
 យើងគង់តែនឹងយល់សេចក្តីនៃភាសិតនោះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះដ៏មាន
 បុណ្យជាមិនខាន ។

ពោធិ៍សាត់

(៥២៧) អថខោ តេ ភិក្ខុ សាវត្ថុយំ បិណ្ណាយ
 ចរិត្តា បញ្ញាកត្តំ បិណ្ណាទាតប្បដិក្កត្តា យេន កកវា
 តេនុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមីត្តា កកវន្តំ អភិវាទេត្តា ឯ-
 កមន្តំ និសីទីសុ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធា ខោ តេ ភិក្ខុ
 កកវន្តំ ឯតទវេច្ឆំ ឥត មយំ កន្តេ បុព្វណ្ណាស-
 មយំ និវាសេត្តា បត្តចរិមាទាយ សាវត្ថុ បិណ្ណាយ
 ចរិស័ម្ព ។ តេសំ ខោ កន្តេ អម្ពាតំ ឯតទ-
 ហោសិ អតិប្បតោ ខោ តាវ សាវត្ថុយំ បិណ្ណាយ
 ចរិត្តំ យន្ត្រន មយំ យេន អញ្ញតិវត្តិយានំ ចរិត្តាជ-
 កានំ អារាមោ តេនុបសង្កមេយ្យមាតិ ។ អថខោ មយំ
 កន្តេ យេន អញ្ញតិវត្តិយានំ ចរិត្តាជកានំ អារាមោ
 តេនុបសង្កមីម្ព ឧបសង្កមីត្តា តេហិ អញ្ញតិវត្តិយេហិ
 ចរិត្តាជកេហិ សន្ធិំ សម្មោទិម្ព សម្មោទនិយំ កថំ
 សារាណីយំ វីតិសារេត្តា ឯកមន្តំ និសីទិម្ព ។ ឯក-
 មន្តំ និសិទ្ធធោ ខោ អម្ពេ កន្តេ តេ អញ្ញតិវត្តិយា
 ចរិត្តាជកា ឯតទវេច្ឆំ សមណោ អាវុសោ តោតមោ

ពោធិ៍សាត់

(២៤៧) លំដាប់នោះឯង ភិក្ខុទាំងនោះចូលទៅបិណ្ឌបាតក្នុង
 ក្រុងសាវត្ថី លុះត្រឡប់មកអំពីបិណ្ឌបាត ក្នុងកាលជាខាងក្រោយនៃភត្ត
 កំនាំគ្នាចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយ
 បង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះភិក្ខុទាំង
 នោះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះ
 ថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ក្នុងថ្ងៃនេះ ពួកខ្ញុំព្រះអង្គស្ងៀកស្ងៀម
 ប្រដាប់បាតនឹងចីវរក្នុងបុព្វល្អាសម័យ ចូលទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថីដើម្បី
 បិណ្ឌបាត ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពួកខ្ញុំព្រះអង្គទាំងនោះមានសេចក្តី
 ត្រិះរិះដូច្នោះថា (ឥឡូវនេះ) ពួកយើងទៅបិណ្ឌបាតក្នុងក្រុងសាវត្ថីទៅ
 ហាក់ដូចជាទៅត្រឹមពេក បើដូច្នោះ ពួកយើងគួរចូលទៅឯពាកមរបស់
 ពួកបរិព្វាជកជាអន្យត្តិយសិនចុះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន លំដាប់នោះ
 ពួកខ្ញុំព្រះអង្គក៏បាននាំគ្នាចូលទៅឯពាកមរបស់ពួកបរិព្វាជកជាអន្យត្តិយ
 លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយជាមួយនឹងពួកបរិព្វាជកជា
 អន្យត្តិយទាំងនោះ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយនឹងពាក្យដែលគួរ
 រព្វកហើយ ទើបអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន លុះ
 ពួកខ្ញុំព្រះអង្គអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបពួកបរិព្វាជកជាអន្យត្តិយ
 ទាំងនោះនិយាយដូច្នោះថា ហួសព្រះសាទាំងឡាយ សមណគោតម

សុត្តន្តបិដកេ សម្មាសម្ពុទ្ធិកាយស្ស មហាវរាញោ

សាវកានំ ឃវំ ធម្មំ ទេសេតិ ឯថ តុម្ហេ ភិក្ខុវេ
 បញ្ច ជីវណោ បហាយ ចេតសោ ឧបក្កិលេសេ
 បញ្ញាយ ទុព្វលីករណោ សត្ត ពោជ្ឈុទ្ធេ យថាក្ខតំ
 ភាវេថាតិ ។ មយម្បំ ខោ អារុសោ សាវកានំ ឃវំ ធម្មំ
 ទេសេម ឯថ តុម្ហេ អារុសោ បញ្ច ជីវណោ បហាយ
 ចេតសោ ឧបក្កិលេសេ បញ្ញាយ ទុព្វលីករណោ សត្ត
 ពោជ្ឈុទ្ធេ យថាក្ខតំ ភាវេថាតិ ។ ឥធន ខោ អារុសោ
 កោ វិសេសោ កោ អធិប្បាយសោ កិញ្ញាណករណំ
 សមណស្ស វា តោតមស្ស អម្ហាភំ វា យទិទំ ធម្ម-
 ទេសនាយ វា ធម្មទេសនំ អនុសាសនិយា វា អនុសា-
 សនន្តិ ។

[៥៥០] អថខោ មយំ កន្តេ តេសំ អញ្ញាតិភ្នំយានំ
 បរិព្វាជកានំ ភាសិតំ នេវ អភិទទ្ធិម្ហ ធម្មដិក្កោសិម្ហ
 អនភិទទ្ធិត្វា អប្បដិក្កោសិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កិមិម្ហ
 កកវតោ សន្តិកេ ឯតស្ស ភាសិតស្ស អត្ថំ អាជិ-
 និស្សរាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

តែងសំដែងធម៌ដល់ពួកសាវ័កយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នក
 ទាំងឡាយចូរមកណោះ ចូរអ្នកទាំងឡាយលះបង់នូវនីវរណធម៌ ៥ ជា
 ឧបក្កិលេសនៃចិត្ត ដែលធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងថយ ចំរើនពោជ្ឈង្គ ៧
 ឲ្យកើតមានឡើង ។ ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ សូម្បីយើងក៏តែងសំដែង
 ធម៌ប្រាប់សាវ័កទាំងឡាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ ចូរអ្នក
 ទាំងឡាយមកអោយ ចូរអ្នកទាំងឡាយលះបង់នូវនីវរណធម៌ ៥ ជាឧបក្កិ-
 លេសនៃចិត្ត ដែលធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងថយ ចំរើននូវពោជ្ឈង្គ ៧
 ឲ្យកើតមានឡើងដែរ ។ ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ ចុះក្នុងដំណើរនេះ
 តើមានសេចក្តីប្លែកគ្នាដូចម្តេច មានសេចក្តីអធិប្បាយដូចម្តេច មានអំពើ
 ផ្សេងគ្នាដូចម្តេច របស់ព្រះសមណគោតមនឹងរបស់យើងអំពីដំណើរធម៌
 ទេសនានឹងធម៌ទេសនា ពាក្យប្រៀនប្រដៅនឹងពាក្យប្រៀនប្រដៅ ។

(៥៥០) សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស វេលានោះ ពួកខ្ញុំព្រះអង្គ
 មិនបានត្រេកអរ មិនបានឃាត់ហាមភាសិតរបស់បរិព្វាជកជាអន្សតិយ
 ទាំងនោះទេ លុះមិនត្រេកអរ មិនបានឃាត់ហាមហើយ ក៏ក្រោកចាក
 អាសនៈដើរចេញមក និយាយថា ពួកយើងគង់តែនឹងយល់សេចក្តីនៃ
 ភាសិតនុ៎ះ ក្នុងសំណាកព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនខាន ។

ពោជ្ឈង្គធម្ម

(៥៥០) ឃុំវាទិទោ ភិក្ខុវេ អញ្ញតិវុយា បរិព្វាជ-
 កា ឃុំមស្សុវចនីយា អត្ថិ បទារុសោ បរិយាយោ យំ
 បរិយាយំ អាគម្ម បញ្ច ជីវណា ទស ហោន្តិ សត្ត
 ពោជ្ឈង្គា ចតុទ្ធសាតិ ។ ឃុំ បុដ្ឋា ភិក្ខុវេ អញ្ញតិវុយា
 បរិព្វាជកា ន ចេវ សម្មាយស្សន្តិ ឧត្តវិញ្ច វិយាតំ
 អាបជ្ជិស្សន្តិ ។ តំ តិស្ស ហេតុ ។ យថា តំ ភិក្ខុវេ
 អវិសយស្មី ។ នាហន្តិ ភិក្ខុវេ បស្សមិ សទេវកេ
 លោកេ សមារកេ សព្វិញ្ញកេ សស្សមណាព្រាហ្ម-
 ណិយា បជាយ សទេវមទុស្សាយ យោ ឥមេសំ
 បញ្ញាជំ វេយ្យាករណោន ចិត្តំ អាវាទេយ្យ អញ្ញត្រ
 តថាគតេន វា តថាគតសារកេន វា ឥតោ វា បទ
 សុត្វា ។

(៥៥២) កតមោ ច ភិក្ខុវេ បរិយាយោ យំ បរិ-
 យាយំ អាគម្ម បញ្ច ជីវណា ទស ហោន្តិ ។

ពោធិ៍សាត់

(៥៥១) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើបរិព្វាជកជាអន្យត្រិយនិយាយ
 យ៉ាងនេះ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសួរយ៉ាងនេះវិញថា ម្ចាស់ភារុសោទាំង-
 ឡាយ ចុះហេតុដែលនាំឱ្យនីវរណៈ ៥ បែកទៅជា ១០ ពោធិ៍សាត់ ៧ បែក
 ទៅជា ១៤ តើមានឬទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើអ្នកទាំងឡាយសួរ
 យ៉ាងនេះ ពួកបរិព្វាជកជាអន្យត្រិយ មុខជាឆ្លើយមិនរួចផង នឹងដល់
 នូវសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ចិត្តតទៅទៀតផង ។ ចុះដំណើរនោះ ព្រោះ
 ហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថាដំណើរនោះមិនជាវិស័យ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ ព្រមទាំងទៅលោក មារលោក
 ព្រហ្មលោក ពពួកសត្វ ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ មនុស្សជា
 សម្មតិទេព នឹងមនុស្សដ៏សេស តថាគតមិនឃើញអ្នកណាដែលគួរ
 ដោះស្រាយប្រស្នាទាំងនេះឱ្យពេញចិត្តបាន លើកតែព្រះតថាគតឬ
 សាវករបស់ព្រះតថាគត ឬក៏បុគ្គលដែលបានស្តាប់អំពីសាវករបស់ព្រះ
 តថាគតចេញ ។

(៥៥២) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះហេតុដូចម្តេច ដែលនាំឱ្យ
 នីវរណៈ ៥ បែកទៅជា ១០ ។

សុត្តន្តបិដកេ សម្មាសម្ពុទ្ធិកាយស្ស មហាវរាជោ

[៥៥៣] យទមិ ភិក្ខុវេ អដ្ឋង្គំ កាមច្ចន្តោ តទមិ
ជីវណំ យទមិ ពហិទ្ធា កាមច្ចន្តោ តទមិ ជីវណំ
កាមច្ចន្តុជីវណាន្តំ ឥតិ ហិទំ ឧទ្ទេសំ អាគច្ចតិ ។
តទមិណាបេតំ បរិយាយេន ទ្ធវយំ ហោតិ ។

[៥៥៤] យទមិ ភិក្ខុវេ អដ្ឋង្គំ ព្យាបាទោ តទមិ
ជីវណំ យទមិ ពហិទ្ធា ព្យាបាទោ តទមិ ជីវណំ
ព្យាបាទុជីវណាន្តំ ឥតិ ហិទំ ឧទ្ទេសំ អាគច្ចតិ ។
តទមិណាបេតំ បរិយាយេន ទ្ធវយំ ហោតិ ។

[៥៥៥] យទមិ ភិក្ខុវេ បីនំ តទមិ ជីវណំ យទមិ
មិទ្ធិ តទមិ ជីវណំ បីនមិទ្ធិជីវណាន្តំ ឥតិ ហិទំ ឧទ្ទេសំ
អាគច្ចតិ ។ តទមិណាបេតំ បរិយាយេន ទ្ធវយំ ហោតិ ។

[៥៥៦] យទមិ ភិក្ខុវេ ឧទ្ធច្ចំ តទមិ ជីវណំ
យទមិ កុក្កុច្ចំ តទមិ ជីវណំ ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចុជីវណាន្តំ
ឥតិ ហិទំ ឧទ្ទេសំ អាគច្ចតិ ។ តទមិណាបេតំ បរិយា-
យេន ទ្ធវយំ ហោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារុត្ត

[៥៥៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាមច្ចន្ធៈណា ជាខាងក្នុង កាមច្ចន្ធៈ
នោះជានិវរណៈ ១ កាមច្ចន្ធៈណា ជាខាងក្រៅ កាមច្ចន្ធៈនោះជានិវរណៈ ១
ព្រោះថាកាមច្ចន្ធៈនិវរណៈនេះ តែងមកកាន់ទទ្ទេសដោយប្រការដូច្នោះ ។
និវរណៈនោះមានចំណែក ២ ដោយហេតុនោះឯង ។

[៥៥៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្យាបាទណា ជាខាងក្នុង ព្យាបាទ
នោះជានិវរណៈ ១ ព្យាបាទណា ជាខាងក្រៅ ព្យាបាទនោះជានិវរណៈ ១
ព្រោះថាព្យាបាទនិវរណៈនេះ តែងមកកាន់ទទ្ទេសដោយប្រការដូច្នោះ ។
និវរណៈនោះមានចំណែក ២ ដោយហេតុនោះឯង ។

[៥៥៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិនៈណា មិនៈនោះជានិវរណៈ ១
មិន្ទៈណា មិន្ទៈនោះជានិវរណៈ ១ ព្រោះថាមិនមិន្ទៈនិវរណៈនេះ តែងមក
កាន់ទទ្ទេសដោយប្រការដូច្នោះ ។ និវរណៈនោះមានចំណែក ២ ដោយ
ហេតុនោះឯង ។

[៥៥៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទុដ្ឋច្ចៈណា ទុដ្ឋច្ចៈនោះជានិវរ-
ណៈ ១ កុកច្ចៈណា កុកច្ចៈនោះជានិវរណៈ ១ ព្រោះថាទុដ្ឋច្ចៈ កុកច្ចៈ
និវរណៈនេះ តែងមកកាន់ទទ្ទេសដោយប្រការដូច្នោះ ។ និវរណៈនោះ
មានចំណែក ២ ដោយហេតុនោះឯង ។

ពោជ្ឈត្តន្តបិដក

[៥៥៧] យទមិ ភិក្ខុវេ វរជ្ឈត្តំ ធម្មេសុ វិចិត្តិញ្ចា
តទមិ ជីវណំ យទមិ ពហិទ្ធា ធម្មេសុ វិចិត្តិញ្ចា តទ-
មិ ជីវណំ វិចិត្តិញ្ចាជីវណាន្តិ ឥតិ ហិទំ ឡទ្ធសំ អា-
កច្ចតិ ។ តទមិនាបេតំ បរិយាយេន ទ្ធិយំ ហោតិ ។

[៥៥៨] អយំ ទោ ភិក្ខុវេ បរិយាយោ យំ បរិយា-
យំ អាគម្ម បញ្ច ជីវណា ទស ហោន្តិ^(១) ។

[៥៥៩] កតតោ ច ភិក្ខុវេ បរិយាយោ យំ បរិ-
យាយំ អាគម្ម សត្ត ពោជ្ឈត្តំ ចតុទ្ធស ហោន្តិ ។

[៥៦០] យទមិ ភិក្ខុវេ វរជ្ឈត្តំ ធម្មេសុ សតិ
តទមិ សតិសម្មោជ្ឈត្តោ យទមិ ពហិទ្ធា ធម្មេសុ សតិ
តទមិ សតិសម្មោជ្ឈត្តោ សតិសម្មោជ្ឈត្តោតិ ឥតិ ហិទំ
ឡទ្ធសំ អាគច្ចតិ ។ តទមិនាបេតំ បរិយាយេន ទ្ធិយំ
ហោតិ ។

---

១ ទ. អយំ ទោ ភិក្ខុវេ ។ ល ។ ទស ហោន្តិ សត្ត ចតុទ្ធស ហោន្តិ ។

ពោជ្ឈវង្គដ្ឋក

[៥៥៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិចិកិច្ចាណាក្នុងធម៌ទាំងឡាយជា
ខាងក្នុង វិចិកិច្ចានោះជានិវរណៈ ១ វិចិកិច្ចាណាក្នុងធម៌ទាំងឡាយជាខាង
ក្រៅ វិចិកិច្ចានោះជានិវរណៈ ១ ព្រោះថាវិចិកិច្ចានិវរណៈនេះ វែមនិមក
កាន់ទុទ្ទេសដោយប្រការដូច្នោះ ។ និវរណៈនោះមានចំណែក ២ ដោយ
ហេតុនេះឯង ។

[៥៥៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯងជាហេតុនាំឲ្យនិវរណៈ ៥
បែកទៅជា ១០ ។

[៥៥៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះហេតុដែលនាំឲ្យពោជ្ឈវង្គ ៧
បែកទៅជា ១២ តើដូចម្តេច ។

[៥៦០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សតិណាក្នុងធម៌ទាំងឡាយជាខាង
ក្នុង សតិនោះឯង ជាសតិសម្មាជ្ឈង្គ ១ សតិណាក្នុងធម៌ទាំងឡាយជា
ខាងក្រៅ សតិនោះឯង ជាសតិសម្មាជ្ឈង្គ ១ ព្រោះថាសតិសម្មាជ្ឈង្គ
នេះ វែមនិមកកាន់ទុទ្ទេសដោយប្រការដូច្នោះ ។ សតិសម្មាជ្ឈង្គនោះមាន
ចំណែក ២ ដោយហេតុនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស បហាវវគ្គោ

[៥៦០] យទបិ ភិក្ខុវេ អជ្ឈតំ ធម្មេសុ បញ្ញាយ
 បរិច្ចេនតំ បរិចារតំ បរិវេសមាបជ្ជតិ តទបិ ធម្មវិចយ-
 សម្ពោជ្ឈង្គោ យទបិ ពហំទ្វា ធម្មេសុ បញ្ញាយ
 បរិច្ចេនតំ បរិចារតំ បរិវេសមាបជ្ជតិ តទបិ ធម្មវិចយ-
 សម្ពោជ្ឈង្គោ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គោតិ វេតិ ហំទំ ទុទ្ទេសំ
 អាគច្ឆតិ ។ តទមិទាបេតំ បរិយាយេន ទ្ធិយំ ហោតិ ។

[៥៦២] យទបិ ភិក្ខុវេ កាយំកំ វីរិយំ តទបិ
 វីរិយសម្ពោជ្ឈង្គោ យទបិ ចេតសិកំ វីរិយំ តទបិ វីរិយ-
 សម្ពោជ្ឈង្គោ វីរិយសម្ពោជ្ឈង្គោតិ វេតិ ហំទំ ទុទ្ទេសំ
 អាគច្ឆតិ ។ តទមិទាបេតំ បរិយាយេន ទ្ធិយំ ហោតិ ។

[៥៦៣] យទបិ ភិក្ខុវេ សវិតក្កសវិចារា បិទិ
 តទបិ បិទិសម្ពោជ្ឈង្គោ យទបិ អវិតក្កាវិចារា បិទិ
 តទបិ បិទិសម្ពោជ្ឈង្គោ បិទិសម្ពោជ្ឈង្គោតិ វេតិ ហំទំ
 ទុទ្ទេសំ អាគច្ឆតិ ។ តទមិទាបេតំ បរិយាយេន ទ្ធិយំ
 ហោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[៥៦១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលត្រិះរិះពិចារណា ដោយ
 ប្រាជ្ញាក្នុងធម៌ទាំងឡាយជាខាងក្នុង រមែងដល់នូវភិរិយាពិចារណា ការ
 ពិចារណានោះឯង ជាធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្ត ១ បុគ្គលត្រិះរិះពិចារណា
 ដោយប្រាជ្ញាក្នុងធម៌ទាំងឡាយជាខាងក្រៅ រមែងដល់នូវភិរិយាពិចារ-
 ណា ការពិចារណានោះឯង ជាធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្ត ១ ព្រោះថា
 ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តនេះ រមែងមកកាន់ទទួលដោយប្រការដូច្នោះ ។
 ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តនោះមានចំណែក ២ ដោយហេតុនេះឯង ។

[៥៦២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីព្យាយាមណាប្រព្រឹត្តទៅ
 ក្នុងកាយ សេចក្តីព្យាយាមនោះជាវិរិយសម្ពោជ្ឈន្ត ១ សេចក្តីព្យាយាម
 ណាប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្ត សេចក្តីព្យាយាមនោះជាវិរិយសម្ពោជ្ឈន្ត ១
 ព្រោះថាវិរិយសម្ពោជ្ឈន្តនេះ រមែងមកកាន់ទទួលដោយប្រការដូច្នោះ ។
 វិរិយសម្ពោជ្ឈន្តនោះមានចំណែក ២ ដោយហេតុនេះឯង ។

[៥៦៣] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បីតិណាប្រកបដោយវិតក្កៈនឹង
 វិចារៈ បីតិនោះឯង ឈ្មោះថា បីតិសម្ពោជ្ឈន្ត ១ បីតិណាបិទមានវិរក្កៈ
 នឹងវិចារៈ បីតិនោះឈ្មោះថា បីតិសម្ពោជ្ឈន្ត ១ ព្រោះថាបីតិសម្ពោជ្ឈន្ត
 នេះ រមែងមកកាន់ទទួលដោយប្រការដូច្នោះ ។ បីតិសម្ពោជ្ឈន្តនោះមាន
 ចំណែក ២ ដោយហេតុនេះឯង ។

ពោធិ៍សាត់

[៥៦២] យទប់ ភិក្ខុវេ កាយប្បស្សន្តិ តទប់
 បស្សន្តិសម្ពោជ្ឈន្តោ យទប់ ចិត្តប្បស្សន្តិ តទប់
 បស្សន្តិសម្ពោជ្ឈន្តោ បស្សន្តិសម្ពោជ្ឈន្តោតិ ឥតិ ហិទំ
 ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតិ ។ តទប់នាបេតំ បរិយាយេន ទ្ធរយំ
 ហោតិ ។

[៥៦៣] យទប់ ភិក្ខុវេ សរិតក្តោ សរិតារោ
 សមាធិ តទប់ សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តោ យទប់ អរិតក្តោ
 អរិតារោ សមាធិ តទប់ សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តោ សមាធិ-
 សម្ពោជ្ឈន្តោតិ ឥតិ ហិទំ ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតិ ។ តទប់-
 នាបេតំ បរិយាយេន ទ្ធរយំ ហោតិ ។

[៥៦៤] យទប់ ភិក្ខុវេ អជ្ឈតំ ធម្មេសុ ឧបេក្ខា
 តទប់ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តោ យទប់ តហិទ្ធា ធម្មេសុ
 ឧបេក្ខា តទប់ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តោ ឧបេក្ខា-
 សម្ពោជ្ឈន្តោតិ ឥតិ ហិទំ ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតិ ។ តទប់-
 នាបេតំ បរិយាយេន ទ្ធរយំ ហោតិ ។

ពោជ្ឈង្គធម្មិក

[៥៦៤] ប្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់តាមណា
 សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់តាមនោះឈ្មោះថា បស្ស្ចិសម្ពោជ្ឈង្គំ ១ សេចក្តីស្ងប់
 ស្ងាត់ចិត្តណា សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ចិត្តនោះឈ្មោះថា បស្ស្ចិសម្ពោជ្ឈង្គំ ១
 ព្រោះថាបស្ស្ចិសម្ពោជ្ឈង្គំនេះ រមែងមកកាន់ទុទ្ទេសដោយប្រការដូច្នោះ ។
 បស្ស្ចិសម្ពោជ្ឈង្គំនោះមានចំណែក ២ ដោយហេតុនេះឯង ។

[៥៦៥] ប្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមាធិណា មានវិភក្តៈមានវិចារៈ
 សមាធិនោះឈ្មោះថា សមាធិសម្ពោជ្ឈង្គំ ១ សមាធិណា មិនមានវិភក្តៈ
 មិនមានវិចារៈ សមាធិនោះឈ្មោះថា សមាធិសម្ពោជ្ឈង្គំ ១ ព្រោះថា
 សមាធិសម្ពោជ្ឈង្គំនេះ រមែងមកកាន់ទុទ្ទេសដោយប្រការដូច្នោះ ។ សមា.
 ធិសម្ពោជ្ឈង្គំនោះមានចំណែក ២ ដោយហេតុនេះឯង ។

[៥៦៦] ប្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទុបេក្ខាណា ភន្តិធម៌ទាំងឡាយជា
 ខាងក្នុង ទុបេក្ខានោះឈ្មោះថា ទុបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គំ ១ ទុបេក្ខាណា ភន្តិ
 ធម៌ទាំងឡាយជាខាងក្រៅ ទុបេក្ខានោះឈ្មោះថា ទុបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គំ ១
 ព្រោះថាទុបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គំនេះ រមែងមកកាន់ទុទ្ទេសដោយប្រការដូច្នោះ ។
 ទុបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គំនោះមានចំណែក ២ ដោយហេតុនេះឯង ។

លុត្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវេក

(២៦៧) អយំ ខោ ភិក្ខុវេ បរិយាយោ យំ បរិ-
យាយំ អាគម្ម សត្ត ពោជ្ឈង្គំ បតុទ្ធសាតិ ។

(២៦៨) អថខោ សម្ពហុលា ភិក្ខុ បុព្វន្ទាសបយំ
និវាសេត្វា បត្តចរិមាទាយ សាវត្ថំ បិណ្ណាយ ចារិសិ-
សុ ។ (បរិយាយសុត្តសដិសំ) ។ ឃីវាទិវោ ភិក្ខុវេ
អញ្ញាតិវិយា បរិញ្ញាជកា ឃីមស្ស វេជិយោ យស្មី
អាវុសោ សមយេ លីទំ ចិត្តំ ហោតិ កតថេសំ តស្មី
សមយេ ពោជ្ឈង្គំនំ អកាលោ ភាវនាយ ។ កតថេសំ
តស្មី សមយេ ពោជ្ឈង្គំនំ កាលោ ភាវនាយ ។ យស្មី
បនាវុសោ សមយេ ឧទ្ធពំ ចិត្តំ ហោតិ កតថេសំ
តស្មី សមយេ ពោជ្ឈង្គំនំ អកាលោ ភាវនាយ ។
កតថេសំ តស្មី សមយេ ពោជ្ឈង្គំនំ កាលោ ភាវនា-
យាតិ ។ ឃី បុដ្ឋា ភិក្ខុវេ អញ្ញាតិវិយា បរិញ្ញាជកា
ន ចេវ សម្មាយិស្សន្តំ ធុត្តវិញ្ញា វិយាតំ អាបជ្ឈិស្សន្តំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ បហវារវគ្គ

(៥៦៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯងជាហេតុដែលនាំឲ្យពោជ្ឈង្គ

៧ បែកទៅជា ១៤ ។

(៥៦៨) ត្រាម៉ោង ភិក្ខុច្រើនរូប ស្ងៀកស្បង់ប្រដាប់បាត្រនិង

បីវែកនិងបុព្វណ្ណសម័យ ចូលទៅបិណ្ឌបាតក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ (រឿងទាំង

អស់ដូចក្នុងបរិយាយសូត្រ) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើបរិព្វាជកជាអន្ស-

តិវិយនិយាយយ៉ាងនេះ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសួរយ៉ាងនេះវិញថា ម្នាល

ពារុសោទាំងឡាយ ចិត្តញ្ញាក្នុងសម័យណា សម័យនោះជាកាលមិន

គួរនឹងចំរើនពោជ្ឈង្គអ្វីខ្លះ ។ សម័យនោះជាកាលគួរនឹងចំរើនពោជ្ឈង្គ

អ្វីខ្លះ ។ ម្នាលពារុសោទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ចិត្តក្នុងមាយក្នុង

សម័យណា សម័យនោះជាកាលមិនគួរនឹងចំរើនពោជ្ឈង្គអ្វីខ្លះ ។ សម័យ

នោះជាកាលគួរនឹងចំរើនពោជ្ឈង្គអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាល

បើអ្នកទាំងឡាយសួរយ៉ាងនេះ ពួកបរិព្វាជកជាអន្សតិវិយ មុខជាដោះ

ស្រាយមិនរួចផង នឹងដល់ខ្យល់សេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ចិត្តដ៏លើសលុបផង ។

ពោធិ៍សាត់

ចំ តិស្ស ហេតុ ។ យថា ចំ ភិក្ខុវេ អរិសយស្មី ។
 នាហន្តំ ភិក្ខុវេ បស្សបិ សនេវតេ លោកេ សមារ-
 កេ សត្រហ្មតេ សស្សមណត្រាហ្មណិយោ បដាយ
 សនេវបនុស្សាយ យោ វេបេសំ បញ្ញាធំ វេយ្យាករ-
 ណោន ចិត្តំ អាពទេយ្យ អញ្ញត្រ តថាគតេន វា ត-
 ថាគតសារកេន វា វតោ វា បន សុត្វា ។

[២៦៧] យស្មី បន ភិក្ខុវេ សបយេ លីធំ ចិត្តំ
 ហោតិ អកាលោ តស្មី សបយេ បស្សន្តិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស
 ភាវនាយ អកាលោ សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ
 អកាលោ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ។ ចំ
 តិស្ស ហេតុ ។ លីធំ ភិក្ខុវេ ចិត្តំ ចំ ឃតេហំ ធម្មេហិ
 ទុស្សបុដ្ឋាបយំ ហោតិ ។ សេយ្យវាចិ ភិក្ខុវេ បុរិសោ
 ហិវត្តំ អត្ថិ ទុដ្ឋាលេតុកាមោ អស្ស សោ តត្ថ
 អល្លានិ ចេវ តិណានិ បត្តិវេយ្យ អល្លានិ តោបយានិ
 បត្តិវេយ្យ អល្លានិ តត្ថានិ បត្តិវេយ្យ ឧទករិ-
 តញ្ច ទទេយ្យ បំសតានិ ច ឱតិវេយ្យ កព្វោ នុ
 ទោ ភោ បុរិសោ ហិវត្តំ អត្ថិ ទុដ្ឋាលេតុនិ ។

ពោធិ៍សាត់

ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា
 មិនមែនជាវិស័យរបស់ពួកបរិព្វាជកទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុង
 លោកនេះ ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក ពពួកសត្វ
 ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ មនុស្សជាសម្បត្តិទេព និងមនុស្សដ៏សេស
 តថាគតមិនឃើញអ្នកណាដែលគួរដោះស្រាយប្រស្នាទាំងនេះឲ្យពេញចិត្ត
 បាន លើកលែងតែតថាគតប្តូរសាវករបស់តថាគត ឬក៏បុគ្គលដែលបានស្តាប់
 អំពីសាវករបស់តថាគតចេញ ។

[៥៦៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើចិត្តរញ្ជកក្នុងសម័យណា
 សម័យនោះ ជាកាលមិនគួរនឹងចំរើនបស្សន្ទិសម្ពោជ្ឈន្ត ជាកាលមិនគួរ
 នឹងចំរើនសមាធិសម្ពោជ្ឈន្ត ជាកាលមិនគួរនឹងចំរើនឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្ត
 ឡើយ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះ
 ថាចិត្តដែលរញ្ជក ចិត្តនោះមិនងាយនឹងឲ្យស្ងួតឡើងដោយធម៌ទាំងឡាយ
 ទុះបានទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចបុរសមានប្រាថ្នានឹងបង្កាត់
 ភ្លើងតូចឲ្យនេះ បុរសនោះក៏ដាក់ស្មៅស្រស់ផង ដាក់គោម័យស្រស់
 ផង ដាក់ទសស្រស់ផង ផ្ទុំខ្យល់លាយទឹកផង រោយអាចម៍ដីផង
 ក្នុងភ្លើងតូចនោះ តើបុរសនោះគួរនឹងបង្កាត់ភ្លើងតូចឲ្យនេះបានឬទេ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស បហារិវរោ

បោ ហេតំ កន្លេ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ យស្មី សមយេ
 លីទំ ចិត្តំ ហោតិ អកាលោ តស្មី សមយេ វស្សន្ទិ-
 សម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ អកាលោ សហទិសម្ពោ-
 ជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ អកាលោ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តស្ស
 ភាវនាយ ។ តំ កំស្ស ហេតុ ។ លីទំ ភិក្ខុវេ ចិត្តំ តំ
 ឯតេហិ ធម្មេហិ ទុស្សធុដ្ឋាបយំ ហោតិ ។

[៥៧០] យស្មីញ ខោ ភិក្ខុវេ សមយេ លីទំ

ចិត្តំ ហោតិ កាលោ តស្មី សមយេ ធម្មវចយ-
 សម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ កាលោ វិរិយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស
 ភាវនាយ កាលោ បីតិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ។ តំ
 កំស្ស ហេតុ ។ លីទំ ភិក្ខុវេ ចិត្តំ តំ ឯតេហិ
 ធម្មេហិ សុសធុដ្ឋាបយំ ហោតិ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
 បុរិសោ បរិត្តំ អត្ថំ ទុដ្ឋាលេតុកាលោ អស្ស សោ

សុត្តន្តបិដក សំយត្តនិកាយ មហាវគ្គ

សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស មិនគួរនឹងបង្កាត់ឲ្យនេះបានទេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ យ៉ាងនោះដែរ ចិត្តដែលញាកក្នុងសម័យណា សម័យ
 នោះ ជាកាលមិនគួរនឹងចំរើនបស្សន្តិសម្មាជ្ឈង្គ ជាកាលមិនគួរនឹងចំរើន
 សមាធិសម្មាជ្ឈង្គ ជាកាលមិនគួរនឹងចំរើនទេវេក្ខាសម្មាជ្ឈង្គឡើយ ។
 ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា
 ចិត្តញាកហើយ ចិត្តនោះមិនងាយនឹងឲ្យស្មោះឡើងដោយធម៌ទាំងឡាយ
 នេះបានទេ ។

(៥៧០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើចិត្តញាកក្នុងសម័យណា
 សម័យនោះ ជាកាលគួរនឹងចំរើនធម៌វិចយសម្មាជ្ឈង្គ ជាកាលគួរនឹង
 ចំរើនវិរិយសម្មាជ្ឈង្គ ជាកាលគួរនឹងចំរើនបតិសម្មាជ្ឈង្គ ។ ដំណើរ
 នោះ ព្រោះហេតុដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះចិត្តញាក
 ចិត្តនោះងាយនឹងឲ្យស្មោះឡើងបានដោយធម៌ទាំងឡាយនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ប្រៀបដូចបុរសមានប្រាថ្នានឹងបង្កាត់ភ្លើងភ្លេច បុរសនោះ

ពោធិ៍សាត់

ធម្ម សុត្តានិ បេវ តិណានិ បត្តិមេយ្យ សុត្តានិ
 កោបយានិ បត្តិមេយ្យ សុត្តានិ កដ្ឋានិ បត្តិមេយ្យ
 បុទវតតញ្ច នទេយ្យ ន ច បំសុគោន ឱកិវេយ្យ
 កញ្ចេ នុ ខោ សោ បុរិសោ បរិត្តំ អភិ ទុដ្ឋាលេតុន្តំ ។
 ឃរំ កន្តេ ។ ឃរមេវ ខោ ភិក្ខុវេ យស្មី សមយេ
 លំនំ ចិត្តំ ហោតិ កាលោ តស្មី សមយេ ធម្មវិចយ-
 សម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ កាលោ វិរិយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស
 ភាវនាយ កាលោ បីតិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ។ តំ
 តិស្ស ហេតុ ។ លំនំ ភិក្ខុវេ ចិត្តំ តំ ឃតេហិ ធម្មេហិ
 សុសមុដ្ឋាបយំ ហោតិ ។

[២៧០] យស្មី ភិក្ខុវេ សមយេ ទុទ្ធនំ ចិត្តំ
 ហោតិ អកាលោ តស្មី សមយេ ធម្មវិចយសម្ពោ-
 ជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ អកាលោ វិរិយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស
 ភាវនាយ អកាលោ បីតិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ។

ពោធិ៍សាត់

ក៏ដាក់ស្មៅស្មាតផង ដាក់គោម័យស្មាតផង ដាក់ទសស្មាតផង ផ្ទុំឡូល
 អំពីមាត់ផង បិទរោយអាចម៍ដង ក្នុងភ្លើងតូចនោះ តើបុរសនោះគួរ
 នឹងបង្កាត់ភ្លើងតូចឲ្យនេះឡើងបានឬទេ ។ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស
 បើយ៉ាងហ្នឹងគួរនឹងបង្កាត់ឲ្យនេះបាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនោះ
 ដែរ ចិត្តញាក្នុងសម័យណា សម័យនោះ ជាកាលគួរនឹងចំរើនធម្ម-
 វិបសនាសម្មាសម្ពុទ្ធិ ជាកាលគួរនឹងចំរើនវិយសម្មាសម្ពុទ្ធិ ជាកាលគួរនឹង
 ចំរើនប័តិសម្មាសម្ពុទ្ធិ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុដូចម្តេច ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថាចិត្តញាក ចិត្តនោះដោយនឹងឲ្យស្ទុះឡើងបាន
 ដោយធម៌ទាំងឡាយនុ៎ះ ។

(៥៧១) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើចិត្តរាយមាយក្នុងសម័យណា
 សម័យនោះ ជាកាលមិនគួរនឹងចំរើនធម្មវិបសនាសម្មាសម្ពុទ្ធិ ជាកាលមិនគួរ
 នឹងចំរើនវិយសម្មាសម្ពុទ្ធិ ជាកាលមិនគួរនឹងចំរើនប័តិសម្មាសម្ពុទ្ធិទេ ។

សុត្តន្តបិដកេ សម្មត្តនិកាយស្ស មហាវរោច្ឆោ

តំ កិស្ស ហេតុ ។ ឧទ្ធពំ ភិក្ខុវេ ចិត្តំ តំ ឯតេហិ
 ធម្មេហិ ឡុបសមយំ ហោតិ ។ សេយ្យថាថិ ភិក្ខុវេ
 បុរិសោ មហន្តំ អត្តិក្ខន្ធនំ និព្វាបេតុកាមោ អស្ស សោ
 តត្ថ សុក្ខានិ ចេវ តិណានិ បត្តិបេយ្យ សុក្ខានិ
 តោមយានិ បត្តិបេយ្យ សុក្ខានិ កដ្ឋានិ បត្តិបេយ្យ
 មុខវាតញ្ច ទទេយ្យ ន ច បំសុតោន ឱកិវេយ្យ
 កព្វោ នុ ខោ សោ បុរិសោ មហន្តំ អត្តិក្ខន្ធនំ និព្វា-
 បេតុន្តំ ។ នោ មោតំ កន្តេ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ
 យស្មី សមយេ ឧទ្ធពំ ចិត្តំ ហោតិ អកាលោ តស្មី
 សមយេ ធម្មវិចយសម្មោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ អកា-
 លោ វិរិយសម្មោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ អកាលោ បិតិ-
 សម្មោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។
 ឧទ្ធពំ ភិក្ខុវេ ចិត្តំ តំ ឯតេហិ ធម្មេហិ ឡុបសមយំ
 ហោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារគ្គ

ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះ
 ថាចិត្តកាយមាយហើយ ចិត្តនោះមិនងាយនឹងឲ្យស្ងប់រម្ងាប់ដោយធម៌ទាំង
 ឡាយនុះបានទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ច្រៀបដូចបុរសមានប្រាថ្នា
 នឹងលត់គំនរភ្លើងដ៏ធំ បុរសនោះក៏ដាក់ស្មៅស្នូតផង ដាក់តោម័យស្នូត
 ផង ដាក់ទុសស្នូតផង ផ្ទុំខ្យល់អំពីមាត់ផង មិនរោយអាចម៍ដីផង ទៅ
 ក្នុងគំនរភ្លើងធំនោះ តើបុរសនោះគួរនឹងលត់គំនរភ្លើងធំបានឬទេ ។ សូម
 ទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស មិនគួរនឹងលត់បានទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 យ៉ាងនោះដែរ ចិត្តកាយមាយក្នុងសម័យណា សម័យនោះ ជាកាលមិន
 គួរនឹងចំរើនធម្មវិបយសម្មោជ្ឈន្ត ជាកាលមិនគួរនឹងចំរើនវិរិយសម្មោជ្ឈន្ត
 ជាកាលមិនគួរនឹងចំរើនប័តិសម្មោជ្ឈន្តឡើយ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះ
 ហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថាចិត្តកាយមាយហើយ ចិត្តនោះ
 មិនងាយនឹងឲ្យស្ងប់រម្ងាប់ដោយធម៌ទាំងឡាយនុះបានឡើយ ។

ពោជ្ឈង្គនដ្ឋកំ

(៥៧២) យស្មីញ្ច ខោ ភិក្ខុវេ សមយេ ឧទ្ធពំ
 ចិត្តំ ហោតិ កាលោ តស្មី សមយេ បស្សន្តិសម្ភោ-
 ជ្ឈង្គស្ស ភាវនាយ កាលោ សមាធិសម្ភោជ្ឈង្គស្ស
 ភាវនាយ កាលោ ឧបេក្ខាសម្ភោជ្ឈង្គស្ស ភាវនា-
 យ ។ តំ កំស្ស ហេតុ ។ ឧទ្ធពំ ភិក្ខុវេ ចិត្តំ តំ
 ឯតេហិ ធម្មេហិ ស្សុបសមយំ ហោតិ ។ សេយ្យថាបិ
 ភិក្ខុវេ បុរិសោ មហាន្តំ អត្តក្ខន្ធី ធិញ្ចាបេតុកាមោ
 អស្ស សោ តត្ថ អល្លានិ ថេវ តិណានិ បត្តិ-
 បេយ្យ អល្លានិ តោមយានិ បត្តិបេយ្យ អល្លានិ
 កត្តានិ បត្តិបេយ្យ ឧទកវាតញ្ច ទទេយ្យ បំសុ-
 កានិ^(១) ច ឧត្តរេយ្យ កញ្ចោ នុ ខោ សោ បុរិ-
 សោ មហាន្តំ អត្តក្ខន្ធី ធិញ្ចាបេតុន្តំ ។ ឯវំ កន្លេ ។
 ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ យស្មី សមយេ ឧទ្ធពំ ចិត្តំ
 ហោតិ កាលោ តស្មី សមយេ បស្សន្តិសម្ភោ-
 ជ្ឈង្គស្ស ភាវនាយ កាលោ សមាធិសម្ភោជ្ឈង្គស្ស
 ភាវនាយ កាលោ ឧបេក្ខាសម្ភោជ្ឈង្គស្ស ភាវនាយ ។

១ ឧ. ម. បំសុកេន ។

ពោធិ៍សាត់

(៥៧២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើចិត្តរាយមាយក្នុងសម័យណា

សម័យនោះ ជាកាលគួរនឹងចំរើនបស្សន្ទិសម្ពោជ្ឈន្ត ជាកាលគួរនឹងចំរើន

សមាធិសម្ពោជ្ឈន្ត ជាកាលគួរនឹងចំរើនទេវតាសម្ពោជ្ឈន្ត ។ ដំណើរនោះ

ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថាចិត្តរាយមាយហើយ

ចិត្តនោះងាយឲ្យស្ងប់រួមបញ្ចូលបានដោយធម៌ទាំងឡាយនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង

ឡាយ ប្រៀបដូចបុរសមានប្រាថ្នានឹងលក់គំនរភ្លើងធំ បុរសនោះក៏ដាក់

ស្មៅស្រស់ផង ដាក់គោម័យស្រស់ផង ដាក់ទសស្រស់ផង ផ្គុំខ្យល់

លាយទឹកផង រោយអាចម៍ដីផង ក្នុងគំនរភ្លើងធំនោះ តើបុរសនោះគួរ

នឹងលក់គំនរភ្លើងធំបានឬទេ ។ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស បើយ៉ាងនេះ

លក់បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនោះដែរ ចិត្តរាយមាយក្នុងសម័យ

ណា សម័យនោះ ជាកាលគួរនឹងចំរើនបស្សន្ទិសម្ពោជ្ឈន្ត ជាកាលគួរ

នឹងចំរើនសមាធិសម្ពោជ្ឈន្ត ជាកាលគួរនឹងចំរើនទេវតាសម្ពោជ្ឈន្ត ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយក្កនិកាយស្ស មហាវិវដ្តោ

តំ កិស្ស ហេតុ ។ ឧទ្ធុតំ ភិក្ខុវេ ចិត្តំ តំ ឯតេហិ
ធម្មេហិ សុវ្រុបសមយំ ហោតិ ។ សតិញ្ច ទ្វាហំ ភិក្ខុវេ
សព្វត្ថកំ វនាមីតិ ។

(៥៧៣) ឯកំ សមយំ កកវា កោលិយេស្ស

វិហារតិ ហលិទ្ធព្រុសនដ្ឋាម កោលិយានំ និគមោ ។

អថខោ សុត្តហុណ ភិក្ខុ បុព្វណ្ណាសមយំ និវាសេត្វា

បត្តចីវរមាណយ ហលិទ្ធព្រុសនំ បិណ្ណាយ ចារិសីស្ស ។

អថខោ តេសំ ភិក្ខុនំ ឯតទហោសិ អតិប្បតោ ខោ

តាវ ហលិទ្ធព្រុសនំ^(១) បិណ្ណាយ ចរិតុ យទ្ធុន មយំ

យេន អញ្ញាតិភ្នំយានំ បរិញ្ញាជកានំ អារាមោ តេនុប-

សង្កមេយ្យមាតិ ។

---

១ ឧ. ហលិទ្ធព្រុសនេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុក្ខ

ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថាចិត្តរាយ-
 មាយហើយ ចិត្តនោះងាយឱ្យស្ងប់រម្ងាប់បានដោយធម៌ទាំងឡាយនេះ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលថាសតិជាគ្រឿងសម្រេចប្រយោជន៍
 គ្រប់យ៉ាង ។

(៥៧៣) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងហាលិទ្ធុ-
 វសននិគម របស់ពួកកោលិយ ក្នុងវ័ដនកោលិយ ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុ
 ច្រើនរូប ស្ងៀកស្ងៀងប្រដាប់បាត្រនឹងចីវរក្នុងបុព្វណ្ណសម័យ ចូលទៅ
 បិណ្ឌបាតក្នុងហាលិទ្ធុវសននិគម ។ ទើបពួកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីត្រិះ-
 រិះដូច្នោះថា ដំណើរដែលយើងចូលទៅបិណ្ឌបាតក្នុងហាលិទ្ធុវសននិគមនោះ
 ដូចជានៅព្រឹកណាស់នៅឡើយ បើដូច្នោះ គួរពួកយើងនាំគ្នាចូលទៅ
 ឯពាក្យរបស់បរិព្វាជកជាអន្យតិរិយសិនចុះ ។

ពោធិ៍សាត់

(៥៧៤) អថខោ តេ ភិក្ខុ យេន អញ្ញត្តិយានំ
 បរិព្វាជកានំ អារាមោ តេនុបសង្កម្មេសុ ឧបសង្កម្មិត្វា
 តេហំ អញ្ញត្តិយេហំ បរិព្វាជកេហំ សទ្ធិ សម្មោទិសុ
 សម្មោទនិយំ កមំ សារាណិយំ វិភិសារេត្វា ឯកមន្តំ
 និសីទិសុ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធធោ ខោ តេ ភិក្ខុ តេ
 អញ្ញត្តិយា បរិព្វាជកា ឯតទរោច្ចំ សមណោ អារុសោ
 តោតមោ សារកានំ ឯវំ ធម្មំ ទេសេតិ ឯថ តុម្ភេ
 ភិក្ខុវេ បញ្ច ជីវរណោ បហាយ ចេតសោ ឧបក្កិលេ-
 សេ បញ្ញាយ ធុត្វលីករណោ មេត្តាសហគតេន ចេត-
 សា ឯកំ និសំ ជរិត្វា វិហារេ តថា ទុតិយំ ។ តថា
 តតិយំ ។ តថា ចតុត្ថំ ។ ឥតិ ឧទ្ធមតោ តិវិយំ សព្វធំ
 សព្វត្តតាយ សព្វារន្តំ លោកំ មេត្តាសហគតេន ចេ-
 តសា វិបុលេន បហគ្គតេន អប្បមាលោន អវេរេន
 អព្យាបជ្ឈេន ជរិត្វា វិហារេ ។

ពោធិ៍វង្សធម្មិក

(៥៧៤) លំដាប់នោះឯង ពួកភិក្ខុទាំងនោះក៏នាំគ្នាចូលទៅ
 ឯអារាមរបស់បរិព្វាជកជាអន្យត្រិយ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តី
 រីករាយជាមួយនឹងបរិព្វាជកជាអន្យត្រិយទាំងនោះ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែល
 គួររីករាយនឹងពាក្យដែលគួរពួកហើយ ទើបអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះ
 ពួកភិក្ខុទាំងនោះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ពួកបរិព្វាជកជាអន្យត្រិយ
 ទាំងនោះនិយាយដូច្នោះថា នៃលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ព្រះសមណ-
 គោតមតែងសំដែងធម៌ប្រាប់សាវ័កទាំងឡាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរមកអាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយលះបង់នូវណ-
 ធម៌៥ជាគ្រឿងសៅហ្មងនៃចិត្ត ដែលធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងថយ ផ្សាយ
 ចិត្តប្រកបដោយមេត្តាទៅកាន់ទិសទី ១ ទិសទី ២ ក៏ដូចគ្នា ។ ទិសទី ៣
 ក៏ដូចគ្នា ។ ទិសទី ៤ ក៏ដូចគ្នា ។ ចូរផ្សាយចិត្តប្រកបដោយមេត្តា ជា
 ចិត្តធំទូលាយ មិនមានប្រមាណ មិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ ទៅ
 កាន់សត្វលោកទាំងអស់ ក្នុងទិសខាងលើ ទិសខាងក្រោម ទិសទទឹង
 គឺទិសតូចៗ ដោយការយកខ្លួនទៅប្រៀបផ្ទឹមនឹងសត្វទាំងអស់ក្នុងទីទាំង
 ពួង តាមទំនងនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុញ្ញោ

[៥៧៥] កកុណាសហគុតេន ចេតសា ឯកំ ទិសំ
 ជវិត្តា វិហារេ តថា ទុតិយំ ។ តថា តតិយំ ។ តថា
 ចតុត្ថំ ។ ឥតិ ឧទ្ធមដោ តិវិយំ សព្វដិ សព្វត្តតាយ
 សញ្ញាវន្តំ លោកំ កកុណាសហគុតេន ចេតសា វិបុ-
 លេន មហគុតេន អប្បមាលោន អវេរេន អព្យា-
 បដ្ឋេន ជវិត្តា វិហារេ ។

[៥៧៦] មុទិតាសហគុតេន ចេតសា ឯកំ ទិសំ
 ជវិត្តា វិហារេ តថា ទុតិយំ ។ តថា តតិយំ ។ តថា
 ចតុត្ថំ ។ ឥតិ ឧទ្ធមដោ តិវិយំ សព្វដិ សព្វត្តតាយ
 សញ្ញាវន្តំ លោកំ មុទិតាសហគុតេន ចេតសា វិបុ-
 លេន មហគុតេន អប្បមាលោន អវេរេន អព្យាបដ្ឋេន
 ជវិត្តា វិហារេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារុគ

[៥៧៥] អ្នកទាំងឡាយចូរផ្សាយចិត្តប្រកបដោយករុណាទៅកាន់
 ទិសទី ១ ទិសទី ២ ក៏ដូចគ្នា ។ ទិសទី ៣ ក៏ដូចគ្នា ។ ទិសទី ៤ ក៏ដូច
 គ្នា ។ ចូរផ្សាយចិត្តប្រកបដោយករុណា ជាចិត្តធំទូលាយ មិនមាន
 ប្រមាណ មិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ ទៅកាន់សត្វលោកទាំងអស់
 ក្នុងទិសខាងលើ ទិសខាងក្រោម ទិសទទឹង ដោយការយកខ្លួនទៅ
 ប្រៀបធៀបនឹងសត្វទាំងអស់ក្នុងទីតាំងពួង តាមទំនងនេះឯង ។

[៥៧៦] អ្នកទាំងឡាយចូរផ្សាយចិត្តប្រកបដោយមុទិតាទៅកាន់
 ទិសទី ១ ទិសទី ២ ក៏ដូចគ្នា ។ ទិសទី ៣ ក៏ដូចគ្នា ។ ទិសទី ៤
 ក៏ដូចគ្នា ។ ចូរផ្សាយចិត្តប្រកបដោយមុទិតា ជាចិត្តធំទូលាយ មិនមាន
 ប្រមាណ មិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ ទៅកាន់សត្វលោកទាំងអស់
 ក្នុងទិសខាងលើ ទិសខាងក្រោម ទិសទទឹង ដោយការយកខ្លួនទៅ
 ប្រៀបធៀបនឹងសត្វទាំងអស់ក្នុងទីតាំងពួង តាមទំនងនេះឯង ។

ពោធិ៍សាត់

[២៧៧] ឧបេក្ខាសហគតេន ចេតសា ឯកំ ទិសំ
 ជវិត្តា វិហារេ តថា ទុតិយំ ។ តថា តតិយំ ។ តថា
 ចតុត្ថំ ។ ឥតិ ឧទ្ធមដោ តិរិយំ សព្វុធំ សព្វុត្តតាយ
 សញ្ញាវន្តំ លោកំ ឧបេក្ខាសហគតេន ចេតសា វិប្ប-
 លេន មហគ្គតេន អប្បមាលោន អវេរេន អព្យាបដ្ឋេន
 ជវិត្តា វិហារថាតិ ។

[២៧៨] មយម្បំ ទោ អាវុសោ សាវកានំ ឯវំ
 ធម្មំ នេសេម ឯថ តុម្ពេ អាវុសោ បញ្ច ជីវេលោ
 បហាយ ចេតសោ ឧបក្កិលេសេ បញ្ញាយ ទុត្តលី-
 ករលោ មេត្តាសហគតេន ចេតសា ឯកំ ទិសំ
 ជវិត្តា វិហារេ ។ បេ ។

[២៧៩] ឧបេក្ខាសហគតេន ចេតសា ឯកំ ទិសំ
 ជវិត្តា វិហារេ តថា ទុតិយំ ។ តថា តតិយំ ។ តថា
 ចតុត្ថំ ។ ឥតិ ឧទ្ធមដោ តិរិយំ សព្វុធំ សព្វុត្តតាយ
 សញ្ញាវន្តំ លោកំ ឧបេក្ខាសហគតេន ចេតសា វិប្ប-
 លេន មហគ្គតេន អប្បមាលោន អវេរេន អព្យាបដ្ឋេន
 ជវិត្តា វិហារថាតិ ។

ពោធិ៍សាត់

[៥៧៧] អ្នកទាំងឡាយចូរផ្សាយចិត្តប្រកបដោយឧបេក្ខាទៅកាន់
 ទិសទី ១ ទិសទី ២ ក៏ដូចគ្នា ។ ទិសទី ៣ ក៏ដូចគ្នា ។ ទិសទី ៤ ក៏ដូច
 គ្នា ។ ចូរផ្សាយចិត្តប្រកបដោយឧបេក្ខា ជាចិត្តធំទូលាយ មិនមាន
 ប្រមាណ មិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ ទៅកាន់សត្វលោកទាំងអស់
 ក្នុងទិសខាងលើ ទិសខាងក្រោម ទិសទទឹង ដោយការយកខ្លួនទៅ
 ប្រៀបធៀបនឹងសត្វទាំងអស់ក្នុងទីតាំងពួង តាមទំនងនេះឯង ។

[៥៧៨] នៃលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ សូម្បីពួកយើង ក៏តែង
 សំដែងធម៌ប្រាប់សាវកទាំងឡាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ
 អ្នកទាំងឡាយចូរមកអោយ ចូរអ្នកទាំងឡាយលះបង់នូវវណ្ណធម៌ ៥ ជា
 គ្រឿងសៅហ្មងនៃចិត្ត ដែលធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកំឡាំងថយ រួចផ្សាយចិត្ត
 ប្រកបដោយមេត្តាទៅកាន់ទិសទី ១ ។ បេ ។

[៥៧៩] អ្នកទាំងឡាយចូរផ្សាយចិត្តប្រកបដោយឧបេក្ខាទៅកាន់
 ទិសទី ១ ទិសទី ២ ក៏ដូចគ្នា ។ ទិសទី ៣ ក៏ដូចគ្នា ។ ទិសទី ៤
 ក៏ដូចគ្នា ។ ចូរផ្សាយចិត្តប្រកបដោយឧបេក្ខា ជាចិត្តធំទូលាយ មិនមាន
 ប្រមាណ មិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ ទៅកាន់សត្វលោកទាំងអស់
 ក្នុងទិសខាងលើ ទិសខាងក្រោម ទិសទទឹង ដោយការយកខ្លួនទៅ
 ប្រៀបធៀបនឹងសត្វទាំងអស់ក្នុងទីតាំងពួង តាមទំនងនេះដែរ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវេក្ខោ

[៥៨០] ឥធន ខោ អារុសោ កោ វិសេសោ កោ
អធិប្បាយសោ កិញ្ញាណករណំ សមណស្ស វិ កោត-
មស្ស អម្ហាកំ វា យទិទំ ធម្មទេសនាយ វិ ធម្មទេ-
សនំ អនុសាសនិយា វា អនុសាសនន្តំ ។

[៥៨១] អថខោ តេ ភិក្ខុ តេសំ អញ្ញតិវុទ្ធិយាទំ
បរិព្វាជកានំ ភាសិតំ ខេវ អភិទន្ធិសុ នប្បដិក្កោ-
សីសុ អនភិទន្ធិត្វា អប្បដិក្កោសិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា
បក្កមីសុ កកវតោ សន្តិកេ ឯតស្ស ភាសិតស្ស អន្តំ
អាជានិស្សាមាតិ ។

[៥៨២] អថខោ តេ ភិក្ខុ ហាលិទ្ធកុសនេ បិណ្ណាយ
ចរិត្វា បញ្ញាកតំ បិណ្ណចាតប្បដិក្កត្វា យេន កកវា
តេនុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមីត្វា កកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯ-
កមន្តំ និសីទីសុ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្ហា ខោ តេ ភិក្ខុ
កកវន្តំ ឯតទរោច្ចំ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិវុទ្ធ

(៥៨០) វៃលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ចុះក្នុងរឿងនេះ មាន
សេចក្តីវិសេសដូចម្តេច មានសេចក្តីអធិប្បាយដូចម្តេច មានអំពើផ្សេង
គ្នាដូចម្តេច របស់ព្រះសមណគោតមក្តី យើងក្តី អំពីដំណើរធម៌ទេសនា
នឹងធម៌ទេសនា អំពីពាក្យប្រៀនប្រដៅនឹងពាក្យប្រៀនប្រដៅ ។

(៥៨១) គ្រានោះឯង ពួកភិក្ខុទាំងនោះមិនបានត្រេកអរ មិន
បានឃាត់ហាមភាសិតរបស់ពួកបរិព្វាជកជាអន្សត្តិយទាំងនោះ លុះមិន
ត្រេកអរ មិនឃាត់ហាមហើយ ក៏ក្រែកចាកពាសនៈដើរចេញទៅដោយ
គិតគ្នាថា យើងគង់នឹងដឹងសេចក្តីនៃភាសិតនេះ ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគមិនខាន ។

(៥៨២) លំដាប់នោះឯង ភិក្ខុទាំងនោះត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាតក្នុង
ហាលិទ្ធិសននិគម លុះកន្លងបិណ្ឌបាតក្នុងកាលជាខាងក្រោយកត្ត ក៏នាំ
គ្នាចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះពួកភិក្ខុទាំងនោះ
អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏បានទូលស្មើសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគដូច្នោះថា

ពោធិ៍សាត់

[៥៧៣] ឥន មយំ កន្តេ បុត្រុណាសមយំ និវាសេត្វា
 បត្តបិវាមនាយ ហលិទ្ធុវសនំ បិណ្ណាយ បវិសិម្ហ ។
 តេសំ នោ កន្តេ អម្ពាតំ ឯតទហោសិ អតិប្បតោ
 ទោ តាវ ហលិទ្ធុវសនំ បិណ្ណាយ បវិតុំ យទ្ធុន មយំ
 យេន អញ្ញតិភ្នំយានំ បរិព្វាជកានំ អារាមោ តេនុប-
 សង្កមេយ្យមាតិ ។

[៥៧៤] អថទោ មយំ កន្តេ យេន អញ្ញតិភ្នំយានំ
 បរិព្វាជកានំ អារាមោ តេនុបសង្កមិម្ហ ទុបសង្កមិត្វា
 តេហិ អញ្ញតិភ្នំយេហិ បរិព្វាជកេហិ សម្ពិ សម្មោទិម្ហ
 សម្មោទនិយំ កមំ សារាណិយំ វិតិសារេត្វា ឯកមន្តំ
 និសិទិម្ហ ។ ឯកមន្តំ និសន្នេ ទោ អម្ពេ កន្តេ តេ
 អញ្ញតិភ្នំយោ បរិព្វាជកា ឯតទវេច្ចំ សមណោ អារុសោ
 តោតហោ សាវកានំ ឯវំ ធម្មំ ទេសេតិ ឯថ តុម្ពេ
 ភិក្ខុវេ បញ្ច ជីវណោ បហាយ ចេតសោ ទុបក្កិលេសេ
 បញ្ញាយ ទុត្វលីករណោ មេត្តាសហគតេន ចេតសា
 ឯកំ ទិសំ វរិត្វា វិហារថ ។ បេ ។

ពោធិ៍សាត់

(៥៨៣) សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ក្នុងទីដំណោះ ពួកខ្ញុំ
 ព្រះអង្គបានស្ងៀមស្ងៀមប្រាប់បាត្រនឹងចីវរក្នុងបញ្ចក្ខណ្ឌសម័យ ចូលទៅ
 បំណុលបាតក្នុងហលិទ្ធីសន្និគម ។ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពួកខ្ញុំ
 ព្រះអង្គទាំងនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា ដំណើរដែលយើងត្រាប់ទៅ
 បំណុលបាតក្នុងហលិទ្ធីសន្និគម នៅព្រឹកណាស់នៅឡើយ បើដូច្នោះគួរ
 តែពួកយើងចូលទៅឯអារាមរបស់ពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិវិយសិនចុះ ។

(៥៨៤) សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស វេលានោះ ពួកខ្ញុំព្រះអង្គ
 ក៏បាននាំគ្នាចូលទៅឯអារាមរបស់ពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិវិយ លុះចូលទៅ
 ដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយជាមួយនឹងពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិវិយទាំង
 នោះ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយនឹងពាក្យគួរព្យាបាទហើយ ក៏អង្គុយ
 ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ បតីត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន លុះពួកខ្ញុំព្រះអង្គអង្គុយក្នុងទី
 ដ៏សមគួរហើយ ពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិវិយទាំងនោះបាននិយាយដូច្នោះថា
 នៃលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ព្រះសមណគោតមតែងសំដែងធម៌
 ប្រាប់សារកទាំងឡាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
 ចូរមកអាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយលះបង់និវរណធម៌ ៥ ជាគ្រឿងសៅហ្មង
 ចិត្ត ដែលធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងថយ រួចផ្សាយចិត្តប្រកបដោយមេត្តា
 ទៅកាន់ទិសទី ១ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវត្តោ

[៥៨៥] កកុណាសហគតេន ចេតសា ។

[៥៨៦] មុទិតាសហគតេន ចេតសា ។

[៥៨៧] ឧបេក្កាសហគតេន ចេតសា ឯកំ ទិសំ
ដរិត្តា វិហារេ តថា ទុតិយំ ។ តថា តតិយំ ។ តថា
ចតុត្ថំ ។ ឥតិ ទុទ្ធមដោ តិរិយំ សព្វធំ សព្វត្តតាយ
សព្វារន្តំ លោកំ ឧបេក្កាសហគតេន ចេតសា វិប្ប-
លេន មហក្កតេន អប្បមាលោន អវេរេន អព្យាបដ្ឋេន
ដរិត្តា វិហារេតិ ។

[៥៨៨] មយម្បំ ខោ អាវុសោ សាវកានំ ឯវំ ធម្មំ
ទេសេថ វិជេ តុញ្ញេ អាវុសោ បញ្ចុ ជីវេលោ បហាយ
ចេតសោ ទ្ធិបក្កិលេសេ បញ្ញាយ ទុព្វលីករលោ បេត្តា-
សហគតេន ចេតសា ឯកំ ទិសំ ដរិត្តា វិហារេ ។ បេ ។

[៥៨៩] កកុណាសហគតេន ចេតសា ។

[៥៩០] មុទិតាសហគតេន ចេតសា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារិទ្ធ

[៥៨៥] ចិត្តប្រកបដោយករុណា ។

[៥៨៦] ចិត្តប្រកបដោយមុទិតា ។

[៥៨៧] អ្នកទាំងឡាយចូរផ្សាយចិត្តប្រកបដោយទុរិយោគីទៅកាន់
ទិសទី ១ ទិសទី ២ ក៏ដូចគ្នា ។ ទិសទី ៣ ក៏ដូចគ្នា ។ ទិសទី ៤ ក៏ដូច
គ្នា ។ ចូរផ្សាយចិត្តប្រកបដោយទុរិយោគី ជាចិត្តធឹលាយ មិនមាន
ប្រមាណ មិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ ទៅកាន់សត្វលោកទាំងអស់
ក្នុងទិសខាងលើ ទិសខាងក្រោម ទិសទទឹង ដោយការយកខ្លួនទៅ
ប្រៀបផ្ទឹមនឹងសត្វទាំងអស់ក្នុងទីតាំងពួង តាមទំនងនេះចុះ ។

[៥៨៨] វិនិលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ សូម្បីពួកយើង ក៏តែង
សំដែងធម៌ប្រាប់សាវកទាំងឡាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ
ចូរអ្នកទាំងឡាយមកអាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយលះបង់នីវរណធម៌ ៥ ជា
គ្រឿងសៅហ្មងចិត្ត ដែលធ្វើប្រាថ្នាឲ្យមានកម្លាំងថយ ចូរផ្សាយចិត្ត
ប្រកបដោយមេត្តាទៅកាន់ទិសទី ១ ។ បេ ។

[៥៨៩] ចិត្តប្រកបដោយករុណា ។

[៥៩០] ចិត្តប្រកបដោយមុទិតា ។

ពោធិ៍សាត់

[២៧១] ឧបេក្ខាសហគុណេន ចេតសា ឯកំ ទិសំ
 ដវត្តា វិហារេ តថា ទុតិយំ ។ តថា តតិយំ ។ តថា
 ចតុត្ថំ ។ ឥតិ ឧទ្ធមណោ តិរិយំ សព្វំ ឥស្សត្តតាយ
 សញ្ញាវន្តំ លោកំ ឧបេក្ខាសហគុណេន ចេតសា វិប្ប-
 លេន មហគុណេន អប្បមាលោន អវេន អព្យាបដ្ឋេន
 ដវត្តា វិហារជាតិ ។

[២៧២] ឥធ នោ អារុសោ កោ វិសេសោ កោ
 អធិប្បាយសោ កិណ្ណាណករណំ សមណស្ស វា តោ-
 តមស្ស អម្ពកំ វា យទិទំ ធម្មទេសនាយ វា ធម្ម-
 ទេសនំ អនុសាសនិយា វា អនុសាសនន្តំ ។

[២៧៣] អថទោ មយំ កន្តេ តេសំ អញ្ញតិវិញ្ញយនំ
 បវត្តាជកានំ កាសិតំ នេវ អភិទន្ធិម្ព ធម្មដិក្កោសិម្ព
 អនភិទន្ធិត្វា អប្បដិក្កោសិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា បក្ក-
 បិម្ព កតវតោ សន្តិកេ ឯតស្ស កាសិតស្ស អត្ថំ
 អាណិស្សហតិ ។

ពោធិ៍សាត់

[៥៧១] អ្នកទាំងឡាយចូរផ្សាយចិត្តប្រកបដោយឧបេក្ខាទៅកាន់
 ទិសទី ១ ទិសទី ២ ក៏ដូចគ្នា ។ ទិសទី ៣ ក៏ដូចគ្នា ។ ទិសទី ៤ ក៏ដូច
 គ្នា ។ ចូរផ្សាយចិត្តប្រកបដោយឧបេក្ខា ជាចិត្តធំទូលាយ មិនមាន
 ប្រមាណ មិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ ទៅកាន់សត្វលោកទាំងអស់
 ក្នុងទិសខាងលើ ទិសខាងក្រោម ទិសទទឹង ដោយការយកខ្លួនទៅ
 ប្រៀបធៀបនឹងសត្វទាំងអស់ក្នុងទីតាំងពួង ដូច្នោះដែរ ។

[៥៧២] នៃលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ចុះក្នុងដំណើរនេះ តើ
 មានសេចក្តីរិះសេសដូចម្តេច មានសេចក្តីអធិប្បាយដូចម្តេច មានអំពើ
 ផ្សេងគ្នាដូចម្តេច របស់ព្រះសមណគោតមក្តី យើងក្តី អំពីដំណើរធម៌
 ទេសនានឹងធម៌ទេសនា អំពីពាក្យប្រៀនប្រដៅនឹងពាក្យប្រៀនប្រដៅ ។

[៥៧៣] សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស វេលានោះ ពួកខ្ញុំព្រះអង្គ
 មិនបានត្រឹមត្រូវ មិនឃាត់ហាមកាសិតរបស់ពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិរិយ
 ទាំងនោះទេ លុះមិនត្រឹមត្រូវ មិនឃាត់ហាមហើយ ក៏ក្រោកចាកអា-
 សនៈដើរចេញមក ដោយគិតគ្នាថា យើងគង់នឹងដឹងសេចក្តីនៃកាសិតនេះ
 ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនខាន ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារង្កោ

(២៧៤) ឃុំវាទិណោ ភិក្ខុវេ អញ្ញាតិភ្នំយា បរិព្វា-
 ជកា ឃុំមស្ស វចនីយា កមំ ភាវិតា បធាវុសោ
 មេត្តាចេតោវមុត្តិ កីគតិកា ហោតិ កិម្មវមា កិម្ម-
 លា កិម្មវិយោសាណា ។ កមំ ភាវិតា បធាវុសោ
 កុណាចេតោវមុត្តិ កីគតិកា ហោតិ កិម្មវមា កិម្ម-
 លា កិម្មវិយោសាណា ។ កមំ ភាវិតា បធាវុសោ
 មុទិតាចេតោវមុត្តិ កីគតិកា ហោតិ កិម្មវមា កិម្ម-
 លា កិម្មវិយោសាណា ។ កមំ ភាវិតា បធាវុសោ
 ឧបេត្តាចេតោវមុត្តិ កីគតិកា ហោតិ កិម្មវមា កិម្ម-
 លា កិម្មវិយោសាណាតិ ។ ឃុំ បុដ្ឋា ភិក្ខុវេ អញ្ញ-
 ាតិភ្នំយា បរិព្វាជកា ទ ថេវ សម្មាយស្សន្តិ ធុត្ត-
 វត្ស វិយាតំ អាបជ្ជិស្សន្តិ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។
 យថា តំ ភិក្ខុវេ អវិសយស្មី ។ ធាហន្តំ ភិក្ខុវេ
 បស្សបិ សទេវកេ លោកេ សមារកេ សព្វហកេ

សុត្តន្តបិដក សំយត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[៥៧៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិរិយ
និយាយយ៉ាងនេះ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសួរយ៉ាងនេះវិញថា ម្នាលអារុសោ
ទាំងឡាយ ចុះមេត្តាចេតោវិមុត្តិ ត្រូវចំរើនដូចម្តេច មានគតិដូចម្តេច
មានសេចក្តីថ្លថ្លាដូចម្តេច មានផលដូចម្តេច មានទីបំផុតដូចម្តេច ។
ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ចុះករុណាចេតោវិមុត្តិ ត្រូវចំរើនដូចម្តេច
មានគតិដូចម្តេច មានសេចក្តីថ្លថ្លាដូចម្តេច មានផលដូចម្តេច មានទី
បំផុតដូចម្តេច ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ចុះមុទិតាចេតោវិមុត្តិ ត្រូវ
ចំរើនដូចម្តេច មានគតិដូចម្តេច មានសេចក្តីថ្លថ្លាដូចម្តេច មានផលដូច
ម្តេច មានទីបំផុតដូចម្តេច ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ចុះខេត្តា-
ចេតោវិមុត្តិ ត្រូវចំរើនដូចម្តេច មានគតិដូចម្តេច មានសេចក្តីថ្លថ្លាដូច
ម្តេច មានផលដូចម្តេច មានទីបំផុតដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើ
អ្នកទាំងឡាយសួរយ៉ាងនេះ ពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិរិយ មុខជានឹងដោះ
ស្រាយមិនរួចផង នឹងដល់ទូរសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ចិត្តដ៏ក្រៃលែងផង ។
ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះ
ដំណើរនោះ មិនជាវិស័យរបស់ពួកអន្យតិរិយបរិព្វាជកទេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក

ពោធិ្ឋន្តរដ្ឋកំ

សស្សមណ្ឌាញ្ញណ្ឌិយា បដាយ សខេមនុស្សយ
 យោ ឥមេសំ បញ្ញាជំ វេយ្យាករណោន ចិត្តំ អារា-
 ធមយ្យ អញ្ញាត្រ តថាគតេន វា តថាគតសារកេន
 វា ឥតោ វា បន សុត្វា ។

(២៧៥) កថំ ភាវិតា ច ភិក្ខុវេ មេត្តាចេតោវិមុត្តំ
 កំភតិកា ហោតិ កិម្មរមា កិម្មលា កិម្មវិយោ-
 សាធា ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ មេត្តាសហគតំ សតិ-
 សម្មោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ ។ បេ ។ មេត្តាសហគតំ ឧបេត្វា-
 សម្មោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិវាគនិស្សិតំ និរោ-
 ធិនិស្សិតំ វោស្សន្តបរិណាមី ។ សោ សចេ អាគម្ព័តិ
 អប្បដិក្ខុលេ បដិក្ខុលសញ្ញំ វិហរេយ្យន្តំ បដិក្ខុល-
 សញ្ញំ តត្ថ វិហរតិ សចេ អាគម្ព័តិ បដិក្ខុលេ
 អប្បដិក្ខុលសញ្ញំ វិហរេយ្យន្តំ អប្បដិក្ខុលសញ្ញំ តត្ថ
 វិហរតិ សចេ អាគម្ព័តិ អប្បដិក្ខុលេ ច បដិក្ខុលេ ច

ពោធិ៍សាត់

ពពួកសត្វ ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ មនុស្សជាសម្មតិទេពនឹងមនុស្ស
ដ៏សេស តថាគតមិនឃើញអ្នកណា អាចដោះស្រាយប្រស្នាទាំងនេះឲ្យ
ពេញចិត្តបានឡើយ លើកលែងតែតថាគតបុស្សាវករបស់តថាគត ឬក៏
បុគ្គលដែលបានស្តាប់អំពីសាវករបស់តថាគតមក ។

(៥៧៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះមេត្តាចេតោវិមុត្តិ តើត្រូវចំរើន
ដូចម្តេច មានគតិដូចម្តេច មានសេចក្តីថ្លៃថ្នូរដូចម្តេច មានផលដូចម្តេច
មានទីបំផុតដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើន
សតិសម្មាជ្ឈង្គប្រកបដោយមេត្តា ។ បេ ។ ចំរើនឧបេក្ខាសម្មាជ្ឈង្គប្រកប
ដោយមេត្តា ដែលអាស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាស
ចាកកតៈ អាស្រ័យនូវធម៌ជាគ្រឿងរលត់ បង្កើនទៅកាន់ការលះបង់ ។
បើភិក្ខុនោះប្រាថ្នាថា សូមឲ្យអាត្មាមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងរូបដែលមិន
គួរឆ្លើមថា ជារបស់គួរឆ្លើមដូច្នោះ ជាអ្នកមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងរូប
នោះថា ជារបស់គួរឆ្លើមមែន បើប្រាថ្នាថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន
សេចក្តីសំគាល់ក្នុងរូបដែលគួរឆ្លើមថា ជារបស់មិនគួរឆ្លើមវិញដូច្នោះ
ជាអ្នកមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងរូបនោះថាមិនគួរឆ្លើមមែន បើប្រាថ្នាថា
សូមឲ្យអាត្មាអញមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងរូបដែលមិនគួរឆ្លើមនឹងគួរឆ្លើមថា

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារ្យោ

បដិក្ខលសញ្ញំ វិហារយ្យន្តំ បដិក្ខលសញ្ញំ តត្ថ វិហារតិ
 សចេ អាគម្ពតិ បដិក្ខលេ ច អប្បដិក្ខលេ ច
 អប្បដិក្ខលសញ្ញំ វិហារយ្យន្តំ អប្បដិក្ខលសញ្ញំ តត្ថ
 វិហារតិ សចេ អាគម្ពតិ អប្បដិក្ខលញ្ច បដិក្ខលញ្ច
 តទុកយំ អភិធិវដ្ឋន្តា ឧបេក្ខាកោ វិហារយ្យំ សតោ
 សម្មជាដោតិ ឧបេក្ខាកោ តត្ថ វិហារតិ សតោ
 សម្មជាដោ សុភំ វា ខោ បន វិមោក្ខំ ឧបសម្មជ្ជ
 វិហារតិ ។ សុភបរមាហំ ភិក្ខុវេ មេត្តាចេតោវម្មតិ
 វនាមិ ។ ឥធិ បញ្ញស្ស ភិក្ខុនោ ឧត្តវម្មតិ អប្ប-
 ជិវដ្ឋតោ ។

[២៧៦] កថំ ភាវិតា ច ភិក្ខុវេ ករុណាចេ-
 តោវម្មតិ កីតតិកា ហោតិ តិម្បរមា កិម្មលា
 តិម្បរិយោសាទា ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ករុណា-
 សហគតំ សតិសម្មោជ្ឈន្តំ ភាវិតិ ។ បេ ។ ករុ-
 ណាសហគតំ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈន្តំ ភាវិតិ វិវេកនិស្សិតំ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរាជ

ជារបស់គួរឆ្លើមដូច្នោះ ជាអ្នកមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងរបស់នោះថា ជា
 របស់គួរឆ្លើមមែន បើប្រាថ្នាថា សូមឲ្យអាត្មាអញមានសេចក្តីសំគាល់
 ក្នុងរបស់គួរឆ្លើមនឹងមិនគួរឆ្លើមថា ជារបស់មិនគួរឆ្លើមដូច្នោះ ជាអ្នកមាន
 សេចក្តីសំគាល់ក្នុងរបស់នោះថា ជារបស់មិនគួរឆ្លើមមែន បើប្រាថ្នាថា
 សូមឲ្យអាត្មាអញកុំជាប់ពាក់នឹងរបស់ទាំង ២ នោះ គឺរបស់មិនគួរឆ្លើម
 នឹងរបស់គួរឆ្លើម ជាអ្នកព្រឺងើយកន្តើយ ប្រកបដោយសតិសម្បជញ្ញៈ
 ដូច្នោះ ទៅជាអ្នកព្រឺងើយកន្តើយ ប្រកបដោយសតិសម្បជញ្ញៈក្នុងរបស់
 នោះ ឬក៏បានសម្រេចវិមោក្ខដ៏ល្អ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គថាគតហៅ
 មេត្តាចេតោវិមុត្តិថា ជាគុណជាតិល្អក្រៃលែង ។ បើភិក្ខុមិនទាន់ចាក់ធ្លុះ
 នូវវិមុត្តិដ៏លើសលុបទេ ប្រាជ្ញាក៏គង់មានក្នុងលោកនេះដែរ ។

(៥៧៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ករុណាចេតោវិមុត្តិ តើត្រូវចំរើន

ដូចម្តេច មានគតិដូចម្តេច មានសេចក្តីថ្លៃថ្នូរដូចម្តេច មានផលដូច
 ម្តេច មានទីបំផុតដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនា
 នេះ ចំរើនសតិសម្បជញ្ញៈប្រកបដោយករុណា ។ ថេ ។ ចំរើនទេវេត្តា-
 សម្បជញ្ញៈ ប្រកបដោយករុណា ដែលអាស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់

ពោធិ្ឋវគ្គ

វិហារនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ ពោស្សត្តបរិណាមំ ។ សោ
 សចេ អាភត្ថំ អប្បដិក្ខុលេ បដិក្ខុលសញ្ញំ វិហា-
 រេយ្យន្តំ បដិក្ខុលសញ្ញំ តត្ថ វិហារតិ ។ បេ ។ សចេ
 អាភត្ថំ អប្បដិក្ខុលញ្ញំ បដិក្ខុលញ្ញំ តទុកយំ អភិ-
 ជិវជ្ជត្វា ឧបេត្តុកោ វិហារេយ្យំ សតោ សម្មជាតោតិ
 ឧបេត្តុកោ តត្ថ វិហារតិ សតោ សម្មជាតោ សព្វ-
 សោ វា បន រូបសញ្ញានំ សមតិក្កមា បដិយសញ្ញានំ
 អត្តដ្ឋហ នានត្តសញ្ញានំ អមនសិការា អនន្តោ អា-
 កាសោតិ អាគាសានញ្ញាយតនំ ឧបសម្មជ្ជំ វិហា-
 រតិ ។ អាគាសានញ្ញាយតនបរមាហំ ភិក្ខុវេ កក្ក-
 ណាចេតោវិមុត្តិ វនាមិ ។ ឥធិ បញ្ញស្ស ភិក្ខុនោ
 ឧត្តវិមុត្តិ អប្បជិវជ្ជតោ ។

ពោធិ៍សាត់

អាស្រ័យនូវការប្រោសចាករាគៈ អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្កើនទៅកាន់
 សេចក្តីលះបង់ ។ បើភិក្ខុនោះប្រាថ្នាថា សូមឲ្យអាត្មាអញមានសេចក្តីសំ-
 គាល់ក្នុងរបស់ដែលមិនគួរឆ្កើមថា ជារបស់គួរឆ្កើមដូច្នោះ ទៅជាអ្នកមាន
 សេចក្តីសំគាល់ក្នុងរបស់នោះថា ជារបស់គួរឆ្កើមមែន ។ បេ ។ បើប្រាថ្នា
 ថា សូមឲ្យអាត្មាកុំជាប់ពាក់នឹងរបស់ទាំង ២ នោះ គឺរបស់មិនគួរឆ្កើម
 នឹងរបស់គួរឆ្កើម ជាអ្នកព្រឺឆើយកន្តើយ ប្រកបដោយសតិសម្បជញ្ញៈ
 ដូច្នោះ ទៅជាអ្នកព្រឺឆើយកន្តើយ ប្រកបដោយសតិសម្បជញ្ញៈក្នុងរបស់
 នោះ ហើយកន្លងបង្អំរូបសញ្ញាសព្វអន្លើ រលត់នូវបដិយសញ្ញា មិន
 យកចិត្តទុកដាក់នូវនានត្ថសញ្ញា ក៏ចូលកាន់អាកាសានញ្ញាយតនៈដោយ
 បរិកម្មថា អាកាសមិនមានទីបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតហៅ
 ករុណាចេតោវិមុត្តិថា មានអាកាសានញ្ញាយតនៈដ៏ឧត្តម ។ បើភិក្ខុមិន
 ទាន់ចាកផ្ទះនូវវិមុត្តិដ៏លើសលុបទេ ប្រាជ្ញាក៏គង់មានក្នុងលោកនេះដែរ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវាទោ

[២៧៧] កេថំ ភារិតា ច ភិក្ខុវេ មុទិតាចេតោវិមុត្តិ
 កីតតិកា ហោតំ កិម្មរមា កិម្មលា កិម្មរិយោ-
 សាជា ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ មុទិតាសហគតំ សតិ-
 សម្មោជ្ឈង្គំ ភារិតំ ។ បេ ។ មុទិតាសហគតំ ឧបេក្ខា-
 សម្មោជ្ឈង្គំ ភារិតំ វិវេកនិស្សំតំ វិវាគនិស្សំតំ ធិរោធិ-
 និស្សំតំ វេស្សក្កបរិណាមី ។ សោ សចេ អាគម្ពតិ
 អប្បដិក្ខុលេ បដិក្ខុលសញ្ញំ វិហរេយ្យន្តំ បដិក្ខុល-
 សញ្ញំ តត្ថ វិហរតំ ។ បេ ។ សចេ អាគម្ពតិ អប្បដិក្ខុ-
 លញ្ច បដិក្ខុលញ្ច តទុកយំ អភិជវិជ្ជេត្វា ឧបេក្ខកោ
 វិហរេយ្យំ សតោ សម្មជាដោតិ ឧបេក្ខកោ តត្ថ វិហ-
 រតិ សតោ សម្មជាដោ សព្វសោ វំ បន អាណាសា-
 នញ្ចាយតនំ សមតិក្កម្ម អនន្តំ វិញ្ញាណន្តំ វិញ្ញា-
 ណញ្ចាយតនំ ឧបសម្មជ្ឈ វិហរតំ ។ វិញ្ញាណញ្ចាយ-
 តនបរមាហំ ភិក្ខុវេ មុទិតាចេតោវិមុត្តិ វនាមិ ។ ឥធិ
 បញ្ញស្ស ភិក្ខុនោ ឧត្តវិមុត្តិ អប្បដិវិជ្ឈតោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិវុទ្ធ

(៥៧៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មុទិគាចេតោវិមុត្តិ តើត្រូវចំរើន
ដូចម្តេច មានគតិដូចម្តេច មានសេចក្តីថ្លៃថ្នាំដូចម្តេច មានផលដូចម្តេច
មានទីបំផុតដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើន
សតិសម្មាជ្ឈង្គប្រកបដោយមុទិគា ។ បេ ។ ចំរើនទេវេក្ខាសម្មាជ្ឈង្គ
ប្រកបដោយមុទិគា ដែលអាស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការ
ប្រាសចាករាគៈ អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្កើនទៅកាន់សេចក្តីលះបង់ ។
បើភិក្ខុនោះប្រាថ្នាថា សូមឲ្យអាត្មាអញមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងរបស់ដែល
មិនគួរឆ្លើមថា ជារបស់គួរឆ្លើមដូច្នោះ ជាអ្នកមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងរបស់
នោះថា ជារបស់គួរឆ្លើមមែន ។ បេ ។ បើប្រាថ្នាថា សូមឲ្យអាត្មាអញ
កុំជាប់ចំពាក់នឹងរបស់ទាំង ២ នោះ គឺរបស់មិនគួរឆ្លើមនឹងរបស់គួរឆ្លើម
ហើយជាអ្នកព្រឺឆ្លើយកន្តើយ ប្រកបដោយសតិសម្មាជ្ឈង្គដូច្នោះ ជាអ្នក
ព្រឺឆ្លើយកន្តើយ មានសតិសម្មាជ្ឈង្គក្នុងរបស់នោះ ក៏កន្លងបង់នូវពា-
កាសានញ្ចាយតនៈសព្វអន្លើ រួចចូលកាន់វិញ្ញាណញ្ចាយតនៈដោយបរិកម្ម
ថា វិញ្ញាណមិនមានទីបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតហៅមុទិ-
គាចេតោវិមុត្តិថា ជាវិញ្ញាណញ្ចាយតនៈដ៏ឧត្តម ។ បើភិក្ខុមិនទាន់
ចាក់ធុននូវវិមុត្តិដ៏លើសលុបទេ ប្រាថ្នាក៏គង់ទាក់ក្នុងលោកនេះដែរ ។

ពោធិ៍សាត់

[២៧៨] កង ភារិតា ច ភិក្ខុវេ ឧបេក្ខា-
 បេតោវិមុត្តិ កើតតិកា ហោតិ កិម្មរមា កិម្មលា
 កិម្មរិយោសាទា ។ ឥត ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឧបេក្ខាស-
 ហាតតំ សតិសម្មោជ្ឈន្តំ ភារិតំ ។ បេ ។ ឧបេក្ខា-
 ស្មហាតតំ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈន្តំ ភារិតំ វិវេកនិស្សំតំ
 វិវាទនិស្សំតំ ឯរោទនិស្សំតំ វោស្សត្តបរិណាបិ ។ សោ
 សចេ អាភដ្ឋតិ អប្បដិក្ខុលេ បដិក្ខុលសញ្ញំ វិហា-
 វេយ្យន្តំ បដិក្ខុលសញ្ញំ តត្ថ វិហារតិ សចេ អាភដ្ឋតិ
 បដិក្ខុលេ អប្បដិក្ខុលសញ្ញំ វិហាវេយ្យន្តំ អប្បដិក្ខុ-
 លសញ្ញំ តត្ថ វិហារតិ សចេ អាភដ្ឋតិ អប្បដិក្ខុ-
 លេ ច បដិក្ខុលេ ច បដិក្ខុលសញ្ញំ វិហាវេយ្យន្តំ
 បដិក្ខុលសញ្ញំ តត្ថ វិហារតិ សចេ អាភដ្ឋតិ បដិក្ខុ-
 លេ ច អប្បដិក្ខុលេ ច អប្បដិក្ខុលសញ្ញំ វិហាវេយ្យន្តំ

ពោធិ៍សាត់

(២៧៧) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទេវេត្តាបេតោវិមុត្តិ តើត្រូវ
 ចំរើនដូចម្តេច មានគតិដូចម្តេច មានសេចក្តីថ្លៃថ្នូរដូចម្តេច មានផលដូច
 ម្តេច មានទីបំផុតដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 ចំរើនសតិសម្មាជ្ឈង្គ ប្រកបដោយទេវេត្តា ។ បេ ។ ចំរើនទេវេត្តា-
 សម្មាជ្ឈង្គ ប្រកបដោយទេវេត្តា ដែលអាស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់
 អាស្រ័យនូវការប្រាសចាករាគៈ អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្កើនទៅកាន់
 សេចក្តីលះបង់ ។ បើភិក្ខុនោះប្រាថ្នាថា សូមឲ្យអាត្មាអញមានសេចក្តី
 សំគាល់ក្នុងរបស់ដែលមិនគួរឆ្លើមថា ជារបស់គួរឆ្លើមដូច្នោះ ជាអ្នកមាន
 សេចក្តីសំគាល់ក្នុងរបស់នោះថា ជារបស់គួរឆ្លើមមែន បើប្រាថ្នាថា សូម
 ឲ្យអាត្មាអញមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងរបស់គួរឆ្លើមថា ជារបស់មិនគួរឆ្លើម
 ដូច្នោះ ជាអ្នកមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងរបស់នោះថា ជារបស់មិនគួរឆ្លើម បើ
 ប្រាថ្នាថា សូមឲ្យអាត្មាអញមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងរបស់មិនគួរឆ្លើមផង
 គួរឆ្លើមផងថាជារបស់គួរឆ្លើមដូច្នោះ ជាអ្នកមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងរបស់
 នោះថា ជារបស់គួរឆ្លើមមែន បើប្រាថ្នាថា សូមឲ្យអាត្មាអញមានសេច-
 ក្តីសំគាល់ក្នុងរបស់គួរឆ្លើមនឹងមិនគួរឆ្លើមថា ជារបស់មិនគួរឆ្លើមដូច្នោះ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវត្តោ

អប្បដិក្ខុលសញ្ញំ តត្ថ វិហារតិ សថេ អាកម្មតិ
 អប្បដិក្ខុលញ្ច បដិក្ខុលញ្ច តទុកយំ អភិវេរិដ្ឋត្វា
 ឧបេត្តុកោ វិហារយ្យំ សតោ សម្មជាដោតិ ឧ-
 បេត្តុកោ តត្ថ វិហារតិ សតោ សម្មជាដោ សព្វសោ
 វា បទ វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ សមតិក្កម្ម ធន្តិ កិញ្ចតិ
 អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ ឧបសម្មជ្ឈ វិហារតិ ។ អាកិញ្ចញ្ញា-
 យតនបរមាហំ ភិក្ខុវេ ឧបេត្តាចេតោវម្មត្តិ វេនាមិ ។
 វេន បញ្ញាស្ស ភិក្ខុនោ ឧត្តវម្មត្តិ អប្បដិវិជ្ឈតោតិ ។

(៥៧៧) សាវត្ថំនិទានំ ។ អថខោ សតារវេ(៦)

ព្រាហ្មណោ យេន ភកវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
 ភកវតា សន្និ សម្មោទិ សម្មោទនិយំ កថំ សារាណិ-
 យំ វិតិសារត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និ-
 សំន្នោ ខោ សតារវេ ព្រាហ្មណោ ភកវន្តំ ឯតនវេច
 កោ នុ ខោ កោ តោតម ហេតុ កោ បច្ចយោ

---

១ ឧ. ម. សង្ការវេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុទ្ធ

ជាអ្នកមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងរបស់នោះថា ជារបស់មិនគួរឆ្លើមមែន បើ
 ប្រាថ្នាថា សូមឲ្យអាត្មាអញកុំជាប់ចំពាក់នឹងរបស់ទាំង ២ នោះ គឺរបស់
 មិនគួរឆ្លើមនឹងរបស់គួរឆ្លើម ហើយជាអ្នកព្រងើយកន្តើយ ប្រកបដោយ
 សតិសម្បជញ្ញៈដូច្នោះ ទៅជាអ្នកព្រងើយកន្តើយ ប្រកបដោយសតិសម្ប-
 ជញ្ញៈក្នុងរបស់នោះ ក៏កន្លងនូវវិញ្ញាណញាយគនៈសព្វអន្លើ រួចចូល
 កាន់អាកិញ្ញញាយគនៈ ដោយបរិកម្មថា វត្ថុតិចតួចមិនមាន ។ ហួស
 ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតហៅទម្រង់ហោរោរមុតិថាមានអាកិញ្ញញាយគនៈ
 ដ៏ក្រៃលែង ។ បើភិក្ខុមិនចាក់ធ្លុះនូវវិមុត្តិដ៏លើសលុបទេ ប្រាថ្នាក៏គង់មាន
 កងរលាកនេះដែរ ។

(៥៧៧) សាវត្ថិនិទាន ។ គ្រានោះឯង សគារវព្រាហ្មណ៍ចូល
 ទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយ
 ជាមួយនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយនឹងពាក្យ
 ដែលគួរពួកហើយ ក៏អង្គុយកងទីដ៏សមគួរ ។ លុះសគារវព្រាហ្មណ៍
 អង្គុយកងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបទូលសួរសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចុះហេតុដូចម្តេច បច្ច័យដូចម្តេច

ព្រះជំនុំជំនាញ

យេនេកនា ទីយរត្តំ សជ្ឈាយកតាបិ មន្តា នប្បដិកន្តិ
បកេវ អសជ្ឈាយកតា ។ កោ បន កោ កោតម
ហេតុ កោ បច្ចយោ យេនេកនា ទីយរត្តំ អសជ្ឈា-
យកតាបិ មន្តា បដិកន្តិ បកេវ សជ្ឈាយកតាតិ ។

[៦០០] យស្មី ខោ ព្រាហ្មណ សមយេ កាម-
រាគបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតិ កាមរាគបរេតេន
ឧប្បន្នស្ស ច កាមរាគស្ស និស្សរណំ យថាក្ខតំ
នប្បជាណតិ ន បស្សតិ អត្តត្ថម្បិ តស្មី សមយេ
យថាក្ខតំ នប្បជាណតិ ន បស្សតិ បរត្ថម្បិ តស្មី
សមយេ យថាក្ខតំ នប្បជាណតិ ន បស្សតិ ឧភយត្ថម្បិ
តស្មី សមយេ យថាក្ខតំ នប្បជាណតិ ន បស្សតិ
ទីយរត្តំ សជ្ឈាយកតាបិ បន្តា នប្បដិកន្តិ បកេវ
អសជ្ឈាយកតា ។

[៦០១] សេយ្យថាបិ ព្រាហ្មណ ឧទបត្តោ សំសន្នោ
លាខាយ វា ហលំទ្ធិយា វា ជីលិយា វា មញ្ញំដ្ឋាយ
វា តត្ថ បក្កុបា បុរិសោ សកំ មុខនិមិត្តំ បច្ចវេក្ខ-
មាណោ យថាក្ខតំ នប្បជានេយ្យ ន បស្សេយ្យ ។

ពោធិ៍សាត់

បានជាជួនកាលមន្តទាំងឡាយគេស្វាធ្យាយអស់កាលយូរអង្វែងហើយ
ក៏មិនភ្លឺច្បាស់បាន មន្តដែលគេមិនស្វាធ្យាយ ចាំបាច់និយាយថ្មី ។
បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន មួយទៀត ហេតុដូចម្តេច បច្ច័យដូចម្តេច បាន
ជាជួនកាលមន្តទាំងឡាយគេមិនស្វាធ្យាយអស់កាលយូរអង្វែងទេ តែភ្លឺ
ច្បាស់បាន មន្តដែលគេស្វាធ្យាយ ចាំបាច់និយាយថ្មី ។

(៦០០) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលមានចិត្តដែលកាមរក្សាបរិភ
ដែលកាមរក្សាគ្របសន្តតំ រមែងមិនដឹង មិនឃើញច្បាស់ នូវការលាស់
កាមរក្សាដែលកើតហើយ ក្នុងសម័យណា ក្នុងសម័យនោះ រមែងមិនដឹង
មិនឃើញច្បាស់ នូវប្រយោជន៍ខ្លួនផង ក្នុងសម័យនោះ រមែងមិនដឹង
មិនឃើញច្បាស់ នូវប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ក្នុងសម័យនោះ រមែង
មិនដឹង មិនឃើញច្បាស់ នូវប្រយោជន៍ទាំង ២ ផង ឯមន្តទាំងឡាយ
បើទុកជាស្វាធ្យាយអស់កាលយូរអង្វែង ក៏នៅតែមិនភ្លឺច្បាស់បាន មន្ត
ដែលមិនស្វាធ្យាយ ចាំបាច់និយាយថ្មី ។

(៦០១) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បាត្រដែលគេដាក់ទឹកលាយដោយ
លក្ខ ឬរមៀត ឬវត្ថុខៀវ ឬក៏វត្ថុមានព័ណ៌ហង្សបាទ ឬរសមានភ្នែកភ្លឺ
ឆ្លុះមើលស្រមោលមុខរបស់ខ្លួន ក្នុងបាត្រដែលដាក់ទឹកនោះ ក៏មិនគប្បី
ដឹង មិនគប្បីឃើញច្បាស់លាស់ឡើយ មានទេបមាយ៉ាងណាមិញ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារ្យោ

ឯវមេវ ខោ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ កាមរាគបរិ-
 យុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតិ កាមរាគបរេតេន ឧប្បន្នស្ស
 ច កាមរាគស្ស ទិស្សរណំ យថាក្ខតំ នប្បជានាតំ ន
 បស្សតិ អត្តត្ថម្បំ តស្មី សមយេ យថាក្ខតំ នប្បជា-
 នាតំ ន បស្សតិ បរត្ថម្បំ ។ បេ ។ ឧកយត្ថម្បំ តស្មី
 សមយេ យថាក្ខតំ នប្បជានាតំ ន បស្សតិ ទីយរត្តំ
 សជ្ឈាយកតាបិ មន្តា នប្បដិកន្តិ បកេវ អសជ្ឈាយ-
 កតា ។

(៦០២) បុន ចបរំ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ
 ព្យាបាទបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតិ ព្យាបាទបរេតេន
 ឧប្បន្នស្ស ច ព្យាបាទស្ស ទិស្សរណំ យថាក្ខតំ
 នប្បជានាតំ ន បស្សតិ អត្តត្ថម្បំ តស្មី សមយេ
 យថាក្ខតំ នប្បជានាតំ ន បស្សតិ បរត្ថម្បំ ។ បេ ។
 ឧកយត្ថម្បំ តស្មី សមយេ យថាក្ខតំ នប្បជានាតំ
 ន បស្សតិ ទីយរត្តំ សជ្ឈាយកតាបិ មន្តា នប្ប-
 ដិកន្តិ បកេវ អសជ្ឈាយកតា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុទ្ធ

ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលមានចិត្តដែលកាមរាគ្មរបរិត ដែលកាំមរាគគ្រប
 សន្តត់ មិនដឹង មិនឃើញ នូវការរលាស់កាមរាគដែលកើតហើយ ឲ្យ
 ច្បាស់លាស់បាន ក្នុងសម័យណា ក្នុងសម័យនោះ មិនដឹង មិនឃើញ
 នូវប្រយោជន៍ខ្លួនច្បាស់លាស់ផង នូវប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ។ បេ ។
 ក្នុងសម័យនោះ មិនដឹង មិនឃើញ នូវប្រយោជន៍ទាំង២ ច្បាស់លាស់
 ផង ឯមន្តទាំងឡាយ បើទុកជាស្វាធឡាយអស់កាលយូរអង្វែងហើយ
 ក៏នៅតែមិនភ្នំច្បាស់បាន មន្តដែលមិនស្វាធឡាយ ចាំបាច់និយាយថ្មី មាន
 ទេវមេឃ្យយ៉ាងនោះដែរ ។

(៦០២) ម្នាលព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលមានចិត្តដែល
 ព្យាបាទរូបរិត ដែលព្យាបាទគ្របសន្តត់ មិនដឹង មិនឃើញ នូវការ
 រលាស់ព្យាបាទដែលកើតហើយ ឲ្យច្បាស់លាស់បានទេ ក្នុងសម័យ
 ណា ក្នុងសម័យនោះ រមែងមិនដឹង មិនឃើញ នូវប្រយោជន៍ខ្លួនច្បាស់
 លាស់ផង . នូវប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ។ បេ ។ ក្នុងសម័យនោះ មិន
 ដឹង មិនឃើញ នូវប្រយោជន៍ទាំង២ ច្បាស់លាស់ផង ឯមន្តទាំងឡាយ
 បើទុកជាស្វាធឡាយអស់កាលយូរអង្វែង ក៏នៅតែមិនភ្នំច្បាស់បាន មន្ត
 ដែលមិនស្វាធឡាយ ចាំបាច់និយាយថ្មី ។

ពោធិ្ឋបទដ្ឋកំ

(៦០៣) សេយ្យថាបំ ព្រាហ្មណ ឧទបត្តោ អត្តិណ
 សន្តត្តោ ឧក្កដ្ឋិតោ ឧស្មានកជាតោ^(១) តត្ថ ចក្កមា
 ហ្គរសោ សកំ មុខនិមិត្តំ បច្ឆវេក្ខមាណោ យថាក្ខតំ
 នប្បជាធម្មេ ន បស្សេយ្យ ។ ឯវេវ ទោ ព្រាហ្មណ
 យស្មី សមយេ ព្យាទានបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារិត
 ព្យាទានបរេតេន ឧប្បន្នស្ស ច ព្យាទានស្ស និស្សរណំ
 យថាក្ខតំ នប្បជាណតិ ន បស្សតិ អត្តត្ថម្បិ តស្មី
 សមយេ យថាក្ខតំ នប្បជាណតិ ន បស្សតិ បរត្ថម្បិ
 ។ បេ ។ ឱកយត្ថម្បិ តស្មី សមយេ យថាក្ខតំ នប្ប-
 ជាណតិ ន បស្សតិ ទីយវត្តំ សជ្ឈាយកតាបិ មត្តា
 នប្បដិកន្តិ បកេវ អសជ្ឈាយកតា ។

---

១ ម. ឧស្មានកជាតោ ។

ពោធិ៍សាត់

(៦០៣) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បាត្រដែលពេញដោយទឹក កំពុង
តែក្តៅ ពុះពោរដោយភ្លើង មានចំហាយទឹកហុយឡើង បុរសមាន
ភ្នែកភ្លឺ ឆ្លុះមើលស្រមោលមុខរបស់ខ្លួន ក្នុងបាត្រដែលដាក់ទឹកនោះ
ក៏មិនដឹង មិនឃើញច្បាស់លាស់ឡើយ មានទុបមាយ៉ាងណាមិញ ។
ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលមានចិត្តដែលព្យាបាទរូបរិត ដែលព្យាបាទគ្រប
សង្កត់ រមែងមិនដឹង មិនឃើញ នូវការលាស់ព្យាបាទដែលកើតហើយ
ឲ្យច្បាស់លាស់បាន ក្នុងសម័យណា ក្នុងសម័យនោះ រមែងមិនដឹង
មិនឃើញ នូវប្រយោជន៍របស់ខ្លួនច្បាស់លាស់ផង នូវប្រយោជន៍អ្នក
ដទៃផង ។ បេ ។ ក្នុងសម័យនោះ មិនដឹង មិនឃើញ នូវប្រយោជន៍
ទាំង ២ ច្បាស់លាស់ផង ឯមន្តទាំងឡាយ បើទុកជាស្វាធារាមសកាល
យូរអង្វែង ក៏មិនភ្លឺច្បាស់បាន មន្តដែលមិនស្វាធារា ចាំបាច់និយាយថ្វី
មានទុបមេយ្យយ៉ាងនោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស បហាវរវគ្គោ

(៦០៤) បុន ចបរំ ព្រាហ្មណា យស្មី សមយេ

ដំនមំទ្ធុបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតិ ដំនមំទ្ធុបរេតេន

ទុប្បន្នស្ស ច ដំនមំទ្ធុស្ស និស្សរណំ យថាក្ខតំ នប្ប-

ជានាតំ ន បស្សតិ អត្តត្ថម្មំ តស្មី សមយេ យថាក្ខតំ

នប្បជានាតំ ន បស្សតិ បរត្ថម្មំ ។ បេ ។ ទុកយត្ថម្មំ

តស្មី សមយេ យថាក្ខតំ នប្បជានាតិ ន បស្សតិ

ដំយាតំ សជ្ឈាយកតាបិ មន្តា នប្បដិកន្តិ បកេវ

អសជ្ឈាយកតា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារគ្គ

[៦០៤] ម្នាលព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលមានចិត្តដែលថ្លន់

មិទ្ធរូបវត្ថ ដែលថ្លន់មិទ្ធគ្របសន្តតំ រមែងមិនដឹង មិនឃើញ នូវការ

រលាស់ថ្លន់មិទ្ធដែលកើតហើយ ឲ្យច្បាស់លាស់បាន ក្នុងសម័យណា

ក្នុងសម័យនោះ មិនដឹង មិនឃើញ នូវប្រយោជន៍ខ្លួនច្បាស់លាស់ផង

នូវប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ។ បេ ។ ក្នុងសម័យនោះ រមែងមិនដឹង មិន

ឃើញ នូវប្រយោជន៍ទាំង ២ ច្បាស់លាស់ផង ឯមន្តទាំងឡាយ បើទុក

ជាស្វាគ្យាយអស់គោលយូរអង្វែង ក៏នៅតែមិនភ្លឺច្បាស់បាន មន្តដែល

មិនស្វាគ្យាយ ចាំបាច់និយាយថ្មី ។

ពោធិ៍សាត់

[៦០៥] សេយ្យជាបិ ព្រាហ្មណា ឧទបត្តោ សេ-
 វាលបណាកបរិយោនន្ទោ វត្ត ចក្កុមា បុរិសោ សកំ
 មុខនិមិត្តំ បច្ចុវេក្កុមាដោ យថាក្វតំ នប្បជាធម្មេ ន
 បស្សេយ្យ ។ វរោ ទោ ព្រាហ្មណា យស្មី សមយេ
 ដីនមិទ្ធិបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតិ ដីនមិទ្ធិបរេតេន
 ឧប្បន្ទស្ស ច ដីនមិទ្ធិស្ស និស្សរណំ យថាក្វតំ នប្ប-
 ជាធាតិ ន បស្សតិ អត្តត្ថម្បិ វស្មី សមយេ យថា
 ក្វតំ នប្បជាធាតិ ន បស្សតិ បរត្ថម្បិ ។ បេ ។ ឧក-
 យត្ថម្បិ វស្មី សមយេ យថាក្វតំ នប្បជាធាតិ ន
 បស្សតិ ដីយរត្តំ សជ្ឈាយកតាបិ មន្តា នប្បដិកតិ
 ប្បកេវ អសជ្ឈាយកតា ។

ពោធិ៍សាត់

(៦០៥) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បាត្រដែលពេញដោយទឹក មាន
សារាយន៍នឹងចក្រៀបត្រាជុំជិត បុរសមានភ្នែកភ្លឺ គ្រូមើលស្រមោល
មុខរបស់ខ្លួនក្នុងទឹកនោះ រមែងមិនដឹង មិនឃើញច្បាស់លាស់ឡើយ
មានទម្រង់ដូចម្តេចមិញ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលមានចិត្តដែលចំន
មិទ្ធុរហិត ដែលចំនមិទ្ធុគ្របសង្កត់ រមែងមិនដឹង មិនឃើញ នូវការ
រលាស់ចំនមិទ្ធុដែលកើតហើយ ឲ្យច្បាស់លាស់បាន ក្នុងសម័យណា
ក្នុងសម័យនោះ រមែងមិនដឹង មិនឃើញ នូវប្រយោជន៍ខ្លួនច្បាស់លាស់
ផង នូវប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ។ បេ ។ ក្នុងសម័យនោះ មិនដឹង មិន
ឃើញ នូវប្រយោជន៍ទាំង២ ច្បាស់លាស់ផង ឯមន្តទាំងឡាយ បើទុក
ជាស្វាគ្យាយអស់កាលយូរអង្វែង ក៏មិនភ្លឺច្បាស់បាន មន្តដែលមិនស្វា-
គ្យាយ ចាំបាច់និយាយថ្មី មានទម្រង់យូរដូច្នោះដែរ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវរុទ្ធា

(៦០៦) ឋាន ចបរំ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ
 ឧទ្ធច្ចក្កក្កច្ចបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតិ ឧទ្ធច្ចក្កក្ក-
 ច្ចបរេតេន ឧប្បន្នស្ស ច ឧទ្ធច្ចក្កក្កច្ចស្ស និស្សរណំ
 យថាក្ខតំ នប្បជាតាតិ នបស្សតិ អត្តត្ថម្បិ តស្មី
 សមយេ យថាក្ខតំ នប្បជាតាតិ ន បស្សតិ បរត្ថម្បិ
 ។ បេ ។ ឧកយត្ថម្បិ តស្មី សមយេ យថាក្ខតំ នប្ប-
 ជាតាតិ ន បស្សតិ ធីយរត្តំ សជ្ឈិយកតាបិ មន្តា
 នប្បដិកន្តំ បកេវ អសជ្ឈិយកតា ។

(៦០៧) សេយ្យថាបិ ព្រាហ្មណ ឧទេចន្តោ វា-
 តេវិតោ ចលិតោ កង្កោ^(១) ឧមិជាតោ តត្ថ ចក្កមា
 បុរិសោ សកំ មុខនិមិត្តំ បច្ចវេក្ខមាលោ យថា
 ក្ខតំ នប្បជានេយ្យ ន បស្សេយ្យ ។ ឯវមេវ ខោ
 ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ ឧទ្ធច្ចក្កក្កច្ចបរិយុដ្ឋិតេន
 ចេតសា វិហារតិ ឧទ្ធច្ចក្កក្កច្ចបរេតេន ឧប្បន្នស្ស
 ច ឧទ្ធច្ចក្កក្កច្ចស្ស និស្សរណំ យថាក្ខតំ នប្ប-
 ជាតាតិ ន បស្សតិ អត្តត្ថម្បិ តស្មី សមយេ យថា-
 ក្ខតំ នប្បជាតាតិ ន បស្សតិ បរត្ថម្បិ ។ បេ ។

---

១ ម. រាព្វោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារគ្គ

(៦០៦) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលមានចិត្តដែល
 ទទួលកកចរហ័ត ដែលទទួលកកចរគ្របសង្កត់ រមែងមិនដឹង មិនឃើញ
 នូវការរលាស់ទទួលកកចរដែលកើតហើយ ឲ្យច្បាស់លាស់បាន ក្នុង
 សម័យណា ក្នុងសម័យនោះ មិនដឹង មិនឃើញ នូវប្រយោជន៍របស់
 ខ្លួនច្បាស់លាស់ផង នូវប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ។ បេ ។ ក្នុងសម័យនោះ
 មិនដឹង មិនឃើញ នូវប្រយោជន៍ទាំង២ ច្បាស់លាស់ផង ឯមន្តទាំង
 ឡាយ បើទុកជាស្វាធារាមរសកាលយូរអង្វែង ក៏មិនភ្លឺច្បាស់បាន មន្ត
 ដែលមិនស្វាធារា ចាំបាច់និយាយថ្មី ។

(៦០៧) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បាត្រដែលពេញដោយទឹក ត្រូវ
 ខ្យល់បក់បោក រំភើប បែកកើតជាលក បុរសមានភ្នែកភ្លឺ ឆ្លុះមើល
 ស្រមោលមុខរបស់ខ្លួនក្នុងទឹកនោះ មិនគប្បីដឹង មិនគប្បីឃើញច្បាស់
 លាស់បាន មានទបមាដូចម្តេចមិញ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គល
 មានចិត្តដែលទទួលកកចរហ័ត ដែលទទួលកកចរគ្របសង្កត់ រមែងមិន
 ដឹង មិនឃើញ នូវការរលាស់ទទួលកកចរដែលកើតហើយច្បាស់
 លាស់ទេ ក្នុងសម័យណា ក្នុងសម័យនោះ រមែងមិនដឹង មិនឃើញ

ពោធិ៍សាត់

ឧកុយត្តម្យំ តស្មី សមយេ យថាក្ខតំ នប្បជាតាតំ
ន បស្សតិ ធីយរត្តំ សជ្ឈាយកតាបិ មន្តា នប្បដិ-
កន្តិ បកេវ អសជ្ឈាយកតា ។

(៦០៨) បុន ចបំ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ

វិចិក្ខបាយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតិ វិចិក្ខបាយេតេន
ឧប្បន្ទាយ ច វិចិក្ខបាយ និស្សរណំ យថាក្ខតំ នប្ប-
ជាតាតំ ន បស្សតិ អត្តត្តម្យំ តស្មី សមយេ យថា-
ក្ខតំ នប្បជាតាតំ ន បស្សតិ បត្តម្យំ ។ បេ ។ ឧក-
យត្តម្យំ តស្មី សមយេ យថាក្ខតំ នប្បជាតាតំ ន
បស្សតិ ធីយរត្តំ សជ្ឈាយកតាបិ មន្តា នប្បដិកន្តិ
បកេវ អសជ្ឈាយកតា ។

ពោធិ៍សាត់

នូវប្រយោជន៍ខ្លួនច្បាស់លាស់ផង នូវប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ។ បេ ។
 ក្នុងសម័យនោះ រមែងមិនដឹង មិនឃើញ នូវប្រយោជន៍ទាំង ២ ច្បាស់
 លាស់ផង ឯមន្តទាំងឡាយ បើទុកជាស្វាធារាមរកស៊ីកាលយូរអង្វែង
 ក៏មិនភ្នំច្បាស់បាន មន្តដែលមិនស្វាធារា ចាំបាច់និយាយថ្មី ក៏មាន
 ឧបមេយ្យដូច្នោះដែរ ។

(៦០៨) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ មួយវិញទៀត បុគ្គលមានចិត្តដែល
 រិច្ចកិច្ចប្រតិបត្តិ ដែលរិច្ចកិច្ចគ្របសង្កត់ រមែងមិនដឹង មិនឃើញ នូវ
 ការរលាស់រិច្ចកិច្ចដែលកើតហើយច្បាស់លាស់ទេ ក្នុងសម័យណា ក្នុង
 សម័យនោះ រមែងមិនដឹង មិនឃើញ នូវប្រយោជន៍ខ្លួនច្បាស់លាស់
 ផង នូវប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ។ បេ ។ ក្នុងសម័យនោះ រមែងមិន
 ដឹង មិនឃើញ នូវប្រយោជន៍ទាំង ២ ច្បាស់លាស់ផង ឯមន្តទាំងឡាយ
 បើទុកជាស្វាធារាមរកស៊ីកាលយូរអង្វែង ក៏មិនភ្នំច្បាស់បាន មន្តដែលមិន
 ស្វាធារា ចាំបាច់និយាយថ្មី ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារិញ្ចេ

(៦០៧) សេយ្យថាបិ ព្រាហ្មណា ឧទេចត្តោ អាវីលោ
 លុទ្ធិតោ កលលីក្ខតោ អន្ធការេ និក្ខិត្តោ តត្ថ
 ចក្កមា បុរិសោ សកំ មុខនិមិត្តំ បច្ចុវេក្ខមាធា
 យថាក្ខតំ នប្បជាធម្មេ ន បស្សយ្យ ។ ឯវមេវ
 ទោ ព្រាហ្មណា យស្មី សមយេ វិចិត្តិក្ខាបរិយុដ្ឋិតេន
 ចេតសា វិហារតិ វិចិត្តិក្ខាបរេតេន ឧប្បន្នាយ ច វិចិ-
 ក្ខិក្ខាយ និស្សរណំ យថាក្ខតំ នប្បជាធាតិ ន បស្សតិ
 អត្តត្ថម្បំ តស្មី សមយេ យថាក្ខតំ នប្បជាធាតិ ន
 បស្សតិ បរត្ថម្បំ តស្មី សមយេ យថាក្ខតំ នប្ប-
 ជាធាតិ ន បស្សតិ ឧកយត្ថម្បំ តស្មី សមយេ
 យថាក្ខតំ នប្បជាធាតិ ន បស្សតិ ធីយរត្តំ សជ្ឈា-
 យកតាបិ មន្តា នប្បដិកន្តិ បកេវ អសជ្ឈាយកតា ។

(៦០៨) អយំ ទោ ព្រាហ្មណា ហេតុ អយំ បច្ចុ-
 យោ យេនេកេនា ធីយរត្តំ សជ្ឈាយកតាបិ មន្តា
 នប្បដិកន្តិ បកេវ អសជ្ឈាយកតា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[៦០៧] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បាត្រដែលពេញដោយទឹកល្អក់ កករ
 កើតជាកណ្តោង គេទុកដាក់ក្នុងទីងងឹត បុរសមានភ្នែកភ្នំ ឆ្លុះមើលស្រ-
 មោលមុខរបស់ខ្លួនក្នុងទឹកនោះ មិនគប្បីដឹង មិនគប្បីឃើញច្បាស់លាស់
 ឡើយ សេចក្តីនេះមានទុបមាដូចម្តេចមិញ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គល
 មានចិត្តដែលវិចិត្រចារបរិត ដែលវិចិត្រចារគ្របសង្កត់ហើយ រមែងមិនដឹង
 មិនឃើញ នូវការរលាស់វិចិត្រចារដែលកើតហើយច្បាស់លាស់បាន ក្នុង
 សម័យណា ក្នុងសម័យនោះ រមែងមិនដឹង មិនឃើញ នូវប្រយោជន៍
 ខ្លួនច្បាស់លាស់ផង ក្នុងសម័យនោះ មិនដឹង មិនឃើញ នូវប្រយោជន៍
 អ្នកដទៃច្បាស់លាស់ផង ក្នុងសម័យនោះ មិនដឹង មិនឃើញ នូវប្រ-
 យោជន៍ទាំង ២ ច្បាស់លាស់ផង ឯមន្តទាំងឡាយ បើទុកជាស្វាធាយ
 អស់កាលយូរអង្វែង ក៏មិនភ្លឺច្បាស់បាន មន្តដែលមិនស្វាធាយ ចាំ
 បាច់និយាយថ្វី ក៏មានទុបមេយ្យដូច្នោះដែរ ។

[៦១០] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ បានជា
 ជួនកាលមន្តទាំងឡាយ សូម្បីស្វាធាយអស់កាលយូរអង្វែងហើយ ក៏
 មិនភ្លឺច្បាស់បាន មន្តដែលមិនស្វាធាយ ចាំបាច់និយាយថ្វី ។

ពោធិ៍សាត់

(៦០០) យស្ម័គ្រ ខោ ព្រាហ្មណ សមយេ ន
 កាមរាគបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតិ ន កាមរាគប-
 រេតេន ឧប្បន្នស្ស ច កាមរាគស្ស និស្សរណំ យថាក្ខត្ត
 បជាណតិ បស្សតិ អត្តត្ថម្បិ តស្មី សមយេ យថាក្ខត្ត
 បជាណតិ បស្សតិ បរត្ថម្បិ តស្មី សមយេ យថាក្ខត្ត
 បជាណតិ បស្សតិ ឧភយត្ថម្បិ តស្មី សមយេ យថា-
 ក្ខត្ត បជាណតិ បស្សតិ ធីយរត្តំ អសជ្ឈិយកតតាបិ
 មន្តា បដិកន្តិ បទេវ សជ្ឈិយកតតា ។

(៦០២) សេយ្យថាបិ ព្រាហ្មណ ឧទបត្តោ អសំ-
 សដ្ឋោ លាទាយ វា ហាលិទ្ធិយា វា និលិយា វា មញ្ញ-
 ដ្ឋាយ វា តត្ថ ចក្កមា បុរិសោ សកំ មុខនិមិត្ត
 បច្ឆវេក្កមាណោ យថាក្ខត្ត បជាណេយ្យ បស្សេយ្យ ។
 ឯវមេវ ខោ ព្រាហ្មណ យស្ម័គ្រ សមយេ ន កាមរាគ-
 បរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតិ ន កាមរាគបរេតេន
 ឧប្បន្នស្ស ច កាមរាគស្ស និស្សរណំ យថាក្ខត្ត
 បជាណតិ បស្សតិ ។ បេ ។

ពោធិ៍សាត់

[៦១១] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បើសម័យណា បុគ្គលមានចិត្ត
 ដែលកាមរាគមិនរូបរិត ដែលកាមរាគមិនគ្របសង្កត់ រមែងដឹងច្បាស់
 ឃើញច្បាស់ នូវការរលាស់កាមរាគដែលកើតហើយ សម័យនោះ រមែង
 ដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ នូវប្រយោជន៍ខ្លួនផង សម័យនោះ រមែង
 ដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ នូវប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង សម័យនោះ រមែង
 ដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ នូវប្រយោជន៍ទាំង ២ ផង ឯមន្តទាំងឡាយ
 បើទុកជាមិនស្វាគ្យាយអស់កាលយូរ ក៏គង់ភ្នំច្បាស់បាន មន្តដែល
 ស្វាគ្យាយ ចាំបាច់និយាយថ្មី ។

[៦១២] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បាត្រពេញដោយទឹក មិនលាយ
 ល័ក្ខប្តូរមៀត ប្តូរក៏មានព័ណ៌ខៀវ ប្តូរក៏មានព័ណ៌ហង្សបាទទេ បុរស
 មានភ្នែកភ្នំ ឆ្លុះមើលស្រមោលមុខរបស់ខ្លួនក៏ទឹកនោះ គប្បីដឹងច្បាស់
 ឃើញច្បាស់បាន សេចក្តីនេះមានទុបមាដូចម្តេចមិញ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
 បុគ្គលមានចិត្តដែលកាមរាគមិនរូបរិត ដែលកាមរាគមិនគ្របសង្កត់ រមែង
 ដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ នូវការរលាស់កាមរាគដែលកើតហើយ ក្នុង
 សម័យណា មានទុបមេយ្យដូច្នោះដែរ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុត្តោ

[៦០៣] បុន ចមរំ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ ន
 ព្យាចានបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតិ ន ព្យាចានបរេ-
 តេន ឧប្បន្នស្ស ច ព្យាចានស្ស ជិស្សរណំ យ ថាក្ខតំ
 បជាណតិ បស្សតិ អត្តត្ថម្យំ តស្មី សមយេ យ ថាក្ខតំ
 បជាណតិ បស្សតិ បរត្ថម្យំ ។ ឧភយត្ថម្យំ ។ បេ ។
 ទីយរត្តំ អសជ្ឈាយកតាបិ មន្តា បដិកន្តិ បកេវ
 សជ្ឈាយកតា ។

[៦០៤] សេយ្យថាបិ ព្រាហ្មណ ឧទបត្តោ ន អត្តំនា
 សន្តត្តោ ន ឧក្កដ្ឋិតោ ន ឧស្មាទកជាតោ តត្ថ ចក្កមា
 បុរិសោ សកំ មុខនិមិត្តំ បច្ឆវេក្ខមាណោ យ ថាក្ខតំ
 បជាណេយ្យ បស្សេយ្យ ។ វរមេវ ទោ ព្រាហ្មណ យស្មី
 សមយេ ន ព្យាចានបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតិ ន
 ព្យាចានបរេតេន ឧប្បន្នស្ស ច ព្យាចានស្ស ជិស្សរណំ
 យ ថាក្ខតំ បជាណតិ បស្សតិ អត្តត្ថម្យំ តស្មី សមយេ
 យ ថាក្ខតំ បជាណតិ បស្សតិ បរត្ថម្យំ ។ ឧភយត្ថម្យំ
 ។ បេ ។ ទីយរត្តំ អសជ្ឈាយកតាបិ មន្តា បដិកន្តិ បកេវ
 សជ្ឈាយកតា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[៦១៣] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលមានចិត្តដែល
 ព្យាបាទមិនរូបវ័ត ដែលព្យាបាទមិនគ្របសន្តត៍ រមែងដឹងច្បាស់ ឃើញ
 ច្បាស់ នូវការរលាស់ព្យាបាទដែលកើតហើយ ក្នុងសម័យណា ក្នុង
 សម័យនោះ រមែងដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ នូវប្រយោជន៍ខ្លួនផង នូវ
 ប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ។ នូវប្រយោជន៍ទាំង ២ ផង ។ បេ ។ ឯមន្ត
 ទាំងឡាយ បើទុកជាមិនស្វាធាយអស់កាលយូរ ក៏គង់ភ្លឺច្បាស់បាន
 មន្តដែលស្វាធាយ ចាំបាច់និយាយថ្មី ។

[៦១៤] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បាត្រពេញដោយទឹក មិនក្តៅ មិន
 តុះតោរដោយភ្លើង មិនមានចំហាយទឹកហុយឡើងទេ បុរសមានភ្នែកភ្លឺ
 ឆ្លុះមើលស្រមោលមុខរបស់ខ្លួនក្នុងទឹកនោះ គប្បីដឹងច្បាស់ ឃើញ
 ច្បាស់បាន យ៉ាងណាមិញ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលមានចិត្តដែល
 ព្យាបាទមិនរូបវ័ត ដែលព្យាបាទមិនគ្របសន្តត៍ រមែងដឹងច្បាស់ ឃើញ
 ច្បាស់ នូវការរលាស់ព្យាបាទដែលកើតហើយ ក្នុងសម័យណា ក្នុង
 សម័យនោះ រមែងដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ នូវប្រយោជន៍ខ្លួនផង នូវ
 ប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ។ នូវប្រយោជន៍ទាំង ២ ផង ។ បេ ។ ឯមន្ត
 ទាំងឡាយ បើទុកជាមិនស្វាធាយអស់កាលយូរ ក៏គង់ភ្លឺច្បាស់បាន
 មន្តដែលស្វាធាយ ចាំបាច់និយាយថ្មី យ៉ាងនោះដែរ ។

ពោធិ្ឋន្តរដ្ឋកំ

(៦០៥) បុន ចបរំ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ ន
 ដីនមិទ្ធិបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតំ ន ដីនមិទ្ធិបរេតេន
 ឧប្បន្នស្ស ច ដីនមិទ្ធិស្ស និស្សរណំ យថាក្ខតំ បជា-
 នាតំ បស្សតិ អត្តត្ថម្បំ តស្មី សមយេ យថាក្ខតំ ប-
 ជានាតំ បស្សតិ បរត្ថម្បំ ។ ឧកយត្ថម្បំ ។ បេ ។ ទី-
 យរត្តំ អសជ្ឈាយកតាបំ មន្តា បដិកន្តិ បកេវ សជ្ឈា-
 យកតា ។

(៦០៦) សេយ្យថាបំ ព្រាហ្មណ ឧទបត្តោ ន
 សេវាលបណាកបរិយោនទ្វោ តត្ថ ចក្កុមា បុរិសោ
 សកំ មុខនិមិត្តំ បច្ចវេក្កុមាណោ យថាក្ខតំ បជាធម្មយ្យ
 បស្សេយ្យ ។ ឯវមេវ ទោ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ
 ន ដីនមិទ្ធិបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតំ ន ដីនមិទ្ធិប-
 រេតេន ឧប្បន្នស្ស ច ដីនមិទ្ធិស្ស និស្សរណំ យថាក្ខតំ
 បជានាតំ បស្សតិ អត្តត្ថម្បំ តស្មី សមយេ យថាក្ខតំ
 បជានាតំ បស្សតិ បរត្ថម្បំ ។ ឧកយត្ថម្បំ ។ បេ ។
 ទីយរត្តំ អសជ្ឈាយកតាបំ មន្តា បដិកន្តិ បកេវ
 សជ្ឈាយកតា ។

ពោធិ៍សាត់

(៦១៥) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលមានចិត្តដែល
 មិនមិច្ឆាមិនរូបរិត ដែលមិនមិច្ឆាមិនគ្របសង្កត់ រមែងដឹងច្បាស់ ឃើញ
 ច្បាស់ នូវការរលាស់មិនមិច្ឆាដែលកើតហើយ ក្នុងសម័យណា ក្នុង
 សម័យនោះ រមែងដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ នូវប្រយោជន៍ខ្លួនផង នូវ
 ប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ។ នូវប្រយោជន៍ទាំង ២ ផង ។ បេ ។ ឯមន្ត
 ទាំងឡាយ បើទុកជាមិនស្វាធ្យាយអស់កាលយូរ ក៏គង់ភ្នំច្បាស់បាន
 មន្តដែលស្វាធ្យាយ ចាំបាច់និយាយថ្វី ។

(៦១៦) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បាត្រដែលពេញដោយទឹក មិន
 មានសារាយនឹងចក្រត្រៀមត្រាជុំជិតទេ បុរសមានភ្នែកភ្នំ ធ្លុះមើលស្រ-
 មោលមុខរបស់ខ្លួនក្នុងទឹកនោះ គប្បីដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់បាន មាន
 ទុបមាដូចម្តេចមិញ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលមានចិត្តដែលមិនមិច្ឆាមិន
 រូបរិត ដែលមិនមិច្ឆាមិនគ្របសង្កត់ រមែងដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ នូវ
 ការរលាស់មិនមិច្ឆាដែលកើតហើយ ក្នុងសម័យណា ក្នុងសម័យនោះ
 រមែងដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ នូវប្រយោជន៍ខ្លួនផង នូវប្រយោជន៍
 អ្នកដទៃផង ។ នូវប្រយោជន៍ទាំង ២ ផង ។ បេ ។ ឯមន្តទាំងឡាយ
 បើទុកជាមិនស្វាធ្យាយអស់កាលយូរ ក៏គង់ភ្នំច្បាស់បាន មន្តដែលស្វា-
 ធ្យាយ ចាំបាច់និយាយថ្វី មានទម្រង់ដូច្នោះដែរ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស បហារាវត្តោ

(៦០៧) បុន ចបរំ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ ន

ឧទ្ធច្ចក្កក្កច្ចបរយុដ្ឋិតេន បេតសា វិហារតំ ន ឧទ្ធច្ច-

ក្កក្កច្ចបរេតេន ឧប្បន្នស្ស ច ឧទ្ធច្ចក្កក្កច្ចស្ស និស្ស

រណំ យថាក្ខតំ បជាណតំ បស្សតំ អត្តត្ថម្បំ តស្មី

សមយេ យថាក្ខតំ បជាណតំ បស្សតំ បរត្ថម្បំ ។ ឧ-

កយត្ថម្បំ ។ បេ ។ ទីយរត្តំ អសជ្ឈាយកតាថ មន្តា

បដិកន្តិ បកេវ សជ្ឈាយកតា ។

(៦០៨) សេយ្យថាថិ ព្រាហ្មណ ឧទបត្តោ ន

វារេវតោ ន ចលិតោ ន កន្តោ ន ឧមិជាតោ តត្ត

ចក្កមា បុរិសោ សកំ មុខនិមិត្តំ បច្ចវេក្ខមាណោ យ-

ថាក្ខតំ បជាធមយ្យ បស្សយ្យ ។ វរមេវ ទោ ព្រាហ្មណ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ្គ

(៦១៧) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលមានចិត្តដែល

ទទួលបានកិច្ចការល្អ ដែលទទួលបានកិច្ចការល្អគ្រប់សង្កត់ រមែងដឹងច្បាស់

ឃើញច្បាស់ នូវការលាស់ទទួលបានកិច្ចការល្អ ក្នុងសម័យណា

ក្នុងសម័យនោះ រមែងដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ នូវប្រយោជន៍ខ្លួនផង

នូវប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ។ នូវប្រយោជន៍ទាំង ២ ផង ។ បេ ។ ឯមន្ត

ទាំងឡាយ បើទុកជាមិនស្វាធាយអស់កាលយូរ ក៏គង់ភ្លឺច្បាស់បាន

មន្តដែលស្វាធាយ ចាំបាច់និយាយថ្មី ។

(៦១៨) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បាត់ដែលពេញដោយទឹក មិន

ត្រូវខ្យល់បក់បោក មិនរំភើប មិនបែក មិនកើតទៅជាលកទេ បុរស

មានភ្នែកភ្លឺ ឆ្លុះមើលស្រមោលមុខរបស់ខ្លួនក្នុងទឹកនោះ គប្បីដឹងច្បាស់

ឃើញច្បាស់បាន មានទុបមាដូចម្តេចមិញ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍

ពោធិ៍សាត់

យស្មី សមយេ ន ឧទ្ធចក្កក្កច្ចបរយុដ្ឋិតេន ចេតសា
 វិហារតិ ន ឧទ្ធចក្កក្កច្ចបរេតេន ឧប្បន្នស្ស ច ឧទ្ធច-
 ក្កក្កច្ចស្ស និស្សរណំ យថាក្ខតំ បជាណតិ បស្សតិ
 អត្តត្ថម្បិ តស្មី សមយេ យថាក្ខតំ បជាណតិ បស្ស-
 តិ បាត្ថម្បិ ។ ឧកយត្ថម្បិ ។ បេ ។ ធីយរត្តំ អសដ្ឋិ-
 យកតាបិ មន្តា បដិកន្តំ បកេវ សដ្ឋិយកតា ។

[៦០៧] បុន ចបរំ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ

ន វិចិត្តិច្ឆាបរយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតិ ន វិចិត្តិច្ឆាប-
 រេតេន ឧប្បន្នាយ ច វិចិត្តិច្ឆាយ និស្សរណំ យថាក្ខតំ
 បជាណតិ បស្សតិ អត្តត្ថម្បិ តស្មី សមយេ យថាក្ខតំ
 បជាណតិ បស្សតិ បាត្ថម្បិ តស្មី សមយេ យថាក្ខតំ
 បជាណតិ បស្សតិ ឧកយត្ថម្បិ តស្មី សមយេ យថា-
 ក្ខតំ បជាណតិ បស្សតិ ។ បេ ។

ពោធិ៍សាត់

បុគ្គលមានចិត្តដែលទទួលបានកិត្តិយស ដែលទទួលបានគ្របសណ្ឋិត
 រមែងដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ នូវការរលាស់ទទួលបានកិត្តិយស
 ក្នុងសម័យណា ក្នុងសម័យនោះ រមែងដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ នូវ
 ប្រយោជន៍ខ្លួនផង នូវប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ។ នូវប្រយោជន៍ទាំង
 ផង ។ បេ ។ ឯមន្តទាំងឡាយ បើទុកជាមិនស្វាគ្រាមអស់កាលយូរ ក៏
 គង់ភ្លឺច្បាស់បាន មន្តដែលស្វាគ្រាម ចាំបាច់និយាយថ្មី មានទបមេឃ្យ
 ដូច្នោះដែរ ។

(៦១៧) ម្នាលព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលមានចិត្តដែលវិចិត្តិក្ខា
 មិនរួបរឹត ដែលវិចិត្តិក្ខាមិនគ្របសណ្ឋិត រមែងដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់
 នូវការរលាស់វិចិត្តិក្ខាដែលកើតហើយ ក្នុងសម័យណា ក្នុងសម័យនោះ
 រមែងដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ នូវប្រយោជន៍ខ្លួនផង ក្នុងសម័យនោះ
 រមែងដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ នូវប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ក្នុងសម័យ
 នោះ រមែងដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ នូវប្រយោជន៍ទាំង ២ ផង ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវដ្តោ

[២៤០] សេយ្យដាច់ ព្រាហ្មណ ឧទបត្តោ អន្លោ
 វិប្បសន្នោ អនាវលោ អាលោកេ និក្ខត្តោ តត្ថ ចត្តុ-
 មា បុរិសោ សកំ ឥឡនិមិត្តំ បច្ឆវេក្ខមាណោ យថាក្ខតំ
 បដានេយ្យ បស្សេយ្យ ។ ឯវមេវ ទោ ព្រាហ្មណ យស្មី
 សមយេ ន វិចីក្ខត្តាបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតិ ន
 វិចីក្ខត្តាបរេតេន ឧប្បន្នាយ ច វិចីក្ខត្តាយ និស្សរណំ
 យថាក្ខតំ បដានាតិ បស្សតិ អត្តត្ថម្បិ តស្មី សមយេ
 យថាក្ខតំ បដានាតិ បស្សតិ វាត្តម្បិ តស្មី សមយេ
 យថាក្ខតំ បដានាតិ បស្សតិ ឧកយត្ថម្បិ តស្មី សម-
 យេ យថាក្ខតំ បដានាតិ បស្សតិ ទីយវត្តំ អសជ្ឈា-
 យកតាបិ មន្តា បដិកន្តិ បកេវ សជ្ឈាយកតា ។

[២៤១] អយំ ទោ ព្រាហ្មណ ហេតុ អយំ បច្ឆ-
 យោ យេនេកេនា ទីយវត្តំ អសជ្ឈាយកតាបិ មន្តា
 បដិកន្តិ បកេវ សជ្ឈាយកតា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិវុទ្ធ

[៦២០] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បាត្រដែលពេញដោយទឹកថ្លា ស្អាត
 មិនល្អក់ គេទុកជាក្នុងកន្លែងភ្នំ ឬរសមានភ្នែកភ្នំ ឆ្មុះមើលស្រមោល
 មុខរបស់ខ្លួនក្នុងទឹកនោះ គប្បីដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់បាន មានទេមហា
 ដូចម្តេចមិញ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលមានចិត្តដែលរិច្ចកិច្ចាមិនរូបរិត
 ដែលរិច្ចកិច្ចាមិនគ្របសង្កត់ រមែងដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ នូវការ
 រលាស់រិច្ចកិច្ចាដែលកើតហើយ ក្នុងសម័យណា ក្នុងសម័យនោះ រមែង
 ដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ នូវប្រយោជន៍ខ្លួនផង ក្នុងសម័យនោះ រមែង
 ដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ នូវប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ក្នុងសម័យនោះ
 រមែងដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ នូវប្រយោជន៍ទាំង២ផង ឯមន្តទាំង
 ឡាយ បើទុកជាមិនស្វាធាយអស់កាលយូរ ក៏គង់ភ្លឺច្បាស់បាន មន្ត
 ដែលស្វាធាយ ចាំបាច់និយាយថ្វី មានទេមេឃ្យដូច្នោះដែរ ។

[៦២១] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ នេះឯងជាហេតុ នេះឯងជាបច្ច័យ
 ដែលជួនណា មន្តទាំងឡាយ បើទុកជាមិនស្វាធាយអស់កាលយូរ ក៏គង់
 ភ្លឺច្បាស់បាន មន្តដែលស្វាធាយ ចាំបាច់និយាយថ្វី ។

ព្រាជ្ឈស្តុដ្ឋកំ

(៦២២) សត្តមេវំ ព្រាហ្មណ ពោជ្ឈង្គោ អនា-
 វរណា អនិវរណា ចេតសោ អនុបត្តិលេសោ ភាវិតា
 ពហុលីកតា វិជ្ជាវិមុត្តិដលសច្ចិកិរិយាយ សំវត្តន្តិ ។
 កតមេ សត្ត ។ សតិសម្មោជ្ឈង្គោ ខោ ព្រាហ្មណ
 អនាវរណា អនិវរណា ចេតសោ អនុបត្តិលេសោ
 ភាវិតា ពហុលីកតា វិជ្ជាវិមុត្តិដលសច្ចិកិរិយាយ
 សំវត្តន្តិ ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គោ ខោ ព្រាហ្មណ
 អនាវរណា អនិវរណា ចេតសោ អនុបត្តិលេសោ
 ភាវិតា ពហុលីកតា វិជ្ជាវិមុត្តិដលសច្ចិកិរិយាយ
 សំវត្តន្តិ ។ ឥមេ ខោ ព្រាហ្មណ សត្ត ពោជ្ឈង្គោ អ-
 នាវរណា អនិវរណា ចេតសោ អនុបត្តិលេសោ ភាវិតា
 ពហុលីកតា វិជ្ជាវិមុត្តិដលសច្ចិកិរិយាយ សំវត្តន្តិ ។

(៦២៣) ឃំ វុត្តេ សតារវោ ព្រាហ្មណោ ភក្ខវន្តំ
 ឯតទរោច អភិក្កន្តំ កោ តោតម ។ បេ ។ ឧបាសកំ
 មំ កំ តោតមោ ធារេតុ អជ្ឈតក្កេ ចាលុបេតំ សរ-
 ណាជ្ឈតន្តិ ។

ពោជ្ឈន្តធម្មក

(៦២២) ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ពោជ្ឈន្តទាំង ៧ នេះឯង ជាធម៌មិន
 រារាំង មិនបាំងបិទ មិនមានគ្រឿងសៅហ្មងចិត្ត បើអប់រំបន្តិច្យុច្រើន
 ហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវផលនៃវិជ្ជានឹងវិមុត្តិ ។
 ពោជ្ឈន្តទាំង ៧ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ សតិសម្មាជ្ឈន្ត
 ជាធម៌មិនរារាំង មិនបាំងបិទ មិនមានគ្រឿងសៅហ្មងចិត្ត បើអប់រំបន្តិច្យុ
 ច្រើនហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវផលនៃវិជ្ជានឹង
 វិមុត្តិ ។ បេ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ឧបេក្ខាសម្មាជ្ឈន្ត ជាធម៌មិនរារាំង
 មិនបាំងបិទ មិនមានគ្រឿងសៅហ្មងចិត្ត បើអប់រំបន្តិច្យុច្រើនហើយ
 តែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវផលនៃវិជ្ជានឹងវិមុត្តិ ។ ម្នាល
 ព្រាហ្មណ៍ ពោជ្ឈន្តទាំង ៧ នេះហើយ ដែលជាធម៌មិនរារាំង មិនបាំង
 បិទ មិនមានគ្រឿងសៅហ្មងចិត្ត ដែលអប់រំបន្តិច្យុហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវផលនៃវិជ្ជានឹងវិមុត្តិ ។

(៦២៣) កាលដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះ
 ហើយ សតារាព្រាហ្មណ៍បានក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា
 បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ពីពោះណាស់ ។ បេ ។ សូមព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
 ចាំទុកនូវខ្ញុំព្រះអង្គថាជាឧបាសកដល់នូវសរណគមន៍ស្មើដោយជីវិត ចាប់
 តាំងអំពីថ្ងៃនេះតទៅ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវរិយោ

[៦២៤] ឯវុច្ឆេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ កកវា រាជ-
 កហោ វិហារតិ តិជ្ឈក្រដេ បព្វតេ ។ អថោ អកយោ
 រាជកុមារោ យេន កកវា តេនុបស្ក័មំ ធុបស្ក័-
 មំត្វា កកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសំទិ ។ ឯកមន្តំ
 និសំន្នោ ខោ អកយោ រាជកុមារោ កកវន្តំ ឯតទ-
 រោច ។

[៦២៥] ប្ញរណោ កន្តេ កស្សនោ ឯវហហ នត្តិ
 ហេតុ នត្តិ បច្ចយោ អញ្ញាណាយ អនិស្សនាយ អ-
 ហេតុ អប្បច្ចយោ អញ្ញាណំ អនិស្សនំ ហោតិ ។ នត្តិ
 ហេតុ នត្តិ បច្ចយោ ញាណាយ និស្សនាយ អហេតុ
 អប្បច្ចយោ ញាណំ និស្សនំ ហោតីតិ ។ ឥធិ កកវា
 កិមាហាតិ ។

[៦២៦] អត្តិ រាជកុមារ ហេតុ អត្តិ បច្ចយោ
 អញ្ញាណាយ អនិស្សនាយ សហេតុ សប្បច្ចយោ
 អញ្ញាណំ អនិស្សនំ ហោតិ ។ អត្តិ រាជកុមារ ហេតុ
 អត្តិ បច្ចយោ ញាណាយ និស្សនាយ សហេតុ សប្ប-
 ច្ចយោ ញាណំ និស្សនំ ហោតីតិ ។

សុត្តនិបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[៦២៤] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគទ្រង់សម្រេចព្រះវិហារបថលើភ្នំគិរីវ្យក្នុង ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ ។
 គ្រានោះឯង អកយរាជកុមារស្តេចចូលទៅតាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះ
 ចូលទៅដល់ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។
 លុះអកយរាជកុមារគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបទ្រង់ត្រាស់សួរព្រះដ៏
 មានព្រះភាគដូច្នោះថា

[៦២៥] បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បូរណកស្សបបាននិយាយយ៉ាង
 នេះថា ហេតុ បច្ច័យ នៃការមិនដឹង មិនឃើញ មិនមានឡើយ ការមិន
 ដឹង មិនឃើញ ឥតមានហេតុ ឥតមានបច្ច័យទេ ។ ហេតុ បច្ច័យ នៃ
 ការដឹង ការឃើញ មិនមានឡើយ ការដឹង ការឃើញ ឥតមានហេតុ
 ឥតមានបច្ច័យទេ ។ ចុះព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ក្នុងសេចក្តីនេះថាដូចម្តេច ។

[៦២៦] ម្នាលរាជកុមារ ហេតុ បច្ច័យ នៃការមិនដឹង មិន
 ឃើញ រមែងមាន ការមិនដឹង មិនឃើញ រមែងមានហេតុ មាន
 បច្ច័យ ។ ម្នាលរាជកុមារ ហេតុ បច្ច័យ នៃការដឹង ការឃើញ មាន
 ការដឹង ការឃើញ រមែងមានហេតុ មានបច្ច័យ ។

ពោធិ៍សាត់

(៦២៧) កតមោ កន្ថេ ហេតុ កតមោ បច្ចយោ
អញ្ញណាយ អនុស្សនាយ ។ កតំ សហេតុ សប្បច្ច-
យោ អញ្ញណំ អនុស្សនំ ហោតីតំ ។

(៦២៨) យស្មី ខោ រាជកុមារ សមយេ កា-
មភាគបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតំ កាមភាគបរេនេន
ឧប្បន្នស្ស ច កាមភាគស្ស និស្សរណំ យថាក្ខតំ
នប្បជាតាតំ ន បស្សតំ ។ អយម្បិ ខោ រាជកុមារ
ហេតុ អយំ បច្ចយោ អញ្ញណាយ អនុស្សនាយ ។
វិវម្បិ សហេតុ សប្បច្ចយោ អញ្ញណំ អនុស្សនំ
ហោតី ។

(៦២៩) បុន ចបរំ រាជកុមារ យស្មី សមយេ
ព្យាបាទបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតំ ព្យាបាទបរេនេន
ឧប្បន្នស្ស ច ព្យាបាទស្ស និស្សរណំ យថាក្ខតំ
នប្បជាតាតំ ន បស្សតំ ។ អយម្បិ ខោ រាជកុមារ
ហេតុ អយំ បច្ចយោ អញ្ញណាយ អនុស្សនាយ ។
វិវម្បិ សហេតុ សប្បច្ចយោ អញ្ញណំ អនុស្សនំ
ហោតី ។

ពោធិ៍សាត់

(៦២៧) បតីត្រូវព្រះអង្គដំបូង ហេតុ បច្ច័យ នៃការមិនដឹង
មិនឃើញ តើដូចម្តេច ។ ការមិនដឹង មិនឃើញ រមែងមានហេតុ មាន
បច្ច័យដូចម្តេច ។

(៦២៨) ម្នាលរាជកុមារ ក្នុងសម័យដែលបុគ្គលមានចិត្តដែល
កាមរាគ្គបរិភោគ ដែលកាមរាគ្គគ្របសង្កត់ រមែងមិនដឹង មិនឃើញច្បាស់
នូវការរលាស់កាមរាគដែលកើតហើយ ។ ម្នាលរាជកុមារ នេះឯងជា
ហេតុ នេះជាបច្ច័យ នៃការមិនដឹង មិនឃើញ ។ ការមិនដឹង មិនឃើញ
រមែងមានហេតុ មានបច្ច័យយ៉ាងនេះ ។

(៦២៩) ម្នាលរាជកុមារ មួយទៀត ក្នុងសម័យដែលបុគ្គលមាន
ចិត្តដែលព្យាបាទបរិភោគ ដែលព្យាបាទគ្របសង្កត់ រមែងមិនដឹង មិន
ឃើញច្បាស់ នូវការរលាស់ព្យាបាទដែលកើតហើយ ។ ម្នាលរាជកុមារ
នេះឯងជាហេតុ នេះឯងជាបច្ច័យ នៃការមិនដឹង មិនឃើញ ។ ការ
មិនដឹង មិនឃើញ រមែងមានហេតុ មានបច្ច័យយ៉ាងនេះ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវេក្ខោ

[៦៣០] បុន ចប់ រាជកុមារ យស្មី សមយេ
ដឹងមិទ្ធិបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា ។

[៦៣១] ឧទ្ធច្ឆកុក្កុច្ឆបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា ។

[៦៣២] វិចិត្តាបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតិ
វិចិត្តាបរេតេន ឧប្បន្ទាយ ច វិចិត្តាបរិយុដ្ឋិតេន ទិស្សរណំ
យថាក្ខតំ នប្បជាតាតិ ន បស្សតិ ។ អយម្បិ ខោ
រាជកុមារ ហេតុ អយំ បច្ឆយោ អញ្ញាយ អ.
នស្សនាយ ។ ឯវម្បិ សហេតុ សប្បច្ឆយោ អញ្ញាយ
អនស្សនំ ហោតីតិ ។

[៦៣៣] កោ នាមាយំ កន្តេ ធម្មបរិយាយោតិ ។
ដីវណា នាមេតេ រាជកុមារាតិ ។ តត្ស ភគវា ដីវ.
រណា តត្ស សុគត ដីវណា ឯកមេតេនបិ ខោ កន្តេ
ដីវណោន អភិក្ខតោ យថាក្ខតំ នប្បជានេយ្យ ន
បស្សយ្យ កោ បន វានោ បញ្ចហិ ដីវណេហិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារគ្គ

(៦៣០) ម្ចាស់រាជកុមារ មួយទៀត ក្នុងសម័យដែលបុគ្គល
មានចិត្តដែលមិនមិនបរិភក្ត ។

(៦៣១) បុគ្គលមានចិត្តដែលទទួលបានចរិយាបរិភក្ត ។

(៦៣២) បុគ្គលមានចិត្តដែលរិច្ចកិច្ចារបរិភក្ត ដែលរិច្ចកិច្ចាគ្រប
សង្កត់ រមែងមិនដឹង មិនឃើញច្បាស់ នូវការរលាស់រិច្ចកិច្ចាដែលកើត
ហើយទេ ។ ម្ចាស់រាជកុមារ នេះឯងជាហេតុ នេះឯងជាបច្ច័យ នៃការ
មិនដឹង មិនឃើញ ។ ការមិនដឹង មិនឃើញ រមែងមានហេតុ មាន
បច្ច័យយ៉ាងនេះ ។

(៦៣៣) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម្មបរិយាយនេះ តើឈ្មោះ
ដូចម្តេច ។ ម្ចាស់រាជកុមារ ធម្មបរិយាយទាំងនេះ ឈ្មោះថានិវរណៈ ។
បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ឲ្យឈ្មោះថានិវរណៈសមហើយ បពិត្រព្រះ
សុគត ឲ្យឈ្មោះថានិវរណៈសមហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូម្បី
បុគ្គលដែលមាននិវរណៈមួយៗ គ្របសង្កត់ គង់មិនគប្បីដឹង មិនគប្បី
ឃើញច្បាស់ទៅហើយ នឹងបាច់និយាយថ្មីដល់ទៅនិវរណធម៌ទាំង៥
គ្របសង្កត់ ។

ពោធិ៍សាត់

[៦៣៤] កតមោ បន កន្លែ ហេតុ កតមោ បច្ចុ-
យោ ញាណាយ ទស្សនាយ ។ កថំ សហេតុ សប្ប-
ច្ចយោ ញាណំ ទស្សនំ ហោតីតិ ។

[៦៣៥] ឥត រាជកុមារ កិក្ខុ សនិសម្ពោជ្ឈង្គំ
ការេតិ វិវេកនិស្ស័តំ វិរាគនិស្ស័តំ និរោធនិស្ស័តំ
វោស្សក្កបរិណាមី ។ សោ សនិសម្ពោជ្ឈង្គំ ការេតិ^(១)
តេន ចិត្តេន យថាក្ខតំ បជាធាតិ បស្សតិ ។ អយម្បិ
ខោ រាជកុមារ ហេតុ អយំ បច្ចុយោ ញាណាយ
ទស្សនាយ ។ ឯវម្បិ សហេតុ សប្បច្ចយោ ញាណំ
ទស្សនំ ហោតិ ។

[៦៣៦] មុន ចបរំ រាជកុមារ កិក្ខុ ។ បេ ។ ឧ-
បេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គំ ការេតិ វិវេកនិស្ស័តំ វិរាគនិស្ស័តំ
និរោធនិស្ស័តំ វោស្សក្កបរិណាមី ។ សោ ឧបេក្ខា-
សម្ពោជ្ឈង្គំ ការេតិ តេន ចិត្តេន យថាក្ខតំ បជាធាតិ
បស្សតិ ។ អយំចិ ខោ រាជកុមារ ហេតុ អយំ
បច្ចុយោ ញាណាយ ទស្សនាយ ។ ឯវម្បិ សហេតុ
សប្បច្ចយោ ញាណំ ទស្សនំ ហោតីតិ ។

---

១ ឧ. ម. ការិពេន ។

ពោធិ៍សាត់

(៦៣៤) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះហេតុ បច្ច័យ នៃការដឹង
ការឃើញ តើដូចម្តេច ។ ការដឹង ការឃើញ វែមន៍មានហេតុ មាន
បច្ច័យដូចម្តេច ។

(៦៣៥) ម្នាលរាជកុមារ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចម្រើនសតិ-
សម្មាជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាស
ចាកភក្តៈ អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្កើនទៅកាន់សេចក្តីលះបង់ ។ ភិក្ខុ
នោះ ចម្រើនសតិសម្មាជ្ឈង្គ ក៏ដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ ដោយសារ
ចិត្តនោះ ។ ម្នាលរាជកុមារ នេះឯងជាហេតុ នេះឯងជាបច្ច័យ នៃការ
ដឹង ការឃើញ ។ ការដឹង ការឃើញ វែមន៍មានហេតុ មានបច្ច័យ
យ៉ាងនេះ ។

(៦៣៦) ម្នាលរាជកុមារ មួយទៀត ភិក្ខុ ។ បេ ។ ចម្រើន
ទេវតាសម្មាជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការ
ប្រាសចាកភក្តៈ អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្កើនទៅកាន់សេចក្តីលះបង់ ។
ភិក្ខុនោះ ចម្រើនទេវតាសម្មាជ្ឈង្គ ក៏ដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ ដោយ
សារចិត្តនោះ ។ ម្នាលរាជកុមារ នេះឯងជាហេតុ នេះឯងជាបច្ច័យ
នៃការដឹង ការឃើញ ។ ការដឹង ការឃើញ វែមន៍មានហេតុ មាន
បច្ច័យយ៉ាងនេះ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិញ្ញោ

(៦៣៧) កោ ធាមាយំ កន្លេ ធម្មបរិយាយោតិ ។
 ពោជ្ឈង្គា ធាមេតេ រាជកុមារាតិ ។ តត្ស ភកវា
 ពោជ្ឈង្គា តត្ស សុភត ពោជ្ឈង្គា ឯកមេតេនបិ ទោ
 កន្លេ ពោជ្ឈង្គេន សមន្តាគតោ យថាភ្នំ បដានេយ្យ
 បស្សេយ្យ កោ បន វានោ សត្តហំ ពោជ្ឈង្គេហិ ។
 យោបិ មេ កន្លេ តិជ្ឈក្កដំ បព្វតំ អាហេហន្តស្ស កា-
 យកិលមថោ ចិត្តកិលមថោ សោបិ មេ បដិប្បស្ស-
 ន្តោ ធម្មោ ច មេ អភិសមេតោតិ ។

ឧទ្ធានំ វិវិទិ

អាហារាបរិយាយេន្តិ
 មិត្តំ^(១) សតារវេន ច
 អកយោ បុច្ឆិតោ បព្វំ
 តិជ្ឈក្កដំ បព្វតេតិ ។

ពោជ្ឈង្គសំយុត្តស្ស ពោជ្ឈង្គធម្មំ ធម្មំ ។

១ ឧ, ម, មេត្តំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារគ្គ

(៦៣៧) បតិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ធម្មបរិយាយនេះ តើឈ្មោះ
 ដូចម្តេច ។ ម្នាលរាជកុមារ ធម្មបរិយាយទាំងនេះ ឈ្មោះថាពោជ្ឈង្គ ។
 បតិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ឈ្មោះពោជ្ឈង្គសមហើយ បតិត្រព្រះសុគត
 ឈ្មោះពោជ្ឈង្គសមហើយ បតិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូម្បីបុគ្គលដែលប្រ-
 កបដោយពោជ្ឈង្គមួយៗ ក៏គប្បីដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ទៅហើយ នឹង
 ចាំបាច់និយាយថ្វីដល់ទៅបុគ្គលប្រកបដោយពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ។ បតិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចំរើន កាលខ្ញុំព្រះអង្គឡើងភ្នំគុដ្ឋក្នុង ក៏មានសេចក្តីលំបាក
 កាយលំបាកចិត្ត (ឥឡូវ) ខ្ញុំព្រះអង្គបានរម្ងាប់សេចក្តីលំបាកកាយ និង
 លំបាកចិត្តនោះហើយ ទាំងធម៌ខ្ញុំព្រះអង្គក៏បានត្រាស់ដឹងច្បាស់ហើយ ។

មាតិកាទូទៅ

គំនិយាយអំពីអាហារ អំពីបរិយាយ អំពីភ្លើង អំពីផ្សាយ
 មេត្តា អំពីរឿងសភាវព្រាហ្មណ៍ អំពីរឿងអភយរាជកុមារ
 សួរប្រស្នាទាក្នុងភ្នំគុដ្ឋ ។

ពោជ្ឈីវស្ស អាតាបុតាទិបេយ្យលោ

(២៣៨) សាវត្ថំនិទានំ ។ អដ្ឋកសញ្ញា ភិក្ខុវេ

ភាវីតា ពហុលីកតា មហាប្បលា ហោតិ មហានិសំ-

សា ។ កតំ ភាវីតា ច ភិក្ខុវេ អដ្ឋកសញ្ញា កតំ

ពហុលីកតា មហាប្បលា ហោតិ មហានិសំសា ។ ឥធម

ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អដ្ឋកសញ្ញាសហគតំ សតិសម្មោជ្ឈនំ

ភាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ វិរាគនិស្ស័តំ ជិរោធនិស្ស័តំ

វោស្សក្កបរិណាមី ។ បេ ។ អដ្ឋកសញ្ញាសហគតំ ទ-

បេត្តាសម្មោជ្ឈនំ ភាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ វិរាគនិស្ស័តំ

ជិរោធនិស្ស័តំ វោស្សក្កបរិណាមី ។ ឃំ ភាវីតា ទោ

ភិក្ខុវេ អដ្ឋកសញ្ញា ឃំ ពហុលីកតា មហាប្បលា

ហោតិ មហានិសំសាតិ ។

ពោជ្ឈង្គំ អាត្មាបាតាទីបេយ្យាល

(៦៣៨) សារត្ថំនំមាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អដ្ឋកសញ្ញា^(១)
ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងមានផលច្រើន
មានអានិសង្សច្រើន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អដ្ឋកសញ្ញា ដែលបុគ្គល
បានចំរើនហើយដូចម្តេច បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយដូចម្តេច ទើបជាគុណ
ជាតិមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
ក្នុងសាសនានេះ ចំរើនសតិសម្មាជ្ឈង្គំ ប្រកបដោយអដ្ឋកសញ្ញា ដែល
អាស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវសេចក្តីប្រាសចាកតម្រេក
អាស្រ័យនូវសេចក្តីរលត់ បង្កើនទៅកាន់សេចក្តីលះបង់ ។ បេ ។ ចំរើន
ទេវត្តាសម្មាជ្ឈង្គំ ប្រកបដោយអដ្ឋកសញ្ញា ដែលអាស្រ័យនូវសេចក្តី
ស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវសេចក្តីប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវសេចក្តី
រលត់ បង្កើនទៅកាន់សេចក្តីលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អដ្ឋក-
សញ្ញា ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយយ៉ាងនេះ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ
យ៉ាងនេះ ទើបជាគុណជាតិមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន ។

---

១ ក្បាល់កាល់ថាអដ្ឋក្នុងៗហៅថាអដ្ឋកសញ្ញា ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវដ្តោ

[៦៣៧] សាវត្ថំនិទានំ ។ អដ្ឋិកសញ្ញាយ ភិក្ខុវេ
 ការីតាយ ពហុល្លកតាយ ទ្ធិន្នំ វេលានំ អញ្ញតរំ
 វេលំ ចានិកត្ថំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ អញ្ញា សតិ វា ឧបាទិ-
 សេសេ អនាតាមិតា ។ កថំ ការីតាយ ច ខោ ភិក្ខុវេ
 អដ្ឋិកសញ្ញាយ កថំ ពហុល្លកតាយ ទ្ធិន្នំ វេលានំ
 អញ្ញតរំ វេលំ ចានិកត្ថំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ អញ្ញា សតិ
 វា ឧបាទិសេសេ អនាតាមិតា ។ ឥធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 អដ្ឋិកសញ្ញាសហគតំ សតិសម្មោជ្ឈន្តំ កាវេតិ ។ បេ ។
 ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈន្តំ កាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិវាទនិស្សិតំ
 ទិរោទនិស្សិតំ វេស្សត្តបរិណាមី ។ ឃរំ ការីតាយ ខោ
 ភិក្ខុវេ អដ្ឋិកសញ្ញាយ ឃរំ ពហុល្លកតាយ ទ្ធិន្នំ
 វេលានំ អញ្ញតរំ វេលំ ចានិកត្ថំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ អញ្ញ
 សតិ វា ឧបាទិសេសេ អនាតាមិតាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុដ្ឋ

[៦៣៧] សាវត្ថិនីទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ
អង្គិកសញ្ញា ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ បណ្តា
ផលទាំង ២ ផលណាមួយក៏កើតជាក់ស្តែង គឺនឹងបានអរហត្តផលក្នុង
បច្ចុប្បន្ន ឬបើទុបាទាននៅមានសេសសល់ ក៏គង់នឹងបានអនាគាមិផល
ដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអង្គិកសញ្ញា ដែលបុគ្គលបានចំរើន
ហើយដូចម្តេច បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយដូចម្តេច ទើបបណ្តាផលទាំង ២
ផលណាមួយក៏កើតជាក់ស្តែង គឺនឹងបានអរហត្តផលក្នុងបច្ចុប្បន្ន ឬបើ
ទុបាទាននៅមានសេសសល់ ក៏គង់បានអនាគាមិផលដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុកងសាសនានេះ ចំរើនសតិសម្មាជ្ឈង្គ ប្រកបដោយ
អង្គិកសញ្ញា ។ ថេ ។ ចំរើនទេវតាសម្មាជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យនូវសេចក្តី
ស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវសេចក្តីប្រាសចាកតម្រក អាស្រ័យនូវការរលត់
បង្ហាន់ទៅកាន់សេចក្តីលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើអង្គិក-
សញ្ញា ដែលបុគ្គលបានចំរើនយ៉ាងនេះហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនយ៉ាងនេះ
ហើយ ទើបបណ្តាផលទាំង ២ ផលណាមួយក៏កើតជាក់ស្តែង គឺនឹង
បានអរហត្តផលក្នុងបច្ចុប្បន្ន ឬបើទុបាទាននៅមានសេសសល់ ក៏គង់
បានអនាគាមិផលដែរ ។

ពោធិ៍ស្តុកស្ស អាណាថាវិយយាលោ

[២៤០] សាវត្ថុនិទានំ ។ អដ្ឋកសញ្ញា ភិក្ខុវេ

ការីតា ពហុលីកតា មហាតោ អត្តាយ សំវត្ថុតិ ។

កថំ ការីតា ច ភិក្ខុវេ អដ្ឋកសញ្ញា កថំ ពហុលី-

កតា មហាតោ អត្តាយ សំវត្ថុតិ ។ វេជ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ

អដ្ឋកសញ្ញាសហគតំ សតិសម្មោជ្ឈនំ ភាវេតិ ។ បេ ។

អដ្ឋកសញ្ញាសហគតំ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈនំ ភាវេតិ

វិវេកនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ ជិរោធនិស្សិតំ វោស្សក្ក-

បរិណាមី ។ វរិំ ការីតា ចោ ភិក្ខុវេ អដ្ឋកសញ្ញា

វរិំ ពហុលីកតា មហាតោ អត្តាយ សំវត្ថុតិ ។

ពោធិ្សន្ត អាសាណាទិយយុវល

(៦៤០) សាវត្ថិនីទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អដ្ឋកសញ្ញា
 ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីប្រយោជន៍ដ៏ធំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អដ្ឋកសញ្ញា ដែលបុគ្គល
 បានចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីប្រ-
 យោជន៍ដ៏ធំតើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 ចំរើនសតិសម្មាជ្ឈង្គ ប្រកបដោយអដ្ឋកសញ្ញា ។ បេ ។ ចំរើនឧបេក្ខា
 សម្មាជ្ឈង្គ ប្រកបដោយអដ្ឋកសញ្ញា ដែលអាស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់
 អាស្រ័យនូវសេចក្តីប្រាសចាកតម្រក អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្កើន
 ទៅកាន់ការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អដ្ឋកសញ្ញា ដែលបុគ្គល
 បានចំរើនយ៉ាងនេះហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនយ៉ាងនេះហើយ ប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីប្រយោជន៍ដ៏ធំ ។

សុត្តនិបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវេណ

[៦៤០] សាវត្ថិនិទានំ ។ អដ្ឋិកសញ្ញា ភិក្ខុវេ
 ការីតា ពហុលីកតា មហាតោ យោគក្ខេមាយ សំ-
 វត្ថុតិ ។ កថំ ការីតា ច ភិក្ខុវេ អដ្ឋិកសញ្ញា កថំ
 ពហុលីកតា មហាតោ យោគក្ខេមាយ សំវត្ថុតិ ។
 ឥធ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អដ្ឋិកសញ្ញាសហគតំ សតិសម្មោ-
 ជ្ឈន្តំ ភាវេតិ ។ បេ ។ អដ្ឋិកសញ្ញាសហគតំ ឧបេក្ខា-
 សម្មោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ វិវេកានិស្សំតំ វិវាគានិស្សំតំ និរោ-
 ធនិនិស្សំតំ វោស្សុត្តបរិណាមី ។ ឯវំ ការីតា ទោ ភិក្ខុវេ
 អដ្ឋិកសញ្ញា ឯវំ ពហុលីកតា មហាតោ យោគក្ខេ-
 មាយ សំវត្ថុតិ ។

[៦៤២] សាវត្ថិនិទានំ ។ អដ្ឋិកសញ្ញា ភិក្ខុវេ
 ការីតា ពហុលីកតា មហាតោ សំវេតាយ សំវត្ថុតិ ។
 កថំ ការីតា ច ភិក្ខុវេ អដ្ឋិកសញ្ញា កថំ ពហុលីកតា-
 មហាតោ សំវេតាយ សំវត្ថុតិ ។ ឥធ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 អដ្ឋិកសញ្ញាសហគតំ សតិសម្មោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិវេក

[៦៤១] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អដ្ឋកសញ្ញា
 ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីក្សេមចាកយោគដ៏ធំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អដ្ឋកសញ្ញា ដែល
 បុគ្គលបានចំរើនហើយដូចម្តេច បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយដូចម្តេច ទើប
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីក្សេមចាកយោគដ៏ធំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុង
 សាសនានេះ ចំរើនសតិសម្មាជ្ឈង្គ ប្រកបដោយអដ្ឋកសញ្ញា ។ បេ ។
 ចំរើនឧបេក្ខាសម្មាជ្ឈង្គ ប្រកបដោយអដ្ឋកសញ្ញា ដែលអាស្រ័យនូវ
 សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវសេចក្តីប្រាសចាកតម្រិក អាស្រ័យនូវ
 ការលេត់ បង្កើនទៅកាន់ការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អដ្ឋក-
 សញ្ញា ដែលបុគ្គលបានចំរើនយ៉ាងនេះហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនយ៉ាងនេះ
 ហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីក្សេមចាកយោគដ៏ធំ ។

[៦៤២] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អដ្ឋកសញ្ញា
 ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីសេចក្តីសំរេកដ៏ធំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអដ្ឋកសញ្ញា ដែល
 បុគ្គលបានចំរើនហើយដូចម្តេច បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយដូចម្តេច ដែល
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីសំរេកដ៏ធំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុង
 សាសនានេះ ចំរើនសតិសម្មាជ្ឈង្គ ប្រកបដោយអដ្ឋកសញ្ញា ។ បេ ។

ពោធិ៍សាត់ អាណាចក្រប្រយុទ្ធសាស្ត្រ

អង្គការសញ្ញាសហគតំ ឧបេក្ខាសម្ពោធជ្រុង ភាវេតិ វិវេ-
កនិស្សិត វិវកនិស្សិត ជំរោជនិស្សិត វោស្ស្តបរិ-
ណាមី ។ ឃុំ ភាវេតា ខោ ភិក្ខុវេ អង្គការសញ្ញា ឃុំ
ពហុលីកតា មហាតោ សំវេតាយ សំវត្តតិ ។

[៦៤៣] សាវត្តនិទានំ ។ អង្គការសញ្ញា ភិក្ខុវេ
ភាវេតា ពហុលីកតា មហាតោ ជាសុវិហារាយ សំ-
វត្តតិ ។ កង ភាវេតា ច ភិក្ខុវេ អង្គការសញ្ញា កង
ពហុលីកតា មហាតោ ជាសុវិហារាយ សំវត្តតិ ។ ៧៧
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អង្គការសញ្ញាសហគតំ សតិសម្ពោធជ្រុង
ភាវេតិ ។ បេ ។ អង្គការសញ្ញាសហគតំ ឧបេក្ខាសម្ពោ-
ធជ្រុង ភាវេតិ វិវេកនិស្សិត វិវកនិស្សិត ជំរោជនិស្សិ-
តំ វោស្ស្តបរិណាមី ។ ឃុំ ភាវេតា ខោ ភិក្ខុវេ អង្គ-
ការសញ្ញា ឃុំ ពហុលីកតា មហាតោ ជាសុវិហារាយ
សំវត្តតិ ។

ព្រះធម្មបទ អាណាថាទិបេយ្យល

ចំរើនឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តំ ប្រកបដោយអង្គិកសញ្ញា ដែលអាស្រ័យនូវ
សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវសេចក្តីប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការ
រលត់ បង្ហាន់ទៅកាន់ការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អង្គិកសញ្ញា
ដែលបុគ្គលបានចំរើនយ៉ាងនេះហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនយ៉ាងនេះហើយ
ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីសំរេតដ៏ធំ ។

[៦៤៣] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អង្គិកសញ្ញា
ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ
ដើម្បីការនៅជាសុខដ៏ធំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអង្គិកសញ្ញា ដែល
បុគ្គលបានចំរើនហើយដូចម្តេច បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយដូចម្តេច រមែង
ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការនៅជាសុខដ៏ធំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុង
សាសនានេះ ចំរើនសតិសម្ពោជ្ឈន្តំ ប្រកបដោយអង្គិកសញ្ញា ។ បេ ។
ចំរើនឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តំ ប្រកបដោយអង្គិកសញ្ញា ដែលអាស្រ័យនូវ
សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវសេចក្តីប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវ
ការរលត់ បង្ហាន់ទៅកាន់ការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អង្គិក-
សញ្ញា ដែលបុគ្គលបានចំរើនយ៉ាងនេះហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនយ៉ាងនេះ
ហើយ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការនៅជាសុខដ៏ធំ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស បហាវិវដ្តោ

(៦៤៤) បុទ្បវកសញ្ញា ភិក្ខុវេ ភាវិតា ។ មេ ។

(៦៤៥) វិជីលកសញ្ញា ភិក្ខុវេ ។

(៦៤៦) វិច្ឆិទ្កកសញ្ញា ភិក្ខុវេ ។

(៦៤៧) ឧទ្ធិមាតសញ្ញា ភិក្ខុវេ ។

(៦៤៨) មេត្តា ភិក្ខុវេ ភាវិតា ។

(៦៤៩) ករុណា ភិក្ខុវេ ភាវិតា ។

(៦៥០) មុទ្គិតា ភិក្ខុវេ ភាវិតា ។

(៦៥១) ឧបេក្ខា ភិក្ខុវេ ភាវិតា ។

(៦៥២) អាណាចានស្សតិ ភិក្ខុវេ ភាវិតា ។

(៦៥៣) អសុភសញ្ញា ភិក្ខុវេ ភាវិតា ។

សុត្តន្តបិដក សិយុត្តនិកាយ មហាវរុទ្ធ

[៦៤៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុព្វវិភស្តញ ដែលបុគ្គលចំរើន
ហើយ ។ បេ។

[៦៤៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិនិលកសញ ។

[៦៤៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិច្ឆិទ្ធកសញ ។

[៦៤៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទទ្ធមាតសញ ។

[៦៤៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មេត្តាដែលបុគ្គលបានចំរើន
ហើយ ។

[៦៤៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ករុណាដែលបុគ្គលបានចំរើន
ហើយ ។

[៦៥០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មុទិតាដែលបុគ្គលបានចំរើន
ហើយ ។

[៦៥១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទេហ្វក្កាដែលបុគ្គលបានចំរើន
ហើយ ។

[៦៥២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពានាបានស្សតិដែលបុគ្គលបាន
ចំរើនហើយ ។

[៦៥៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អសុភសញ ដែលបុគ្គលបានចំរើន
ហើយ ។

ពោជ្ឈិក្ខុស្ស អាណាថាទិបេយ្យលោ

- (៦៥២) មរណសញ្ញា ភិក្ខុវេ ភាវិតា ។
- (៦៥៣) អាហារវេ បដិក្ខុលសញ្ញា ភិក្ខុវេ ។
- (៦៥៤) សព្វលោកេ អនភិវតសញ្ញា ភិក្ខុវេ ។
- (៦៥៥) អនិច្ចសញ្ញា ភិក្ខុវេ ។
- (៦៥៦) អនិច្ចេ ទុក្ខសញ្ញា ភិក្ខុវេ ។
- (៦៥៧) ទុក្ខេ អនត្តសញ្ញា ភិក្ខុវេ ។
- (៦៥៨) បហានសញ្ញា ភិក្ខុវេ ។
- (៦៥៩) វិវាទសញ្ញា ភិក្ខុវេ ។
- (៦៦០) និរោធសញ្ញា ភិក្ខុវេ ភាវិតា ពហុលីកតា

មហាប្បណ ហោតិ មហានិសំសា ។ កថំ ភាវិតា ច
 ភិក្ខុវេ និរោធសញ្ញា កថំ ពហុលីកតា មហាប្បណ
 ហោតិ មហានិសំសា ។ វេទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ និរោធសញ្ញា
 សហគតំ សតិសម្មោជ្ឈន្តំ ភាវិតំ ។ បេ ។ និរោធសញ្ញា
 សហគតំ ទុបេក្ខាសម្មោជ្ឈន្តំ ភាវិតំ វិវេក.

ពោធិ្យដ្ឋាន អាណាថាទិបយ្យាល

(៦៥៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មរណសញ្ញាដែលបុគ្គលបាន
ចំរើនហើយ ។

(៦៥៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អាហាររបេដិកូលសញ្ញា ។

(៦៥៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សព្វលោកេ អនភិរតសញ្ញា ។

(៦៥៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អនិច្ចសញ្ញា ។

(៦៥៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អនិច្ចេ ទុក្ខសញ្ញា ។

(៦៥៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទុក្ខេ អនត្តសញ្ញា ។

(៦៦០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បហានសញ្ញា ។

(៦៦១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិរតសញ្ញា ។

(៦៦២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ និរោធសញ្ញា ដែលបុគ្គលបាន

ចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ ជាគុណជាតិវិមង្គមានផលច្រើន
បានអានិសង្សច្រើន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះនិរោធសញ្ញា ដែល
បុគ្គលបានចំរើនហើយដូចម្តេច បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយដូចម្តេច ទើបជា
គុណជាតិមានផលច្រើន បានអានិសង្សច្រើន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើនសតិសម្មាជ្ឈង្គី ប្រកបដោយនិរោធសញ្ញា
។ លេ ។ ចំរើនឧបេក្ខាសម្មាជ្ឈង្គី ប្រកបដោយនិរោធសញ្ញា អាស្រ័យ

លុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារិញ្ញោ

និស្ស័តំ វិភក្កនិស្ស័តំ និរោធនិស្ស័តំ វោស្សត្តបរិណាមី ។

ឯវំ ភារីតា ខោ ភិក្ខុវេ និរោធសញ្ញា ឯវំ តហុលីកតា

មហាប្បលា ហោតិ មហានិសំសាតិ ។

[៦៦៣] និរោធសញ្ញាយ ភិក្ខុវេ ភារីតាយ

តហុលីកតាយ ទ្ធិន្នំ ដលានំ អញ្ញានំ ដលំ ចាដិកន្នំ

និដ្ឋេវ ធម្មេ អញ្ញា សតិ វា ទុចានិសេសេ អនាតា-

មិតា ។ កតំ ភារីតាយ ភិក្ខុវេ និរោធសញ្ញាយ

កតំ តហុលីកតាយ ទ្ធិន្នំ ដលានំ អញ្ញានំ ដលំ

ចាដិកន្នំ និដ្ឋេវ ធម្មេ អញ្ញា សតិ វា ទុចានិសេសេ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុក្ខ

នូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវសេចក្តីប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យ
 នូវការរលត់ បង្កើនទៅកាន់ការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ និរោធសញ្ញា
 ដែលបុគ្គលបានចំរើនយ៉ាងនេះហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនយ៉ាង
 នេះហើយ ជាគុណជាតិមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន ។

[៦៦៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើនិរោធសញ្ញា ដែល
 បុគ្គលបានចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ បណ្តាផលទាំង២ ផល
 ណាមួយក៏កើតជាក៏ស្តែង គឺបានអរហត្តផលក្នុងបច្ចុប្បន្ន ឬបើទុកទាន
 នៅមានសេសសល់ ក៏គង់បានអនាគាមិផលដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ចុះនិរោធសញ្ញា ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយដូចម្តេច បានធ្វើឲ្យ
 ច្រើនហើយដូចម្តេច ទើបបណ្តាផលទាំង ២ ផលណាមួយក៏កើតជាក៏
 ស្តែង គឺបានអរហត្តផលក្នុងបច្ចុប្បន្ន ឬបើទុកទាននៅមានសេសសល់

ពោធិ៍ស្នួល អាណាថាជីយេយ្យលោ

អនាតាមិតា ។ ឥត ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ជំរោធសញ្ញាសហគតំ
 សតិសម្មោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ ។ បេ ។ ជំរោធសញ្ញាសហ-
 គតំ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ វិវេកជិស្ស័តំ វិរាគ-
 ជិស្ស័តំ ជំរោធ�ជិស្ស័តំ វេស្សត្តបរិណាមិ ។ ឃំ ភាវិ-
 តាយ ទោ ភិក្ខុវេ ជំរោធសញ្ញាយ ឃំ ពហុលីក-
 តាយ ទ្ធិដ្ឋំ ជលាជំ អញ្ញតំ ជលំ ចាជិក្ខុដ្ឋំ ជិដ្ឋវ-
 ធម្មេ អញ្ញា សតិ វា ឧបាទិសេសេ អនាតាមិតាតិ ។

[៦៦៤] ជំរោធសញ្ញា ភិក្ខុវេ ភាវិតា ពហុលី-
 កតា មហតោ អត្តាយ សំវត្តតិ ។ មហតោ យោ-
 គក្ខេមាយ សំវត្តតិ ។ មហតោ សំវេតាយ សំវត្តតិ ។
 មហតោ ជាសុវិហារាយ សំវត្តតិ ។ កតំ ភាវិតា
 ច ភិក្ខុវេ ជំរោធសញ្ញា កតំ ពហុលីកតា មហ-
 តោ អត្តាយ សំវត្តតិ ។ មហតោ យោគក្ខេមា-
 យ សំវត្តតិ ។ មហតោ សំវេតាយ សំវត្តតិ ។
 មហតោ ជាសុវិហារាយ សំវត្តតិ ។ ឥត ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ ជំរោធសញ្ញាសហគតំ សតិសម្មោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ

ព្រះរាជក្រឹត្យ អាណាធានាប្រយោល

ក៏គង់បានអនាគាតមិផលដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកងសាសនា
 នេះ ចំរើនសតិសម្មាជ្ឈង្គ ប្រកបដោយនិរោធសញ្ញា ។ បេ ។ ចំរើន
 ទេវត្តសម្មាជ្ឈង្គ ប្រកបដោយនិរោធសញ្ញា ដែលអាស្រ័យនូវសេចក្តី
 ស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវសេចក្តីប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការ
 លេត់ បង្កើនទៅកាន់ការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ និរោធសញ្ញា
 ដែលបុគ្គលបានចំរើនយ៉ាងនេះហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនយ៉ាងនេះហើយ
 បណ្តាផលទាំង២ ផលណាមួយក៏កើតជាក៏ស្តែង គឺបានអរហត្តផលក្នុង
 បច្ចុប្បន្ន ឬបើទុកទៅមានសេសសល់ ក៏គង់បានអនាគាតមិផលដែរ ។

២៦២ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើនិរោធសញ្ញា ដែលបុគ្គល
 បានចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីប្រ-
 យោជន៍ធំ ។ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីក្សេមចាកយោធន៍ធំ ។ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
 សេចក្តីសំរេតធំ ។ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការនៅជាសុខធំ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះនិរោធសញ្ញា ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយដូចម្តេច
 បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយដូចម្តេច ទើបប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីប្រយោជន៍ធំ ។
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីក្សេមចាកយោធន៍ធំ ។ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីសំរេត
 ធំ ។ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការនៅជាសុខធំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុកងសាសនានេះ ចំរើនសតិសម្មាជ្ឈង្គ ប្រកបដោយនិរោធសញ្ញា

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវរុទ្ធា

។ បេ ។ និរោធសស្សាសហគតំ ធុរេត្តាសម្ពោជ្ឈនំ
 ភាវេតិ វិវេកនិស្សំតំ វិរាគនិស្សំតំ និរោធនិស្សំតំ
 រោស្ស្តុបរិណាមី ។ ឯវំ ភាវិតា ខោ ភិក្ខុវេ និរោធស-
 ស្សា ឯវំ ពហុលីកតា មហតោ អត្តាយ សំវត្តតិ ។
 មហតោ យោគត្តោមាយ សំវត្តតិ ។ មហតោ សំវេតាយ
 សំវត្តតិ ។ មហតោ ដាសុវិហារាយ សំវត្តតិ ។

[២៦៥] សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ កត្តា ននិ ទាចីននិទ្ធា
 ទាចីនទោណា ទាចីនបញ្ចារ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ សត្ត ពោជ្ឈន្តំ ភាវេន្តោ សត្ត ពោជ្ឈន្តំ
 ពហុលីករោន្តោ និព្វាននិទ្ធា ហោតិ និព្វានទោណោ
 និព្វានបញ្ចារេ ។ កថេត្ថ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សត្ត ពោជ្ឈន្តំ
 ភាវេន្តោ សត្ត ពោជ្ឈន្តំ ពហុលីករោន្តោ និព្វា-
 ននិទ្ធា ហោតិ និព្វានទោណោ និព្វានបញ្ចារេ ។
 វេធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិសម្ពោជ្ឈនំ ភាវេតិ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយោគនិកាយ មហាវរិគ្គ

។ បេ ។ ចំរើនទេវតាសម្ពោជ្ឈន្តំ ប្រកបដោយនិរោធសញ្ញា អាស្រ័យនូវ
 សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវសេចក្តីប្រាសចាកតម្រិក អាស្រ័យនូវ
 ការរលត់ បង្កើនទៅកាន់ការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ
 និរោធសញ្ញា ដែលបុគ្គលបានចំរើនយ៉ាងនេះហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើន
 យ៉ាងនេះហើយ ទើបប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីប្រយោជន៍ដ៏ធំ ។ ប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីក្សេមចាកយោគដ៏ធំ ។ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីសំរេតដ៏ធំ ។
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការនៅជាសុខដ៏ធំ ។

[៦៦៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទេវតាស្តី មានទំនាបទៅខាងកើត
 ជំរាលទៅខាងកើត ឈមទៅខាងកើត យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ កាលភិក្ខុចំរើននូវពោជ្ឈន្តំទាំង ៧ ធ្វើឲ្យច្រើននូវពោជ្ឈន្តំទាំង ៧
 រមែងជ្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ទុនទៅរកព្រះនិព្វាន ឈមទៅរកព្រះ
 និព្វាន យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុចំរើននូវពោជ្ឈន្តំ
 ទាំង ៧ ធ្វើឲ្យច្រើននូវពោជ្ឈន្តំទាំង ៧ រមែងជ្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន
 ទុនទៅរកព្រះនិព្វាន ឈមទៅរកព្រះនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកងសាសនានេះ ចំរើនសតិសម្ពោជ្ឈន្តំ ។ បេ ។

ពោធិ៍សាត់ អាណាចក្រប្រយោល

ឧបេក្ខាសម្ពោធជ្រុង ភាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ វិវាគនិស្ស័តំ
 និរោធនិស្ស័តំ វោស្សត្តបរិណាមី ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ សត្ត ពោធិ៍សាត់ ភាវេន្តោ សត្ត ពោធិ៍សាត់ ពហុ
 លីករោន្តោ និព្វាននិព្វោ ហោតិ និព្វានចោណោ និព្វា
 នបញ្ចរោតិ ។ (យាវ ឯសនា ចាលំ វិទ្យាវេតត្វា) ។

[៦៦៦] បញ្ចមាជិ ភិក្ខុវេ ឧទ្ធអ្នាតិយាជិ សញ្ញា
 ជនាជិ ។ កតមាជិ បញ្ច ។ រូបរកោ អរូបរកោ
 មាលោ ឧទ្ធច្ចំ អវិជ្ជា ។ ឥមាជិ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ច
 ឧទ្ធអ្នាតិយាជិ សញ្ញាជនាជិ ។ ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ
 បញ្ច្នំ ឧទ្ធអ្នាតិយាជិ សញ្ញាជនាជិ អភិញ្ញាយ
 បរិញ្ញាយ បរិក្ខាយាយ បហានាយ សត្ត ពោធិ៍សាត់
 ភាវេតត្វា ។ កតមេ សត្ត ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 សតិសម្ពោធជ្រុង ភាវេតិ ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្ពោធជ្រុង
 ភាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ វិវាគនិស្ស័តំ និរោធនិស្ស័តំ

ពោធិ៍សាត់ អាណាចក្រខ្មែរ

ចំរើនទេសកម្មសម្ព័ន្ធនៃ ដែលអាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យ
 សេចក្តីប្រាសចាកគម្រោង អាស្រ័យការរលត់ បង្កើនទៅកាន់ការលះ
 បង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុចំរើននូវពោធិ៍សាត់ទាំង៧ ធ្វើឲ្យ
 ច្រើននូវពោធិ៍សាត់ទាំង៧ រមែងជ្រាលទៅក្រពះនិព្វាន ទុនទៅក្រពះ
 និព្វាន ឈមទៅក្រពះនិព្វាន យ៉ាងនេះឯង ។ (គប្បីសំដែងប្រាសឲ្យ
 ពិស្តារដរាបដល់ការស្វែងរកផលចុះ) ។

(៦៦៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទទ្ធម្មតិយសំយោជនៈនេះមាន ៥
 យ៉ាង ។ ទទ្ធម្មតិយសំយោជនៈទាំង ៥ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺរូបរាគ ១
 អរូបរាគ ១ មានៈ ១ ទទ្ធច្នៈ ១ អវិជ្ជា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទាំង ៥
 នេះឯង ហៅថាទទ្ធម្មតិយសំយោជនៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុត្រូវ
 ចំរើនពោធិ៍សាត់ទាំង ៧ ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ
 ដើម្បីលះបង់ នូវទទ្ធម្មតិយសំយោជនៈ៥នេះចេញ ។ ចំរើនពោធិ៍សាត់
 ទាំង ៧ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើន
 សតិសម្ព័ន្ធនៃ ។ បេ ។ ចំរើនទេសកម្មសម្ព័ន្ធនៃ ដែលអាស្រ័យសេច-
 ក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យសេចក្តីប្រាសចាកគម្រោង អាស្រ័យការរលត់

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិរាដ្ឋោ

វោស្សត្តបរិណាមី ។ ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ចង្គិ
 ឡិទ្ធិម្នាភិយានំ សញ្ញោជនានំ វភិក្ខាយ បរិក្ខាយ
 បរិក្ខាយាយ បហានាយ ឥមេ សត្ត ពោជ្ឈង្គំ ភាវេ-
 តញ្ញាតិ ។

(៦៦៧) សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ កង្កំ ននី ចាប័ន-
 ទិដ្ឋា ចាប័នចោណា ចាប័នបញ្ញាវា ។ វិវមេវ ខោ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សត្ត ពោជ្ឈង្គំ ភាវេន្តោ សត្ត ពោជ្ឈង្គំ
 តហុលីករោន្តោ ទិព្វានទិដ្ឋោ ហោតិ ទិព្វានចោ-
 ណោ ទិព្វានបញ្ញាវា ។ កថេវ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សត្ត
 ពោជ្ឈង្គំ ភាវេន្តោ សត្ត ពោជ្ឈង្គំ តហុលីករោន្តោ
 ទិព្វានទិដ្ឋោ ហោតិ ទិព្វានចោណោ ទិព្វានបញ្ញាវា ។
 ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិសម្មោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិវេក

បង្កើតទៅកាន់ការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុត្រូវចំរើន
ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះ ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ
ដើម្បីលះបង់ នូវទុក្ខមាតិយសំយោជនៈទាំង ៥ នេះឯង ។

[៦៦៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទន្ទេគង្គា មានទំនាបទៅខាងកើត

ដំរាលទៅខាងកើត ឈមទៅខាងកើត យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ កាលភិក្ខុចំរើនពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យច្រើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧
រមែងជ្រាលទៅក្រែនិព្វាន ទុនទៅក្រែនិព្វាន ឈមទៅក្រែនិ
ព្វាន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុចំរើនពោជ្ឈង្គ
ទាំង ៧ ធ្វើឲ្យច្រើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ រមែងជ្រាលទៅក្រែនិព្វាន
ទុនទៅក្រែនិព្វាន ឈមទៅក្រែនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកងសាសនានេះ ចំរើនសតិសម្មាជ្ឈង្គ ។ បេ ។

ពោជ្ឈង្គស្ស អាណាថាទីបេយ្យលោ

ឱបេត្តាសម្មោជ្ឈង្គំ កាវេតិ រាគវិនយបរិយោសានំ ខោ-
 សវិនយបរិយោសានំ មោហវិនយបរិយោសានំ ។ ឃំ
 ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សត្ត ពោជ្ឈង្គំ កាវេត្តោ សត្ត
 ពោជ្ឈង្គំ ពហុលំករោន្តោ ជំព្វននិទ្ទោ ហោតិ ជំព្វ-
 នទោណោ ជំព្វនបព្ពរោតិ ។ (ឃំ រាគវិនយបរិ-
 យោសានំ យាវ ឯសនា ទាលិ វិត្តាវេតព្វា) ។

[៦៦៨] បញ្ចមាជិ ភិក្ខុវេ ឧទ្ធព្វាតិយាជិ សញ្ញា-
 ជនាជិ ។ កតមាជិ បញ្ច ។ រូបរាគោ អរូបរាគោ មាណោ
 ឧទ្ធព្វំ អវិជ្ជា ។ ឥមាជិ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ច ឧទ្ធព្វាតិ-
 យាជិ សញ្ញាជនាជិ ។ ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ចង្គំ
 ឧទ្ធព្វាតិយានំ សញ្ញាជនានំ អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ
 បរិក្ខាយាយ បហានាយ សត្ត ពោជ្ឈង្គំ កាវេតព្វា ។
 កតមេ សត្ត ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិសម្មោជ្ឈង្គំ
 កាវេតិ ។ បេ ។ ឱបេត្តាសម្មោជ្ឈង្គំ កាវេតិ រាគវិនយ-

ពោជ្ឈង្គ អាសាបាទិបេយ្យាល

ចំរើនឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គ ដែលមានការលះបង់រតៈជាទីបំផុត មានការ
 លះបង់ទោសៈជាទីបំផុត មានការលះបង់មោហៈជាទីបំផុត ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុចំរើនពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យច្រើននូវពោជ្ឈង្គ
 ទាំង ៧ រមែងជ្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ទូទៅរកព្រះនិព្វាន ឈមទៅ
 រកព្រះនិព្វានយ៉ាងនេះឯង ។ (ត្រូវធ្វើបាលីឲ្យពិស្តារ តាំងអំពីឯសនា
 រហូតដល់ការលះបង់រតៈជាទីបំផុតយ៉ាងនេះផងចុះ) ។

[៦៦៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទទ្ធម្មាគិយសំយោជនៈនេះមាន ៥
 យ៉ាង ។ ទទ្ធម្មាគិយសំយោជនៈ ៥ យ៉ាងតើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺរូបរាគ ១
 អរូបរាគ ១ មានៈ ១ ទទ្ធច្នៈ ១ អវិជ្ជា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទាំង ៥
 នេះឯង ហៅថាទទ្ធម្មាគិយសំយោជនៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 ត្រូវចំរើនពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់
 ទៅ ដើម្បីលះបង់នូវទទ្ធម្មាគិយសំយោជនៈ៥នេះចេញ ។ ចំរើនពោជ្ឈង្គ
 ទាំង ៧ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើន
 សតិសម្ពោជ្ឈង្គ ។ បេ ។ ចំរើនឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គ ដែលមានការលះបង់

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហានិវេក្ខ

បរិយោសានំ ខោសវិទយ បរិយោសានំ មោហវិទយ បរិ-
 យោសានំ អមតោគធំ អមតបរាយំ អមតបរិយោ-
 សានំ ជិញ្ញាជិជំ ជិញ្ញាជចោណំ ជិញ្ញាជបញ្ញារំ ។
 ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ចជំ ឧទ្ធអ្នាភិយានំ សញ្ញោ-
 ជនានំ អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខុយាយ បហានាយ
 ឥមេ សត្ត ពោជ្ឈង្គំ កាវេតញ្ញាតិ ។ (យថា មគ្គសំ-
 យុត្តំ វិត្តាវេតតំ តថា ពោជ្ឈង្គសំយុត្តំ វិត្តាវេតតំ) ។

ពិច្ឆាទានំ

អដ្ឋបុឡ្ហវកវិទីលកំ
 វិច្ឆិទ្កកំ ឧទ្ធអ្នាតេន បញ្ចមំ
 មេត្តា ករុណា មុទិតា ឧបេក្ខា
 អាណាចារេន តេ ទសាតិ ។
 ពោជ្ឈង្គសំយុត្តស្ស អាណាសវេក្ខេ សត្តមេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុក្ខ

រាគៈជាទីបំផុត មានការលះបង់ទោសៈជាទីបំផុត មានការលះបង់មោហៈ
 ជាទីបំផុត ជាធម៌យាងចុះកាន់ព្រះនិព្វាន ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីព្រះនិព្វាន
 មានព្រះនិព្វានជាទីបំផុត ជ្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ធុនទៅរកព្រះនិព្វាន
 ឈប់ទៅរកព្រះនិព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគួរចំរើនពោជ្ឈង្គ
 ទាំង ៧ ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់
 នូវទុក្ខមាតិយសំយោជនៈ ៥ នេះឯង ។ (មគ្គសំយុត្ត បណ្ឌិតត្រូវធ្វើឲ្យ
 ពិស្តារយ៉ាងណា ពោជ្ឈង្គសំយុត្ត ក៏ត្រូវធ្វើឲ្យពិស្តារយ៉ាងនោះដែរ) ។

ឧទានក្នុងអាសាបាតាទិបេយ្យាលនោះគឺ

- អដ្ឋកសញ្ញា ១ បុឡវកសញ្ញា ១ វិនិលកសញ្ញា ១ វិច្ឆិក-
- សញ្ញា ១ ទុទ្ធមាតសញ្ញា ១ ជាគំរបប្រាំ មេត្តា ១ ករុណា ១
- មុទិសា ១ ទេវេត្តា ១ អាណាបានៈ ១ រួមទាំងអស់ជា ១០ ។

ចប់ ពោជ្ឈង្គសំយុត្ត អាសាបាតាទិ ៧ ។

ឥន្ទ្របិណ្ឌ

អសុភា មរណា អាហារេ

បដិក្ខុលេន ច សត្វលោកេ

អនិច្ចទុក្ខអនត្តបហានំ

វិវាតំ និរោធនេ តេ ទសាតិ ។

ពោធិ្ឋវង្សសំយុត្តស្ស និរោធពិញ្ញោ អន្ទិមោ ។

(៦៦៧) សាវត្ថំនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ កង្ការ

នទី ទាចីននិញ្ញា ទាចីនទោណា ទាចីនបញ្ញា ។ បេ ។

ឆ ទាចីនតោ និញ្ញា

ឆ និញ្ញា ច សមុទ្កតោ

ទ្វេ តេ ឆ ទ្វាទស ហោន្តិ

វិញ្ញោ តេន បវច្ឆតីតិ ។

ឥន្ទ្របិណ្ឌ វិមោ ។

គង្គាបេយ្យល

អសុភសញ្ញា ១ មរណសញ្ញា ១ អាហារបេជ្ជកូលសញ្ញា ១
 សព្វលោកេអនភិវត្តសញ្ញា ១ អនិច្ចសញ្ញា ១ អនិច្ចទុក្ខ
 សញ្ញា ១ ទុក្ខអនត្តសញ្ញា ១ បហានសញ្ញា ១ វិភគសញ្ញា ១
 និរោធសញ្ញា ១ រួមទាំងអស់ត្រូវជា ១០ គត់ ។

ចប់ ពោធិ្ឋវង្សសំយុត្ត និរោធវគ្គ ទី ៧ ។

[៦៦៧] សាវត្ថនិទាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទន្ទេគង្គា មាន
 ទំនាបទៅខាងកើត ជំរាលទៅខាងកើត ឈមទៅខាងកើត យ៉ាងណា
 មិញ ។ បេ ។

និយាយអំពីទន្ទេគង្គា មានទំនាបទៅខាងកើត ៦ លើក ទន្ទេ
 គង្គាមានទំនាបទៅកេសមុទ្រ ៦ លើក ទាំង ៦ លើក ២ ដង
 នោះ រួមជា ១២ លើក ហេតុនោះបានជាលោកឲ្យឈ្មោះ
 ថាវគ្គ ។

ចប់ គង្គាបេយ្យល ទី ៧ ។

៣៣៦

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវេក្ខោ

(៦៧០) យាវតា ភិក្ខុវេ សត្តា អនាទា វា ទ្ធិនាទា

វា ចតុប្បាទា វា តហុប្បាទា វាតិ វិន្ទាបេតតំ ។

តថាគតំ បទំ ក្សដំ

ម្វលំ សារេន វស្សុកំ^(១)

វាជា ចន្ទិមសុវិយា ច

វត្តេន នសងំ បទំ ។

(អប្បមាទវត្តោ ពោជ្ឈន្តិសំយុត្តស្ស ពោជ្ឈន្តិវសេន

វិន្ទាបេតតោ) ។

ពោជ្ឈន្តិសំយុត្តស្ស អប្បមាវវេក្ខោ ទសយេ ។

១ ស្សីកេ វេតិបិ បាលោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុក្ខ

[៦៧០] ពាក្យថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ រាប់តាំងពីពួកសត្វមិន
មានជើងក្តី មានជើង ២ ក្តី មានជើង ៤ ក្តី មានជើងច្រើនក្តី បណ្ឌិត

ត្រូវធ្វើឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ព្រះតថាគតប្រសើរជាងសត្វទាំងអស់ ១ ស្នាមជើងដំរី ធំជាង
ស្នាមជើងសត្វទាំងអស់ ១ កំពូលផ្ទះ ខ្ពស់ជាងគ្រឿងផ្ទះទាំង
អស់ ១ ក្លិនឫសស្លា ប្រសើរជាងក្លិនឫសទាំងអស់ ១ ក្លិន
ខ្ញុំមចន្ទន៍ក្រហម ប្រសើរជាងក្លិនខ្ញុំមទាំងអស់ ១ ក្លិនផ្កាបិទ្ធ
ប្រសើរជាងក្លិនផ្កាទាំងអស់ ១ ស្តេចចក្កពត្តិ ប្រសើរជាង
ស្តេចទាំងអស់ ១ ពន្លឺព្រះចន្ទ ប្រសើរជាងពន្លឺផ្កាយទាំង
អស់ ១ ព្រះអាទិត្យរុងរឿងក្នុងសរទេសម័យ ១ សំពត់កាសិក-
ពស្ត្រ ប្រសើរជាងសំពត់ទាំងអស់ ១ ត្រូវជា ១០ គត់ ។

(អប្បមាទវគ្គ បណ្ឌិតត្រូវធ្វើឲ្យពិស្តារ តាមទំនងពោជ្ឈង្គ នៃ

ពោជ្ឈង្គសំយុត្តផងចុះ) ។

ពលករណីយវិញ្ញា

[២៧១] សេយ្យថាចំ ភិក្ខុវេ យេ កេចិ ពលករ-

ណីយា កម្មន្តា កយិវន្តិតំ វិត្តារេតតំ ។

ពលំ តីជញ្ញំ ណាកោ ច

វុត្តកុម្មេន សុតិយា

អាណាសេន ច ទ្វេ មេយា

នាវំ អាគន្តកា នទី ។

(ពលករណីយវិញ្ញា ពោជ្ឈន្តសំយុត្តស្ស ពោជ្ឈន្ត-

វិសេន វិត្តារេតតោ) ។

ពលករណីយវិញ្ញោ ឯកទសមោ ។

ពលករណីយវគ្គ

[៦៧១] ពាក្យថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចការងារណាមួយ
ដែលត្រូវធ្វើដោយកម្លាំង ដូច្នោះជាដើម បណ្ឌិតត្រូវសំដែងឲ្យពិស្តារ
ផងចុះ ។

ការងារដែលត្រូវធ្វើដោយកម្លាំង ១ ព័ជគាមនីនិក្ខតតាម
(អាស្រ័យផែនដី ទើបលូតលាស់ឡើងបាន) ១ នាគ(អា-
ស្រ័យភ្នំហឹមពន្ល ទើបចំរើនកាយបាន) ១ ដើមឈើទ្រេត
ទៅទិសខាងកើត កាលបើគេកាត់គល់ រមែងរលំទៅទិស
ខាងកើត ១ ឆ្នាំងផ្កាប់ ទឹកមិនដែលហូរចូល ១ ចុងស្រួច
នៃស្រូវ គេដាក់មិនស្រួល តែងមុតដៃជើង ១ ខ្យល់លើ
អាសាសរមែងបក់ទៅគ្រប់ទិស ១ អកាលមេឃ បក់ដាត់ធ្លុលី
ឲ្យស្រឡះ ១ ខ្យល់ព្យុះ បក់ដាត់មហាមេឃឲ្យស្រឡះ ១
ចំណងនាវាសមុទ្រតែងពុកផុយ ១ ផ្ទះសម្រាប់អ្នកដំណើរ ១
ទន្លេគង្គា (ដែលមានទំនាបទៅទិសខាងកើត មិនអាចអ្នកណា
បំបែរឲ្យមានទំនាបទៅរកទិសខាងលិចវិញបាន) ១ ។

(ពលករណីយវគ្គ បណ្ឌិតត្រូវសំដែងឲ្យពិស្តារ តាមទំនងពោជ្ឈុត្ត
នៃពោជ្ឈុត្តសំយុត្តផងចុះ) ។

សុត្តន្តបិដកេ សម្មាសម្ពុទ្ធិយស្ស មហាវិញ្ញោ

[៦៧២] តិស្សោ ឥហ ភិក្ខុវេ ឯសនា ។ កតហ
តិស្សោ ។ កាមេសនា ភវេសនា [ពហុចរិយេសនាតិ
វិន្ទាវេតតំ ។

ឯសនា វិនា អាសវេ

ភវេ ច ទុក្ខតា តិស្សោ

ខីលំ មលំ ច ជីយោ ច

វេទនា វណ្ណាយេន ច ចាតិ ។

(ពោជ្ឈន្តិសំយុត្តស្ស ឯសនាមេយ្យលំ វិវេក-
ជិស្សិតតោ វិទ្ធិហិ វិន្ទាវេតតំ) ។

ឯសតវិញ្ញោ ខ្លាសមេ ។

[៦៧៣] ចត្តារោមេ ភិក្ខុវេ ឱយា ។ កតមេ
ចត្តារេ ។ កាមោយោ ភវោយោ ជិដ្ឋោយោ អវិដ្ឋា-
យោតិ វិន្ទាវេតតំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយត្តនិកាយ មហាវារិទ្ធិ

[៦៧២] ពាក្យថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការស្វែងរកនេះមាន ៣ យ៉ាង ។ ការស្វែងរក ៣ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ការស្វែងរក ៣ យ៉ាង នោះគឺ ការស្វែងរកកាម ១ ការស្វែងរកភព ១ ការស្វែងរកព្រហ្មចរិយជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ ១ ប៉ុណ្ណោះជាដើម បណ្ឌិតត្រូវធ្វើឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

និយាយពីការស្វែងរកផ្សេងៗ ១ អាសវៈ ១ ភព ១ ទុក្ខតា-
ធម៌ ៣ យ៉ាង ១ (កិលេស) ដូចជាសសរខ្សឿន ១ មន្ទិល ១
សេចក្តីលំបាក ១ វេទនា ១ តណ្ហា ១ ។

(ឯសនាបេយ្យាលនៃពោជ្ឈន្តសំយត្ត អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយត្រូវសំដែងឲ្យពិស្តារតាមវិវេកនិស្សិតផងចុះ) ។

ចប់ ឯសនាវគ្គទី ១២ ។

[៦៧៣] ពាក្យថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឧយៈនេះមាន ៤ យ៉ាង ។ ឧយៈ ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ឧយៈ ៤ យ៉ាង នោះគឺ ការមោឃៈ ១ ករោឃៈ ១ ទិដ្ឋោឃៈ ១ អវិជ្ជោឃៈ ១ ប៉ុណ្ណោះជាដើម បណ្ឌិតត្រូវធ្វើឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ឃ្លាត

[២៧៤] សាវត្ថុនិទានំ ។ បញ្ចមាដំ ភិក្ខុវេ ឧទ្ធក្កា-
 ភិយានំ សញ្ញាជនានំ ។ កតមាដំ បញ្ច ។ រូបរាគោ
 អរូបរាគោ មាណោ ឧទ្ធក្កំ អវិជ្ជា ។ ឥមាដំ ខោ ភិក្ខុវេ
 បញ្ចុទ្ធក្កាភិយានំ សញ្ញាជនានំ ។ ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ
 បញ្ចុទ្ធក្កាភិយានំ សញ្ញាជនានំ អភិញ្ញាយ ប-
 រិញ្ញាយ បរិក្ខាយាយ បហានាយ សត្ត ពោជ្ឈង្គា
 ភាវេតព្វា ។ កតមេ សត្ត ។ ឥធ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិ-
 សម្មោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ វិវេកានិស្ស័តំ វិរាគនិស្ស័តំ និរោធ-
 និស្ស័តំ វោស្ស័តុបរិណាមី ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គំ
 ភាវេតិ រាគវិនយបរិយោសានំ ទោសវិនយបរិយោសានំ
 មោហវិនយបរិយោសានំ អមតោគដំ អមតបរាយនំ
 អមតបរិយោសានំ និព្វាននិដ្ឋំ និព្វានទោណំ និព្វាន-
 បញ្ចវំ ។ ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ចុទ្ធក្កាភិយានំ
 សញ្ញាជនានំ អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខាយាយ ប-
 ហានាយ ឥមេ សត្ត ពោជ្ឈង្គា ភាវេតព្វាតិ ។

ឧបេក្ខ

(៦៧៤) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទទ្ធម្មាគិយ-
សំយោជនៈនេះមាន ៥ យ៉ាង ។ ទទ្ធម្មាគិយសំយោជនៈ ៥ យ៉ាង តើដូច
ម្តេចខ្លះ ។ ទទ្ធម្មាគិយសំយោជនៈ ៥ គឺ រូបរាគ ១ អរូបរាគ ១ មានៈ ១
ទទ្ធចៈ ១ អវិជ្ជា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទាំង ៥ នេះឈ្មោះទទ្ធម្មា-
គិយសំយោជនៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ភិក្ខុត្រូវចំរើន
ដើម្បីជីវិតច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ជីវិត ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវ
ទទ្ធម្មាគិយសំយោជនៈ ៥ នេះឯង ។ ចំរើនពោជ្ឈង្គ ៧ តើដូចម្តេចខ្លះ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកងសាសនានេះ ចំរើនសតិសម្មាជ្ឈង្គ
ដែលអាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យសេចក្តីប្រាសចាកគម្រែក
អាស្រ័យការរលត់ បង្កើនទៅកាន់ការលះបង់ ។ បេ ។ ចំរើនទេវតា-
សម្មាជ្ឈង្គ ដែលមានការលះបង់រាគៈជាទីបំផុត មានការលះបង់ទោសៈ
ជាទីបំផុត មានការលះបង់មោហៈជាទីបំផុត ចុះសិបទៅរកព្រះនិព្វាន
មានព្រះនិព្វាននៅខាងមុខ មានព្រះនិព្វានជាទីបំផុត ផ្ទាល់ទៅរក
ព្រះនិព្វាន ឧទៅរកព្រះនិព្វាន ឈមទៅរកព្រះនិព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះ បណ្ឌិតត្រូវចំរើន ដើម្បីជីវិតច្បាស់
ដើម្បីកំណត់ជីវិត ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវទទ្ធម្មាគិយសំយោជនៈ
ទាំង ៥ នេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវត្តោ

ឡិយោ យោតោ ឧបាទានំ
កត្តា អនុសយេន ច
កាមភុណា និវេណា
ខន្ធ ឧទ្ធក្ខាភិយានិវតំ ។

ឃេវត្តោ តេសមោ ។

ន ចាប័នតោ និញ្ញា
ន និញ្ញា ច សមុទ្ធ តា
ទ្វេ តេ ន ទ្វាទស ហោន្តិ
វត្តោ តេន បវុច្ចតំ ។

(ពោជ្ឈន្តំ សំយុត្តស្ស កត្តាបេយ្យាលំ វាគវសេន
វត្តាបេតតំ) ។

វិញ្ញា បុទ្ធសមោ ។

តថាគតំ បទំ ក្សដំ
ម្ងលំ សារេន វស្សកំ^(១)
វាជា ចន្ទិមសុវិយា ច

---

១ វស្សកំ ពិភិមិ ជាហោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារិគ្គ

និយាយពីឱយៈ ១ យោគៈ ១ ឧបាទាន ១ គន្លះ ១ អនុស័យ ១
កាមគុណ ១ នីវរណៈ ១ ខន្ធ ១ ឧទ្ធម្មាគិយសំយោជនៈ ១ ។

ចប់ ឧបទ្ទេសទី ៣ ។

និយាយអំពីទន្លេគង្គាមានទំនាបទៅខាងកើត ៦ លើក ទន្លេ
គង្គាមានទំនាបទៅរកសមុទ្រ ៦ លើក ទាំង ៦ លើក ២ ដង
នោះរួមជា ១២ លើក ហេតុនោះបានហៅថាវគ្គ ។

(គង្គាហេយ្យាលនៃពោជ្ឈន្តិសំយុត្ត បណ្ឌិតត្រូវសំដែងឲ្យពិស្តារ
ភាមទំនងរាគៈផងចុះ) ។

ចប់ វគ្គទី ១៤ ។

ព្រះតថាគត ប្រសើរជាងសត្វទាំងអស់ ១ ស្នាមជើងដំរី
ធំជាងស្នាមជើងសត្វទាំងអស់ ១ កំពូលផ្ទះ ខ្ពស់ជាង
គ្រឿងផ្ទះទាំងអស់ ១ កូនបូសស្នា ប្រសើរជាងកូនបូស
ទាំងអស់ ១ កូនខ្លឹមចន្ទន៍ក្រហម ប្រសើរជាងកូនខ្លឹមទាំង
អស់ ១ កូនផ្កាម្លិះ ប្រសើរជាងកូនផ្កាទាំងអស់ ១ ស្តេចចក្កពត្តិ
ប្រសើរជាងស្តេចទាំងអស់ ១ រស្មីព្រះចន្ទ្រី ប្រសើរជាង
រស្មីផ្កាយទាំងអស់ ១ ព្រះអាទិត្យរុទ្ធិរឿងក្នុងសរទសម័យ ១

ឯសតវិញ្ញោ

វិញ្ញោន ទសមំ បទំ ។

(អប្បមាទវិញ្ញោ ភកវសេន វិញ្ញោវេតញ្ញោ) ។

ចណ្ណវសមោ ។

ពលំ តីជញ្ញោ បាតោ ច

វត្តកុម្មេន សុត្តយា

អាណាសេន ច ទ្វេ មេយា

បាវំ អាតទុកា នទី ។

(ពោជ្ឈង្គសំយត្តស្ស ពលកវណីយវិញ្ញោ ភកវ-

សេន វិញ្ញោវេតញ្ញោ) ។

លោឡុសមោ ។

ឯសតវត្ថុ

សំពត់កាសិកតស្ត្រ ប្រសើរជាងសំពត់ទាំងអស់ ១ ត្រូវផ្គ
១០ គតិ ។

(អប្បមាទវគ្គ ត្រូវសំដែងឲ្យពិស្តារតាមទំនងរាគៈផងចុះ)

ចប់ វគ្គទី ១៥ ។

ការងារដែលធ្វើដោយកម្លាំង ១ ពឹងតាមនឹងភូតតាម (អា-
ស្រ័យដីទើបលូតលាស់បាន) ១ នាគ (អាស្រ័យភ្នំហិមពាន្ត
ទើបចំរើនធំបាន) ១ ដើមឈើទ្រេតទៅទិសខាងកើត ១ ឆ្នាំង
ផ្កាប់ ទឹកមិនដែលហូរចូល ១ ចុងស្រួចនៃស្រូវ គេដាក់
មិនស្រួល តែងមុតដៃជើង ១ ខ្យល់លើអាគាស រមែងបក់
ទៅគ្រប់ទិស ១ អកាលមេឃ បក់ផាត់ផងធ្លុលឲ្យស្រ-
ឡះ ២ លើក ចំណងនាវាសមុទ្រ រមែងពុកផុយ ១ ផ្ទះ
សម្រាប់អ្នកដំណើរ ១ ទន្លេគង្គា (ដែលមានទំនាបទៅទិស
ខាងកើត មិនអាចអ្នកណាបំបែរឲ្យមានទំនាបទៅទិសខាង
លិចវិញបាន) ១ ។

(ពលករណ៍យវគ្គ នៃពោជ្ឈវគ្គសំយុត្ត បណ្ឌិតត្រូវធ្វើឲ្យពិស្តារ
តាមទំនងរាគៈផងចុះ) ។

ចប់ វគ្គទី ១៦ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវាទេ

ឋិតនា វិទា អាសវេ

កវេ ច ទុក្ខតា តិស្សោ

ទិលំ មលំ ច ជីយោ ច

វេទនា តណ្ហាយេន ច ។

ពោជ្ឈង្គសំយុត្តស្ស ឯសតវិញ្ញោ សន្តាសមេ ។

ឡិយោ យោតោ ទុទានាជំ

កត្តា អនុសយេន ច

កាមត្តណា ជីវណា

ទត្តា ឧទ្ធព្វាតិយាជិតំ ។

(ភកវិនយ បរិយោសាននោ សវិនយ បរិយោសាន-
មោហវិនយ បរិយោសានវិសេន ឡិយវត្តោ វិត្តាវេតព្វា) ។

អដ្ឋាសមេ ។

(យទបិ មត្តសំយុត្តំ វិត្តាវិតំ តទបិ ពោជ្ឈង្គសំយុត្តំ
វិត្តាវេតព្វំ) ។

ពោជ្ឈង្គសំយុត្តំ សមត្តំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារុទ្ធ

និយាយពីការស្វែងរកផ្សេងៗ ១ អាសវៈ ១ ភព១ ទុក្ខតា-
ធម៌ ៣ យ៉ាង ១ (កិលេស) ដូចសសរខ្សែន ១ មន្ទិល ១
សេចក្តីលំបាក ១ វេទនា ១ គណ្ណា ១ ។

ចប់ ឯសតវគ្គ នៃពោជ្ឈន្តសំយុត្ត ទី ១៧ ។

និយាយអំពីធុរៈ ១ យោគៈ ១ ឧបាទាន ១ គន្លះ ១ អនុ-
ស័យ ១ កាមគុណ ១ និវរណៈ ១ ខន្ធ ១ ទទ្ធម្មាគិយ-
សំយោជនៈ ១ ។

(ធុរៈវគ្គ បណ្ឌិតត្រូវសំដែងឲ្យពិស្តារតាមទំនងនៃការលះបង់រាគ
ទោសៈ មោហៈ ជាទីបំផុតផងចុះ) ។

ចប់ វគ្គ ទី ១៨ ។

(មគ្គសំយុត្ត បណ្ឌិតបានធ្វើឲ្យពិស្តារហើយបែបណា ពោជ្ឈន្ត-
សំយុត្ត ក៏ត្រូវសំដែងឲ្យពិស្តារបែបនោះដែរ) ។

ចប់ ពោជ្ឈន្តសំយុត្ត ។

សុត្តនិបិដក

សំយត្តនិកាយស្ស មហាវិវគ្គោ

និមោ ភាគោ

មាតិកា	អង្គ
អវិជ្ជាវគ្គោ	១
វិហារវគ្គោ	២៨
មិច្ឆតវគ្គោ	៣៨
ចដ្ឋបក្កវគ្គោ	៤៨
អញ្ញាគតិយវគ្គោ	៥៨
សុរិយបេយ្យាលោ	៦៣
ឯកធម្មបេយ្យាលោ	៧០
នាហន្តឯកធម្មបេយ្យាលោ	៧៦
គុដ្ឋិបេយ្យាលោ	៨៣
គុដ្ឋិបេយ្យាលី	៧០
អប្បមាទវគ្គោ	១១១
ពលករណីយវគ្គោ	១២២

សត្តនិបិដក

សំយត្តនិកាយ មហាវិវត្ត

នវិមភាគ

មាតិកា	លេខទំព័រ
អវិជ្ជាវគ្គ	១
វិហារវគ្គ	២៤
មិច្ឆត្តវគ្គ	៣៨
បដិបត្តិវគ្គ	៤៨
អញ្ញតិគ្គីយវគ្គ	៥៨
សុរិយបេយ្យល	៦៣
ឯកធម្មបេយ្យល	៧០
តាហន្តឯកធម្មបេយ្យល	៧៦
គង្គាបេយ្យល	៨៣
គង្គាបេយ្យលី	៩០
អប្បមាទវគ្គ	១១១
ពាលករណីយវគ្គ	១២២

មាតិកា	អង្ក
ឯសនាវគ្គោ	១៤៦
ឧយវគ្គោ	១៥៧

ពោជ្ឈង្គសម្បត្តិ

បព្វតវគ្គោ	១៦៨
គិលានវគ្គោ	២០២
ទទាយវគ្គោ	២១៧
និវរណវគ្គោ	២៣៤
បកវគ្គោ	២៥០
ពោជ្ឈង្គធម្មកំ	២៥៧
ពោជ្ឈង្គស្ស ធានាបាទិចេយ្យវេលា	៣២១
គន្តិចេយ្យវេលា	៣៣៥
ពលករណីយវគ្គោ	៣៣៧
ឧយវគ្គោ	៣៣៧
ឯសនាវគ្គោ	៣៤១

សង្ឃកថដ្ឋល ព្រះមាតិកា

៣៤៥

មាតិកា

លេខទំព័រ

ឯសនាវគ្គ	១៤៦
ឧបាយវគ្គ	១៥៩

ពោជ្ឈង្គសយុត្ត

ចតុតវគ្គ	១៦៨
តិណនវគ្គ	២០២
ទាយវគ្គ	២១៧
និវរណវគ្គ	២៣៤
បក្កវគ្គវគ្គ	២៥០
ពោជ្ឈង្គធម្មក	២៥៩
ពោជ្ឈង្គ អាតោសាទិចេយ្យល	៣២១
គង្គាចេយ្យល	៣៣៥
ពលករណីយវគ្គ	៣៣៧
ធីយវគ្គ	៣៣៩
ឯសនាវគ្គ	៣៤១

